

OMATUNTO

TEOSOFINEN AIKAKAUSLEHTI

TOINEN VUOSIKERTA

Häki, Kirjapainoyhtiö Valo

TAMMIKUU, 1906

	Siv.
I. Tilausilmoitus, <i>Martti Humu</i>	3
II. Omatunto 1906, <i>Pekka Ervast</i>	4
III. Baabelin torni, <i>Martti Humu</i>	6
IV. Todellisuutta etsimässä, <i>Aate</i>	9
V. Sukupuoliasia teosofian valossa, <i>Pekka Ervast</i>	12
VI. Teosofia kysymyksissä ja vastauksissa, I, <i>Pek- ka Ervast</i>	17
VII. Teosofia — hetken huvia? <i>Vesa</i>	20
VIII. Iris, <i>Vesa</i>	22
IX. Teosofia Canadassa	23
X. Omantunnon toimitukselle. Vastalause	23
XI. Muutama sana n. s. »punaisen kirjan« johdosta, <i>Abstraheri</i>	24
XII. Onko »Jumalallinen viisaus« yksipuolista? <i>Aate</i>	25
XIII. Tien varrelta	26
XIV. Kirjoja, vanhoja ja uusia	28
XV. Kysymyksiä ja vastauksia	29

Omantunnon, Teosofisen Aikakauslehden, ohjelma on sama kuin Teosofisen Seuran.

Teosofisen Seuran tehtävät ovat:

1. Muodostaa yleisen veljeyden ydin, katsomatta uskontunnustukseen, rotuun, kansallisuuteen, sukupuoleen, yhteiskunta-asemaan tai väriin.
2. Edistää vertailevia uskonnollisia, filosofisia ja tieteellisiä tutkimuksia.
3. Tutkia tuntemattomia luonnonlakeja ja ihmisen salaisia voimia.

OMATUNTO TILATAAN

postin kautta, kirjakaupoista, asiamiehiltä ja suoraan Omantunnon konttorista, Vuorikatu 12, Helsinki. Puhelin 47 11.

TILAUSHINTA

Suomessa on postimaksuineen koko vuodelta Smk 5: —. Yksityisnumerot 60 p:iä. Venäjällä postimaksuineen 2 ruplaa. Amerikassa samaten 1½ dollaria. Ruotsissa samaten 4. kr. Asiamiehille myönnetään 10 % alennus.

ILMOTUSHINTA

on ilmoitusruudulta 5 mkaa kerralta. Sama ilmotus useampia kertoja 10 % alennuksella.

OMANTUNNON KONTTORI, VUORIKATU 12,

on auki joka arkipäivä klo 10—7. Taloudenhoitaja tavataan varmimmin klo 5—7 j. p.p.

OMANTUNNON TOIMITTAJIA

tavataan konttorissa keskiviikkoisin klo 7—7,30 j. p.p.

OMATUNTO

TEOSOFINEN AIKAKAUSLEHTI

VOL. II

HELSINGISSÄ, TAMMIKUUN 15 P:NÄ 1906

N:o 10

TILAUS-ILMOITUS.

Kun nyt *OMATUNTO* ilmoittaa toisen vuosikertansa, tahtoo toimitus ensiksikin lämpimällä tunteella lausua kunnioituksensa ja kiitollisuutensa kaikesta sille osotetusta hyväntahtoisuudesta ja myötätuntoisuudesta, joita kansamme on tälle vähäiselle tulokkaalle osottanut viime vuoden aikana. Tuo myötätuntoisuus ei ole suinkaan ollut pieni, siitä on toimituksella ollut monenmoisista todisteita monelta eri taholta ja tuo sympatia on vahvistanut ja velvoittanut toimitusta jatkamaan aloitettua toimintaansa.

Omantunnon ohjelma on meille kaikille tuttu. Miten se on jaksanut tuota ohjelmaansa toteuttaa, sen lukijat itse parhaiten kykenevät selvittämään. Päämaalinamme on ollut sisällisen henkisen elämämme selvittäminen — ja vaikka onkin kuulunut ääniä, että pitäisi lehdessä julkaista myöskin päivän poliittillisia tapahtumia, niin kumminkaan emme voi luopua lehden päätehtävästä, joka on henkistä laatua, sekä tulemme pääasiallisesti pitämään silmällä että:

OMATUNTO tahtoo voimainsa mukaan ottaa osaa sisällisen elämämme jalostamisen ja henkisen kehityksen työhön; tämän työn kulku tapahtuu joka päivä, joka hetki ja siitä sisälli-

sestä elämästä kehittyä myöskin meidän ulkonainen elämämme.

OMATUNTO tahtoo herättää ihmisiä oikeaan ajatteluun; sekä

OMATUNTO tahtoo eloon herättää ja elvyttää ihmisissä korkeampaa elämän näkökantaa: se tahtoo tulkita ihmiskunnan edistymistä jumalallisessa kutsumuksessa.

Ja näin on Omantunnon aikomus edelleenkin tehdä työtä *hyvän, oikean ja totuuden etsimisessä*. Siinä se epäilemättä tulee saavuttamaan uusia ystäviä, aatetovereita ja työntekijöitä. Sen päämääränä on mitä laajin tehtävä: *ihmiskunnan veljeyttäminen ja pyrkiminen sille tielle, joka viepi totuuden tuntemiseen*.

Monesta kyllä näyttänee tämä ohjelma hyvin vaateliijaalta, ehkäpä ylvästelevältäkin. Ja sitä se totisesti olisikin, jos se perustuisi toimituksen itseänsäparempanamaita pitämiseen ja rikkiviisasteluun. Mutta sille, joka vaatimattomasti osaa arvostella oman kykynsä ja jolla on vissi pyrkimys johonkin tietoiseen, vissiin päämäärään, ei tämä ohjelma suinkaan ole vaatelijas. Me emme ainoastaan *aijo tahtoa, mutta pääasiallisesti tahdomme tehdä työtä, toimia saavuttaaksemme parasta ja korkeinta mah-*

dollista ja jos siinä pyrkimyksessä olisi jotakin vaatelijasta, sitä ei ainakaan toimitus voi käsittää. Tämä korkeimpaan tietoon, totuuden tuntemiseen pyrkiminen on juuri se, jota jokaisen totuuden etsijän, jokaisen *eteenpäin* pyrkivän hengen pitää maaliksensa asettaa, jos tahtoo koskoinkaan saavuttaa sen, mitä hänen henkensä kaipaa, halajaa ja ikävöitsee.

Työ, jota voimme täyttää, on kylläkin vähäistä ja se lukijakunnan piiri, jota toivomme saavuttavamme ei ehkä tulne olemaan hyvinkään laaja; mutta tuon ei pitäisi painostaa mieltämme ja alakuloiseksi saattaa henkeämme. Eihän mikään lintu voi korkeammalle lentää, kuin hänen siipensä kannattavat. Halvinkin työ, jota sielullisentaa rehellinen pyrkimys veljeyden hyödyksi, kantaa aikansa kyllä kymmenkertaisen ja satakertaisen hedelmän ja pieninkin vesipisara on oikeutettu olemassaoloon: muistakaamme aina se totuus, että monta vesipisaraa muodostaa valtameren ja veljeys lujentaa liiton.

Näin uskaliaasti ja luottavaisesti lähdemme nyt alkamaan tätä toista vuotamme. Omatunto toivoo siis kaikille, niinhyvin suosijoillensa kuin vastustajillensakin ilman eroituksetta, hengen valtakunnassa varttumista ja valossa kasvamista lausuen kaikille: **Onnelista uutta vuotta.**

Martti Humu.

Omatunto vuonna 1906.

Omatunto ilmoitetaan täten tilattavaksi vuodelle 1906. Tällä numerolla alkava vuosikerta on Omantunnon *toinen*.

Omantunnon ohjelma on sama kuin

viimekin vuonna, s. o. sama kuin Teosofisen Seuran ohjelma, jonka kolme pykälää luetaan lehden 2 sivulla. Teosofisen Seuran tunnuslause on niinkään Omantunnon, ja se tunnuslause kuuluu: *totuus on korkein uskonto.*

Lähtiessään nyt toiselle taipaleelleen ei tämä lehti kaipaakaan pitkiä esipuheita. Voihan koko sen ohjelman lausua yhdellä sanalla: totuus. Totuutta kaikilla aloilla, siinä sen päämäärä. Totuutta uskonnon, ajattelun, siveellisten pyrkimysten, kasvatuksen, opin, kirjallisuuden ja taiteen laajoilla aloilla.

Onko elämässä ihanampaa mitään kuin totuus? Totuus tuopi mukanaan omantunnon rauhan. Totuus yksin kirkastaa rakkauden riemun aamuksi.

Totuus.

Mikä on totuus? Onko lehden toimitus totuuden vartija, sen tietäjä ja julistaja? Onko lehden toimitus viisaampi kuin kukaan ihminen maailmassa? Täytyyhän jokaisen tunnustaa, ettei hän tiedä mitään — tai että hän tietää mitättömän vähän elämän salaisuudesta!

Ei toimitus totuutta siinä merkityksessä ajattelekaan. Oi kuinka vähän me ihmiset olemme nostaneet sitä huntua, joka peittää Iäisen kasvoja! Vaan me ajattelemme totuutta toiselta kannalta.

Totuus on se, että ihminen aivan rehellisesti sanoo, mitä hän tietää, mitä hän on kokenut ja mitä hän sen nojalla uskoo elämästä. Ja kun katsomme asiaa tältä kannalta, huomaamme heti, että senkaltaisesta totuuden ilmottamisesta koituu meille ihmisille arvaamaton ilo ja hyötyä. Ensiksikin kaikki ajattelevat ihmiset voivat tähän työhön ottaa osaa. Kukin joutuu sekä opetta-

jan että oppilaan asemaan. Mitä meillä henkistä uskallusta on, sitä antakaamme muille, ja muilta me saamme, mitä heillä on.

Toiseksi on merkille pantava tärkeä seikka. Me ihmiset olemme niin sanoaksemme eri kehitysasteella. Toisen silmä näkee kauemmas kuin toisen. Toisen sydän sykkii säälivämmän kuin toisen. Toisen omatunto on valistuneempi kuin toisen. Tunteehan historia useita henkilöitä, joidenka henkisen suuruuden edessä meidän täytyy polvistua.

Olkaamme rehelliset. Astukaamme elämäu alttarin eteen ja ylistäkäämme sen antajaa. Ylistäkäämme niitä ihmisiä, jotka ovat tehneet elämän meille rikkaammaksi, tuomalla siihen kauneutta, sisältöä ja syvyyttä. Ylistäkäämme heitä ja oppikaamme heiltä, me vähävikisemmät.

Me olemmekin totuuden etsijöitä. Meillä on kullakin omat kokemuksemme, omat tietomme, oma »pikku totuutemme» eli maailmankatsomuksemme. Mutta etsikäämme sitä suurta totuutta, johon kaikki pienet totuudet yhtyvät kuin pisarat mereen. Kuunnelkaamme ilomieliin, mitä toiset ovat löytäneet — kuinka he ovat taistelleet ja voittaneet tahi kuinka he ovat kamppailuun sortuneet. Aina ihminen jotakin löytää. Ja kuunnelkaamme ennen kaikkia ilomieliin, mitä viisaat ovat opettaneet ja mitä he opettavat.

Uusi aika koittaa ihmiskunnalle, uusi aika, jolloin tiedämme, kuinka meidän tulee ymmärtää sana »totuus«, uusi aika, jolloin ymmärrämme, että elämän salaisuuden ensimmäinen avain on juuri tämä ihmisten veljeys, että he avaavat toisilleen sydämensä.

Uskomme ja toivomme.

Me pyrimme siihen uuteen valoon, jonka totuuden tunnustaminen tuopi mukanaan, ja me pyydämme ja toivomme apua kaikilta ajattelevilta, kokeneilta ja ihmiskuntaa rakastavilta kansalaisilta.

Pyydämme kirjailijoita meitä auttamaan. Meidän palstamme ovat avoinna kaikille vakavahenkisille lausunnoille, olkootpa mielipiteiltään kuinkakin poikkeavat omista mielipiteistämme. Toimitus ei ole siveellisesti vastuunalainen muista kuin omista kirjotelmistaan. Jokainen tekijä vastaa itse niistä ajatuksesta, jotka hän on lausunut allekirjotamassaan kirjoituksessa. Me pyrimme uuden elämän ymmärryksen valoon ja uskomme, että niille, jotka eivät vielä vaella valkeudessa, valmistetaan tie paraiten siten, että toisistaan poikkeavatkin käsityskannat saavat vapaasti otella keskenään täydessä päivän valossa.

Ohjelmamme.

Teosofisen Seuran ohjelman mukaisesti pyrimme uuteen kirkkaampaan valoon

1) uskonnon alalla tutkimalla, mitä maailman suurissa uskonnoissa opetetaan, etenkin mitä niiden perustajat ovat opettaneet; suomentamalla eri kansain pyhiä kirjoituksia ja punnitsemalla raamatun opetuksia;

2) sielutieteen, s. o. ihmistuntemisen, alalla kertomalla uusista psykologisista havainnoista, n. s. psyykkisen tutkimuksen tuloksista, ja okkultisen eli salaisen traditsionin opetuksista;

3) käytännöllisen elämän alalla tutkimalla, mitä teitä pitkin ihmisten on kulkeminen, jotta rauhan ja veljeyden jumalanvaltakunta toteutuisi maan pääl-

lä: miten lapsia siihen on kasvatettava, kuinka se suhtautuu oppiin ja sivistykseen, kirjallisuuteen ja taiteeseen, millainen miehen ja naisen välinen suhde on oleva y. m.

Tämä ohjelma ei ole uusi merkityksessä ennen kuulumaton, sillä jokainen ajatteleva ihminen pyrkii selvyyteen juuri näistä asioista.

Tämä ohjelma on laaja kuin ihmisen sisäinen elämä. Se toteutuu vain vähitellen, mikäli lehti elää. Se toteutuu kaikessa laajuudessaan vain siinä määrin, kuin lehti saa apua henkensä heimolaisilta. Ja ken ei tahtoisi ottaa osaa siihen vapautuksen työhön, jota tämä lehti kannattaa? Rakastaahan jokainen ihminen ennen kaikkea totuutta. Jokaisen ihmisen rinta riemuitsee totuudesta.

Emme epäile, ettei Omatunto ole saava yhä uusia ystäviä. Se on saava ja sen täytyy saada niitä lukuisiakin.

Lehden ystäviä ovat ne, jotka siihen kirjottavat ja ne, jotka sitä aineellisesti kannattavat joko hankkimalla tilaajia ja luettamalla sitä tuttavilleen tai auttamalla sitä raha-avustuksilla.

Omatunto maksaa postimaksuineen koko vuodelta Suomessa 5 markkaa, Amerikassa 1½ dollaria, Venäjällä 2 ruplaa ja Ruotsissa 4 kruunua.

Omatunto tilataan, postin kautta, asiamiehiltä tai suoraan konttorista, jolloin tilaushinta lähetetään rahassa tai postiosotuksena.

Pekka Ervast.

Baabelin torni.

Tämä salaperäinen vanha legenda eli muinaistaru löytyy kirjoitettuna 1 Mos. 11: 1—9. Ja kukapa meistä jo koulunpenkillä istuessamme ei olisi ihmetyksellä sitä lukenut? Sen siis kaikki tunnemme ainakin puustaimellisesti.

Mutta kaikki vanhan ajan kirjat vaativat avainta sen hengen selvittämiseksi, mikä piilee kirjaimen takana. Kirjain on ikäänkuin kuori eli verho, jonka sisällä piilee itse henki eli kertomuksen ydin ja tarkoitus. Otamme nyt siis salaisista opeista yhden avaimen ja koettakaamme tutkia mikä henki se on, joka pilee Baabelin tornin kertomuksen varjon alla.

Baabel oli muinaisen Babylonian valtakunnan, joka hallitsi koko maailmata 2000 vuotta, pääkaupunki. Tämä valtakunta oli mahtava ja laaja. Pääkaupunki, Eufrat virran rannalla, oli neliönmuotoinen 490 neliökilometrin laajuinen. Nykyjään v. 1900—1 on siellä saksalainen professori Friedrich Delitzsch hiekasta kaivattanut paljon tietoja antavia muinoisesineitä ja totuutta paljastavia raunioita. Kuningas Nebukadnesar, eli *Nabakudurussar*, joka hallitsi Babyloniassa vuodesta 604—561 ennen meidän ajanlaskuamme, antoi koristaa kaupunkia temppeleillä, torneilla ja palatseilla; siellä olivat kuuluisat riippuvat yrttitarhat ja kaupunkia suojelivat vahvat vallit eli muurit. Siihen aikaan kuin kaupunki oli parhaimmassa kukoistuksessaan asui siellä 2 miljoonaa ihmistä kaikenlaisista kansakunnista; he olivat puetut omiin kansallispukuihinsa ja puhuivat omaa kielensä. Kaupunki antoi siis mitä elävimmän kuvan silloisesta maailmasta. Tietysti oli siellä myös kaikenlainen uskonto edustettuna ja kaikenkaltainen ritualismi vallalla. Eri kansat vihasivat ja vainosivat toisiansa uskontonsa ja kansallisuutensa tähden. Enin vainottiin kuitenkin juutalaisia, he kun olivat sodassa voitettuja vankeja ja orjia. Heidän vainoistansa saamme elävän

Ensi numeroissa:

Uriel, Astrologia, II.

Martti Humu, Muinaissuomalaisten uskonto.
(Jatk.)

käsityksen profeetta Danielin historiasta.

Esille kaivetuissa babylonilaisissa lie-riöissä nähdään kuvia ihmisistä, jotka ovat tornin rakentamisen hommissa. Niissä kuvataan myöskin jumala, joko rakennusta auttavana tahi estävänä. Eufratin tienoilla on löydetty kahden tornin rakennuksen rauniot. Toista kutsutaan Bâbil, sama kuin entinen Kun eli Elin kaupunki. Toisen nimenä on Birs-Nimrûd. Kumpaakin rauniota pitää kansa Baabelin tornin jäännöksenä. Birs-Nimruudista on löydetty nuolenpääkirjoituksella varustettu savitaulu, jossa tätä paikkaa kutsutaan: taivaan ja maan linnaksi, Bêlin asunnoksi ja korkeimman jumalan Merodachin kartanoksi. Torni oli rakennettu Zitaratin muotoon; siinä oli seitsemän kerrosta; alkuaan oli se pyhitetty »maanvalaisijan» temppeliksi. Jo Nabakudurus-san aikana oli Birs-Nimrud rauniona. Kuningas sen korjautti ja rakennutti sen yhtä korkeaksi ja komeaksi, kuin entinenkin oli ollut. Muinaismuistojen tutkijat arvelevat että raamatussa oleva legenda Baabelin tornista johtunee eli saanee alkunsa Birs-Nimrûdin raunioista.

Salaiset opit selvittävät kumminkin tämän tarinan aivan henkiselältä kannalta.

Hauskaa ja valaisevaa olisi nyt kertoa niistä voimista eli jumalista, joita vanhat babylonilaiset tunnustivat. Kun tämä selvitys kumminkin veisi meidät toiseen aineeseen, mainitsen! tässä vain asiasta oli menen.

Alkuperäisesti tunnustivat babylonilaiset henkisen auringon-jumalan, jota he kuvaannollisesti nimittivät »Bel». Tätä vanhat semiläiset kansat kutsuivat »Baak». Kauheoina onnettomuuksien aikoina lepytettiin tuota henkeä ihmisuhreillakin. Viisauden vertauskuvana oli Ea suuri »valon-jumala» ja samalla *syvyyden* henki; tämä taas oli samakäsitteinen kuin Oannes, — raamatussa Dagon, jota kuvattiin ihmis-kalaksi. Paitsi Belia eli Mardukia ja Eaa tunsivat babylonilaiset myöskin Anun.

Tästä näemme siis että jumaluuden olennon käsittivät babylonilaiset kolmiyhteisyytenä, s. t. s. he tunsivat että kaiken olemassa olevaisen perusteena oli henki, elämä ja aine. Jumaluudelle annettiin monta nimitystä, aina sen mukaan miltä puolelta kansa sitä oppi tuntemaan. Tälle jumaluudelle oli rakennettu Baabelin torni, jonka piti ilmoittaa *Sen* kunniaa, voimaa ja mah-tavuutta, joka on kaikkeuden lähde ja alkuperustus. Marduk eli Maroduch sama kuin Bel oli Babylonian kaupungin suojelushenki eli maan ja taivaan jumala. Hänestä on löydetty kiveen hakattuja kuvia, mutta me emme saa edes ajatellakaan, — niinkuin professori Delitzsch esitelmässään babylonilaisista kaivauksista lausuu »että ainoatakaan hymniä, ainoatakaan rukousta olisi esitetty kuvalla semmoisenaan» — ainakin ne ihmiset, jotka etsivät totuutta, tiesivät, että heidän hymninsä ja rukouksensa olivat aijotut kaiken maallisen yläpuolella asustavalle ja kaikkia hallitsevalle jumaluudelle. Babylonilaisten käsittien mukaan olivat jumalat, eli yhdellä sanalla *jumaluus* kaikkietävä, elävä ja kaikkialla läsnäoleva henki, joka ilmennytty itseänsä moninaisissa muodoissa.

Olen koettanut selvittää, että Baabelin tornin tarina on niin vanha, ettei nykyiset, eivätkä vanhatkaan kirjoitukset tiedä, milloin tämä tornin rakentaminen olisi tapahtanut.

Salaiset opit näyttävät meille sen hengen, joka piilee kuoren eli verhon, siis kirjaimen takana. Avatkaamme siis tämä legenda henkisellä avaimella.

»*Koko maailmalla oli yhtäläinen kieli*» se on; ihmiskunta kokonaisuudessaan tunnusti *yhtä uskontoa* eli ihmiset tunsivat yhden ainoan jumalallisen viisauden uskonnon;

»*kieli ja puheenparsi*», alkutekstissä; »huuli ja sana» se tietää: logos, ymmärrys, ajatus eli järki, siis jumalallinen viisaus. Monikossa kuuluu sana: *tabarim*, joka merkitsee samaa kuin sanat, voimat. Tämä logos oli »alussa», siis

ennenkuin näkyväinen maailma kehittyi.

—*»ja he matkustivat idästä»* s. o. valon maasta, sieltä, jossa he olivat tulleet täydelliseen, totiseen käsitykseen ihmisestä, luonnosta ja Jumaluuden olemuksesta.

»sinearin kedolle». Sinear on suomeksi: hammasten paljastus, irvistys. Ihmiset rupesivat eroamaan yhteisestä totuuden käsityksestä. Heissä syntyi eri ajatuksia, eri käsitteitä ja näin nousi heidän seassansa erinäisiä uskontunnustajain lahkokuntia. Lahkolaisuus synnytti eripuraisuutta, itseänsä parempaanuita pitämisen ja itsekkäisyyden. *»Keto»* on laeva ala ja merkitsee että ihmiskunnassa syntyi laajaperäinen ajatteluntoiminta, vallatoin ajatuksen vapaus, jota he käyttivät itsekkäisyytensä verhoksi. —

—*»ja asuivat siellä»*, he perehtyivät uuteen katsantokantaansa ja rupesivat pohtimaan asioita oman mielipiteensä, itsekkäisyytensä viisauden mukaan. Siihen saakka olivat ihmiset tunteneet sen totuuden, että ainoastaan yhteydessä, veljellisyydessä on voimaa. Tämä voima ilmenee silloinkun ihmisten ajatukset kaikilla yhteiskunta-aloilla ja kansallisissa asioissa ovat sopusuunnassa keskenänsä. Nyt heidän keskellensä sai eripuraisuus vallan. Jumalallisen viisauden opin ohjaamina he, sisällisen tietämisensä kautta, olivat kohottauneet korkeuteen — nyt, sokean uskon johdattamina joutuivat he eläimellisyyden valtaan ja tuo sekasorto veti heitä aineellisuuteen, maiseen, katoavaiseen. He unhottivat jumalallisen alkuperänsä eivätkä enään tunteneet itse itseänsä.

»Käykäämme tiiliä tekemään», valmistakaamme oppilaita, jotka rupeavat ymmärtämään mysteeriota ja tulevat täytetyiksi pyhällä innostuksen tulella.

»Tiilejä kivien asemesta». Kivi kreik. Petra, arameaksi Kephaz. Alkutekstissä *»rabmag»* mies eli pääjohtaja, mestari, mysteerioiden tulkitsija, sama kun magi, hierofantti, temppelin pappi. Temppeleistä piti tehdä viisauden talletuspaik-

koja ja pesiä; niissä tahdottiin opettaa totuuden tietämistä, eikä sokeata uskomista.

»Rakentakaamme kaupunki», s. o. temppeli, jossa oppilaille selvitetään pyhiä mysteeriota ja jossa heitä kasvatetaan tuntemaan jumalallista viisautta, jonka ihmiset olivat eripuraisuutensa johdosta unhottaneet.

»sekä torni», korkein rajapaikka, jonka opetuslapsi voi maisen elämänsä aikana paikassa saavuttaa.

Tornin nimi oli Zigarrat, s. o. pyhä, salaisten mysteerioiden temppelin torni.

Belin = Luojaan temppeliä kutsuttiin Esagil. Temppeli oli rakennettu seitsemästä erivärisestä kerroksesta; se oli taivaan ja maan 7 periaatteen kuvaus, jonka korkeinta huippua sanottiin Nebo eli Nabi, s. o. voiman kartano. Näkyttömän ja näkyvän maailman perustuskivi on jumalallisen viisauden voima.

Vuojonkivet = mysteerioiden tulkitsijat. Jes. 9: 9. sanotaan: **»Tiilikivet ovat pudonneet, mutta me tahdomme sen (valtakunnan) rakentaa vuojonkivellä jälleen»**. Vuojonkivi = hakkattu kivi on totuuden tuntemisessa täydellisen mestariuden saavuttanut ihminen, joka on hyväksensä käyttänyt kaikki maiset kokemuksensa; hänen ei enään tarvitse ruumiistua, jos ei hän itse sitä halua palavasta rakkaudesta veljiänsä kohtaan.

Herra = alkutekstissä *Adonai*, sama kuin Scheitan eli *»saatana»*, joka on jumalan lapsi. Joh. 1: 6. Vanhan testamentin suuri profeetta Jeesaias todistaa: **Minä, joka teen valkeuden ja luon pimeyden; minä, joka teen rauhan ja luon pahan, minä olen Se, joka kaikki nämä teen.** Jes. 45: 7.

Se, luova henki on itse hyvyys, joka ei tahdo vahingoittaa pienintäkään olentoa.

Ad = itse pahuus, julmuus, kostonhimoisuus ja ylpeys. Ad-onaita piti ihmisten lepyttää ja lauhduttaa teuras-, haju- ja polttouhreilla, niistä nousi su-

loinen hyvä haju, joka oli hänen ravintonsa, hänen sieramiinsa; Ad = on jumala Scheitan; hän on maailman mustasukkaisuuden henki, joka kadehtii ihmisissä piileviä voimia ja harrastuksia pyrkinessä pyhyyteen. Hän on aineellisuuden eli aistillisten himojen henki; alempi minä ihmisessä; se joka itsekäisyyden ja eripuraisuuden kautta sekottaa ihmisten selvät käsitteet totuudesta. Tämän kautta rakennusmeshtarit kadottivat puhtautensa ja unhottivat tietonsa ja taitonsa salaisesta jumallisesta viisaudesta ja »hajosivat kaikkiin maihin», s. o. heidän uskontonsa jakautui moneen uskokuntaan: eri katsantokannoista syntyi monta eri lahkkoa ja eri seuraa.

»Ihmisen sydän on paha; se sekotti heidän neuvonpiteensä eli *puheenpar-tensa*».

Siis ihmisen alempi minä = tuo jumala eli voima *Adonai* museri ne pyhät tunteet, jotka ihmisessä tunsivat ja tunnustivat totuuden ja tallensivat viisauden.

Eripuraisuus oli siis syynä siihen, että jumalallinen viisaus maailmasta, ihmisten sydämistä katosi mysterioiden muurien sisälle. Se tuli salatuksi opiksi; ainoastaan kuori eli kirjain »maani-pihka» tuli ihmisten omaisuudeksi aina näihin aikoihin asti.

Yhden ainoan totisen uskonnon = yhdistymisen sijasta syntyi tuhansia ulkonaista uskontoja jo tästä ajasta lähtien — jonka alkua eivät vanhimmattakaan kansat muista. Mitä enemmän aika on eteenpäin rientänyt, sitä enemmän nuo eripuraisuuden synnyttämät uskonnot ovat pimentäneet ihmisten ymmärrystä ja sitä enemmän ihmiset, villittyneen fanatismiin, uskonraivon valitsemina kaikkialla ovat vuodattaneet »jumalalle» otollisen nimen ja toiminnan varjossa viatonta verta.

Pimeyden aikakausi kali-yuga on luonnut äärettömän uskonnollisten käsitteiden sekasorron.

Tämä on lyhykäisestään salaisten oppien selitys» Baabelin tornin rakentamisesta.«

Itse kertomus on paljon vanhempi kuin »jumalan valitsema kansa» on edes maailman näyttämölläkään ollut. Tämä kertomus on alkuperäisesti kaldealainen ja babylonilainen legenda, ja juutalaiset ovat lainanneet sen, niinkuin paljon muutakin, noilta muinaisajan kansoilta.

Martti Humu.

Todellisuutta etsimässä.

Nykyajan tavalliset ihmiset pitävät todellisuutena fyysillisen luonnon eri ilmausmuotoja. Tämä aistimusmaailma on kaiken länsimaisen tieteenkin perustuksena. Henkilöitä, joissa huomataan vähänkin »haaveilijan vikaa», pidetään jonkinmoisin oman olemuksensa kieltäjinä. »Oppineet» nimittävät tämmöisiä ihmisiä »excentrisiksi» (keskuksesta erillään oleviksi), »oppimattomat» taas »haaveilijoiksi», »uskonnollisiksi», »omituisiksi», »tuulenpieksijöiksi» ja milloin miksin.

Henkilö, joka ei kaikella tarmollaan hyöri ja puuhaa jokapäiväisissä asioissa, joutuu ennen pitkää joko »nahjuksen», »huolimattoman» tai »aikansa vaatimuksia ymmärtämättömän» kirjoihin. Hänestä sanotaan, ettei hän ymmärrä elämän todellisuutta vaan tavoittelee »tyhjyyttä».

Itämaisia kansoja, esim. hindulaisia, pidetään henkisesti heikkoina ja saamattomina, kun eivät välitä aineellisista mukavuuksista. Itämainen pyhimys on länsimaalaisista henkisen sairauden surkutelleva uhri, joka ei muka käsitä elämän todellisuutta.

Vähäisenkin arvostelun valossa selviää länsimaisen todellisuusopin petollisuus. Kuinka voi olla todellista aine, joka on sekä kokoonpantua että muutuvasta? Voiko sanoilla ilmaista todellisuutta, kun itse sanat ovat epätodellisia? Länsimaalaiset kerskaavat kieltensä kehityksestä, mutta pieninkin »henkisten» asiain käsittelemisyritys osottaa, miten vaillinaisia ja kehoja

»kulttuurikieletkin« ovat. Melkein kaikilla sanoilla on useampia merkityksiä. Useitten merkityksestä ei tiedetä mitään, vaikka niitä tottumuksen mukaan käytetään.

Mitä on esim. »kieli«? Ensiksi: ihmisten ja eläinten suussa oleva lihas; toiseksi: urkuharmoonin, pianon y. m. soitin; kolmanneksi: eri ryhmiin kuuluvien sanakokoelmien ajatuksellinen toisistaan erottaminen. Onpa vielä muunlaisiakin »kieliä«. Miksi pitää »kielellä« olla noin monta merkitystä? Siksi ettei todellisuutta tunneta. Jos suussa olevaa kieltä pidetään »alkuperäisenä« tai »todellisenä« niin täytyy myöntää, ettei »sivistys« ole voinut keksiä vastaavia nimityksiä »henkisemmille« käsitteille. Kuinka joku voi puhua »vierasta kieltä«? Jos joku puhekieli on minulle vierasta, niin en minä luonnollisesti tunne sitä enkä osaa siis sitä puhua. Ajatusopin kannalta ei kukaan siis osaa puhua vierasta kieltä. Tässä tosiasiasta huolimatta pidetään todellisuutena sitä mahdollisuutta, että moni ihminen puhuu »vierasta kieltä«. Saksalaiset voivat puhua »vierailia kielilläkin« (mit fremden Zungen). Jokainen tietää, ettei tämä puheentapa perustu todellisuuteen. Onhan jokaisella oma kieli suussa.

Se tosiasia, että »konkreettisille« käsitteille on täytynyt antaa »abstraktinen« merkitys, osoittaa, etteivät ihmiset tunne todellisuutta. Ei suinkaan järki esim. voi olla »kylmä« enempää kuin tunne »lämmän«. Vai saattaako joku todellisuudessa »punnita sanansa«? Lapsikin tietää, etteivät kaikki maailman sanat todellisuudessa »paina« edes yhtä milligrammaa. Ja kumminkin moni »todellisuudessa« eläjä kehottaa ihmisiä »punnitsemaan« sanojaan!

Mitä merkitsee esim. »aina«? Kuinka pitkää aikaa se edustaa? Toisen »aina« on yksi päivä, kun taas toinen sillä ymmärtää esim. 10 vuotta, kolmas jonkun ihmisen elinikää j. n. e. Mutta mikä todellisuudessa kestää »aina«?

Mikä on »iankaikkisuus«? Kirkko

on pelottanut yksinkertaisia ihmisiä »iankaikkisella vaivalla«. »Iankaikkisuus on aika, joka ei koskaan lopu«, väittää moni yksinkertainen. Tämä määritelmä on »sulaa« hulluutta. Kuinka voi mikään rajotettu tajunta sanoa »ei koskaan«, tarkottaen näillä sanoilla jotakin rajatonta jatkuvaisuutta? »Ei koskaan« käsittää rajotetun ajanmäärän samoin kuin iankaikkisuus. »Iankaikkinen« johtuu »ikä- ja »kaikki« sanoista. Jos ihminen elää fyysillisessä ruumiissa esim. 70 vuotta, niin elää hän »kaiken ikänsä« eli hänen ruumiselämälleen kuuluvaan iankaikkisuuden. Mutta jos tarkemmin tutkitaan yhden ainoan ihmisen elinikää, niin sekä jakaantuu moneen eri ikäkauteen eli lyhyempään iankaikkisuuteen. Kun se tuntemus, jota nimitetään »ajaksi«, syntyy kahden vastakkaisen tajuntatilän — sanokaamme ilon ja surun — toisiinsa vertaamisesta, niin voi täydellä syyllä väittää, että yhden ainoan ihmisen »ruumiillisessa elämässä« on monta iankaikkisuutta.

Todellisuudessa ei löydy minkäänmoista aikaa. Henkisiin asioihin syventynyt henkilö, joka saa selittää »elämän sanaa« sitä haluaville, ei ollenkaan huomaa, miten päivä on kulunut. Hän ei näe eikä kuule, mitä hänen ympärillään tapahtuu. Hän unohtaa nälkänsä ja janonsa, kuten Jeesus samarialaista vaimoa puhutellessaan. Jos tällainen onnellinen »iankaikkisuus« kestäisi — sivullisten laskun mukaan — esim. tuhat vuotta, niin se »aika« olisi hänestä kulunut yhtä pian kuin yksi päivä. Hänen tajuntansa ei tuntisi vähintäkään erotusta noitten niin erilaisten »aikojen« välillä.

Yhtä pitkä olisi myös »aika« sen ihmisen tajunnalle, ihmisen, joka toisella kerralla olisi päivän, toisella — jos mahdollista — tuhat vuotta hirmuisissa sielutuskissa.

Ei ole mitään »todellista« aikaa eikä iankaikkisuutta. On vaan olemassa lukemattomia eri tajuntatiloja.

Mitä merkitsee »kaikki«? Sanotaan

esim.: »Kaikki tiedämme« j. n. e. »Kai-killä« tarkotetaan tällöisessä väitteessä vaan muutamia. Onko mahdollista, että kaikki »tietävät«, s. o. tajua-vat edes saman asian, puhumattakaan samallaisesta tietämisasteesta? Mutta mistäpä joku tietää, että »kaikki« tietävät? Kumminkin rohkenee moni puhuja väittää, että »kaikki ovat yksi-mielisiä« siitä ja siitä asiasta.

Mitä on »avaruus?« Onko semmoista olemassa? Ei. Se on rajotetun tajun-tuntemusta samoin kuin »aikakin«. Avaruus on suhde, joka esiintyy rajo-tettuja olemistiloja toisiinsa vertaavassa tajuntakeskuksessa. Mitään »todellista« avaruutta ei ole. Jos avaruus olisi ole-massa, niin sen täytyisi olla paikka. Mutta »paikka« on kehityksen ja muu-toksen alainen. Eri paikat eivät ole aina olleet paikkoina. Jos avaruus siis olisi paikka, niin olisi joskus täytynyt olla »aika«, jolloin ei avaruutta olisi ollut olemassa. Mutta itse tällöinen väitekin on mielettömyys. Se tosiasi-a, ettei mitään todellista avaruutta ole olemassa, ei kumminkaan estä meidän, rajotettujen tajuntakeskuksien semmoi-sesta puhumasta.

Näköä pidetään ihmisen jaloimpana ja luotettavimpana aistina. Mutta jos sillä tahdotaan todellisuutta mitata, niin petytään surkeasti. Jos katsomme ha-taran seinän raosta aurinkoa, niin nä-köaistimme »todistaa«, että auringon »levy« on pienempi kuin seinässä oleva rako. Puhuu ko nyt näköaistimme totta? Tiede vastaa kieltävästi. Millä perus-teella? Onko kukaan tiedemies ollut sovittamassa aurinkoa seinänrakoon? Kaikkea muuta. Tiedemiehet turvau-tuvat tässä tapauksessa johtopäätöksiin. Mutta ne eivät suinkaan ole suoranaisia aistimuksia. »Todellisuutta« koetetaan tässäkin tapauksessa siis etsiä muulla tavalla kuin välittömästi viiden aisti-men avulla.

Mitä »paradokseja« esiintyykään ai-kamme materialistisessa »todellisuus-opissa«, kun sitä korkeamman logiikan valossa hiemankin arvostellaan!

Voisi luetella tavattoman määrän esi-merkkejä, jotka osottaisivat, että nyky-ajan sovinnainen todellisuuskäsitys ei kestä koetusta. Mutta niitten pitem-mältä luetteleminen ei sittenkään voisi »kääntää« piintyneitä materialisteja, jotka pitävät utukuvia todellisuutena. He »kääntyvät« vasta sitten kun heissä kypsyy korkeampi hyväksymismahdol-lisuus.

Aikamme materialistit puhuvat usein kansan henkisestä hyvinvoinnista, mutta toisaalta he jyrkästi kieltävät henkis-ten voimien olemassaolon, sanoen to-dellisuudeksi ainoastaan kaiken sen, mikä ihmisen nykyisillä aistimilla ha-vaitaan. Mutta Venäjän ja yleensä koko maailman vapausliike esim. todis-taa, että todellisuus esiintyy aatteissa paljoa selvempänä kuin teoissa. Hen-kilö, joka koko sielullaan elää julista-missaan aatteissa ja ihanteissa, kyke-nee johtamaan suuria kansanlaumoja. Kun hän tulisessa puheessaan osaa lyödä niille kielille, jotka saavat ihmisen jaloimmat tunteet väreilemään, on koko suuren kansajoukon »aineellinen voima« hänen käytettävään. Jos ver-rataan toisiinsa kahta voimaa, joista toinen syntyy yhdestä ainoasta innos-tusta uhkuvasta puheesta, ja toinen tu-hannesta ruoskanlyönnistä, niin huo-mataan, että ensiksi mainitusta läh-teestä tulviva voima on paljoa suurempi. Mistä syystä? Eikö ruoskanlyönti päin-vastoin ole voimakkaampi kuin puhe, koska se tuntuu ruumiissa? Eikö se, mikä välittömästi koskee ruumiiseen, ole »elävää« todellisuutta? Kaikkea muuta. Mutta ruoskimisjärjestelmä on alkuaan myös syntynyt sanan vaiku-tuksesta. Johtavat henkilöt ovat sanal-laan osanneet niin lumota joukot, että nämä ovat tunnustaneet nuo henkilöt auktoriteeteikseen. Erilaisia auktori-teettiä koskeva voimanluovutus ke-stää eri pitkiä aikoja. Venäjän kansa esim. on vuosisatojen kuluessa luovut-tanut voimaansa yksinvaltaisen halli-tuksen auktoriteetille. Eri ajan kohtina ilmennyt vallan ja luottamuk

sen väärinkäyttö ei suinkaan ole jaksanut yhtäkkiä purkaa sitä hallitusrakennusta, jonka vuosisatoja kestänyt, kansasta virrannut henkinen voima on luonut. Vasta sitten kun kansa vähitellen on ruvennut antamaan henkisiä voimiaan uusille auktoriteeteille, on — luonnossa vallitsevan tasapainon lain mukaan — entinen johtojärjestelmä joutunut hylkäystuomion alaiseksi.

Kaikki hirmuhallitukset ovat kansan voiman synnyttämiä. Kansa on ollut samassa suliteessa johtajiinsa kuin hypnotiseerattu henkilö hypnotiseeraajaan. Venäjän vanhoilliset ovat oikeassa väittäessään, että kansa on luovuttanut valtansa hallitukselle. Mutta Venäjän uudistajat ovat myös oikeassa väittäessään, että kansa on oikeutettu vaatimaan lainansa takaisin ja antamaan sen uusille auktoriteeteille, joitten ei se vielä tiedä käyttävän väärin kansan luottamusta. Kumminkin tulee — tasapainon lain vaatimuksesta — taas aika, jolloin nykyään luottamusta nauttivat auktoriteetit — oikeammin niitten siveelliset edustajat — joutuvat huonoon asemaan.

Henkinen johto on kaiken ilmiöelämän perusteena. Sekä näkyviäisiä että »näkymättömiä» maailmoja johtaa äly ja järki. Materialistit kyllä julkeevat väittäen, että luonto on sokea, kuuro ja tunteeton, ja ettei elämällä ole minkäänmoista tarkotusta, mutta heidän käytöksensä osoittaa, että he todellisuutta etsiessään julistautuvat suuriksi narreiksi. Materialistithan tunnustavat johdon ja järjestyksen tarpeellisuuden sekä toiminnan johdonmakaisuuden tässä »näkyväisessä» maailmassa. Umpimähkäinen, ihmisten kesken vallitseva lyöminen, raastaminen ja tappaminen olisi materialistienkin mielestä mitä hurjinta anarkiaa ja tarkotuksetonta elämää. Materialistit ovat siis valmiita kieltämään omat teoriansa, kun n. s. käytännöllinen elämä on kvsymyksessä. Mutta selvään on, että järjestetty yhteiskuntaelämä ja kunkin ihmisen siveellinen tilintekovelvollisuus eivät suin-

kaan kuvasta luonnon sokeutta, umpimähkäisyyttä ja sattumuksia. Mitä järkeä on luonnon laeista puhumisessa, jos ei näitä lakeja mikään järkevä johto ole soveltamassa tarpeen vaatimaan käytäntöön? Ja voiko ajatella, että itse laki ja lain soveltajat olisivat yksi ja sama asia? Laista ei sitä paitsi voi koskaan puhua muulloin kuin jonkinlaista tarkotusta silmällä pitäen.

Materialistit ovat sängen omituisia todellisuuden etsijöitä. He kieltävät henkisen elämän ja luonnon tarkotuksen mukaisuuden, mutta vaanivat alin omaa todellisuutta tästä jokapäiväisestä elämästä. Mutta selvää on, että materialistit, jos he tavoittelevat tässä nykyisessä elämässä yhä parempaa tarkotuksellisuutta ja johdonmukaisuutta, itsetiedottomina kannattavat yleismaailmallisen, vielä tuntemattoman tarkotuksen suurta ihannetta.

Kaikki n. s. yhteiskunnalliset pyrintökin osottavat, että todellisuus pakee tavoittelijoitaan. Mutta todellisuus-ihanne pitää sittenkin ihmiset elonhaluisina. Tämä suuri ihanne kiteytyy ajottaisiksi muodoiksi, tuottaen ihmisille aistillista nautintoa. Mutta tuo ihanne toteutuu kaikessa suuruudessaan vasta siinä olemistilassa, joka, käsitteäen kaikki muodot, on kokonaan muotoja vailla. Ehdoton elämä on todellisuus.

Aate.

Sukupuoliasia teosofian valossa.

Jos sanomme, että sukuvietti ja sukupuolitoiminta on olemassa sitä varten, että ihminen loisi jälkeläisiä ja lisäisi sukuaan, on tämä samaa kuin jos sanoisimme nälän ja syömisen olevan sitä varten, että ihminen eläisi. Useimmat ihmiset kumminkin ajattelevat näin — niin, voipi sanoa, että nykyajan tieteellinen käsityskanta yleensä on tällainen. Monet ihmiset kyllä

salassa ajattelevat, että sekä syöminen ja juominen että sukurvotin tyydyttäminen on olemassa yksilön nautintoa varten, ja toteuttavat tätä kantaansa käytännössä, mutta teoriassa ei sekoteta syitä ja tarkoituksia myönteisuraviin tunne-ilmioihin ja vaikutuksiin, ja sentähden julistetaan tieteen yhä vielä materialistishenkiseltä paavinistumelta, että syöminen on olemassa yksilön elossapitämistä ja sukupuolinen toiminta suvun voimassapitämistä varten. Tästä katsantokannasta johtuvana moralina selitetään sitten, että ihmisen pitää syödä ja juoda kohtuullisesti, mutta mahdollisimman hyvää ja terveellistä ruokaa ja juomaa, ja että hänen pitää harjoittaa sukurvotinnautintoa kohtuullisesti, luonnollisesti, terveyttä edistävästi ja paraimmassa tapauksessa vain suvun lisäämistä varten (joka viime mainittu neuvo kuitenkin on ainoa oikea johtopäätös annetusta edellytyksestä).

Niin paljon totuutta kuin tähän käsityskantaan kätkeytyykin, on se epäilemättä puhtaasti materialistinen kanta. Materialismi edustaa tietysti yhtä totuuden puolta — luonnon tosiasiajn ulkonaisinta puolta —, mutta elämä on paljon rikkaampi ja monimutkaisempi kuin materialismi aavistaa, ja kun tuntee tosiasioita semmoisia, jommoisia materialismi ei näe, kun toisin sanoen näkee totuuden uudelta kannalta eli toisen totuuden puolen, saattaa tämä uusi laajempi tieto leimata väääräksi ja valheelliseksi yksipuolisesti materialistisen tiedon. Materialismin kannalta on esim. kyllä oikein sanoa, että »ihminen kuolee«, sillä ruumis todella hajoaa alkuosiinsa ja materialismin mukaan ihminen on kuolevainen ruumis. Mutta jos tiedämme, että ihminen elää kuoleman jälkeen, täytyy meidän tuomita materialismin kanta väääräksi, valheelliseksi ja yksipuoliseksi, niin tosi kuin se onkin fyysillisesti katsoen.

Sama on nyt materialistisen käsityskannan laita, mitä tulee sukurvotielämään ja itsensä säilyttämismiettiin. Se

on oikea ulkonaisesti katsoen, mutta henkisen tiedon valossa periaatteeltaan ja ytimeltään aivan väärä ja yksipuolinen. Mitä nimittäin henkinen tieto sanoo?

Aikain viisaus, salatieteilijäin kokemus, teosofia ja spiritualismi näyttää ja todistaa, että ihminen ei ole ruumis, vaan sielu; että hän on henkinen ja sukurvotiton olento, jonka elämä on fyysillisestä ruumiista riippumaton, ei ala syntymästä eikä lopu kuolemaan. Ihmisen itsensä säilyttämismiettiin nähden tämä merkitsee, että sanottu vaisto eli vietti on fyysillisistä olosuhteista aiheutuva ja niihin rajoittuva, ettei siis *ihmisen* tarvitse syödä elääkseen, vaikka hänen fyysillinen ruumiinsa on ravinnon tarpeessa, ja että siis nälkä eli paremmin sanoen semmoinen elämä, jonka tekijöinä ovat nälkä ja nälän tyydyttäminen, on annettu ihmiselle jotakin toista, korkeampaa ja syvempää tarkotusta varten. Samalla tavalla tuo kaikkien uskontojen julistama tosiseikka, että ihminen on sukurvotiton ja kuolematon olento, merkitsee sukurvottiin nähden, ettei tämä vietti ole olemassa suvun lisäämistä eli jatkamista eli uuden elämän luomista varten, vaikka ihmishengelle luodaankin sukurvotillisen toiminnan kautta fyysillinen käyttöväline, vaan että ihmiskunnalle on annettu sukurvietti eli paremmin sanottuna semmoinen elämä, jonka tekijänä on sukurvietti ja sen tyydyttäminen, jotakin toista, korkeampaa ja salaperäisempää tarkotusta varten.

Mikähän on tämä korkeampi tarkoitus? Aikain viisaus selittää, että fyysillinen elämä on välttämätön ihmiselle, jotta hän kehittyisi ja kasvaisi. Tämä näkyväinen elämä on koulu, jossa ihmishenkeä opetetaan ja kasvatetaan. Ihminen on itsessään jumalsyntyinen henki, mutta hän ei tunne itseään eikä osaa käyttää omaa jumalallista voimaansa. Ruumiillinen elämä on sentähden annettu hänelle, jotta hän oppisi tuntemaan oman itsensä jumalallisenä henkenä — »jumalan pojaksi«,

niinkuin sanotaan — ja oppisi käyttämään ikuisia luomistarkoituksia varten jumalallisia kykyjään. Ja tämä fyysillinen (eli oikeammin: fyysillis-astralis-mentaalinen) elämä on niin rakennettu, niin sommiteltu, että se aivan pakosta vetää esille ihmisen hengessä piileviä voimia ja kykyjä.

Kaksi mahtavinta voimaa, mitkä fyysillisestä elämästä elähyttävät, ovat nälkä ja sukuvietti. Nämä voimat on annettu ihmisen käteen siinä tarkoituksessa, että ne herättäisivät eloon kaksi muuta voimaa, jotka piilevät hänen omassa luonnossaan jumalsyntyisenä henkenä: *toiminnan eli työn ja rakkauden kyky*.

Ruumiilliselle elämälle välttämätön nälkä ja syöminen ovat sitä varten, että ihminen oppisi työtä tekemään, työtä rakastamaan. Ruumiillisen elämän jatkamiselle välttämätön sukuvietti ja fyysillinen luomistoiminta ovat sitä varten, että ihminen oppisi rakastamaan, oppisi myötätuntoiseksi, säälikäiseksi, itsensäkieltäväksi, hyväksi.

Ja jos vähänkin ajattelemme elämää, huomaamme, että juuri nämä läksyt, ne ne saamme kärsimyksien koulussa oppia.

Moni ihminen ajattelee: »jos minä olisin jumala, loisin maailman semmoiseksi, ettei ihmisen tarvitsisi syödä elääkseen eikä siittää ja synnyttää jatkaakseen sukuaan«. Hän ajattelee näin katsellessaan ihmiskunnan hirmuisia kärsimyksiä ja niitä äärettömiä ristiiriitoja, jotka ulkonaisessa elämässä aiheutuvat nälästä ja sukusvietistä. Hänen edellytyksensä on ehkä oikea: hän ehkä voisi jumalana luoda toisenlaisen maailman. Mutta pitäisikö se todellisuudessa paikkansa, tahtoisiko hän todella jumalana luoda toisenlaisen maailman, kas siinä toinen kysymys. Päinvastoin täytyy uskoa, että hän jumalana huomaisi juuri tämänlaisen maailman viisaasti järjestetyksi. Sillä kun johdonmukainen ajattelu sanoo meille, että suuri Järki on kaiken ilmiöelämän takana, silloin jo *a priori* oivallamme, että sillä Järjellä on erinäiset, järki-

peräiset tarkoituksensa; ja kun henkinen tieto näyttää meille, että nämä tarkotukset ovat korkeita ja hyviä, silloin tunnustamme ilomielisessä nöyryydessä, että maailma sittenkin on viisaasti rakennettu.

Mutta Salainen Oppi ottaa askelen edemmäksi. Se väittää, että kun ihminen on oppinut nälän ja sukusvietin tarjoamat läksyt, silloin ne ovat hänen elämälleen tarpeettomat, silloin elämän ulkonaiset olosuhteet muuttuvat. Tämä tapahtuu joka kerta pakosta ihmisen kuollessa, mutta lopulta se tapahtuu ikäänkuin luonnon ja hänen omasta vapaasta tahdostaan yhtäikaa. Mitä erityisesti sukupuolielämäään tulee, sanoo Salainen Oppi, että synnyttäminen kahden eri sukupuolen myötävaikutuksesta on ohimenevä ilmiö. Ihmiskunnan jako kahteen sukupuoleen oli kehityksen vaatima ehto; sitä ennen ihmiskunta lisääntyi toisella tavalla; ihmiset olivat hermafroditeja eli kaksineuvoisia ja vielä varhemmin aivan sukupuolittomia. Samalla tavalla koituu vielä aika, jolloin suvun lisääntyminen tapahtuu uudella, toistaiseksi tiettyä välttämättömällä tavalla; tämä tulee silloin, kun ihmiset ovat oppineet sukusvietissä piilevän läksyn. Sillä ihminen on, kuten sanottu, henkinen olento, jolla ei ole sukupuolta, ja kun hän on kehittynyt persoonallisesti itsetietoiseksi omassa korkeammassa olemuksessaan, kun hän on oppinut rakastamaan kaikesta vietistä riippumatta, silloin hänen ulkonainen ruumiinsakin muodostuu sisäisen ihmisen kaltaiseksi.

Koska tämä päivä koittaa ihmiskunnalle, sitä emme tiedä. Pitkän pitkä aika kuluu varmasti, ennenkuin suurin osa ihmisistä on viisastunut. Sukupuolisuuden opettama läksy on vaikea ja pitkä, ja ennenkuin ihminen pääsee sen perille, täytyy hänen käydä epätoivon ja sieluntuskan pimeimpien ja ahtaimpien porttien läpi. Millä tavalla kehkeytyy nimittäin sukupuolisuuden siemenestä kuolemattoman rakkauden ihanan puhdas kukka? Ainoastaan sillä

tavalla, että *ihminen pääsee sukuvietynsä herraksi ja voittajaksi.*

Tämä voitto ei ole asketismin eli itsensäkiduttamisen kuvalainen ja usein vain ruumiillinen »puhtaus«, vaan se on henkisen ja sielullisen rakkauden auringonhoiteinen viattomuus. Se on adepti-ihmisen kaikkivoittava lempeys, armahtavuus ja uhrautuvaisuus.

Jos katsomme elämää ja pidämme silmällä, millä tavalla sukuvietti opettaa ihmisiä, huomaamme selvästi, mihin suuntaan opetus käy. Annie Besant kirjottaa eräässä tajunnan kehitystä tutkiyassa teoksessaan tästä asiasta seuraavasti:

»Sukupuolinen vetovoima vetää toisiinsa kaksi raakalaista; toisensa omistamishalu herää molemmissa; he himoitsevat toinen toistaan. Tämä himo on yhtä yksinkertainen kuin ravinnon himo. Mutta sitä ei voi tyydyttää yhtä suureen määrään, sillä kumpikaan ei voi täydelleen omaksua ja sulattaa itseensä toista; kumpikin säilyttää johonkin määrin oman erityisen itseytensä, ja kumpikin tulee vain osaksi toisen »minuudeksi«. »Minuuden« tunne kyllä laajenee ja kasvaa sulkemalla toisen itseensä, muttei yhdeksi tekemällä. Tämä alituisen välimuuri on välttämätön, jotta himo muuttuisi tunteeksi, sillä muisti ja aavistus kohdistuvat nyt samaan esineeseen eikä toiseen samantyyppiseen — kuten on laita ravinnon suhteen. Jatkuva halu yhdistyä samaan esineeseen muuttuu tunteeksi, kun ajatukset täten sekaantuvat alkuperäiseen omistushaluun. Se välimuuri, joka pysyttää toisiinsa kiintyneet oliot kahdena eikä salli niiden sulautua yhdeksi, se todella tekee kuolemattomaksi, vaikka se näyttää tekevän tyhjäksi; jos se poistettaisiin, häviäisi samalla himo ja tunne ja yhdeksi muuttuneet kaksi saisivat sitten etsiä toista ulkonaista esinettä enentääkseen edelleen nautintoon.

»Mutta palatkaamme himon yhdistämiin raakalaisiimme. Vaimo sairastuu ja lakkaa siksi ajaksi olemasta suku-

vietin tyydyttämisen esineenä. Mutta mies muistaa menneen ilon ja aavistaa tulevaa ja hänessä herää myötätunto vaimon kärsimyksiin, sääli hänen heikkouttaan kohtaan. Muistin ja aavistuksen elähyttämä vetovoima häneen muuttaa himon tunteeksi, intohimon rakkaudeksi, ja sen aikaisimpina ilmenyksinä ovat myötätunto ja sääli. Nämä vuorostaan saattavat miehen uhrautumaan vaimonsa hyväksi, valvomaan ja hoitamaan häntä, silloin kun hän tahtoi nukkua, pyrkimään ja ponnistamaan hänen puolestaan, silloin kun hän tahtoi levätä. Nämä miehen rakkaudentunteen itseperäiset mielentilat kiteytyvät myöhemmin hyveiksi, s. o. muodostuvat hänen luonteensa pysyväisiksi mielentiloiksi ja näyttäytyvät inhimillisen hädän kutsuessa kaikkia ihmisiä kohtaan, joiden kanssa hän jouuu tekemisiin, riippumatta siitä, tuntee hän heihin vetovoimaa tai ei.«¹

Näin ymmärtää etevä opettajamme rakkauden tunteen kehityksen. Toisessa kohden hän puhuu edelleen perhe-elämän kasvattavasta voimasta ja kuinka lasten ja vanhempien keskinäinen suhde on omiansa kehittämään yhä uusia rakkauden hyveitä.

Ja millä tavalla kehittyvät hyveet? Alemmilla asteilla vielä siten, että hetken nautinto synnyttää pysyviä tunteita. Siitä jo huomaamme, ettei tyydytyksen tuoma nautinto ole itse rakkautta, vaan rakkauden herättäjä ja kiihottaja; sillä rakkaus ilmenee hyveenä, s. o. lempeytenä, säälinä, uhrautuvaisuutena, uskollisuutena, itsensähillitsemisenä, sydämen riemuna, onnena ja autuutena niinä hetkinä, jolloin rakkaus täyttää mielen ja ajatukset ja saat-
taa ihmisen toimimaan rakastettunsa puolesta, eikä nautinnon lyhyenä hetkenä. Sentähden onkin itsestään selvä, että kuta korkeammalle ihminen kehittyy, sitä enemmän hän sielussaan

¹ Annie Besant. A Study in Consciousness. A contribution to the science of psychology. Theosophical Publishing Society, London and Benares 1904. Sivv. 349—351.

irtaantuu paljaasta aistillisesta nautinnosta, sitä enemmän hänessä kasvaa ja laajenee rakkauden oma voima. Ja juuri tätä voimaa maallisen elämän olosuhteet ovat omiansa kehittämään, eikä ainoastaan onnelliset suhteet, vaan ehkä vielä enemmän onnettomat, mikäli ihmiset voimistuvat sieluina.

Voimmehan sanoa, että kaikki kärsimykset, jotka aiheutuvat sukupuoli-suudesta, opettavat ihmislapsia näkemään, että sukupuolielämän tarkoitus on paljon korkeampi kuin heidän alemman minänsä onni. Esimerkkinä mainittakoon onneton rakkaus. Ei se rauhoita ihmissydäntä, jos materialisti selittää, että hänellä on huono onni, kun ei hän saa sitä, jota hän tahtoo; vaan se katkerottaa. Mutta jos ihminen ymmärtää, että hänen onnettomalla rakkaudellaan on paljon syvempi merkitys hänelle itselleen: että se on ikäänkuin koettelemus, ikäänkuin kysymys elämältä, että »jaksatko sittenkin rakastaa, vaikket saakaan?», niin hän jo alkaa aavistaa, että hänen sydämelleen on elämän aarreaitassa varattuna monin verroin salaperäisempi ja suurempi siunaus kuin yhden ruumistuksen personallinen tyydytys. Hän alkaa aavistaa, että joka ihmissydämen kohdalla on tuskallisimpia kärsimyksiä läpikäyden lopulta päästä siihen rauhaan, jota eivät mitkään intohimot häiritse, mutta joka itse levittää onnea ja autuutta ympärilleen.

Aikain viisaus eli teosofia antaa käsitteäkseni meidän käteemme koetinkiven, jolla kykenemme arvostelemaan sukupuoli-asiaa samoin kuin muitakin kysymyksiä. Tieteellinen tutkimus näyttää meille, millä lailla ihmiset ovat eläneet, miten he eri aikoina ja eri maissa ovat järjestäneet sukupuolielämänsä. Mutta syvä uskonnollinen eli salatieteellinen tutkimus osottaa meille, mitä itse elämä eli jumala on tarkoittanut antaessaan ihmisen käteen sukupuoliisuuden luonnonvoiman, ja jos tahdoisimme jollain uudella tavalla järjestellä ihmisten keskinäisiä sukupuoli-

suhteita, on meidän pidettävä silmällä nämä kaksi totuutta:

1) sukupuolielämä on olemassa sitä varten, että ihminen oppisi rakastamaan; ja

2) ihminen oppii rakastamaan sitä myöten kuin hän oppii hillitsemään ja voittamaan sukupuoliisiä intohimojaan.

Jos näiden luonnonlakien tai ehkä paremmin sanoen hengen lakien valossa tutkimme ja arvostelemme sukupuoli-asiaa, silloin uskon, että seisomme teosofisella pohjalla.

Nämä lait osottavat meille heti, mille kannalle yksilön on asettuminen oman sukupuolioluontonsa suhteen. Hänen pitää kysyä itseltään: »osaanko olla hyvä, rehellinen, vaatimaton, armahtavainen, täynnä sääliä, myötätuntoa ja rakkautta; tahdonko palvella ihmisiä ja olla heille hyödyksi pyytämättä mitään itselleni?» Ja jos hän huomaa, että hänen on suotu vastata myöntävästi tähän kysymykseen, silloin hän on niitä valittuja, jotka kantavat taivaan valtakunnan povessaan jo syntymästään, ja silloin hänen elämällään on yksi ainoa laki: täydellinen sukupuoliinen puhtaus ei pakosta, vaan riemua uhkuvasta halusta. Mutta jos hän huomaa, ettei hän vielä kykene luopumaan siitä onnesta, minkä toisen ihmisen täydellinen rakkaus ja antautuminen voi hänelle suoda, silloin hän odottakoon tätä ommensa päivää, joka varmasti hänelle kerran koittaa, ja pyhittäköön sukupuolielämänsä tälle toivolle, pysyen puhtaana himoista ja kieläytyen niitä alhaisella tavalla palvelemasta. Jos hän taas itseään tutkien huomaa, että himot hänessä riehuvat, silloin hän ymmärtää, että hänellä vielä on pitkä taival kuljettavana; hän ymmärtää, että hänelle on välttämätön päästä naimisiin, s. o. yhtyä yhteen ihmiseen ja pysyä sille uskollisena; ei sitä varten, että hän saisi himojaan tyydyttää, vaan sitä varten, että hän avioliiton ankarassa koulussa oppisi hillitsemään itseään ja rakastamaan. Kun ihmiskunnan opettajat H. P. Blavatskyn tavalla sanovat, että avioliitto

usein on ainoa keino siveettömyyden ehkäisemiseksi, eivät he tietysti sillä tarkota, että avioliitto olisi laillistettua siveettömyyttä, vaan että avioliitto tuo mukanaan kärsimyksiä ja iloja, jotka kasvattavat ihmistä siveelliseksi. Miksi usimmat avioliitot ovat onnettomia? Eivätköhän siksi, että aviopareja ei elähytä rakkaus, vaan ainoastaan sukupuolinen intohimo? Mutta kun ihmiset kerran käsittävät avioliiton yksilöllisen tarkoituksen, silloin he vapaasta tahdostaan pyrkivät hillitsemään himojaan — ja ikäänkuin palkinnoksi heidän avioliittonsa vähitellen muuttuu onnelliseksi.

Tällä tavalla käsitan, että teosofia ratkaisee sukupuolikysymyksen. Ei se houkuttele meitä uskomaan mihinkään muuhun ihanteeseen kuin rakkauteen. Rakkaus on se luvattu maa, johon pääsemme kuljettuamme läpi aistillisuuden korven. Kaikkien meidän täytyy kulkea sen korven läpi, mutta kuta selvemmin ihanne alkaa silmissämme väikyä, sitä selvemmin näemme myöskin sen puhdistuksen tien, joka korvesta johtaa luvattuun maahan.

Pekka Ervast.

Teosofia kysymyksissä ja vastauksissa.

I.

Teosofinen liike.

Kysyjä. Mikä se nyt on tämä teidän teosofianne ja teosofinen liikkeenne? Ja miksikä te käytätte vieraskielistä nimeä? Sehän se juuri käsitteet sekottaakin. Olen kuullut sanottavan, että teosofia merkitsee totuuden etsimistä. Miksette siis kutsu itseänne suomenkielisellä nimellä totuuden etsijöiksi?

Vastaja. Teosofia ei merkitse totuuden etsimistä. Teosofia on kreikkalainen sana ja on sanatarkasti suomenmennettuna jumalan viisaus eli viisaus

jumalasta eli *jumalallinen viisaus*. Päävali käyttää tätä sanaa ensimmäisessä korintilaisepistolassaan, puhuessaan »siitä viisaudesta, joka on täydellisten hallussa: ei tämän maailman viisaudesta eikä tämän maailman päämiesten, jotka hukkuvat; vaan me puhumme siitä *salatusta jumalan viisaudesta*, jonka jumala on ennen maailman alkua säättänyt meidän kunniaksemme« (II: 6—7). Nuo sanat kuuluvat kreikankielisessä alkutekstissämme: »alla laloumen *theo sophian en mysterio*« j. n. e.

Kys. Sitten käsittääkseni teosofi merkitsee jumalallisesti viisas?

Vast. Merkitsee sanasta sanaan.

Kys. Ja te teosofit olette jumalviisaitten seura?

Vast. Jospa niin olisi! Tietämättömyyttä on maailmassa yllin kyllin, ettei haittaisi, jos olisi muutamia viisaitakin.

Kys. Pitääkö minun siis ymmärtää, että te...?

Vast. Ei niin pientä pilaa, ettei totta toinen puoli. Tunnustan aivan rehellisesti, että pidän itseäni pikkuisen viisaampana maailmaa yleensä.

Kys. No niin, rehellisyys maan perii, sanotaan. Eihän tuo juuri imartele maailmaa, johon minunkin valitettavasti täytyy lukea itseni, mutta en usko maailman sitä paheksuvankaan. Täytyyhän itsekunkin saada lohdutusta itseään...?

Vast. Niin — ja suoda itselleen sitä kunniaa, jota ei maailma hänelle suo.

Kys. Siinä kohden tunnen poikkeavani maailmasta. Olen tulvillani kunnioittavaa uteliaisuutta ja toivon sydämeistäni, ettette väsy kysymyksiini.

Vast. Siitä olkaa varma! Palataan siis asiaan.

Kys. Kysyn siis uudelleen, miksi kutsutte itseänne teosofeiksi, sillä äskeisestä vastauksestanne päätän, ettette sittenkään tahdo käydä jumalviisaista olennoista?

Vast. Olette oikeassa — jumalallinen viisaus on päämaalimme, ihanteemme, mutta emme vielä ole sitä saa-

vuttaneet, emme vielä ole teosofeja sanan varsinaisessa merkityksessä.

Kys. Ehkei sittenkään erehtynyt se, joka sanoi minulle, että te olette totuuden etsijöitä.

Vast. Ei ollenkaan. Me olemme totuuden etsijöitä.

Kys. Kas niin. Te olette totuuden etsijöitä, ette ole teosofeja — ja kuitenkin kutsutte itseänne teosofeiksi. Kuinka tämä on ymmärrettävä?

Vast. Asia on sängen yksinkertainen. Totuuden etsijöitä on paljon maailmassa. Tiedemiehet kutsuvat itseään totuuden etsijöiksi, kristityt sanovat olevansa totuuden etsijöitä ja tunnustajia, buddhalaiset samoin, hindulaiset myös, niinikään materialistit, spiritistit ja sosialistit. Kaikkihan sanovat etsivänsä totuutta. Mutta näkkää: heidän ohjelmansa on kullakin ryhmällä erilainen. Meillä on oma ohjelmamme — sentähden meilläkin pitää olla oma nimi! Teosofia on kreikkalainen sana; se on siis »vieraskielinen« kaikille nykyajan kansoille, mutta siinä juuri piilee kansainvälisen sanan yhdistävä voima. Teosofia ei ole suomalaisille eikä englantilaisille eikä ruotsalaisille — teosofia on kaikille ihmisille.

Kys. Teosofisella liikkeellä on siis oma ohjelmansa? Se ei siis ole puhdasta totuuden etsintää?

Vast. Entä jos sen ohjelma onkin *puhdas* totuuden etsintä?

Kys. Mitä tarkoitatte?

Vast. Teosofinen totuuden etsintä on minun ymmärtääkseni puhtainta, mitä tätä nykyä maan päällä harjotetaan.

Kys. Soo?

Vast. Ajatelkaa. Te käytte materialistin luo. Hän kehottaa teitä totuutta etsimään, mutta mistä ja millä tavalla?

Kys. Luontoa tutkimalla ja tieteitä.

Vast. Aivan niin, mutta koko luontoako ja kaikkia tieteitä? Ei suinkaan. Hän kieltää teitä tutkimasta yliaistillista luontoa, salattua maailmaa, hän kieltää teitä syventymästä filoso-

fiaan, sielutieteen ja salattuihin tieteihin.

Kys. Niin — hän kieltää niiden olemassaolon...

Vast. Onko se totuuden etsintää?

Kys. Hm...

Vast. Ajatelkaa sitten, että käytte kristityn puheilla. Häinkin kehottaa teitä totuutta etsimään, mutta mistä ja millä tavalla? Raamatusta, rukouksesta, kirkosta. Hän kieltää teiltä jyrkästi kaiken maallisen totuuden etsimisen tieteiden avulla; hän kieltää teitä tutustumasta muihin uskontoihin, ettette joutuisi harhaan; hän kauhistuu paljasta ajatusta, että millään kielletyllä, salaisella tavalla tutkisitte jumalan mysteριοita; hän sanalla sanoen pyytää teitä ottamaan järkenne vangiksi ja uskommaan. Onko se puhdasta totuuden etsintää?

Kys. No, siitä ei ole puhettakaan. Olenhan minäkin aikoja sitten sen kannan jättänyt, kun järkeni oli liian itsenäinen.

Vast. Esimerkeistäni näette jo, mihin tähtään: teosofisen liikkeen totuuden etsintä on toisenlainen kuin kaikkien muiden seurojen.

Kys. Jollen ymmärrä väärin, on teosofinen totuuden etsintä paljon laajempi?

Vast. Niin, se on täydellisesti vapaa ja ennakkoluuloton tutkiminen kaikilla mahdollisilla aloilla, inhimillisillä ja jumalallisilla. Sitä tutkintaa ei mikään saa estää!

Kys. Täytyy minun tunnustaa, että teidän ohjelmanne tuntuu vapaalta ja suurenmoiselta.

Vast. Niin, me emme sulje mitään pois. Me tutkimme tieteitä, uskontoja, salattua luontoa, me tutkimme ajattelijoita, taiteilijoita ja profetoja. Kaikki mahtuvat jumalallisen viisauden suureen syliin.

Kys. Laaja on ohjelmanne.

Vast. Laaja ja puhdas.

Kys. Pääni käy pyörälle. Kun ajattelen, että teidän pitää etsiä totuutta tieteistä ja uskonnoista ja filosofioista

ja salaisista tutkimuksista, niin kysyn itseltäni, kuinka se on mahdollista. Kuinka semmoinen laajaperäinen ohjelma on toteutettavissa? Ettekö huku tietojen mereen, ettekö joudu epätoivoon paljaasta ajatusten paljoudesta?

Vast. Kuinka paikallaan ja älykäs onkaan teidän kysymyksenne! Todella emme saisi mitään järjestystä taloomme, johon kokoamme niin paljon tavaraa maailman joka kulmalta...

Kys. Sepä se...

Vast. Ellemme olisi saaneet ja yhä vieläkin saisi apua korkeammalta taholta!

Kys. Apua... ja korkeammalta taholta?

Vast. Te hämmästyitte. Mutta saattekin hämmästyä. Sillä nyt paljastan teille syvimmän totuuden, joka koskee meidän liikettämme.

Kys. Se totuus...?

Vast. Me emme ole ilmassa hosuvia emmekä lapsen lailla hapuilevia totuuden etsijöitä. Meitä elähyttää suuri toivo ja suuri lupaus: totuus on löydettävissä, jumalallinen viisaus on saatavutettavissa, sillä on ihmisiä, jotka ovat totuuden löytäneet, on jumalviisaita ihmisiä.

Kys. Niinkö? Täällä teidän keskellännekö?

Vast. Olkoot missä tahansa. Ei maailma heitä kumminkaan tunne. Eivät he ulkomuodossa eroa muistakaan ihmisistä. Mutta heitä on ja he elävät. Ja he seisovat meidän liikkeemme takana. Heidän henkinen voimansa elähyttää teosofista liikettä.

Kys. Mutta siinä tapauksessa teosofisen liikkeen täytyisi olla ihan mallikelpoinen?

Vast. Mitä sillä tarkotatte? Jos viisaat ihmiset ovat liikkeemme takana, eiväthän he ole vastuunalaisia liikkeen jäsenten ymmärtämättömyydestä tai puutteellisuudesta. He totuuden tietävät, mutta muut sitä etsivät heidän kehotuksestaan.

Kys. Nuo viisaat ovat siis teosofisen liikkeen alkuunpanijat?

Vast. Niin ovat, muutamat heistä.

Kys. Olen kuullut, että teosofisen liikkeen panivat alkuun Madame H. P. Blawatsky ja eversti H. S. Olcott?

Vast. Aivan oikein — tässä fyysillisessä maailmassa. Mutta toiset, korkeammat ihmiset — me kutsumme heitä Mestareiksi, Vihityiksi, Adepteiksi, Mahatmoiksi — olivat varsinaisina alkuunpanijoina ja käyttivät vain noita rohkeita ja suurisieluisia ihmisiä tahtonsa toimeenpanijoina.

Kys. Miksikä he eivät itse esiintyneet?

Vast. Siihen en kykene vastaamaan. He sen parhaiten tietävät. Aika ei vaahtanut heidän eli jonkun heistä esiintymistä.

Kys. Mutta jos heitä ei ole ole-massakaan? Onhan Madame Blawatsky syytetty petoksesta.

Vast. Onko Madame Blawatsky keksinyt Jesuksen tai Buddhan tai Konfutsen tai Krishnan tai Zoroasterin ole-massaolon, mainitakseni vain muutamia?

Kys. Mitä! Tarkotatteko siis...?

Vast. Että Jesus, Buddha j. n. e. juuri ovat noita Mestareita. Tarkotan.

Kys. Ettäkö he siis kaikki eläisivät...?

Vast. Mikä kysymys! Kristityt palvelevat Jesusta Jumalanaan ja vapahatajanaan, buddhalaiset Buddhaa, hindulaiset Krishnaa, parsilaiset Zoroasteria — ja te kysytte elävätkö he! Siitä emme ainakaan tarvitse vakuuttaa minikään uskonnon uskovaisia!

Kys. Niin, mutta... uskovaisethan voivat erehtyä.

Vast. He erehtyvätkin siinä, että sanovat heitä itse jumalaksi. Sillä he ovat ihmisiä, vaikkakin jumalviisaita ihmisiä.

Kys. Hm... tavallaan tuo mah-tuukin paremmin minun päähani. Mutta kuinka nuo jumalviisaat vielä eläisivät? Johan he ovat aikoja sitten kuolleet.

Vast. Tuo nyt on toinen kysymys, johon emme tällä kertaa ehdi syven-

tyä. Sanon vain: kun ihminen pääsee totuuden tietoon, jumalan tuntoon, silloin hänestä tulee itsetietoisesti kuolematon ihminen — ei ruumiillisesti kuolematon, mutta jos niin saan sanoa persoonallisesti. Muut ihmiset ovat persoonallisesti kuolevaisia.

Kys. Täytyy tunnustakseni, että tämä on vaikeatajuista, mutta samalla mieltäkiinnittävää. En kuitenkaan tällä kertaa tahdo kajota siihen aineeseen. Te väitätte siis, että teidän teosofista liikettänne suojelee ja auttaa tällöiset korkeat olennot?

Vast. Sen väitän — niin kauan kun edes yksikään meistä on heidän välittömän opetuslapsensa.

Kys. Onko teidän joukossanne siis nyt niitä opetuslapsia, jotka todella itse tuntevat noita Mestareita?

Vast. On. Ja he todistavat maailmalle Mestarein olemassaolosta. H. P. Blawatsky oli heidän ensimmäinen vihitty opetuslapsensa, nyt on ehkä toisiakin.

Kys. Ehkä?

Vast. Niin, näistä asioista emme saa kerskailla. Ei kenenkään tarvitse uskoa Mestarien olevan olemassa.

Kys. Soo!

Vast. Meidän liikkeessämme ei ole mitään uskonkappaleita. Jokainen saa ajatella ja uskoa, mitä hän parhaaksi näkee. Me olemme totuuden etsijöitä.

Kys. Kuinka tämä kaikki nyt sopii yhteen?

Vast. Vallan mainiosti. Mestarit eli viisaat ihmiset ovat panneet teosofisen liikkeen alkuun, ja tämä liike huutaa maailmalle: »etsikää totuutta, sillä totuus on olemassa ja totuus on löydetävissä». Teosofinen liike on samassa asemassa kuin kaikki suuret uskonnot alussa ovat olleet. Se on huutajan ääni korvessa. Jättäkäämme turhat puuhamme, huvituksemme ja nautintomme! Ruvetkaamme elämän totuutta etsimään! Pyrkikäämme järjen selvytyteen, sydämen puhtauteen, henkiseen tietoon ja voimaan! Ja ne suuret henget, jotka ovat kaiken inhimillisen kehityksen aut-

tajina ja suojelijoina, ne seuraavat katseellaan meidän ponnistuksiamme, ja kun aika on täyttynyt, tulevat he meidän luoksemme ja ilmottavat itsensä meille, ja me pääsemme heidän opetuslapsikseen ja aivan uusi, jumalallinen elämä alkaa meille.

Kys. Ja te sanotte siis, että tuolla tavalla voisi ihminen vielä meidänkin päivinämme päästä esim. Jesuksen Kristuksen — kuinka sanoisin? — persoonalliseen tuttavuuteen ja hänen välittömäksi opetuslapsekseen?

Vast. Aivan varmaan.

Kys. Hm . . . kyllähän tämä teidän liikkeenne on sangen kummallinen.

Pekka Ervast.

Teosofia — hetken huvia?

Kun keskustellaan ihmiskunnan suurista ajattelijoista ja heidän mielipiteistään ja opeistaan, niin useasti saapi kuulla tämäntapaisia lausuntoja: »Niin, ne, jotka siihen kykenevät, he mielellänsä rakennelkoot kaikenlaisia filosofisia systeemejä ja väitelkööt niistä, mutta ei tavallinen ihminen viitsi vaivata itseään ja tuhлата aikaansa tuommoiseen. Eihän sitä kuitenkaan voi varmasti tietää, mitä pitää uskoa, kun yksi väittää yhtä, toinen toista.»

Minä olen aina kummastellut tuollaista käsitystapaa. Olisiko totuuden tutkieminen ja etsiminen vain vapaa-hetken huvitusta, olisivatko viisasten opit vain »ajan tappamiseksi» rakennettuja tuulentupia, sanojen ja ajatusten leikkiä? Tiedänhän itsestäni ja monesta muusta, että meillä totuuden etsintä on sydänasia, tärkeämpi elämän iloja, kalliimpi henkeäkin. He valittavat, ettei voi heti saavuttaa ehdotonta, järkähtämätöntä totuutta, josta kaikki ajattelevat ihmiset voisivat olla yhtä mieltä. He siis tahtoisivat totuuden kuin valmiiksi leivotun ja paistetun kakun, jonka saisivat

syödä suuhunsa ja sanoa: »Nyt sen sain, ei siitä enää tarvitse huolehtia.»

Toisin sanoen: jos he nurkkaviisaudellaan olisivat päässeet maailmaa muodostelemaan, niin he olisivat luo-
neet kaikki olennot täydellisiksi viisaudessa ja siis myös rakkaudessa ja puhtaudessa. Silloin olisivat [nuo korkeat olennot] ijankaikkisunksi-
en ijan-
kaikkisuudet istuneet ja nauttineet ja ihmetelleet itseään kuin pöllö oksal-
laan: ei mitään taistelua ja työtä, vaan ei myöskään mitään kehitystä ja liikettä.

Semmoinen olisi heidän maailmansa ollut, mutta Jumaluuden viisaus on asettanut aivan toisin. Elämän tahto ja tarkoitus on juuri, että [me harhojen ja erehdysten kautta] raivaisimme itsel-
lemme tietä valoa kohti, yhä suurempia totuuksia omistamaan!

Väärät käsitykset ja mielipiteet ovat askeleita kehityksen portailla ja ne ovat meille aivan välttämättömät pääs-
täksemme ylemmälle. Onpa vielä niinkin, että se, minkä tänään huomaan erehdykseksi, kuitenkin on ikäänkuin totuus verrattuna siihen, mitä sitä ennen ajattelin. Täydellisen kirkasta totunden valoa ei ennen saata tajuta, ennenkuin on kokenut kaikki eri väri-
vivahteet.

Näin olen itsekseni ajatellut ja kunnastellut noita veltoja, jotka pitävät tutkimista ja etsimistä turhana ajan tuhlaamisena. Mutta huomaanpa, että heidän ajattelumattomissa sanois-
saan on sentään pikkuisen perää, rim-
sen verran kun ne koskevat -- heitä itseään. He ovat nyt sillä kannalla, etteivät tunne rinnassaan mitään to-
tuuden kaipuntaa, ja niinkauan ei tieto voi olla heille miksiäkään hyödyksi. Jos keskustelet heidän kanssaan teoso-
fiasta, niin he pitävät keskustelua yhtä mieltäkiinnittävänä, kuin jos olisi pu-
huttu siitä, tuleeko kantaa keppiä vai ei!

Näihin ei teosofia pysty. Ehkäpä selittämällä ja väittelemällä saat heidät myöntämään teosofian opit oikeiksi, mutta paikkansa pitää vanha sanan-
lasku: »Ei kannettu vesi kaivossa pysy.»

Minkä tänään omistavat, sille huomenna nauravat, kaikki on heistä leikin asia.

Ottakaamme tämä opiksi! Älkäämme milloinkaan koettako pakottaa ketään teosofiksi, eipä edes laahata tai vetää siihen. Ei ihminen kauan pysy sillä tiellä, jonne ei oman sydämen halu ole häntä tuonut. Antaa niiden pysyä poissa, jotka niin tahtovat. Ehkä heille vielä tulee sellainen aika, jolloin alkavat kaivata elämäänsä vähän enemmän filosofiaa s. o. ajattelua ja tietoa. Ja useille, jotka ovat heittäneet sil-
mänsä teosofiaan, mutta taas käänty-
neet pois peläten sen rohkeutta ja laajuutta, useille näistä käy niin, että kaikki muut uskot ja ajatussuunnat, joihin käyvät käsiksi, tuntuvat niin tympäiseviltä ja ahtailta, kunnes tule-
vat takaisin teosofian luo.

Vaan hyvin monet tulevat kaikesta huolimatta elämänsä loppuun asti py-
symään teosofialle kylmäkiskoisina ja vihamielisinä. Älä sitä sure sinä, joka tunnet elämän nudestipalaamisen lain ja kehityksen tien pituuden. Ehkä heidän tarkoituksensa tässä elämässä onkin oppia ainoastaan se läksy, että elämän käytännölliset puuhut eivät voi suoda todellista tyydytystä ihmismie-
lille. Toisten taas täytyy tyhjentää loppuun nautintojen malja, vaikka sen pohjasakka katkerasti kirvelee. Ehkä jo seuraavassa elämässä nämä kaipaavat tietoa, kuin lakastunut kuk-
ka tuoretta vettä.

Mutta sinä, joka luet tätä, älä liian äkkiä rupee ajattelemaan: »Taidan minä ollakin yksi niistä, joiden kutsumus ei ole teosofia. Minun on paras jo aikanaan erota siitä.» Katsohan syvemmälle sydämeesi, niin varmaan olet löytävä sieltä hyvinkin kiihkeän halun saada vähän enemmän sisältöä elämään. Ja luulenpa, luu-
lenpa sentään, että niitä on hyvin harvassa sellaisia onnettomia, joiden elämää teosofia ei millään lailla kyke-
niisi valaisemaan ja onnellistuttamaan.

Vesa.

Iris.

Kesäinen haaveilu.

Satoi, ja oli satanut kauan, viikkokausia vettä vihmonut. Ihmislapset, me heikot, emme jaksa seisoa yläpuolella luonnon vaihteluja: kun päivä piilee pilvissä, niin pakostakin käymme alakuloisiksi ja ärtyisiksi. Minunkin mieleni oli yhtä toivottoman harmaa, kuin taivas pääni päällä ja istuin vaan pää lamassa ajattelematta, tuntematta mitään.

Ja ilta tuli, vaan samalla kun aurinko laski, niin pilvet poistuivat ja hattarat hajosivat. Ja kun nostin pääni ja katsahdin ulos, niin jo välkkyivät ilta-aurion säteet pihapihlajan kosteilla lehdyköillä. Kohta oli mieleni kevyt ja iloinen, ja ennenkuin ovenkaan avasin, olin jo kuulevani lintusten liveryksistään virittävän.

Ulkona koko luonto sykähteli elinvoimaa ja riemua. Ei milloinkaan loista auringon silmä niin herttaisen hellästi kuin pitkien pilvisäiden perästä. Rien sin ja tul in pihan portille. Ja se näky, joka oli edessäni, kun astuin ulos, se paikalla ihmeellisesti hurmasi minut.

Aurion vastaisella puolella taivaankantta oli vielä suuri, musta pilvi raskaana, uhkaavana seinänä. Mutta sen poikki kulki häikäisevän kirkas, kimmeltävä valovyöhyt: taivaankaari. Maasta asti, metsänrinteestä seurasin sitä silmilläni, missä se ensin suorana kohosi ja sitten tasaisesti kaarentuen katosi lumivalkoisiin ja rusohohteisiin pilviin taivaanlaella. Niiden toisella puolen alkoi taivaan läpitunkematon sini ja toisella taivaanrannalla paistoi laskeutuva aurinko leppeänä ja rauhallisena.

Vielä kerran kuljin katseillani tuota moniväristä siltä myöten maan mulasta ylös pilvilinnoihin, missä loisto ja väririkkaus sai minut näkemään ikäänkuin taivaan saleihin sisälle. Ja yhden silmänräpäyksen sain vilaukselta aavistuksen jostain ihanuudesta, joka on moninkerroin suurempi kuin tämän maail-

man rikkahimmat riemut. Se näky ei viipynyt silmänräpäystä kauemmin, tuskin oli se tullut, kun se jo oli ohi. Mutta se jätti jälkeensä rintaani ihmeellisen rauhan ja ilon. — Ja kuitenkin tunsin samalla myös polttavaa kaihoa. Saankohan joskus nauttia tuota häiriymätöntä sopusointua ja rauhaa, levätä niin viattomana ja nöyränä kuin pieni lapsen tuossa kauneuden maailmassa, jonka aavistus välähti silmiäni ohi äsken?

Minusta tuntui ensin, että tuo maailma on yhtä saavuttamattoman etäällä ja korkealla kuin taivas on maasta. Silloin — — tapasivat silmäni taas sateenkaaren, tuon korkean sillan, joka loistavan varmana ja ylpeän rohkeana kulki yli pimeyden synkkien kuiltujen taivaan valotarhoihin asti. Ja ymmärsin, että se oli symbolina, merkkinä siitä, että minunkin sydämessäni löytyy silta, joka yhdistää tämän maallisen ja puutteellisen persoonallisuuteni jumalalliseen taivaaseen oman poveni pohjassa.

Silloin ei kaihoni enää ollut katkeran toivoton, eikä pilkallisen pettävä. Tunsinpa vielä, että joskus ennen olen ollut tuossa maailmassa, kerran olen purjehdin tuon rusopilven kantamana ja hui- maavasta korkeudesta katsonut maailmaa säälinvin, tutkivin katsein. Sieltähän ovat kotoisin lapsuusaikani tunnelmat ja unelmat, joita mitkään myöhemmät ilot eivät voi korvata.

Mutta kerran vielä on tuo autuus oleva täydellisesti minun, ja ei ainoastaan minun, vaan meidän kaikkien ihmislusten. Käsittämätöntä ja kuitenkin niin varmaa. Tahdonpa painaa mieleeni tuon sateenkaaren kuvan, joka on minulle oleva pettämättömänä merkkinä ja osviittana taivaan tiestä.

Senjälkeen muistin, millä nimellä vanhat sivistyskansat kutsuivat sateenkaarta. Se oli Iris, mutta Iris oli samalla jumalain lähettiläs. Milloin jumalat tahtoivat kuolevaisille apua tai neuvoa antaa, silloin viritettiin maan ja taivaan välille taivaankaari, ja sitä

myöten kulki monihohteisin siivin Iris, jumalain sanansaattajatar, säteilevä impi tuomaan apua ja lohdutusta.

Näin kertovat vertauskuvissa muinaiset runoilijat. Kertoopa vanhin heistä, Hesiodus, että tämän ihmisen vanhemmat olivat Thaumaa ja Elektra.

Ja kun kerran otin selvän, mitä nämä nimet merkitsevät, niin suuri oli hämmästykseni, kun huomasin, että niihinkin oli kätkeyty syvällinen merkitys. Sana thauma merkitsee ihailtavaa, ihmeteltävää ja elektra tarkoittaa jotakin loistavaa (jonka tähden sähkökipinällekin annettiin nimeksi elektrisiteetti).

Siis taru tahtoo sanoa näinikään: se silta, joka yhdistää jumalallisen ja maallisen, se on syntynyt ihanteista järjen loistavan valon avulla. Eli toisin sanoen: jos tahdot löytää tien jumaluutta kohti, niin pitää sinun järjen soihdun valossa seurata sitä ihannetta, joka puhtaimpuna sydämessäsi väikkyy.

Ja kun aurinko laski ja pilvet poistuivat ja taivaankaari himmeni, niin sieluni kiitti Korkeinta, joka on meille antanut niin korkean, niin suuren päämaalin.

Vesa.

Uskonto — se on usko Henkeen, jonka hyvyys ulottuu kaikkiin tekoihinsa, joka on kaikkialla, joka on hyvä kiittämättömällekin, jota ei missään voi välttää eikä etsiä, jolle kaikki olennot, ajat ja asiat ovat pyhiä, joka ei vaadi kynnenyksiä varoistamme, eikä seitsemättä osaa ajastamme, vaan vaatii kaiken omamme, olentomme sisimmän osan, joka löytää ilonsa ainoastaan luotujen ilossa, joka ei vihastu eikä siis myöskään lepy, jonka lait ehdottomasti rankaisevat ja palkitsevat.

John Ruskin.

Ensi tulevilla numeroissa:

Pekka Ervast, Palomaan kirja.

A. V. Peters, Mediumin kokemuksia, III.

Jalo Kivi, Materialistinen kanta.

Jalo Kivi, Avoin kirje pastori Kotimaalle.

Pekka Ervast, Rakkauden alkemia.

J. Ahokas, Ajatelmia.

Hannes Kivelä, Ihanteet ja elämä

Teosofia Canadassa.

Omantunnon toimitukselle on lähetetty seuraava kirjallinen ilmoitus:

Teosofisen Seuran jäsenet Canadassa toivovat voivansa viettää Mrs. Annie Besantin käyntiä Dominion of Canadassa vuonna 1907 perustamalla T. S:n kanadalaisen sektionin.

Nykyään heitä edustavat haaraosastot Montrealissa, Torontossa, Vancouverissa ja Victoriassa, sekä keskuskeset Hamiltonissa ja Winnipegissä. Jäseniä on joku määrä toisillakin seuduilla.

Omantunnon lukijat, jotka tuntevat henkilöitä Canadassa, jotka harrastavat teosofiaa, mutta eivät vielä kuulu mihinkään haaraosastoon, pyydetään lähettämään heidän osoitteensa propagandakomitean sihteerille:

N. W. J. Haydon.

498 Ontario Street,
Toronto, Canada.

Omantunnon Toimitukselle.

Pyydetään kohteliaimmin suomentamaan tähän liitetty »protesti« ja painattamaan se ensitulevaan aikakauslehden numeroon. Helsinki, tammik. 5 p. 1906.

Kunnioituksella

Herman Hellner.

Vastalause.

Allekirjoittaneet tahtovat täten ilmaista vakavan protestin siitä, että V. Palomaan kirjaa »*Sukupuoliasia järjen ja hengen valossa*« ilmoitetaan ja myydään teosofisena kirjallisuutena, sillä olkootpa teoksen ansiot ylipäänsä millaiset tahansa. niin se ei, meidän käsityksemme mukaan, esitä sukupuoliasiaa teosofian valossa eikä kirjaa siitä syystä voitane katsoa teosofiseksi kirjaksi. Meitä kummastuttaa, että asianomaiset, jotka eivät mitenkään saata olla tuntematta sitä voimakasta vastustusta, oppositsionia, jonka tämä kirja teosofisissa piireissä on herättänyt, kuitenkin yhä edelleen ilmoittavat sitä »Teo-

sofisen kirjallisuuden» rubriikin alla. Jos teosofinen kustannusliike vastaisuudessaakin jatkaisi tämän kirjan myyntiä — jota emme pidä suotavana — soisimme vähintäinkin, että sen myminen ilmoitettaisiin erityisen rubriikin alla eikä sitä asetettaisi teosofisen kirjallisuuden verroille. — Tätä emme suinkaan soisi niin ymmärretyksi, että me ikäänkuin tahtoisimme käyttää mahtipontisuutta eli painoa teosofian tutkimuksiin innostuneita henkilöitä tai piirejä kohtaan, vaan emme myöskään tahdo, että teosofisia ja tämän kirjan käsitteitä toisiinsa sekoitetaan.

Adolf Nylund.
Alida Alander.
Lisi Nohrström.
Vera Hjelt.

Herman Hellner.
Anna Gustavzon.
Agnes Gluud.
Anna Hertzberg.

Arv. lähettäjäin ylläolevaan, suomentamaani vastalauseeseen yhdyn ja pidän sen täydellisesti oikeutettuna; ei siten, että minun ääneni vaa'assa paljonkaan painaisi — vaan suoraan tunnustaakseni, että *parhaimmallakaan tahdollani en ole voinut löytää sopusointuisuutta teosofian opettaman hengen ja kysymyksessä olevan teoksen oppien välillä.*

Syyt, miksi tätä kirjaa on julaistu aikakauslehdessä olevan teosofisen kirjallisuuden nimen varjossa, toivon saavani vastedes tapahtuvassa yleisessä kokouksessa suullisesti selvittää. Tämä ilmoittamistapa, ainakin minun mielestäni, ei ole ollut paikallaan, jo siihenkin nähden, että tämän *kirjan henki* on jo monistellen ollut yleisen pohdinnan alaisena, vaan emme ole vielä päässeet lopulliseen päätökseen siitä, josko kirjaa on *katsottava teosofiseksi kirjalliseksi tuotteeksi vaiko ei.* Kirjan julkaiseminen yhdeksi tai toiseksi, asian näin ollen, on allekirj. mielestä, lievimminkin sanottuna, ollut liian aikainen sekä veljellistä oikeudentunnetta loukkaava.

7/1 06.

Martti Humu.

Muutama sana n. s. „punaisen kirjan“ johdosta.

Kaikkialla keskuudessamme vallitsevat väärinkäsitykset ja väärinkäytökset. Ja nämä ovat ne suurimmat paheet, mitkä ihmiskuntaa rasittavat. Näitä oli aijottu esittää tässä punaisessakin kirjassa: „Sukupuoliasia järjen ja hengen valossa“, mutta kumma kyllä, johti sekin samoihin vikoihin. Näinä parina sunnuntaina kun asiasta olemme keskustelleet, olemme olleet hyvässä tilaisuudessa näkemään, miten paljon meiltä vielä puuttuu siitä, kuin »Bhagavad Gītassa» sanotaan: »Suurinman autuuden käsittää se, jonka sydän on saavuttanut levollisuuden; jota eivät mitkään intohimot liikuta — —: jolle ilo ja murhe ovat saman käsitteiset; joka omaa oman itsensä; jolle maamöhkäle, kivi ja kultakimppu ovat yhtä suuren ja yhtä vähänarvoiset; jolle kaikki, niin hyvin rakastettavat kuin inhottavatkin asiat ovat samanlaiset; joka lujana pysyy eikä välitä kiitoksesta taikka moitteesta; pysyy tasamielisenä niin kunniassa kuin kunniaattomuudessaakin; jolle ystävä ja vihamies ovat samanarvoiset — sitä kutsutaan luonteensa voittajaksi.«

Näimme kiivastuneita.

Taisi olla pyhääkin kiivautta, mutta kuitenkin todistaa se, että: —

Asia on kyllä kovin arkaluontoinen ja monipuolinen, niin että epäilen suuresti, josko siinä yksimielisyyteen koskaan pääsisimmekään, se kun riippuu niin monista suhteista; mutta kuitenkin lienee jossain määrin paikallaan että se on esille otettu, sillä se vilkastuttaa ajatuksen mailmaa, ja se on jo suuri etu sekin, niin teosofiselle kuin muullekin ajatustoiminnalle.

Syytökset mitkä voimme tekijälle lausua ovat:

Hän ei ole nimenomaan itse selittänyt seisovansa esitystensä takana, josta syyte teosofista liikettä vastaan;

ei ole esittänyt minkälaisissa yhteiskunta-oloissa se menestyisi ja että tarkeus ei ole perheitä hävittää, eikä lapsia äideiltä riistää onnellisissa aviosuhteissa; eikä yleensä kajota asianomaisten keskinäisiin sopimuksiin, vaan ainoastaan poistaa pakkokeinot niistä. Nämä olivat kuitenkin vähäpätöiset viat, mutta väärinkäsitysten kautta kasvoivat suuriksi.

Saamme kai odottaa tekijältä toista kirjaa, joka selvittää asian paremmin ja enemmän ylenevämmän kaaren näkökannalta. Semmoiseen käsitykseen jäin kirjan lopusta ja sen 35 sivulla olevasta esityksestä. Siinä kun viitataan siihen, että koko sukupuoliyhteys on »eläimellistä», niin pidän tämän kuin jälkikatsauksena eläimelliseen eli alenevaan kaareen.

Abstraheri.

Onko „jumalallinen viisaus“ yksipuolista?

Sunnuntaina jouluk. 17 p. 1905 arvosteltiin Sörnäisten työväenyhdistyksellä minun äskettäin julkaisemaani kirjaa, jonka nimi on »Sukupuoliasia järjen ja hengen valossa». Suurin osa puheenvuoroa käyttävistä miehistä antoi kirjalle täyden tunnustuksensa, useat kuitenkin sillä huomautuksella, että tällaista asiaa käsittelevää teosta meillä täytynee vielä pitää liian aikaisena.

Ne harvat naiset, jotka mainitussa tilaisuudessa käyttivät puhevuoroa, antoivat kirjasta moittivan lausunnon. Mutta eräs nainen, joka piti pitkän puheen kirjan merkityksestä, huomautti painolla, ettei Teosofisen Kirjakaupan ja Kustannusliikkeen olisi mitenkään sopinut mainittua teosta kustantaa. Puhuja väitti, että »jumalallinen viisaus», s. o. teosofia tahtoo, ja että sen yksinomainen tehtävä onkin opas-

taa ihmisiä korkeitten henkisten asiain tuntemiseen.

Tämän huomautuksen johdosta minä kysyn: Onko »jumalallinen viisaus» yksipuolista? Eikö teosofian toimintalaan kuulukaan muullainen työ kuin kaikkein ylevimpien henkisten asiain tutkiminen? Eikö teosofia puutu tai saa puuttua n. s. maallisiin asioihin?

Minun ymmärtääkseni mahtuu teosofian alaan kaikki filosofia eli viisausoppi. Teosofia arvostelee sekä »näkyväisiä» että »näkymättömiä» maailmoja. Ei ole mitään outoa tavata teosofisessa kirjallisuudessa kivikuntaa koskevien lakien ja voimayhteyksien tutkimista. Ei myöskään ole harvinaista siinä kirjallisuudessa tavata alemman eläinkunnan elonilmauksien tutkimista. Miksi siis ihmisolennon — »luomakunnan kruunun» — fyysisen olemuspuolen voimassapysymisasian käsitteleminen olisi epäpyhää eli profanista teosofialle?

On huomautettu, etten minä olisi esittänyt teosofian kantaa »sukupuoliasia»sta, vaan omia mielipiteitäni. Minun täytyy avoimesti tunnustaa, etten minä jünne teosofian kantaa tässä asiassa, ja että minä toistaiseksi epäilen, tokko sillä sukupuoliasiaassa mitään määrättyillä sanoilla ilmaista- vaa kanta onkaan.

Kun teosofia on tieteitten tiede, niin se sisältää ja hyväksyy kaikki »kannat». Minä en ollenkaan usko loukkaavani teosofian pyhyyttä, jos esiin väitän, että mitä alhaisimmissa n. s. paheissa elävä ihminen omaan kehitystilaansa nähden on yhtä oikeassa kuin suuri henkinen mestari. Kun minä tällaisen väitteen teen, niin luonnollisesti koetan selvittää ne syyt ja perusteet, joitten nojalla »paheissa» elävä ihminen on »oikeassa».

Ei kukaan, joka mainitun kirjan on lukenut, voine väittää, että minä siinä olisin ylistänyt sukupuolinautintoa korkeimmaksi ihanteellisuudeksi ja — vanhojen epikurolaisten hengessä — kehottanut lukijoita korvia myöten

antautumaan tähän nautintoon. Olen päinvastoin juuri huomauttanut, että tämä nautinto semmoisenaan kuuluu fyysillisen elämän alhaisimpien viettien piiriin, mutta että sillä sittenkin on suuri merkitys, koska se palvelee korkeampia, vieläpä korkeimpiakin tarkotusperiä — aineen muuttamista hengeksi.

Mitä merkitystä olisi jälleensyntymisopilla, jos ei sukupuolinnautinto houkuttelisi ihmisiä luomaan uusia fyysillisiä ihmistaimia? Teosofia opettaa, että »karma odottaa deevakhaanin kynnyksellä.» Hukkaan saisi karma odottaa, jos ei syntyisi ihmisiä, joille määrätty karma on valmistettu. Turhaa olisi myös puhua ihmisen »jumalalliseksi» tulemisesta, jos ei hän lukemattomien, kärsimystä tuottavien karmojen opettamana oppisi hylkäämään »pahaa» ja valitsemaan »hyvää».

Jokapäiväinen kokemus opettaa, ettei tule »hyvää ja joutua». Jos työn tulos on oleva hyvää, täytyy työtä tehdä huolellisesti ja hitaasti. Ihmiskunnan kehityskin tapahtuu sangen hitaasti, kun »aikaa» lasketaan meikäläisissä mittayksiköissä. Jos ihmiskunta vielä »miehellään viivähtää» fyysillisessä luomistyössä, niin se hitaisuus takaa sitä paremmat tulokset.

Minulle on sisäinen ääni muutamia aikoja sitten sanonut, ettei himoja perinpohjin ja pysyväisesti voiteta, jos ei niitä *polteta loppuun*. Annie Besantin kirjoista olen suureksi ilokseni lukenut saman väitteen. Mutta minulle on huomautettu, että himot täytyy hengen avulla kuolettaa. Saman luontoisia väitteitä olen lukenut uuden testamentin kirjoista. Minä uskonkin, että »heränneen» ihmisen on kuoletettava himojaan. Mutta minä uskon sen lisäksi, että kuoletetut himot heräävät jälleen eloon uudessa ruumiintummissa, vaikka heikompiina kuin edellisessä. Vielä minä uskon, ettei Buddhan, Jeesuksen eikä muidenkaan henkisten suuruuksien tarkoitus suinkaan ollut opettaa, että himot

parhaimmallaakaan tahdolla voitaisiin kuolettaa yhdessä elämäniässä. Himot on kuoletettava useammassa »aikakaudellisessa tuleessa», s. o. kärsimystä tuottavissa elämäntiloissa. »Joka lihassa kärsii, hän lakkaa synnistä», sanoo eräs salaisoppinut.

Teosofia ei minun vakaumukseni mukaan ole mikään pienen nurkkakunnan elämänkäsityksen erikoistulkki. Se on äärettömyyksiin ja ikuisuuksiin tunkeutuva, kaikkia paljastamaan ja selvittämään pyrkivä maailmankaikkeuden tiede. Se käsittää siis sukupuoliasian *yhtä hyvin* kuin korkeimmille henkisen kehityksen kukkuloille johtavan, puhtaan rakkauden ja täydellisyuden opin.

Aate.

Tien varrelta.

1906. Onnellista uutta vuotta ja uuden vuoden jatkoa kaikille Omantunnon lukijoille. Nythän alkaa se vuosi Omantunnon elämässä, jota sanotaan kriittillisimmäksi jokaisen uuden lehtiyrityksen historiassa. Mitä muuta siis voimme toivoa, kuin että kaikki viime vuoden tilaajat olisivat niin kiintyneet lehteemme, etteivät henno olla sitä tilaamatta tänäkin vuonna?

Uudet ystävät ovat myös sydämeistä tervetulleet, ovatpa aivan välttämättömätkin, jos mielimme pystyssä pysyä. Ja kun lehden sisältö tänä vuonna tulee olemaan sitä laatua, että se voi tyydyttää sekä vasta-alkavan uteliaisuutta että perehtyneemmän tiedonjanoa, emme ollenkaan epäröi kehottaa vanhoja ystäviämme hankkimaan rakkaalle Omalletunnonlemme mahdollisimman paljon uusia lukijoita!

Apua asiallemme. Matti Kurikan toimittama Elämä-lehti on nyt alkanut ilmestyä säännöllisesti kaksi kertaa viikossa. Koska senkin kanta on teosofishenkinen ja teosofismieliset kir-

jailijat näkyvät siihen kirjottavan, ovat jotkut pelänneet »konkurrensia» Omantunnon kanssa, jossa Elämä-lehti useammin ilmestyvänä veisi voiton Omaltatunnolta. Semmoiseen pelkoon ei kuitenkaan mielestämme ole vähintäkään syytä. »Elämä» on politillinen ja yhteiskunnallinen lehti eikä koskaan saata syventyä filosofisiin, uskonnollisiin ja tieteellisiin tutkimuksiin samalla tavalla kuin Omatunto, jonka tarkoitus yksinomaan on herättää ja pitää vireillä ihmisen henkistä elämää. Päinvastoin on meidän kerrassaan iloittava siitä, että jokapäiväinen sanomalehti on ottanut ajaakseen niin ylevää ohjelmaa, että uskonnollisella ja henkisellä elämälläkin on siinä sijansa. Meidän on tosiaan iloittava siitä, että teosofian jalot aatteet oikeudesta, totuudesta ja veljeydestä pääsevät luomaan valoa jokapäiväisen elämän tapahtumiin, pääsevät ohjaamaan politiseen ja yhteiskunnalliseen toimintaan osaaottavia henkilöitä.

Aatteet leviävät. Teosofisia luentoja pidetään nykyään verrattain ahkeraan Helsingissä. Paitsi tavallisia sunnuntailuentoja Sörnäisten Vuorellassa, pyydetään teosofipuhujia raitius- ynnä muissa seuroissakin esiintymään, ja innokkaan esitelmänpitäjän olemme saaneet Matti Kurikassa, joka tunnetulla taidollaan sekä julkisesti että yksityisissä piireissä, varsinkin Elämä-osuuskunnan »Tuvassa» Antinkadun 13:ssa, sovittelee teosofisia periaatteita jokapäiväisen elämän kysymyksiin.

Karma. Omantunnon aputoimittaja V. Palomaa, jonka varsinaisena toimena on ollut Työmieslehden aputoimittajan virka, on nyt erotettu viime mainitusta lehdestä ja astunut Elämä-lehden toimitussihteeriksi. Voitto asialle sekin.

Sukupuoliasia. Keskustelua Palomaan kirjan johdosta jatkettiin viime

kuun 10 ja 17 päivänä Vuorelan luentokokouksessa ja vaikka paljon ääniä kuului sekä puolesta että vastaan, ei vielä tultu lopulliseen päätökseen kirjan kohtalosta. 24 p:nä piti Pekka Ervast luennon sukupuoliasiaista, puheen samaan suuntaan kuin tämän lehden kirjoituksessaan sukupuoliasiaista »teosofian valossa». Saman kirjailijan tekemä pitempi arvostelu Palomaan kirjasta on täytynyt jättää ensi numeroon.

Tilan puute. Meidän on niinkään täytynyt jättää tuleviin numeroihin monet mieltä kiinnittävät kirjoitukset: Astrologia II, Mediumien kokemuksia III, Rakkauden alkemia, Ihanteet ja elämä y. m. Jospa meillä olisi niin paljon tilaajia, että vielä voisimme laajentaa lehtemme kokoa!

Astralista selvänäköisyyttä. Eräs kirjeenvaihtajamme, John Laitinen, kirjoittaa meille Amerikasta: »Engustavia unia vaimoni ja minä näemme molemmat joka yö, usein nähdään samoja unia molemmat yhtäikaa. Aamulla herättyäni tiedän sen alkavan päivän tapahtumat, melkein pienimmätkin seikat. Suurikaan tapahtuma ei enää tunnu suurelta tapahtuessa, kun sitä on odottamalla odottanut. Joka kerta näen selvästi, kun panette kirjojakin tulemaan minulle, etenkin uutta kirjaa, jota olen jännityksellä painosta odottanut. Kun uusi kirja tulee, niin usein se on ulkonäöltään tutunnäköinen. Unista olisi minulla paljonkin puhumista, mutta jätän tällä kertaa tähän».

Teosofian levenemistä ovat nauttaneet Työmiehen Illanvietto ja Työmiesruvenneet harrastamaan, kun lainailevat pätkiä Omastatunnosta. Tarkotus lienee kyllä päinvastainen, mutta kun ne moneen kertaan mainitsevat Omantunnon numeron ja sivun, niin on varmaa, että moni »materialistikin» utelijaisuudesta tilaa Omantunnon, nähdäkseen, minkäläistä »pötyä» siinä on-

kaan. Työmiehessä on ennen huomautettu, että porvarilliset lehdet sitä parjatessaan ja sille nauraessaan ovat vaan tahtomattaan lisänneet lehden tilaajamäärää. Nyt on Työmies vuorostaan ruvennut näyttelemään porvarillisten osaa tässä suhteessa. Epäilemättä Omantunnon tilaajamäärä lisääntyy, kun Työmiehen Illanvietto' ja Työmies sitä »puhvaavat», vaikkapa vaan ironisessakin hengessä. Enemmän vaan semmoista pilkallista näykimistä, ja »teosofinen humpuukki» leviää Suomessa uskomattomalla nopeudella!

Errata. Omantunnon 9 numerossa, sivu 228, rivi 15, 16 alh. seisoo: vuodenajoista; lue: ajanjaksoista. Sivu 228, rivi 5 alh. seisoo: Uranus ja Neptunus; lue (Uranus ja Neptunus). Sivu 229, toinen palsta, rivi 17—20 on kuuluva näin: sen nojalla että Japania hallitseva planeta Venus mainittuna kuukautena joutui »yhteen» Jupiterin kanssa.

Kirjoja, vanhoja ja uusia.

V.

V. Palomaa: *Sukupuoliasia järjen ja hengen valossa.*

Tämän kirjan lukeminen synnyttää kummallisen, vastakkaisen vaikutelman. *Alhaaltapäin katsottuna* sen sisällys enimmäkseen tuntuu oikeutetulta. *Ylhäältä katsoen* se ei oikein tunnu olevan paikallaan ainakaan teosofisessa kirjastossa. »Ei ole teosofian tehtävänä keksiä keinoja intohimojen tyydyttämiseksi,» kuulin erään teosofin lausuvan kirjasta puhuttaessa. Ja totta on hieman vaikea ymmärtää, miksi se on otettu teosofisten kirjojen sarjaan. Eikö ihanne, johon kaikkien teosofien tulee pyrkiä, ole — ellei täydellinen kieltämys — ainakin kyky täydellisesti hillitä himoluontoa? Kykenemättömyys tässä kohden on omiansa aikaansaamaan mitä turmiollisimpia seurauksia sekä yksilölle että

ihmiskunnalle. Siksi odottaisi, että tämmöisessä teosofin kirjottamassa kirjassa pääpaino pantaisiin itsensä hillitsemiselle ja kieltämykselle — mutta tästä ei puhuta sanaakaan. Ja kuitenkin tiedämme, että juuri avioliitto monessa tapauksessa on paras koulu näiden hyveiden hankkimista varten. En tahdo kieltää, että sijaa on parannuksille, mutta näiden tulee perustua ihmisrakkauteen ja anteeksi antavaan sääliin. Teosofin tehtävänä on viitata saavuttamattomaan ihanteeseen. Ei tätä nykyä kama-luontoa ole kehitettävä hinnasta mistä tahansa. Sehän teosofian mukaan oli neljännen rodun tehtävä. Me elämme nyt viidennessä ja meidän tehtävämme on kehittää järkeämme.

Etevimmat teosofiset auktoritetimme puhuvat tässä kohden selvää kieltä. H. P. Blavatsky sanoo kirjassaan »Teosofian avain», että sisemmän piirin jäsenet (s. o. todelliset salatieteilijät) eivät nai, vaan elävät täydellisesti pidättyväistä elämää, vaan että muuten *avioliitto on ainoa keino siveettömyyden ehkäisemiseksi*. Annie Besantin kyhäelmästä »Theosophy and the law of population» (Teosofia ja väenlisäyksen laki) tahdon sanasta sanaan toistaa seuraavat kohdat:

»Nyt sukupuolivietti, mikä ihmisellä ja eläimellä on yhteinen, on tehokkaimpia syitä inhimilliseen kurjuuteen, ja sen vaateliaitten pyyteitten tyydyttäminen aiheuttaa suurimman osan maailman kärsimyksiä. Tämän vietin täydellinen kurisapito, älyllisen luonnon kehitys eläimellisen kustannuksella jo koko ihmisen kohottaminen täten eläimellisestä ihmiselliseen kehitysasteeseen — kas *siinä se tehtävä, johon ihmiskunnan tulisi antautua.*¹⁾ Ihmisen tulee taistella tämän vietin *liialista* kehittymistä vastaan, sillä se kehittyä paljon suuremmaksi ja pysyväisemmäksi ihmisessä kuin konsanaan eläimessä, ja varmaa on, ettei se ikinä vähene kevytmielisellä hemmottelemisella — ei avioliitossa eikä sen ulkopuolella. Se on saavuttanut nykyisen *luonnottoman* kehityksensä muinoin tapahtuneen hemmottele-

¹⁾ Kaikki alleviivaukset ovat allekirjottaneen.

misen kautta² — — — *Itsensä hillitsemisen ja kieltämys on ainoa keino*, millä miehet ja naiset nyt voivat luoda syitä semmoisia, jotka heidän palatessaan maalliseen elämään valmistavat heille korkeammanlaatuiset ruumiit ja aivot. — Teosofien tulisi julistaa ääneen, että sukupuolielämä on rajotettava avioliittoon ja että aviollinen yhteys on rajotettava suvun lisäämiseksi. *Sellainen on välttämätön lopputulos teosofisesta opista ihmisen luonnosta.*»

Näin nyt Annie Besant. Hänen sanoistaan jääpi mieleeni etenkin tuo väite, että sukuvietti nykyään on *luonnottomasti* kehittänyt, joten siihen ei ole luottamista luonnollisena ojenusnuorana. Muistakoot tämän ne miehet, joiden vaimot ovat raskauden tilassa; ja kieltäkööt itseään kuten yksiläisyydessä elävät eläimet.

Muuten en luule olevan todistetun, että terveys kärsisi täydellisestä pidättymisestä. Ainakin monella lääkärillä on toinen käsitys (katso Wretling, Miesten siitinelo). Päinvastoin lieene toteen näytetty — ainakin amerikkalaiset salatieteilijät niin opettavat — että siemen säilyttetyä ruumiissa muuttuu elinvoimaksi ja älylliseksi pirteudeksi. Ja mitä erityisesti tulee sukupuoliseen vaihteluun (siv. 12), sanoo salatieteilijäin joukossa hyvin tunnettu amerikkalainen kirjailija prof. H. E. Butler kirjassaan »Solar Biology» nimenomaan, että juuri »vaihtelu» saattaessaan magnetiset virtaukset epäjärjestykseen, aikaansaa sairallisia tiloja ja — sukupuolitauteja!

Hauska olisi tietää, mihin teosofiseen auktoritetin Palomaa nojaa oppinsa yksipuolisesta sukuvietistä (siv. 104) ja siitämisestä (siv. 110, 111). Jälkimäinen ei ainakaan pidä yhtä Leadbeaterin erään kirjoituksen kanssa »lasten aikaisesta kuolemasta», jossa edellytetään, että sikiö voi kehittyä *ilman* jälleensyntyvän yksilön myötävaikutusta. Leadbeaterin mukaan syntyy lapsi kuolleena maailmaan silloin, kun ei ole tarjona jälleensyntyvää sielua, joka ottaisi ruumiin asunnokseen!

² Menneissä ruumistuksissa ja roduissa. Tästä H. P. B. tarkemmin kertoo »Salaisessa Opissa».

Edellisestä selviää, ettei »sukupuoliasia» suinkaan ole mikään teosofinen kirja, ja on sen julkaiseminen teosofisella kustannuksella omiansa saattamaan teosofian väärrään valoon, jonka tähden olisi suotava, että ryhdyttäisiin asianomaiseen toimenpiteeseen sen myymisen suhteen.

A. N.

Kysymyksiä ja vastauksia.

Halullisia lukijoita pyydetään lähettämään toimitukselle kysymyksiä lehden ohjelmaan kuuluvilta aloilta ja samaten kirjallisesti vastaamaan lehdessä painettuihin kysymyksiin.

XVII. Kysymys. J. F. Mistä johtuu epäsiiveellisyys?

Vastaus. A. N. Omantunnon viime numerossa oleva vastaus tähän kysymykseen on nähtävästi materialistisen sosialistin kirjottama, jolla ei ole aavistustakaan jälleensyntymisestä. Koska Omatunto on teosofinen aikakauslehti, olisi voinut odottaa, että toimitus olisi selittänyt asiaa teosofiselta kannalta.

Ihminen *ei* synny hyvänä. Hänessä esiintyvät pahat taipumukset, joita ympäristö edelleen kehittää, ovat seurauksia jonkun edellisen elämän ajatuksista ja himoista. Onhan nähty esimerkkejä siitä, että ihminen, joka todella on syntynyt hyvänä, ihmeellisellä tavalla on kyennyt säilyttämään tämän hyvyytensä mitä huonomman ympäristön keskellä, jota vastoin synnynnäisiin pahoihin taipumuksiin eivät mitkään kasvattamisyritykset ole pystyneet. En tahdo väittää, että ympäristö olisi vaikuttamatta — onhan yksityisen ihmisen karma kudottu yhteen kansalliseen karmaan —, mutta toiselta puolen tahdon huomauttaa, että juuri ympäristö on osa yksilön karmasta. Ihminen syntyy semmoiseen ympäristöön, joka on omansa kehittämään sitä luonnetta, jonka hän itselleen on luonut ajatuksillaan edellisissä elämässään. Tämä ei merkitse, ettei velvollisuutemme olisi koettaa parantaa

ulkonaisia oloja elämässä. Päinvastoin on meidän työskenneltävä kaikella voimallamme ja kaikilla aloilla edistääksemme hyvän voittoa. Ja kun meidän lopulta onnistuu tehdä ulkonaiset olot ihanteelliseksi, todistaa tämä mielestäni, ettei yleensä enää ole sieluja, joiden karma olisi niin huono, että he kehittyäkseen tarvitsisivat huonoja ulkonaisia olosuhteita.

Mutta huomaa: *kaikki todellinen ja pysyväinen parannus on alkava sisästä-päin*. Tutkikoon yhteiskunnan parantaja ennen kaikkea omaa sisällistä itseään ja kitkeköön pois sen rikkaruohon, mikä siellä ehkä rehoittaa, ja ojentakoon sitten veljeskätensä kaikille muille totuuden etsijöille ja auttakoon niitä valistamaan, nostamaan ja parantamaan ihmiskuntaa — sekä sisällisesti että ulkonaisesti.

XIX. Kysymys. M. K. Pitääkö paikkansa raamatun uuden testamentin kertomus, että Jesus Natsarealainen sikisi pyhästä hengestä, vaikka useu vapaa ajattelija sanoo: Jesus oli Jumalan poika ainoastaan valistuneen järkensä avulla?

Vastaus. Z. Kysyjä on itse vastannut kysymyksiensä. Miksi Jesuksen inhimillinen ruumis olisi syntynyt muulla tavalla kuin muitten ihmisten? Ei ruumis ole Jumalan poika, vaan henkinen järki.

XX. Kysymys. H. M. Onko murhateko murhaajan karma, hänen välttämätön kohtalonsa?

Vastaus. Z. Ei koskaan. Mr. C. W. Leadbeater kirjottaa: »Ihmisen tahto voi muuttella ja muodostella karman hänelle määräämää kohtaloa. Karma heittää ihmisen määrättyyn ympäristöön tai saattaa hänet määrättyjen vaikutusten alaiseksi, mutta karma ei koskaan voi pakottaa ihmistä tekemään rikoksen, vaikka se kyllä voi saattaa hänet semmoiseen asemaan, että suuri päättäväisyys hänen puoleltaan on tarpeellinen rikoksen välttämiseksi.» (Vahan, 1897).

Omantunnon tilauksia vastaanottavat:

Maamme postitoimistot.

Maamme kirjakaupat.

Seuraavat yksityiset asiamiehet:

- Helsinki:** Herra O. V. Laurent, Pasaasi.
 „ Kirjapainoyhtiö Valo, Hakasalmenkatu 2.
 „ Herra J. Heitto, Itäinen viertotie, Vallgård 4.
 „ Elämä-lehden konttori.
Iisalmi: Rouva Kyllikki Ignatius.
Jyväskylä: Herra J. V. Sahlstein.
Jämsä, Lindellin talo: Herra H. Pylväs.
Kyrö: Herra Kaupp. K. F. Jokela.
Korkeakoski: Herra H. Vallenius.
Kuusankoski: O. Rinne.
Kouvola, asema: Herra J. S. Sahlberg.
Kemi, Rautiaisen talo: Herra Joel Salonsaari.
Karhula: Herra Rob. Kari.
Kuopio: Rouva Eva Videnius.
Käkisalmi, Pärnä: Herra Tuomo Patrakka.
Petäjävesi, Jämsänkосki: Herra E. Toivonen.
Pietarsaari, Sähkövalaistuslaitos: Herra Juho Hentunen.
Lahti, Varikko: Herra Edvard Pohjola.
Turku, Koulukatu 15: Herra Fab. Kilpeläinen.
 „ Raunistula, Suutarikatu 47: Herra Juho Nordman.
Terijoki, Joutselkä: Herra Antti Himanen.
Tervakoski, Ryttylä: Herra Antti Lindgren.
Tampere, Pinnink. 20: Herra J. A. Selging.
Urkala, Lasitehdas: Herra A. R. Akrenius.
Vehmainen, asema: Herra K. Niemi.
Viipuri, Aleksanterink. 19: Neiti A. Oikarinen.
 „ Viipurin Työväenyhdistys.

Amerikassa:

- Mr. E. E. Pajunen, 611 Taylor Str., San Francisco, Cal.
 „ August Kallio, Lbx. 280, Red Lodge, Mont.
 „ Vihtori Vilenius 579—2:nd ave, New-York City, N. Y.
 „ Geo E. Ervast Box 86 Sta. V. Brooklyn N. Y.
 „ Vilho Leikas & Co 439—5:th street Calumet, Mich.
 „ John Laitinen 522—3 ave. V. Duluth, Minn.
 „ Gust. Perälä, 153 Hamilton str., Suite 58,
 „ T. Niemi, Cleveland, Ohio.
 „ Viktor Saar, P. C., Hancock, Mich.
 „ Asser Rantanen, 48 com., Valparaiso, Ind.
 „ Elias Niemi, Box 117, Idaska Co., Nashwank, Minn.
 „ A. Tofferi, L. Box 106, Fitchburg, Mass.
 Miss Minnie Ilkka, Sointula, B. C., Canada.

Sekä Taloudenhoitaja F. A. Johansson, osote:

Omantunnon konttori, **Helsinki,** Vuorikatu 12.

Puhelin 47 11.

Uusia huomattavia kirjoja,

Välttämättömät jokaiselle teosofian harrastajalle:

Bhagavad-Gītā eli Herran Laulu. Saksalaisesta käännöksestä suomentanut Martti Humu. Hinta Smk 3: —.

Monet luulevat, että teosofiset opit ovat uuden-aikaisia keksintöjä, mutta jokainen, joka lukee tämän vanhan intialaisen kirjan, näkee, että samoja viisauden oppeja on opetettu tuhansia vuosia sitten. Kirjan arvoa lisäävät lukuisat sekä saksankielelle kääntäjän että suomentajan tekemät muistutukset ja selitykset, jotka taas puolestaan näyttävät, että kristinuskon syvälliset ajattelijat ja mystikot ovat opettaneet selvintä teosofiaa.

Ajatuksen laki. Kirjoittanut *W. W. Atkinson*. Vapaasti suomentanut Matti Kurikka. Hinta Smk 1: —.

Mieltä virkistävä ja vapauttava kirja! Jokainen, joka ei vielä käsitä, minkä aarteen hän on ajatuskyvyssään saanut, lukekoon tämän teoksen.

Salatieteilijän sanakirja. Suomen teosofien käytettäväksi laatinut *Pekka Ervast*. Hinta Smk 1: —.

Valitetaan usein, että teosofiset kirjat ovat vaikeatajuisia lukuisain vieraskielisten sanojensa ja lausepartensa takia. Yllämainittu sanakirja poistaa kaikki vaikeudet lukijalta, joka tahtoo syventyä teosofiseen kirjallisuuteen.

Kaikki nämä kirjat saadaan kirjakaupoista, asiamiehiltämme ja suoraan meiltä.

Ruotsalaista teosofista kirjallisuutta on meillä myötävänä ja meidän kauttamme voipi tilata englanninkielistä teosofista kirjallisuutta.

Teosofinen Kirjakauppa ja Kustannusliike

Helsinki, Vuorikatu 12.

Puhelin 47 11.

Tahdotteko tietää, mitä teosofia opettaa? Lukekaa silloin seuraavat kirjat allamainitussa järjestyksessä:

1. **Teosofia ja Teosofinen Seura.** Epäilijän ja teosofien vuoropuheluja. Kirjottanut *Pekka Ervast*. Hinta 20 p:ää.

2. **Teosofiian Ulkopiirteet.** Kirjottanut *C. W. Leadbeater*. Suomentanut V. Palomaa. Hinta 50 p:ää.

3. **Valoa kohti.** Nykyaikaisesta teosofiasta kirjottanut *Pekka Ervast*. Hinta Smk 1: 75.

4. **Jälleensyntyminen.** Kirjottanut *Annie Besant*. Suomentanut V. Palomaa. Hinta Smk 1: —.

5. **Mitä on kuolema?** Palanen yli-aistillista sielutiedettä. Kirjottanut *Pekka Ervast*. Hinta Smk 3: —.

Teosofinen Kirjasto Helsingissä

Albertinkatu 34

avoinna tiist. ja lauv. k:lo 1/27—8 j.pp., paitsi kesä-, heinä- ja elokuussa, jolloin se on auki ainoastaan torstai-illoin k:lo 1/27—8.

„ELÄMÄ”

on lehti

joka on ottanut todistaakseen, että ihmisten kannattaa jälleen *elää* ja olla onnellisia, jos teosoofinen totuuden-tieto saatetaan luomaan kansallemme uusi sosialistinen yhteiskuntajärjestys. „Elämä” maksaa 2: 50 vuosikerta.

Konttoori: Annank. 13. Puhelin 5453.

Martin & Mäkelä

Kirjakauppa Söörnäisissä.

.. Täydellinen kirja- ja paperikauppa. .. Parhaiten lajiteltu varasto Työväen- ja Teosofista kirjallisuutta.

— Puhelin 5434. —

Senpä sanon:

jos tahdot *kelvollisen lemmasimen*, käänny silloin maamme tällä alalla vanhimman spesialistin puoleen

Kaivertaja J. E. WALLDÉN.
Helsinki. Mikonkatu 1. Tel. 2089.

Kaikkissa kirjakaupoissa:

Salatut tieteet ja sieluopin fysiologia.

Kirjoittanut Edmond Dupouy. Hinta 3: —.

Tässä huomattavassa teoksessa, joka on etevän ranskalaisen tiedemiehen kirjoittama, tehdään selkoa uusimmista tuloksista spiritismin alalla sekä kerrotaan monista omituisista kokeista. — Saadaan kustantajalta rahtivapaasti, jos raha seuraa tilausta.

Kustantaja YRJÖ WEILIN, Helsinki.

ALEXANDERSG. 17

KIRJAKAUPPA * BOKHANDEL

AKTIEBOLAGET

MINERVA

OSAKEYHTIÖ

HELSINKI — TELEF. 23 03 — HELSINGFORS.

ALEKSANTERINK. 17

Palovakuutus-Osakeyhtiö FENNIA.

Helsingissä.

Unioninkatu 25. .. Telefoni 206.

Papaturmavakuutus-Osakeyhtiö PATRIA.

Helsingissä.

Unioninkatu 25. .. Telefoni 1481.

Vilho Leikas & Co

Suomalainen Kirja- ja Paperikauppa —

439 5th Str. Calumet, Mich., U.S. of A.

Ottaa vastaan „Omatunnon, Teosofisen Aikakauslehden” tilauksia.

Myy kaikenlaista Teosofista y. m. kirjallisuutta.

Postin kautta tilatut kirjat toimitetaan erittäin huolellisesti.

J. A. Tukiaisen Paperikaupassa

Hämeenkatu 2 A. Puhelin 2041

Otetaan vastaan m. m.

„Omatunnon” tilauksia.

Teosofista kirjallisuutta on kaupassa myytävänä

Paperia, Kirjekuoria ja Kirjoitustarpeita

halvimmalla

Dahlbergin Paperikaupassa.

Aleksanterink. 15. Pohj. Esplan.k. 23.

Kip-ikuvia suurmiehistämme, Kuvajalustoita, Taulutelineitä, Huonekaluja kaikkia lajia, Oviverhoja, Uudinkankaita, Mattoja, Puku- ja Päälystikkikankaita sekä valmiita Vaatteita, koko- ja puolivillaisia Leninkikankaita y. m., y. m.

Suomen Teollisuus-Kaupassa.

O. J. Liljan

hyväksi tunnettu

Kirjansitommo

Helsingissä

Vastaanottaa kaikkia ammat-
tiin kuuluvia töitä ja suori-
tetaan nämät varsin huolel-
lisesti ja nopeasti sekä
kohtuullisiin hintoihin.

Osote: Fredrikinkatu 42.
Puhelin 1890.

KIRJAPAINOYHTIÖ VALO

Helsinki :: Hakasalmenkatu 2 (porttikäytävä)

Telefoni 39 40

Suorittaa huolellisesti kaik-
kia kirjapainoalaan kuulu-
via töitä :: Nopea suoritus
:: :: Hinnat kohtuulliset :: ::

OMATUNTO

TEOSOFINEN AIKAKAUSLEHTI

TOINEN VUOSIKERTA

Häki, Kirjapainoyhtiö Valo

HELMIKUU, 1906

	Siv
I. Onko ihminen olemassa kuoleman jälkeen?	
<i>Annie Besant</i>	35
II. Teosofia kysymyksissä ja vastauksissa, II, <i>Pekka</i>	
<i>Ervast</i>	38
III. Muinaissuomalaisten uskonto, <i>Martti Humu</i> .	42
IV. Vapaa tahto ja välttämättömyys, <i>Aate</i>	45
V. Teosofin tunnustuksia, <i>Vesa</i>	48
VI. Astrologia, II, <i>Uriel</i>	50
VII. Mediumin kokemuksia, III, <i>A. V. Peters</i> . . .	54
VIII. Selvä asia, <i>Herman Hellner</i>	57
IX. Kirjani puolesta, <i>Aate</i>	58
X. Tien varrelta, <i>Pekka Ervast</i>	59
XI. Kysymyksiä ja vastauksia	63

Omantunnon, Teosofisen Aikakauslehden, ohjelma on sama kuin Teosofisen Seuran.

Teosofisen Seuran tehtävät ovat:

1. Muodostaa yleisen veljeyden ydin, katsomatta uskontunnustukseen, rotuun, kansallisuuteen, sukupuoleen, yhteiskunta-asemaan tai väriin.
2. Edistää vertailevia uskonnollisia, filosofisia ja tieteellisiä tutkimuksia.
3. Tutkia tuntemattomia luonnonlakeja ja ihmisen salaisia voimia.

OMATUNTO TILATAAN

postin kautta, kirjakaupoista, asiamiehiltä ja suoraan Omantunnon konttorista, Vuorikatu 12, Helsinki. Puhelin 47 11.

TILAUSHINTA

Suomessa on postimaksuineen koko vuodelta Smk 5: —. Yksityisnumerot 60 p:iä. Venäjällä postimaksuineen 2 ruplaa. Amerikassa samaten 1½ dollaria. Ruotsissa samaten 4. kr. Asiamiehille myönnetään 10 % alennus.

ILMOTUSHINTA

on ilmoitusruudulta 5 mkaa kerralta. Sama ilmotus useampia kertoja 10 % alennuksella.

OMANTUNNON KONTTORI, VUORIKATU 12,

on auki joka arkipäivä klo 10—7. Taloudenhoitaja tavataan varmimmin klo 5—7 j. p.p.

OMANTUNNON TOIMITTAJIA

tavataan konttorissa keskiviikkoisin klo 7—7,30 j. p.p.

OMATUNTO

TEOSOFINEN AIKAKAUSLEHTI

VOL. II

HELSINGISSÄ, HELMIKUUN 15 P:NÄ 1906

N:o 11

ONKO IHMINEN OLEMASSA KUOLEMAN JÄLKEEN?

Esitelmä.

Tämän esitelmän aineeksi on otettu kysymys, jonka varmaankin kaikki ovat itseksensä tehneet: »onko ihminen olemassa kuoleman jälkeen?» Kuitenkin täytyy minun jo alussa huomauttaa, että itse kysymyksessä piilee väärä edellytys; siinä ilmenee ihmisen olemuksesta sellainen käsitys, että hän tosiaanakin on kuoleman vallassa, ja tämä käsitys on aivan väärä: ihminen ei konsanaan kuole. Jos ruumiillista kuolemaa pidetään läpikäytävänä kahden erilaisen maailman välillä, niin saat-
taa tosin sanoa, että ihminen astuu kuoleman kynnyksen yli, mutta itse ihminen ei kuole. Kun kuulen puhut-tavan siitä, että ihminen kuolee, juo-lahtaa usein mieleeni toinen tavallinen kysymys: »onko ihmisellä sielu?» jossa ilmenee sama väärä käsitys ihmisen olemuksesta: että hän muka on ruumis ja omaa sielun, kun taas oikea käsitys on aivan päinvastainen, nim. että ihminen on sielu ja omaa ruumiin — ja tämä ruumis on vain lyhyt, ohimenevä olemustila hänen ikuisessa elämässään. Siis siinä kysymyksessä, jota nyt aijon käydä tarkastamaan, löytyy virhe, siinä muodossa kuin se esitetään, sillä ihmisen olemassaolo ei pääty, hän elää alituisesti, ja kuolema ei kykene riistämään häneltä sitä elämää, joka on hänen olemuksensa varsinainen osa.

Vaikka siis tarkasti sanoen kysymys voitaisiin pitää nyt jo ratkaistuna, niin

saattaa kuitenkin sanoa, että siihen si-sältyy toinen kysymys, nim. minkälai-nen elämä tulee ihmisellä olemaan kuoleman jälkeen. Tämä kysymys, jos mikään, ansaitsee yleistä huomiota, ja kuitenkin, kun ajattelemme, että kuolema varmana odottaa meitä kaikkia, on ihmeellistä, kuinka vähän useimmat meistä tietävät siitä, mikä meitä on kohtaava kuoleman kynnyksellä. Maailmanuskonnnot ovat tosin aina puhuneet kuolemanjälkeisestä elämästä, mutta harvoin ovat ne tarkemmin kuvanneet tuota elämätä, ja kokonaan tuntematon on useimmille ihmisille se maa, jonka kuolon hänära kätkee. Niin ei suin-kaan pitäisi olla. Totta tosiaan sen olotilan, johon meitä ihmisiä joka päivä siirtyy tuhansia, pitäisi olla sellainen, että siitä voitaisiin saada varmoja käsi-tyksiä. Ja tosiaankin, jos tutkimme suuria uskontoja, niin huomaamme, että niiden perustajat aina ovat väittäneet omaavansa kokemuseräistä tietoa siitä, mikä odottaa tuolla puolen kuolemaa. Buddhanuskon perustaja sanoi, kuten kerrotaan, että yhtä vähän kuin kan-nattaa kysyä tietä kylään henkilöltä, joka ei koskaan ole ollut siinä kylässä, yhtä vähän kannattaa kysyä muista maailmoista sellaiselta, joka ei ole käy-nyt niissä. Ja vielä hän sanoi, että hän itse tunsi nämät maailmat yhtä hyvin kuin ympärillä seisova kansa tunsi omat kylänsä, ja että hän juuri

sentähden osasi kertoa tiestä, joka sinne johti. — Ja Buddha ei suinkaan yksinään sellaista väittänyt. Myöskin ensimmäiset kristilliset opettajat puhuvat samalla tavalla siitä, kuinka tarkasti he itse henkilökohtaisesti tuntevat nämät maailmat; ja he lausuvat saman ajatuksen, jonka muissakin uskonnoissa tapamme, nim. että ihminen jo fyysillisen elämänsä aikana voi sieluna irtautua ruumiistaan, ja että kuoleman ei suinkaan tarvitse olla ensimmäinen kerta, kuin tällainen ero itsetietoisesti tapahtuu. Niin, mennäänpä muutamissa uskonnoissa vielä pitemmälle ja väitetään, että me joka yö nukahtaessamme jätämme ruumiimme, että uni ei ole muuta, kuin että ihminen astuu ulos fyysillisestä verhostaan, ja että kuolemanakin on ainoastaan uni — sillä erotuksella vain, että kuoleman jälkeen ihmisen sielu ei enää palaa siihen ruumiiseen, jonka se on jättänyt, että kuolemassa katkeaa se side, joka muuten unessakin aina sitoo ruumiin ja sielun toisiinsa.

Jos tämä käypi selväksi, niin poistuu suureksi osaksi pelko, jolla monet ihmiset ajattelevat kuolemata; ken käsittää, että sielun ja ruumiin ero on tuon tuostakin uudistuva kokemus, se ei enää kauhistu viimeistä eroa, joka on toisten kaltainen. Ja tosi on, että kuolemassa ei ole mitään kärsimystä — ei edes jos fyysillinen ruumis ihka äkkiä ihmiseltä riistetään. Tämän voivat todistaa ne, jotka ovat harjoittaneet salaisia tutkimuksia; ja vielä jos kysytään henkilöiltä, jotka ovat joutuneet vaikean tapaturman uhriksi, niin että ovat menneet tajuttomiksi — jotka siis jos todella olisivat kuoleet, eivät enää olisi palanneet fyysilliseen elämään, vaan siirtyneet toiselle puolelle — niin he vastaavat, että itse isku tai kolhaus, joka saattoi heidät tainnoksiin, ei ollut lainkaan tuskaa tuottava. Samaten itse kuolemanakin on tuskaton.

Todistuksia elämän jatkumisesta kuoleman jälkeen voi tutkija helpoimmalla tavalla saada spiritistisiltä tutkimuk-

silta. Vaikka en itse ole mitä kutsutaan spiritistiksi, ja vaikka arvelen, että tällä alalla pitää huolellisesti välttää muutamia vaaroja, niin tekisin väärin, jos puhuisin niistä todistuksista, jotka me tätä tietä olemme saaneet, enkä tunnustaisi, että me kaikki olemme sangen suuressa velassa spiritistisille tutkimuksille. Joukko ihmisiä ei koskaan tunnusta tosiasiaa muulla ehdolla, kuin että sitä seuraa fyysillisiä ilmiöitä, ja uskallan väittää, että jokainen, joka kokemuseräisesti tarpeellisella tarkkuudella on tutkinut spiritistisiä tositaupauksia, saattaa todistaa, että jos kokonaan jätetäänkin huomioon ottamatta kaikki ne tapaukset, jolloin jostakin syystä saattaa epäillä henkilöitä ja menettelytapaa, niin aina jääpi jällelle pieni osa tositaupauksia, joita ei voi enää tinkiä pois, ja joita on mahdotonta väittää olemattomiksi. Toiselta puolen ne henkilöt, jotka kaikkein varminmin väittävät, ettei mitään todistuksia sielun kuolemattomuudesta voi löytää spiritistimiltä, he juuri eivät koskaan ole vaivautuneet tekemään todellisia tutkimuksia.

Spiritistinen keino on ainoa, jolla voidaan saada *sellaisia* todistuksia kuolemanjälkeisestä elämästä, jotka vaikuttaisivat *fyysillisiin* aistimiin. Kun on kysymys tilasta, jolloin sielu on irtautunut ruumiista, niin eihän löydy muuta todistustapaa, joka vaikuttaisi toisten ihmisten fyysillisiin ruumiisiin, kuin saada ruumiista vapautunutta olentoa käyttämään jonkun toisen fyysillistä verhoa. Puhtaat materialistit taas eivät minun luullakseni voi ottaa ensimmäistä askelta tiedon tiellä paremmalla keinon kuin olemalla läsnä huolellisesti valmistetussa spiritistisessä istunnossa; ja ne, jotka eivät itse tahdo tehdä tuonlaisia kokeita, voivat käyttää hyväkseen rikkasta kirjallisuutta, joka epäilemättä on saava heidät vakuutetuksi; jokaisen, joka lukee esim. Sir William Crookesin teoksia ja ottaa huomioon sen tarkan tieteellisen valvonnan, jota hän kehuissaan käytti, täytyy myöntää, että

hänen tutkimuksistansa välttämättä tullaan tulokseen: ihminen on olemassa kuoleman jälkeen.

Joskus kuulee valitettavan, ettei tuollaisissa kokeissa aina ole käytetty kaikkea ajateltavissa olevaa tarkastusta. Kuitenkin ne henkilöt, joilla on oikea käsitys tieteellisistä tutkimuksista yleensä, tietävät, että ensimmäisiä kokeita kullakin tutkimusalalla ei *voida* toimeenpanna kaiken mahdollisen tarkastuksen alaisina — siitä yksinkertaisesta syystä, että sellaisten tutkimusten ensimmäisessä alussa ei kukaan ihminen vielä tiedä, millä edellytyksillä ja missä oloissa kokeet voivat onnistua. Kun ensimmäiset kokeet sähköä alalla pantiin toimeen, ei kukaan itsepintaisesti taltonut määrätä, millä erityisillä ehdoilla kokeita saataisiin tehdä: ei kukaan esim. sanonut, ettei mitään sähköilmiötä voi pitää tyydyttävästi todistavina, jolleivät ne esiinny kosteassa ilmassa. Jos tällainen hassunkurinen ehto olisi määrätty, ei milloinkaan olisi saavutettu tuloksia; mutta olisiko tämä todistanut, että tieteen on mahdotonta saavuttaa mitään tietoa sähköstä? Eikö se pikemmin olisi osoittanut, että Luonto itse määrää, millä ehdolla mikin ilmiö esiintyy, ja että meidän ihmisten täytyy mukautua tottelemaan Luontoa? Jokainen tiedemies tietää, että hänen täytyy tehdä kokeita koko kysymyksessä olevalla alalla ja ottaa tarkasti vaarin kaikesta, mitä siinä tulee ilmi, kunnes hän on tullut huomaamaan, millä ehdoilla Luonto sallii jonkun ilmiön näytettyä; kun hän on löytänyt nämä edellytykset, saa hän toivoa varmoja tuloksia tarvitsematta pelätä epäonnistumista. Tämän sanon puolustakseni useita kohtuuttomasti tuomituita ja arvosteltuja henkilöitä, joita toiset tiedemiehet ovat aivan epätieteellisellä tavalla ahdistaneet.

Minä rohkenen tässä kertoa pienen tarinan, josta tiedemiehillä on paljon opittavaa. Ennenkuin valokuvaustaito vielä oli Kiinassa tunnettu, kulki muuan valokuvaaja ympäri maata ja tarjoutui

piirtämään kuvia ihmisistä auringonvalon avulla. Kaikki naurivat häntä; eihän aurinko voi piirtää, ei! Mies oli nähtävästi hassahtanut. Sitteinkin nähtiin, kuinka hän menetteli, niin huomattiin kuitenkin pian, ettei hän ollut niin tyhmä, vaan enemmän viekas ja hävytön. Kaikkityyni oli varattu petosta varten. Kun hänen piti piirtää jonkun kuva, niin hän kaikkein ensimmäiseksi pani mustan liinan laatikkonsa yli; tietysti oli hänen aivan helppoa pistää varkein sen alle kuinka monta valmista valokuvaa tahansa. Hän vaati ehdottomasti saada panna liinan laatikon yli; siis *tahtoi* hän pettää. Ja sitten hänen välttämättömästi piti panna laatikkoonsa toisen pienemmän, suljetun, jota ei kukaan saanut aukoa katsoakseen, oliko siinä kuvia. Hän oli tietysti edeltäpäin pannut siihen valmiita kuvia, sehän oli selvää. Ja mitä tuo mies teki sitten, kun hän oli ottanut kuvat, niinkuin hän sanoi? Avasiko hän laatikon näyttäkseen niitä? Ei lainkaan, hän kääri kopan mustaan liinaan ja kantoi sen huoneeseen, jonne ei yhtään valoa saanut tulla, vaikka hän oli väittänyt, että juuri auringonvalo synnytti kuvat. Jotta oikein voitaisiin valvoa, että mies osasi auringonvalon avulla saada kuvia aikaan, niin määrättiin hänelle ehdoksi, että hän valmistaisi kuvat avonaisessa laatikossa, ja että jokainen saisi ottaa ulos ja tarkastaa hänen levynsä, tullakseen vakuutetuksi, ettei niissä ennestään ollut mitään ukkoja. Eikä hän saanut mennä pimeään huoneeseen ja puhua kuvien »kehittämisestä». Eihän nyt *niin* tyhmä kukaan ollut, että olisi antanut noin hävyttömän veijarin peijata itseään ja vielä noin kömpelöllä tavalla! — Niin, näillä tarkastamishedoilla ei tosiaan tullutkaan mitään valokuvia. Samalla tavoin tapahtui meille usein, että henkilöt, jotka eivät mitään tiedä niistä edellytyksistä, joilla ilmiöt esiintyvät, tarkastuksen vuoksi määräävät mahdottomia ehtoja — ja sitten vaativat, että ilmiöt saatettaisiin ilmi heidän silmiensä edessä!

Harvoin teosofi kuitenkaan koettaa spiritististä tietä hankkia tietoa haudantakaikista asioista, koska hän arvelee, että sille hengelle, joka on matkalla ylöspäin, ei ole hyvää tällä muotoa taas tullä yhteyteen maallisen elämän kanssa; sen pitää päinvastoin pyrkiä yhä enemmän irrottamaan niitä siteitä, jotka pidättävät sitä maallisissa ja alemmissa harrastuksissa, ja koettaa kohottautua korkeampiin piireihin. Sitäpaitsi emme luule, että spiritistin saavuttamat tulokset ovat sellaisia, että niihin voi kokonaan luottaa; ne johtuvat näet tavallisesti liian rajoitetulta alalta.

Tämä riippuu aivan yksinkertaisesti siitä, että ainoastaan ne, jotka ovat verrattain lähellä fyysillistä maailmaa, voivat tällä tavoin palata sinne ja olla yhteydessä niiden sielujen kanssa, jotka vielä asuvat ruumiissa. Sentähden se mitä heillä on meille kerrottavana, muistuttaa jossakin määrin sellaisten henkilöiden matkakertomuksia, jotka ovat matkustaneet vieraassa maassa pääsemättä sen älykkäämpiin ja parempiin piireihin — joiden kautta he olisivat voineet saada oikean käsityksen maan todellisista ja tärkeimmistä olosuhteista — ja joilla ei ole ollut kykyä huomata muuta kuin verrattain vähäarvoisia pikkuseikkoja ja ehkä usein ovat käsittäneet nämäkin seikat väärin.

Teosofia sitävastoin arvelee, että paras keino tutkia, mitä kuoleman tuolla puolen tapahtuu ja löytyy, on harjotautua sellaiseksi, että itse saattaa tehdä näitä tutkimuksia, jättää oman ruumiinsa ja siirtyä noihin korkeampiin piireihin sekä tarkastaa niiden oloja ja tuoda tänne mukaansa täsmällisiä tietoja, joita sitten saattaa varmentaa toisten samanlaatuilla kokemuksilla.

(Jatk.)

Annie Besant.

Teosofia kysymyksissä ja vastauksissa.

II.

Teosofiset perusopit.

Kysyjä. Kuulin äsken erään pappin väittävän, että teosofia ei ole mitään muuta kuin buddhaismia. »Kavatakaa itseänne noilta uudenaikaisilta jumalviisailta, sillä he vievät teidät pois ainoan totisen Jumalan ja Kristuksen luota ja jättävät teidät heikon ihmisen, Buddhan, turviin; he ovat susia lampaan muodossa ja valepukuisia Buddhan seuralaisia, joita ei pitäisi oleman kristityssä maassa.» Niin se pappi arveli — ja mitä te siihen tuumaatte?

Vastaaaja. Todella monta syytöstä yhtäikaa. Kaikki kuitenkin sisältyy tuohon, että muka olemme buddhalaisia.

Kys. Niin. Enkä minä osannut siihen mitään sanoa, sillä eivätkö teidän oppinne ole itämaalaista alkuperää?

Vast. Ettekö muista, mitä viime kerralla sanoin, että olemme vapaita totuuden etsijöitä, jotka emme suosi mitään uskontoa eli oppisuuntaa erityisesti, emme buddhanoppia kristinuskon kustannuksella emmekä kristinuskoa pakanuuden? Mutta jokaisella on oikeus etsiä totuutta kaikkialta ja jos hän sen jostain uskonnosta löytää, on se hänen yksityinen asiansa, joka ei paina leimaansa koko Seuran tunnistukseen. Me uskomme Seurana, että totuus on uskontoja korkeampi, vaikka se samalla piilee joka uskonossa.

Kys. Olkoon. Mutta eikö sitten buddhanusko ole teosofiaa likinnä?

Vast. Kas niin, se on toinen asia. Mikäli teosofia on jumalallinen totuus, sikäli se on uskontoja korkeampi; mutta koska jokainen uskonto ilmaisee yhden totuuden puolen, on se siinä kohden likempänä jumalallista viisautta kuin muut uskonnot. Täten on

buddhanoppi eräissä kohdin likempänä teosofiaa kuin kristinusko, kristinusko taas toisissa. Sillä muistakaa, että kaikki uskonnot ovat samaa alkuperää; ne ovat kaikki syntyisin siitä samasta Mestarein eli Adeptien Veljeskunnasta, josta viime kerralla puhuin. Ja meidän aikamme teosofiset opit ovat koitoisin samasta alkulähteestä. Ytimeltään eli hengeltään ovat näin muodoin kaikki uskonnot yhtä lähellä teosofiaa; muodossa vain on eroavaisuuksia.

Kys. Te sanotte siis, että teosofia ei ole buddhanoppia?

Vast. Tietysti ei.

Kys. Eikä kristinuskoakaan?

Vast. Ei tietenkään.

Kys. Mitä se sitten on niihin verraten?

Vast. Teosofia on sitä, mitä Jesus ja Buddha ja kaikki maailman suuret ja viisaat sielut ovat opettaneet — ja paljon muuta, jota he ovat salassa pitäneet.

Kys. Mutta mistä voimme tietää, mitä he ovat opettaneet?

Vast. Kahdella tavalla. Ensiksikin tutkimalla uskontojen pyhiä kirjoituksia — tai, jos meihin luotatte, lukemalla teosofista kirjallisuutta. Sillä kun te tutkitte kansojen raamatuista, huomaatte, että ne juuri sisältävät teosofiaa. Ja toinen tapa, millä te pääsette tietoon noitten Mestarein opetuksista, on se, että tulette Heidän eli jonkun Heistä persoonalliseksi opetuslapseksi; josta puhuin viime kerralla.

Kys. Niin, kyllähän minä tuon kaiken käsitän. Mutta eiköhän kristitty sanoisi, että nykyinen kristinusko on juuri sitä, mitä Kristus opetti, ja eiköhän buddhalainen väittäisi samaa nykyisestä buddhanuskosta?

Vast. Sangen mahdollista. Mutta opettiko Kristus sitten katolinuskoa vaiiko Luterinoppia? Tai opettiko hän ehkä metodismia tai baptismia tai pelastusarmeijalaisuutta? Ja mitä Buddha opetti? Opettiko hän pohjoisbudd-

halaisen kirkon metafysiikkaa vai opettiko hän esim. siamilaista materialismia? Te huomaatte, että on paljon eroavia mielipiteitä siitä, mitä kristinoppi ja buddhanoppi ovat. Me sanomme sentähden, että nykyinen kristinusko ja nykyinen buddhalaisuus näyttävät meille sangen hämärästi, mitä heidän perustajansa ovat opettaneet ja tarkottaneet.

Kys. No olkoon. Mutta nytpä tahtoisin tietää, mitä te sanotte, että nuo suuret uskonnonopettajat ovat maailmalle julistaneet.

Vast. Tämä on sama, kuin jos kysisitte, mitä teosofia opettaa. Katsokaamme siis nyt ensin, mitkä ovat teosofiset perusopit, niin näemme myöhemmin, ovatko Jesus, Buddha ja muut opettaneet samaa.

Kys. Tähän mielelläni suostun. Yksi teosofian perusopeista on tietääkseni sielunvaellus?

Vast. Ei sielunvaellus, vaan jälleensyntyminen.

Kys. Mikä niiden on ero?

Vast. Ettekö muista että koulussa opetettiin teille egyptiläisten uskon, että ihmisen sielu kuoleman jälkeen saattoi muuttua eläimen ruumiiseen asumaan?

Kys. Muistan kyllä. Egyptiläiset uskoivat sielunvaellukseen ja pitivät eläimiä pyhinä.

Vast. No niin. Samalla tavalla uskovat meidän päivinämmä monet tietämättömät buddhalaiset esim. Japanissa.

Kys. Eikö se sitten ole teosofiaa?

Vast. Ei suinkaan. Teosofia, kuten sanoi, ei opeta sielunvaellusta, vaan jälleensyntymistä, ja ero niiden välillä on suuri. Jälleensyntyminen on sitä, että ihmisen henkinen minuus, joka on kuolematon, ruumistuu kerran toisensa perästä inhimilliseen muotoon. Toisin sanoen: ei luonto kehityksessä mene taaksepäin; ei ihminen enää muutu eläimeksi; ihmisen muotoon pukeutunut tajunta on siksi kehittynyt,

että se aina tarvitsee inhimillisen ruumistuksen.

Kys. Mutta paljon ihmisiä on, jotka ovat alapuolella eläintä esim. siveellisesti. Katsokaa nyt oikein raakaa ja julmaa ajomiestä ja hänen piinaamaansa jaloa, nöyrää ja ahkeraa hevosta!

Vast. Teidän huomautuksenne on vallan paikallaan, mutta se ei muuta asiain menoa. Vaikka hevonen olisi kuinka jalo, ei sillä ole sitä ymmärrystä, sitä vapautta, sitä edesvastuuta, mikä on alhaisimmallakin ihmisellä. Myönnän kyllä, että ihminen, joka on himojensa orja, ei ole suuresti vapaa eikä suuresti järkevä. Mutta hän on vastuunalainen ja hän voi tulla tietoon omasta huonoudestaan, hän voi parantaa elämänsä ja osottautua inhimilliseksi olennoksi. Sitä ei hevonen voi.

Kys. Jaa, jaa. Ja siksi ihminen on aina ihminen.

Vast. Eikä voi syntyä uudelleen muuna kuin ihmisenä.

Kys. Kyllä ymmärrän. Tämä onkin hauska tietää, sillä taikauskolta tuo sielunvaellus tuntuu. Kuinka saatotvatkaan vanhat kansat siihen uskoa!

Vast. Eivät ajattelevammat niin uskoneetkaan. Heillä oli kyllä jälleensyntyminen selvänä. Ainoastaan tietämättömin kansa uskoi sielunvaellukseen.

Kys. No niin. Jälleensyntyminen on siis yksi teosofian perusopeista. Entä toisia?

Vast. Madame Blawatsky sanoo kirjassaan »Teosofian avain», että teosofiset periaatteet ovat luvultaan neljä: 1) koko ihmiskunnan yhteinen henkinen alkuperä; 2) kaikkein ihmisten solidarisuus eli vastuun yhteys; 3) karmalaki; ja 4) jälleensyntyminen. Olemme alottaneet lopusta ja maininneet jälleensyntymisen ensiksi. Sanokaa nyt minulle, mitä olette jälleensyntymisellä käsittänyt?

Kys. Että joka ihminen syntyy useita eri kertoja maan päälle, aina ihmisenä.

Vast. Aivan oikein. Luuletteko hänen syntyvän heti uudelleen, kohta kun on kuollut?

Kys. Sitä en tiedä, mutta — eiköhän?

Vast. Ei, ei suinkaan. Kuollessaan jokainen ihmissielu lähtee lepäämään, lähtee puhdistumaan itsekkäistä himoistaan ja pyyteistään ja ajattelemaan elämän kokemuksiaan. Olotila kuoleman jälkeen henkimaailmassa on paljon pitempi kuin fyysillinen elämä.

Kys. Niinkö? Onko se sitten kärsimystä vai iloa?

Vast. Kumpaaakin. Jokaiselle kumpaaakin. Kaikille ainakin iloa ja rauhaa ja mikäli meissä on eläimellisyyttä jällellä, sikäli se alussa on kärsimystä. Kuolemanjälkeinen elämä onkin jaettu kahteen osaan, joista edellinen vietetään »tuonelassa» eli »kiirastulessa» eli »helvetissä», toinen »taivaassa» eli »paratiisissa».

Kys. Niinkö? Ja jokaiselle ihmiselle? Ettei ole mitään pelkoa kadotuksesta?

Vast. Luonto on järkähtämättömästi oikeudenmukainen. Ikuinen kadotus on sairaan mielikuvituksen tuote.

Kys. Mutta eikö raamattu sitä opeta?

Vast. Ei. Sana »ikuinen» on käännetty väärin. Se kuuluu kreikaksi *aionios*, joka merkitsee »aikakaudellinen».

Kys. Oo! Sitten on kukaties muitakin paikkoja väärin suomennettu?

Vast. On tietenkin, vaikka emme tällä kertaa ehdi raamattuun syventyä. Sanon siis, että kun ihminen on käynyt läpi manalat ja taivaat ja puhdistunut vanhasta persoonallisuudestaan, silloin hän syntyy jälleen maan päälle.

Kys. Ja kuinka kauan tuo haudantakainen elämä kestää?

Vast. Sanotaan sen kestävän läpi mitaten tuhat tai tuhatviisisataa vuotta.

Kys. Niin kauan?

Vast. Niin, taivaassa on »tuhat vuotta kuin yksi päivä».

Kys. Mutta eikö ihmisten väkiluku

vähენisi, jos he olisivat niin kauan poissa?

Vast. Ei suinkaan, sillä ihmisiä — ihmissieluja — on paljon enemmän, monta vertaa enemmän kuin ruumistuneita ihmisiä. Henkimaaailma on monta kertaa väkiriikkaampi kuin tämä fyysisillisesti näkyväinen maailmamme.

Kys. Mutta jos nyt kaikki ihmiset ovat kuolemattomia sieluja ja yhdenvertaisia kuoleman edessä, miksi ihmiset ovat niin erilaiset ja miksi he syntyvät niin erilaisiin olosuhteihin maan päällä?

Vast. Teidän kysymyksenne johtaa meidät toiseen teosofiseen perusoppiin, karman lakiin: ihminen on itse oman onnensa seppä; minkä hän kylvää, sen hän niittää. Jos ihmiset ovat erilaisia, ovat he eri tavalla itseänsä kehittäneet. Jos toinen on viisaampi toista, on hän ottanut tarkempaa vaaria elämän opetuksista.

Kys. Mutta ihminenhan on aikansa lapsi ja ympäröivien olosuhteitten kasvattama. Kuinka huonossa ympäristössä kasvanut ihminen voisi kehittyä hyväksi ja viisaaksi?

Vast. Eipä usein voikkaan. Mutta se on silloin hänen karmansa. Hän on ehkä edellisessä elämässään elänyt rikkaissa ja hienosti sivistyneissä ympäristöissä ja — laiminlyönyt kaikki hyvät tilaisuutensa ja kehitysmahdollisuutensa.

Kys. Mutta jos hän ei sitä silloin ymmärtänyt?

Vast. Miksei? Aina ihmisen omatunto neuvoo häntä eteenpäin ja ylöspäin.

Kys. Entä jos hän kielsi omantuntonsa äänen, kun oli niin korkeasti oppinut?

Vast. No eikö silloin ole hyvä, että hän saa aloittaa uudestaan?

Kys. Millä lailla karman laki siis vaikuttaa?

Vast. Herran tiet ovat ihmeelliset, sanotaan, ja tämä on aivan totta karman laista. Me tunnemme sangen

pintapuolisesti, kuinka se laki vaikuttaa. Sanskritinkielinen sana *karma* merkitsee »teko, toiminta». Koko elämä on toimintaa — ajatuksissa, sanoissa ja töissä — koko elämä on karmaa. Karma on syyn ja seurauksen laki. Jokainen nykyhetki on menneisyyden lapsi ja tulevaisuuden isä. Joka hetkenä me niitämme, minkä ennen olemme kylväneet, ja kylvämme sitä, mitä tulevaisuudessa saamme niittää. Tästä ei ole mitään poikkeusta. Koko ilmennyt maailma on syysuhteen lain alainen. Karman laki valitsee kaikkialla luonnossa, ja teosofia opettaa, että se ei vallitse ainoastaan ulkonaisten tekojen maailmassa, vaan myöskin sisällisten tunteiden ja ajatusten.

Kys. Mutta kun elämme tämmöisessä ankarasti lakisiteisessä maailmassa, emmehan silloin ollenkaan ole vapaat?

Vast. Päin vastoin. Siinä juuri piilee vapautemme. Vapaus on jotakin, joka meissä kasvaa. Kun tietomme lisääntyy, silloin laajenee vaalivapautemme. Ajatelkaa nyt, että olette puutarhassa, jossa kasvaa omenia ja luumuja. Saatte valita joko omenan tai luumun? Kummanko otatte?

Kys. Otan luumun.

Vast. Niin, ja minä puolestani otaisin omenan. Miksi otatte luumun?

Kys. Pidän enemmän sen mausta.

Vast. Aivan niin, ja minä pidän omenan itselleni terveellisempänä. Meillä oli siis vapaus valita. Miksi?

Kys. No, sentähden kai, että puutarhan omistaja antoi luvan.

Vast. Oi, oi. Senkötähden te otitte luumun ja minä omenan? Ei, vaan me valitsimme oman tietomme ja kokemuksemme nojalla. Me olimme vapaita, sentähden että tiesimme. Te ette pistä kättänne tuleen, sentähden, että tiedätte sen polttavan. Te ette mene harjaantumatta alastomana ulos talvikylmään, sentähden että tiedätte paleltuvananne. Te ette viisaana mene

naimisiin ihmisen kanssa, jota ette rakasta, sillä tiedätte tulevanne onnettomaksi. Mikäli teillä on tietoa, sikäli te hallitsette luonnon lakeja. Eikö niin?

Kys. Onhan se niin.

Vast. Siis meidän vapautemme on juuri siinä, että luonto on lakisiteinen, sillä jos tuli toisella kertaa polttaisi ja toisella jäätäisi, silloin emme voisi mitään tietää emmekä milloin voisi kehittyä vapaiksi. Samat lait vallitsevat hengen maailmassa. Mitä ihminen ajattelee, siksi hän ajattelevana olentona muuttuu. Jos nyt puhtaat ja siveelliset ja jumalalliset ajatukset tekisivät ihmisestä toisella kertaa rивon pahantekijän, silloin emme olisi vapaita emmekä oman onnemme seppiä. Mutta kun karman laki on järkähtämätön, kun itsekkäät ja himolliset ajatukset tekevät ihmisestä eläimellisen laiskurin, silloin tiedämme varmasti, että kun semmoisia ajatuksia vältämme, vältämme myös eläimellisyyden ja laiskuuden. Ja me tiedämme, että kun alati pyrimme eteenpäin ja ylöspäin — kauas ja korkealle, — silloin myös kehitymme henkisesti yhä suurempaan tietoon ja vapauteen. Tämöinen on karman laki.

Kys. Jos elämä semmoista on, eihän se pimeätä olekkaan.

Vast. Pimeätä? Ei, valoisa on elämä, valoisa ja suuri. Me olemme luojia, me olemme oman elämänjuoksumme luojia. Jos olemme onnettomat, olemme itse syypäät onnettomuuteemme. Ja tämä tieto meitä lohduttaa, sillä se merkitsee, että onnettomuutemme on ohimenevä. Ilo ja suru vaihtelee, kunnes olemme viisastuneet ja saavuttaneet viisaan tasapainon, jossa vallitsee ikuinen rauha. Kaikki ulkonainen on hetkellistä, kaikki ulkonainen on vaihtelevaa. Ihmisen tosi elämä on hänen omassa povessaan. Kun hän on saavuttanut rauhan sisänsään, silloin hän on yhtä onnellinen köyhyydessä kuin rikkauudessa — sil-

loin hänen onnensa on siinä, että hän levittää rauhaa ja rakkautta ympärilleen, silloin hän ei puuhaa omien etujensa puolesta, vaan silloin hän palvelee koko ihmiskuntaa. Oi, suuri on se ihminen, joka on itsekkyytensä ja tietämättömyytensä voittanut! Hän se kelpaa ihanteeksi ja esimerkiksi meille kaikille.

Kys. Mutta kun teidän ihanteenne on tuommoinen — ja minä tunnustan, että se on korkea ja jalo ihanne —, silloin kai ette hyväksy sitä yhteiskunnallista työtä, joka koettaa poistaa köyhyyttä maailmasta ja saada kaikkien ihmisten aineelliset olosuhteet yhtäläisiksi?

Vast. Miksi en sitä hyväksyisi? Eikö se ole veljellistä työtä ihmiskunnan onnen puolesta? Oi, se työ on meidän jokaisen velvollisuus. Meidän pitää kaikella tavalla vaikuttaa ihmiskunnan kehitykseen. Kuta suurempi aineellinen hyvinvointi, sitä suurempi sivistys, kuta suurempi sivistys, sitä suurempi vastuunalaisuus, kuta suurempi vastuunalaisuus, sitä suurempi kehitysmahdollisuus. Ja kehitys, kehitys, sehän on jumalallisen viisauden a ja o. Tietysti kaikesta sydämeistäni hyväksyn jaloa ja epäitsekkästä sosialistista työtä. Täten joudummekin kolmanteen teosofiseen perusoppiin ihmisten vastuunyyhteydestä.

Kys. Olen iloinen tätä kuullessani, sillä kuten tiedätte on minussakin vähän sosialistin vikaa. (Jatk.)

Pekka Ervast.

Muinais-suomalaisten uskonto.

Salaisten oppien valossa.

Viime vuosikerran muutamissa numeroissa katsoimme miten salaiset opit selvittävät raamatun kertomuksen maailman luomisesta. Nyt seuraisi järjestyksessä selonteko siitä tavasta miten

tuon asian tiede selvittää. Tällä välin on kumminkin ilmestynyt suomenkielellisessä asussa tohtori Vilhelm Meyerin teos, jonka nimi on: »Maailman luominen«. Kun kävisi pitkälliseksi selonteko sen kirjan sisällöstä, kehoittaisin kaikkia asiaan innostuneita hankkimaan itsellensä tuon kirjan ja tutkimaan sitä. Muutoisin tekee Viktor Rydberg kirjassansa: *Materialism och idealism* (aineellisuus ja ihanteellisuus) luomisen kehityksestä, tieteen kannalta, seikka-eräisiä selvityksiä.

En siis nyt kajoakaan tieteen tuloksiin maailman kehityksestä, kuin meillä ovat saatavana yllä olevat lähteet, vaan alan suorastaan vertaamaan salaisten oppien avaimilla esi-isiemme maailman synnyn katsomusta ja heidän käsityskantaansa elämän arvoituksia ratkaistessaan.

*

Että muinais-suomalaisten meille jättämät runot eivät ole ainoastaan kuorta, sen huomaa se, joka hiukankin on ottanut vaivaksensa tutkia salaisia oppeja. Näiden sanojen alla ja takana piilee henki ja tuon hengen huomaa jo ensi katsannolta. Että heidän maailmankatsomuksensa on sukulaisuudessa hindulaisten, buddhalaisten ja kabbalistien salaisten oppien kanssa on päivän selvää. Kansalle annettiin henkiset tiedot niissä aineellisissa muodoissa, joita se saattoi käsittää: vaan kellä oli henkiset korvat kuulla — se kuuli, — ja jonka henkiset silmät olivat auenneet — se näki. Kaikki muut saivat tyytyä paljaaseen kuoreen, puustaimeen, ainoastaan vihityt osasivat käyttää avaimia, joilla puustaimen takana oleva henkinen puoli aukeni ihmisille.

Kalevalan runot aukenevat meille salaisten oppien avaimilla.

Salainen oppi sanoo: ajatelkaamme että ei olisi aurinkoa, kuuta, tähtiä, ei maata eikä mitään, jota me nykyisillä aistimillamme voimme nähdä ja ymmärtää. Silloin kuitenkin on olemassa jotain.

Ja se on ijankaikkinen ijankaikki-

suus eli aika. Tällä ajalla ei ole alkua eikä loppua; sillä ei ole vuoden aikoja, eikä yön ja päivän vaihetusta, sillä ei ole mitään semmoista ajan määrääjää kuin on aurinko ja kuu meidän ajanlaskuissamme. Tuhannen meidän vuotamme on sille sama kuin meille yksi päivä tai silmänräpäys.

Toiseksi on olemassa paikka, jolla ei ole minkäänlaista ulottuvaisuutta. Ei ole ylös, alas, aina vaan, vaikka kuinka korkealle kiittäisimme, taikka kuinka syvälle vajoaisimme, aina on vaan ääretön korkeus ja syvyys. Ei ole oikeata ei vasenta, ei edes eikä taaksepäin. Aina on vaan ääretön paikka — kaikkiallinen, määrätön.

Kolmanneksi on olemassa mahdollottoman sukkela vireily eli väreileminen; se on kaikkiallinen, punnitsematon, käsittämätön elämä, kaikki-elämä.

Vallitseeko siellä pimeys tai heijastava kirkas valo, sitä eivät aistinemme käsitä. Tuossa ajassa, paikassa ja väreilyssä on kaikki, henki ja aine, kaikki esineet ja olennot: taivaat, se tahtoo sanoa: näkymättömät ja maa, meille näkyväiset. Siihen sisältyvät kaikki elementit eli alkuaineet. Sille emme osaa antaa nimeä. Se on *Se* kaiken takana oleva, kaikkeuden lähde, ikielämä, iki-
viisaus; länsimaalaiset sanovat sitä hengeksi. Kaikki ainekin siis on henkeä ja alati se pyrkii alkulähteeseensä jälleen, niinkuin sen huomaamme jokapäiväisessä elämässä, jos vaan vähänkin luontoa ympärillämme tarkastelemme. Katsokaatte vaan kiehuвата vettä, savua, höyryä, kaasua ja mitä luonnonilmiötä tahansa, niin tämä asia teille selvenee.

Tätä käsittämätöntä, juuretonta juurta, syytöntä-syytä, nimittävät sal. opit kaiken takana olevaksi eli Parabrahmaksiksi. Koska se itseensä sisällyttää kaikki olennot, voimat eli »jumalat« on se tuo sunni käsittämätön Jumaluuden Olemus, Maailmansielu, absoluuttinen Oleno, Kaikkielämä tai minkä nimen nyt sille antaisimmekin.

Siinä ajatellaan syntyvän ajatuksen eli tahdon luoda jokin maailmankaikkeus. Ajatelkaamme nyt esim. meidän aurinkokuntaamme. Niitä on lukemattomia muita aurinkokuntia, vaan koska meidän aurinkokuntamme on meille lähin, ottakaamme se esimerkiksi.

Jumaluuden Olemuksessa löytyy kaikki, siis tieto ja viisauksin, ja ne ovat niin suuret, ettemme voi niitä käsittää eikä rohkeinkaan ajatus voi niitä arvata, eikä millään mittakaavalla määritellä, ei millään va'alla punnita. Tiedon ja viisauden lisäksi ajattelemme nyt ajatuksen ja sitä nimitämme esim. sana, järki eli muukalaisella sanalla logos.

Logosta nimitetään monella eri nimellä. Se riippuu siitä, mitä filosofista eli viisautsieteen järjestelmää kulloinkin tutkitaan. Perusteeltaan merkitsevät kaikki nimet samaa asiaa.

Siis Logos, Brahma, Osiris, Ormuzd y. m. m. nimitykset merkitsevät suomeksi Jumalaa. Se on meidän aurinkokuntaamme luova, ylläpitävä ja johtava henki, aine, voima, elämä.

Jos nyt ajattelisimme tuota henkeä joksikin persoonalliseksi jumalaksi, silloin ajattelisimme sitä rajoitetuksi olenoksi. Sillä kaikki persoonallisuus on rajoitettuna olemista. Mutta vaikkapa tuo olento olisikin rajoitettu, niin kuitenkin on sen kaikki valta ja voima niin äärettömän suuri, ettemme sitä voi mitenkään käsittää ja määritellä.

Tästä meille selviää se, mitenkä meidän ajattelijamme, tuo totinen, oikea ihminen meissä on pienen pieni hiukkanen ijäisestä hengestä. Tahi löytyykö ainoatakaan ihmistä maan päällä, ihmistä joka voisi meille selvittää, minkälainen luonteeltaan, rakenteeltaan, aineeltaan on ajattelijä meissä? Eikö meidän henkemme olisikaan kotosin sieltä kaikkeuden lähteestä, josta kaikki on sinnyt, syntynyt, alkunsa saanut? Ja tässä, tämän kysymyksen edessä seisoo materialistinen tiede mykkänä. Vaan me tiedämme, että me olemme

lähteneet ijäisestä ajasta, kaikkiallisesta paikasta ja ilnestyneet tähän näkyväiseen maailmaan näkymättömän kaikkiallisen hengen ajatuksesta, jumalallisesta logoksesta, sanasta eli järjestä.

Missäkin vaikuttaa ajatus eli järki; sen avullahan me käsitämme maalliset tehtävämme; järjettä emme voisi saada selvyttä mistään jokapäiväisimmästäkään asiasta. Ja että tämä järkemme, omatuntomme ääni meissä, neuvoo meitä ottamaan selvää niistäkin asioista, joista sanomme yliluonnollisiksi, — siinä on meillä suurin ja pätevin todistus, tuon näkymättömän ajattelijan, tuon jumalaiskipinän, joka puhuu meidän hengessämme, kuolemattomuudesta. Tuota hengen olemusta emme näe, sitä emme voi mitata, sille emme voi nimeä antaa — ja kumminkin ei yksikään ihminen voi kieltää sen olemassaoloa, sen elämää antavaa voimaa. **Se on**, emme siitä voi muuta sanoa.

Ja kun tämä totuus meille selvenee, silloin vasta ymmärrämme, että mekin olemme henkiolentoja, joita kahlehtii mainen majamme, tämä näkyväinen katoavainen ruumis, joka ei ole mikään totinen ihminen, vaan ainoastansa kuori eli maja, jossa henkemme jonkun aikaa asustaa.

Tätä logoksen ilmennystä, luomistyötä sanoo hindulainen »Brahman hengitykseksi«. Tämän hengityksen kautta on asteettain syntynyt ilmennyt maailmankaikkeus. Kaikessa, yksin pienimmässäkin tomuhiukkasessa on kipene jumalallisesta eli korkeimmasta tietoisuudesta; tämä on se säde, jonka tehtävänä on jälleenpalajaminen omaan alkulähteesensä, ehdottomaan itsetietoisuuteen. Se on se, joka kehittyvä kivi-, kasvi- ja eläinvaltakunnassa. Ihmisessä tämä jumalallinen säde selvimmin ilmoittaukse. Ajattelijan meissä pitää läpikäydä jokaisen olemassaolo-muodon, alhaisimmasta korkeimpaan; sen pitää kokemuksien kautta päästä tietoiseksi siitä kaikesta mikä on ehdotonta, absoluuttista tietämistä ja jumaluuden tunte-

mista. Jokainen ihminen on ruumistunut henkiolento.

Silloinkuin sana ilmenee, alkaa yhden, ijäisyyden ijäisyydessä, eli luomiskauden, manvantaran aamu.

Hänen ilmenneettään, ilmestyy kaikki koko maailman kaikkeus.

Hänen kanssansa ja kauttansa ilmenevät kaikki henkiset voimat, nerot, jotka tulevat hänen apulaisiksensa siinä universumissa, jota hän aikoo rakentaa, ylläpitää ja hallita.

Hän on ainoa ilmennyt elämä, joka itsekin on sädehdys ehdottomasta, absoluuttisesta. Siitä, josta raamatussa sanotaan:

Minä olen Se, mikä minä olen.

Muinaissuomalaisille oli tuo asia tuttu. Siitä todistavat nuo vanhat runot. Kuin valloittaja tuli maahamme, eipä hän joutanut ottamaan selvää siitä, mikä maailmankatsomus oli kansallamme, mitkä olivat sen ihanteet, minkälaiset olivat kansan yhteiskunta-laitokset. Kansa oli »pakanallinen» ja tulella ja miekalla se oli tuhottava ja uuden uskonnon kuori sille annettava — mutta vielä tänäinkin kansa, kaikesta huolimatta, muistaa entisaikaisia ihanteitaan. Syvälle niiden totuus oli siinä juurtunut. — Nyt näemme salaisten oppien valossa, kuinka ihana esiisemme maailmankatsomus oli.

Kirjasessa »Kalevalan esityöt» II osun Ensimmäisessä laulannossa säkeestä 50 alkaen aina viimeiseen 113 säkeeseen asti kerrotaan että »vanha Väinämöinen» se oli, joka maailman rakenti sanansa mahdollilla. Tietymättömistä syistä on sittemmin uudemmissa Kalevalan laitoksissa tämä luominen siirretty Ilmattaren työksi. Ken muutoksen lienee aikaansaanut, sitä selvittäkööt mahtavammat. On tätä kohtaa selvitetty siten, että sana Väinämöinen merkitsee samaa kuin »veenemöinen» siis Ilmatar eli

joka yhdessä Väinämöisen kanssa oli luomistyötä toimittamassa.

Ilmattaresta lausuu eräs runo näin:

„Iri neito, impi neito
Kalevalan kaunis neito
Saip' on kolme poikalasta
Yhden **vanhan** Väinämöisen
Toisen seppo Ilmarisen
Kolmannen on Joukkahaisen.“

Ilmatar eli Iri olisi siis vanhempi vanhaa Väinämöistä, joka kuitenkin oli luonut maailman. Ilmarisesta sanotaan

»Se on taivoista takonut
Ilman kantta kalkutelutt«

mutta mitenkä tämä on ymmärrettävä?

Siten että nimi ei asiata muuta. Samaa nimitystä käytetään kaikissa uskonnoissa merkitsemään monta eri asiata.

Väinämöinen luomistyössä merkitsee luovaa henkeä, meidän aurinkokuntamme logosta. Väinämöinen esim. Pohjolan emännän Louhen pimeässä pirtissä kuvailee ihmistä, joka on joutunut himojensa ulriksi. — Ilmarinen tässä kuvailee viisautta, joka muodostaa »taivaan kannen.« — Ilmarinen esim. Sammon taonnassa kuvailee ihmisellistä järkeä. Joukkahainen on kuvailu meidän alemmasta eläimellisestä minästämmme. Entäs Ilmatar?

Niin. Tämän meille selvittävät juutalaisten kabbalistien salaiset opit, joista aikanansa koetan tehdä selkoa.

Martti Humu.

Vapaa tahto ja välttämättömyys.

Tähän aikaan puhutaan paljon vapandesta ja syystä kyllä, koska meidänkin maassa vastikään on sivutettu se pimeä ajanjakso, jonka kuлуessa sananvapaus oli raskailla kahleilla sidottuna.

Mutta muinakin kun erityisesti painostavina aikoina puhutaan vapaudesta,

„Iri neito ilman impi
Kave luonnotar korია“

jonka väärinkäyttöä ihmiselämässä aina tahdotaan edellyttää. Kirkollisissa har-
tausseuroissa puhutaan runsaasti va-
pauden väärinkäytöstä. Väitetään,
että ihminen on vapaalla tahdolla va-
rustettu olento, jonka täytyy vastata
teoistaan. Yhteiskunnallisissa asioissa,
erittäinkin nykyajan »päivän poltta-
vissa kysymyksissä», puhutaan vapaan
tahdon tahallisuudesta väärinkäytöstä. Väi-
tetään esim., että n. s. vallassaolijat
voisivat aivan helposti myöntyä kan-
san vaatimuksiin, jos heillä vaan olisi
»hyvää tahtoa», s. o. jos käyttäisivät
oikeudentunnon mukaista tahtoaan
oikein.

Kaikki jokapäiväisen elämän siveel-
liset velvotukset ja vaatimukset lähe-
tevät siitä olettamuksesta, että ihmiset
eivät käytä oikein vapaata tahtoaan.
Syyttävä puoli ottaa aniharvoin huo-
mioonsa välttämättömyyttä, johon syy-
tetty on ollut sidottuna. Eihän maa-
ilmassa olisikaan yhtään ainoata tuo-
mioistuinta eikä huvitusluonetta, jos
n. s. yleinen mielipide ottaisi huomi-
oonsa ne olosuhteet, joissa syyllisiä
pidetyt henkilöt ovat eläneet. Tuomarin
olisi mahdoton »virankaan puolesta»
julistaa tuomiota, jos hän voisi
asettua tuomittavan kannalle, s. o.
tuntea, että syyllinen ei ole voinut
toisin menetellä, koska hän on ollut
välttämättömyyden kahleilla sidottuna.

Syyttä ei undemman ajan valistus
käy käsiksi kirkon opetukseen jumalan
»ankaruudesta» ja »synnin vihaa-
misesta». Jos näet ajattelemaan har-
jaantunut tavallinen ihminen vaka-
vampina hetkinä voi itselleen vakuut-
taa, että kaikki n. s. rikokset ovat
olleet välttämättömiä ja niiden tekijät
välttämättömyyden kahleilla sidottuna,
niin kaikkein vähimmän jonkinmoinen
»täydellinen persoonallisuus», jommoi-
seksi yksinkertaiset kristityt ajattele-
vat jumalaansa, voisi rangaista rikok-
sellisia siinä mielessä, että nämä oli-
sivat saattaneet elää toisin. Jos ym-
märtäväisen ja hyväsydämisemmän ihmisen

on raskas tuomita muitten rikoksia,
niin on jumalan — jos sillä ymmär-
retään ihmistä paljoa viisaampaa ja
hyväsydämisempää olentoa, kuten kris-
tityt tekevät — kerrassaan mahdoton
ketään tuomita ja »synneistä» ran-
gaista.

Minä puolestani uskon, että nyky-
ajan ihmiset ovat riippuvaisia välttä-
mättömyydestä paljoa enemmän kuin
vapaasta tahdosta. Sen lisäksi uskon,
ettei kukaan voi käyttää vapauttaan
väärin. Tahtoisin saada tietää yhden-
kin esimerkin, joka osoittaisi, että joku
ihminen olisi voinut tehdä toisin kuin
hän todella teki. Mutta minä uskon,
ettei kukaan voi semmoista esimerkkiä
osottaa. Ei näet merkitse mitään se
seikka, että ihminen vaikkapa seu-
raavassa silmänsä räpäyksessä katu-
tekoaan. Sitä ei voi enää saada teke-
mättömäksi. Kun ratkaisun hetki on
käsissä, on myös kysymys valinnasta.
Mutta varmaa on, että valinnan tapah-
tuessa aina *täytyy* hylätä joku määrä
hyvää ja valita joku määrä pahaa.

Olkoon kysymyksessä minkälainen
valinta tahansa, on n. s. vapaa tahto
välttämättömyyteen sidottuna. Kai-
kenmoisessa valinnassa pidetään näet
silmällä mahdollisimman suurta hyötyä.
Vaikka eri valitsijain hyötyperusteet
ovat erilaiset, ratkaisee valinnan kum-
minkin aina vaikutin, joka on mah-
dollisimman suuri hyöty. Mutta mitä
merkitystä on vapaalla tahdolla valin-
nan tulokseen nähden, kun kerran hyö-
typeruste on valinnan ratkaisijana?
Voidaanko odottaa, että joku valites-
saan tavoittelee mahdollisimman vä-
häistä hyötyä?

Ratkaisun hetkenä on välttämättö-
myys aina ratkaisijana. Vapaa tahto
toimii ennen ratkaisun hetkeä hyvänä
neuvonantajana, mutta ratkaisun tapah-
duttua on välttämättömyys saanut vii-
meisen sanan. Neuvonantajana on
vapaa tahto kyllä vaikuttanut ratkai-
sun tulokseen, mutta ei suinkaan ole
yksin ratkaisua toimittanut. Ihmisillä

on ikävä kyllä usein tapana väittää, että he »vapaasta tahdosta», kenenkään pakottamatta, ovat niin ja niin tehneet. Mutta tällainen väittäminen osottautuu syvällisemmän tiedon valossa tietämättömyydestä lähteneeksi.

Kristityt kansat elävät siinä yksipuolisuudessa, että ihminen on aina vapaan tahtonsa johdettavana. He ihmettelevät muhamedilaisten fatalismioppia ja surkuttelevat tällaisen opin tunnustajia. Mutta itse ovat he yhtä yksipuolisia kuin muhamedilaisetkin. Viimeksi mainitut tahtovat kokonaan unohtaa vapaan tahdon merkityksen. He eivät tahdo korjata epäkohtia siitä syystä, että uskovat jumalan jo edeltäpäin määränneen olot semmoisiksi. Tällaisen vakaumuksen läpäseminä eivät he tahdo eivätkä uskalla puuttua »jumalan neuvonpäättöksiin». Muhametilaisten välttämättömyysopin valossa saa jumala siis suuremman »kunnian» kuin kristittyjen vapaan tahdon opin kannalta!

Kristittyjen puhe ihmisen vapaasta tahdosta ei ole johdonmukainen heidän lunastusoppinsakaan kanssa. Jos »jumalan poika» kerran on kaikki ihmiset täydellisesti lunastanut, kuten kristityt kirjaimellisesti sanovat ja uskovat, niin ei suinkaan ihmisen vapaa tahto »synnin» välttämisessä mitään merkitse. Kun kerran sanotaan ja uskotaan, että »omat työt» eivät »autuaaksi» tulemiseen nähden mihinkään kelpaa, niin puhe ihmisen vapaasta tahdosta ja siveellisestä vastuullisuudesta on kaikkea sisällystä vailla. Jos taas väitetään ja uskotaan, että ihmisellä on vapaus »ottaa vastaan tai hyljätä jumalan armo», kuten sanat kuuluvat, niin vapaalle tahdolle annetaan joku merkitys yksipuolisen lunastusopin rinnalla. Itse asiassa valitseekin kristinopin moraali juuri keskitien »jumalan pojan» yksinomaisen lunastustyön ja »lunastetun» ihmisen vapaan tahdon välillä. Mutta kristillisen maailman jokapäiväinen, käytännöllinen elämä

tuntuu korottavan ihmisen vapaan tahdon hänen elämänsä ojennusnuoraksi, yksipuolisuus, joka on yhtä jyrkkä kuin muhamedilaisten välttämättömän sallimuksen oppi eli fatalismi.

Tämä kristittyjen yksipuolinen maailmankatsomus tulee selvästi näkyviin juuri ylellisyyttä ja puutetta toisiinsa verrattaessa. Kun jonkun onnistuu aineellisesti hyvin, sanotaan yleisesti, että hän on käyttänyt vapaan tahtonsa hyvin. Juhlallisemmissa tilaisuuksissa kyllä lisätään, että »jumala on häntä siunannut», mutta tämä »fraasi» ei suuriakaan merkitse. Kun esim. apua tarvitseva köyhä tulee tätä »jumalan siunaamaa» häiritsemään, niin ärjäsee hän avunpyytäjälle: »Tee työtä! Olet laiska! Auta itseäsi niinkuin minäkin olen tehnyt» y. m.

Koko sosialistinen liike esim. perustuu siihen edellytykseen, että vapaata tahtoa on käytetty ja edelleenkin käytetään väärin siten, että valvotaan yksityisiä etuja yhteishyvän kustannuksella.

Kun sanotaan että ihminen on »oman onnensa seppä», niin tällaisen sanoma tuntuu katkeralta ivalta niistä ihmisistä, jotka tietävät rehellisesti ja tunnollisesti eläneensä, tehden »otsansa hiessä työtä», saamatta kumminkaan mitään kokoon. »Onnen suosikki» taas, joka on irstailija, juopottelija ja peluri, näyttää vähintäänkin vaivaa näkemättä käärivän kokoon tulonsa. Ei puhe »oman onnensa seppästä» toden totta mitään merkitse, jos pidetään vaan silmällä tätä yhtä ainoata fyysillistä elämää. Mutta jos katsellaan samaa asiaa »salaisen opin» valossa, niin se on päivän selvä. Ihminen on »oman onnensa seppä» silloin kun katsellaan hänen elämänsä ääretömän pitkänä jälleensyntymisten ketiuna, jonka yksityisiä lenkkejä hänen eri elinaikansa ovat.

Ihmiskohtaloitten määräämisessä ei yksilöjen vapaa tahto paljoakaan merkitse. Mutta välttämättömyyskään ei

niitä yksin johda, vaan ne ovat kummankin voiman työntulosta. Tämä voimien temmellyksen tulos esiintyy kaikkialla luonnossa. Taivaankappalet kulkevat ratojaan jonkun suuremman keskuspallon ympäri. Jos »vapaa tahto» yksinomaan johtaisi esim. maapalloamme, kiittäisi se samassa viivassa eteenpäin avaruudessa. Mutta siinä tapauksessa ei fyysillinen elämä maamme pinnalla olisi mahdollista, koska ei maa saisi pysyväisesti nauttia auringon lämmöstä. Matkallaan voisi pallomme kyllä tavata lukemattomia aurinkoja, mutta niitten ohi kiittäessään saisi se ainoastaan tilapäisesti valoa ja lämpöä.

Samallinen olisi maan fyysillisen elämän kohtalo, jos välttämättömyyden laki yksistään saisi johtaa pallomme vaihteita, s. o. jos aurinko saisi mielinmäärin vetää sitä puoleensa. Muutamassa silmänräpäyksessä »häviäisi» silloin maamme auringon tulimereen, jos näet tieteilijäin kanssa uskomme, että aurinko todellakin on hehkuvaissa tilassa oleva pallo. Mutta kun vaan »vapaa tahto» saada suoraviivaista suuntaa kiittää eteenpäin avaruudessa ja auringon välttämättömyyden laki vetää pallomme aurinkoon eivät kumminkaan saa yksin olla »herroina», ratkaistaan siitä siten, että kumpikin riitapuoli luopuu hieman vaatimuksistaan. Maa ei enää tahdo päästä suorassa viivassa eteenpäin eikä aurinko enää tahdo niellä maata tulikitaansa. »Sovinnon» tulos on, että maa kiertää auringon ympäri.

Samoin kuin maapallomme fyysillinen elämä siis on vapaan tahdon ja välttämättömyyden yhteistyön tulos, samaten riippuvat erilaiset ihmiskohdatkin näistä kahdesta määrävästäläistä. Mutta ihmisellä on kehityksensä rataa eteenpäin kulkiessaan kumminkin se lohdullinen toivo, että vapaan tahdon laki tulee hänessä yhä voimakkaammaksi, kun taas välttämättömyyden laki samassa suliteessa heik-

konee. Kun ihmisen personallinen vapaa tahto äärettömien aikojen kulluttua on yhtynyt kaikkivapauteen, on välttämättömyys voitettu ja vapaa tahto on elämän lakina nykyisille ihmisille käsittämättömässä merkityksessä.

Aate.

Teosofin tunnustuksia.

Yhden tunnustuksen olen nyt jo tehnyt: että olen teosofi.

Millä oikeudella uskallan käyttää itsestäni tuollaista nimeä, joka oikeastaan merkitsee »jumalviisas».

Yli kolmekolmatta vuosisataa sitten vastasi Delfoin kuulu oraakkeli eräälle, joka tiedusteli maailman viisainta miestä: »ei ole maan päällä miestä viisaampaa kuin Sookrates». Ja Sookrates sai kuulla tämän ilmoituksen ja tuli ylen neuvottomaksi. »Minä en ole viisas, kosken osaa ratkaista ihmisen tärkeimpiä kysymyksiä. Tahdon etsiä toisen ja sanoa jumalalle: kas tuossa minua viisaampi.» Ja hän etsi maita ja mantereita myöden ja löysi paljon niitä, jotka itseään viisaina pitivät, mutta hän näki, etteivät ne sitä tärkeintä tienneet. Lopulta hänen täytyi tunnustaa: »eivät nuo viisaat eikä Sookrates tiedä kerrassaan mitään, mutta maailman viisaat luulevat tietävänsä, kun taas Sookrates itse tietää, ettei hän mitään tiedä. Pikkuisen viisaampi siis lienee Sookrates.»

Samalla tavoin on nykyään suuri joukko vilpittömiä henkilöitä huomannut, ettei mikään uskonto, mikään kirkko, mikään tiede voi meille sanoa järkähtämätöntä totuutta. Tuntien tietämättömyytensä he eivät tuomitse kelvottomaksi yhtään ihmistä tai yhtään oppia, vaan ainoastaan sanovat itselleen ja maailmalle: »etsikäämme! totuus löytyy, ja totuuden tieto on korkeampi kaikkia uskontoja ja kaikkia uskoja, ihmisen päämäärä on etsiä

jumalallista viisautta. Yhden asian me kuitenkin pidämme ehdottomasti sitovana jokaiselle totuuden etsijälle: tunnustaa ihmisten yleinen veljeys».

Näitä henkilöitä on alettu kutsua teosofeiksi, koska he etsivät teosofiaa, ja kun minäkin hartaasti tahtoisin pyrkiä samanne kuin he, rohkenen astua heidän riveihinsä ja tunnustaa samaa nimeä kantavani, olkoon se kuinka raskasta.

Raskasta! Eikö jokainen sitten kunnioita etsimistä, pyrkimistä yhä parempaan? Eikö jokainen tunnusta yleistä veljeyttä?

Tuskimpa vaan. Eihän teosofin tarvitseisi sitten kärsiä niin paljon vainoa ja pilkkaa, jos nuo hänen yksinkertaiset periaatteensa yleisesti hyväksyttäisiin oikeiksi. Mutta kyllä minä olen nähnyt, että harvat ihmiset luulevat tarvitsevansa mitään uutta oppia; harvat sanovat: »en voi varmasti tietää, onko se tai se oppi oikea vai väärä ja siksi en voi sitä vääräksi tuomita». Ja niin äärettömän suuri osa ihmisiä väittää puheissa, töissä tai ajatuksissa, ettei meidän ihmisten tehtävä suinkaan ole totuutta etsiä. Oikeastaan hyvin harva semmoinen, joka kieltää kehittymismahdollisuuden kuoleman jälkeen, huolehtii erityisesti vaivata itseään ajattelemalla ja toimimalla: joka luulee, että tämä elämä on ainoa, arvelee, ettei kannata pyrkiä täydellisyyttä kohti, koska sitä keran on mahdotonta saavuttaa näin lyhyessä ajassa; ja taas kirkollisuskoinen arvelee, että valitut kuoleman hetkellä yhdellä iskulla muutetaan Kristuksen kuviksi eli täydellisesti hyviksi, muut taas muutetaan täydellisesti pahoiksi. Eihän silloin kannata ruveta itse edeltäpäin ponnistelemaan. — Totisen teosofin periaatteet ovat siis vähäsen ristiriidassa yleisen mielipiteen kanssa, ja senpätähden saakin hän kokea taistelua ja kärsimyksiä.

Olen sanonut, että tieto on korke-

ampi kuin usko, ja tunnustan etten itse tiedä niin mitään ihmisen tärkeimmistä kysymyksistä. Entäs uskoni? Uskon varmasti karmaan, jälleensyntymiseen ja kehityksen lakiin. Siinä on usko, josta en konsanaan voi luopua elämässä tai kuolemassa. Jos niitä epäilisin, ei koko elämä olisi minulle minkään arvoinen. Entäs kaikki muu, jota rehelliset ja kokeneet teosofit väittävät todeksi ja maailman suurten mestarien opettamaksi, astraali- ja mentaalimaailmat, pyhimykset Tiibetin luolissa, henki-ilmestykset y. m. Siitä en kykene sanomaan muuta kuin: hyvin mahdollista! paljon mahdollisempaa kuin kaikki, mitä vastustajat väittävät. Mutta lujaa uskoa siihen ei minulla suinkaan ole, ja monta väitettä on, johon eu usko hiukkaakaan. — Enhän ole tosin koskaan koettanut seuloa, mitä uskon ja mitä en.

Ja sitten täytyy minun tunnustaa jotain vielä: teosofit puhuvat hyvin paljon semmoista, jota pelkään ja kauhistun. Ajatelkaapas nyt! Henkilö, jota syvästi kunnioitan jalona ja suurena, johon minun täytyy luottaa, kertoo mitä ihmeellisimpiä asioita kokemuksinaan. Tarkotan niitä suuria teosofisen liikkeen pylväitä, jotka ovat minulle antaneet enemmän apua ja valoa kuin tuhannet papit tai maailman viisaat voisivat antaa. Minulla ei ole mitään syytä epäillä heidän rehellisyyttään, mutta on myös aivan mahdotonta uskoa tuota äärettömän ihmeellistä, mistä he puhuvat. Minä kauhistun ja vapisen sitä mahdollisuutta, että he voisivat pubua törkeintä humbugia. Ja samalla maailman ääni korvissani huumaavasti huutaa: miele-töntä! petteureita!

Keskellä taistelua soi silloin oman tunnon ääni: voitko varmasti tietää, onko väärää tuo, jota kauhistut? Et voi, älä siis anna sen rauhaasi häiritä. Sinä olet noille suurille velkaa kiitolisuutta ja rakkautta. Kaiken sen, jota et nyt kykene käsittämään, vielä

vähemmän uskomaan, sen voit jättää syrjään, ikäänkuin et olisi sitä kuulutkaan. Pane talteen ainoastaan se, jota todella elämässä voit käyttää veljillesi avuksi tai itsellesi kehitykseksi. Sinun asiiasi ei ole mietiskellä, voisiko mahdollisesti olla jotain erehdyksiä niissä asioissa, jotka käyvät sinun pienen ymmärryksesä yli. Ajattele vain kaikkea sitä korkeata, suurta ja yksinkertaista, jota teosofia on sinulle antanut, ja tee työtä sen hyväksi.

Ja silloin taas päätän, etten anna kuilujen pelottaa itseäni kulkiessani kehityksen kapeata tietä niiden jäljissä, jotka edellä ovat rohkeina, jaloina ja puhtaina ponnistautuneet. — Ja ajattelen että eikö kaikkien ajattelevien ihmisten pitäisi voida työskennellä rinnan teosofien kanssa ja olla pelästymättä ja vihastumatta, vaikka joskus saisivatkin kuulla semmoista, jota he pitävät vääränä ja mielettömänä. Silloinhan totisen veljeyden aika voisi lähestyä.

Mutta nyt täytyy minun vielä tehdä yksi tunnustus: on hetkiä, jolloin vihaan teosofiaa. Minussa puhuu silloin katkera ääni, joka napisee ja valittaa, että koskaan olen kuullutkaan teosofiasta puhuttavan. Ennen muka oli parempi olla, kun en ollut kuullut mitään teosofian korkeista ihanteista ja vaatimuksista. Silloin saattoi elää vähän niin ja näin ja syyttää tietämättömyyttään tai ihmisluonnon heikkoutta ja turmelusta. Mutta nyt en saata, vaikka tahtoisinkin, olla pyrkimättä ja ponnistamatta, sillä nyt tiedän paremmin kuin ennen, mitä elämän laki vaatii, ja tiedän myös, että minun enemminkin tai myöhemmin täytyy alistua sen lain alle, ja silloin en tahdo turhaan potkia tutkainta vastaan ja ottaa päälleni kärsimyksiä.

Tuommoisena hetkenä tuntuu työ ja taistelu niin västenmieliseltä ja raskealta, ja toivon takaisin tuota ihanaa tietämättömyyden aikaa, kun sai olla oman mielensä ja halunsa mukaan.

»En minä tullut rauhaa lähettämään maan päälle, vaan sotaa», tuntuu teosofia silloin puhuvan.

Mutta pian parempi ääni saa voiton. Silmäni taas aukenevat, ja näen, että ääni, joka vihasi teosofiaa, olikin itse pahin viholliseni, se kavala ja äärettömästi sokea, joka ei ymmärrä mitään, eikä tiedä, mikä on todellinen ilo ja onni. Minä halveksin sitä taas ja kadun, että olen kuunnellut sen ruikutuksia.

Vesa.

Astrologia.

II.

Niitten varalle, jotka mahdollisesti eivät lukeneet edellistä kirjoitustani, tahdon toistaa sen pääkohdat.

Maailmankaikkeus on yhtenäisyys; ihminen on kokonaisuudesta riippuvainen. Syntyessään saapi hän poistumattoman vaikutuksen siitä asennosta, missä taivaankappaleet silloin ovat elektrostatisessa suhteessa eli sähkölliseen tasapainoon nähden. Tästä johtuu luonon ja elämän ylimalkainen suunta. Tuohon määrättyyn pohjasäveleeseen vaikuttavat järjestään tapahtuvat muutokset taivaalla ja siitä aiheutuvat aikaan vissit tapahtumat elämässä. Tätä kaikkea ei johda sokea sallima vaan ihmisen oma karma.

Horoskopi on kartta, joka esittää tähtitaivaan semmoisena kuin se oli ihmisen syntymähetkellä. Paitsi auringkoa, kuuta ja kiertotähtiä on tässä tärkeä sija eläinradalla eli Zodiakilla. Tätä sopii ajatella maata ympäröiväksi tähtivyöhykkeeksi, joka on samassa tasossa kuin maan rata auringon ympäri. Eläinrata jaetaan 12 »merkkiin» jotka edustavat »kahtatoista luovaa hierarkiaa», Ihmisen sanotaan olevan sen merkin »alla», joka hänen syntyessään nousi itäiselle taivaanrannalle. Kansallisessa

astrologiassa on jokainen kansa yhden tällaisen merkin alla.¹

Tällä kertaa tahdon ryhtyä vähän lähemmältä tarkastamaan eläinrataa ja varsinkin sen suhdetta ihmisen kehitykseen. Tämä kehitys tapahtuu ajanjaksoittain. Eläinradan 12 merkkiä edustavat yhtä tällaista ajanjaksoa eli kiertokautta. Kaavamaisesti katsoen saattaa ajatella, että ihminen ensiksi syntyy Oinaan merkissä, toisella kertaa Härän j. n. e. aina Kaloihin asti; sitten alkaa uusi kiertokausi Oinaasta, ja niin jatkuu kehitys — kierros kierroksen jälkeen. Senpätakia ei pidä paikkaansa se mielipide, että henkilö, joka on syntynyt Kalojen merkissä, olisi saavuttanut kehityksen huippukohdan. Kiertokauden huippu ainoastaan silloin on saavutettu. Jos yksilö muuten on alhaisella kehitystasella (s. t. s. on nuori henki), niin ei hän ollenkaan edusta Kalojen korkeita ominaisuuksia, (jotka kaikessa loistossaan ovat ilmestyneet esim. Jeesus Natsarealaisessa,) vaan nämä ominaisuudet näyttäytyvät varsin huonossa valossa (kala kuivalla maalla!) Ja päinvastoin: että Oinas *itsessään* ei edusta mitään alhaista kehitystasetta, nähdään esim. siitä, että kunnioitettu opettajamme Annie Besant on tässä merkissä syntynyt (aurinko oli Vaa'assa). Pikemmin tämä seikka juuri osoittaa, että hän on hyvin korkealle kehittynyt (on vanha henki).² Myöskin toisen opetuksen voimme saada, kun katselemme kehitystä tällä tavoin ajanjaksoittain tapahtuvana: »Ei koiraa karvoista katsominen.» Ainoastaan kahdestoista osa, niin sanoaksemme, ihmisen olemuksesta astuu ilmi *yhden* maalisen elämän aikana. Miten silloin saat-

taisimme tietää, kuinka paljon meissä itseksussakin salattuna piilee?

Frank J. Merry'n mukaan luodaan tässä yleissilmäys eläinradan 12 merkkiin. Kunkin otsakkeen alla oleva aikamääräys tietää, että niillä, jotka sinä aikana ovat syntyneet, on kaikilla aurinko (=perusluonne) tässä merkissä. Tämä aika on kaikkina vuosina jokuinkin sama (vaihtelee ainoastaan päivän tai kaksi). Äskennäyttuun perusluonteeseen antavat sitten eri väriä, joskus hyvinkin poikkeavia, muut seikat horoskopissa, etupäässä nouseva merkki (=luonteensävy) ja kuu (=taipumukset). Yhtenäisyyden puute esityksessä aiheutuu siitä lyhykäisyydestä, jota täytyy noudattaa.

Oinas.

(maalisk. 21 p. — huhtik. 20 p.)

Kun vapaa sielu on alkamaisillaan uuden kehityskauden, ei sillä ole sitovaa karmaa. Se on kuin uudestisyntynyt, uusi ja vapaa olento, kokematon ja toimintakykyinen, kiilkeästi kaipaava omintakeista kokemusta. Tällä sielulla on tarmoa ja luontaista rohkeutta, ja sille on *toiminta* helpompi tie kuin mikään muu.

Vilkkaan toimeliaisuutensa kautta luo se nopeasti uutta karmaa. Uusia taakkoja ottaa se tuota pikaa kannettavakseen. Tämä on senvuoksi ratkaiseva aika, joka aivan varmaan määrää suunnan koko kiertokaudelle. — Oinaan huomattavat älylliset ja siveelliset ominaisuudet ovat intuitiivisia (aavistusperäisiä) eivätkä kokemukseen perustuvia; se on käytännöllisesti äärettömän tietämätön asioiden sisäisestä luonnosta, ja tämän tietämättömyyden voi ainoastaan kokemus poistaa. Sen sisäinen voima, ennemmin kuin tieto, tekee sen tienraivaajan ja uskonpuhdistajan merkiksi.

Siitä voidaan vertauskuvana käyttää säteilevää tulta, esim. meteoria.

¹ Jos Suomi on Kauriin merkissä, niin Venuksen kulku tämän merkin kautta tammik. 1 — 26 p:nä 1906 lupaa maallemme verrattain rauhallisen ajan.

(Kirjoitettu jouluk. 31 p. 1905)

² Itse asiassa saattaa ajatella, että Oinas on korkein merkki kehityksen alenevalla kaarella, Kalat ylenevällä.

Härkä.

(21 p. huhtik. — 20 p. toukok.)

Tässä ovat Oinaan erikoiset luonteenominaisuudet väsähtäneet ja vastavaiikutuksen voimasta tulee nyt esiin niiden suora vastakohta.¹ Tulimeteori on jäähtynyt maamöhkäleeksi, joka sisältä vielä on hehkuvassa tilassa. Toimeliaisuuden sijassa on tässä hitaus ja järkähtämättömyys. Ulkonaista toimintaa seuraa sisäinen. Tästä syntyy syvä tunteellisuus, mutta tunteet haluavat tulla fyysillisesti ilmaistuksi. Härkä edustaa elämän vankkaa ja käytännöllistä puolta, jonka hyve on tottelevaisuus, jonka pahe on itsepäisyys.

Kaksoiset.

(21 p. toukok. — 20 p. kesäk.)

Oinaan vapautta ei voi saada takaisin, mutta vangitun sielun kiihkeä vapaudenjano on vapaa aines — ilman vapaisuus. (Jäähtyneen meteorin sisäinen hehku synnyttää kaasua, tämä syttyy tuleen ja valaisee pimeyttä leimuilevalla loisteella.)

Ruumista ei voine jälleen lunastaa, mutta muuan toiminta on mahdollinen: ajatuksen. Oinaan ajatus oli yhtä toiminnan kanssa; Kaksoisissa on ajatus teosta vapaa, alku totiseen tietoon.

Kaksoiset on liikkuva ja monipuolinen merkki, joka heilahtelee mentaalisen toiminnan ja nautinnonhalun välillä. Sen valopuolena on toisten käsitäminen ja mukautuvaisuus, sen varjopuolena on epävakaisuus ja viekkaus.

Krapu.

(21 p. kesäk. — 21 p. heinäk.)

Kaksoisia seuraa Krapu, sillä vesi, luonnon lopullinen ja enimmäin kehittä-

tynyt pääaine, on ilman tulos.¹ Luonne on nyt saavuttanut jommoisenkin kokonaisuuden ja täydellisyyden.

Vesi sammuttaa tulen. Krapu edustaa ensimmäistä kieltäymystä. Se on äiteyden merkki, jossa äidin elämä uhraataan lapsen puolesta. Se on lisäksi ilmituotujen tunteitten ja mielenliikutusten merkki — ja nämä tunteet saatavat kylläkin olla personallisia ja itsekkäitä. Sen vertauskuvina voidaan käyttää kyneleitä, sadetta, vesiputousta ja lämpimiä kuohulähteitä. Krapulla on hyvä muisti, se ajattelee usein menneisyyttä ja puhuu siitä, on kiintynyt sukulaisiinsa ja ystäviinsä, perheeseensä ja kotipaikkaansa, pitää mieliteoistaan kiinni ja on vaikutuksille altis.

Jalopeura.

(22 p. heinäk. — 21 p. elok.)

Ulkopuolista tietoisuutta täydentää nyt sisäinen tietoisuus. Jalopeura tuntee oman jumalallisuutensa. Tästä johtuu itsetajuinen vapaus, sisäinen ja ulkonainen.

Jalopeura on voiman merkki. Sen yltäkylläisestä rikkaudesta johtuu, että se voi jalosti ja vapaasti uhrautua muille. Se voi olla turhamielinen, mutta ei kehno. Se pysyy puhtaana vielä nautintojen hekkumassakin. Se ei tiedä pahasta eikä toisissakaan usko pahaa olevan. Se saattaa tuntea »pyhää kiihvautta», ja sen kostokin on julkinen ja jalo. — Valtansa oikein käyttäminen, se läksy on sille opittavaksi määrittä.

Jalopeuraa voidaan verrata johonkin ravitsevaan tuleen, esim. maapallon sisäiseen lämpöön. Sitä vastaa ihmisessä sydän.

¹ Oinas, Jalopeura ja Joutsimies ovat tulimerkkejä, Härkä, Neitsy ja Kauris ovat maamerkkejä, Kaksoiset, Vaaka ja Vesimies ovat ilmamerkkejä, Krapu, Skorpion ja Kalat ovat vesimerkkejä.

¹ Joka toinen merkki on positiivinen, joka toinen negatiivinen.

Neitsy.

(22 p. elok. — 21 p. syysk.)

Taas on sisäinen tuli sammunut, voima lannistunut. »Minä» tuntee riippuvaisuuttansa muista. Krapu osoittaa uhrautuvaisuutta sikiön puolesta. Neitsyeessä tulee kieltäymys personalliseksi asiaksi, itsekkääksi punnitsemiseksi tai pystyssäpysymisen pakottamaksi. Itsekkäisyys ja valitsemiskyky ovat sen vuoksi tämän merkin ominaisuuksia — tästä liikemiestaipumukset.

Neitsyeellä on myös *sisäinen* siveä ja herkkätuntoinen puoli. — Täydellinen arvostelukyky on ihanne, jota kohti hänen tulee pyrkiiä.

Neitsyttä voidaan verrata kaikenlaatuisiin puhtaisiin maanlaatuuihin.

Vaaka.

(22 p. syysk. — 22 p. lokak.)

Vaaka on todellisen avioliiton merkki. Tässä yhdistyminen ei enää ole itsekäs, vaan todellinen ja kestävä.

Oinas oli ykkösen merkki, ja kuudessa ensimmäisessä merkissä elettiin elämä pääasiassa itsekästä, persoonallista etua varten. Ei edes Kravulla ole harastuksia perheen ulkopuolella, ja Jalopeuran rakkaus on enimmäkseen tietoinen ilosta, joka sille itselleen tulee antamisesta.¹ Mutta Vaaka on tasapaino, käännekohta, mistä alkaa yhtyminen toisten elämään, todellinen kahden ihmisen yhtyminen, joka näyttää mahdollisuuden, että kaikki yhtyisivät. Se on alku kaikkea käsittävään tietoisuuteen.

Siten syntyy myös kokemuseräinen tieto jumalallisesta ja luovan taiteen ja salatieteen voimat. Vaaka antaa tietoa ilhteesta ja kauneudesta. Se rakentelee pilvilinnoja, joista kerran on tuleva ulkokohtainen todellisuus. Tässä

alkaa myös tieto ihmisluonnosta, kun verrataan itseään muihin.

Vaakaa saattaa verrata illan vienoon tuulahdukseen, joka tuo muassaan kukkaisten tuoksua.

Skorpion.

(23 p. lokak. — 21 p. marrask.)

Saatuun tyydytystä rakkautta kokeamalla ja tulemalla yhteyteen muiden elämän kanssa, Skorpion vetäytyy itseensä miettimään kokemuksiaan, mutta on yhä vielä kokonaisuudesta tietoinen.

Se on »negatiivinen huone» ja kiertotähti Marsin viimeinen suoja, missä himot pyrkivät saamaan valtaansa takaisin. Nyt se tuntee sekä hyvän että pahan, ja kun se rikkoo, rikkoo se täydessä tiedossaan. Lopuksi sisällä piillyt paha purkautuu ulos ja tyhjentyä puhdistuen tiedon kautta, ja tämä voi olla Skorpionin lunastus. Sitten se mietiskelee luonnon salaisuuksia ja elämän mysteorioita ja saa siten oppia tuntemaan magiaa, sekä mustaa että valkoista.

Skorpionia edustaa vesi, joka tunkeutuu maankamaraan läpi. Se puhdistuu, kun se siivilöityy, ja seuraava merkki on sen luonnollinen seuraus.

Joutsimies.

(22 p. marrask. — 20 p. jouluk.)

Magia saavuttaa nyt tietoisuuden jumalallisesta. Tästä alkaa palaaminen Jumalaa ja henkistä elämää kohti. Joutsimies, tavoittelemisen merkki, osoittaa ensimmäistä kääntymistä pois maallisista kappaleista ja kaikesta inhimillisestä. Tämä on merkin kapinanhenki. Sen rakkaus luontoon on yksinkertaisesti ihmisten rakentamien keinotekoisien suhteitten ja laitosten hylkäämistä. Ja luonnon rauhassa ja puhtaudessa tulee mahdolliseksi korkeampi innostus, henkinen yhtyminen ja tietäjän tarkkanäköisyys.

Sen vetovoima jumalalliseen tekee sen epäkäytännölliseksi, ja se pitää lei-

¹ Neitsy ainoastaan valmisteli antamisen mahdollisuutta, se kun opetti tuntemaan oman minuuden mitättömyyden.

kistä ja urheilusta, koska tämä on vastakohtana hyötyperusteelle, jota se halveksii.

Se on hyvin monimutkainen merkki. Siinä tulee oman itsensä ja ihmiskunnan tuntemisen lisäksi jumalallisen ja henkisen ihmisen tunteminen.

Joutsimies edustaa pyhää uhritulta. Se on Joutsimies, joka tähtiä tähtäilee.

Kauris.

(21 p. jouluk. — 19 p. tammik.)

Kolmesta viimeisestä merkistä täytyy minun puhua hyvin lyhyesti. Aine on niin suurenmoinen, ettei sitä saata tässä pienessä kyhäyksessä riittävästi käsitellä.

Kauris on ihmeellisempi kaikkia toisia merkkejä, sen ominaisuutena on kiipeäminen, kiipeäminen korkeimmalle huipulle, jota me voimme saavuttaa. Sen vertauskuvana voidaan käyttää vaaraa, jonka huippu kohoaa lumipeitteisenä, auringonsäteitten kultaamana. Se on itsekkäisyyden viimeinen pesäpaikka, mikäli se tarkoittaa järjestämistä, omistamista ja täydentämistä. Sen ulkonainen jäykkyys kätkee suojelevana sisäisen ylevyyden, joka todella on salaperäinen. Tässä on syväne syvänteiden takana.

Vesimies.

(20 p. tammik. — 18 p. helmik.)

Vesimies edustaa ihmistä, täydellistä ajattelijaa, joka erityisessä määrässä omaa arvostelukyvyn. Ei mikään inhimillinen ole hänelle vierasta. Hän on vapautunut totuuden etsijä, jota maailma ei ymmärrä. Kuitenkaan ei löydy monta, jotka voisivat vastata tämän merkin ihannetta.

Kalat.

(19 p. helmik. — 20 p. maalisk.)

Tämä on eläinradan »köyhäintalo». Tässä täytyy maksaa kaikki vanhat vel-

kansa, jos niitä on, sillä nyt ovat tilit tehtävät.

Kalat on myötätunnon, palvelemisen ja säälin merkki, sen vertauskuva on meri. »Viimeiset tulevat ensimmäisiksi.» »Joka teistä tahtoo suurin olla, se olkoon kaikkien palvelija.»

Uraniel.

Mediumin kokemuksia.

III.¹

Merkillisen voimakkaasti erilaiset mielialat voivat vaikuttaa eri aikoina ihmisen elämään, tuntuu aivan kuin itse olisi tahdoton leikkikalu jumalain käsissä. Minä rupesin tutkimaan spiritismiä, sentähden että halusin päästä yhteyteen rakkaan äitini kanssa, ja ajattelin, että sitten sen jätän. Jonkun aikaa kävin vielä kveekarein kokouksissa, jopa puhuinkin kansalle siellä, mutta sitten minua kiellettiin puhumasta, kun saivat kuulla, että olin käynyt muutamissa istunnoissa.

Yhtäkaikki huomasin, että ne ihmiset, jotka opettivat minulle spiritismin ensi alkeita, tiesivät sangen vähän enemmän kuin itsekin tiesin, jonka tähden pian syntyi erimielisyyksiä. Minun täytyi niinmuodoin jatkaa tutkimuksiani muualla. Kotiväkeni pelkäsi koko yritystä, mutta minä olin silloin tilaisuudessa lukea päivän sanomia, koska palvelin kirjanpitäjänä erään kirjakauppiaan luona. Niinpä katsahdin kerran erääseen spiritistiseen lehteen nimeltä »The Two Worlds» (Kaksi maailmaa). Siinä näin ilmoituksen julkisesta kokouksesta, joka pidettäisiin lähellä työpaikkaani.

Lähdin sinne, ja — ihme kyllä — minusta tulikin mediumi, koska vaimo, joka hoiti paikkaa, oli humbugi. Luulin tietämättömyydessäni, että joka ihminen näki henkiä ja rupesin kuvai-

¹ Kts. Omatunto, n:ot 5 ja 6.

lemaan niitä läsnäoleville, jotka heti tunsivat ne. Kuitenkaan en uskonut näkeväni, vaan luulin sen olevan vain mielikuvitusta ja hullutusta omalta puoleltani. Muistan kerran vallan suuttuneeni, kun joku ei kyennyt näkemään henkeä niinkuin minä. Tämä kesti jonkun aikaa, ja tilapäisesti jouduin kontrollin alaiseksi,¹ vaikk'en vaipunut transsiin. Tiesin kaikki mitä sanottiin ja olin kaikin puolin tajusani, vaikka silmäni olivat suljettuina.

Ulkonainen voima vaikutti minuun, ja usein minun oli vaikea sitä hillitää. Monta kertaa sanoin asioita, jotka olivat omassa ajatuksessani, monta kertaa taas puhuin asioista, jotka olivat minulle vallan tuntemattomia. Eräässä istunnossa huomasin nuoren miehen ja nuoren naisen. Edellinen oli ahkera istunnossakävijä, mutta jälkimäinen oli piirille vieras. He istuivat kaukana toisistaan, mutta minä, joka nähtävästi olin miehen äitivainajan vaikutuksen alaisena, yhdistin heidän kätensä ja siunasin heitä. Perästäpäin kuultiin, että he olivat kihloissa. He olivat istuneet erillään saadakseen hyvän todistuksen.

Toisella kertaa jouduin kontrollin alaiseksi ja vedin esille rouvan ja herran suuresta väkijoukosta ja kuvasin heille heidän yksityiselämänsä, joka hämmästytti heitä niin, että he tulivat vakuumetuiksi.

En kuitenkaan uskonut näkeväni, koska oli olemassa niin paljon petosta (jota nyt ei enää ole Lontoossa), niin paljon tietämättömyyttä ja hullutusta, että monta kertaa olin vähällä heittää kaikki. Eräässäkin kokouksessa näin, että kaikki oli täydellistä hävytöntä petosta. Pyhimät tunteeni mielenä ja uskonnollisena ihmisenä loukattiin. Olin harmissani ja suutuksissani, mutta samalla suuresti suruissani, ja kysyin itseltäni, jatkanko enää? »En, en

enää», oli vakaa vastaukseni. Mutta kulkiessani kotiin Waterloo-sillan yli, ympäröivät minua henkien haamut ja eräs sanoi: »Minä olen äiti, joka olen jättänyt lapseni. Sinä voit lohduttaa heitä — älä heitä». Toinen henki rukoi: »Minä olen poika, jota äiti suree kuolleeksi, älä peräydy, sinä voit puhua hänelle toivoa ja lohdutusta». Ja sitten kuulin A. B:n tutun äänen, joka kysyi: »Aiotko sinäkin olla pelkuri ja peräytyä? Muista lupautasi pysyä uskollisena totuudelle, vaikka se veisi sinut erämaahan».

Tämä vaikutti minuun, ja päätin jatkaa. Jätin tuon vaimoihmisen ja hänen piirinsä ja liityin toiseen, joka oli toisessa Lontoon osassa ja jossa tapasin älykkäämpää ja miellyttävämpää väkeä.

Ja nyt minun täytyy kertoa kummallinen kokemus, mikä minulla oli siihen aikaan.

Eräs sukulaiseni, joka työskenteli Lontoon teattereissa, oli tavallisesti poissa kotoa päiväiseen aikaan. Eräänä iltapäivänä lunchia¹ syödessäni kuulin äitini sanovan: »Mene sen ja sen luo ja anna hänelle niin paljon». Pyydän huomauttaa, että olin köyhä mies, sängen köyhä, ja että summa, joka minun piti antaa — kaksi ja puoli shillinkiä (Smk. 3: 10) — oli minulle suuri summa. Minä läksin, mutta ennenkuin tottelin, utelin tapani mukaan, että miksi? »Hän, sukulaiseni, on ulkona työssään, ja minä käyn joutavia asioita!» Oli silloin talvi, uudenvuoden ensimmäinen viikko. Kun saavuin sukulaiseni kotiin, tapasin hänet puoli-kuolleena ja kylmään paleltumassa. Kerroin hänelle asiani, ja kyyneliin purskahtaen hän ilmaisi minulle olleensa syömättä sinä päivänä ja tuskin syöneensä mitään edellisenä päivänä.

¹ Lunch (lue lönsh) on „toinen aamiainen“ ja syödään meidän päivällisaikaan; illalla klo 6 tienoissa tai myöhemmin on „päivällinen“ (dinner). Suom.

¹ S. o. näkymättömän olennon vaikutusvallan alaiseksi. Suom.

Sillä kertaa oli todella äitini jumalan enkeli.

Olen hyvin ihastunut lukemiseen, ja olen monta kertaa ollut syömättä voidakseni ostaa kirjoja itselleni. Eräänä päivänä luin muutamassa aikakauslehdessä Robert Dale Owen'in kirjasta »The Debatable Land» (Riidanalainen maa). Sanoin itsekseni: »Jospa minulla olisi se kirja». — »Sen voit saada», sanoi ääni. — »Koska?» kysyin. — »Nyt, mene erääseen kirjakauppaan¹ Charing Cross Roadin varrella ja kysy sitä, mutta joudu, sillä toinen mies haluaa sitä, ja jollet nyt sitä ota, et enää saa». Olin silloin jo oppinut tottelemaan ääntä ja läksin heti kirjakauppaan kysymään kirjaa. Ostin sen, ja juuri minun maksaessani astui mies puotiin tarttui kirjaan tiskiltä ja kysyi hintaa. Siis ääni oli puhunut totta. Ohimennen olkoon mainittu, että minulla on kummallinen kyky hankkia mitä kirjaa tahansa tarvitsen, sillä varmasti aina löydän »sen sattumalta».

Eipä aikaakaan, niin jo huomasin, että palvelustani tarvittiin eri osissa Lontoota. Ihmiset tulivat pitkiä matkoja minua tapaamaan, mutta silloin ilmaantui ihmeellinen este. Istunto, jonka pidin eräänä lauaintaina, meni täydellisesti penkin alle. Tietysti ihmetelin, miksi? Sillä siihen saakka olin luullut, että osasin nähdä klärvoajan- tisesti kohta kun yritin.

En ollut noudattanut mitään erityistä sääntöä ruokani ja juomani suhteen enkä ollut pitänyt väliä levosta ja väsymyksestä. Nyt aloin tuntea kovaa kipua käsissäni ja jaloissani, kun olin istunut seanssissa, ja nähtävästi ilman syytä, mutta pian huomasin, että väsyin kauheasti istunnon jälkeen, jossa oli eräänlaista väkeä läsnä. Vaikken tätä kaikkea voinut käsittää, panin

kuitenkin merkille, että ruoka, juoma, tupakka, lepo, j. n. e. tekivät suuren eron. Tahdon tässä mainita, etten ole kasvinsyöjä enkä ehdottomasti raitis. Joka kerta kun olen koettanut tulla toimeen ilman lihaa, olen voinut pahoin ja voimani ovat melkoisesti vähentyneet. Tulen liian herkkätuntoiseksi enkä osaa pitää etäällä itsestäni niitä monenlaatuista vaikutuksia, jotka minua ympäröivät.

Ollakseen oikea mediumi tai klärvoajanti täytyy osata vastustaa yhtä hyvin kuin vastaanottaa. Kun ryhdyin tutkimuksiini, ei ollut olemassa seuraa eikä yksilöä, joka olisi voinut minua auttaa. Nyt on kaikki muuttunut parempaan päin. Spiritismi on levinnyt ja kasvaa päivä, päivältä vahvemmaksi ja voimakkaammaksi.

Alotin tämän lukuni selittämällä vähäsen mielialoista ja niiden ensimmäisestä vaikutusvallasta. Ensin tutkin nähdäkseni, osaisiko äitini seurustella kanssani, sitten tuli alkuperäinen spiritistipiiri minulle vastenmieliseksi. Sen jälkeen istuin julkisessa piirissä ja annoin julkisia näytteitä — ja siinä minut ensin valtasi uteliaisuus, sitten halu kostaa ystävilleeni, jotka saivat minut tähän toimeen.

Nyt olin kauniisti astunut julkiseen elämään ja ennenkuin oivalsinkaan tapasin itseni julkisella puhujalavalla edustaen spiritismia, itse asiassa saarnaten sitä uskontona. Meillä on täällä Englannissa satoja kokouspaikkoja, joissa viikko viikolta spiritismia saarnataan ja esitetään. Välistä se on pieni huone, välistä iso kirkko urkuineen ja kuoroineen.

Samaan aikaan sattui omassa elämässäni tapaus, joka oli vähällä tuhota minut sekä miehenä että saarnaajana. Mutta oi, kuinka lyhytnäköisiä me olemme! Me näemme vain, mitä on aivan silmämme edessä. Tuo onnettomuus se sai minut spiritistiksi ajatuksissa ja teoissa — se sai minut pyrkimään syvemmälle syvyyteen ja

¹ Luultavasti »antikvariaattiin», josta saa halvalla vanhoja käytettyjä kirjoja. Suom.

korkeammalle korkeuteen — se sai minut työskentelemään Jumalan ja ihmiskunnan puolesta. (Jatk.)

Alfred Vout Peters.

(Tekijän engl. käsik. suom. P. E.)

Selvä asia.

Paljon on puhuttu ja kirjoitettu her-
ra V. Palomaan kirjottamasta »pu-
nasesta kirjasta: *Sukrupuoliasia*;» luulisi
jo sitä riittävän, mutta kun todelli-
suudessa vielä pohditaan, josko kirjan
henki on teosofinen tai ei, pyydän
vieläkin saada lausua asiassa seu-
raavaa:

Yksinkertaisesti sanottuna, opettaa
teosofia-pääasiallisesti, että *kaikki elä-
mä lähtee yhdestä ainoasta, ehdottomasta
alkujuuresta: Ijäisestä*, ja siihen taas
kaikki pyrkii takasin. Ihmiskunnan
pitää siis kokemusten ja kiusausten
kautta puhdistautua aineellisuudesta
ja pyrkiä jälleen hengen yhteyteen.
Se kaari, joka syntyy Ijäisen eli Kaik-
kielämän n. s. hengityksestä, on alussa
äärettömän hieno; yhdistyessään ainee-
seen eli laskeutuessaan alas, se yhti
laajenee; keskivälissä saavuttaa se laa-
jimman avaruutensa ja nousee siitä
taas ylös yhti nousumatkallaan hienon-
tuen hienontumistaan. Tämä kaari muo-
dostaa ihmiskunnan kehityksenkulun.

Salaiset opit opettavat että ihmis-
kunta nyt on kulkemassa ylenevää
kaarta. Kurjimpien kokemusten ja
kiusausten läpi on se jo kulkenut, eli
toisin sanoen: nyt olemme päässeet
tutustumaan ja alamme toteuttamaan
hienompia kokemuksia siis sitä, mikä
tähtää Jumalaan eli Ijäiseen ja aino-
astaan Häneen. Vähitellen pitää mei-
dän oppia kuolettamaan kaikki himom-
me, pahat ajatuksemme, ahneuden,
itsekkyyden y. m. Puhdistuneet aja-
tuksemme tähtävät ja pyrkivät silloin
saavuttamaan ainoastaan omaa pää-
tarkotustaan eli Ykseyttä, yhtymistä
Ijäisen kanssa.

Siis: kaikki se, mikä eristää, monis-
taa ja herättää meissä pahoja ajatuk-
sia, laajentaa ahneuttamme ja puolus-
taa himojemme täyttämistä, *se ei ole
teosofista*; vaan se, joka opettaa, viepi ja
johdattaa meitä Ijäisen tuntemiseen, ja
yhdistää meidän henkemme Jumaluun-
den Ijäisen, Ykseyden hengen kanssa:
se on teosofista eli jumalallisesti viisasta.

Kumpaanko suuntaan »punakirja»
nyt meitä johdattaa? — Epäilemättä
päästää se himomme ja ajatuksemme
laajaan lentoon, huonontaa siveelli-
syyttämme ja kehittää meidän pahinta
ominaisuuttamme, itsekkäisyyttä. Hi-
mojemme vapaa harjoittaminen viitat-
tuun suuntaan, poistaa luonnollisesti
meistä siveellisyyden tunteen, van-
hempain rakkauden ja höllittää perhe-
siteet: vaan niissä piilee kumminkin
suuret ominaisuudet, jotka vähitellen
huomaamattamme ohjaavat meitä Al-
kulähteeseemme jälleen.

Siis minun mielestäni on aivan sel-
vää, että mainitun kirjan henki *ei ole teo-
sofinen*, vaan jyrkästi vasta-teosofinen.

Mitä taas koskee väitöstä, että kir-
jan ilmestyminen olisi liika aikainen,
tahdon lyhyesti huomauttaa, että kirja
päinvastoin on aivan *iki aikainen*, sillä
kaikkia, mitä kirjassa lausutaan esim,
— avioliittojen peruuttamisesta, »va-
paan rakkauden» sallimisesta sekä
valtion velvoittamisesta elättämään ja
kasvattamaan lapsia, — on jo aikoja
sitten, vaan *huonolla menestyksellä*,
koitettu. Luemme nimittäin, muun
muassa, »*Atlantis' Historiessa*», siv.
49 ja 50,¹ kuinka turanilaiset, lisä-
täksensä väkilukuansa, koettivat juuri
samoja keinoja mitä herra Palomaa
kirjassansa nyt ehdottaa, mutta olivat
pakotetut luopumaan jatkamasta kokei-
tansa. — Väärin on nyt kehottaa
kansaa semmoiseen yritykseen, jota
ennen koetettuna on huonoksi havaittu.

Herman Hellner.

¹ Tanskalainen painos v. 1900.

Kirjani puolesta.

»Sukupuoliasia järjen ja hengen valossa«-niminen kirjani näyttää muutamissa teosofeissa synnyttäneen »pahaa verta«. Omantunnon 10 n:rossa on 8 henkilöä julaissut vastalauseen siihen toimenpiteeseen, että mainittu teos on ilmotettu ja myyty »teosofisena kirjana«. Vastalauseeseen yhtyy sitten vielä Omantunnon vastaava toimittaja Martti Humu.

Ei ole minun syyntä, että »Sukupuoliasia järjen ja hengen valossa« on ilmotettu ja myyty teosofisena kirjana. Kun asianomaisella kirjallisuuskomitealla elokuussa viime vuonna oli kokous, ilmotin minä, että mainitun teoksen käsikirjotus oli valmistunut. Kysymykseeni, haluaako komitea, että luen käsikirjotuksen komitean jäsenten arvosteltavaksi, vastattiin kieltävästi. Sannottiin, ettei Pekka Ervastinkaan käsikirjotuksia ole tahdottu luettavaksi, ja että komitea luotti minuun kirjan sisällyksen sopivaisuuteen nähden. Ikään kuin pahaa aavistaen selitin minä komitealle, että kirjan sisällys tulee paikottain olemaan sellaista, että se synnyttää tyytymättömyyttä niissä, jotka eivät ole asiaan syventyneet, mutta että esitystapa kumminkin on siisti.

Kun komitea ei minulta enempää vaatinut, vein käsikirjotuksen painoon.

Kysymykseen, voiko tätä teosta pitää teosofisena kirjana, olen 10 n:rossa jo lyhyesti vastannut. Nyt olisi minun vielä vastattava muutamia huomautuksiin, joita kirjani arvostelija A. N. tekee samassa numerossa.

Arvostelijani kysyy: »Eikö ihanne, johon kaikkien teosofien tulee pyrkiä, ole — ellei täydellinen kieltäytyminen — ainakin kyky täydellisesti hillitä himoluontoa?» Kohta sen jälkeen arvostelija väittää, että kirjassani »tästä ei puhuta sanaakaan«.

Merkillistä! Kirjassa on pitkin matkaa juuri huomautettu, että sukuvietin tyydyttäminen kuuluu tavallisten, n. s.

jokapäiväisten ihmisten tehtäviin, mutta että henkisesti kehittyneemmät ihmiset koettavat sitä mahdollisimman mukaan rajoittaa, kunnes he siitä kokonaan vapautuvat. Katso esim. sivu 24, toisen kappaleen loppuosaa; s. 60, lopp.; s. 61, alh.; s. 64; s. 91 ja 92, s. 113 alk. ja lopp.

Pyydän arvostelijani ottamaan huomionsa, että minä olen puhunut tavallisista ihmisistä enkä pyhimyksistä. Olen myös selvästi lausunut sen edellytyksen, että vapaammat sukupuoliset olot tuovat mukanaan suuremman itsenäisyys- ja vastuullisuustunnon, joka merkitsee samaa ja enemmänkin kuin nykyinen pakollinen himojen hillitseminen.

Minua ihmetyttää arvostelijani vanhoillisuus avioliittoasiassa. Hän näyttää olevan sillä kannalla, että nykyään tunnettava ja käytännössä oleva avioliitto on kaiken uudistustyön ulkopuolella. Minua johtaa päinvastoin se luja vakaumus, että avioliitto on alhainen juuri siitä syystä että se on omiaan synnyttämään ja pitämään vireillä vieromisen ja hyleksimisen tunnetta kaikkiin »vieraisiin«, ja että »vieraus« juuri on muodollisen avioliiton synnyttämä. Minä en voi käsittää, että ihmiskunta olisi lopullisesti »valmis« avioliittoon nähden, vaikka se kehityksen mukana tulee kaikissa muissa suhteissa niin tavattomasti muuttumaan. Tulisiko siis avioliitto jatkumaan niin kauan että sukupuolierotus häviää? Voisiko semmoinen paikallaan pysyminen olla mahdollista? Sitä minä en usko, vaikka kaikki maailman auktoriteetit yhdestä suusta niin vakuuttaisivat.

Arvostelijani on käsittänyt minun »vaihteluoppini« väärin. En minä suinkaan ole antanut aihetta semmoiseen otaksumiseen, että sukupuoliyhteyttä olisi »ajan ratoksi« harjoitettava vaan että siinä olisi opittava antamaan arvoa seurauksille paremmin kuin itse nautinnolle.

Kummastuttava kohta arvostelijani

kirjotuksessa on tämä lause: »Hauska olisi tietää, mihin teosofiseen auktoritetiin Palomaa nojaa oppinsa yksipuolisesta sukuvietistä (siv. 104) ja siitämisestä« (siv. 110, 111). Saan avoimesti tunnustaa, että pidän *kaikenmoista auktoriteettiutta sangen vaarallisena* sille ihmiselle, joka mieli teosofina kehittyä. Niin paljon kuin minä esim. H. P. Blavatskya ja Annie Besantia *opettajina* kunnioitan, en uskalla tunnustaa heille vähintäkään auktoriteetin arvoa. Minulla on heiltä opittavaa, mutta minun auktoriteeteikseni eivät he missään tapauksessa kelpaa. Ihmisen *oma vakaumus* on ja olkoon hänen *ainoa* auktoriteettinsa.

En ymmärrä, miksi arvostelijani odotaisi minun nojaavan johonkin auktoriteettiin »oppiin« n. s. yksipuolisesta sukuvietistä. Eikö minulla ole oikeus olla tässä suhteessa oma auktoriteettini? Vai tuntuuko minun selvitykseni tästä asiasta epäjärkevältä? Jos niin on laita, olkoon A. N. hyvä ja esittäköön jonkun muun »opin«, joka paremmin valaisee n. s. luonnottoman sukupuolitunteen alkusyitä.

Mitä 110 ja 111 sivuilla esitettyyn »oppiin« tulee, muistan ihan varmasti lukeneeni sitä »auktoriteettienkin« kirjotuksista, vaikka en niihin suinkaan ole nojannut. Vai eikö A. N. itse usko, että astraaliruumis on olemassa ennen fyysillistä yhtä hyvin kuin se elää sen jälkeen? »Minä uskon, sentähden minä puhun.«

Minä ajattelen lasten aikaisin kuoleamisen syistä omalla tavallani. Aikaisin kuoleva lapsi on minun vakaumukseni mukaan edellisessä ruumiselämässään tehnyt semmoisen »synnin«, että aikainen kuolema on sen seurauksena. Tällainen epäonnistunut työ on korjattava uudella jälleensyntymisellä. Otaksutaanpa, että mainitunlainen »synti« on ollut lapsenmurha. Tällainen otaksuma ei mielestäni ole epäjärkevä. Jos lapsenmurhaaja ei vilpittömällä katumuksella ole lieventänyt

murhan aiheuttaman karman lain ankaruutta, niin on minusta oikeudenmukaista, että tämä laki murhaajan jälleensyntymisessä katkasee hänen oman elämänlankansa, jolloin hän »vahingosta viisastuneena« saa tehdä uuden fyysillisen muodon ottamisyhtymisen ehkä paremmalla menestyksellä. Syy, miksi ei jälleensyntyvä yksilö ole myötävaikuttamassa tällaisessa tapauksessa, voi juuri olla se, ettei tämä yksilö alemman minän edellisten »syntien« tähden *saa* sitä tehdä.

Vaikka en siis Leadbeateriakaan tunnusta auktoriteetikseni, ei minun »oppiini« tässä tapauksessa ollenkaan sodi hänen »oppiaan« vastaan.

Sen lisäksi mitä jo edellisessä numerossa sanoin, tahdon vielä huomauttaa, että »Sukupuoliasiaa« kyllä sopi-teosofiseksi kirjaksi, koska sikiämis-asiaa on siinä käsitelty jälleensyntymisopin valossa, ja luetaanhan jälleensyntymisoppi teosofiaan. Ainoa vika on se, ettei arvostelijani enempää kuin moni mukaan ole osannut erottaa kirjani niin sanoakseni profanis-tieteellistä puolta henkisestä.

Aate.

Tien varrelta.

Teosofisen Seuran 30:s vuosikokous pidettiin tavallisuuden mukaan Adyarissa (Madras, India) joulukuun 26—27 p:nä. Meille saapuneesta virallisesta kertomuksesta päättäen tämä vuosikokous näkyy olleen onnistuneimpia ja opettavimpia mitä tähän saakka on pidetty. Kongressiin oli eri tahoilta saapunut osanottajia noin 800, joista seitsemänsataa hindulaista ja 95 muukalaista muista maanosista ja maisista. Paitsi vanhaa kunniakasta presidenttiä, eversti Olcottia, näkyi siinä Indian suuri ystävä ja hyväntekijä, Mrs. Annie Besant, ja Teosofisen Seuran kuuluisa opettaja Mr. C. W. Lead-

beater, joka paluumatkallaan pitkältä, vuosia kestäneeltä luentomatkaltaan maan ympäri viivähti jonkun aikaa vanhassa Adyarissa, jossa hänen henkinen kasvatuksensa kaksikymmentä vuotta sitten alkoi Madame Blavatskyn johdolla. Mrs. Besant puhui taivasalla Indian heräymyksestä ja piti neljä luentoa Seuran Hallissa (luentosalissa) Bhagavad-Gitasta. Mr. Leadbeater luennoitsi niinikään kahdesti Hallissa ja piti yhden esitelmän Madrasin yleisölle. Molemmat puhuivat sitä paitsi 28 p:nä, jolloin erityisesti vietettiin Teosofisen Seuran kolmekymmenvuotista olemassaoloa.

Presidentin vuosikertomuksesta tahdomme mainita, että Seuralla nyt on 11 rekisteröityä sektsionia, nim. brittiläinen, skandinaivialainen, hollantilainen, ranskalainen, indialainen, amerikkalainen, australialainen, uusi-seelantilainen, italialainen, saksalainen ja kuubalainen; kaksi on muodostumaisillaan, etelä-afrikkalainen ja etelä-amerikkalainen. Loosheja eli paikallisosastoja on 850 (789 vuoden 1904 lopussa), josta näkyy, että Seura tasaisesti kasvaa ja kehittyy.

Adyarin kirjastossa löytyy 13,188 painettua teosta ja 12,847 käsikirjotusta. Presidenttiä kauan elähyttänyt toivo on vihdoin toteutunut: kirjasto on saanut taitavan ja sopivan johtajan tri Otto Schraderista, joka Strassburgin yliopistosta muutti Indiaan tuoden suosituksia mukanaan Saksan etevimmiltä sanskritisteiltä, prof. Paul Deusseniltä, prof. H. Oldenbergiltä ja prof. Ernst Leumannilta.

Teosofinen kirjallisuus on viime vuoden kuluessa taas melkoisesti lisääntynyt; alkuperäisiä teoksia on ilmestynyt 25 englannin, 3 ranskan, 1 saksan, 6 italian, 1 espanjan, 1 tanskan, 3 suomen ja muutamia hollannin kielellä. Käännöksiä on julaisu 1 englannin, 8 ranskan, 2 saksan, 6 italian, 5 espanjan, 2 ruotsin, 3 tanskan, 1 suomen, 1 marathin, 3

tamihin ja useita hollannin kielellä. Yhteensä on teosofisia kirjoja vuonna 1905 ilmestynyt 150 kappaletta, joista yksin hollannin kielellä 36 kirjaa; 42 käännöstä on julkaistu indialaisilla murteilla. Teosofisia aikakauskirjoja ilmestyi v. 1905 eri maissa yhteensä 38, joista 18 englantilaista, 1 ruotsalainen, 4 ranskalaista, 4 espanjalaista, 3 hollantilaisia, 1 suomalainen, 2 saksalaista, 1 italialainen ja 4 indialaisilla murteilla.

Europalainen Liitto. Tämä liitto, johon kuuluvat kaikki Teosofisen Seuran europalaiset sektsionit, pitää kolmannen vuosikokouksensa Parisissa kesäkuun 3, 4 ja 5 p:nä tänä vuonna.

Eversti Olcott saapuu Indiasta kousta johtamaan ja Mr. Leadbeater tulee luultavasti myös olemaan tilaisuudessa läsnä.

Kokoukseen voivat ottaa osaa kaikki T. S:n jäsenet viiden francin maksua vastaan. Kongressin sihterin osote on 59, Avenue de la Bourdonnais, Paris.

Teosofisen Seuran vapaus. Kuka on siveellisesti vastuunalainen kirjoitelmista ja kyhäyksistä, jotka julaistaan teosofisissa aikakauslehdissä, kuka kirjoista ja teoksista, jotka ilmestyvät teosofisella kustannuksella? Ei missään tapauksessa Teosofinen Seura. Siveellisesti vastuunalainen on yksin artikkelin kirjottaja ja kirjan tekijä. Toimitukset ja kustannusliikkeet eivät ole vastuunalaisia julkaisemistaan kirjallisista tuotteista, mutta heitä voi joko moittia epäviisaasta valinnasta ja lyhytnäköisestä menettelystä tahi kiittää tehtävänsä hyvästä suorittamisesta. Toimitukset ja kustannusliikkeet ovat inhimillisiä laitoksia, jotka eri tavalla voivat käsittää tehtävänsä Teosofisen Seuran palveluksessa. Toisten mielestä teosofia on tarkoin määrätty oppijärjestelmä (kuten teknillinen teosofia eli salatiede on), toisten mielestä se on vapaa totuuden etsintä (kuten

jumalallinen viisaus ehdottomassa merkityksessä on vapaa). Teosofisen Seuran ohjelmaan soveltuvat molemmat katsantokannat, koska Seura on perustettu ehdottoman vapaalle pohjalle intellektuaalisessa eli älyllisessä suhteessa, vaikka kaikkia jäseniä yhdistää yhtä ehdoton siveellinen side: kaikkien veljeys.

Ihmisen synnynäinen luonne. Omantunnon viime numerossa moitti A. N. vastauksessaan XVII kysymykseen toimitusta siitä, että se joulukuun numerossa oli julaissut M. K:n vastauksen samaan kysymykseen ilman muistutuksia. Nähdäkseni semmoiseen moitteeseen ei kumminkaan ole syytä. Kysymykseen »mistä johtuu epä-siveellisyys?» vastaa M. K., että ihminen syntyy hyvänä ja että huonot aineelliset olot ja huono kasvatus tekee hänet pahaksi, A. N. sitä vastoin, että ihminen ei synny hyvänä, vaan että hän tuo perisynnin edellisistä ruumistuksistaan mukaansa. Puhumatta siitä, että kysymyksenosastossa nimenomaan pyydetään kaikkia halullisia lukijoita sekä kysymään että vastaamaan — josta seuraa vapaa mielipiteitten vaihtelu —, tuntuu minusta, että tässäkin kohden toteutuu vanha ranskalainen lausetapa »mielipiteitten yhteentörmäyksestä selviää totuus». Molemmat vastaukset ovat mielestäni paikallaan. Sillä kuinkahan on »teosofiselta kannalta»? Syntyykö ihminen hyvänä vai ei? Tämä riippuu siitä, minkä merkityksen annamme sanalle »ihminen». Jos ihminen on sama kuin kuolevainen persona, silloin hän tosiaan ei synny hyvänä, sillä jokainen persoonallisuus on edellisten karmanmukainen tulos, ja karma on hyvistä ja pahoista langoista punnottu verkko. Mutta jos ihminen on kuolematon individualiteti, yksilöllisyys, silloin voimme syystä sanoa, että hän syntyy hyvänä — sillä eihän ihminen henkisenä olentona koskaan ole muuta

kuin hyvä! »Paha» hän on ainoastaan siinä määrin kuin hän ei tunne omaa itseään. Sentähden uskon puolestani, että ulkonaiset olot ovat suurimpana tekijänä ihmisen kehityksessä. Jos voisimme aina syntyä hyviin, jumalallisiin ympäristöihin olen vakuutettu siitä, että meidän synnynäinen jumalallisuutemme pian tulisi näkyviin ja anastaisi kaiken ylivallan. Ettei semmoisia ihanteellisia olosuhteita ole tarjona, se on meidän ihmisten, se on ihmiskunnan yhteinen karma, ja se karma tosiaan ei ole hyvä!

»Punainen kirja.» Edessäni pöydällä on teosofisissa piireissä erityistä huomiota herättänyt ja tekisi mieleni sanoa surullisen kuuluisaksi tullut »punainen kirja». Hieman vallankumoukselliselta se näyttääkin aito sosialistisessa ulkoasussaan, mutta vasta kun kirjan lukee, pääsee selville siitä, kuinka todella vallankumouksellisia ajatuksia se kätkee punaiseen pukuunsa. Tämän kirjan nimi on »Sukupuoliasia järjen ja hengen valossa» ja lienee sen sisältö monelle »Omantunnon» lukijalle jo tuttu.

Usealta taholta on kuultu tämänkaltaisia moitteita: »kuinka kirja, joka ei ole teosofinen eikä ollenkaan esitä teosofian kantaa kysymyksessä olevassa asiassa, on ilmestynyt Teosofisen Kustannusliikkeen kustannuksella?» Onpa menty niinkin pitkälle, että suorastaan on moitittu kirjaa epä-siveelliseksi, ja väitetty, että se saattaa koko teosofian ja teosofisen liikkeen huonoon huutoon.

Omasta puolestani en hetkeksikään epäile, että teosofian asia olisi minikäänmoisessa vaarassa, koska »totuus on suuri ja pääsee voitolle»¹, mutta mielilyvällä näen, että kirja on pannut ajatukset liikkeelle ja aiheuttanut vilkasta mielipiteitten vaihtelua. Juuri semmoista tarvitaan meidän liikkees-

¹ Magna est veritas et praevalēbit.

sämme niinkuin muualla. Muistuu mieleeni, mitä kuuluisa ja oppinut toverimme G. R. S. Mead lausui Theosophical Review'n tammikuun numerossa: »jospa tekijämme ja kynäniekkamme toisivat esille oikein omintakeisia ja uusia näkökantoja! Jospa meidän kirjallisuuteemme pujahtaisi vähän tuota filosofista huumoriakin, ettemme vain jähtyisi omaan pyhyyteemme!» Ja tahtoisin tähän lisätä, että jos joku esim. kirjottaisi oikein nerollisen kirjoituksen tai kirjan — sanokaamme jälleensyntymisoppia vastaan, niin Teosofisen Seuran asia olisi juuri saattaa se julkisuuteen! Pääasia kaikkia kysymyksiä pohdittaessa on järkiperäinen, intohimoista ja kiihkosta vapaa ajattelu, joka uskaltaa etsiä totuutta kaikkialta ja nähdä se kaikkialla missä sitä on.

Mitä nyt siihen tulee, että Palomaan kirja, joka »ei esitä teosofian kantaa» käsittelemässään asiassa, on ilmestynyt Teosofisen Kustannusliikkeen kustannuksella, on mielestäni sillä seikalla pätevät syynsä. Kirjan tekijä, jonka maailmankatsomus tunnetusti on teosofinen, huomauttaa itse kirjansa alussa, että hän selvittelee sukupuoliasiaa »sen maailmankatsomuksen mukaan, mikä minulla (hänellä) on sekä fyysillisestä aistimuselämästä että siitä olemistilasta, jota ei meidän tavallisilla ruumiin aistimilla käsitetä», ja tämä seikka yksin riittäisi oikeuttamaan hänen kirjalleen sijan teosofisessa kirjallisuudessa, koska se kirja, ainakin pohjaltaan, on tekijän teosofisen maailmankatsomuksen tuote. Syy, miksi se on julkaistu Teosofisen Kustannusliikkeen kustannuksella, on nähdäkseni kuitenkin paljon ylevämpi. Voisihan tapahtua, että kypsymätön teosofikirjailija julistaisi »puhdasoppisena» teosofiana semmoista, jota kokeneemmat teosofian harrastajat saisivat hävetä, ja silloinhan olisi syytä moittia kustantajain huonoa arvostelukykä. Mutta kun kirjailija, joka kauan ja paljon on har-

hinnut ja miettinyt asiaa, tarttuu kynään ja kertoo maailmalle, mitä hänen sydäntään painaa, eikö meidän silloin totuudenetsijoina tule kuunnella hänen sanojaan? Jos huomaamme ne köykäisiksi ja voimme ne semmoisiksi todistaa, silloin hänen omat silmänsäkin aukenevat ja hän ymmärtää erehtyneensä.

Sillä muistakaamme yksi tärkeä kohta: jumalallinen viisaus ei ole ortodoksiaa, ei mitään oikeaoppista järjestelmää. »Teosofia on ikuisten totuuksien uskonto ja Teosofinen Seura on vapaan ajattelun temppleri. Sentähden jokainen teosofinen kirjailija tai puhuja itse on vastuunallinen sanoistaan — ja lukija tai kuuliija omak-suun niistä vain sen verran, minkä omatuntonsa ja järkensä hyväksyy». Nämä sanat kirjoitin ensimmäisen teosofisen teokseni (Valoa kohti) alkuun ja ne olisivat saaneet olla painettuna Palomaankin kirjan ensimmäiselle lehdelle. Jokainen meistä on totuuden etsijä, ei totuuden tietäjä. Teosofinen Seura on se ainoa veljeskunta, jonka jäsenet todella saavat ajatella vapaasti ja lausua ajatuksensa vapaasti — pelkäämättä iankaikkista tuomiota. Kun me astumme Teosofiseen Seuraan, hyväksymme sen ohjelman ensi pykälän, jonka mukaan tunnustamme, että kaikki ihmiset ovat veljiä. Ja sen Seuran jäsenenä olemme velvolliset osottamaan samaa kunnioitusta muiden rehellisille mielipiteille kuin sydämessämme soisimme, että muut osottaisivat meidän katsantokannallemme.

Kas siinä syy, minkätähden pidän luonnollisena ja oikeana ja minkätähden iloitsen siitä, että Palomaan kirja on ilmestynyt teosofisen teoksen nimellä. Onhan tekijä vilpitön totuudenetsijä, onhan hän mies, joka on paljon nähnyt elämää ja paljon ajatellut sitä — tätä ei kukaan epäile. Kuinka hän siis olisi kirjottanut kirjan, jonka sisältöä hän ei ottaisi omalletunnolleen, jonka siveellisyydestä hän ei olisi val-

mis vastaamaan, siksi kunnes hän itse mahdollisesti näkee asioita toisessa valossa? Kaikki syytökset kirjan epä-siveellisestä hengestä raukeavat tyhjiin tämän tosiseikan edessä.

Uuden ajan oireet. Olen kuullut kerrottavan, että jossain maamme lyseossa on kokonainen luokka, joka yhteisvoimin pohtii elämän kysymyksiä ja omaa sangen tolstoilaiset mielipiteet. Toivon, että näiden nuorten filosofinen ja uskonnollinen into ei laimene iän karttuessa.

Kolmas vuosikokous. Teosofisen kustannusliikkeen vuosikokous pidetään tänä vuonna maaliskuun 4 p:nä klo 1/2 10—1 Sörnäisten Työväen Yhdistyksellä.

Pekka Ervast.

Kysymyksiä ja vastauksia.

Hatullisia lukijoita pyydetään lähettämään toimitukselle kysymyksiä lehden ohjelmaan kuuluvilta aloilta ja samaten kirjallisesti vastaamaan lehdessä painettuihin kysymyksiin.

XXI. Kysymys. A. L. T. *Kun elämän taakka käy sietämättömäksi kantaa, niin eikö ole oikeutta omalla kädellä loppu tehdä, ja mikä sija sen tehtyä tulisi sielulla olemaan haudan tuolla puolen?*

Vastaus. Z. Tutkiessamme, mitä saamme tehdä, mitä ei, ja ajatellessamme tekojemme seurauksia on luullakseni hyödyksi, jos pidämme mielessämme pari tosiseikkaa:

1. Elämä haudan tuolla puolen on lepoa sielulle; se on täynnä ihanuutta, ja sen kärsimykset, jotka kyllä saattavat olla epätoivoisan kovia, eivät ole karmillisia seurauksia teoistamme maan päällä, vaan johtuvat siitä puhdistuksesta, joka on tarpeellinen, kun luonteessamme on heik-

kouksia ja kun himot meissä ovat elinvoimaisia. Kuoleman jälkeen emme siis »tyhjennä karmaa».

2. Karman määräämät seuraukset teoistamme jäävät sitä vastoin ikäänkuin odottamaan uutta esiintymistämme maan päällä. Jos väärin teemme, jos loukkaamme luonnon lakeja tai jos saatamme kärsimystä toisille olennoille, odottaa meitä karman rankaiseva käsi joko tässä tahi jossain tulevaisessa fyysisessä elämässämme, emmekä sen käden iskuja millään tavalla voi välttää.

Jos siis on kysymys itsemurhaajan kohdalosta kuoleman jälkeen, täytyy meidän sanoa, että varsinainen karma kohtaa häntä vasta ensi ruumistuksessa; ja se karma on samalla yhteydessä sen sisällisen vaikuttamisen kanssa, joka johti hänet itsemurhan tekoon. Jos hän murhasi itsensä jalosta syystä, jonkun aatteen tai jonkun ihmisen tai jonkun kansan puolesta, kasvattaa ja kehittää se teko hänen sielunsa suuruutta ja kauneutta eikä hänelle silloin koitu muuta karmaa kuin se, mikä mahdollisesti johtuu suoraan fyysisestä teosta. Mutta jos hän murhasi itsensä persoonallisista syistä, esim. päästäkseen itse erityisistä kärsimyksistä, tai jos hänen tekonsa tuotti surua muille, silloin samat kärsimykset uudistuvat ensi elämässä ja silloin samanlaiset surut häntä itseään kohtaavat. Tällöinen itsemurha on vain karman määräämän kärsimyksen siirtämistä ja tuonnemmaksi lykkäämistä.

Mitä taas tulee itsemurhaajan tilaan haudantakaisessa elämässä, ei se poikke muitten ihmisten tilasta muussa suhteessa kuin siinä, että itsemurhaaja astralisen olotilan alussa jää itsetietoiseksi eeteriruumiissaan alimmalla astralitasolla, mikä ei suinkaan ole kadehdittava kohtalo. Tässä kuitenkin tapahtuu poikkeus, jos itsemurha on tapahtunut epäitsekäistä motiveista. (Vrt. Valoa kohti, siv. 67 ja myös Mitä on kuolema?, siv. 186—194).

„ELÄMÄ”

on lehti

joka on ottanut todistaakseen, että ihmisten kannattaa jälleen *elää* ja olla onnellisia, jos teosofinen totuuden-tieto saatetaan luomaan kansallemme uusi sosialistinen yhteiskuntajärjestys. „Elämä” maksaa 2: 50 vuosikerta.

Konttoori: Annank. 13. Puhelin 5453.

Martin & Mäkelä

Kirjakauppa Söörnäisissä.

∴ Täydellinen kirja- ja paperikauppa. ∴
Parhaiten lajiteltu varasto Työväen- ja Teosofista kirjallisuutta.

— Puhelin 5434. —

Kaikkissa kirjakaupoissa:

Salatut tieteet ja sieluopin fysiologia.

Kirjoittanut Edmond Dupouy. Hinta 3: —.

Tässä huomattavassa teoksessa, joka on etevän ranskalaisen tiedemiehen kirjoittama, tehdään selkoa uusimmista tuloksista spiritismin alalla sekä kerrotaan monista omituisista kokeista. — Saadaan kustantajalta rahittavapaasti, jos aha seuraa tilausta.

Kustantaja YRJÖ WEILIN, Helsinki.

Palovakuutus-Osakeyhtiö FENNIA.

Helsingissä.

Unioninkatu 25. ∴. Telefooni 206.

Vilho Leikas & C:o

Suomalainen Kirja- ja Paperikauppa =

439 5th Str. Calumet, Mich., U.S. of A.

Ottaa vastaan „Omantunnon, Teosofisen Aikakauslehdnen” tilauksia.

Myy kaikenlaista Teosofista y. m. kirjallisuutta.

Postin kautta tilatut kirjat toimitetaan erittäin huolellisesti.

J. A. Tukiaisen Paperikaupassa

Hämeenkatu 2 A. Puhelin 2041

Otetaan vastaan m. m.

„Omantunnon” tilauksia.

Teosofista kirjallisuutta on kaupassa myytävänä

Kip-ikuvia suurmiehistämme, Kuvajalustoita, Taulutelineitä, Huonekaluja kaikkia lajia, Oviverhoja, Uudinkankaita, Mattoja, Puku- ja Päälystakkikankaita sekä valmiita Vaatteita, koko- ja puolivillaisia Leninkinkankaita y. m., y. m

Suomen Teollisuus-Kaupassa.

Sen pä sanon:

jos tahdot *kelvollisen leimasi-*men, käänny silloin maamme tällä alalla vanhimman spesialistin puoleen

Kelvertaja J. E. WALLDÉN.
Helsinki. Mikonkatu 1. Tel. 2089.

KIRJAKAUPPA * BOKHANDEL

AKTIEBOLAGET

MINERVA

OSAKEYHTIÖ

HELSINKI — TELEF. 23 03 — HELSINGFORS.

Tapaturmavakuutus-Osakeyhtiö PATRIA.

Helsingissä.

Unioninkatu 25. ∴. Telefooni 1481.

Paperia, Kirjekuoria ja Kirjoitustarpeita

halvimmalla

Dahlbergin Paperikaupassa.

Aleksanterink. 15. Pohj. Esplan.k. 23.

O. J. Liljan

hyväksi tunnettu

Kirjansitomo

Helsingissä

Vastaanottaa kaikkia ammat-
tiin kuuluvia töitä ja suori-
tetaan nämät varsin huol-
lellisesti ja nopeasti sekä
kohtuullisiin hintoihin.

Osote: Fredrikinkatu 42.

Puhelin 1890.

KIRJAPAINOYHTIÖ VALO

Helsinki :: Hakasalmenkatu 2 (porttikäytävä)

Telefooni 3940

Suorittaa huolellisesti kaik-
kia kirjapainoalaan kuulu-
via töitä :: Nopea suoritus
:: Hinnat kohtuulliset ::

OMATUNTO

TEOSOFINEN AIKAKAUSLEHTI

TOINEN VUOSIKERTA

H:ki, Kirjapainoyhtiö Valo

MAALISKUU, 1906

	Siv.
I. Onko ihminen olemassa kuoleman jälkeen?	
<i>Annie Besant</i>	67
II. Teosofia kysymyksissä ja vastauksissa, III, <i>Pekka</i>	
<i>Ervast</i>	72
III. Lyhyt silmäys Teosofisen Seuran historiaan .	76
IV. Murrosajan mietelmiä, <i>Vesanto</i>	78
V. Mediumin kokemuksia, IV, <i>A. V. Peters</i> . . .	80
VI. Onko teosofia dogmatinen? <i>A. N.</i>	82
VII. Selvä asia — päinvastaiseen suuntaan, <i>Aate</i> .	84
VIII. Tien varrelta, <i>V. V.</i> ja <i>P. E.</i>	86
IX. Omantunnon toimitukselle, <i>K. H.</i>	89
X. Ihmiskunnan juurirodut, <i>M. K.</i> ja <i>P. E.</i> . . .	89
XI. Kirjoja, vanhoja ja uusia	91
XII. Kysymyksiä ja vastauksia	93
XIII. Vapaaehtoisia lahjoja	94
XIV. Esitelmärahasto	95

Omantunnon, Teosofisen Aikakauslehden, ohjelma on sama kuin Teosofisen Seuran.

Teosofisen Seuran tehtävät ovat:

1. Muodostaa yleisen veljeyden ydin, katsomatta uskontunnustukseen, rotuun, kansallisuuteen, sukupuoleen, yhteiskunta-asemaan tai väriin.
2. Edistää vertailevia uskonnollisia, filosofisia ja tieteellisiä tutkimuksia.
3. Tutkia tuntemattomia luonnonlakeja ja ihmisen salaisia voimia.

OMATUNTO TILATAAN

postin kautta, kirjakaupoista, asiamiehiltä ja suoraan Omantunnon konttorista, Vuorikatu 12, Helsinki. Puhelin 47 11.

TILAUSHINTA

Suomessa on postimaksuineen koko vuodelta Smk 5: —. Yksityisnumerot 60 p:iä. Venäjällä postimaksuineen 2 ruplaa. Amerikassa samaten 1½ dollaria. Ruotsissa samaten 4. kr. Asiamiehille myönnetään 10 % alennus.

ILMOTUSHINTA

on ilmoitusruudulta 5 mkaa kerralta. Sama ilmoitus useampia kertoja 10 % alennuksella.

OMANTUNNON KONTTORI, VUORIKATU 12,

on auki joka arkipäivä klo 10—7. Taloudenhoitaja tavataan varmimmin klo 5—7 j. p.p.

OMANTUNNON TOIMITTAJIA

tavataan konttorissa keskiviikkoisin klo 7—7,30 j. p.p.

OMATUNTO

TEOSOFINEN AIKAKAUSLEHTI

VOL. II

HELSINGISSÄ, MAALISKUUN 15 P:NÄ 1906

N:o 12

ONKO IHMINEN OLEMASSA KUOLEMAN JÄLKEEN?

Esitelmä.

(Jatko ja loppu.)

Kun tutkija tällä tavoin on tullut yhteyteen tuonpuolisten olojen kanssa, niin ensimmäisenä hänen silmiinsä pistää se, että ne miehet ja naiset, jotka ovat astuneet yli kuoleman kynnyksen, eivät ollenkaan ole muuttuneet, vaikka ovat jättäneet fyysisen verhonsa. Heidän ajatuksensa ja intohimonsa, tunteensa ja harrastuksensa ovat aivan samat kuin ennen. Kuolema ei tee ihmeitä. Kaikki ne himot ja halut, joilla ihminen riippuu kiinni tässä maailmassa, ne hän ottaa toisellekin puolelle mukaansa. Meidän tarvitsee vain ottaa selvä nykyisistä harrastuksistamme voidaksemme päättää, minkälainen tilamme siellä tulee olemaan. Tämä tosiseikka juuri tekee meille niin äärettömän tärkeäksi saada tietää jotain tuonpuolisista oloista; suuri enemmistö ihmisiä ei tiedä näistä seikoista niin mitään, mutta tämä tietämättömyys vaikuttaa hyvin surullisesti heidän tulevaan elämäänsä siellä.

Jos nyt pääsemme selville siitä, että ensimmäiset kokemuksemme toisella puolen riippuvat siitä, missä mielentilassa me olemme jättäessämme ruumiimme, niin oivallamme, kuinka tärkeätä on olla pelkäämättä kuolemaa. Jos kuolevalla on kuolonkahu, niin tämä kahu pitää hänet kynsissään vielä tuolla puolen, ja tämä este on hänen ensimmäiseksi voitettava, ennenkuin hän voi saavuttaa rauhan ja autuuden. Ei mitään ole kauheampaa katsella tuonpuolisessa maailmassa kuin niiden

ihmisraukkojen tilaa, jotka ovat eronneet tästä elämästä uskoen ijankaikkisiin kärsimyksiin; se ajatus nousee heissä uudestaan; heti kun huomaavat menneensä manalle, ja vaivaa heitä yhä edelleen, kunnes lopultakin tulevat vakuutetuiksi siitä, ettei siinä ole minkäänlaista perää. Minä tiedän aivan hyvin, että tämä painajainen nykyään on vähitellen katoamaisillaan ihmisten käsityksistä, ja että monet kristityt papit nyt jo saarnaavat toivon evankeliumia eikä epätoivon; mutta vielä kuitenkin löytyy henkilöitä, jotka uskovat ikuisen helvettiin, ja nyt me käsitämme, kuinka tärkeätä heille on vapautua tästä taikauskaisesta kauhusta, jottei heidän tarvitse kohdata tätä kummitusta kuoleman tuolla puolen.

Tällä en tahdo kieltää, että tuskat ja kärsimykset monessa tapauksessa kohtaavat kuollutta, mutta ne ovat ohimeneviä. Syyn ja seurauksen laki ei tunne poikkeuksia; jos ihminen tällä puolen antautuu himojensa — aistillisuuden, kohtuuttomuuden, juoppouden, vihan — hallittavaksi, ja jos hän jättäessään fyysisen verhonsa ei ole päässyt niistä voitolle, niin hänen totta tosiaan täytyy kestää 'kovia kärsimyksiä kuoleman jälkeen; tämä kärsiminen on välttämätöntä, vaan ei ikuista. Tämä on helposti ymmärrettävissä. Kuulemmehan usein, kuinka juomari kituu, jollei hän saa väkeviä, kun juomahimo häntä kiusaa. Usein hän sanoo:

Minä tekisin lopun tästä onnettomasta tavasta, jos *voisin*, mutta kun himo tulee, niin se pääsee voitolle, minä kärsin niin kauheasti, että minun *täytyy* tyydyttää se, seuratkoon mitä hyvänä. Nyt kun tiedämme, mitä meitä odottaa kuoleman jälkeen, on vastauksemme hänelle selvä ja suora: »Tämä tuska *täytyy* sinun kestää ennemmin tai myöhemmin; parempi on silloin tehdä se tällä puolen kuolemaa, missä edut vielä ovat sinun, kuin toisella puolen, missä vaikeudet tulevat olemaan äärettömän paljon suuremmat.» Sillä se ruumis, jossa ihminen kuoleman jälkeen asuu, on kokoonpantu paljon hienommasta aineesta, ja sama voima vaikuttaa siellä paljon tehokkaampana kuin tässä fyysillisessä aineessa, joka on raskaampi ja tiiviimpi. Sama voimamäärä vaikuttaa siellä toisella puolen paljon kiivaampana himona — ja tätä himoa *ei voi* siellä tyydyttää. Minä tunnen tapauksen jolloin tieto näistä seikoista pelasti juomarin, sillä siitä sai hän voimaa irtautumaan tuon hirvittävän paheen pauloista; itse asiassa tämä on mahtava vapautumiskeino niille onnettomille, jotka ovat turmiollisten fyysillisten paheiden orjia. Totuuden tieto voi antaa heille rohkeutta ja voimaa hillitsemään himoaan jo täällä, ettei tarvitse sitä tehdä siellä paljon suuremmissa tuskissa. Sillä se on *voitettava*: jokainen elävä sielu on sisimmässä olemuksessaan jumalallinen, se ei saa ainaaksii jäädä synnin ja paheen orjaksi.

Toinen seikka, jonka huomaamme, kun osaamme siirtyä toiselle puolelle, on se, että suuri joukko ihmisiä tuntee pitkät ajat elämänsä siellä sängen tyhjäksi ja ikäväksi — ja siinä juuri on yksi syy, miksi he uudelleen pyrkivät yhteyteen maan kanssa. Kaikki heidän harrastuksensa kohdistuivat maalliseen elämään, heillä ei ollut täällä alhaalla sellaisia pyrkimyksiä, joita sitten siellä saattaisi edelleen kehittää; seuraus on, että heidän kuoleman jälkeen täytyy ahertaa tyhjiin maalliset

harrastuksensa, ja tämä työ vaatii hyvin pitkän ajan. Tämä tila, jolloin sielu on maahan sidottu, velto ja korkeampia harrastuksia vailla, on ehkä kaikkein tavallisin kuoleman jälkeen. Sellaisille sieluille annetaan paraiten apua, kun heissä herätetään rohkeutta ja voimaa voittamaan tämän velttoutensa ja kun kiihoitetaan heitä niin pian kuin mahdollista ponnistautumaan maallisen elämänsä välttämättömien seurausten läpi, jotta sitä pikemmin voisivat korjata sen hyvän sadon, joka edempänä tiellä heitä vartoo.

Oikea käsitys näitten lakien luonnosta antaa meille hyviä viittauksia, kuinka järkevästi voimme käyttää aikaamme, varsinkin vapaahetkiämme. On hyvin tärkeätä, että nuoriso oppii monenlaisten tarjolla olevien huvitusten joukosta valitsemaan sellaisia, jotka voivat kohottaa ja jalostaa sen mieltä eikä sellaisia, jotka pahentavat ja alentavat. Minä koskettelen nyt kysymystä, joka ansaitsee suurta yleistä huomiota, nim. kysymystä suuren rahvaan huvituksista. Niin kauan kuin nämät ovat aivan kehoja ja typeriä, niin kauan kuin esim. se musiikki jota kansalle tarjotaan, on kaukana *todellisesta* musiikista, *niin* kauan ei myöskään voi moittia että huvituksenhaluiset ottavat mitä heillä on tarjona. Minä en vastusta huveja, jotka todella ovat virkistykseksi ja iloksi. Kaikissa huvituksissa pitäisi olla jotain kauneutta, taidetta, aistia, niin että nuoret voivat lähteä huvipaikoista *parempina* eikä *huonompina* kuin olivat astuessaan kynnykseltä sisään.

Saattaa kysyä: »Mitä tällä on tekemistä kuolemanjälkeisen elämän kanssa?» Hyvin paljon. Kaikkien näiden nuorten pitää näet kerran vielä käydä läpi kuolemanjälkeisen elämän, ja siihen elämään eivät he voi mukanansa viedä rekilauluja, tanssisäveleitä ja muuta turhuutta. Mutta jalot, sopusointuiset sävelluomat sekä yleensä kaikki, mikä syventää ja jalostuttaa tunnetta, *ne* voivat sisältää paljon, mitä

saattaa viedä mukanaan haudantakaiseen maahan. Sillä siinäkin maassa on soitantoa, kauniimpata kuin tämä maa saattaa tarjota; sielläkin on kauneutta, mitä hurmaavinta kauneutta, joka vaikuttaa sielun jalompiin puoliin — ja tämän tähden täytyy juuri näitä puolia jo tässä elämässä ottaa varteen ja kehittää. Muuten on oma kokeukseni opettanut minulle, että sivistymättömässä rahvaassakin aina löytyy paljonkin taipumusta jaloihin huvituksiin; vieläpä verrattain raa'assa ja alhaisessa ihmisessä valveutuu ja vahvistuu sen kautta se hyvä, joka uinuu hänen sielunsa pohjassa. Kun nyt siis kehotan itseksitakin valmistautumaan kuolemanjälkeiseen elämään, niin en sano, kuten monet muut synkällä ja pahaenteisellä äänellä: »Valmistaudu kuolemaan! Valmistaudu astumaan Tuomarisi eteen!» vaan sanon: »Valmistaudu tulevaa elämää varten järkevällä tavalla, tyyneesti punniten; sen voit tehdä kehittämällä jalompia tunteitasi, parempaa luontoasi, ja taistelemalla huonompia, eläimellisiä taipumuksiasi vastaan.»

Mitä muuta kuin tällaista valmistelua me voisimme tehdä saadaksemme elää rikkaampaa ja täydempää elämää toisella puolen hautaa? Sekin elämä on kehittymistä. Me lähdemme siitä kohdasta, jolla olimme kuollessamme, mutta me kuljemme vakavasti eteenpäin pitkien rauhan ja autuuden aikojen vierieessä. Ja etenemisemme riippuu siitä, mikä on ollut lähtökohtana, sillä *uusia* lähtökohtia emme siellä voi itsellemme hankkia. Mitä täällä olemme alottaneet, sitä voimme jatkaa siellä, mutta emme voi lähteä uusille urille älyllisessä eikä muussakaan toiminnassa. Työnaineiksina tulemme käyttämään, mitä tällä puolen olemme ajatelleet ja tunteneet — sentähden täytyy meidän juuri *nyt* muistaa hankkia välttämättömät edellytykset vuosisatojen onnelliselle ja rauhaisalle kehittymiselle haudan tuolla puolen. Jokainen jalo ajatus, joka hetkeksikin on

valaissut sieluumme, jokainen harras toivo saada auttaa kärsivää veljeä tai siskoa, jokainen toive, jokainen pyrkimys, jokainen ponnistus ihmiskunnan auttamiseksi muodostuu siellä niiksi aineksiksi, jotka luovat kehityksemme. Ajattele tarkasti, mitä tämä tarkoittaa! Tahtoisihan niin moni teistä uhrata enemmän, kuin hänen varansa nyt myöntävät, työskennellä ihmiserakkauten palveluksessa enemmän kuin hän nyt saattaa tehdä. Heille sanon minä: »Älä anna sydämesi murheesta murtua, sinä joka kärsit kärsiväisten kanssa! Osoita heille kaikki myötätuntosi, sure surevaisen, iloitse onnellisen kanssa! Sillä jokainen tunne, joka on sydämessäsi asunut maallisen elämäsi aikana, tulee takaisin, kun olet päässyt taivaallisiin asuinsijoihin, ja näistä tunteista olet silloin rakentava, et enää turhia toivomuksia, vaan todellista *kykyä* toimia ja auttaa. Kun taas kerta saapuu se hetki, jolloin olet syntyvä uuteen elämään maan päälle, tulet sinä sinne pää ja sydän täynnä tunteita ja tuumia ihmiskunnan auttamiseksi ja myöskin täynnä *kykyä* panna toimeen nämä aiheet». — Mikä lohdutus onkaan tässä iloisessa sanomassa tuolta puolen, sen tietävät parahiten *ne*, joiden sydän on ollut murtumaisillaan heidän surressaan kaikkea sitä kurjuutta ja kärsimystä, mikä tämän maan pinnalla rehoittaa.

Sama on laita kaikkien muidenkin tunteiden, jotka täällä maan päällä sydämessämme liikkuvat. Rakkaus tuottaa meille yleensä yhtä paljon tuskaa kuin iloa — usein enemmänkin. Älä pelkää sitä tuskaa, mikä seuraa jaloa rakkautta, kun se tulee petetyksi taikka ei saa osakseen vastarakkautta! Äidin rakkaus poikaan, joka murtaa hänen sydämensä, vaimon rakkaus puolisoon, joka pettää hänet, ystävän rakkaus, joka kestää, vaikka tuo toinen ystävä hänet unohtaa tai kavaltaa — kaikki nämät jalot rakkaudentunteet palaavat meille korkeammassa maailmoissa ja tekevät taivaamme rikkaaksi ja iha-

naksi. Siellä me tulemme jälleen kohtaamaan jokaisen inhimillisen sielun, jota täällä olemme lempineet kokonaisuella ja vähentymättömällä rakkaudella ja jokikisen rakastetun, jonka saatamme täällä alhaalla luulla menettäneemme. Kaikki rakastavaiset kohtaavat toisensa taivaassa, sillä rakkauden liittoon ei Kalman kylmällä kouralla ole valta koskea; kuolematon ja jumalallinen on lempi. Se poika, joka miehenä särki äitinsä sydämen, rakasti kuitenkin äitiään kun hän lapsukaisena leikki hänen jalkainsa juuressa; näennäisesti tämä rakkausside kenties on katkennut — silloin on se solmittava jälleen toisella puolen kuolemaa. — Senvuoksi vaikka rakkautesi tulisi sinulle tuskaksi eikä autuudeksi niin pidä siitä kiinni, ja kerta on se sinut johtava autuuden asunnoille. Ja siellä, rakkauden ja rauhan tyyssijassa, on rakastamiskyky kasvava kaiken sen rakkauden kautta, mikä täällä alhaalla näytti hukkaan menneeltä: jokainen sellainen lempi tulee jalokivenä loistamaan ihanassa taideteoksessa, jonka siellä vähitellen luomme kaikista maallisen elämämme hyvistä ja jaloista ajatuksista.

Toinen jalojen tunteitten ja liikutusten ala on taide. Miten usein meitä täällä alhaalla kohtaa katkera pettymys ja tuskallinen voimattomuus, kun meidän pitäisi muuttaa mielikuvituksemme ihanat unelmat näkyväksi todellisuudeksi! Kuinka vähän kykymme useinkaan vastaa sitä, mitä tahtoissimme aikaan saada! Tähänkin sanon minä: Uskalla uneksia! Luo mielikuvituksessasi kaikki ne kauniit säveleet, värit, veistokuvat, joita eivät kätesi todellisuudessa kykene jäljittelemään! Luomisen *taidon* tulet kerran saavuttamaan, sillä se seuraa sydämesi kiihkeätä kaipausta. Kasvata sitä pientä kyvyn tainta, mikä sinulla jo mahdollisesti on, kastele sitä, anna auringon sitä lämmittää; tuo pieni taimi on ylhäällä iharammassa maailmassa nouseva neron laakeripuuksi, ja pyrkimyk-

sistäsi, kaipauksestasi ei ole mitään hukkaan haihtuva.

Järkemmekin kasvaa tuossa paremmassa maailmassa ja paljon nopeammin kuin täällä alhaalla. Joka tietoa kaipaa, mutta ei voi sitä saavuttaa arkielämän ahtaissa oloissa, tottahan silläkin on satonsa korjattavana toisella puolen kuoleman? Älköön hän vaan antako tiedonjanonsa sammua; pitäähän hänen ainaisen raatamisensa lomassa voida yhden hetken, vaikkapa vain muutaman minuutin esim. rautatievaunussa, uhrata hyvän kirjan lukemiseen siirtyäkseen suurten ja kaunisten ajatusten pariin. Kuinka niukat nämä hetket lienevätkin, niin kuitenkin vuoden vierieissä niiden kokonaistulo ei ole niinkään pieni, ja ne ovat ne ainekset, jotka tulevat antamaan hänen älylleen ravintoa tulevassa elämässä.

Me voimme siis jo tämän maallisen elämämme aikana tehdä paljon saat- taaksemme tulevan elämämme kehityksen ja edistyksen ajaksi. Täällä alhaalla on elämä tosin ahdasta ja rajoitettua; kaikilta puolin meitä muurit ja aidat saartavat, ja usein tuntuu, kuin nämä esteet olisivat voittamattomia. Mutta kuolema ne muurit murtaa. Säilytä vain usko luontosi jumalalliseen olemukseen ja varmuus siitä, että sinun päämääräsi on kerta tulla täydelliseksi; vain ajankysymys on, koska tämän täydellisyyden maailma käsittää. Tämänkin ajan voit vielä lyhentää, jos oikein käytät jokaisen pienenkin hetken, jonka olet vapaa arkielämän aherruksesta. Ja elämä tulee valoisammaksi, voimakkaammaksi, kun se on toivoa täynnä; ei kukaan ihminen, jolla on toivo jällellä, voi olla kokonaan onneton. Se valaisee säteillään synkimmänkin taulun, jopa kullalla reunustaa pilviröykkiötkin, jotka niin ylen usein päämme päälle kasaantuvat. Ajattele! tuonpuolinen elämä on paljon paljon pitempi kuin tämä lyhyt elämämme — tuhanet vuodet siellä, täällä kymmen-

kunta. *Siellähän* me oikeastaan elämme, taivas on oikea kotomaamme; tänne maahan me tulemme vain lyhyeksi hetkeksi kokoomaan, mitä tarvitsemme voidaksemme elää todellista elämätämme tuolla ylhäällä. Me olemme kuin lintu, jonka näet liitelevän ylhäällä kirkkaassa aurinkoisessa sinessä: tuokioksi se liepsahtaa alhaalta noutamaan, mitä se ravinnokseen tarvitsee; kohta se taas liitelee takaisin oikeille olosijoilleensa. Niin mekin käymme lyhyen ajan aineellisuuden alhossa palaten taas pikaisesti hengen valtakuntaan.

Tämä on totuus, suuri ja ihana totuus; kaikki, jotka kykenevät näkemään, mitä toisella puolen kuoleman löytyy, voivat sen todistaa. *Siellä* on kotomme; täällä viivymme vain lyhyen ajan kokemusta saadaksemme ja palvellaksemme. Siinä on maallisen elämän kaksi tarkoitusta: koota kokemuksia, jotta siten voisimme edemmäksi päästä, ja palvella, jotta meissä Kristus sen kautta kasvaisi. Ei ansaitse elämistä mikään elämä, joka ainoastaan itsekkäitä ajatuksia on täynnä ja kylmää välinpitämättömyyttä ympäröivää maailmaa kohtaan. Ainoastaan *sen* elämä kehittyy edelleen taivaan tarloissa, joka aina on antanut ja suonut toisille, mitä parasta hänellä on ollut. Ihmeellistä ja ihanata! Kaikki, mitä meillä on todellista hyvää, oikea omaisuutemme — tiedot, jalot tunteet, taidet, rakkaus — se ei vähene, jos siitä toisille jaamme, vaan päinvastoin karttuu, mitä enemmän annamme. Kaikki aineellinen tavara vähenee ja kuluu käyttämisestä: kun ihmisen pitäisi antaa muille ajallisia hyvyyksiään, täytyy hänen ensin tehdä laskujaan ja useinkin sanoa: »Minulla on töin tuskin, mitä tarvitsen vaimoani, lapsiani ja itseäni varten; kuinka silloin voisin antaa mitään pois?» Mutta niin ei ole laita korkeampien, henkisten hyvyyksien, järjen, sydämen, hengen tavaroiden. Jos tiedän jotain, en sitä kadota, jos toisille opetan, päinvastoin

se tulee vielä enemmän *omakseni*, kun olen jakanut siitä jollekin, joka tiesi vielä vähemmän kuin minä. Samoin on laita kaikkien omaisuuksien, jotka todellakin ovat meille jonkin arvoiset. Köyhtymistä ei meidän tarvitse pelätä, silloin kun avoimin käsin jakelemme niitä lähimäisillemme. Anna heille tietosi, voimasi, rakkautesi, anna kaikki, mitä sinulla on, ja jos sitten hetkenkin luulet, ettei sinulla ole muuta antamista, niin olet heti kohta huomaava, että rakkauden, kauneuden ja voiman tyhjentymättömästä lähteestä on sinuun virrannut niin paljon tuota kaikkea takaisin, että olet tullut entistä rikkaammaksi, et köyhemmäksi.

Tässä on se salaisuus, kuinka hyödyllinen ja jalo elämä on elettävä: jos tahdomme saavuttaa mitä hyvänsä semmoista, joka todellakin ansaitsee tavoittelemista, niin se ei kasva muuten, kuin että jaamme sitä veljillemme. Ne, jotka tämän ymmärtävät, jotka osaavat antaa oikean arvon ajalliselle verrattuna sielun katoamattomiin aarteisiin, ainoastaan *ne* ovat viisaita, ainoastaan *ne* ymmärtävät elämisen taidon. Sellaisesta elämästä koituu hyötyä heille itselleen ja koko ihmiskunnalle, ja kun he kuolevat, tulee heidän haudantakainen elämänsä jatkuvaksi edistymiseksi, ja kun he vihdoin taas palaavat maahan, tuovat he muassaan tänne edistyksensä tulokset, jotta nekin tuottaisivat hyötyä. Siten he tulevat maailman palvelijoiksi, johtajiksi ja vapahtajiksi.

Annie Besant.

„Minä elän. Ja elämä on itsessään jo onnea. Kaikesta huolimatta. Vaikkapa omasta mielestäni olen yksinomaan kärsinyt. — Ihmisen suurin hurskaus on sanoa elämälle hymyillen: alkoon minun tahtoni tapahtuko vaan sinun!”

Rilke.

Teosofia kysymyksissä ja vastauksissa.

III.

Teosofia ja yhteiskunnalliset parannukset.

Kysyjä. Te sanoitte puoltavanne yhteiskunnallisia parannuspuuhia ja sanoitte, että teosofia ei suinkaan ole minkään sosiaalisen uudistustyön vastustaja. Mutta eipä ihmisillä yleensä, ei ainakaan sosialisteilla, ole semmoinen käsitys; vallan äskettäin eräs tuttavani, kun tulin maininneeksi teosofian nimen, kysyi minulta melkein surkutellen: »aiotko nyt kääntää selkäsi työväen aatteelle ja ruveta teosofiseksi haaveilijaksi?» Hän käsitti siis, että nämä kaksi asiaa ovat toistensa vastakohdat.

Vastaaja. Samalla tavalla käsittää jokapäiväinen kristitty, että ihminen tullessaan teosofiksi samalla tulee jumalankieltäjäksi, kristinuskon viholliseksi, jopa antikristukseksi! Teosofia ei ole minkään erityisen vakaumuksen eikä elämänkäsityksen vihollinen — päinvastoin. Mutta teosofia näyttää mitä joka kohdassa on totuutta, mitä mahdollisesti vääryyttä, ja sentähden se ei liioin umpimähkään mitään hyväksy. Se tutkii, se valaisee, se pukee alastomaksi.

Kys. Kyllähän minä tiedän, mitä hänkin — tuo tuttavani — ajatteli sydämessään ja mitä ylipäänsä materialistiset sosialistit ajattelevat. He ajattelevat, että teosofia, joka uskoo taivasta ja ihmisen elämää kuoleman jälkeen, ei voi muuta kuin vastustaa tämän maallisen elämän ulkonaista parantamista, sillä kirkko on kuitenkin pitkin matkaa opettanut, että »murhe täällä, ilo siellä.»

Vast. Olkoon, mutta semmoinen kanta ei ole ollut viisaudesta. Niinkuin jo viimein huomautin, on kuolemanjälkeinen elämä tämän nykyisen jatkamista. Kuta rikkaampi henkisesti tämä elämä on, sitä monipuolisempi

ja ihanampi on elämä haudan tuolla puolen. Köyhyys ei suinkaan ole haudantakaisen taivaan portin avain eikä maallinen rikkaus sulje ihmistä ulos taivaasta; mutta henkisesti köyhä ja kehittymätön ihminen ei jaksa kauan viihtyä taivaassa. Näemme siis, että taivaalla on sangen vähän tekemistä aineellisen köyhyyden ja rikkauden kanssa. Totta on kyllä, että ulkonaisesti halpa ja hylätty ihminen usein on henkisesti suuri, ja että kullassa ja mahtavuudessa rypijä on henkinen kääpiö. Mutta ei se mikään laki ole. Palatkaamme siis asiaan.

Kys. Sitä tahdoin teiltä kuulla: miksi ja millä tavalla teosofia kannattaa yhteiskunnallisia parannuksia?

Vast. Miksi? Ettekö muista, että teosofian kolmas perusoppi H. P. Blavatskyn mukaan on ihmisten vastuun yhteys? Ettekö muista, että Teosofisen Seuran ensimmäinen ohjelmapöytä on ihmisten yleinen veljeys? Ajatelkaa nyt: kaikki ihmiset ovat veljiä, koko ihmiskunta on suuri perhe, joka yhteisesti on vastuunalainen sekä yksilöiden että kansojen elämästä. Eikö perheessä, jonka jäsenet rakastavat toisiaan, yhden harha-askel herätä surua kaikissa? Eivätkö kaikki yhdessä koeta sovittaa yhden rikosta? Eivätkö kaikki iloitse yhden onnesta? Eikö ilo ja suru sanalla sanoen ole yhteistä? Sama pitäisi olla laita kansojen, sama koko ihmiskunnan, sillä ihmiset ovat totisesti yhtä ainoata perhettä.

Kys. No niin, sen tavallaan materialismikin opettaa.

Vast. Opettaa, ja mikäli valistunut materialismi sitä opettaa, sikäli se seisoo totuuden pohjalla. Kuitenkin sen kanta on puolalainen, sillä se näkee veljeyden ruumiilliselta puolelta vain. Ihminen on ruumiillinen olento ja kaikilla ihmisillä on sama ruumiillinen alkuperä, se sanoo. Mutta teosofia selittää, että ihminen on henkinen olento, tietävä, tahtova ja tunteva minuus, ja että kaikilla ihmisillä on sama henkinen alkuperä.

Kys. Eikö määrittely ole yhden-tekevä, kun asia on sama?

Vast. Ei ollenkaan. Kuinka ihminen, joka on ruumiillinen olento, voisi olla ruumiinsa ja ruumiillisten viettiensä herra? Kuinka ihminen, jonka olemassa olo on ruumiin rajottama itseys, voisi voittaa sen itseyn synnyttämää luonnollista itsekkyyttä? Ettekö huomaa, että kaikki jalous, hyvyys ja epäitsekkyyys — toisin sanoen ne hyveet, jotka tekevät perhe-elämän mahdolliseksi — ovat hengestä kotoisin, ovat kotoisin valtakunnasta, joka kykenee voittamaan tämän ruumiillisen ja näkyväsien? Ettekö huomaa, että kaikki meidän yhteiskunnalliset epäkohtamme ja vääryytemme selvin piirtein kuvastavat sitä katsantokantaa, että me muka emme ole toistemme veljiä, emme vastuunalaisia toistemme kärsimyksistä? Jos ihmiset tuntisivat itsensä saman perheen jäseniksi, jos kukin kansa, kukin valtio, kukin yhteiskunta järjestyisi suuren perheen tapaan, silloin olisi tuhatvuotinen valtakunta lähestymässä.

Kys. Totta kyllä, mutta kuinka semmoinen asiain tila on aikaansaattava?

Vast. Levittämällä teosofisia oppeja. Kun ihmiset ensin saadaan ymmärtämään, sitten herää heissä tahtokin.

Kys. Mutta on veljeyttä saarnattu pitkin koko kristillistä aikakautta?

Vast. Onko? Epäilemättä Kristus sitä saarnasi, ja se oli hänen maailmankatsomuksensa ydin, mutta eikö kristikunta pitkin matkaa ole puhanut »sielujen pelastusta» helvetin tullesta — ensin »uskon ja tekojen» avulla, sitten vain »uskon»? Minun tietääkseni on saarnattu yleistä veljeyttä sangen laimeasti! Jos joku semmoista uskalsi puhua, häntä varnottiin vaarallisena kerettiläisenä. Entä tänä päivänä? Missä kirkossa sitä saarnataan? Menkää sanomaan jokapäiväiselle tietämättömälle kristitylle, että me olemme kaikki veljiä, niin hän kuuntelee teidän puhettanne kuin uutta oppia.

Ja puhukaa siitä sivistyneelle kristitylle, niin huomaatte pian, ettei hän sitä sydämessään usko, tai sitten hän antaa käsitteelle toisen merkityksen ja sanoo: niin, niin, kaikkien sielut täytyisi pelastaa. Kuinka kirkollinen kristinusk, joka tuomitsee toisen osan ihmiskuntaa ikuiseen helvettiin, toisen osan ikuiseen taivaaseen, voisi uskoa ja opettaa kaikkien veljeyttä? Sehän olisi sulaa jumalan pilkkaamista!

Kys. Hm... Teosofia siis kannattaa yhteiskunnallista parannustyötä, sentähden että se uskoo ihmisten yleiseen veljeyteen ja vastuun yhteyteen, ja sentähden että paremmat aineelliset olot auttavat henkistäkin kehitystä eteenpäin, kuten muistan teidän viime kerralla sanoneen. Mutta millä tavalla teosofia tahtoo, että tätä työtä on tehtävä? Millä tavalla teosofia neuvoo yhteiskuntaa parantamaan? Miten teosofit käytännössä toteuttavat aatteitaan?

Vast. Vastatakseni ensinnä viimeiseen kysymykseenne tahdon sanoa, että siinä kohden jokainen teosofi menettelee oman järkensä ja omantuntonsa mukaan. Teosofinen Seura, jolla ei ole mitään poliittisia tarkotusperiä, ei semmoisenaan velvota jäseniään ajamaan määrättyä yhteiskunnallista tai valtiollista ohjelmaa. Sen oma ohjelma on tarkoin lausuttuna »kolmessa pykälässä,» ja sen oma työ on puhtaasti aatteellista. Kun se on saanut teosofiset aatteet leviämään kaikkiin kansoihin, kun se on saanut ne tunnetuiksi kaikissa maan ääriissä, silloin ei Teosofista Seuraa enää tarvita. Meidän täytyy siis muistaa, että Teosofinen Seura ei pakota ketään sosialistiksi eikä kapitalistiksi, ei sortajaksi eikä orjaksi. Mutta teosofiset aatteet velvottavat. Teosofinen maailmankatsomus tekee meistä filantropeja, s. o. ihmisystäviä. Sentähden voimme siirtyä toiseen kysymykseenne, millä tavalla teosofia tahtoo, että yhteiskunnallista parannustyötä tehdään. Ja jos nyt koetan sanoa teille pari sanaa

tästä asiasta, täytyy minun huomauttaa, että lausun omia mielipiteitäni, joista ei Teosofinen Seura eikä toiset teosofit ole vastuunalaisia.

Kys. Sen tiedän sanomattannekin. Muuten minusta tuntuu, ettette teosofit ole niin suuresti erimieliset.

Vast. Eräissä kohdin olemme tietysti yksimieliset, mutta on kysymyksiä, varsinkin n. s. käytännöllisiä, joista saatamme olla hyvinkin eri mieltä.

Kys. Mutta onhan teillä auktoriteetteja, semmoisia opettajia, joiden sanoihin te luotatte?

Vast. Opettajia meillä on — ja voittehan kutsua heitä auktoriteeteiksi, sillä he *tietävät* enemmän kuin me muut; mutta heidän sanoihinsa me luotamme — eli meidän pitäisi luottaa — ainoastaan siinä määrin kuin meidän oma järkemme ja sisäinen tuntomme myöntää. Mitään paavia meillä ei ole. Mitään erehtymätöntä auktoriteettia meillä ei ole. Ainoa ehdoton auktoriteetti on totuus.

Kys. Suokaa anteeksi, että vein teidät syrjään aineesta. Nyt suonette minun kuulla teosofian kannan puheena olevassa asiassa?

Vast. Teosofian periaatteellinen kanta yhteiskunnallisissa ja valtiollisissa kysymyksissä on todella vähän toisenlainen kuin useimpien uudenai-kaisten aatesuuntien.

Kys. Niinkö?

Vast. Mitä kaikki maailmanparantajat huutavat? Mihin he ensin kääntävät huomionsa? Eikö heidän kantansa voisi supistaa tähän lauseeseen: »Te köyhät ja sorretut, herätkää näkemään, kuinka paljon vääryyttä te karsitte!»

Kys. No niin — entä teosofia?

Vast. Jos yhdessä lauseessa tahtoisin esittää teosofian kannan, tekisi mieleni huudahtaa: »te rikkaat ja mahdavat, herätkää näkemään, kuinka paljon vääryyttä te teette!»

Kys. No mutta — eikö tuo ole sama asia?

Vast. Ei laisinkaan. Edelliseen kantsantokantaan sisältyy, että me ihmiset kärsimme vääryyttä, jälkimäiseen, että me teemme vääryyttä.

Kys. En sittenkään näe eroa. Jos ihmiset harjoittavat vääryyttä, kärsivät toiset samalla, vai kuinka?

Vast. Siinäpä se on. Teosofia opettaa, että *kukaan ihminen ei koskaan kärsi väärin*. Ettekö muista, mitä olemme puhuneet karmen — ehdottoman oikeuden — laista? Jokainen ihminen niittää, mitä hän on kylvänyt. Ne kärsimykset, jotka kohtaavat meitä, olemme omilla rikkomisillamme valmistaneet itsellemme. Onhan ihminen jälleensyntyvä yksilö! Jos nykyisessä ruumistuksessaamme kärsimme mielettämme väärin, on vääryys vain näennäistä. Jossain edellisessä elämässämme olemme rikkoneet luonnon lakia tai oikeuden lakia tai rakkauden lakia vastaan, ja nyt mitataan meille samalla mitalla. Maailmassa vallitsee ehdoton oikeus, opettaa aikain viisaus.

Kys. Mutta niin ollen ei ole tarpeen tehdä mitään parannuksia!

Vast. Nyt unohdatte asian toisen puolen: ihmiset tekevät maailmassa paljon vääryyttä.

Kys. Mutta kun ei ole mitään vääryyttä?

Vast. Onko teidän niin vaikea sovelluttaa yhteen nämä kaksi käsitettä? Ajatelkaa nyt, että lähtiessänne minun luotani kohtaatte kadulla mieshenkilön, joka aavistamattanne pistää puokon kylkeenne, josta teille seuraa pitkä sairaus. Tekisikö se mies mielestänne oikein?

Kys. Hirveän vääryyden se konna tekisi! Mitä minä hänelle olen velkaa?

Vast. Hirveän vääryyden hän minun mielestäni tekisi, sillä vihasta ja murhasta ja kostosta ja veren vuodatuksesta kieltää elämän laki. Mutta toinen kysymys on: olisitteko te kärsinyt väärin?

Kys. Kuinkas muuten?

Vast. Minun täytyy tunnustaa uskovani, että jos niin teille tapahtuisi, se ehdottomasti olisi »sallittua.» Kuka tietää? Ehkä viime elämässänne teitte itse jonkun samankaltaisen vääryyden. Jos karman käsi teitä kohtaa, on se ehdottomasti syytä. Jumala ei tee väärin eikä anna itseänsä (lakejaan) pilkata.

Kys. Hm... jassoo... nyt luulen vähän ymmärtäväni, mitä tarkoitatte.

Vast. Onhan tämä vallan yksinkertainen asia. Jos nyt samalta kannalta katselemme yhteiskunnallisia olosuhteita, tulemme seuraavaan johtopäätökseen: yksilö tai kansanluokka tai valtakunta, joka sortaa, tekee väärin, loukkaa jumalallista oikeuden lakia ja valmistaa itselleen »pahaa karmaa», mutta yksilö, kansanluokka tai kokonainen kansa, joka kärsii sortoa, ei kärsi syyttä, vaan sovittaa vanhaa »pahaa karmaa.» Voittajana on itse asiassa sorrettu, ei sortaja.

Kys. Kun ajattelen asioita tältä kannalta, täytyy myöntääkseni, että siinä on jotain kerrassaan rauhottavaa ja mieltä ylentävää. Mutta eikö sittenkin niin ollen ole väärin poistaa kärsimyksiä maailmasta?

Vast. Älkää kysykö noin! Te käännätte asian nurjan puolen näkyviin. Antakaa minun kysyä: luuletteko olevan väärin, luuletteko Jumalan paheksuvan, että ihmiset lakkaisivat tekemästä pahaa? Se on saman asian toinen puoli, mutta voiko näin lausuttuun kysymykseen olla muuta kuin yksi vastaus? Eikö ainoa vastaus ole: sehän on koko elämän laki, sehän on juuri Jumalan tahto, että ihmiset luopuisivat pahasta ja tulisivat hyviksi!?

Kys. Tosiaankin. Tämä on ihan merkillistä.

Vast. Oikein sanotte: tämä on merkillistä. Sillä katsokaa: motivi muuttuu. Vaikutin, joka saa meitä puoltamaan yhteiskunnallisia parannuksia, tulee aivan toiseksi: me emme tahdo, että yhteiskunta uudistuisi sitä varten, ettei kukaan kärsisi vääryyttä, vaan me tahdomme, että yhteiskunnan uu-

distus olisi siinä, ettei kukaan tekisi vääryyttä. Me vetoamme ihmisen jumalalliseen luontoon, ei hänen itsekyyteensä. Ei yksilön pidä puuhata parannuksia sitä tarkotusta silmälläpitäen, ettei hän itse kärsisi vääryyttä, vaan sitä varten, että ylipäänsä lakataisiin vääryyttä tekemästä ja järjestettäisiin oloja siten, että niistä koituisi kaikkien onni. Eikä kansan luokan — esim. työväestön — pidä ajaa yhteiskunnallisia uudistuksia sitä varten, että he luokkana pääsisivät sorretun asemasta valtaan (tämä voi korkeintaan olla keino päämaalin saavuttamiseksi), vaan sitä varten, että yhteiskunta muuttuisi paratiisiksi kaikille ja kaikkien jäsentensä itsetietoiseksi kasvattajaksi.

Kys. Kyllä nyt ymmärrän. Ja ymmärrän myös, että puhtaasti teosofinen yhteiskunnallinen työ saa toisen muodon.

Vast. Yksityinen teosofi voi ottaa osaa minkälaiseen muodolliseen parannustyöhön tahansa, hän voi olla sosialisti tai muu -isti, mutta hän tuo aina mukanaan teosofisen hengen, jossa ei ole mitään vihaa, kosta, vainoa, epäveljellisyyttä, vaan ainoastaan rakkautta, iloa ja rauhaa. Me tahdomme työskennellä hyvän puolesta, sentähden että se on hyvä, ei sentähden, että me siitä voittaisimme jotain. Mutta tahdon lisätä teille, että ihmisen suurin onni on siinä, että hän epäitsekäästi rakastaa totuutta, hyvyttä ja kauneutta.

Kys. Niin, kyllä minusta ainakin tuntuu, että tämä teidän teosofianne on pelkkää hyvyttä ja ihanuutta.

Vast. Ei »minun» teosofiani, sillä ei jumalallinen viisaus ole kenenkään oma. Mutta te huomatte nyt, kuinka suureksi siunaukseksi on ihmiskunnalle, että teosofian opit saadaan leviämään. Te huomaaatte, että ne ottavat katkeruuden pois meidän sydämestämme. Ne kääntävät katseemme maan mulasta ylös taivaan seesteiseen puhtauteen. Ne antavat meille takaisin uskomme ja luottamuksemme siihen, että

tätä maailmaa ei hallitse itsevaltiassaan, vaan että sitä hallitsevat ehdottoman oikeudelliset ja vanhurskaat lait ja että kaikkien lakien takana on ääretön rakkaus. Teosofiset opit antavat meille takaisin uskomme hyvään ja hyvän voittoon. Herättäkäämme ihmisiä näkemään, että he kaikki sisimmässä itsessään ovat hyviä, että he kaikki ovat veljiä ja yhden perheen jäseniä — kyllä silloin pian yhteiskunnalliset ja valtiolliset olot muuttuvat paremmiksi.

Kys. Jaa, jaa . . . Minkähänlainen Jumala teillä oikeastaan onkaan?

Vast. Jospa voisin siihen vastata! Ensi kerralla tahdon koettaa. (Jatk.)

Pekka Ervast.

Lyhyt silmäys

Teosofisen Seuran historiaan.

Helsingissä on viime aikoina ruvennut toimeenpanemaan julkisia iltamia ja esitelmiä eräs organisatsioni, joka kutsuu itseään »Universella Broderskapet och Teosofiska Samfundet», s. o. Yleinen Veljeys ja Teosofinen Seura. Koska tämä nimitys on monessa teosofissa herättänyt sen luulon, että »Yleinen Veljeys» toiselta puolen ja toiselta puolen Teosofinen Seura ovat ruvenneet toimimaan käsi kädessä, tahdomme täten lukijoillemme ilmoittaa, että niin ei asian laita ole. Varsinaista Teosofista Seuraa ei meillä Suomessa vielä ole. Omatunto ja Teosofinen Kirjakauppa ja Kustannusliike toimivat Teosofisen Seuran turvissa niin sanoaksemme, odottaen sitä päivää, jolloin Suomessa saadaan laillinen T. S. »Yleinen Veljeys» (U. B.) on sitä vastoin toinen organisatsioni, joka myös kannattaa teosofista maailmankatsomusta, vaikka se työskentelee toisella tavalla kuin varsinainen Teosofinen Seura. Väärinkäsitystä on tietysti omiansa herättämään se seikka,

että tämä »Yleinen Veljeys» liittää niineensä sanat »ja Teosofinen Seura». Mikä näiden kahden seuran suhde on, selviää seuraavasta historiallisesta katsauksesta.

»Teosofinen Seura perustettiin New-Yorkissa syksyllä 1875. Niistä 17 henkilöstä, jotka olivat perustamisessa osallisina, on kaksi erityisesti huomattavaa, Madame H. P. Blavatsky ja eversti H. S. Olcott. Edellistä voi pitää seuran sieluna, joka johti liikkeen henkistä puolta, kun taas jälkimmäiselle oli uskottu tehtäväksi järjestää liikkeen ruumiillista käyttövälinettä, Teosofista Seuraa ja hän alusta pitäin hoitikin ja yhä edelleen hoitaa seuran presidentin virkaa. Nämät kaksi ovat, kumpikin alallaan, päässeet niin etevälle sijalle, että heitä yleisesti kutsutaan seuran »kahdeksi perustajaksi»; varsinkin madame Blavatsky, eli niinkuin tavallisesti mainitaan H. P. B., käytti usein tätä nimitystä itsestään ja kumppanistaan, eversti Olcottista. Muista perustamisessa läsnä olleista on ainoastaan yksi huomattava, Mr. W. Q. Judge, joka myöhemmin oli jättävä paljon jälkeä seuran historiaan.

»Amerikassa uudelle liikkeelle ei kuitenkaan vielä ollut maaperä valmis. Kolmen vuoden työ ei saavuttanut menestystä, vaan seura oli lopulta hajoamisillaan. Molemmat perustajat huomasivat silloin, että tarvittiin toisia toimenpiteitä, ja päättivät siirtää toimintansa Intiaan. Näinä kriittisinä aikoina oli pakko käyttää kaikkia keinoja, jotta seura pelastuisi hajoamasta, ja sentähden tehtiin tuo rohkea päätös jättää presidentin käsiin kaikki mahti ja valta. Tämä tapahtui kahdessa seuran kokouksessa, New-Yorkissa vuosina 1877 ja 1878. Ensimmäinen päätettiin 16 p. heinäk. 1877, että presidentti saisi muuttaa seuran pääkorterin vieraaseen maahan ja että hän siinä tapauksessa saisi nimittää tarvittavat virkailijat. Sittemmin 27 p. elok. 1878 annettiin hänelle sitä-

paitsi valta laatia uusia sääntöjä, ottaa uusia jäseniä ja yleensä ryhtyä kaikkiin toimeenpiteisiin, jotka hän katsoisi seuralle tarpeellisiksi, ja jotka voisivat edistää sen tarkotusperiä. Kaikki edelliset päätökset ja säädökset, jotka soivat tätä vastaan, kumottiin. Ne molemmat pöytäkirjat, joissa nämät tärkeät päätökset löytyvät, on laatinut Mr. W. Q. Judge ja ne löytyvät hänen käsialallaan kirjoitetuina seuran protokollakirjassa, joka säilytetään Adyarin kirjastossa. (Lisäyksenä otetut The Teosophist'in lokakuun numeroon v. 1895).

»Tämän valtansa nojalla lähti nyt eversti Olcott madame Blavatskyn seurassa Intiaan, missä he astuivat maihin helmikuussa 1879. Täällä sai liike uutta vauhtia, ja uusia jäseniä tuli tulvimalla. Jo joulukuussa samana vuonna saattoi presidentti kutsua kokoon yleisen kokouksen pääkortteriin Bombayssa, missä hyväksyttiin uudet säännöt ja järjestetyt olot taas palasivat. Järjestömuotoa laajennettiin: ennen oli ollut emäseura (parent society) ja alistettuja haaraosastoja, nyt tehtiin kaikki looshit tasa-arvoisiksi ja itsenäisiksi osastoiksi suuressa yhdyskunnassa. Intiassa seura siis sai sen järjestömuodon, joka soveltui sen vastaiseen yleismaailmalliseen kehitykseen, ja samaten se näyttää siellä vasta tulleen täysin tietoiseksi oikeasta päämäärästään, ainakin siitä päättäen, mitä säännöissä sanotaan. Niissä säännöissä, jotka hyväksyttiin seuraa perustettaissa New-Yorkissa v. 1875, sanotaan seuralla olevan seitsemän päätehtävää; ensimmäisenä mainitaan: pitää ihmisen aavistusperäisiä (intuitiivisia) henkisiä kykyjä vireillä, ja kolmantena: edistää veljeyden tunnetta kansakuntien välillä. Vuoden 1879 säännöissä ovat nuo seitsemän tehtävää vielä samat kuin v. 1875, mutta veljeyden aate on nyt ohjelmassa pantu ensi sijaan. Säännöt alkaavat näet näin: »Teosofinen Seura on perustettu ihmiskunnan yleisen veljeyden pohjalle». Sääntöjä uu-

delleen tarkastettaissa Adyarin vuosikokouksessa v. 1885 määrättiin ensimmäisen kerran ne »kolme tehtävää», jotka siitä asti ovat olleet voimassa muutamilla pienillä muutoksilla, ja joista ensimmäinen kuuluu: »muodostaa yleisen veljeyden ydin, katsomatta rotuun, uskontunnustukseen, sukupuoleen, yhteiskunta-asemaan tai väriin».

»Intiasta käsin liike sitten levisi yli kaikkien maiden. — Amerikassa oli toiminta ollut seisahduksissa, kuten näkyy Judgen kirjeistä eversti Olcottille, mutta sielläkin se heräsi uuteen eloon, ja muodostettiin uusia loosheja, jotka saivat vahvistuskirjansa pääkortterista Intiassa, niinpä v. 1883 muodostettiin »The Aryan Theosophical Society» New-Yorkissa, jonka runkona olivat ne harvat jäsenet, mitkä siellä oli jälellä seuran ensi ajoilta. — Pian oli looshien luku kasvanut niin, että huomattiin epäkäytännölliseksi, että ne kaikki yhä edelleen olisivat välittömästi Intiassa asuvan presidentin käskynalaisia. Niinpä päätettiinkin, että määrättyssä piirissä olevat looshit saisivat yhtyä »seksioniksi», jonka johtokunnan tehtävä olisi valvoa näitten looshien yhteisiä etuja ja olla välittäjänä niiden ja pääkortterin välillä. Ensimmäinen seksioni perustettiin Amerikassa v. 1886, ja sen kenraalisihteeriksi valittiin Mr. W. Q. Judge. Sitten muodostettiin seksioneja useissa maanosissa, kuten europalainen v. 1890, johon kuului koko Eurooppa paitsi Englanti. Tämän seksionin johtajaksi valittiin madame Blavatsky.

»Häiriöittä jatkui nyt seuran kehitys ja leviäminen, kunnes tulemme sen historiassa tuohon ratkaisevaan vuoteen 1895.

»Madame Blavatskyn kuoltua v. 1891 oli hänen toimintansa Euroopassa siirtynyt Mrs. Annie Besantille, kun taas Mr. Judge oli Amerikassa johtavana sieluna. Eräät syyt, joita ei tarvitse tutkia tässä *), aiheuttivat kuitenkin

*) Kts. M. T. S:n kirjoitusta »Teosofisia muistelmia» Omantunnon 8:nessä numerossa.

riitaisuuksia heidän välillään, ja seuraus oli, että amerikkalaisen sektsionin enemmistö, Mr. Judge etunensä, Bostonin vuosikokouksessa v. 1895 erosi vanhasta Teosofisesta Seurasta ja perusti oman uuden seuran nimellä »Teosofinen Seura Amerikassa». Sen elinkautiseksi presidentiksi valittiin Mr. Judge. Judgen hajaannusliike ei kuitenkaan pysähtynyt Amerikkaan; esimerkiksi seurasivat hänen kannattajansa muissa osissa seuraa, kuitenkin aina vähemmistönä, ja siten syntyi vuosina 1895 ja 1896 joukko n. k. kansallisia teosofisia seuroja». (Teosofisen Seuran ruotsalainen jäsen, intendentti A. Zettersten Teosofisk Tidskriftin Liitteessä syyskuulla v. 1901).

Asia ei kumminkaan pysynyt sillä kannalla. Mr. Judge kuoli vuonna 1896 ja hän oli seuraajakseen määrännyt Mrs. K. A. Tingleyn. Tämä perusti helmikuussa v. 1898 »Universal Brotherhood» eli »Yleinen Veljeys» nimisen seuran, jonka yksinvaltiasta johtaja hän itse on ja johon heti liittyivät ja yhdistyivät kaikki kansalliset teosofiset seurât — muutamia jäseniä lukuunottamatta, jotka pitivät kiinni kansallisesta hallintomuodostaan eivätkä hyväksyneet »Yleisen Veljeyden» monarkillisia sääntöjä.

Vuodesta 1898 lähtien ovat siis maailmassa toimineet kolmenlaiset seurât teosofisella ohjelmalla:

- 1) Alkuperäinen Teosofinen Seura,
- 2) Yleinen Veljeys, ja
- 3) Kansalliset teosofiset seurât.

Viimemainitut ovat kuitenkin siksi heikkoja ja niiden jäsenistä ovat niin monet liittyneet Teosofiseen Seuraan, että käytännöllisesti ei ole tarvis puhua muista kuin Teosofisesta Seurasta ja Yleisestä Veljeydestä.

Jos nyt Yleinen Veljeys olisi tyytynyt käyttämään ainoastaan tätä nimitystä, ei yleisössä koskaan olisi herännyt väärinkäsityksiä siitä, mikä on Teosofinen Seura. Mutta kun jonkun ajan kuluttua Yleinen Veljeys rupesi nimittämään itseään »Yleiseksi Velje-

deksi ja Teosofiseksi Seuraksi», sai se sillä askeleella aikaan epä tietoisuutta niissä, jotka eivät tunne teosofisen liikkeen historiallista kehitystä.

Ei ole olemassa muuta kuin yksi Teosofinen Seura, se, joka perustettiin v. 1875 New-Yorkissa, jonka presidenttinä yhä vieläkin on eversti H. S. Olcott ja joka yksin on laillisesti oikeutettu käyttämään tätä nimeä. Muilla seuroilla, kuten Yleisellä Veljeydellä esim., on tietysti täysi oikeus toimia teosofisen maailmankatsomuksen hyväksi (siitä jokainen teosofi iloitsee), mutta heidän oma kunniantuntonsa vaatisi, etteivät he käyttäisi toisen laillista nimeä.

Naapurimaassamme Ruotsissa, jossa Yleinen Veljeys on saanut vahvan jalansijan, tehtiinkin v. 1901 Teosofisen Seuran Skandinaavialaisen Sektsonin puolelta tämänlaatuinen huomautus Yleisen Veljeyden ruotsalaisille edustajille, mutta pitkä kirjeenvaihto ei johtanut muuhun kuin että Yleisen Veljeyden puolelta selitettiin lopullisesti, että se »ei voi luopua käyttämästä nimitystä Teosofinen Seura».

Murrosajan mietteitä.

Yksin istun takkani eessä ja katson hiipuvaan hiillockseen. Olen jo kauan vilusta värjällyt, ahnaasti ahmin nyt lämpöä säteilevistä. Silmiäni en saata kääntää syrjään hehkuvista kultaisista linnoista ja lehdoista kimmeltävistä, väräjäivistä. Katsetta kahlehtii tulen salaperäinen voima, vaan aatokset temmeltävät vapaasti, toinen ajaa toista takaa. Kilvan ne kiittää kuin virmat varsat, hillitää niitä en taida, en hallita. Milloin mieleeni valahtaa muisto turhasta toivosta, hukatusta työstä, milloin taas kärsivän kumppanin silmä apua anoo: antaa en voi. — Tuhannet kutsut ympärillä kaikuu, yhtä jos seuraan, niin toisista jään. — Tilaisuus tulee ja viipyy hetken; jollen mä osaa

hallita sitä ja hyväksi käyttää, niin lentää se ohi ja haihtuu. Ijäksi? Ei, ei ijäksi kuitenkaan. Tahdon mä toivoa, että kerran korvata saatan sen, minkä tekemättä jätin, ja sovittaa sen, minkä väärin tein. Vaan paljoa suurempi tuska ja työ on jalestäpäin sitä tehdä. — Ja nyt, nyt on aika otollisen, nyt tarvitaan työtä ja toimintaa. Ei yhtään hetkeä hukkaan saa juosta, kaikista tili on tehtävä kerran — niin sanoo vanha, vaan vakava sana. — Mistä mä tietää voin, mitä kulloinkin paras on tehdä? Ehkäpä nytkin, kun haaveilen tässä, minua jossakin tarvittaisiin, jossakin voisoin toimia avuksi toisillen. — Maailman äänet huutavat, neuvovat kilvan, yksi yhtä, toinen toista tekemään. Hyvää on noissa toimissa paljon, vaan jos niitä kaikkia korkeempi hyvä löytyy, niin multaa ne ovat rinnalla sen. Maailman virta niin helposti viepi sen, joka siihen antautuu. Vaan en tahdo antaa itseäni viedä, ennenkuin näen, minne menossa olen ja löytyiskö parempi tie.

Mitä mä teen ja minne mä meen? Tekisinkö käsilläni ankarata työtä? Min köyhä kokoo, sen rikas riistää — ja pian se maailman myllyn hurjassa pyörteessä hukkuu. Hetken huvitus tyhjäksi tekee tuhannen tunnin raskahan työn. — Vai pyrkisinkö tieteen ja sivistyksen työhön? Oppineena eläisin, oppineitten seurassa, kansasta kaukana, loitolla luonnosta, tyyneesti katsellen maailman kulkua kurjuutta kohti. — Pitäisikö ehkä pyrkiä valtion virkoihin? Korkealle kansan hartioille kohota, oikeutta ohjata, järjestystä johtaa, vaikka en itseään vakuutettu ole kirkon ja koulun, valtion ja veron korkeasta kunnosta, oikeasta olost. — Jos minä tahtoisin vanhaa särkeä, uutta luoda, silloin mun täytyisi maailman mylläkkään rohjeta ratsastaa, kahleita katkoa, muureja murtaa, itse iskuja saada ja antaa, sydämejä särkeä, syntejä siittää ja itse seisoa niinkuin seppo ja mustana murjottaa. — Tai ehkä lie nee paras, että katoan korpeen ja ma-

alan mökin rauhassa elämäni elän. Kaukana maailman myrskyistä, pahesta, kiusauksista, täydellisyyttä tutkien ja — omaa onnea etsien, tekemättä kellekään pahaa, vaikkei myös hyvääkään. Sitenkö parhaiten minulle annettun leiviskän kansani hyväksi käyttää voin? . . .

Tuhannetkysymykset kirjavana joukossa ohitse rientää. Takassa liekit viimeisetkin ovat jo sammuneet. Pienet siniset ilkeät aaveet hyppivät, tanssivat kultaisten linnojen raunioilla. — Siihenkö sinun elämäsi sortui, sokea koivu? Kypeniä ainoasti muutama kipene jälellä on; — ja kerran seisoi tuuheana, ihanana synkän vaaran liepeellä ihmisten ilona ja lintusten leposijana. Suritko, kärsitkö tuskaa, kun sinun täytyi tulen, tuon tuiman, käsissä hiljoilleen huveta ja kuolta? Ja elämäsi tulos on muutaman tunnin lämmän minulle mitättömälle. Vai oliko tuo tuli se elämäsi määrä, jota kauvan kaivannut, toivonut olet? Niinkuin on jumala-tuli ihmisenki matkan maali, kehityksensä kärkipiste.

Ehkä sinä pitkän elämäsi aikana olet oppinut luonnon suuren ulrautumisen lain. Kun syysmyrskyt joka vuosi riistivät ruumiisi, ihanan lehtivaippasi, ja sinun täytyi vaipua kuolon uneen, niin ehkä aina kerta kerralta opit yhä tyynimielisemmin alistumaan tuohon Korkeimman tahtoon, luottaen siihen, että seuraava kevät oli antava uuden ruumiin, uuden elämän ja uuden työn ja ilon. Ja kun sitten saapui elämäsi suuri loppu, silloin kärsivällisesti ja ilolla annoit kaikkesi ja itsesi sulautuaksesi äärettömään, kaikkia syleilevään Jumaluuteen, jonka yksi ulkonainen vertauskuva on sinut kuluttava tuli.

Ja minä houkka olen täällä istunut ja haaveillen ajatellut tämän pienen elämäni menoa ja kulkua ja kokonaan unohtanut, etten ole omassa vallassani, etten saata hallita ja määrätä edes huomista päivää, vaan että näkymätön, alituisesti toimiva, huoltapitävä ja siu-

naava jumalanvoima johtaa kaikki askeleeni, koko elämäni juoksun pienessä ja suuressa. Sisältäpäin se ohjaa ja ulkoa myös sen vaikutus tuntuu, missään en sitä paeta voi. Jos koetan tehdä sen tahtoa vastaan, niin en sitenkään saada rikkoo maailman rauhaa ja kaikkeuden sopusointua, muuten kuin itsessäni — hetkeksi. Ennemmin tai myöhemmin on tuo mahtava Laki taltuttava ja voittava minutkin, niin ettei enää sisässäni ole kaksi tahtoa, haksi halua, vaan yksi tahto, yksi ääni. Miksi minä pyrin matalalla järjelläni edeltäpäin suunnittelemaan elämäni juoksua itsekkäällä punnitsemisella ja aprikoimisella. Minun täytyy kokonaan ja ehdottomasti luottaa siihen järkeen ja rakkauteen, jonka äänen kuulen rinnassani soivan, milloin heikkona ja epäröivänä, mutta milloin taas vahvana ja varmana; sitä ääntä tahdon kuulla, sitä seurata arkielämän aherruksessa ja myös suurina ratkaisun hetkinä.

Ja miksi ajattelen ja punnitsen työni tuloksia? Huonosti olisi, jos maailman menestys riippuisi vain meidän ihmisraiskojen tahdosta tai toiminnasta. Se käsky on meille annettu, että teemme työtä sisäisen omantuntomme ääntä seuraten katsomatta eteemme tai taaksemme, oikealle tai vasemmalle. Työn tuloksista ja kaikesta muustakin pitävät jumalat huolen, kun me pidämme huolta Korkeimman tahdon täyttämisestä kaikessa elämämme toiminnassa. — Ja mieleni sulaa kiitokseen ja ylistykseen. Hiljaa laulaa sydämeni ylistystä korkeille jumalille, jotka saattavat hämmentymättä katsoa vieläpä elämän pohjakuiluissa virtaavaan rapaan ja saastaan ja jotka saattavat hallita koko tämän kirjavan elämän moninaisia kierteleviä lankoja, hallita niitä niin, ettei yksikään olento jää avutta hapa-roimaan, vaan että jokaisen elämällä on merkitys ja tarkoitus pienimmästä tapauksesta suurimpaan asti. Nuo suuret eivät koskaan epäile eivätkä pelkää, eivät erehdy eivätkä suutu, eivät

väsy eivätkä kuole, vaan seuraavat ihmiskunnan askeleita sen kehdesta asti — läpi pimeiden vuosisatojen, vuosituhansien, odottaen kärsivällisesti jatehdentaukoomatonta työtään. Ääretömät olivat ne ajat, jolloin ei vielä ollut ketään, joka olisi käsittänyt heidän suurta työtään ja kuiskannut heille edes jonkun kiitoksen sanan. Ja tiedän hyvin, etten ainakaan minä vielä saata muuten kuin hämärästi aavistaa heidän ääretöntä voimaansa ja rajatonta rakkauttansa. Ja kiitokseni soi heille varmaan yhtä heikkona kuin hytyisen hyminä kesäillan hämärissä. — Mutta kuitenkin sopertelen itsekseni: Kunnia olkoon Jumalalle korkeudessa — maassa rauha — ihmisille hyvä tahto!

Vesanto.

Mediumin kokemuksia.

IV.

Isku tuli, ja tämä se oli: olin ollut naimisissa seitsemän vuotta, ja vaimoni oli synnyttänyt minulle neljä lasta, kolme poikaa, jotka kaikki elävät, ja kuolleena syntyneen tytön. Eräänä päivänä kotiin tullessani näin, että vaimoni oli jättänyt minut ja lapset toisen miehen takia. Minä murren sekä miehenä että mediumina.

Silloin totisesti sain kokea, kuinka lähellä henkiystäväni olivat, jotka eivät koskaan ole minua heittäneet. He auttoivat minua. He auttoivat minua terveeksikin, kun tuon elämäni surunäytelmän aiheuttama hermotauti vei minulta kaikki voimat.

Nyt kuulen muutamain lukijain sanovan: »Mikseivät henget, joihin sinä luotit, auttaneet sinua sillä tavalla, että olisit voinut välttää tuon kärsimyksen ja surun?» Kyllä he kaksi kertaa puhuivat minulle, kerran toisen mediumin kautta, kerran minulle suoraan, mutta enhän minä voinut uskoa, sillä olihan hän oma vaimoni!

Kuukausia jälkeinpäin olivat kärsimykseni ja kiusaukseni todella »helvetillisiä«. Uskokunta, johon kuului, tahtoi auttaa minua hädässäni, mutta ainoastaan sillä ehdolla, että olisin hylännyt spiritismin. Tätä en voinut tehdä, koska spiritismi oli minulle totuus, — ja sentähden jätin heidät... Totuutta ei voi sitoa uskonkappaleeseen eikä uskonmuotoon. Totuus on vapaa. Sitä ei semmoisenaan ole yhdessä »ism«issä eikä yhdessä aatejärjestelmässä.

Ahdinkotilani pakotti minua etsimään uusia ystäviä ja uutta työtä. Lapset olivat yksin, heidän elämänsä riipui minun ponnistuksistani — ja erälle vaimolle oli maksettava hänen äidillisestä huolenpidostaan heistä. Siihen saakka olin pysynyt antamatta maksettuja ammatti-istuntoja, mutta nyt köyhyytteni ja puutteeni pakottivat minut ottamaan maksua.

Nopeasti työni kasvoi: missä ennen näin yhden henkilön, siellä oli nyt satoja, missä ennen jouduin tekemisiin ani harvojen kanssa, siellä odotti minua nyt suuri seurue. Tähän saakka olin tavannut ainoastaan oppimattomia spiritistejä ja niissä ei ollut paljon ajattelevia henkilöitä. Jos esim. joku heikkalaisista puhui »henkijohdosta« tai »henkisanomista«, otettiin hänen sanansa vastaan jumalallisena totuutena, olipa se järkevä tai ei! Monta kertaa tunsin, että minun piti jättää »koko roska«, mutta tavalla tai toisella ääni ulkopuoleltani kehotti ja sai minut jäämään. Nyt sitä vastoin jouduin kehittyneempien ihmisten seuraan, jotka tietysti toivat mukanaan paremman henkisen ilmapiirin ja kehittyneempiä henkiolentoja. Eräs sielu oli varsinkin tilaisuudessa auttamaan minua ja minä häntä monella tavalla, joten lahjani kehittyivät ja työ kasvoi ihmeellisellä tavalla.

Tähän saakka työni oli rajottunut transipuheisiin ja klärvoajansiin, mutta nyt toinen puoli kehittyi, ja se puoli on pelastanut monen ihmisen hengen:

nim. lääketieteellinen selvänäköisyys (henki-)lääkärin vaikutuksen alaisena. Osasin selittää ihmisille, mikä heitä vaivasi ja millä keinoin voisivat parantua. Reseptejä annettiin minun kauttani — enkä minä koskaan ollut tutkinut lääketiedettä missään muodossa. Vaarallisia leikkauksia tehtiin yksin minun määräysteni nojalla — eikä yksikään niistä pettänyt. Tämä lahja on kasvanut niin suureksi, että nyt normalitajunnassani osaan heti asettua henkilön sairautentilaan ja määrällä hänen tautinsa.

Kaikilta Lontoon tahoilta pyydettiin minua antamaan apua »spiritistisille seuroille« ja joka paikassa työni menestyi, mutta silti en ollut tyytyväinen. Elämäni korkea päämaali ja tarkoitus oli saattaa tämä totuus suuren englantilaisen yleisön kuuluviin, mutta tämä ensin kiellettiin minulta. Minun täytyi näet ensin oppia paljon oman spiritismini nojalla, jota ei voi kirjoista oppia, ja sitten minun täytyi oppia tuntemaan ihmisluontoa, kuinka vähän me tiedämme, kuinka vähän me ymmärrämme, ellemme itse kärsi — kärsi sanan täydellisimmässä merkityksessä — ei ainoastaan sielullista, vaan mentalistakin tuskaa. Vuosina 1895—6—7 täytyi minun kulkea läpi syvien vesien, jotka ikäänkuin kastoivat minut elämään; ja minä heräsin täyteen ymmärrykseen siitä, mitä elämä todella oli ja mitä spiritismi ja okkultismi oli itselleni ja muille.

Samaan aikaan minulla oli kokemuksia salaisesta maailmasta, jotka osoittivat minulle, että meillä on synnynnäisiä lahjoja, joita itse voimme kasvat-
taa ja kehittää ilman henkien eli n. k. kuolleiden apua tai heidän avullaan. Muuan kyky, mikä minulla silloin oli, oli kyky poistua ruumiista melkein koska tahansa ja lähteä mihin määrättyyn paikkaan tahansa (koko ajan täydessä tajussani) sekä kertoa mitä siellä näin.

Toinen ilmiö oli materialisatsioni aivan hereillä ollessani. Muistan aivan

hyvin, miltä se tuntui. Olin tyynessä ja rauhallisessa tilassa ja yhtäkkiä tuntui vasemmassa kyljessäni kuin jokin eli joku olisi vetänyt, ja silloin muut istunnossa-olijat näkivät valkosumuisen höyryn, joka vähitellen muodostui ihmisen näköiseksi ja seiso vieressäni. Mutta ponnistus oli minulle liian raskas ja minä sanoin, että sen *täytyy* lakkata, ja se lakkasi. Meille ilmoitettiin silloin, että jos halusimme materialisatioineja, olimme tilaisuudessa niitä saamaan, mutta se ponnistus, vaara ja tuska, joka seurasi sitä mediumisuuden muotoa, sai minut pelosta siitä luopumaan. Ja niin se kyky kerrassaan lakkasi — suureksi ilokseni ja rauhakseni.

Tein sen huomion, että selvänäköisyyteni välistä oli vaihtelun alainen. Välistä kun itse olin hilpeällä ja valoisalla mielellä, oli sekin kirkas. Mutta jos olin alakuloinen, osasin tuskin nähdä mitään, tai jos näin, en voinut luottaa näkemääni, niinkuin saatoin tehdä, kun olin onnellisessa mielentilassa.

Nyt minun täytyy tehdä pieni pyhähdys ja puhua pari sanaa työni käytöstä puolesta. Olin tavannut hengen nimeltä »Moonstone« (lue *moonstone*), joka oli ollut hindulainen maallisessa elämässään. Hän kertoi olleensa joogi, ja tämä on itse asiassa ainoa seikka, minkä hänestä tiedämme, paitsi tietysti, että hän on miellyttävä ja intelligentti henkilö, parempi, järkevämpi ja monella tavalla viisaampi minua. Siitä saakka kun hän rupeesi käyttämään minua mediuminaan, antoi hän minulle neuvoja, neuvoja semmoisia, joita aina olen koettanut noudattaa. Hänen ensimmäisiä neuvojaan olivat: 1) älä polta tupakkaa äläkä juo alkoholia, 2) mediumi on aina sitä, mitä hän itse tahtoo olla; jos tyydyin olemaan tavallinen mediumi, jos tyydyin vähiin tuloksiin, silloin se oli minulle mahdollista; jos taas suuntasin katseeni korkeihin ja jaloihin tarkotuserpiin, tahdon päästä korkeiden henkien yhteyteen, silloin piti minun kasvattaa itseäni heidän tasalleen, kouluuttaa ääntäni,

olla tarkkaavainen sanoissani, puhua oikein, käyttää parasta ja yksinkertaisinta kieltä — lyhyesti sanoen käydä uudestaan koulua! Sillä me mediumit olemme vain välikappaleita ja soitto-koneita, joilla henget soittavat, ja sentähden meidän täytyy olla hyvässä vriityksessä, jotta meistä tulisi hyvää musiikkia.

Ja niin kävin työhön käsiksi. Alussa se oli vaikeata, mutta vähitellen kasvoi voimani, ja nyt tunnen, että se oli ponnistukseni arvoinen. Koetin antautua sen palvelukseen, mikä minussa oli korkeinta ja parasta, ja koetin olla mitä parasta tiesin. (Jatk.)

Alfred Vout Peters.

(Tekijän engl. käsik. suom. P. E.)

Onko teosofia dogmatinen?

Vapaan ajattelun kannattajista saattaa tuntua omituiselta, että tässä lehdessä on esiintynyt sellaisia, joita voi kutsua teosofisen *oikeaoppisuuden* puolustajiksi. Allekirjottanut, jonka täytyy lukea itsensä näiden joukkoon kuuluvaksi, ei olisi voinut aavistaa joku aika sitten, että hänen täytyisi joutua oikeauskoiseen valoon, varsinkin kun hän itse on innokas ajatuksen- ja oman tunnonvapauden puoltaja. — Perustelu on seuraava: Teosofinen liike on maassamme nuori, ja muiden maiden esimerkki kehottaa noudattamaan kaikkia mahdollisia varovaisuuskeinoja, jottei syntyisi väärinkäsityksiä suuressa yleisössä. Tämä yleisö ei voi uskoa muuta, kuin että teosofinen liike, niinkuin kaikki uskonnolliset järjestelmät, väittää olevansa ainoa oikea oppi. Kun sentähden tilapäinen lukija sattuu näkemään epäiltävän kohdan esim. tässä lehdessämme, saa hän helposti väärän käsityksen siitä, mitä teosofialla siitä asiasta on sanottavana.

Ja mitä sitten teosofia on ja onko sillä mitään meille sanottavana? Muu-

tamista lausunnoista tässä lehdessä ja muualla saattaisi saada sellaisen käsityksen, että teosofia on ainoastaan puheenparsa tai kaikkien niiden yhteinen tunnussana, jotka ennakkoluulottomasti etsivät totuutta. Minä en voi tähän ehdottomasti myöntyä. *Teosofisella Seuralla* tosin ei ole muuta *sitovaa* uskontunnustusta kuin »ensimmäinen pykälä», yleinen veljeys, mutta seuran nimessä (Teosofinen Seura) näyttää piilevän jonkunmoinen epäjohdonmukaisuus, jollei sillä ole mitään muuta yhteyttä sen teosofisen oppijärjestelmän kanssa, jonka ainakin tähän asti seuran kaikki haaraosastot ovat julaisseet. Minun käsitykseni on, että on olemassa tuollainen teknillisesti teosofinen oppijärjestelmä, tosin kehityksenalainen, sekä että se täyttää meidän aikamme tarpeen, ollen yhdistävänä siteenä uskonnon ja tieteen välillä. Monta on alasrepijää, harvoja rakentajia. Sentähden pitäisi sydänasiana olla kaikkien, jotka kutsuvat itseään teosofeiksi, suojella tätä nuorta vesäköviltä kourilta ja ulkopuoliselta sekaantumiselta ja vääristelyltä. Minä en kiistä, että teosofian pitäisi olla mikään virallinen uskontunnustus; toivon ainoastaan, että järjestelmä pysytetään n. s.kseni puhtaana mahdollisten tulevien tarpeitten varalle. Ei ole viisaasti harkittua että teosofisen kirjallisuuden nimellä julaistaan yksityisen henkilön tuumailuja, vaikka näihin olisikin sekotettu teosofisia sanoja ja käsitteitä. *Kaikilla aloilla löytyy spesialisteja, erikoistutkijoita, joita enemmän tai vähemmän täytyy pitää (suhteellisia) auktoriteetteinä.* Teosofisena auktoriteettinä en minä ainakaan voi pitää henkilöä, joka kirjottaa kirjan sukupuoliasista järjen ja hengen valossa ja kohta sen jälkeen tunnustaa, ettei hän tunne teosofian kantaa asiassa.

Otettakoon huomioon, että tässä ei ole ollenkaan kysymyksessä, että yritettäisiin kahlehtia ajatusvapautta. Jokainen tietysti ajattelee täydelleen vapaasti. Pyrkimykseni tarkoittaa aino-

astaan, että teosofia säilytettäisiin semmoisenaan ja annettaisiin sen olla mitä se on. Jokainen tietysti omaksuu teosofiasta niin paljon, kuin hän voi, ja jättää loput syrjään, omaan arvoonsa, ainakin toistaiseksi.

Minun täytyy tunnustaa, että viimeinen Omantunnon numero, mikäli sen sisällön voidaan katsoa minua tähtäävän, teki minuun sen vaikutuksen, että asianomaiset hinnalla millä hyvänsä tahtovat tekojaan puolustaa. Sellainen ei ole ollenkaan minun tarkoitukseni. Minä en lausunnoissani ole edes *koettanut* saavuttaa täydellisyyttä. Olen ainoastaan kirjottanut, *mitä olen tuntenut tarpeen vaatimaksi* vaakuuttettuna siitä tosiasista, että kun kaksi äärimmäistä mielipidettä esitetään, totuus aina on niiden keskivälillä. Eri mielipiteitten taistelusta syntyy totuus. Tahdon senvuoksi vain lyhyesti kosketella Aatteen vasta-arvostelua.

Huolimatta niistä sivuluvuista, jotka on lueteltu kirjotuksessa »Kirjani puolesta», minä yhä pysyn kiinni siinä, että »punainen kirja» minuun (ja moneen muuhun) on tehnyt sen vaikutuksen, että tekijä ei ole tarpeellisella painolla huomauttanut, että *tehokas* (aktiivinen) *taistelu* alempia himoja vastaan, välillinen tai välitön, on välttämätön. Minä ainakin sain kirjasta sen käsityksen, että ainoastaan henkisesti korkeammalla olevissa (ja kuinka moni meistä voi itsensä lukea niihin?) himot *kuolevat* vähitellen niin sanoakseni itsestään. Onhan tämäkin totta, mutta se on vain yksi puoli asiasta — ja jokaisella asialla on vähintään kaksi puolta. — Minä en ole väittänyt, että nykyinen avioliittomme ei kaipaisi parannuksia. Päinvastoin luulen, että ne monessa tapauksessa ovat tarpeellisia. Mutta arvosteluni ei oikeastaan ollut tähdätty muotoasioita vaan kirjan henkeä vastaan, sellaisena kuin se on minun tajunnalleni näyttäytynyt.

A. N.

Selvä asia — päinvastaiseen suuntaan.

Omantunnon 11 n:rossa on hra Herman Hellner ottanut lyhyesti arvostellakseen minun »punaista kirjaini». Olen hyvilläni, että ruotsinkielisetkin aatetoverimme huomaavat uutta kirjallisuuttamme ja antavat siitä lausuntonsa. Mutta mitä hra H. H:n kirjastani antamaan arvosteluun tulee, täytyy minun joutua siihen johtopäätökseen, ettei hän ole kirjaa lukenut tai että hän vaillinaisen suomenkielen taidon tähden on sen tykkänään väärin ymmärtänyt.

Lyhyesti puhuttuaan ihmiskunnan nykyisestä kehitystilasta, miten se jo on kurjimpien kokemusten läpi käynyt, himojen/ kuolettamisen ja ajatusten puhdistamisen tärkeydestä, ja että kaikki se, mikä yhdistää henkemme jumaluuteen, ykseyden henkeen, on teosofista opetusta, väittää arvostelija, että kirjani »epäilemättä päästää himomme ja ajatuksemme laajaan lentoon, huonontaa siveellisyyttämme ja kehittää meidän pahinta ominaisuuttamme, itsekkäisyyttä».

Voi voi, ihan päinvastoin kuin kirjan selvin sanoin lausuttu tarkoitus on! Missä kohdassa on kirjassa edes himmeästikään viitattu semmoiseen valintaan, että ihmisen muka sopisi antautua »himojensa vapaaseen harjoittamiseen» korkeampien lahjojen kehittämisen kustannuksella? Tulkinneeko H. H. sillä tavalla ne kirjani kohdat, joissa sanotaan, ettei avioliittoja perusteta ihmissuvun voimassapitämiseksi vaan — milloin ei aineellisen tavarahan himo ole etualalla — himojen tyydyttämiseksi? Jos H. H. minun näin väittäessäni luulee minun himoja hemmottelevan, niin neuvon häntä »incognito» liikkumaan kansan keskuudessa, saadakseen selvän asiasta.

Kumotakseen minun »kommunismioppini» perinpohjin, viittaa H. H. Atlantis-kansan historiaan, jonka 49 ja 50

sivulta hän mainitsee kohdan, minkä mukaan »turanilaiset, lisätäkseen väkilukuansa, koettivat juuri samoja keinoja mitä herra Palomaa kirjassansa nyt ehdottaa, mutta olivat pakotetut luopumaan jatkamasta kokeitansa».

Minä uskon H. H:n kanssa, että niin oli laita. Jos turanilaiset todellakin luulivat nais- ja miesyhteisyyden käytäntöön ottamisella lisäävänsä sukuun, niin pettyivät he suuresti. Tulos näet oli ihan päinvastainen, suku väheni vähenemistään. Mutta minäpä en olekaan »punakirjassa» ehdottanut tällaista »keinoa» käytäntöön otettavaksi. Olen vaan lyhyesti maininnut, että nais- ja miesyhteisyys kaukaisessa tulevaisuudessa otetaan käytäntöön niitten ihmisten keskuudessa, jotka semmoiseen yhteyteen ovat kypsyneet.

Sellaisen kommunismin aika on tullut vasta silloin, kun nykyinen ihmiskunta on miltei tarpeekseen saanut nauttia himojen maljasta. Silloin ei se enää voi tarjota suuriakaan kokemuksia jälleensyntyville hengille, ja silloin on fyysillisten ihmisolentojen vähenemisen aika tullut.

Sukupuolikommunismi eli yhteisyys *vähentää* siis ihmisten lukua. En minä ole kirjassani tehnyt minkäänmoista ehdotusta ihmissuvun ennenaikaiseksi vähentämiseksi. Kyllä semmoinen vähenemisen tarve aikanaan hankkii vastaavat ulkopuoliset olot ilman kenenkään »ehdotusta».

Tulevaisuuden sukupuoliyhteisyyden aika on — ihan päinvastoin kuin H. H. luulee — vilpittömän rakkauden, puhtauden ja pyhyiden aikakausi paljoa suuremmassa merkityksessä kuin nykyinen avioliittoprostitutsiooni-aika.

Perhesuhteet juuri pitävät ihmiskunnan niin itsekkäänä kuin se on, siis ihan päinvastoin kuin H. H. arvelee. Rahavalta ei olisi puoleksikaan niin ruhjova ilman perhesuhteita. Natsaretilainen mestarikin vakuutti, että »pahatkin» ihmiset antavat hyviä lahjoja omille lapsilleen.

Tahdotteko Te, H. H., todellakin

väittää, että ihmiskunta olisi siveellisesti huomattavasti tilassa kuin nykyinen, jos valtio, s. o. koko kansa yhteisesti hoitaisi ja kasvattaisi lapset? Tahdotteko Te myös väittää, että turanilaiset elättivät lapset yhteisillä varoilla mutta *huonolla menestyksellä*? Jos lasten valtion varoilla elättämisen samoin kuin itse kommunisminkin tarkoitus oli vastustajain, toisin sanoen sotaväen kasvattaminen jotakin muuta kansaa varten, niin oli menestys epäilemättä huono. Atlantiin manteren sanotaan juuri hävinneen sentähden, että sen kansa oli vaipunut »mustan magian» harjoittamiseen, s. o. käytti henkisiä kykyjään muitten turmelemiseksi.

Minun ymmärtääkseni olisi ihmiskunta paljoka onnellisempi, jos se voisi jakaa »elämän hyvyttä» tarpeen eikä sukulaisuussuhteitten mukaan. Niin kauan kun puhutaan »omista» lapsista, »omasta» vaimosta ja »omasta» miehestä, *täytyy* ihmisten olla sotajalalla toisiaan vastaan. Fyysillinen elämä on epätoivoista taistelua niin kauan kun ihmiset tahtovat toisiaankin »omistaa».

Tulevaisuuden kansat eivät tarvitse »omia» lapsia. Niistä on jumalatonta ja hirveää vaatia minkäänlaista omistusoikeutta ihmisolentoon. Tulevaisuuden kansat ymmärtävät »ihmisellä» jotakin muuta kuin nykyiset. Niistä on ihminen se mittaamaton ja tutkimaton olemus, joka hallitsee ruumista. Tämöistäkö olemusta joku rohkenisi ja kehtaisi kutsua omakseen?

Nykyisellä kehitysasteella oleva ihmiskunta tarvitsee itsekkäisyyden tyydytystä. Perhesuhteet ovat sen paras itsekkäisyyden viihdytyskeino. »Lastenrakkaudessa» ollaan nykyään näkevinään jotakin suuremmoista. Mutta jos isä ja äiti omalta sisimmältään kysyisivät, miksi he juuri eräille määrätuille lapsille suovat ja tekevät hyvää paljoka enemmän kuin muille, saisivat he tällaisen vastauksen: »Ne ovat omiani, *minun* ruumiistani lähteneitä».

Sen pitemmälle ei siis ulotu »äidinrakkaudenkaan jumalallisuus!» Eläimilläkin on tällainen »rakkaus». Petoeläin suojelee ja hoitaa sikiöitään yhtä suurella »rakkaudella» kuin helläsydäminen ihmisäitikin. Tammoinen »rakkaus» on tarpeen fyysillisen ruumiin säilymiseksi. Jos ei moista »rakkautta» olisi, saisivat pienet sikiöt kuolla hoidon puutteessa.

Nykyisen ihmiskunnan niin tärkeiltä ja välttämättömiltä tuntuvat perhesuhteet perustuvat juuri tähän miltei kaikille eläimille yhteiseen »rakkauteen», joka toisin sanoin selitettynä on samaa kuin oman itsensä ihaileminen. Ei itsensä ihaileminen missään ylevämmässä merkityksessä »jumalallista» ole.

Perhesiteitten höltyminen on välttämätön ihmiskunnan henkisen kehityksen ehto. Mutta kun meidän rietas ja turmeltunut aikakausi tällä »höltymisellä» ymmärtää jotakin hillitsemätöntä sukupuoli-irstailua, jossa alkoholihöyryt ovat tärkeänä tekijänä, niin ei tarvitse ihmetellä, ettei H. H. — ollen aikansa lapsi — ymmärrä »punakirjan» sisällystä.

H. H:n viittaus siihen suuntaan, että minä »punakirjassa» olisin puhunut »vapaan rakkauden sallimisesta», todistaa, ettei hän ollenkaan ymmärrä, mitä minä »rakkaus»-käsitteellä tarkoitan, vaikka olen kirjassani siitä tehnyt selvää. Minä pyhitän »rakkauden» kokonaan epäitsekäisyydelle. Mitä epäitsekäämpää joku teko on, sitä puhtaammasta rakkaudesta se lähtee. Jos »vieraille» lapsille osotettu hyvyys lähtee epäitsekäisyydestä, niin on se rakkautta paljoka jalommassa merkityksessä kuin »omien» lasten hoitaminen.

Minä en voi käsittää, että rakkautta joku persoonallisuus tai jokin voima saattaisi sitoa. Rakkaus on siis aina vapaata. Rakkaus on karman lainkin yläpuolella. Niin mahtava kuin on tämä laki, on se aivan voimaton rakkauden edessä. Mikä olisi siis se kuvitettu voima, joka voisi rakkauden sitoa ja eristää johonkin pieneen nurkkaan?

Muistan Annie Besantin jossakin teoksessaan puhuneen »eristäytymisen harhaopista» (heresy of separateness). Jos mikään pitää nykyinen avioliitto ihmisiä juuri eristäytymisen harhaopissa. Puhdas rakkaus ei tiedä mitään »veriheimoalaisista» eikä »verivieraista».

Kristinopissakin puhutaan paljon pyhään ihmisten yhteydestä. Miksi »pyhät» tulevat yhteishenkisiksi? Siksi että he ovat kauan eläneet »eristäytymisen harhaopissa». Eristäytyminen on hyvä joksikin ajaksi, mutta ei se ole kehityksen päämäärä.

Vanhoiden aikojen pyhimykset vetäytyivät usein yksinäisyyteen. Niin teki Jeesuskin, ei suinkaan mukavuutta hakeakseen vaan saadakseen uusia voimia, mitkä hän sitte kuluttaisi kansan hyväksi.

Kun muodollinen avioliitto pyhyiden ja puhtauden nimessä juuri pitää vireillä eristämistilasta johtuvaa vieromishenkeä, on se *rakkauden kannalta* hylättävä. Ei rakkaus pidä toista parempana kuin toista, ei rakkaus ole puolueellinen, koska ei se »omaansa etsi».

Ihmisten ollessa alhaisella kehitysteella määräävät erityiset suhteet, ja siteet heidän keskinäisen elämänsä. Mutta puhtaassa rakkauselämässä ei ole minkäänmoisia siteitä. Jos joku toista todellakin voisi rakastaa, ei hän antaisi eikä vaatisi mitään »lupauksia», koska rakkaus ei tarvitse mitään.

Kun minä »punakirjassa» olen viitannut kaukaisen tulevaisuuden nais- ja mieskommunismiin, olen tarkoittanut sellaisia ihmisiä, jotka fyysillisessäkin elämässä toimivat rakkauden lain mukaan verrattomasti ylevämmässä hengessä kuin nykyajan parhaatkaan ihmisystävät. Minun »kommunismiopini» on siis selvä asia, mutta ihan päivästäiseen suuntaan kuin H. H. näyttää sen käsittäneen.

Aate.

Tien varrelta.

Teosofisen Kirjakaupan ja Kustannusliikkeen kolmas vuosikokous pidettiin Sörnäisten Vuorellassa t. k. 4 p:nä. Huoneusto oli juhlasussa ja sekä sali että lehteri olivat väkeä täynnä, melkein yksinomaan vähävaraisempaa kansanluokkaa. Se oli sitä jaloa kantajoukkoa, joka ensimmäisenä on omistanut teosofiset harrastukset ja alkanut työn valmistukseen Suomelle uuden huomenen, kansallisen henkisen heräymyksen. Mieliala oli tyyni ja lempeä ja hartaasti seurattiin pitkän kokouksen menoa. Ohjelmassa oli m. m. viulun- ja pianonsoittoa, naisköörin laulua ja puheita. Kokouksen avasi kustannusliikkeen toimikunnan puh. johtaja Aaltonen, joka koruttomin, sattuvin sanoin muistutti, että meidän on käytävä eteenpäin aineellisia vaikeuksia pelkäämättä, liikkeemme on sellainen, että se ei saa eikä voi kuolla, vaan tulee yhä kasvamaan ja voimistumaan kaikista tietämättömyyden ja pimeyden voimista huolimatta. Sitten teki Pekka Ervast numerojen ja laskujen avulla selkoa kustannusliikkeen viimevuotisesta toiminnasta. Hän huomautti alussa, että tällaisen liikkeen kehitystä saattaa verrata ihmisen syntyhistoriaan. Voidaan sanoa, että liikkeen ensimmäisenä toimintavuonna luodaan sen fyysillinen ruumis, seuraavana eetteriruumis, ja siis sen mukaan olisi viime vuonna liikkeen pitänyt saada astraaliruumiinsa. Tämä ruumis, persoonallisten tunteitten, halujen ja himojen asunto, onkin syntynyt viime vuonna, kuten puhuja huomautti. Liikkeessä tahto ja pyrkimykset ovat saaneet varman leimansa. Nyt on vaan edelleen pyrittävä yhä korkeammalle. Luettiin tilinkertomus, jonka olivat laatineet tilintarkastajat neiti Alander ja hra Liukkonen. Kävi selville, että liike oli suuresti kasvanut, mutta myös velat, koska varat suurimmaksi osaksi

ovat kiinnitettyinä myymättä olevaan kirjallisuuteen.

Johtokunnan tilejä vastaan ei ollut kelläkään läsnäolevalla mitään muistuttamista ja myönnettiin siis sille tilinvapaus. Puhetta johti F. Korpi Yksimielisesti valittiin uudelleen entinen johtokunta ja lämpimin sanoin lausui sille kiitokset Heiskanen sen uhrautuvasta työstä.

Ohjelmassa oli vielä V. Palomaan pitämä esitelmä. Elävästi kertoi hän riemusta, jonka nuorukainen tuntee ensimmäisen lempensä syttyessä, ja asetti sille vastakohdaksi sen hiljaisen, sisällisen ilon ja onnen, jonka tuntee raihmainen, hylätty vanhus seisossaan haudan partaalla ja aavistaessaan sen toisella puolen jotakin uutta ja suurta onnea. Mutta moni vanhus on ääretömästi onneton, kärsii tuskaa, kun hän ajattelee nuoruutensa iloisia päiviä, joita hän ei enää muka voi takaisin saavuttaa milloinkaan. Hänellekin osaa teosofia antaa neuvoa ja lohdutusta: hän on saava, mitä hän toivoo, mitään ei ole ainaiseksi menetetty, hän on reippaana nuorukaisena vielä monta kertaa saava lemмен pikarista juoda, aina kunnes hän alkaa kaivata jotain vielä suurempaa. Kaikille erilaisille henkilöille voi teosofia tarjota valoa, ja puhuja sanoi iloitsevansa siitä, että hän oli saanut tilaisuuden päästä kiertämään ympäri Suomen ja puhumaan sitä kaikkea, mikä sydämellään oli.

Kaiken lopuksi puhui innostavasti Pekka Ervast. Hän johdatti mieleen, mitä teosofinen työ, teosofinen elämä itsessään on; se on sitä, että me alamme jo täällä maan päällä elää sitä suurta ja rikasta elämää, joka meitä kaikkia odottaa kuoleman jälkeen. Teosofi tuntee elämän riemuna ja ihanuutena, mutta hänen täytyy ensin käydä monen kiirastulen kautta ja oppia voitamaan oman itsekkyytensä. — Puhuja katsoi kuin näyissä sitä ihanata tulevaisuutta kohti, jolloin Suomessa ovat henkiset harrastukset päässeet

voitolle, jolloin lapset ja nuoretkin jo saavat vähän vapaampaa ja vähän syvällisempää opetusta elämän ymmärtämisessä, jolloin viattomat lapsensielut jo saavat kuulla elämän suurista totuuksista, ennenkuin kylmä ja kova maailma on turmellut heidän ihanteellisen maailmankatsomuksensa ja hartaat pyrkimyksensä.

Kellon lähetessä yhtä hajosivat kaikki tyytyväisin mielin kotiinsa.

V. V.

Auktoriteettiusko ja auktoriteettius. Näiden kahden käsitteen välillä on melkoinen ero. Teosofinen Seura ei hyväksy minkäänmoista auktoriteettiuskoa, s. o. umpimähkäistä sokeata uskoa jonkun ihmisen tai kirjan sanoihin, mutta toinen asia on, että kyllä löytyy teosofisia auktoriteetteja, s. o. teosofeja, joilla on laajempia tietoja salaisista opeista j. n. e. kuin tavallisilla teosofian harrastajilla.

Edellisestä asiasta lausui Teosofisen Seuran presidentti, eversti Olcott, vuosikokouksessa v. 1901 seuraavat merkillille pantavat sanat; »Minä protesteeran toistamiseen kaikkia yrityksiä vastaan saattaa jäseniämme tai sivulisia luulemaan, että meidän Seurasamme on mitään semmoista olemassa kuin oikeaoppisuus tai Jumalan inspiroima kirja tai opettaja. Minä pyydän työtovereitani kaikissa maissa pitämään mielessä perussääntöjemme hengen- ja ohjesääntöjemme puustaimen ja yksissä voimin vastustamaan ja ehkäisemään keskuudessamme kaikkea semmoista, joka vivahtaa ahdasmielisyyteen tai laholaisuuteen; Seura voi ainoastaan menestyä ehdottoman ajatus- ja sanavapauden pohjalla — tietysti hyvän maun rajottamana». Ja hän lisää samalla, puhuen toisesta asiasta: »Suurta opettajaa saattaa kunioittaa tekemättä itsestään orjaa.» *)

*) General Report of the twenty-sixth Anniversary and Convention of the Theosophical Society at Adyar, India; December 27: th and 28: th. 1901. Siv. 3.

Sillä »vapaus» ei ole käsitettävä sillä tavalla, että jokainen ajattelee ja sanoo: »minä olen yhtä viisas kuin sinäkin ja minä tiedän yhtä paljon kuin sinäkin.» Vaan vapaus on siinä, että jokainen ihminen tulee omalle sijalleen, sille asemalle, joka hänelle luonnosta on tuleva, ja että kaikki kunnioittavat suurta ja viisasta opettajaa.

Teosofisia luentoja ympäri Suomen. Toimittaja V. Palomaa on näinä päivinä lähtenyt teosofiselle luentomatkalle, suunnaten matkansa ensin itään-päin. Toivomme hänelle kaikkea menestystä, toivomme, että kaikkialla, missä on teosofian ystäviä, otetaan hänet tervetulleena vastaan. Tämä meidän liikkeemme yritys on rahallisesti rohkea, jonka tähden pyydämme lukijoitamme huomaamaan, mitä on kirjoitettu »Esitelmärahasto»-nimisen otsikon alle.

Vapaaehtoisia lahjoja. Tämän otsikon alla luetaan lehden lopussa muutamia tärkeitä tiedonantoja, jotka suljemme lukijaimme suosiolliseen huomioon.

Elämä. Olemme sydämeistämme iloiset, nähdessämme, että Matti Kurikan vilkkaasti ja mieltäkiinnittävästi toimitettu lehti alkaa saada yleisön puolelta sitä kannatusta, jota se ansaitsee. Emme ole unohtaneet, mitä vaikeuksia vastaan Uusi Aika sai taistella, ja toivomme vahvasti, että Elämä vähitellen voittaa kaikki vaikeudet tarvitsematta sortua niinkuin Uusi Aika. Elämä onkin saanut nimen, joka lupaa sille sekä pitkää ikää että menestystä, ja kyllä kai kansamme pian ymmärtää, että Elämän lukemisesta sille koituu hyötyä.

Keskiviikkoiset keskustelu-illat. Omantunnon konttorissa on nyt ruvettu pitämään joka toinen viikko »kyselykokouksia», jolloin läsnäolijat tekevät kysymyksiä ja heti saavat vastauksen

vakituiselta puheenjohtajalta, ja joka toinen viikko »keskustelukokouksia», jolloin keskustelua johtaa edellisellä kerralla valittu puheenjohtaja. Nämä illat näkyvät olevan yleisön suosiossa, koska Omantunnon huoneusto aina on täpösen täynnä hartaita ja tiedonhaluisia kuulijoita.

Suurempi tila. Liikkeemme saakin suuremman huoneuston kesäkuun 1:stä päivästä, jolloin se muutetaan Mikonkadun 11:een. Samassa huoneustossa tulee myöskin sijaitsemaan Teosofinen Kirjasto (nykyään Albertinkadun 34:ssä).

Errata. »Astrologia II» nimisessä artikkelissa Omantunnon viime numerossa on tehtävä seuraavat korjaukset: ensimmäinen kappale, lue: eivät ole lukeneet (s. t. s. eivät ole olleet tilaisuudessa lukemaan); siv. 51, 1 palsta, siv. 18, 19 alh. lue: tämän merkin alla; siv. 53, 2 palsta, riv. 13, 14 lue: Marsin negatiivinen huone ja viimeinen suoja.

Sukupuoliasia. Ajatusten vaihtelu tästä asiasta ja Palomaan kirjasta näkyy yhä jatkuvan, mutta koska mielestämme ei mitään uusia näkökohtia enää ole tuotu esiin, toivomme, että tähänastinen mielipiteitten vaihto saa toistaiseksi jäädä vastaukseksi kysymyksen ja ettei Omassatunnossa tällä kertaa enää jatkettaisi polemiikkia mainitusta asiasta.

Esperanto. Omantunnon joulukuun numerossa ehdotti eräs kirjeenvaihtaja, että teosofit rupeaisivat harrastamaan tätä uutta keinotekoisia ja helppotajuista kieltä, sillä yhteinen kieli on omiansa liittämään toisiinsa veljellisillä siteillä ihmisyksilöitä eri kansoista. Olen omin silmin nähnyt, että yhteinen harrastus ja rakkaus totuuteen tekee ihmisistä veljet, vaikka toinen kutsuu itseään buddhalaiseksi, toinen muhamettilaiseksi, kolmas hin-

dulaiseksi, neljäs kristityksi j. n. e., olen nähnyt, että »teosofia» on se taikasana, joka panee eräitten ihmisten sydämet väräilemään myötätunnosta toisiaan kohtaan, mutta olen yhtäkaikki vakuutettu siitä, että yhteinen oppinut kieli olisi arvaamattomaksi käytännölliseksi hyödyksi ei ainoastaan teosofeille, vaan koko maailmalle. Kaikki oppineet voisivat julaista tutkimuksensa esperantoksi, ja mitä teosofeihin tulee, voisivat julkaista aikakauskirjan, joka, samalla kuin se olisi koko Seuran virallinen äänenkannattaja, sisältäisi etevimpien teosofikirjailijain artikkeleihin esperantonkieliset käännökset. Ja sitten Seura voisi niinkään kustantaa paraitten teosofisten kirjateosten y. m. esperantonkieliset käännökset, josta Seuralle epäilemättä koituisi aineellistakin voittoa, koska suuret painokset vain olisi tarpeen, kun sama kirja leviäisi kaikkiin maihin. Kaikkeaa tätä varten olisi tietysti välttämätöntä, että Teosofisen Seuran jäsenet oppisivat esperantoa — eikä ainoastaan T. S:n jäsenet, vaan koko maailma!

Raamatun esoterisismi. Moni nauraa, kun kuulee mainittavan, että raamattua voisi selittää esoterisesti: »eihän sillä ole sen sisäisempi eikä salaperäisempi merkitys kuin se mikä siinä seisoo!» Mutta mitä semmoinen umpimähkäinen arvostelija arvelee niistä raamatun paikoista, joissa raamattu itse todistaa, että se on salaperäinen kirja? Mitä hän esim. arvelee siitä kohdasta, jossa kerrotaan, että Jesus avasi opetuslastensa ymmärryksen, niin että he ymmärsivät pyhiä kirjoituksia? (Luk. ev. XXIV: 45). Ja siitä tosiasiasta, että Paavali selittää esoterisesti raamatun kertomuksen Abrahamin kahdesta pojasta? (Gal. ep. IV: 22—31).

P. E.

Omantunnon toimitukselle.

Korkeamman voiman olemisesta on paljon nykyaikana puhetta puoleen jos toiseenkin. Ja luulen, että enemmistöllä on aavistusta jostakin korkeammasta, joka meitä kaikkia hallitsee ja puoleensa vetää. Emmehän näistä maailman himoista ja nautinnoista rauhaa löydä. Sen ovat tuhannet sanoneet, ja minä tunnustan myös, ettei niistä maailman himoista ole tullut muuta kuin sanomattomia kärsimyksiä ja häpeää. Kun olen asian oikein ymmärtänyt, ja kun olen vihdoinkin vähän saanut aavistaa Jumaluuden olemusta, katsellessani tähtitaivasta ja sen ihmeellistä rakennetta, niin sydämen nöyryydellä olen ajatellut:

Sinä Jumala olet niidenkin voimana ja ylläpitäjänä etteivät neradaltaan suistuisi, sinä Jumala ympäröit maailmoita, niinkuin äidin kohtu ympäröipi sikiön, Sinä Jumala olet lähettänyt miehiä sellaisia, jotka ovat näistä puhuneet ja minuaakin suurimpina epätoivon hetkinä neuvoneet ja auttaneet mitä salaperäisimmällä tavalla ja jotka ilmestyvät ihmiskunnan keskelle suurien vaarojen edellä auttamaan, ken ottaa apua vastaan. Minä sanon teille, jotka tätä Omaatuntoa toimitatte, että teette suurta jumalallista työtä, mikäli minä sitä ymmärrän.

Toivon toimitukselle siunausta vuodelle 1906.

K. H.

Ihmiskunnan juurirodut.

Salaiset tieteet kertovat, että nykyisen manner on viides manner ja siinä asuva ihmisrotu on viides rotu. (Vortaa P. E:n kirjaa »Salainen oppi ja muita kirjoituksia» kirjoitus »Ihminen maan päällä».) Se vähäinen sivistys, joka kolmannelle rodulla sen viimeisinä aikoina oli Lemurialla, jatkui Atlantiksella.

Niin kertovat salaiset opit: Atlantiksella olivat tieteet, taiteet ja maanviljelys korkealle kehittyneet. Olipa tuolla jättiläiskansalla vielä oma uskontonsakin korkeampaan elämään, toiset luottivat Jumaluus-oppeihin, mutta toiset epäilivät ja luottivat omaan ihmisviisauteensa. Luonto ei antanut pilkata itseänsä. Näin ollen luonnon mullistuksen kautta tuo hedelmällinen manner ja sen sivistynyt jättiläiskansa hukui Atlantin valtameren syvyyksiin. Toiset jumalallisiin oppeihin luottavat olivat pitkänäköisempiä ja etsivät suojaa itselleen ja aarteilleen.

Jos salainen oppi on tosi, niin sen mukaan nykyisen sivistyksen tulisi olla jatkoa Atlantiksen sivistyksestä ja nykyisen viidennen ihmisrodun varhaisessa lapsuudessa olisi pitänyt olla sillä sivistysasteella, jolla Atlantiksella elävä rotu oli viimeisinä aikoina. Kuitenkin luonnontiede muinaislöytöjen perusteella todistaa nykyisen rodun varhaisessa lapsuudessa olleen raakalaisuuden asteella. Niin kertoo luonnontiede: ihmiset ensin elivät pienemmissä ryhmissä, heimokunnissa, sitten suuremmissa ryhmissä, yhteiskunnissa. Näin ollen aikaa myöten yhteistyön kautta kehittyi nykyinen kulttuuri, sivistys.

Luonnontiede ja salaistiede ovat siis ristiriidassa keskenään. Mitä salaistiede tarkoittaa sillä että toiset, Jumalallisiin oppeihin luottavat tiesivät etsiä suojaa itselleen ja aarteilleen? Mistä salaistiede saa perusteet ennen olleista mantereista ja ihmisroduista?

M. Kopra.

Salainen oppi ei ole ristiriidassa tieteellisten tosiseikkain kanssa, sillä salaisen opin mukaan uuden juurirodun elämä ei ole entisen suoranaista jatkoa, vaan sen jälleensyntyminen niin sanotaksenne. Ihmisen jokainen ruumistus on kyllä edellisen jatkoa, mutta muodollisesti ihminen joka kerta syntyessään »alkaa alusta», läpikäyden koko historiallisen kehityksensä lyhyessä ajassa äidin kohdussa ja varhemmassa elämäs-

sään. Samalla tavalla juurirotujen elämässä havaitaan monenkaltaista vaihtelua ulkonaisten olosuhteitten ja yhteiskuntamuotojen alalla. Niinpä puheena oleva kirjanen sanoo viidennestä juurirodusta: »Täten on salainen tiede astunut »historian» alalle ja jättää virallisen tieteen tutkittavaksi Europan vaiheet jääkaudesta ja meidän rotumme elämänvaiheet sen raa'asta lapsuudesta meidän päiviemme »korkeaan kulttuuriin asti». (Salainen oppi ja muita kirjoituksia, siv. 24).

Sanotaan uuden juurirodun syntyvän siten, että korkea henkinen johtaja — Manu — valitsee vanhan paraimmat ainekset, kehittyneimmät yksilöt, ja läheteen näitten seurassa määrättyyn, suojeltuun paikkaan uutta yhteiskuntaa luomaan. Tästä pienestä alusta (vrt. raamatun kertomusta Noakista) kehittyi vähitellen uusi ihmisrotu. Vaikka alku on tällainen jumalallinen, tapahtuu pian taantumus, kun rotu lisääntyy ja hajaantuu kansanvaelluksien kautta. Sitäpaitsi jää aina eloon vanhan juurirodun jäännöksiä, jotka taantumukseensa joutuvat raakalaiskannalle, tarjoten siten ruumistumismahdollisuutta vähimmin kehittyneille sieluille (vrt. Valoa kohti, siv. 77).

Mitä salaisten tietojen alkuperään tulee, selitetään teosofisessa kirjallisuudessa, että se on kolmenlaatuinen nykyhetkenä: 1) pyhissä kirjoissa ja suusanallisesti säilynyt traditsioni, 2) elävien Mestarien eli vihittyjen adeptien personallinen opetus erityisille opetuslapsilleen (esim. H. P. Blavatskylle) ja 3) nykyaikainen sekä psyykkinen että okkultinen tutkimus. Okkultisti eli salatieteilijä, joka samalla on jonkun mestarin oppilas, kykenee nim. itsekin tekemään havaintoja ja tutkimuksia luonnon korkeammilla tasoilla. Näistä asioista voi lukea tarkemmin esim. kirjasta »Mitä on kuolema?» siv. 127—138 ja 149—155.

P. E.

Kirjoja, vanhoja ja uusia.

V.

Gunnar Landtman: *The origin of priesthood.* (Pappiuden synty.)

Kerrankin väitöskirja, joka käsittelee mieltäkiinnittävää ainetta ja tutkii asioita, jotka saattavat huvittaa suurta, tieteellisen pyhätön ulkopuolella elävää yleisöä! Olisihan ollut suotava, että tekijä olisi kirjottanut kirjansa »pappiuden synnystä» esim. suomenkielellä, niin hänen työstään olisi ollut hyötyä sillekin kansalle, jonka lapsena hän on syntynyt ja kasvanut; mutta ehkä hänen aikomuksensa vielä onkin julkaista se kotimaisella ja vähemmin oppineella kielellä.

Kaikki ne, jotka luulevat, että pappius, kirkko, jumalanpalvelus ja muut uskonnolliset käsitteet ovat saaneet alkunsa kristinuskosta, huomaavat selvästi tätä kirjaa lukiessaan, että kristillinen papisto ja kristillinen jumalanpalvelus vain ovat yhtä lajia papistoa ja jumalanpalvelusta. Kaikilla kansoilla — alhaisimmallakin kehitystasasteella — on ollut ja on uskontonsa, juhlamenonsa ja papistonsa, ja kristinuskon muodollinen puoli on yhtä paljon »pakanuutta» kuin neekerein noituus ja vanhojen suomalaisten loihtiminen. Sillä ihmiskuntaa elähyttää aina ja kaikkialla yksi ja sama usko, yksi ja sama henkinen pyrkimys: usko näkymättömiin — Jumalaan ja salaisiin voimiin — ja pyrkimys tämän näkymättömän yhteyteen. Lukuisilla esimerkeillä kirjan tekijä osoittaa, että sivistymättömilläkin kansoilla on selvä käsitys siitä, että pappi on ainoastaan semmoinen ihminen, joka on likeisemmässä yhteydessä näkymättömän maailman kanssa, jolla siis on enemmän tietoa kuin muilla ihmisillä. Tästä olisi kristityillä papistolla paljon oppimista. He puhuvat ja saarnaavat Jumalasta ja salatuista asioista, mutta uskaltaako monikaan heistä väittää tuntevansa Jumalaa lähemmin ja tietävänsä salatuista enemmän kuin kristillinen seurakunta ylipäänsä? Villikansatkin ovat meitä edempänä tässä suhteessa, sillä heidän pappinsa (kutsuttakoon häntä shamaniksi

tai noidaksi tai velhoksi) velvollisuus on näyttää, että hän osaa seurustella henkien ja näkymättömien olentojen kanssa.

Kirjan tekijä katsoo asioita kuitenkin toiselta kannalta kuin esim. teosofi. Vaikka hän säilyttää tieteellisen tasapuolisuutensa pysymällä tuomitsematta kaikkea pappiutta, jumalanpalvelusta, noituutta j. n. e. suoranaisiksi humbugiksi, näkyy kuitenkin, että tekijän oma kanta on materialismiin ja skeptisismiin kallistuva, jonka tähden hän ei läheskään ole osannut aineestaan tehdä sitä jaloa vertailevan uskontotieteen (comparative religion, not comparative mythology), toisin sanoen teosofian puolustusta, joksi se mainiosti kelpaa. Sillä kirjailija, joka ottaa tutkiakseen uskonnon ja salaisten tieteiden alalle kuuluvia asioita, hän ei saisi olla materialisti, s. o. niillä aloilla käytännöllisesti oppimaton, joka lukee kirjoja ja kertomuksia näkemättä muuta kuin puustaimen; vaan hänen pitäisi olla käytännöllisesti oppinut ja sivistynyt sekä uskonnollisen tunne-elämän että salatieteellisten tutkimusten ja praktillisen magian alalla.

P. E.

VI.

Viides evankeliumi. Suomensi Matti Kurikka. Helsinki 1906. Hinta 30 p.

Hajanaisia ja epätäydellisiä ovat ne tiedot, jotka ovat meille säilyneet suuren mestarimme Jeesus Natsarealaisen elämästä ja opeista. Hartaasti jokainen, joka häntä rakastaa ja ihailee, tahtoi saada vähän enemmän hänestä kuulla kuin mitä neljä evankeliumia kertoo, varsinkin koska samat asiat useinkin kerrotaan kaikissa evankeliumeissa ja melkeimpä samoilla sanoilla. Varmaankin moni ihastui kuullessaan, että olisi löydetty »viides evankeliumi», siis teos, joka ansaitsisi paikan toisten neljän rinnalla, ja että tämä evankeliumi todellakin täydentäisi, mitä muista puuttui.

Mutta pettymystä on varmaankin jokainen tuntenut lukiessaan tämän Kurikan suomentaman kirjan, joka niin hämärätä tietä on tullut sivistyneen maailman saataviin. Sanon hämärätä tietä, sillä tosiaankaan ei minun ymmärtääkseni saata

ehdottomasti luottaa edes siihen, että kirja olisi »muinaisintialaisesta käsikirjotuksesta» käännetty ote, niinkuin tiedemies Notowitch väittää. Hän kyllä kehotti lähettämään jonkun retkikunnan siihen intialaiseen luostariin, missä tätä kallista alkuperäistä käsikirjotusta säilytetään, mutta niinkauan kuin ei tällä tavoin ole otettu asiasta selvää, emme mekään voi luottaa Notowitchin väitteisiin. Ja kun kirjaa lukee, tuntuu se todellakin siihen määrään tekaistulta ja ponnettomalta, ettei ollenkaan tuntisi mahdolltomalta, jos kunnianhimoinen tiedemies sairaana viruessaan olisi keksinyt kyhätä tämän uuden evankeliumin. Ainakin voimme päättää, että suurin osa teosta on lähtenyt Notowitchin omasta päästä, koska hän tulkin avulla käänsi kohtia vaikeasta tiibetin kielestä ja sitten itse sommitteli ne yhteen kokonaisuudeksi. Me ymmärrämme, että hän teoksesta toivoi paljon kunniata itselleen, koskei hän antanut E. Renanin esittää sitä Ranskan suurelle tiedeakatemialle, peljäten itse tulewansa syrjäytetyksi kunniaista.

Mutta voihan yhtäkaikki olla mahdollista, että löytyy tuo käsikirjotus, että se on Kristuksen ajoilta, ja että Notowitch on sen oikein osannut kääntää. Olkoon teoksen synnyn laita kuinka tahansa, niin jokainen ennakkoluuloista vapaa totuuden etsijä on ilolla tervehtivä jokaista kirjaa, joka todellakin saattaa etsivälle sielulle antaa jotain apua tai valoa. Mutta enpä luule, että kukaan koko tästä »viidennestä evankeliumista» on löytänyt edes niin paljon hyvää opetusta kuin yhdessä luvussa vanhoja evankeliumeja saattaa löytyä. Ensiksi tämä pieni teos sisältää runsaasti hämmästyttäviä »historiallisia tietoja». Natsarealainen olisi muka vaeltanut Intiassa asti oppimassa ja opettamassa. Mutta niinkuin sanoin, näihin tietoihin emme saata uskoa, niinkauankuin ei meillä ole siitä muuta todistusta kuin joku muinaisintialainen käsikirjotus, jonka yksi tutkija kertoo nähneensä. Ja nyt on huomattava, että muinaisilta intialaisilta puuttui tykkönään kyky kirjottaa historiallisia kertomuksia. He elivät kokonaan mietiskelyn ja mielikuvituksen maailmoissa, eivätkä kyen-

neet erottamaan menneisyyttä nykyajasta eikä satuja historiallisista kertomuksista. Ei minkään kirjotuskykyisen kansan historia ole niin hämärä kuin Intian, eikä suurimmilla ponnistuksillakaan ole saatu täyttä varmuutta Buddhan elinajasta, hän saattaa hyvin olla syntynyt parisataa vuotta ennen tai jälkeen kuin on tapa sanoa. — Näinollen voimme vähän selvitystä saada noille ihmeellisille kertomuksille Issan matkoista, jotka ensin tuntuvat arvotuksille, eikä meidän silti tarvitse syyttää ketään suoranaisesta petoksesta. Intialaisilla oli herkkä mielikuvitus, kuulivat kertomuksen sieltä, toisen täältä ja punoivat kaikki yhteen sekottaen henkilöitä ja aikoja.

Mutta tärkeämpähän on saada tietoa Issan opetuksista kuin hänen matkoistaan. Vaan Issan puheet tässä evankeliumissa eivät ole mitenkään suuremmoisia tai erityisesti opettavaisia. Intiassa hän kyllä innokkaasti saarnasi kastijakoa ja epäjumalanpalvelusta vastaan, mutta tuon kaiken jo vähänkin valistunut ihminen ymmärtää vääräksi. Ja kummallisella perusteella hän vastustaa epäjumalanpalvelusta ja uhraamista. Yhdeksässä eri värssyssä on se sama syy toistettu, nim. että kaikki luomakunnassa on luotu ihmistä varten. Minä epäilen suuresti, pitääkö tämä »totuus» paikkansa, kaikessa tapauksessa se tuntuu huonosti sopivan yhteen Natsarealaisen opetuksen kanssa, jonka ponsi oli nöyryys ja lapsenmieli.

Yleensä Issan puheet ovat joko triviaalisia ja jokapäiväisiä tai utuisia ja hämääriä. Melkein koomillisesti vaikuttaa esim. lause: »Se hyvä, mitä meidän on tehtävä toisillemme, on varmin keino päästäksemme nopeasti Ijankaikkisen Hengen yhteyteen» (6: 6). Tämä Ijankaikkinen Henki on taas »yksi ainoa näkymätön avaruuden sielu» (5: 15). Mutta tätä hämääriä viitasta vastaan sotivat taas monet muut paikat, joissa ilmenee vanhan testamentin käsitys persoonallisesta Jumalasta, joka ajattelee ja toimii, suuttuu ja rankaisee. Toisin paikoin taas tuntuu niin selvään jälkiä kristillisestä teologiasta, että on hyvin vaikeata uskoa teosta kirjoitetuksi kaukaisessa

Intiassa aikana, jolloin muka Issa »vasti-kään» oli surmattu. Puhutaan esim. »viimeisestä tuomiopäivästä» (5: 24) ja (4: 1) sanotaan: »aika oli täytetty, jonka Korkein Tuomari oli valinnut tullakseen itse lihaan ihmisolennoksi». Ja seuraavassa lauseessa sanotaan, että tämä Tuomari, toisin sanoen Issa, oli asustanut »täydellisessä toimettomuudessa ja korkeimmassa autuudessa»; tämä lause muistuttaa elävästi sitä alhaista ja pimeätä käsitystä, mikä monella kristityllä on taivaastaan.

En tahdo pitemmälle jatkaa tätä arvos-telua; tunnustan mielelläni, että teoksessa paikoittain on runollista kauneuttakin, ja olen itse löytänyt ainakin viisi värssyä, joista olen saanut ajateltavaa ja opittavaa. Nämä värssyt ovat 7: 5, 8: 17, 9: 12, 11: 14 ja 12: 10. — Mutta »sekalaista seurakuntaa» on kirjanen, eikä se ainakaan minun mielestäni ansaitse nimeä »viides evankeliumi».

E. Vento.

Kysymyksiä ja vastauksia.

Halullisia lukijoita pyydetään lähettämään toimitukselle kysymyksiä lehden ohjelmaan kuuluvilta aloilta ja samaten kirjallisesti vastaamaan lehden-
dessä painettuihin kysymyksiin.

XXII. Kysymys. K. I. *Olen teosofisesta kirjallisuudesta lukenut, että astralitasolla on ääretön määrä tapettujen eläinten sieluja, jotka ovat täynnä vihaa ihmiskuntaa kohtaan. Siis ihmiskunta kokonaisuudessaan tekee rikoksen luonnon lakeja vastaan eläimiä tappaessaan. Sanotaan myöskin, että jos ihminen tahtoo puhdistaa sielunsa, on hänen puhdistettava ruumiinsakin m. m. ollen nauttimatta alkoholia, tupakkaa, kiihottavia mausteita ja lihaa. Koska lihan syömisestä kieltäytyminen tuntuu olevan niin välttämätön ihmiskunnan kohoamiseksi, miksi ei siihen yleisemmin keho-teta? Ainoastaanko siksi että sellainen ainakin meidän osalla maapalloa on käytännöllinen mahdottomuus?*

Vastaus. Z. Kysyjä ymmärtääkseni tarkoittaa, miksi ei Teosofisen Seuran puolelta yleisemmin ja pontevammin kehoteta kieltäytymiseen lihan syömisestä? Ja tähän vastaan, että Teosofisella Seuralla ei ole minkäänlaisia uskonkappaleita eikä määrättyjä ulkonaisia elämäntapoja; jokainen sen jäsen toimii yksityisasioissa parhaimman ymmärryksensä ja omantuntonsa mukaan; mitä erityisesti lihasta kieltäytymiseen tulee, ajaa sitä asiaa pääasiallisena ohjelmanaan ulkomailla sangen levinnyt vegetariaaninen liike.

Mutta jos katsomme yksityisiä Teosofisen Seuran jäseniä, huomaamme, että sangen moni niistä on kasvinsyöjä — ja he tietysti kehottavat muitakin heittämään lihan, kalan, alkoholin j. n. e. Huomaamepa vielä, että etevimmät teosofiset opettajamme ovat vegetariaaneja ja puolustavat kasviruokaa. Madame Blavatsky, Annie Besant ja C. W. Leadbeater ovat kaikki kirjottaneet ja puhuneet vegetarianismin puolesta ja heittivät itse kaiken lihansyö-misen tullessaan teosofeiksi.

Epäilemättä olisi länsimaiselle sivistykselle suureksi henkiseksi hyödyksi, jos se voisi luopua kaikesta siitä julmuudesta ja raakuudesta, joka välttämättä käy käsikädessä lihansyömisin, alkoholinjuomisen, teurastamisen ja metsästämisin kanssa. Mutta mitään pikaista parannusta emme saata toivoa. Hyvä jos siellä täällä joku yksilö tai perhe ottaa tuon edistysaskeleen, joka monessa kohdin, kuten kysyjä itsekin huomauttaa, tuottaa vaikeuksia.

XXIII. Kysymys. H. M. Vanhassa. *testamentissa kerrotaan, että Josua sai auringon ja kuun seisautumaan. Uudessa testamentissa kerrotaan, että Kristuksen ristillä ollessa aurinko pimeni. Luonnonopilliselta kannalta katsottuina nämä kertomukset tuntuvat mahdottomilta. Kuinka ne ovat ymmärrettävät teosofiselta kannalta?*

Vastaus. Z. Elleivät nuo tapaukset olleet aivan yksinkertaisia luonnonilmiöitä,

esim. auringonpimennyksiä, en niitä lainkaan osaa selittää »teosofiselta kannalta«. Pelkäänpä, etteivät ne koskaan ole tapahtuneet, jos ne muka ovat olleet jotain ihmeitä. Sitä vastoin on mahdollista, että kertomuksissa piilee jonkinmoinen allegoria eli vertauskuva, sillä raamatun kuvakieli kätkee henkisen tiedon aarteita. Muuten kehotan kysyjää lukemaan vastaukset XI ja XV kysymykseen. (Omatunto, n:ot 7 ja 8).

XXIV. Kysymys. J. H. Mistä johuu, että muutamat henkilöt voivat tuntea kummallista vetovoimaa — ja sa-noisinko rakkautta? — n. k. kuolleita esineitä, usein vanhoja ja halpa-arvoisia, kohtaan?

Vastaus. Z. Jos ihmisellä on uinuvaa taipumusta psykometriaan (kts. Salatiiteilijän Sanakirjasta, mitä sana merkitsee), voi hän käytettyä esinettä kosketellessaan tuntea itsessään ne tunteet, joita esineen tekijä tai omistaja on tuntenut, sillä esine on ikäänkuin kyllästetty käyttäjänsä magnetismilla. Jos esineen tekijä tai omistaja on sitä rakastanut ja hellinyt, voi täten herkkätuntoinenkin henkilö sitä nähdessään ja kosketellessaan tuntea samantapaista vetovoimaa esineeseen. Ja koska esine kyllästyy käyttäjänsä magnetismilla, tuntee mediumistinen henkilö esinettä kohtaan samanlaisia tunteita kuin hän tuntisi sen käyttäjääkin kohtaan. Tätä tosiseikkaa silmälläpitäen ymmärrämme kokonaisen sarjan sielutieteellisiä ilmiöitä: se hellyyden tunne, jota ihminen tuntee rakastamansa henkilön aineellista omaisuutta kohtaan ja joka degenererattuna (huononneena) muuttuu siksi sukupuolihairahdukseksi, jota lääkärit kutsuvat fetisismiksi; se kunioituksen tunne, jota ihmiset tuntevat esim. suuren uskonnonopettajan käyttämiä esineitä, vaatteita y. m. kohtaan ja sittemmin hänen pyhiä ruumiillisia jäännöksiään kohtaan ja joka uskonkappaleeksi kiveytyneenä muuttuu pyhäinjäännöksen ja kuvain palvelukseksi.

Vapaaehtoisia lahjoja.

Kaikissa maissa ylläpidetään teosofista liikettä suureksi osaksi vapaaehtoisilla rahavastuksilla. Suomessa Teosofinen Kirjasto kokonaan pysyy pystyssä vapaaehtoisilla vuotisilla avustuksilla, ja siitä saakka kun suomenkielelle ruvettiin hommaamaan teosofista kirjallisuutta, on tätä kustannusliikettä osaksi ylläpidetty vapaaehtoisilla lahjoilla; niinpä on joka vuosikokouksessa koottu melkoisia summia alkavan toimintavuoden varalle. Nyt kun meidän liikkeemme on kasvanut siksi suureksi, että sillä on oma äänenkannattajansakin, ovat sen menot kasvaneet kymmenkertaisiksi. Välttämätöntä on niinmuodoin, että teosofisille aatteille suopea yleisö kannattaa liikettämme paitsi onnen toivotuksilla ja hyvillä ajatuksilla, jotka epäilemättä tulevat ensi sijaan, myöskin aineellisilla avustuksilla. Samalla kun täten kehotamme kaikkia ystäviämme muistamaan teosofista liikettä rahalahjotuksilla niin usein kuin mahdollista, tahdomme ilmotaa, että vastedes tulemme säännöllisesti tekemään tiliä Omassatunnossa Lahjatili-otsikon alla kaikista saaduista lahjoista. Rahat käytetään Omantunnon ja teosofisen kirjallisuuden hyväksi. Vuosikokouksessa tehdään tarkka tili kaikesta.

Rahat lähetetään tai tuodaan *Teosofiseen Kirjakauppaan & Kustannusliikkeeseen, Vuorikatu 12, Helsinki.*

Lahjatili.

Seuraavat lahjat on saatu tänä vuonna maaliskuun 7 päivään lukien:

K. T. 50: —. P. E. 10: —. R. R. 10: —. I. af H. 60: —. S. af H. 100: —. E. T. 10: —. R. S. 5: —. M. V. 5: —. Nimetön 5: —. O. B. 10: —. K. H. 2: —. E. R. 5: —. F. K. 2: —. P. L. 5: —. Nimetön 50: —.

Epävanaat olot ja materialismi kehittävät erityisiä kätyriluonteita, joita ei mitkään periaatteet sido. He vaihtavat periaatteita yhtä usein kuin isäntääkin.

J. H. Erkko.

Esitelmärahasto.

Omantunnon ensimmäisessä numerossa viime vuonna teki Martti Humu näin kuuluvan kysymyksen: Miten on tehtävä, miten toimittava, mistä varat hankittava, jotta saataisiin toimeen teosofisia esitelmiä ympäri Suomen? Tähän kysymykseen vastasi Omantunnon 6:nnessa numerossa toveri Vihtori Vilenius Amerikasta seuraavasti:

»1) Innokas rahankeräys toimeenpantakoon yleensä teosofien y. m. kesken; 2) velvotettakoon yhä suurempaan rahalliseen uhraukseen varakkaampia ynnä innokkaampia yksityisiä teosofejä — minä panen 100 m:kaa vuodessa, jos terveenä olen, niin kauan kun New-Yorkissa olen, enempää ei palkkani myönnä; 3) iltamia pidettäköön, harvinaisia iltamia, ettei niissä ryypätä, ei valssata eikä muita turhuuksia harjoteta, vaan ohjelma on oleva ehdottomasti puhdas ja ylevä: puheet, esitelmät, runonlausunnut, laulut, soitot, näytelmät, kuvaelmat ja kaikki mitä esitettäneekin, on oleva jos ei varsinaista teosofista laatua, niin ainakin muuten henkevää ja siveellistä — tarkoitus ei saa pyhittää keinoja. Näillä keinoin saamme rahaa esitelmien hankkimiseksi Suomen kansalle ja »Omalletunnolle» avustukseksi (jos se sitä tarvitsee), joka myös on ehkä suurin tekijä aatteen palveluksessa.

»Esitelmäin pitäjiksi tulkooot sitte semmoiset aatteen harrastajat, joiden teot, koko elämä eikä vain suu, saarnaa teosofiaa. Siten levitetään luullakseni ehkä paraiten aatetta kautta Suomen.»

Ne toivomukset, jotka lausuttiin M. H:n kysymyksessä ja V. V:n vastauksessa, ovat nyt alkaneet toteutua. Näinä päivinä on toimittaja V. Palomaa Teosofisen Kirjakaupan ja Kustannusliikkeen toimesta lähtenyt — ensi aluksi kolmen kuukauden — esitelmämatkalle ympäri Suomen. Ja helmi-

kuun 25 p:nä perustettiin erityinen »*esitelmärahasto*», josta korvataan esitelmämatkojen toimeenpanemisesta syntyvät vaillinit. Tietysti on suotava, että esitelmänpitäjä joka paikassa on tilaisuudessa ottamaan sisäänpääsymaksua tai ainakin vapaaehtoista kolehtia kuulijoiltaan, ja myöskin, että semmoisisa paikoissa, joissa jo on teosofejä, otetaan osaa esitelmänpitäjän matkakustannuksiin, mutta koska kuitenkin on mahdollista, että tulot eivät korvaa kaikkia menoja, on tarpeellista, että on olemassa hätäapukassa niin sanoaksemme. Ja tämä vasta perustettu »*esitelmärahasto*» elää sekin vapaaehtoisista lahjoista. Pyydämme siis teosofian ystäviä muistamaan tätäkin kassaa raha-avustuksillaan. Teemme tästäkin säännöllisesti tiliä Omassatunnossa.

Rahat lähetetään tai tuodaan *Teosofiseen Kirjakauppaan ja Kustannusliikkeeseen*, Helsinki, Vuorikatu 12, ja on samalla mainittava, tuleeko avustus »*esitelmärahastoon*» vaiko yleensä »lahjatiiliin».

Esitelmärahasto.

Seuraava lahja on saatu maaliskuun 7 päivään lukien:

F. A. J. 100: —.

Ihanteet.

Ihanteet ovat korkeat!

Korvia viiltää,
kun useinkin saarnaaja
sanoja piiltää.

Vaan saarnaajan elämää
katsomaan kun käy —
ei ihanteita liioin näy.

Emil Veibes.

M. Rintala

Räätälinliike :: Kangaskauppa

Aleksanterinkatu 50.

Suuri kangasvarasto. Hyvä työ. Vahvat lisätarpeet.
Halvat hinnat. Huom.! Vierailupukuja lainataan.

„ELÄMÄ”

on lehti

joka on ottanut todistaakseen, että ihmisten kannattaa jälleen *elää* ja olla onnellisia, jos teosoofinen totuuden-tieto saatetaan luomaan kansallemme uusi sosialistinen yhteiskuntajärjestys. „Elämä” maksaa 2:50 vuosikerta.

Konttori: Annank. 13. Puhelin 54 53.

Martin & Mäkelä

Kirjakauppa Söörnäisissä.

∴ Täydellinen kirja- ja paperikauppa. ∴
Parhaiten lajiteltu varasto Työväen- ja
Teosofista kirjallisuutta.

— Puhelin 54 34. —

Senpä sanon:

jos tahdot *kelvollisen leimasimen*, käänny silloin maamme tällä alalla vanhimman spesialistin puoleen

Kaivertaja J. E. WALLDÉN.
Helsinki. Mikonkatu 1. Tel. 20 89.

Kalkissa kirjakaupoissa:

Salatut tieteet ja sieluopin fysiologia.

Kirjoittanut Edmond Dupoy. Hinta 3:—.

Tässä huomattavassa teoksessa, joka on etevän ranskalaisen tiedemiehen kirjoittama, tehdään selkoa uusimmista tuloksista spiritismin alalla sekä kerrotaan monista omituisista kokeista. — Saadaan kustantajalta rahtivapaasti, jos aha seuraa tilausta.

Kustantaja YRJÖ WEILIN, Helsinki.

KIRJAKAUPPA • BOKHANDEL

AKTIEBOLAGET

MINERVA

OSAKEYHTIÖ

HELSINKI — TELEF. 23 03 — HELSINGFORS.

Palovakuutus-Osakeyhtiö FENNIA.

Helsingissä.

Unioninkatu 25. ∴. Telefooni 206.

Papaturmavakuutus-Osakeyhtiö PATRIA.

Helsingissä.

Unioninkatu 25. ∴. Telefooni 14 81.

Vilho Leikas & C:o

Suomalainen Kirja-
ja Paperikauppa —

39 5th Str. Calumet, Mich., U.S. of A.

Ottaa vastaan „Omantunnon, Teosofisen Aikakauslehden” tilauksia.

Myy kaikenlaista Teosofista y. m. kirjallisuutta.

Postin kautta tilatut kirjat toimitetaan erittäin huolellisesti.

J. A. Tukiaisen Paperikaupassa

Hämeenkatu 2 A. Puhelin 20 41

Otetaan vastaan m. m.

„Omantunnon” tilauksia.

Teosofista kirjallisuutta on kaupassa myytävänä

Paperia, Kirjekuoria ja Kirjoitustarpeita

halvimmalla

Dahlbergin Paperikaupassa.

Aleksanterink. 15. Pohj. Esplan.k. 23.

Kipsikuvia suurmiehistämme, Kuvajalustoita, Taulutelineitä, Huonekaluja kaikkia lajia, Oviverhoja, Uudinkankaita, Mattoja, Puku- ja Päälystakkikankaita sekä valmiita Vaatteita, koko- ja puolivillaisia Leninkikankaita y. m., y. m

Suomen Teollisuus-Kaupassa.

O. J. Liljan

hyväksi tunnettu

Kirjansitomo

Helsingissä

Vastaanottaa *kaikkia ammat-
tiin kuuluvia töitä ja suor-
itetaan nämät varsin huo-
lellisesti ja nopeasti sekä
kohtuullisiin hintoihin.*

Osote: Fredrikinkatu 42
Puhelin 18 90.

KIRJAPAINOYHTIÖ VALO

Helsinki :: Hakasalmenkatu 2 (porttikäytävä)

Telefooni 39 40

Suorittaa huolellisesti kaik-
kia kirjapainoalaan kuulu-
via töitä :: Nopea suoritus
:: Hinnat kohtuulliset :: ::

OMATUNTO

TEOSOFINEN AIKAKAUSLEHTI

TOINEN VUOSIKERTA

Häki, Kirjapainoyhtiö Valo

HUHTIKUU, 1906

	Siv.
I. Uusi testamentti ja teosofia, I ja II, <i>Pekka Ervast</i>	99
II. Miksi soisin Omantunnon leviävän, <i>E. Vento</i>	103
III. Ihanteet ja elämä, <i>Hannes Kivelä</i>	107
IV. Ulkonainen toiminta ja sisällinen, <i>A. G.</i>	110
V. Teosofia kysymyksissä ja vastauksissa, IV, <i>Pekka Ervast</i>	111
VI. Mediumin kokemuksia, V, <i>A. V. Peters</i>	115
VII. Sydänsuru, I, II, <i>Elia Vera</i>	117
VIII. Matkoiltani, I, <i>Aate</i>	121
IX. Tien varrelta	122
X. Avoin kirje pastori Kotimaalle, <i>Jalo Kivi</i>	124
XI. Toimituksen työpöydältä	127
XII. Lahjatili	127
XIII. Esitelmärahasto	127

Omantunnon, Teosofisen Aikakauslehden, ohjelma on sama kuin Teosofisen Seuran.

Teosofisen Seuran tehtävät ovat:

1. Muodostaa yleisen veljeyden ydin, katsomatta uskontunnustukseen, rotuun, kansallisuuteen, sukupuoleen, yhteiskunta-asemaan tai väriin.
2. Edistää vertailevia uskonnollisia, filosofisia ja tieteellisiä tutkimuksia.
3. Tutkia tuntemattomia luonnonlakeja ja ihmisen salaisia voimia.

OMATUNTO TILATAAN

postin kautta, kirjakaupoista, asiamiehiltä ja suoraan Omantunnon konttorista, Vuorikatu 12, Helsinki. Puhelin 47 11.

TILAUSHINTA

Suomessa on postimaksuineen koko vuodelta Smk 5: —. Yksityisnumerot 60 p:iä. Venäjällä postimaksuineen 2 ruplaa. Amerikassa samaten 1½ dollaria. Ruotsissa samaten 4. kr. Asiamiehille myönnetään 10 % alennus.

ILMOTUSHINTA

on ilmotusruudulta 5 mkaa kerralta. Sama ilmotus useampia kertoja 10 % alennuksella.

OMANTUNNON KONTTORI, VUORIKATU 12,

on auki joka arkipäivä klo 10—7. Taloudenhoitaja tavataan varmimmin klo 5—7 j. p.p.

OMANTUNNON TOIMITTAJIA

tavataan konttorissa keskiviikkoisin klo 7—7,30 j. p.p.

OMATUNTO

TEOSOFINEN AIKAKAUSLEHTI

VOL. II

HELSINGISSÄ, HUHTIKUUN 15 P:NÄ 1906

N:o 13

UUSI TESTAMENTTI JA TEOSOFIA.

I.

Raamattu pyhänä kirjana.

Raamattu kuuluu niihin ihmeellisiin kirjoihin, jotka säilyvät läpi vuosituhsien, joita ihmiset pitävät pyhinä ja joiden sanat vaikuttavat enemmän ihmismieliin kuin kuningasten käskyt ja sotatorvien toivotukset. Sanomattoman paljon pahaa on tehty raamatun nimessä, se on totta; mutta ei sen pyhyys eikä suuruus siitä riipu. Vaan se jumaloiva kunnioitus, mikä on suotu raamatulle niinkuin muille pyhille kirjoituksille, perustuu siihen tosiseikkaan, että sen sanat ovat saattaneet lohduttaa murheellista ihmissydäntä, suoda voimaa ja varmuutta epäilyksissä horjuvalle ihmisymmärrykselle ja antaa opetusta viisauden salaperäisessä taidossa totuutta etsivälle ja vanhurskautta janoovalle ihmissielulle. Eikä sen auktoriteetti ole riippunut siitä, että näkyväisen maailman mahtimiehet ovat terottaneet tietämättömien mieliin, että se on jumalan sanaa, vaan siihen se on perustunut, että oppimattomat ja oppineet itse ovat kokeneet, mikä puhdistava ja jalostava henki sen sanoissa piilee.

Meidän päivinämme on tosin paljon ihmisiä, jotka eivät suuresti välitä raamatusta. He ovat saaneet päähänsä, että se on jonkinmoinen satukirja, joka ei missään suhteessa kestä tieteellistä arvostelua, ja he löytävät paljon enemmän oppia ja viisautta esim. uuden-aikaisista tieteellisistä teoksista. Mikä tieteellinen arvo voi olla kirjalla —

he sanovat —, joka alkaa hullunkurisella kertomuksella maailman luomisesta kuusituhatta vuotta sitten, kun tiede on todistanut, että maailman-kaikkeus kuusituhatta vuotta sitten oli aivan täsmälleen samannäköinen kuin tänä päivänä! Ja mikä siveellinen arvo voi olla kirjalla, joka kuten vanha testamentti kehottaa kaikenmoiseen julmuuteen, kostoon ja ankaruuteen oikeuden ja lain nimessä, kun taas meidän aikamme siveellinen oikeudentunto pyrkii ymmärtämään, anteeksi-antamaan ja rakastamaan!

Tietysti totuuden etsijä ei saa ummistaa silmänsä siltä tosiseikalta, että raamatussa on heikkoja kohtia, joissa kuvastuu senaikuisten ihmisten jokapäiväinen ja alhainen maailman viisaus. Mutta niinkuin emme arvostele inhimillistä ystäväämme hänen heikkouksiensa mukaan, niin ei meidän pidä tuomita raamatunakaan, joka lukemattomia kertoja on osottautunut ihmislasten viisaaksi ystäväksi, sen vaillinaisuuksien mukaan.

Muuten tämä raamatun halveksiminen on ohimenevä ilmiö. Se kulkee käsi kädessä materialismin, epäuskon ja jumalankieltämisen kanssa, ja sitä myöten kuin tosi valistus voittaa noita älyllisiä sairauksia, sitä myöten kasvaa taas ajattelevissakin ihmisissä kunnioitus »pyhiä kirjoja» kohtaan, vaikkei se kunnioitus enää pukeudukaan sokean uskon muotoon.

Meidän aikamme yhä laajenevat ja syventyvät yliaistilliset tutkimukset näyttävät meille, että elämän arvotus

ei ollut niin helppo ratkaista kuin materialistit luulivat, että ihminen ei ollut niin yksinkertainen olento kuin luonnontieteilijät yhteen aikaan otaksuivat, vaan että elämä ilmenee toisenlaisisakin muodoissa kuin meille tunnetuissa ja että ihminen sielullisena olentona on jäsenenä siinä maailmassa, jota kutsutaan näkymättömäksi, yliluonnolliseksi, pilventakaiseksi j. n. e. Ja meidän aikamme teosofinen liike opettaa meille, että uskonnot ja niiden pyhät kirjoitukset eivät ole mitään lastenkamarisatuja, vaan syvintä tiedettä — tosin ei tiedettä näkyväsistä, vaan näkymättömistä. Sentähden meidän silmämme täytyy aueta, ennenkuin näemme näkymättömiä ja »ymmärrämme kirjoituksia» (Luk. XXIV: 45).

Raamattu ei teosofian valossa ole pyhä sentähden, että se »Jumalan sanana» ilmottaisi iankaikkisen totuuden kaikille ihmislapsille — niin paljon mieltä rohkaisevia ja ymmärrystä valaisevia ja kaikille selviä sanoja kuin se sisältääkin; vaan sen pyhyys teosofiselta kannalta katsoen on siinä, että sen ovat kirjottaneet ihmiset, joilla on ollut tietoa totuudesta, tietoa näkymättömistä ja salatuista. Ja he ovat sen kirjottaneet sillä tavalla, että samalla kun ovat totuuden julistaneet ja tiedoistaan tehneet tiliä, ovat he totuuden salanneet ja pukeneet tietonsa vertauskuvain ja kertomusten salaperäiseen vaippaan. Täten ovat välttäneet vaaran »heittää pääryyjä sikojen eteen» (Matt. VII: 6), samalla kun ovat antaneet sanansa kaikua niille, joilla »on korvat kuulla» (Matt. XI: 15 y. m.) ja kehottaneet kaikkia »etsimään ensin Jumalan valtakuntaa» (Matt. VI: 33). Raamattu on niinmuodoin pyhä, sentähden että se sisältää enemmän, kuin kirjaimesta päättäen voisi otaksua.

II.

Jumalan valtakunta.

Alinomaä esiintyy uudessa testamentissa nimitys Jumalan eli taivasten

valtakunta.* Heti kun Jeesus alottaa saarnatoimensa, sanoo hän: »tehkää parannus, sillä taivasten valtakunta on lähestynyt» (Matt. IV: 17) — toistaen täten Johannes kastajan sanat (Matt. III: 2) — ja sittemmin hän pitkin matkaa puhuu »valtakunnasta» saarnoissaan ja vertauksissaan. Jeesuksen oppilaat ymmärsivät epäilemättä, mitä heidän mestarinsa sillä käsitteellään tarkotti, koska Jeesuskin nimenomaan sanoi, että heidän oli »annettu tuntea taivasten valtakunnan salaisuudet», mikä muille ei ollut annettu (Matt. XIII: 11), mutta kirkolla sitä vastoin ei ollut varmaa kantaa asiassa. Alkuaikoina kristillinen kirkko opetti, että Jeesus taivasten valtakunnalla tarkoitti sitä tuhatvuotista maallista valtakuntaa, joka heti seuraisi hänen toista tulemistaan; sittemmin kirkko yleisesti uskoi, että taivasten valtakunta oli sama kuin onnellinen olo kuoleman jälkeen, ja meidän päivinämmä on saanut paljon kannattajia valistuneitten ja ajattelevain piirissä se käsitys, että taivasten valtakunta on ihmisten onnellinen yhteiselämä, joka toteutuu maan päällä, silloin kun aletaan noudattaa Jeesuksen opettaman veljesrakkauden elämänohjeita. Mutta ei yksikään näistä selityksistä pidä paikkaansa teosofian eli uskontojen salaisen opin valossa; ensimmäinen ja viimeinen tosin lähenevät totuutta, mutta taivasten valtakunnan sekottaminen kuolemanjälkeisiin oloihin on aikaansaanut paljon hämminkiä ja väärinkäsityksiä.

Ottakaamme yksi esimerkki. Jeesus puhuu usein lohduttavia sanoja köyhille, murheellisille ja nälkäisille ja vakuuttaa, että heidän palkkansa on suuri taivaissa (esim. Luk. VI:

*) Matteuksen evankeliumissa esiintyy nimi »Jumalan valtakunta» ainoastaan parissa kohden; muut evankeliumit puhuvat sitä vastoin aina »Jumalan valtakunnasta». Matteuksen evankeliumissa käytetty nimi »taivasten valtakunta» tarkoittaa kuitenkin samaa lukuisista parallellipaikoista päättäen.

20—23). Tämänkaltaisista lausunnoista kirkko sai hyvän verukkeen puolustaa maailman mahtavia ja kehottaa köyhiä ja sorrettuita tyytymään kohtalonsa, koska heitä odotti taivaallinen onni kuoleman tuolla puolen. Mutta vaikka Jeesus nimenomaan surkuttelee rikkaita ja huomauttaa, kuinka vaikea heidän on päästä taivasten valtakuntaan (esim. Luk. VI: 24—26), ei kristillinen kirkko kuitenkaan missään maassa ole pelännyt etsiä maallista rikkautta ja valtaa. Liekö tämä epäjohtomukaisuus tapahtunut huomamatta vaiko ehdoin tahdoin, sen jätämme ratkaisematta. Uskomattomalta vain tuntuu, että Jeesus olisi mitään semmoista tarkottanut. Sillä mitä kaikki kuolemantakaisia oloja koskevat yliaistilliset tutkimukset meidän päivinämmä osottavat? Osottavatko, että tuonelassa kaikki köyhät ja nälkäiset ja murheelliset ovat onnellisia, kaikki rikkaat, kylläiset ja iloiset onnettomia? Ei suinkaan. Luonto ei näy mitään välittävän ulkonaaisista: se mittaa ihmisille heidän oman sisällisen ansionsa mukaan. Ja koska kaikissa ihmisissä on sekä hyvää että pahaa, näemme yleisenä sääntönä, että kuoleman jälkeen kaikki ihmiset sekä kärsivät että iloitsevat — ensin kärsivät ja kärsimysten tullessa puhdistuvat itsekkyydestään ja pahuudestaan, sitten iloitsevat ja satakertaisesti kasvattavat hyviä ominaisuuksiaan. Semmoinen on elämä kuoleman jälkeen; rikkaudesta ja köyhyydestä siinä ei ole kysymystäkään.

Jotta nyt ymmärtäisimme, mitä Jeesus on »taivasten valtakunnalla» tarkoittanut, täytyy meidän johdattaa mieleemme, mitä semmoinen mies kuin Jeesus, joka omien sanojensa mukaan »oli tullut maailmaan sitä varten, että todistaisi totuuden puolesta» (Joh. XVIII: 37) — mitä semmoinen mies teosofian valossa katsottuna on tullut ihmisille ilmottamaan. Kaikki suuret uskonnot ovat teosofian mukaan syntyneet samalla tavalla: niitä eivät kan-

sat itse ole keksineet, kuten materialismi otaksuu, eikä niitä liioin »itse Jumala» ole ylikuonnollisella tavalla maailmalle ilmottanut. Uskonnot tosin itse puhuvat jumalallisesta alkupe-
rästään, mutta tämä ei ole ymmärrettävä mahdottomalla tavalla. Teosofia selittää, että uskonnot ovat synnyltään jumalallisia siinä merkityksessä, että ne kaikki ovat jumalallisen viisauden lapsia, jumalallisesta viisaudesta lähteneitä, ja että semmoiset ihmiset, jotka ovat kehittyneet jumalallisesti viisaiksi, ovat ilmottaneet ne maailmalle. Tietämättömyys sanoo, että Jumala on tullut ihmiseksi julistaakseen totuuden, tieto sitä vastoin, että ihminen on tullut Jumalaksi, joka totuuden tietää.

Meidän aurinkokunnassamme on useampia kiertotähtiä, joissa kaikissa elävät olennot asustavat ja kehittyvät. Venus on maapallon kaltainen siinä suhteessa, että senkin pinnalla on kehittynyt ihmiskunta. Tämä Venuksen ihmiskunta on kuitenkin miljoonia vuosia kehityksessä meidän edellämme, useimmat sen ihmiset ovat »adepteja» eli »mestareita», niinkuin me sanomme, eli »täydellisiä» niinkuin Jeesus, Buddha y. m. Koska koko luomakunnassa vallitsee uhrautumisen ja auttavaisuuden laki, antavat myöskin kiertotähtien asukkaat apua toisilleen, kun ne siihen kykenevät. Niinpä Venuksen asukkaista eräät saivat käskyn jouduttamaan maapallon ihmiskunnan henkistä kehitystä. Aikojen aamulla — miljoonia vuosia sitten, kun meidän vasta syntynyt ihmiskuntamme vietti ensimmäisiä onnellisia lapsuutensa päiviä — siirtyi tänne Venuksesta muutamien pyhien, jumalallisten ihmisten veljeskunta, syntyen maan päälle meidän ihmiskuntamme keskuuteen. He toivat mukanaan ensimmäisen »viisaususkonnon» ja ensimmäisen sivistyksen; he järjestivät ihmisten elinehtoja ja yhteiselämän oloja; heistä puhutaan kaikkien kansojen muinaistaruissa »jumalien», »jumalallisten kuninkaitten ja

lainsäätäjään», suurten »sankarien» nimellä. Mitä ihmiskuntamme olisi aikaansaanut, mihin se olisi joutunut ilman heidän apuansa? Materialismi puhuu kehityksestä, joka olisi tapahtunut vähitellen, ilman apua ulkoapäin, asianhaarojen omasta pakosta, mutta kuinka sitten on selitettävissä, että aina on ollut kansoja korkealla kulttuuriasteella, että aina on ollut yksityisiä jättiläisneroja tietojen ja taitojen kaikilla aloilla, että kaikkialla on esiintynyt ihmeellisen korkealle kehittyneitä ihmisiä, ajattelijoita, tietäjiä ja uskonnonperustajia?

Nuo Venuksen tähdestä maan päälle saapuneet olennot perustivat sen »Salaisen Veljeskunnan» eli »Valkoisen Looshin», joka siitä saakka väsymättä on toiminut ja työskennellyt ihmiskunnan pelastukseksi tietämättömyydestä ja itsekkyystä. Tämän Veljeskunnan toimesta on uskonnot perustettu. Ajan vaatiessa on silloin tällöin joku heidän keskuudestaan lähtenyt ulos maailmaan muistuttamaan ihmisiä viisauksukannon alkuperäisistä opetuksista, kun pahan valta on kasvanut maailmassa niin suureksi, että se on uhannut hävittää kaiken henkisen sivistyksen. Lukemattomat ovat ne ihmiskuntamme yksilöt, jotka noudattaen uskontojen opetuksia ovat henkisesti kehittyneet ja päässeet Veljeskunnan jäseniksi, pelastuen siten pahasta ja pimeydestä, jossa me muut vielä vaellamme.

Ajatelkaamme nyt, mikä semmoisen Salaiseen Veljeskuntaan kuuluvan totuuden tietäjän tehtävänä on, kun hän astuu ulos maailmaan »totuuden puolesta todistamaan». Hänen tehtävänsä on toiselta puolen muistuttaa ihmisille yleensä, että heidän elämänsä ei ole ilman tarkotusta, vaan että sillä on korkea, pyhä ja jumalallinen päämäärä, ja toiselta puolen koota ympärilleen niin monta oppilasta kuin mahdollista, joille hän saattaa erityisesti opettaa, miten heidän on meneteltävä kehitykseen henkisesti ja päästäkseen

Veljeskunnan jäseniksi. Ja kun pidämme nämä kohdat mielessämme, olemme saaneet yhden avaimen »pyhien kirjoitusten» ymmärtämiseen.

Kristityt evankeliumit puhuvat meille ihmisestä Jeesus, joka Valkoisen Looshin lähettämänä tuli maailmaan totuuden puolesta todistamaan. Hänen tehtävänään oli siis 1) julistaa kaikille ihmisille, että heidän elämäntarkotuksensa oli henkistä, jumalallista laatua, että heidän siis piti luopua synnistä ja pahuudesta ja tietämättömyydestä, ja 2) koota ympärilleen oppilaita, joita hän saattaisi vihkii Veljeskunnan jäseniksi.

Täyttikö Jeesus nämä vaatimukset ja millä tavalla? Evankeliumein mukaan hän ne täytti. Hän opetti kaikille ihmisille, että heillä oli yhteinen taivaallinen Isä — siis yhteinen henkinen, jumalallinen alkuperä. Hänen opetuksensa mukaan ihminen ei ollut maan tomusta luotu kuolevainen olento, vaan iankaikkisesta Isästä lähtenyt ikuinen henki. Ihmisen piti sentähden pyrkiä tämän Isän yhteyteen, joka asui hänen omassa hengessään, pyrkiä häntä palvelemaan hengessä ja totuudessa, ei ulkonaisilla tempuilla, eikä ulkonaisella jumalanpalveluksella.

Ja millä tavalla Jeesus suoriutui toisesta tehtävästään? Evankeliumit kertovat, että hän kokosi ympärilleen oppilaita, jotka häntä seurasivat ja joille hän saattoi ilmoittaa »taivasten valtakunnan salaisuudet». Kansalle hän puhui vertauksissa, mutta oppilailleen hän selitti, mitä vertaukset sisällisesti merkitsivät. Jos hän siis käytti yleisissä saarnoissaan ja esitelmissään nimityksiä ja puheenparsia, joita kansa käsitti kirjaimen mukaan, saivat taas oppilaat yksinkertaisesti kuulla, mikä noiden nimitysten salainen eli teknillinen (ammattillinen) merkitys oli.

Tämmöinen teknillinen nimitys oli nyt »taivasten valtakunta» eli »Jumalan valtakunta». Ehkä kansanjoukot, kuullessaan Jeesuksen siitä saarnaa- van, käsittivät sillä samaa mitä nytkin

sillä käsitetään: ehkä toiset luulivat hänen puhuvan juutalaisten Messiaan maailmanvallasta, toiset taas kuolemanjälkeisestä elämästä tai yhteiskuntamuodosta, jossa veljeys vallitsi. Päätän siitä, mitä evankeliumit kertovat Jeesuksen tuomiosta ja kuolemasta, näkyy etenkin messias-usko päässeen vallalle kansassa. Jeesuksen oppilaat yksin saivat tietää, mitä »taivasten valtakunta» teknillisessä merkityksessä oli. Mutta meidän ei ole vaikea arvata tätä salaista merkitystä.

»*Taivasten eli Jumalan valtakunta*» merkitsee Jeesuksen suussa samaa kuin »*Valkoinen Looshi*» eli »*Salainen Veljeskunta*». Tämä on yksi »avaimista». Kun tällä avaimella avaimme evankeliumeja, silloin esiintyy meille kaikki uudessa, ihanassa valossa. »*Taivasten valtakunta on lähestynyt — tehkää parannus*». Näin kehottaa Jeesus opetus-toimensa alkaessa. Eikö se selvin sanoin merkitse, että »nyt on ilmestynyt teidän keskeenne ihminen, joka voi johdattaa teitä Valkoisen Veljeskunnan keskuuteen; tehkää siis parannus, muuttakaa mielenne (metanoite), että kelpaatte hänen oppilaikseen»? Ja kun fariseukset tulivat ja kysyivät häneltä, »milloin Jumalan valtakunta oli tuleva» — joka kysymys osotti, että he eivät ymmärtäneet nimityksen salaista merkitystä —, vastasi Jeesus tavalla, jolla hän samalla vältti tungettelevat tiedustelut ja ilmaisi totuuden niille, joilla oli »korvat kuulla». Hän sanoi nimittäin: »ei Jumalan valtakunta tule nähtävällä tavalla, eikä voida sanoa: katso, täällä se on, tällä tavalla, sillä katso, Jumalan valtakunta on sisällisesti teissä». (Luk. XVII: 20—21. Näillä sanoilla hän selvästi osotti, että Jumalan valtakunta ei ollut mikään Messias-valta eikä kuolemanjälkeinen autuus eikä veljellinen yhteiskuntaelämä, vaan näkymätön Salainen Veljeskunta, jonka yhteyteen ihminen ainoastaan sisällisesti pääsi kehittyen itsetietoiseksi näkymättömissä eläjäksi.

Kuta enemmän syvennymme evankeliumeihin, sitä selvemmin tajuaamme, että Jeesus todella on puhunut täydellisten ihmisten Valkoisesta Veljeskunnasta. Tahdomme nyt lähteä hie-
man tarkastamaan niitä ehtoja, joita täyttämällä Jeesus lupasi, että ihminen pääsisi taivasten valtakuntaan, toisin sanoen vihittäisiin Veljeskunnan jäseneksi. Tahdomme toisin sanoen Jeesuksen suusta kuulla, mitkä ovat ihmisen onnen ja autuuden ehdot, sillä ikuisesti onnellinen on tosiaan yksin se ihminen, joka saa ottaa osaa Salaisen Veljeskunnan vapautustyöhön. Ei hänen onnensa ala vasta kuoleman jälkeen. Nyt jo hän on autuas, sillä hän on saanut nähdä sen salaisuuden, jota »ei silmä ole nähnyt eikä korva kuulut eikä ihmisen sydämeen ole astunut», mutta jonka »Jumala on valmistanut niille, jotka häntä rakastavat». (Jatk.)

Pekka Ervast.

Miksi soisin Omantunnon leviävän?

Ensiksi en voi ymmärtää, miksei tätä lehteä jokainen tilaisi, jolle teosofinen maailmankatsomus on vakaantunut. Olkoon lehti hänen silmissään miten puutteellinen tahansa, niin on se kuitenkin ainoa yhdessä Suomen teosofien välillä, joka tahtoo heille säännöllisesti tarjota vaihtelevaa teosofista lukemista ja tietoja henkisiltä työvainoilta. Kuka niin ylpeä viisauudessaan olisi, ettei ollenkaan tahtoisi kuulla kotoisten aatetoveriensä ääntä? Tiedän kyllä, että moni teosofi ajattelee: minä en ole kenestäkään riippuvainen, etsin totuutta yksinäni, oman mieleni mukaan eikä minulla ole mitään velvollisuuksia suomenkielistä teosofista lehteä kohtaan. Se ei ole oikein ajateltu. Me olemme kaikki toisiimme sidotut, kukaan ei voi, ei saa, eikä tarvitse kulkea yksin, ja joka itse on apua saanut, auttakoon

mutikin sitä saamaan. Se on velvollisuus, mutta rakas ja ihana velvollisuus.

Vaan voipa olla sellaisiakin, jotka sanovat: »Tuttavallani on tuo lehti. Voinhan hänellä käydessäni hiukan sitä silmäillä. Jos itse tilaan lehden, en sillä hyödytä ketään muuta kuin omaa itseäni, en aatetta sillä levitä». Mutta ensiksikin jokainen tilaisuus on ystävän palvelus köyhälle lehdellemme ja toiseksi olen vakuutettu siitä, ettei lehti missään kodissa ole liikana ja ylellisyystavarana. Monella tavalla voi se auttaa liikettä ja palvella totuutta. Sen saattaa lainata ystävilleen, sellaisille, joille teosofiset aatteet ovat kokonaan vieraat tai suorastaan vastenmieliset. Sen saattaa pitää pöydällään esillä: tulee joku vieras suorittamaan »velvollisuusvisiitin», ei ole puhumisen aihetta, koska toinen on niin henkinen, ettei mielellään viitsi jaaritella ilmoista ja kaikille tunnetuista kiihotus uutisista. Ollapa silloin Omatunto pöydällä, niin saattaa siitä viritä keskustelu, ehkäpä sellainen, josta on ratkaisevia seurauksia toisen henkiseen elämälle.

Sitten on hyvin paljon sellaisia, jotka eivät ole lähemmältä tutustuneet teosofiaan, mutta mielellään tahtoisivat siitä kuulla — eivät kuitenkaan tilaa lehteä. Tietoa haluavat, eivät viitsi hankkia. Mikä estää, missä syyt?

Otaksun, että suurena esteenä on pelko. Maamme on vielä suureksi osaksi vanhojen, vuosisatoina kansansieluun syöpyneitten uskojen ja ennakkoluulojen kahleissa. Suomalainen on hidas ja katsoo epäluulolla kaikkea uutta. Sentähden monikin, joka mielellään tahtois tietää, mitä se teosofia oikein on, pelkää joutuvansa kaikenmoisiin ikävyyksiin, jos saadaan tietää, että hän on tilannut teosofisen lehden, ja siksi jättää sen tekemättä. Tällainen teosofian vaino on kuitenkin hyvin typerä. Koko oppinut säätyimme ja kaikki »korkeammin» sivistyneet ovat kyllä jättäneet uskonsa kirkon oppeihin, vieläpä uskonsa koko uskontoon, mutta se ei ole kenenkään mielestä mitään vaarallista tai kauhistuttavaa, se ei edes loukkaa kirkollisia. Yleinen uskottomuus py-

syy julkisena salaisuutena, josta tuttavapiirissä kyllä saattaa puhua, mutta jota ei anneta »maailman» aavistaa. Saarnastuolin ravinto ei näitä lukuisia enää maita, kirkon leipä on homehtunut, sen viini on käynyt äitellääksi tai karvaaksi, niihin on tullut epäterveellisiä aineksia ja ne eivät enää anna voimaa ja elämänintoa. »Ei hätää mitään», tuumii kirkko, »joka ei huoli, olkoon ilman.» Mutta annas, että löytyy niitä, jotka eivät tule toimeen ilman uskonnon leipää ja viiniä, etsivät sitä toiselta taholta ja ehkä löytävät, niin jopa nousee huuto: antikristuksen henki, jumalanpilikka! Uusi oppi on muka paljon parempi kuin täydellinen uskottomuus.

Useimmat ovat kuitenkin niin riippumattomassa asemassa, ettei heidän tarvitse pelätä suoranaista vainoa, mutta nyt niin kuin aina löytyy toinen ase, joka on yhtä terävä — jopa paljon terävämpi ja pistävämpi kuin pakko ja väkivalta, ja se ase on ylenkatse, häpeä, pilikka. Tähän halveksimiseen on monta syytä, kaikki yhtä — typeriä. Pidetään esim. kehnounen ja heikkouden merkinä, jos joku ei umpimähkään ensi kuulemalta tuomitse teosofiaa eikä myöskään hyväksy sitä, vaan tahtoo tarkemmin ottaa selvää ja tutkia. Joka tutkii teosofiaa, hän muka myös on teosofi. Ihmiset pitää olla jaettuina eri ryhmiin, aivan kuin laatikkoihin, missä on etikettilippu päällä ilmottamassa, millainen kukin on. Joka vähänkin on kiintynyt teosofiaan, hän muka hyväksyy kaiken, mitä joku teosofi on sanonut, ja saa vastata siitä.

Ja koska yleiset käsityskannat ja päätelemät tavallisesti ovat sangen lapsellisia ja epäloogillisia, niin mennään arvostelussa vielä pitemmälle. Sanotaan: »tuskinkin on teosofi olevinaan, eikä ole yhtään parempi kuin muutkaan ihmiset. Noin hän on tehnyt ja näin hän on sanonut». Ja juorut kulkevat ympäri, tarvellen ensi yksityisen teosofin mainetta, sitten muidenkin ja lopulta itse teosofian mainetta. He eivät elä oppinsa mukaan, siis oppi on väärä. — Jos arvosteltaisiin Kristuksen oppia saman mittakaavan mukaan, niin tultaisiin hämmästyttäviin tulok-

siin. Sopii verrata Vanhan- ja Keskiajan kristikansoja parhaimpiin »pakanakansoihin», niin erotus on huutava. Ja olisipa hauska tietää, missä kristillisessä maassa ihmiset ovat yhtä siveellisiä, laajoja, rakastavia ja onnellisia kuin esim. jaapanilaiset kaikkien tutkijain yksimielisen vakuutuksen mukaan. Mutta tuossa mainitsemassani teosofian arvostelussa on vielä suuri erehdys. Teosofia ei ollenkaan ole tullut tekemään pyhimyksiä. Niitä löytyy paljon kirkkokuntia ja lahjoja, jotka vedoten uskonnolliseen tunne-elämään synnyttävät ihmisessä sellaisen hehkun ja innostuksen, että hän on valmis vaikka mihin uhraukseen tai urhutyöhön uskonsa nimessä. Hän huutaa maailmalle: minä olen pelastettu, olen autuas, olen Jumalan lapsi. Ja hän onkin täydellinen — niin kauan kuin innostus kestää. Kun se menee ohi, on hän epätoivon ja epäuskon alhossa. Teosofia ei vaikuta tällä tavalla. Se on pikemminkin kylmästi järkiperäinen maailmanselitys, joka sanoo ihmiselle: tällainen sinä olet, tällainen on maailma, tällainen on päämääräsi; mitä nyt tahdot tehdä? Kuitenkaan tämä maailmanselitys eli -käsitys ei ole kylmä, koskei maailmakaan ole kylmä, vaan se on ihanteellisin, sopusuh taisin ja lohduttavin oppi sellaiselle, joka tahtoo veljiensä pelastusta yhtä paljon kuin omaansa. Mutta teosofia ei ole mikään hätäilijä, joka kehottaisi: »etsi pelvolla ja vapistuksella sielusi autuutta! Armonaika on lyhyt! Miekka riippuu hiuskarvan varassa pääsi yllä. Nyt, nyt tällä hetkellä sinun pitää tulla Jumalan lapseksi.»

Ja kuitenkin, kuka vaan katsoo teosofia kokonaisuudessaan, hänen täytyy myöntää, että he innokkaammin pyrkivät, paremmin onnistuvat ja nopeammin kehittyvät kuin muut ihmiset. Mistä se johtuu? Siitä, että heillä ei ole lankeemusta, pettymystä, kadotuksen uhkaa. He erehtyvät ja kompastuvat niinkuin muutkin ihmiset, mutta he eivät tuhlaa aikaansa katumukseen ja epätoivon, vaan kulkevat pysähtymättä rohkeasti eteenpäin, luottaen ei tähän katoovaiseen persoonallisuuteen, vaan ikuiseen, horjumattomaan Jumalaan, jonka tuntevat asuvan omassa povessaan.

Eteenpäin katsovat he, ei taakseen. — En tahdo väittää, että Suomessa, missä aate vielä on kapalossaan, tällaisia teosofeja olisi paljon, mutta väitän, että teosofinen maailmankatsomus ennen pitkää tekee ihmisestä tällaisen. Ja vuosisatain kuluessa eläneet teosofit ovat olleet tällaisia.

Olen vähän pitemmälti poikennut asiasta, sillä olen tahtonut osottaa vääriksi muutamia yleisiä käsityskantoja ja arvosteluja. Teosofia ei ole hurmahenkisten uskonto, joka sammuu, kohta kun tunnustajien into sammuu, eikä myöskään harvojen valittujen uskonto, sellaisten, joilla on jotain erityisiä kykyjä tai lahjoja tai hyveitä, vaan se on veljeyden uskonto, joka tarjoaa autavan käteensä niin yhteiskunnan hykiölle kuin mahtavalle pohatalle, rikokselliselle kuin pyhimykselle; se ei halveksi ketään, ei tuomitse, vaan selittää ja lohduttaa, rohkaisee ja nostaa.

Niitä on paljon vääriä ajatuksia teosofiasta, sillä ihmiset ovat yleensä kykenemättömiä arvostelemaan tällaisia asioita. Ja »yleisen mielipiteen» pelosta jättää, niinkuin sanoin, moni lehtemme tilaamatta. Mutta tämmöiset esteet, kuin ylenkatse ja panettelu, ovat voitettavissa. Vahva mies, joka tietää, mitä hän tahtoo, ja tahtoo, mitä hän oikeaksi tietää, ei välitä moisista. Hän on ehkä huomannut, että vihasta on vain yksi askel rakkauteen, ja että totuuden pahimmat viholliset ovat pelko, veltous, välinpitämättömyys ja tietämättömyys. Ja niitä vastaan pitää käydä häikäilemättä, pitää tilata lehti juuri niitten kiusaksi, jotka eivät mitään ymmärrä eivätkä uskalla etsiä itselleen ymmärrystä ja tietoa, vaan kammovat valkeutta kuin yölepakot kammiolissaan.

Mutta nyt lopuksi tahdon puhua vähän siitä syystä, joka itse asiassa onkin vaikuttavin, vaikkeivät asianomaiset itsekään uskalla sitä tunnustaa. Se on rahanrakkaus, se, mikä eniten estää tilaamasta lehteä. Monet kerrat punnitaan viisimarkkaista hyppysissä, ennenkuin se vaihdetaan Omaantuntoon. Me olemme kaikki mammonan uskollisia orjia, mitä siitä, vaikka henkemme ei saisi ravintoa, vaikka elämämme olisi ilman sisällystä, ajatuk-

semme turhaa turhemmat, mitä siitä, kun vaan on rahaa. Raha on ainoa, mikä voi ihmistä auttaa tässä maailmassa, se on ainoa ystävä, joka ei petä, se on kaikki. Ja kaikki ajatukset pitää olla tähdätyinä tulevaisuuteen, toimeentulon turvaamiseen.

Mutta elämä kuluu ja yhtäkkiä seisoo Kuoleman vakava herra edessämme ja kysyy: oletko valmis tulemaan, oletko täytännyt elämäntehtäväsi? Ehkä yritämme vastata: »olen! Olen elänyt kunniallisesti, en kenenkään vaivoina, lasteni tulevaisuus on loistavasti taattu j. n. e.» Mutta jättävänä hiipii kuitenkin sieluumme varmuus, että se kaikki on ollut niin turhan turhaa, kaikki on tarkottanut aineellista ja katoavaista, omaa ja lastemme ruumiillista menestystä. Ihmisellä täytyy olla rohkeutta henkeä tavotellessaan jättää kaikki aineellinen menestys lukuunottamatta. Ja muuten on ääretön sokeus sanoa, että kukin itse voi hankkia itselleen rikkautta ja säilyttää se. Tulee odottamaton asiahaara, satunnainen niinkuin sanotaan, ja siirtää vaivalla haalitut varat toiselle. Se on »onnettomuus», niinkauan kuin emme pidä toisiamme veljinä, vaan syömme ja kaluamme toisiamme.

Mutta, myönnän, että löytyy sellaisia yhteiskunnan lapsipuolia, joiden omatunto ei salli heidän riistää leipää lastensa suusta Omantunnon tilaamiseen. Niille en voi mitään sanoa. Mutta voi oppineita, voi sivistyneitä, voi kirkkoa! jotka tuhlaavat äärettömät kansan varat muka »kulttuuri-työhön», sivistyksen hyväksi ja sitten riemuitsevat, että ne varat eivät ole kaivoon viskatut, jotka käytetään tieteen ja taiteen hyväksi. Miten suuria summia nielevät ne paksut teokset, jotka kirjoitetaan sammakon leukaluusta tai sisiliskon maksasta! Jumaluus-, viisau- ja kaunotieteellinen kirjallisuus, kuinka rikas, kuinka kallis se onkaan! Mutta köyhä tietää, että noiden kaunisten nimien takana ei piile mitään hengen ravintoa hänelle. Ja kun hän yhden mieleisensä lehden tahtoisii tilata, ei ole varoja.

Yhtäkaikki — harvassa, hyvin harvassa tällaiset perin köyhät ovat. Useimmilla on kyllä varoja uhrata kaikenmoisten kir-

jojen ja lehtien hankkimiseen. Paljon ikävämpiä ja sisällöltään köyhempiä ne kyllä ovat, mutta täytyyhän jokaisen pysyä »aikansa tasalla», ja Omatunto on silloin liika kallis.

Vieläpä sivistyneet ja sivistymään pyrkivätkin näin tuumivat. Asia on näet niin, ettei vielä katsota sivistyneen velvollisuudeksi tutustua teosofiaan, ja tietoa sen itsensä vuoksi taas harva etsii, suurin osa oppia ja sivistystä hankitaan, »jotta se ihmisiltä nähtäisiin».

Mutta minä olen varma siitä, että hyvin vähän löytyy sivistyksen vainoilla sellaista viljaa, joka paremmin kasvattaisi ja kehittäisi ihmisen henkisiä kykyjä kuin teosofia, ja joka paremmin *sivistäisi*. Jospa tämän oivaltaisivat kaikki ne, jotka eivät voi *uskoa* teosofiaan, ja sentähden eivät viitsi tutkia sitä, vaikka ehkä myöntävätkin, etteivät tunne viisaampaa ja jalompaa uskontoa tai filosofista järjestelmää. Jospa sen oivaltaisi jokainen, joka halveksii kaikkea epämääräistä tunteellisuutta ja ajattelematonta herkkäuskoisuutta. Semmoinen on vierasta teosofialle, sillä joka tutkii, hän on pian näkevä, että teosofia on jotain äärettömästi »intelligenttiä» ja nerokasta. Siis tutkittakoon teosofiaa, vaikkapa vain tiedemiehen ylenkatseellisella silmällä, sillä tutustumista todella ansaitsee tämä suurenmoinen maailmanselitys.

Mutta vielä tahtoisin suosittaa Omatunto-lehteä kaikille uskonnollisille. Ei kirkollisilla kenties voisi olla siitä hyötyä, sillä he eivät oikein osaa eivätkä uskalla ajatella. Mutta suositaisin lehteä kaikille niille, jotka joskus — nuoruudessa kenties — ovat eläneet uskonnollista tunne-elämää, mutta jotka eivät enää saa itsessään syntymään tätä »uskon-elämää», vaikka kuinka koettavat. He ehkä kaipuulla muistelevat sitä aikaa, jolloin sydämessä vallitsi luottamus Jumalaan, rauha ja rakkaus, ja tuntevat nyt syvää ahdinkoa, koska ovat uskosta luopuneet. Ehkä Omatunto voisi tällaisille antaa paljon apua ja selvitystä. Ehkä se antaisi taas takaisin itseluottamusta ja luottamusta Jumalan muuttumattomaan rakkauteen ja poistaisi kadotuksen pelon.

Näistä ja monista muista syistä siis soisin Omantunnon leviävän. Soisin, että se kulkisi herättäjänä talosta taloon, kylästä kylään ja nostaisi yhä useamman ihmisen totuutta etsimään. Pimeys on niin suuri ja valo niin vähän ja valon kaipuutakaan ei viljalti ole. Eihän tämä lehti tietenkään voi todellista tutkijaa kauas opastaa, tarvitaan paljon enemmän tietoa ja onhan meillä alituisesti lisääntyviä teosofisia kirjoja suomeksikin. Mutta kulkekoon Omantunto tien aukaisijana!

E. Vento.

Ihanteet ja elämä.

Kaksi on ylimalkaista, vallitsevaa vaikutinta ihmis-elämän pyrkimyksiä, tekoja ja toimia aiheuttamassa, ohjaamassa ja värittämässä, ihanteellinen harrastus ja itsekäs pyyteellisyys. Olkoonpa, että edelliseen useinkin voi jotakin jälkimäisestä sisältyä, jopa joskus molemmat saattavat kokonaankin yhdistyä — periaatteessa ja luonteeltaan ne kuitenkin ovat toistensa täydet vastakohdat, eikä niillä siis sellaisinaan ole mitään oleellista yhteyttä. *Tapa*, millä ihanteiden asiaa ajetaan, saattaa olla hyvinkin itsekäs; ihanteellinen harrastus *itsessään*, tavoittaen yhtähyvin, jopa enemmänkin, toisten onnea kuin omakohtaista hyvää, on itsekkyydestä vapaa. Se on sopusoinnussa Jumalan ja tarkotusten kanssa, juuri niitä toteuttamaan pyrkien — ja olisi sen niin ollen vallittava jokaisen ihmisen elämää, oltava sen vaikutusvoimana ja työntävä tieltään tuo toinen vaikutin, jonka pyrkimysmääränä aina on enemmän tai vähemmän itsekkäiden, omia etuja ja mielitekoja tarkoittavien toiveiden tyydytys. Kuitenkin, niin verrattomasti korkeampi ja jalompi kuin ihanteellinen harrastus onkin itsekästä, sitä ihmisillä yleensä on verraten vähän, useilla ei ollenkaan, riippuen siitä, missä määrin heillä on vastaavia ihanteita tahi jos niitä on ensinkään, niinkuin

monet kyllä ovat niitä kokonaan vailakin.

Mielisin tässä kirjoitelmassani lyhyesti kuvata katsantokantani ihanteiden merkityksestä ja suhteesta elämään, ollen kysymys kaikkea-käsittävistä yleisistä elämän ihanteista eikä erityisesti mistään rajoitetuilla aloilla ilmenevistä ihanteellisista »suunnista«.

Niinpä ensiksikin: mitä ihanteilla yleensä ymmärretään? Omasta puolestani vastaisin: *kauneimpia mielikuvia* — vaan voisihan niitä käsitteitä samaa tarkottavasti toisinkin tulkita. Joka tapauksessa — mitä ovat ihanteet muuta kuin mielikuvia kaiken kauniin, hyvän ja jalon korkeimmasta täydellisyydestä? Ja mitä on todellinen ihanteiden harrastus muuta kuin pyrkimystä siihen täydellisyyteen? Sillä ken noita mielikuviansa rakastaa ja ihailee, hän tietysti mahdollisimpansa mukaan tahtoo ja koettaa niitä todellisuudessakin toteuttaa, koska ne hänen henkeänsä valtavalla voimalla viehättävät. — Entä niiden moraalinen merkitys? Ajatelkaamme — mitä olisi elämä ilman ikuisia, yleviä ihanteita ja niiden ilmenevää vaikutusta? Arvotonta ahertamista, aineellisuus ainoana silmämääränä, maan mullassa matelemista, toimeentulo tärkeimpänä tarkoituksena, taistelua olemassaolosta, maallinen mukavuus pääpyyteenä ja aistilliset nautinnot suurimpina suloina. Toisin sanoin: elämä olisi tomussa ryömimistä, vaila kaikkia korkeampia tarkoituksia ja syvällisempää sisältöä; omassa itsessään olisi sillä siinä tapauksessa olemisensa tarkoitus, toimeentulon taistelussa ja alhaisten mielihalujen tyydytyksessä silloin sen sisältö. Niin ollen ei olisi aihetta hengestäkään ja hengen-elämästä mitään puhua — elämä kun ei sellaisenaan saattaisi minkäänlaista henkisyyttä sisältää. Missä ihanteita ja niiden elähyttävää vaikutusta kokonaan puuttuu, siinä elämäkin on edelläkuvatun kaltaista.

Ihanteet ne ovat, jotka kirkastavat elämän todellisen tarkoituksen; ihanteet

ne ovat, jotka elämään valavat valoa ja lämpöä ja luovat siihen eläyttävää henkeä ja voimaa. Lyhyesti lausuen: *ihanteet* ne ovat, jotka elämän elämäksi tekevät. —

Eivät kuitenkaan sellaisinaan. Paljain mielikuvina, jos kuinkakin täydellisyyttä heijastavina, ei ihanteilla tosielämälle suurtakaan arvoa olisi, niin korkeita käsitteitä kuin ehdottomasti ovatkin. Mutta todellistuneina, elävöityneinä ja elämään välittömästi vaikuttavina niillä on edelläkuvailtu mahtava merkitys. Silloin ne ovat elämän ylhäisinä nostattajina, herättävinä ja väkivästi vaikuttavina hyvinä voimina, joidenka vastaavat ilmennykset muodastavat elämän sisällön. Silloin ne tekevät elämän Jumalan tarkoituksen toteuttamiseksi ja jumallisen lain noudattamiseksi. Ainaista ja todellista jumalanpalvelusta on hengessä, työssä ja toiminnassa ilmenevä ihanteellinen elämä.

Kuinka sitten on ihanteita elämässä toteutettava ja kuinka niiden hengessä työtä tehtävä? Kaikkia yksityiskohtia kirkastava selvitys lienee mahdoton; ylimalkaisen, mutta yleispätevän vastauksen voi vaikeudetta antaa — ehk' ei ole yhtä helppo käytännössä sen mukaisesti menetellä. Sen vastauksen sisältävät Jesuksen kaksi suurinta käskyä, josta ensimmäinen on: »rakasta Jumalaa yli kaiken ja lähimmäistäsi niin kuin itseäsi!» ja toinen yhtä tärkeä ja suurimerkityksellinen: »tulkaat täydellisiksi!» Nämä ohjeet järkemme oikeiksi ymmärtää ja omatuntomme tosiksi todistaa. Samaa ovat sanoneet kaikki ihmiskunnan korkeimmat, jaloimmat henget ja aikain ylhäinen viisaus. Siinä ihanteellisin oppi ja sen opin noudattamisessa ihanteellisin pyrkimys, jonka tärkeys ja merkitys on kaikille sama. Ja niillä ihanteilla, joihin moinen pyrkimys tähtää, on katoomaton, ainainen arvonsa, johon eivät aikain aatesuunnat ja virtaukset itse asiassa vähääkään vaikuta — jos vaikka näennäisesti niin näyttäisikin. Ne ovat sanan varsinais-

nessa merkityksessä *ikuisia* ihanteita — yhtä ikuisia kuin elämä itse.

Ja samalla ne ovat ylhäisimmät ihanteet niin kaikille yhteisesti kuin yksilöille erikseen. Ja yhtämittaista, alituista pyrkimystä niihin tulisi elämämme olla. Joka hetki meidän tulisi rakastaa Jumalaa — s. o. ijankaikkista, täydellisintä oikeutta, pyhyyttä, hyvyyttä ja viisautta — yli kaiken ja joka hetki kaikkia ihmisveljämme ja sisariamme aivan kuin kukin omaa itseämme. Ja kaikissa hyvissä, jaloissa ja ylevissä ominaisuuksissa, niin siveellisissä kuin älyllisissäkin, olisi meidän alati pyrittävä täydellistymään, yhä korkeammalle ja korkeammalle kehittymään. Siinä Kristuksen ja muiden moraalin ja viisauden ylimpien esikuvien antama elämän ihannepyrkimyksen yleis-ohje ja kenelle sen pääkohdat kirkastuvat, hänelle sisäisen näkemyksen valossa yksityisseikatkin selviävät. Tämän korkeimman ihanneopin aatetta noudattaen tunteen tulee pyrkiä kaikkea-käsittävään rakkauteen, järjen kaikkea-yhdistävän totuuden tietoon. Ja sama oppi, edelleen kehitettynä ja laajemmassa merkityksessä käsitettynä, tulkitsee vieläkin vaativammin ja sisältävämmin ihmis-elämän velvollisuuksia ja tarkoituksia. Itsekunkin kohdastansa ja kaikkien yhteisesti tulee, niin itsessään kuin ympäristössäänkin, ikuista hyvää, oikeata ja totta, kaikkea kaunista, viisasta, jaloa ja ylevää koko elämällään alituisesti edistää ja vastavassa määrässä syntiä ja paha poistaa, kaikkea, mikä vääryyden, valheen, saastaisuuden, tyhmyyden ja inhan alhaisuuden leimaa kantaa. Oma olemustansa on jokaisen mahdollisimpansa mukaan pyrittävä Jumalan kuvaksi kehittämään ja ulospäin suunnatun työn tarkoituksena tulee olla rauhan, rakkauden, ilon, onnen ja ihanuuden kaikkien yhteisen valtakunnan rakentaminen maan päälle. Tämän mukaan eläessä ja toimiessa tunne samassa suhteessa kasvaa rakkauden lämmöksi ja järki viisauden valoksi ja elämä saa sisällön

semmoisen, jommoisen Jumala sille on tarkottanut. Siinä todellisen, oikean ja itsetietoisien ihanne-elämän ehdottomat ilmenemis-edellytykset ja toteutuneina sen kuvaavat yleispiirteet.

Mutta monienko elämä sellaista todenteolla on? Täydellisesti ehk'ei yhdenkään ja mikäli olisi inhimillisesti mahdollistakin, vain siinäkin määrin harvoista harvojen. Ainahan on yksilöitä, jotka mieltä-ylentävien, jalosti elähtävien ihannekuviansa kehittämistä ja toteuttamista elävällä innolla harrastavat ja joidenka elämä ja vaikutus sen mukaiseksi muodostuu. Mutta kehittyneempienkin kerrosten valtaan suuren enemmistön suhde ihanteisiin on enemmän tai vähemmän välinpitämätön tahi kokonaan kylmä, puhumattakaan siitä henkisestä alemmistosta, jolla niistä on ainoastaan hämärä aavistus tahi ei edes sitäkään. Kuinka paljon onkaan ihmisiä, joidenka elämän tykkäänään täyttävät kaikenkaltaiset itsekkäät tavoitteletut ja persoonalliset pyyteet — ihmisiä, joille rikkaus, valta, kunnia ja aistilliset nautinnot ovat kaikki kaikessa . . . Ihanteet ovat heistä tyhjiä ja arvottomia käsitteitä, joilla ei tosielämässä ole heidän mielestään mitään merkitystä. Kylmä, harkitseva järki, käytännöllinen kyky ja taitavat toimintalahjat — siinä heidän ihanne-ominaisuutensa, joita yksin tulee ja kannattaa kehittää, koska niillä saavuttaa itselleen etuja, hyötyä ja nautintoja, joihin päämääräin pyrkimys heistä on elämän ainoa arvokas ja toteutettava tarkoitus. Siksi he ihanteita ylenkatsovat ja halveksivat. — Toiset taas elämän pyhähetkinä ja juhlallisissa tiloissa sekä runoudessa ja taiteissa katsovat ihanteellisen innostuksen olevan paikallaan, vieläpä välttämätöntäkin, ja soveltuvissa tilaisuuksissa »korkeita ihanteita» harrastavat, mutta jokapäiväisessä, elättävässä arkielämässä, joka vaatii käytännöllistä työtä ja toimintaa, tuottaakseen vastaavia tuloksia, ei ihanteilla heidänkään mielestään ole tilaa eikä heillä niiden toteuttamiseen aikaa.

Ihanteet ja elämä ovat heidän mieliteensä mukaan kaksi eri asiaa, joilla välitöntä yhteyttä on ainoastaan tilapäisesti. — Ja sitten on vielä, niinkuin edellä jo viitattiin, valtainen paljous niitä, jotka, henkisen kehityksen alaisimmilla asteilla ollen, eivät siitä syystä jaksakaan laista ihanteiden tarvetta tuntea ja joille koko ihanne-käsite on vallan vieras, koska eivät kykene hetkeksikään henkeänsä aineellisuuden yläpuolelle kohottamaan.

Sellainen on kieltämättä nykyään ihanteiden yleinen ilmenevä suhde elämään — ei siis juuri osaksikaan sellainen kuin oltava olisi ja merkitys edellyttäisi. Vain siellä täällä jaksavat tahi tahtovat jotkut harvat ihanteiden lippua korkealle kohottaa. Mutta siltikin on ihanteilla ollut, on yhä ja tulee aina olemaan mahtavan merkitsevä vaikutus. Kaikki mikä ihmis-elämässä on oikeaa, hyvää ja kaunista, on ihanteellista; kaikki, mitä maailmassa ihmistointa on suurta ja siunauksellista, jaloa ja ylevää aikaansaanut, on ihanteiden ilmennyt vaikutusta, niin verrattain vähän kuin, ihmiskunnan kokonaisuuteen katsoen, niiden elämässä toteuttamiseksi työtä tehdäänkin. Ja juuri *elämässähän*, jokapäiväisessä, käytännöllisessä elämässä, ne olisivat toteutettavat — missä ja mitenkä muuten? Ihanteiden toteuttamistahan koko elämän yhtenänsä olisi oltava, elämässähän ne tulisi sovelluttaa ja siinä niitä noudattaa. Kaiken pyrkimyksen, kaikkien tekojen ja toimien tulisi, joko välittömästi tahi välillisesti, vain *sitä* tarkoittaa. Työ toimeentuloksemme on välttämätöntä elääksemme ja osaltansa itsenkunkin velvollisuus, mutta elämämme on ylhäisempään tarkotusten toteuttamista varten — ja ihanteet ne tarkotukset meille kirkastavat. Ken ihanteiden valossa vaeltaa ja niitä kohden väsymättä, pysähtymättä pyrkii, hän elämänsä pyhää tarkotusta toteuttaa ja ihanteiden henki hallitsee häntä, täyttää hänen olemuksensa ja aateloit hänen työnsä ja tehtävänsä, kaikki ar-

kiset askareensakin, niihin ikikirkasta hohdettansa heittäen ja elähyttävää lämpöänsä luoden. Moinen elämä, vaikkapa ulkonaisesti kuinkakin vähäinen ja vaatimaton, jo itsessään on ihanne, joka jokaiselle yleiseksi esikuvaksi kelpaa.

Ei yhdenkään ellettäväksi ole se elämä liian halpa eikä liioin lopullisesti liian korkea, joskin toisten kehityskanta edellyttää pitempiaikaista pyrkimystä ja ahkeruimista kuin toisten, ennenkö elämä moiseksi muodostuu. Ilman poikkeusta se on kaikille tarkotettu. Yksilöt ovat erilaisia ja eri asteilla, lahjat ja ominaisuudet moninaisia — elämän yleistarkotus on kaikkien suhteen sama. Leiviskänsä mukaan kukin on kutsuttu tätä tarkotusta toteuttamaan. Siinä toteuttamisessa on elämän suurin sisältö ja samalla sen oikea onni. Se on Jumalan tahdon ja tarkotusten täyttämistä ihmismaailmassa ja se on juuri jalojen ihanteiden elävää harrastusta. Moninaisissa muodoissa voipi se harrastus, yksilöllisten lahjain ja taipumusten mukaan elämän eri aloilla ilmetä, mutta yleisvaikutin, joka kaikki eri ilmennykset aiheuttaa, on yksi ja ainoa. Ja alati ylbäisten, ikuisten ihanteiden liput — kuin taivaiset valot — ihmislapsia luoksensa viittovat, kutsuen ympärilleen ryhmittymään, pimeydestä valkeuteen saapumaan ja siinä valkeudessa sydämmen innolla työtä tekemään, työtä, jonka näennäisesti vähäarvoisimmallakin ilmiöllä on siunauksellinen merkitys. Mutta me niin harvoin ymmärrämme tahi tahdomme kutsua kuulla. Jospa sitä kaikin kuuluisimme, jospa ihanteiden harrastus tulisi eläväksi niin vanhoissa kuin nuorissa, ja vanhemmat, itse sitä tuntien ja toteuttaen, saman harrastuksen lapsissaan herättäisivät ja vaalisivat ja kasvattaisivat sitä kuin pyhää, taivaista tulta! Sillä mitä enemmän edistymme elämän tiellä, sitä enemmän kaikkinaisen hyvä meissä ja maailmassa kasvaa, sitä enemmän on onnea ja sitä vähemmän onnettomuutta, sitä kirkkaammaksi käy elämä itsessämme

ja ympärillämme, sitä enemmän valkeus valistaa ja pimeys poistuu; niin — mitä pitemmälle pääsemme tällä tiellä, sitä enemmän kaikkein aikain kirkkain, korkein, täydellisin ja taivaallisin ihanne, *Jumalan valtakunta*, lähestyy.

Hannes Kivelä.

Ulkonainen toiminta ja sisällinen.

Ujoko maailmankaikkeuden muodostaa yksi ainoa suuri voima — Jumala. Ei mitään voi syntyä eikä olla olemassa ilman tätä koossapitävää voimaa, joka on — kaikkialla asuva Jumala. Jumala on viisaus, Jumala on rauha. Silloin nousee kysymys — miksi nämä soräänet, nämä epäsoinnut, kaikkihan on Jumalassa, asuu Jumalassa? Minkävuoksi tämä kilvoitus ja taistelu, tämä oikeuksien ja velvollisuuksien vaatiminen, tämä taistelu oikeasta ja väärästä, tämä — ylempään ja alemman minän jokapäiväinen taistelu? Jos joka ainoa ihminen voisi saattaa itsensä sopusointuun sen voiman, sen Jumaluuden kanssa, joka hänessä sisinnä asuu, silloin varmasti Jumalan rauha täyttäisi koko hänen olemuksena ja hän saisi omakseen sen henkisen voiman, joka on hänessä itsessään ja joka samalla on hän itse, kaikki ihmiset ja Korkein Jumala. Tämän voiman kautta saisi hän antamisen lahjan, sen antamisen lahjan, joka on kaikkien muotojen yläpuolella, ja se ilmenee yhdessä ainoassa antamisesta siitä rakkaudesta ja autuudesta, joka täyttää hänet itsensä ja joka antaa hänelle yhteyden ja rauhan tunteen. Silloin minusta tuntuu, kuin ulkonaiset mullistukset olisivat verrattain vähäarvoisia, ennenkuin tämä sisäinen työ edes osaksi on suoritettu, sillä »mitä se auttaa ihmistä, jos hän koko maailman voittaisi ja saisi sie-lullensa vahingon?»

Mutta tiet ovat moninaiset. Löytyy sellaisia, jotka ulkonaisen s. o. näkyvemmän toiminnan kautta heräävät ajattelemaan elämän sisäistä arvoa. Ja siksi on myös tärkeätä, että esiintyy uudistajia herättämään tuon näkyvemmän toiminnan kautta sisäisen elämän siihen työhön, joka tavallisesti näyttää näkymättömältä, mutta joka kuitenkin panemalla liikkeeseen vahvoja ajatusvirtoja synnyttää suuren laajalle tuntuvaan voiman. Se into, joka meitä vetää näkyväiseen tahikka taas sisäiseen työhön, se tulee meille juuri niiden vahvojen ajatusvirtojen kautta, jotka ihmiset vuosituhansien aikana ovat panneet liikkeelle ajatuselämässään. Nämät voimat vetävät meitä työhön ja toimintaan, kutakin kykynsä mukaan vaikuttamaan, toinen ulkonaisella, toinen sisäisellä tasolla. Samat vaikeudet, jotka jollakin on kestävänsä ulkonaisessa elämässään, samat vaikeudet on toisella sielussaan voitettavana. Vasta kun toiminta toisella tai toisella tasolla on niin sanoaksemme tyhjennetty, niin se muuttuu henkiseksi voimaksi s. o. toiminnan perussyy sulautuu Jumalaan. Silloin voi ihminen saavuttaa yhteyden ja on nyt antava, alituisesti ulostulvaileva voima, näkymätön ehkä, niin ettei kehittymätön ihminen saata sitä tietoisesti tajuta, mutta kuitenkin hänen tietämättänsäkin alituisesti antava.

Mutta — kuinka on saavutettavissa tämä voima, antava voima? Kenties — siten että jokainen ihminen omalla paikallaan omassa asemassaan koettaa selvittää oman Dharmansa,¹ tyyneesti ja rauhassa mielin menee omaan kammioonsa s. o. omaan sydämeensä ja kuuntelee, mitä on puhuttavaa Mestariilla, joka siellä sisällä asun ja hänet parhaiten ymmärtää. On sanottu: »Jollet voi olla aurinko, pysy vähempänä tähtenä.» Tee itsellesi oma asemasi

selväksi, oma velvollisuutesi siinä pörrässä, sillä paikalla, joka kulloinkin on sinulle uskottu. Täytä tämä velvollisuutesi ajattelematta toiminnan hedelmiä ja huolehtimatta sen päättymisestä, mutta älä unohda, että sinä et koskaan voi täyttää tätä velvollisuuttasi ilman nöyrää luottamusta Mestariin, ilman nöyrää antamista omasta vähäpätöisestä persoonallisuudestasi, ilman tätä antamista koko sielustasi, ehdoitta, vaatimuksitta.

A. G.

Teosofia kysymyksissä ja vastauksissa.

IV.

Jumala ja ihminen.

Kysyjä. Lupasitte puhua teosofian jumalakäsitteestä. Olen muuten kuulut sanottavan, että teosofit ovat jumalankieltäjiä ja pakanoita, jotka eivät usko Kristukseen ja siis samalla kielivät Isänkin. Mitenkähän lienee?

Vastaja. Nuo moittijat tarkottanevat, että me teosofit emme usko Kristuksen jumaluuteen? Mutta kuinka voisimme olla siihen uskomatta, kun keran uskomme kaikkien ihmisten jumaluuteen! Tietysti emme usko, että ihminen Jeesus oli itse Jumala, — sehän olisi järjetöntä. Maat ja taivaat ovat täynnänsä Jumalan kunniaa, Jumala on kaikkiallinen — kuinka hän olisi voinut supistua yhteen inhimilliseen olentoon? Semmoinen usko käy käsi kädessä sen otaksumisen kanssa, että Jumala on jokin maailman ulkopuolella, »taivaissa», asuva hallitsija ja luoja, joka siirtyen tähdestä tähteen ihaillen katselee omia töitään, palkitsee ja rankaisee. Mutta semmoinen jumalahan on rajallinen, persoonallinen olento eikä mikään rajaton, ääretön, ikuinen, pohjaton ja mittaamaton Elämä.

¹ Dharma = tehtävä, velvollisuus. Täyttää oman dharmansa = kuunnella omantuntensa ääntä.

Kys. Te siis ette usko personallista jumalaa olevan olemassa?

Vast. Ei absolutista (ehdotonta) personallista jumalaa. Mutta koko luomisto on itse asiassa ääretön joukko personallisia jumalia. Jokainen ihminen on personallinen jumala sitä suuremmassa määrässä, kuta kehittyneempi hän on. Katsokaa esim. kristittyjen jumalakäsitettä! Mitä muuta se on kuin ihmisen peilikuva, hieman suurennettuna? Me emme saata käsittää mitään muuta kuin itseämme ja kaltaisiamme — kaikkiallisen, ikuisen, ehdottan jumaluuden salaisuus jääpi meille aina käsittämättömäksi.

Kys. Onko siis ihminen luomiston korkein olento?

Vast. Ei suinkaan. Hänen yläpuolellaan on yhtä paljon häntä kehittyneempiä olentoja kuin hänen alapuolellaan on vähemmän kehittyneitä.

Kys. Mistä nuo kehittyneemmät olennot ovat syntyneet?

Vast. Mistä kaikki on syntynyt? Ei ole olemassa muuta kuin yksi ainoa Elämä, josta kaikki on mitä on. Mutta ehkä tarkotatte, millä tavalla ihmistä korkeammat olennot, enkelit, jumalat, vallat j. n. e. ovat syntyneet? Silloin vastaan, että he varmaankin ovat »syntyneet» samalla tavalla kuin ihminen ja kaikki elävät olennot: he ovat kehityksen tuloksia. Ei mikään synny tyhjästä. Kaikki kehittyy. Korkein jumala on joskus aikujen aamulla ollut ihminen — ja ihminen? Hänen takanaan on eläinkunta, kasvikunta, kivikunta ja näkymättömät luomakunnat. Vanha kabbalistinen selviö sanoo: »henki nukkuu kivessä, uinailee kasvissa, liikahtaa eläimessä ja herää ihmisessä.»

Kys. Sanotteko siis, että maassa matelevasta madosta kerran tulee jumala?

Vast. En, jos te »madolla» käsitätte jotain aineellista, ulkonaista, näkyväistä. Mutta jos te puhuttu siitä hengestä eli tajunnasta eli älystä eli tahdosta, joka »matoa liikuttaa», silloin

epäilemättä sen hengen kehitys on rajaton ja mittaamaton. On vain huomattava, että se sama tajunta ei vielä madossa ole yksilöitynyt; vasta ihmisessä henki herää tajuavaksi, itsetietoiseksi minuudeksi.

Kys. Tällä tavalla pyyhitte todella järjestelmästäne koko lunastusopin! Kristillismieliset ystäväni sanoivatkin, että teosofit kieltävät Kristuksen lunastustyön?

Vast. Tuossa raaassa ja verisessä muodossa sen tietysti teemme. Mihin sen kaltainen lunastus olisi tarpeen? Mistä ihminen olisi lunastettava? Ikuisesta helvetistäkö? Ikuista helvettiä ei ole. Synnistä, pahasta ja tietämättömyydestäkö? Niin, niistä ihminen todella on lunastettava. Mutta se ei tapahdu minkään taikatempon kautta, vaan pitkällisen, varman kehityksen kautta. Me uskomme järkähtämättä kehitykseen. Ja kehityksen laki on semmoinen, että se ei sulje ketään ihmistä pois saavutettavasta päämäärästä. Jokainen olento, jokaino ihminen, olkoon hän kuinka perkeleellinen tahansa, tulee kerran pelastetuksi, tulee kerran lunastetuksi pahan ja pimeyden vallasta.

Kys. Mutta eikö tuo ole yhtä kaikkisuusoppia? Jos jokainen ihminen kerran pelastuu pahan vallasta, mikä kiire meillä sitten on ponnistaa ja pyrkiä? Antaa pahan rehoittaa! Eläkäämme mistään välittämättä!

Vast. Eläköön ken tahtoo. Ei ole mitään »kiirettä.» Mutta ettekö hno-maa, että tämä on ainoa siveellinen oppi, se kun jättää kaiken ihmisen omaan haltuun?

Kys. Kuinka niin? Sehän jättää kaiken luonnon kehityslain huostaan!

Vast. Ei suinkaan. Sehän juuri sanoo: »sinulla ei ole mitään pelättävää, ihminen, ei ole mitään kadotusta. Valitse itse, tahdotko palvella hyvää vai pahaa! Tässä ei palvella hyvää palkan edestä, vaan rakkaudesta hyvään.

Kys. No niin, tosiaan. Mutta voi se sittenkin olla vaarallinen oppi, jos ihminen esim. ajattelee: minä valitsen pahan.

Vast. Kuka niin ajattelee? Luulen että niitä ihmisiä on harvassa, vällan harvassa. Useimmat valitsevat meidän mielestämme »pahan», sentähden että se heidän silmissään väikkyy ihanimpana »hyvänä». Paha ja hyvä ovat suhteellisia käsitteitä.

Kys. Eikö siis paha itsestään ole paha?

Vast. Ei ehdottomassa merkityksessä. Jos ikuisesti teette eroa hyvän ja pahan välillä, saatte — niinkuin kristilliset kirkot — kaksi jumalaa, joista toinen saa nimen »perkele».

Kys. Mikä sitten on paha?

Vast. Paha on hyvän toinen puoli. Paha on varjo, hyvä on valo. Paha on koulu, jossa henki kehittyy. »Jos syötte hyvän ja pahan tiedon puusta, tulee teistä jumalia». Tiedon koulussa opitaan ensin pahan tuntemiseen, sitten kärsimyksien avulla hyvän.

Kys. Onko Jumala siis luonut pahan?

Vast. Ei Jumala mitään »luo» tyhjästä, mutta epäilemättä paha on kotoisin Jumalasta.

Kys. Ihmeellinen Jumala teillä teosofeilla! Onko hän omasta mielestänne hyvä vai paha?

Vast. Ei Jumala ole mikään »hän». Ei Jumala ole sitä eikä tätä. Ei Jumala ole hyvä eikä paha. Mutta maailmankaikkeus on täynnä Jumalan kunniaa. Maailmankaikkeus on viisaasti järjestetty. Kun ajattelen, mikä suurenmoinen tulevaisuus meitä kaikkia odottaa, lankean kasvoilleni maahan ja tunnustan Jumalan majestectin. Mikä minä olen, että semmoisen kunnian olen ansainnut? Jos jotakin Jumala on, on hän ääretön rakkaus ja viisaus. Mitä on paha? Leikkikalut, jolla lasta kiihotetaan, vitsa, jolla lasta opetetaan. Kun ihminen kasvaa täyteen ikään, hän jättää leikkikalut ja välttää vitsat. Kun ihminen on käy-

nyt pahan koulun, on hän oppinut rakastamaan hyvää, ja suomuksina putoaa paha hänen silmistään. Mitä minä Jumalasta sanon? Jos hän jotakin on, on hän Itse Hyvä. Mutta minä en kykene ratkaisemaan hänen pohjatonta salaisuuttaan.

Kys. Järkeni kyllä hyväksyy teidän puheenne, mutta kuinka käy sydämen? Emmekö jää ilman taivaallista Isää, kristittyjen meitä niin lähellä olevaa personallista Jumalaa?

Vast. Miksi niin? Sanoittehan itse, että jumalallinen Isä on sydämen asia. Mitä se merkitsee? Se merkitsee, että ihminen omassa itsessään, sydämessään eli hengessään saattaa niin sanoaksemme seurustella jonkun kanssa, jota hän kutsuu Isäkseen. Eikö niin?

Kys. Niin kai.

Vast. Silloinhan se on kokemuksen todistama tosiseikka, jota ei kukaan teosofi totuuden etsijänä tai totuuden tietäjänä saata kieltää.

Kys. Te myönnätte siis, että taivaallinen Isä on olemassa? Mutta kuinka sitten molemmat jumalakäsitettenne sopivat yhteen?

Vast. Malttakaa. Minä myönnän, että ihminen voi hengessään seurustella Isän kanssa, mutta kuka tuo Isä on, se on toinen kysymys. Ymmärtääkseni hän ei olekkaan se Jumala, josta olemme puhuneet.

Kys. Kuinka?

Vast. Vaan hän on ihmisen »korkeampi minä» eli »jumalallinen itse», joskus joku toinen henkiolento, enkeli, mestari tai jumala.

Kys. Ihmisen korkeampi minä?

Vast. Niin, se meidän minuutemme, joka puhuu meille omassatunnossamme, joka näkee salaisuudessa ja joka elää läpi syntymäin sarjan.

Kys. Jokaisella ihmisellä on täten oma jumalansa niin sanoaksemme?

Vast. Tavallaan, vaikka sitten hengessä kaikki olemme yhtä.

Kys. Mutta täten ihminen on oma jumalansa?

Vast. Vaikkapa niinkin. Ei ole ole-massa muuta kuin yksi ainoa Elämä, yksi ainoa Jumaluus, josta kaikki on lähtenyt.

Kys. Todella hämmästyttävä. Pitääkö minun nyt kauhistua tätä ajatusta vai iloitako siitä?

Vast. Ei kumpaakaan. Kuten sanoin, pubuu meille joskus hengessämme toinenkin olento, mestari tai jumala, joka on meitä niin paljon korkeammalla, että meidän ei suinkaan tarvitse hävetä hänen puolestaan, vaan pikemmin omaa personallista vähäpätöisyyttämme.

Kys. Tunnustan, että se todella oli häpeän tunne, joka valtasi minut, kun ajattelin, että rukoilisin itseäni.

Vast. Näin sen, mutta tahdon lohduttaa teitä sillä, ettei meidän tarvitse hävetä omaa korkeampaa minuuttamekaan! Koska ihminen on häpeään joutunut, jos hän on seurannut oman tuntosä ääntä? Olemme liian tottuneet katsomaan ihmistä vaan maalliselta, personalliselta, heikolta kannalta. Muistakaamme, että hän itsessään on jumalallinen olento, suuri, ihana ja kunnioitettava.

Kys. Mitä ihminen sitten oikeastaan on?

Vast. Hän on Jumalan poika — käyttäkäsemme Jeesuksen sanoja: hän on Jumalan ainosyntyinen eli yksisyntyinen (monogenes) poika, jonka Jumala on maailmaan lähettänyt.

Kys. Mutta äsken kutsuitte ihmisen »korkeampaa minää» Isäksi?

Vast. Siitä näette, kuinka suhteellisia kaikki nimitykset ovat. Se tai vaallinen, salassa näkevä Isä, jota me hengessä puhuttelemme, on Jumalan ainosyntyinen poika, joka on tullut maailmaan pelastamaan meitä persoonallisina olentoina pahan vallasta. Sillä meidän täytyy huomata, että tämä meidän jokapäiväinen, personallinen minämme ei suinkaan ole mikään jumalanpoika; se olisi todella »kadotuksen lapsi», ellei sen sisässä asuisi »voi-

deltu» (khristos) auttaja, joka sen kuolemasta pelastaa.

Kys. Tämä on kovin vaikeatajuista.

Vast. Ei minun mielestäni. Tässä piilee kirkon lunastusopin salainen totuus. »Vapahtaja» ei ole meidän ulkopuolellemme kärsinyt yksilö vaan meidän sisässämme ristiinnaulittu jumalanpoika, joka meidät kerran on »kuolleista herättävä».

Kys. Kuolleista? Millä tavalla?

Vast. Emmekö nyt jokainen ole »kuollut», kun emme tunne totista itseämme? Harhailemme tässä maailmassa, etsimme onnea, etsimme tyydytystä, etsimme rauhaa — etsimme sitä, joka meidät vapahtaisi omasta itsestämme! Lopulta sen vapahtajan löydämme. Hän on Kristus meidän sisässämme, niinkuin Paavalikin selvästi todistaa.

Kys. Mutta eihän jokainen ihminen sitä vapahtajaa löydä?

Vast. Jokainen kerran. Älkää unohtako, että me synnymme tänne uudelleen ja uudelleen, kunnes löydämme oman totisen itsemme.

Kys. Mutta huomautan vieläkin, että tällä tavalla saamme äärettömän joukon »Jumalan poikia» ja »vapahtajia»?

Vast. Ja minä vastaan kuten äsken: ainoastaan näennäisesti, sillä hengessä olemme yhtä.

Kys. Kuinka se on ymmärrettävä?

Vast. Oletteko koskaan nähnyt kansanjoukon innostuvan yhdestä ja samasta ajatuksesta ja tunteesta? Siinä on joukko yksilöitä, mutta yhteinen aate tekee heistä kokonaisuuden, josta kukin yksilö vain on osa. Tai oleteko koskaan tuntenut sitä kummallista sopusointua, sympatiamme ja yhteydentunnetta, joka syttyy kahden ystävän välillä, kun he yhdessä näkevät saman totuuden? He säilyttävät kumpikin oman yksilöllisyytensä, ja yhtä kaikki he tuntevat olevansa yhtä olentoa. Nämä esimerkit ovat vain heikkoja heijastuksia siitä yhteydestä, joka vallitsee puhtaan järjen ja hengen

maailmassa, josta ihminen jumalanpoikana on kotoisin. Hengessä kaikki jumalanpojat ja vapahtajat ovat yhtä, sillä sama jumalallinen viisaus ja voima elähyttää heitä kaikkia, sama Jumala asuu heissä kaikkia. Kuinka minä sanoilla saattaisin kuvata tätä asiain tilaa, josta itselläni on vain hämärä aavistus? Siinä jumalanpoikain yhteydessä ei ole mitään yksitoikkoista monotonisuutta, sillä jokainen säilyttää oman kehittyneen individualiteitsinsa ja on vain kuin erivärinen säde siinä spektrumissa, joka yhtenäisenä muodostaa jumalallisen valon.

Kys. Ajattelin juuri äsken, että jos kullakin ihmisellä on oma taivaallinen Isänsä, sitten ei voisi puhuaakaan ihmisten yhteisestä Isä Jumalasta? Mutta nyt huomaan, että sitäkin voi tehdä.

Vast. Pitäkäämme ennen kaikkea kiinni siitä käytöllisestä tosiseikasta, että jokainen ihminen voi päästä yhteyteen taivaallisen Isänsä kanssa. Koska nyt olemme puhuneet teosofian neljännestä perusopista, ihmisten yhteisestä alkuperästä ja ihmiskunnan perusyhteydestä, pyydän että lyhyesti toistaisitte minulle nämä teosofian pääkohdat, jotka madame Blavatsky luettelee kirjassaan »Teosofian avain».

Kys. Ensimmäinen on oppi jälleensyntymisestä. Toinen on oppi Karmanista eli syysuhteen laista. Kolmas on oppi ihmisten vastuun yhteydestä. Neljäs on oppi ihmisten yhteisestä alkuperästä Jumalassa.

Vast. Niin. Jumala on kaikkiallinen, ikuinen, ääretön Elämä, Viisaus ja Rakkaus. Ihminen on Jumalasta lähtenyt henkinen olento, joka maailmassa eläen vähitellen oppii tuntemaan omaa itseään jumalallisena olentona. Hänen elämänsä ei ole yhtämittaista jatkoa samanlaisessa tilassa, kunnes hän päämääräänsä pääsee, vaan se alati vaihtelee »elämän» ja »kuoleman» välillä; ja sitä hänen elämänsä johtaa syyn ja seurauksen ehdottomasti oikeudellinen laki.

Kys. Luulen käsittäväni nämä kohdat, vaikka vielä on paljon hämärää. Etenkin tämänpäiväinen keskustelu on tiedonhaluani enemmän herättänyt kuin tyydyttänyt. Mieleni tekisi sentähden vaivata teitä yhä uusilla kysymyksillä.

Vast. Vaivasta ei puhetta. Olette aina yhtä tervetullut.

Pekka Ervast.

Mediumin kokemuksia.

V.

»Pimeimmän yön jälkeen aina koittaa päivä.» Se on sananpartena meillä Englannissa, ja niin kävi minunkin elämässäni, vaikka koitto kauan viipyikin tulemasta. Vuoden 1897 tienoissa näytti ahdinkoni kohonneen huippuunsa. Siihen aikaan oli minulla toimi eräässä Lontoon suuressa kauppahuoneessa, kun kerran eräs mies, nähtävästi jostakin loukkaantuneena, kadulla paiskasi minut maahan ja potki minua, niin että kuukaudeksi tulin työhön kykenemättömäksi. — Mutta täytyy vähän palata ajassa taappäin ja kertoa eräs kummallinen tapahtuma. Henki-ystäväni olivat vaatineet minua jättämään silloisen kauppatoimeni, kehottaen kokonaan luottamaan mediumikykyyni elantoni hankkimisessakin ja suomaan väsyneelle ruumis-raukalleni ja mielelleni lepoa. Tahdon mainita, että mies-ikäni päästyäni en koskaan ollut saanut iloa pyhäpäivästä eli nauttia täydellistä lepoa. Nyt henget selittivät, etteivät he voineet aikaansaada ilmiöitä niin väsyneen ruumiin ja niin rauhattoman mielen välityksellä, ja uhkasivat pakottaa minut lepäämään, jollen tahtoisiakaan. Ja lepo tulikin, vaan ei niin kuin olin odottanut!

Tämä lepoaika v. 1897 venyi yhdeksäksi kuukaudeksi, jolloin elin ulkoilmassa hankkien terveyttä takaisin ja kooten voimaa, lepoa ja rauhaa

mielelleni. Mutta psyykkisessä työssäni en levännyt, vaan juuri tänä aikana sain aikaan kaikki mediumisuuden ilmiöt — pöydän naputuksesta materialisatsioniin saakka. Tämä tapahtui ainoastaan ystäväni ja itseni vakuuttamiseksi siitä, että spiritismi on tosiaasia ja sen totuudet henkimaailmasta saavutettavia. Sellaisia ilmiöitä ei minulla sen jälestä ole ollut enkä uskokaan sellaisia tulevan, koska ei koskaan enää tule minulle tilaisuutta lepoon ja rauhaan niin suuressa määrässä. Olin nuori, verrattain tuntematon ja vähäksi aikaa onnellinen, ja siellä olivat olosuhteet suotuisia saamaan aikaan, mitä ilmiöitä hyvänsä saatoimme vaatia.

Tahtoisin kertoa muutamia ilmiöitä siltä ajalta. Eräänä iltana meitä istui kolme eräässä huoneessa, ja tavallinen johtajahenki tuli puhumaan. Ei ollut mitään erinomaista tapahtunut, minä olin transitilassa enkä tiennyt asiasta mitään; silloin tuo henki pyysi noita kahta muuta odottamaan hetkisen, ja samassa näytti jotain valkoista, sumun tai savun kaltaista ainetta virtaavan vasemmasta kyljestäni. Se kasvoi kooltaan ja tiiviydeltään ja sai äkkiä ihmisen muodon. Pää kehittyi yhä selvemmäksi, kunnes näkyivät kasvot, naisen kasvot, siniset silmät ja vaalea tukka, hän nyökkäsi heille hymyillen — silloin toinen istujista (eräs neiti) alkoi pelätä. Heti katosi näky.

Toisessa tilaisuudessa tapasin itseni aivan vapaana ruumiista (transitilassa ollessani), mutta kykenin samalla näkemään, kuulemaan ja muistamaan, mitä tapahtui. Ystäväni, joka istui seurassani — olin näet kahdenkesken erään klärvoajantin kanssa — saattoi nähdä *minut* henkenä. Tämä oli alkuna sarjaan ihmeellisiä ilmestyksiä, joihin minä otin osaa henkenä. Kerran meillä esim. oli pieni perheistunto, jossa useat läsnäolijoista (enimmäkseen lapsia) olivat klärvoajantteja. Yksi niistä, 18-vuotias tyttö, ei uskonut tai ei tahtonut uskoa, että minä voisin

henkisellä tasolla toimia henkenä. Kysyin häneltä: »saanko näyttää teille?» »Saatte, millä keinoin tahdotte kun se vaan on kauniisti tehty». Tuli taas tilaisuus, vapauduin ruumiista; pöydän ympäri tulin hänen luoksensa, panin käteni hänen kaulaansa ja suutelin häntä.

Hän sekä näki minut että tunsu suutelon, eikä tahtonut enempää todistuksia.

Toisella kertaa olin sanonut ystävälleni, etten ainoastaan hänelle voinut ilmestyä vaan yhtä hyvin muillekin klärvoajanteille.

Meillä oli istunto pienessä huoneessa ja muuan hyvin tunnettu, yleisölle esiintyvä mediumi, oli läsnä. Jätin silloin ruumiini, jota eräs henkiolento vartioitsi. Äkkiä tuo mediumi huudahti: »Oh! Peters on täällä edessäni». Emäntä huomautti: »Se on mahdotonta, hän istuu yhä vielä vieressäni tuolillaan!» Mediumi vastasi: »hänen henkensä minä näen, en ruumiista, ja hän sanoo minulle: Mrs. M., katsokaa minua, voitteko nähdä, voitteko kuulla?»

Tämä tapahtui 18—20 henkilön ollessa samassa huoneessa läsnä.

Olen sittemmin saanut kyvyn jättää ruumiini, milloin tahdon, ja vieläpä siten kulkemaan, missä tahdon. Kerran lähetti ystäväni minut katsomaan sisartaan. Oli keskiyö, hänen sisarensa oli yksin huoneessaan ja itki. Minä en tiennyt, että hän oli naimisissa, kun en ollut siitä koskaan kuullut. Luulin, että olin erehtynyt, mutta seuraava ilta näytti minun olleen oikeassa, sillä silloin veljeni lanko kutsui hänet luokseen ja kertoi, ettei hän sinä yönä ollut nukkunut kotonaan, vaan että hän liikeasiointien vuoksi oli matkustanut Lontooseen. Siispä oli vaimonsa ollut sen yön yksinään, niinkuin näin. Huomautan, että talo oli satoja penikulmia Lontoosta.

Aikaa myöten tämä kyky kuitenkin katosi ja aloin liikkua enemmän henkimaailmassa kuin aineellisessa ja ke-

hitin itsessäni täydemmän tietoisuuden voimastani olla henki, lihan rajotuksista vapaa. Sillä ken on ruumiissa, hänen täytyy täyttää velvollisuutensa naapureita, ympäröivää maailmaa ja omaa itseään kohtaan.

Näiden aikojen muisto ja se voima, jonka nyt vain hämärästi tunnen, on kuljettanut minut monen koettelemuksen ja tuskan läpi. Tiedän, että olen henki ja että jonakin päivänä olen jättävä tämän maallisen elämän, olen oleva vapaa sen kahleista, ja että jonakin päivänä olen omistava kuolemattomia voimia.

Julkinen toimintani alkoi kasvaa minun sitä tavoittelematta; joka puolelta seuravat vaativat minua työhön, ja minne vaan tulin, otettiin minut ilolla vastaan ja ponnistukseni menestyivät.

Sain huomata, että kaikki henget eivät suinkaan ole pyhimyksiä (ihmillisen heikkouden syy!). Kaikki olemme kelvottomia ja kaikki ruumiin kahlehtimia.

Myöhemmin tuli elämäni toinen suuri ja syvä suru, ahdinko, joka aikoinaan minusta näytti sekä typerältä että aiheettomalta, mutta se oli minulle kiihottimena työntekoon, laajensi toiminta-alaani ja saattoi minut lähempään yhteyteen kärsivän ihmiskunnan kanssa, lähempään yhteyteen henkimaailman kanssa — sentähden saatan nyt kiittää Jumalaa siitä, että olen käynyt sen läpi.

Alfred Vout Peters.

(Tekijän käsik. suom. V. W.)

Sydänsuru.

I.

Verkalleen laski aurinko läntisen metsänraunan taakse. Hiljaisena ja tyyneenä lepäsi kesäillan hämy mailla ja mantereilla.

Majan luona istui turvepenkillään vanha Väinö, viisas vanhus, mietteis-

sään nojaillen sauvaansa. Hänen uneksiva katseensa leijaili valomerren väreilevässä purppurassa ja kasvonsa jalot piirteet loistivat illan kiiltävässä hohotteessa; mutta vieläkin kirkkaampi oli loiste, jonka loi hänen sisäinen rauhansa.

Äkkiä vanhus heräsi uinailustaan. Häntä lähestyi Liisa, hänen rakastettu pojantyttäreensä, katse luotuna arasti maahan ja viivyttelvin askelin. Hän tuli kuin syntejään katuva, eikä leikki mielessä niinkuin tavallisesti. Tervehtimättä vanhusta ja vailla entistä iloista hymyilyään seisautui hän epäröiden matkan päähän.

Silloin käänsi ukko katseensa ja Liisa tunsu pistoksen sydämessään. Hän kohotti vähän päätänsä ja katseli rukoi-levästi vanhukseen; ja hänen huulil- tansa kuului kuiskaus:

»Isä . . . siitä on kauan, kun olin viimeksi luonasi . . .«

»Tytärenik«, ukko vastasi, ja hänen äänensä oli lempeä kuin vienaisen tuulen henkäys, »surressaan tulevat ihmiset minun luokseni. Niinkauan kun olit lapsi ja viattomuus riemuitsi rinnassasi, olit sinä minun iloni. Mutta nyt näen otsallasi pilven ja okasen sydämessäsi, nyt on lapsuutesi paennut — ja nyt on vanhus *sinun* lohdutuksesi.«

Isoisän sanat pudottivat raskaan kiven Liisan sydämelä. Hän tunsu itsensä äkkiä niin vapaaksi ja heittäytyi itkien vanhuksen jalkoihin. Hän kallisti päänsä viisaan polvelle ja ukko viihdytellen hiveli kädellään hänen hiuksiansa.

Sitten, itkun vaijettua, kuului taas-kin vanhuksen ääni:

»Sinua vaivaa suru. Kerro se minulle.«

Silloin kuiskasi Liisa viivytellen joka sanalla:

»Minä häntä niin rakastin, annoin hänelle koko sydämeni . . . ja hän hylkäsi ja petti minut.«

Hän vaiken, ja Väinö-vanhus oli vaiti. Mutta hän tunsu saaneensa voi-

maa vanhuksen mykästä osaaottavaisuudesta, ja silloin pakottivat esille tunkevat muistot häntä kertomaan:

»Näin hänet kerran metsässä poimiekseni marjoja äidilleni. Emme tunteeneet toisiamme, mutta kun hän kulki ohitseni ja katseli minua, vapisin, enkä uskaltanut katsella häntä silmiin. Sitteen tuntui minusta niin yksinäiseltä, kunnes tulin kotiin äidin luokse ja palvelin äitiä. Mutta kerran kun luetin kylänlapsia kirkkomäellä, tuli hän sinne ja pyysi saada kuunnella opetusta. Ensin melkein säikähdin, uskalsin tuskin jatkaa koulua, mutta silloin juohduitsin mieleeni, isoisä, ja kehotin häntä istumaan eräälle kivelle. Hän istui siinä koko ajan meidän lukiessamme, eikä minulla ollut rohkeutta katsella häntä. Mutta tiesin, että hän oli niin kaunis . . . Seuraavana sunnuntaina, ah, isoisä, miksikä hän taaskin tuli? Hän tuli joka kerta, ja joka kerralla sykki sydämeni kiihkeämmin. Ja lasten mentyä jäi hän aina hetkeksi kanssani puhelemaan. Kauniisti sointui hänen äänensä, kauan jälkeensä helähteli se korvissani ja yksin ollessani tyrskähdin pakosta itkuun; äitikin joskus kyseli, mikä minua vaivasi ja minkätähden en laulanut; mutta ääneni petti, jos koetin laulaa. Oi, enhän ymmärtänyt missä vika oli . . .

Mutta, isä, sitten tuli toinen aika. Uskaltanenkö siitä sinulle kertoakaan? Eräänä iltana Aarno saattoi metsän kautta minut kotiin. Ja vieretysten kulkiessamme hän kertoi minulle sadun, kuten sanoi. Lintu istui oksalla ja lauloi; hän oli yksin koko suuressa maailmassa, siksi oli hänen laulunsa niin surullinen. Silloin lensi oh pie-noinen lintu, mutta seisahtui kuuntelemaan ja takaisin palaten istuutui vieriselle oksalle. Hän katseli suurin silmin laulajaa, ja katseensa oli niin syvä, että toinen vaikei; nyt ei hän voinut kauempaa valittaa yksinäisyytensä. Eikä hän enää tuntenutkaan itseänsä yksinäiseksi, saatuaan katsaltaa pikku tulijan silmiin — ja vaikka-

kin toinen seuraavassa hetkessä lentäisi matkoihinsa, niin olihan laulajalla kumminkin muisto, jonka tähden kannattaisi elää . . .» Mutta, isoisä, minä ymmärsin heti, mitä hän tarkoitti. Eikä minulla ollut rohkeutta lentää pois. Hän katseli minua ja minä katselin häntä, ja kaikki tuntui niin oudolta. Ja sitten lepäsin nyyhkien hänen rinoillansa, ja hän toi minut kotiin melkein kantamalla.

»Oi, isoisä, kuinka olin onnellinen! Lauleskelin joka päivä, ja koko luonto lauloi minulle: kukkasat, linnut ja aurinko. Ja äitikin siitä riemastui. Kerroin hänelle kaikki, ja vaikka hän alussa pelästyikin, täytyi hänen kuitenkin lopulta ottaa osaa minun onneeni. Hän unohutti kipunsa ja tuli uudelleen nuoreksi. Aamusta iltaan tuntui elomme taivaassa ololta . . . Kuinka rakastin Aarnoa, Aarnoani, Aarnoani . . .»

Liisa eli kokonaan muistoissaan ja kadonneen onnen heijastus väikkyi hänen kasvoillansa. Eikä hän huomannut Väinö-vanhusta, joka suru-silmin katseli avaruuteen.

II.

»Ja siksi unhotit minut.» Vanha isoisä puhui.

Tyttönen vavahti. Hän sanoi hätäisesti:

»Ei suinkaan, isä. Monasti ajattelin sinua. Ja tiedätkös, kaiken opettamasi kauneuden kerroin Aarnolle. Sanomattomasti hän piti siitä, että sanoit rakkauden olevan korkeimman ja ainoan elämän, ja hän sanoi tulevansa luoksesi minun kanssani. Siksi en minäkään tullut, sillä tahdoin tuoda Aarnon kanssani ja valmistaa sinulle odottamattoman ilon ja näyttää, että nyt vasta oikein ymmärsin, mitä rakkaus oli.»

Mutta vanhus pudisti surullisesti päätänsä ja sanoi lempeästi:

»Ei, lapseni, sinulla oli koko ajan hämärä aavistus, että vanha ystäväsi ei siitä ilostuisi.»

Oli kun Liisa olisi äkkiä tajunnut tilansa ja taaskin katsellut todellisuutta silmiin. Hän heitti ukkoon pikaisen silmäyksen ja hautasi kasvot käsiinsä.

»Ah niin, isä», hän valitti, »sinulle täytyy aina puhua totta. Mutta anna minulle anteeksi, sillä minä en tuntenut enää itseäni. Siitä asti kun aloin rakastaa Aarnoa, olen ollut kuin kahteen jaettu. Nyt taas ollessani luonasi näen sen selvästi. Jos lankean toiseen — kuten äsken tapahtui ja niin tapahtuu aina Aarnon kanssa ollessani — unohdan toisen ajattelematta mitään, mutta Aarno täyttää koko ajatukseni. Ja ollessani yksin omissa mietteissäni — niin, niin, sen sanoit, isoisä, silloin sukeutui kuvasi mieleeni ja minusta tuntui kuin olisin ainoastaan puoleksi kuulunut Aarnolle, puoleksi sinulle, mutta en saanut silloin näitä osia sopimaan yhteen. Mutta olin kumminkin onnellinen, sillä toivoin kaiken muuttuvan hyväksi . . .

»Mutta sitten, isä, sitten pimeni kaikki. Aarno minut hylkäsi, hän ei enää rakastanut minua. Ja kerran hänet kohdatessani oli hän kylmä ja välinpitämätön. En voi sanoin kertoa, mitä tunsin. Sydämeni itki ja parkui, tahtoen rakkautta, ja kumminkin milt'ei häntä vihasin. Oi, en ollut silloin hyvä, mutta minä kärsin niin sanomattomasti.

»Ja siitä päivin muistelin sinua lakkaamatta. Pidin itseäni suurena rikoksen tekijänä ja tunsin, että sinä et enää voisi minua rakastaa, ja kumminkaan en tietänyt mikä rikokseni oli. Katsellessani menneisyyteen, en ollut tehnyt mitään pahaa — olin ainoastaan rakastanut ja tullut petetyksi.

»Ah, isoisä, minkätähden olen näin onneton? lapsuuteni oli niin rauhallinen ja ihana. Äitiä rakastin kovasti, vanhaa sairasta äitiä, autoin häntä ja olin hänen ilonsa ja lohdutuksensa, autoin kylän lapsia ja opetin heitä lukemaan, ja vaikka olimmekin köyhiä, annoin kuitenkin köyhille siitä vähästä mitä kangaspuista ja puutarhasta ylet-

tyi. Olin niin onnellinen tehdessäni hyvää, ja sinä opetit, että rakkaus on korkein . . .

»Mutta kun Aarno tuli, olin äkkiä niin yksinäni. Eihän kukaan, arvelin, rakastanut minua oikein . . . ennen kuin Aarno — ei, en enää konsanaan tule tuntemaan niin rajatonta onnea! Miksi on elämä niin surkeata? Miksi hylkäsit minut, Aarno?»

»Liisa, ethän sinä ollutkaan onnellinen. Kerroit juuri, että sielusi oli kuin kahtia jaettu.»

Taaskin säpsähti tyttö ukon sanoja ja katseli häntä puoleksi peloissaan, puoleksi kiitollisesti.

»Isä, pääni menee pyörälle muistelllessani Aarnoa, mutta sinun puhuesasi tuntuu olo niin kumman rauhasalta. Sano minulle — tai älä, tiedänhän kumminkin että se on niin! — sinä rakastat minua niinkuin ennenkin?»

»Rakkaus on iäinen ja muuttumaton», vastasi vanhus lempeästi; »ainoastaan sinun ajatuksesi ovat kulkeneet toisia teitä.»

»Oi, isoisä, lohduta minua! Mieleeni juohtui niin kumman outo ajatus. *Sekö* siis olikin rikokseni, että en sinua rakastanut ylitse kaiken?»

Ja mielen äkillisesti kuohahtaessa hän suuteli kiihkoisesti vanhuksen kättä.

Mutta tapansa mukaan hymyili ukko rauhallisesti.

»Se oli syy», hän sanoi hiljaa, mutta lisäsi kohta: »sillä totuuden henki puhuu vanhan, ryppyisen Väinön kautta. Ja sama henki asustaa sinunkin sydämessäsi, mutta sinä et kuule sen ääntä, sillä sydäntäsi on raadeltu ja se huutaa parantavaa voidetta haavoilensa. Mutta polje sitä rohkeasti, niin on henki antava äänensä kuulua.»

Liisa kuunteli tarkkaavasti ja kääntyi säikähtyneenä ja kysyvästi vanhukseen.

»Niin et koskaan ennen ole puhunut!»

»En, sillä sen tuo kärsimys muasaan. Sinä et ollut koskaan tuntenut soraääniä sielussasi. Viattomuus elää hengessä, mutta sen elämä on leikkiä, se ei siitä tiedä. Mutta syntiinlankeemus jakaa ihmisen kahtia, ja silloin syöksyy sielu sokeasti kadotukseen, jollei se voi erottaa hengen ääntä. Mutta autuas hän, joka luopuu kaikesta ja palaa henkeen.»

»Kuinka hämärästi puhut, isä», tyttö sanoi, melkein vavisten. »Moista viisautta en ole ennen kuullut.»

»Tyttäreni, palaa takaisin henkiseen elämään, lannista kapina sisässäsi ja elä niinkuin elit, ennenkuin tiesit hyvästä ja pahasta, silloin olet käsittävä sanoissani piilevän viisauden.»

Nyt Liisa ponnahti kiivaasti seisalle.

»Mitä tarkoitat, isoisä?» hän huudahti. »Tahdotko, että luopuisin Aarnosta, että en saisi häntä rakastaa, että tappaisin kaikki tunteeni, että tulisin kylmäksi ja välinpitämättömäksi ja kieltäisin kaiken inhimillisen itsesäni? Oi, viisas, pidä silloin viisautesi omanasi!»

Ja tyttö-raukan valtasi äkillinen epätoivo, ja hän huudahti:

»Aarno, Aarno, miksi hylkäsit minut?»

Ja heittäytyi nyyhkien maahan.

Väinö-vanhus ei vastannut. Hetken aikaa kuului ainoastaan Liisan nyyhkytykset. Mutta sitten alkoi ukko puhumaan, ja hänen sointuva äänensä kaikui mahtavana ja mukaansa tempaavana, pakottaen Liisaa kuuntelemaan.

»Mitä opetti ukko sinulle kaikkein ensimmäiseksi, Liisa? Vieläkö muistat niitä iltoja, jolloin ilon virmassa juoksit tänne ylös, ja ihmetellen kuuntelit hänen opetuksiansa? Opettiko hän silloin sinua kuolettamaan tunteitasi, tulemaan kylmäksi ja välinpitämättömäksi ja polkemaan inhimillisyyttäsi? Oi, Liisa! Kukas muu, kuin vanhus näytti sinulle rakkauteen kätkeyn kauneuden? Kuka opetti sinua ymmärtämään kukkaisten puhtaita ajatuksia,

kuka lintujen iloisia liverryksiä, kesäillan surumielisyyttä ja taivaan pohjantonta syvyyttä? Kuka sinua opetti säälimään sairaan tuskia, avuttoman huutoja, köyhän repaleita ja oppimattoman tiedonhalua? Kuka se oli muu kuin vanhus? Ja hänkö käskisi sinua sammuttamaan rakkautesi lemmittyysi! Niin ei koskaan sano henki . . .»

Liisan nyyhkytykset olivat lakanneet. Hän oli noussut polviensa varaan ja kuunteli melkein hengittämättä vanhuksen puhetta. Nyt kuohahti hänen rintansa ja huulet liikahtivat, mutta hän ei löytänyt sanoja tunteitaan ilmaistakseen.

Ukko jatkoi:

»Rakkaus on viisauden täyttämys, rakkaus, mutta ei aistinten halu, ei oma onni . . . Etkö huomaa, lapsi, että tulisissa tunteissasi et rakastanut häntä, jota kutsut Aarnoksesi, vaan omaa itseäsi hänessä, omaa onneasi hänen kauttansa? Ja tämä on ihmisen syntiinlankeemus, että hän rakastui itseensä ja ihasui omaan onneensa. Voi lyhytnäköinen ihmislapsi, joka huokaillet haluten omaa itseäsi, kun koko maailma on rakastettavanasi! Hengen elämä on autuus, ja hengen elämä on rakkaus, mutta autuutta ei rajota muoto, eikä oma minuutemme kahlehti rakkautta — rakkaus on vapaa ja leviää äärettömyyteen . . .

»Mene, tyttöseni, mene ja mietiskele viisauden sanoja. Käy itseesi ja tutki. Ole peloton. Mutta kun henki sinua kehottaa, tule uudelleen vanhuksen luokse . . .»

»Kas, aurinko on mennyt mailleen ja lintu on peittänyt päänsä siipensä suojaan.»

Nousten ojensi Väinö kätensä tyttölle hyvästiksi; ja nojaten sauvaansa hän hoiperteli matalaan majaansa.

Mutta Liisa katseli hänen jälkeensä mieltiväisenä ja uneksivin silmin, kääntyi ja lähti astelemaan kohti kotiansa valoisana kesäyönä — verkalleen kuten oli tullutkin.

(Jatk.)

Elia Vera.

Matkoiltani.

I.

Viime maalisk. 9 p. olin tilaisuudessa lähtemään ensimmäiselle teosofiselle »lähetysmatkalleni». Tosin jo menneinäkin vuosina olen käynyt siellä täällä Helsingin ulkopuolella teosofisia esitelmiä pitämässä, mutta ne matkat ovat olleet tilapäisiä ja satunnaisia; nyt sitä vastoin olen yksinomaan teosofian palvelukseen antautuneena matkustanut.

Mainittuna päivänä lähdin Helsingistä Järvenpään asemalle, jonne leipuri Åberg oli pyytänyt minua matkallani poikkeamaan. Hän oli asemalla minua vastaan ottamassa ja kyyditytti minut noin 5 kilometrin päässä olevaan Nummenkylään, jossa vielä samana iltana pidin esitelmän. Iso, kodikkaalta tuntuva maalaistupa oli noin puolillaan kuulijoita. Puhuin elämän ja kuoleman merkityksestä teosofisen maailmankatsomuksen kannalta. Tuntui siltä että kuulijat oudoksuivat moniaita puheeni kohtia, jotka tykkään poikkesivat länsimaisesta, sekä tieteellisestä että kirkollisesta käsityskannasta. Toivon kumminkin, että osa siementä lankesi hyväänkin maahan.

Järvenpäästä jatkoin seuraavana päivänä matkaani Lahteen, jossa sunnuntaina 11 p. pidin kaksi esitelmää, toisen aamu- ja toisen iltapäivällä. Puheet pidin rahtiysyhdistys Sätei:n huoneustossa. Kuulijoita oli iltpäivällä melkoisesti. Kirjoja ostettiin joku määrä.

Majailin konduktööri Siveniuksen perheessä. Siellä työväen agitaattoritkin matkoillaan majoittavat, kaikki — ilmaiseksi, vaikka eivät majoittajat saamistaan korvausta. Siinä on todellakin aatteellista väkeä, joka iloisella mielellä uhraa pienistä tuloistaan ihmisyyssasian julistajille aineellista hyvää.

Laudesta menin Kouvolaan, jonka lukutuvassa 13 p:n iltana pidin esitelmän. Viivyin paikkakunnalla vielä seuraavaan iltaan, jolloin pidin toisen esitelmän. Kirjoja ostettiin oikein kilvalla. Kouvolaaiset ovatkin jo pitemmän ajan seuranneet teosofista liikettä tarkkaavaisuudella. Sitä osoittaa sekin seikka, että muutamat kuulijat tahtovat esitelmän johdosta keskustella. Keskustelussa selvenikin monta kohtaa, joille en puheessani voinut omistaa tarpeeksi huomiota.

Käytyäni vielä Kaipiaisessa, jossa pidin yhden esitelmän, palasin Helsinkiin ottamaan lisää kirjallisuutta, lähteäkseni uudelle matkalle.

18 p:n aamulla lähdin Saloon, jossa saman päivän iltana pidin esitelmän rahtiysseuran huoneustossa. Väkeä oli runsaasti ja kirjallisuus meni hyvin kaupaksi. Esitelmäni johdosta oli täälläkin keskustelua.

Salosta menin Vihdin kirkonkylään, jonne puuseppä Nupponen oli minut kutsunut pitämään teosofista esitelmää. Puhuin N:n avarassa työhuoneessa melkoisen suurelle kuulijakunnalle. Kuulijain joukossa oli seurakunnan kaksi »sielunpaimentakin», joista toinen puheeni loputtua huusi: »Hyvä!»

25 p. lähdin Hankoon, jossa pidin kaksi esitelmää, kummankin kaupungintalon tilavassa salissa. Väkeä oli kohtalaisesti ja kirjallisuutta ostettiin runsaasti.

Kaikkiaan olen siis maalisk. 9—25 p. pitänyt 10 teosofista esitelmää, joita kuulemassa on yhteensä ollut noin 1,500 henkenä. Kaikissa niissä paikoissa, joissa olen käynyt, ovat kuulijat suurella mielenkiinnolla seuranneet esitystä. Tuntuu todellakin siltä, ettei kaikki kansa saa henkistä ravintoaan poliittisistä kysymyksistä enempää kuin kirkostakaan, eikä ihmekään, sillä se materialistinen näkökanta, jolla aikamme poliittisiä kysymyksiä käsitellään, ei voi antaa minkäänlaista vastusta sille ihmisen sisimmässä kuuluvalla äänelle, joka kysyy: »Mikä on

totuus?» Mutta teosofiset »opit» voivat tyydyttää sekä järjen että hengen vaatimukset ja antaa mainittuun kysymykseen selvän vastauksen.

Aate.

Tien varrelta.

Kaikki lukijat mukaan! Koska asiamme menestykselle on tärkeätä, että saamme tietää, mistä meillä Suomessa mahdollisesti moititaan tai kiitetään teosofiaa ja teosofista työtämme, pyydämme lukijoitamme pitämään silmällä, mitä asiastamme kirjoitetaan lehdistä tai kirjoissa, ja lähettämään Omantunnon toimitukselle joko irtileikatun otteen tai kopian lukemastaan.

Rahoja ja tilaajia. Meidän liikkeemme tarvitsee välttämättä rahoja, sekä pieniä että suuria summia. »Omatunto» tarvitse välttämättä pysyäkseen pystyssä tuhat tilaajaa lisää! Mistä nämä rahat on saatava, mistä tilaajat? Kehotamme kaikkia lukijoitamme hankkimaan »Omalletunnolle» tilaajia, ostamaan kirjojamme, lähettämään ja tuomaan meille raha-avustuksia ja vastaamaan kirjeessä kysymykseen: millä tavalla on hankittava riittävää aineellista kannatusta Suomen teosofiselle liikkeelle?

Omantunnon sisällys. Toivomme, että ne kristinuskon salaisuuksia koskevat tutkimukset, joita tässä numerossa aloitamme, kiinnittävät puoleensa lukijaimme huomion ja vaikuttavat osaltaan »Omantunnon» leviämiseen. Jossain tulevassa numerossa aiomme alottaa vielä uuttakin artikkelisarjaa, joka tulee sisältämään suomenoksia eri kansain pyhistä kirjoituksista. Joka siis tahtoo saavuttaa tieteellisen sivistyksen uskonnollisissa kysymyksissä, hän lukekoon »Omaatuntoa».

Uusia kirjoja. Jokaisen »Omantunnon» lukijan pitäisi heti hankkia kaikki uudet kirjamme. Nyt on taas ilmestynyt kaksi uutta teosta. Toinen on kauan odotettu suomennos: *Buddhalainen Katkismus*, kirjottanut H. S. Olcott. Tämä merkillinen teos, joka on käännettynä yli kahdellekymmenelle kielelle ja ollen aivan »puhdasoppinen» buddhalainen oppikirja on virallisesti hyväksytty käytettäväksi etelä-buddhalaisissa kouluissa, tarjotaan nyt suomalaiselle yleisölle Pekka Ervastian 40:nnestä englantilaisesta painoksesta suomentamana. Toinen uutuus on alkuperäinen suomenkielinen teos: *Elämän kysymyksiä*, kirjottanut Tunte-maton. Tässä kirjasessa muudan »self-made» torpan poika kertoo elämän vaiheistaan ja yrityksistään ratkaista sfinksin arvotusta, kunnes hän teosofian avulla pääsi arvotuksen perille. Suljemme tämänkin kirjan lukijaimme suosioon. *Katkismus* maksaa 1:50, *Elämän kysymyksiä* 75 p:ää.

Viisas lahjotus Teosofiselle Seuralle. Teosofisen Seuran presidentti, eversti H. S. Olcott on viime joulukuun 17 p:nä tehdyn lahjakirjeen kautta lahjottanut Seuralle koko omaisuutensa sillä ehdolla, että hän eläissään saa käyttää vuosituloja tahtonsa mukaan. Eversti Olcottin omaisuuteen kuuluu Utakamundissa (Indiassa) sijaitseva »Gulistan» niminen pieni maatila, »Theosophist» niminen aikakauskirja ja Adyarissa harjoittamansa kirjakauppa- ja kustannusliike. Lahja ei ole kumminkaan annettu umpimähkään, sillä presidentti-perustaja on viisaasti määrännyt, että kaikki tulot tästä omaisuudesta lankeavat hänen kuoltuaan sille henkilölle, joka kulloinkin toimii Seuran presidenttinä. Silloin tämän, jos hän sattuu olemaan köyhä mies, ei tarvitse pyytää palkkaa Seuralta, vaan saattaa työskennellä asian puolesta vapautettuna aineellisista huolista. Kuten tunnettu, ei T. S:n presidentti enemmän kuin

H. P. B.-vainajakaan koskaan ole nauttinut mitään palkkaa Seuralta. Kaikki puheet Olcottin, Blavatskyn, Besantin tai kenen muun tahansa suurista rahatuloista ovat kerrassaan tuulesta temmatut. Päinvastoin jokainen heistä on uhrannut kaiken omaisuutensa, perityn ja ansaitun, Seuran ja asian hyväksi. Kun eversti Olcott viime joulukuun vuosikokouksessa Adyarissa tarjosi lahjansa Seuran kenraalineuvostolle, päätti neuvosto Annie Besantin ehdotuksesta yksimielisellä kiitollisuudella ottaa vastaan tarjotun lahjan.

Uusi testamentti uudessa asussa.

Raamatunkäännöskomitean tekemä uusi evankeliumin suomennos on nyt ilmestynyt kirjakauppaan. Se on ilolla tervehdittävä kirja, niin »jumalaton» kun se monen vanhoillisen mielestä lieneekin, joka uskoo, että raamattu — yksin suomennoskin — on semmoisenaan lähtenyt Jumalan kädestä. Heidän silmiinsä iskee heti, että evankeliumein vanhat hurskaat nimet ovat hävinneet: ei lueta enää P. Mateuksen evankeliumi, P. Markuksen evankeliumi j. n. e., vaan evankeliumi Matteuksen mukaan, evankeliumi Markuksen mukaan j. n. e.! Eivätkö siis nuo vanhat pyhät miehet ole niitä kirjottaneetkaan? Sitä todella emme tiedä! Kreikkalainen teksti sanoo *Kata Maththaion* j. n. e. ja se merkitsee aivan proosallisesti »Mateuksen mukaan» j. n. e. Ja toinen huomio, mikä vanhoillisia pelottanee: raamatun pyhä teksti on häälyvä ja epävarma! Ennen oli kaikki niinkuin »kirjassa seisoi»; nyt on viivanalaisia muistutuksia, jotka tunnustavat suoraan, että tekstejä on monenlaisia! Mikä on oikea? Ja sitten se suomenkieli! Ennen raamattu teki niin juhallisen ja salaperäisen vaikutuksen, kun se oli kirjoitettu tuommoisella ihmeellisellä, jokapäiväisyydestä peräti poikkeavalla kielellä — mutta nyt se

on aivan kuin mikäkin kertomuskirja, jonka heti ymmärtää lukiessaan.

Mutta näistä mullistuksista huolimatta olemme varmat, että evankeliumit uudessa asussaan tulevat voittamaan yhtä paljon ystäviä kuin vanhassakin voittivat, vieläpä enemmänkin, sillä nyt nekin voivat niistä iloita, joita ennen häiritsi mauton ja huono suomenkieli. Paljon parannuksia ja korjauksia odottavat kyllä vielä tekstiä, kunhan raamatun kritiikki pääsee varmoihin tuloksiin, mutta tästäkin edistysaskeleesta meidän tulee olla kiitolliset, sillä pimeys väistyy aina vähitellen valon tieltä.

Se sukupuolikysymys! Eräs ystävä on meille huomauttanut, että Aate Omantunnon viime numerossa olleessa kirjoituksessa »Selvä asia — päinvastaiseen suuntaan» on erehtynyt: turanialaisten toimeenpaneva »vapaa rakkaus» Atlantiksella ei vähentänyt väkilukua! Ja todellakin »The Story of Atlantis by W. Scott-Elliot» kertoo asiasta seuraavin sanoin: »Koska turanialaiset, ollen alituudessa sodassa toltekilaisten naapuriensa kanssa ja tietäen olevansa suuresti vähemmistössä, ennen kaikkea tahtoivat lisätä väkilukuaan, laativat he lakeja, joiden nojalla jokainen mies vapautettiin välittömästä perheensä elättämisvelvollisuudesta. Valtio otti huostaansa lapset ja elätti niitä, ja heitä pidettiin sen omaisuutena. Tämä oli tietysti omi-ansa lisäämään väkilukua turanien kesken, ja avioliittoseremonia joutui ylenkatseen alaiseksi. Perhe-elämän siteet ja vanhempain rakkaus hävisivät tietysti, ja lopulta hylättiin koko järjestelmä, koska se näyttäytyi onnistumattomaksi».

Palomaan matkat. Pyydämme, että kaikki ne maaseutulaiset, jotka haluaisivat Palomaan luennoimaan paikakunnalleen, olisivat hyvät ja kirjoittaisivat siitä hänelle osoitteella: Teosofinen Kirjakauppa- ja Kustannusliike, Helsinki, Vuorikatu 12.

T. S:n Skandinavialaisen Sektionin vuosikokous pidetään Tukholmassa toukokuun 24 ja 25 p:nä. Julkisen luennon, joka vanhan tavan mukaan toimeenpannaan vuosikokouksen yhteydessä, tulee pyynnöstä pitää Pekka Ervast Suomesta.

Avoim kirje past. Kotimaalle!

Paras pastori!

Käännyn tässä kirjeellä puoleenne — en missään vihassa tai riidanhaluisena, vaan veljenänne niinkuin ennenkin — laskeakseni eräitä tälle ja tulevaiselle elämällemme hyvin tärkeitä asioita sydämmellenne, että niitä hiljaisina hetkinä kammiossanne tutkiselisitte omantuntonne ja ajattelevan minänne terveen järjen mukaan.

Älkää pahastuko tästä rohkeudestani, että kirjoitan teille suoraan puolestani, älkääkä heittäkö tätä yksinkertaista kirjettäni pois lukematta; — sillä minäkään en ole pahastunut teidän kirjeistänne, enkä ole niitä jättänyt lukematta, vaan olen tarkoin ne lukenut sekä miettinyt useinkin niissä esitettyjä asioita — ja olen pitänytkin niistä.

Kirjoititte viime kerralla että, »ainoa totinen usko on kristinuskko, usko Jeesukseen Kristukseen, joka yksin ainoastaan voi pelastaa kuolemasta ja iankaikkisesta kadotuksesta», toitte tälle väitteellenne tueksi sen, että »kristinuskko on otettu raamatusta, joka on syntynyt Jumalan välittömästä vaikutuksesta (inspirationista) pyhiin miehiin», sekä huomautitte, että »jokaisen tulee uskoa niinkuin lapsen, muuten ei hän ole mahdollinen taivaan valtakuntaan». Lopuksi tuomitsitte kaikki toiset uskot ehdottomasti vääriksi, jotka vievät iankaikkiseen kadotukseen.

En ymmärrä, millä oikeudella te olette asettautuneet yläpuolelle kaikkia

tuomitsemaan toisia uskontoja, sillä sanotaanhan raamatussa, että »älkäätkä tuomitko, ettei teitä tuomittaisi»; nimenomaan siis kielletään tuomitsemasta. Mutta tässä löytyy muutakin. Te ette ole edes tutustuneetkaan toisten uskontojen oppeihin, ja kuitenkin langetatte näistä umpimähkäisen tuomion! Kuka voi mennä tutkimatta ratkaisemaan, onko tämä tai tuo uskonto ainoa oikea, sillä erilaisia uskontoja löytyy meidän maapallollamme tuhansia — ja jokaisen uskonnon tunnustajat väittävät, että heidän uskonsa on ainoa oikea. Kellä näistä sitte on oikein? Löytyy uskontoja, joilla on moninkerroin suurempia tunnustajajoukkoja kuin kaikilla kristinuskon eri kirkkoilla ja lahkoilla yhteensä. Ja sen, joka on tutustunut näihin kehittyneimpiin uskontoihin — niinkuin esim. Buddhan uskoon — täytyy myöntää, että ne ovat yhtä arvokkaita kuin kristinuskokin, yhtä siveellisesti opettavaa kuin tämäkin. Kaikilla näillä kehittyneimmillä uskonnoilla on kullakin omat »pyhät kirjansa», joihin on kirjoitettu uskontonsa perusteet ja joita he pitävät yhtä suuressa arvossa kuin te kristityt raamattuanne. Mutta he myöntävät kirjansa olevan ihmisten, viisaitten, kirjoittamia, kuin te kristityt väitätte raamattunne olevan Jumalalta ja sisältävän puhdasta, totista totuutta. Mutta onkohan tämä aivan varmaa? — Ainakin on terveen, arvostelevan järjen mahdollonta myöntää minkäänlaisia jumalallista alkupeirää esim. vanhan testamentin kirjoille. Kuinka olisi Jumala voinut vaikuttaa sellaisten kirjoitusten syntyyn kuin on esim. Kuningastenkirjat, Aikakirjat, Mooseksen kirjat y. m.? Mitä olisi Jumala sillä tarkoittanut, että olisi tuleville sukupolville tahtonut säilyttää sellaisia pöyristäviä kertomuksia suterutsauksista, haureuksista, »naisten makaamisista», kuninkaitten syömisistä ja juomisista, sodista y. m. joita vanhan testamentin kirjat ovat täynnänsä? Jo yksistään lukeminenkin tällaisista vaikuttaa vahingollisesti, kiihoittavasti

heikompihermoisiin lukijoihin ja ovat siksi raaistavia, ettei tällaista lukemista arvaa edes antaa viattomain lasten luettaviksi — sillä niissä löytyy kätkeytynä siemen pahaan. Tällaiset eivät sovi yhteen sen käsityksen kanssa mitä meillä on totisesta Jumalasta. Tiede ja tutkimukset ovat vielä todistaneet vanhan testamentin kertomuksissa löytyvän suorastaan mahdottomuuksia. Tieteelliset tutkimukset ovat todistaneet, että maapallo ei ole vain noin kuudentuhannen vuoden vanha, niin kuin sen raamatun mukaan laskettuna pitäisi oleman, vaan että se on ollut miljoonien vuosien kehityksen alaisena; että geolooginen vedenpaisumus ei ole tapahtunut Noakin aikana, vaan paljoa aikaisemmin kuin ihmiset ovat maan päällä esiintyneetkään; että aurinko ei liiku, vaan että päivänsä on liikkuva ja pyörii itsensä ympäri — samallaisia mahdottomuuksia, joita tiede on todistanut mahdottomiksi tapahtumaan, löytyy raamatun vanhan testamentin kertomuksissa useampia. Te käskette uskomaan lapsen lailla ja kiellätte tutkimasta — mutta kehoittaahan Natsarealainen: »etsikää niin te löydätte (totuuden), kolkuttakaa niin teille avataan (salaisuudet)». Miksi emme siis tutkisi raamatunkin »totuuksia».

Hyvä pastori! Te olette vaipuneet kaavamaisuuteen uskonne kanssa, ahtaaseen kaavamaisuuteen, joka kuolettaa hengen. Te olette tulkinneet raamattuanne kirjaimien mukaan, ettekä ole osanneet etsiä totuutta. Vahingoittuisiko uskonto siitä, että te rehellisesti tunnustaisitte olevanne erehdyksessä — että korjaisitte nämä erehdykset, pitäisitte uskonnon kanssa »reparationin». Eipä luulisi. Ei se ole vahingoittunut mielestäni niistäkään oikaisuista, että maa pyörii, ja ettei Jumala ollutkaan mikään »konstin» tekijä, joka muutamassa tunnissa loi maapallon, vaan että se on kehittynyt hänen määräämiensä luonnon lakien mukaan. Ei. Kehittääkö uskontoa yhdessä rin-

nakkain tieteellisten tutkimusten kanssa ja se on voittava siitä.

Olen usein miettinyt: eikö teidän opettamanne oppi ijankaikkisesta kadotuksesta, helvetistä, sodi teidänkin järkeänne ja sydäntänne vastaan? Kuinka te luuloittelette itsellenne ja muille, että Jumala, joka on rakkaus, olisi semmoinen julmuri, että ihmisen hetkellisestä hairahduksesta tuomitsisi tämän ijankaikkisesti kestäväan kidutukseen. Ajatelkaas kuinka julman julmaa tämä on ja raakaa ja vastoin sitä käsitystä kuin meillä on Jumalan rakkaudesta ja oikeudesta. Voisitteko te istua iloisenä iloitsemassa taivaassa kuin tietäisitte, että äitinne, isänne, tai että omat lapsenne olisivat tässä ijankaikkisesti kestävässä kauheassa kidutuksessa. Ettepä suinkaan — ja kuitenkin teillä on sydäntä uskottaa ihmisille tällamoista ja vielä rakkauden Jumalan nimessä; löytyypä vielä virkaveljiänne, jotka saarnoissaan alituisesti pauhaavat tuomiosta ja uhkaavat alituisesti helvetillä. Olette kai usein itsekin tulleet näkemään minkälaisia vahingollisia ja useinkin päiväntaisia seurauksia tästä helvetillä uhkaamisesta on ollut. Kuinka katkeria sieluntuskia onkaan monen ihmisrukan täytynyt tämän uskottelun tähden kärsiä ja kuinka he täynnänsä synkkää epätoivoa ja epäilystä ovat kamppailleet kuoleman hetkellä, epätietoisina ovatko he tuomitut ijankaikkiseen kadotukseen, vai . . . ? Uskottelu helvetistä on saanut monen hirttämään itsensä, epätoivoisina, etteivät kuitenkaan kykene välttämään sitä. Ei, ei. Hyljätäkää nämä valheet opettamasta ja saarnatkaa Jumalan rakkaudesta, joka ei hyljää ketään.

Tutkikaa mikä on totuus — älkääkä peittäytykö arvokkaisuutenne verhoon, joka ennen pitkää muuttuu teille narinakaupuksi, ellette ymmärrä eroittaa totuutta valheesta.

Mutta te ette sitä koskaan itsenäisiä ajatuksia vaan vetoatte kaikissa uskonnollisissa kysymyksissä satoja vuosia

sitte eläneitten kirkkoisäin auktoriteettisuuden verhoamiin dogmeihin. Todistaako tämä, että te ette uskalla, tai että te ette kykene ajattelemaan sitä mitä olette »dresseerattu» opettamaan? Mutta onhan teidänkin uskottu leiviskänne (järkenne, ajatuskykynne), miksi ette kasvata tätä, vaan kaivatte leiviskänne maahan — tämänlaatuinen leiviskänsä kätkeminen on rikos, josta Natsarealaisen todistuksen mukaan seuraa asianmukainen rangaistus.

Astukaa alas niiltä korkeilta istuimiltanne, joilla te rakastatte istua, ja heittäkää pois suvaitsemattomuus ja vaino toisinajattelevia kohtaan ja ryhtykää yhdessä näitten kanssa etsimään totuutta. Katsokaa teosofista liikettä, joka on leviämässä. Se ei sido ketään käsistä ja jaloista, ei vetoa auktoriteetteihin, eikä anna auktoriteettisuudelle arvoa, vaan kehoittaa kaikkea itse tutkimaan. Tämä on juuri vastakohdana kristinuskolle — ja siksi se voittaa. Kaavamaisuudet, dogmit, kuolettavat, mutta vapaa tutkimus herättää hengen. Te ette sano uskovanne spiritismiin — mutta jo uskoessanne sielun (hengen) olemassa oloon olette te kuitenkin spiritistejä. Miksi ette ota alallanne askeletta eteenpäin tietoon, vapautta kohden?

Muistakaa, että yleisö otti leveällä naurulla vastaan B. Franklinin esityksen ukkosen johtimesta, mutta sittemmin huomattiin totuus ja nyt on ukkosen johdatin joka talossa. Fulton selitettiin hulluksi, mutta nyt me kuitenkin ajamme hyvillä mielin höyrylivoissa. Nyt selitätte teosofian ja spiritismin hullutteluiksi ja haaveiluiksi, mutta ennen pitkää täytyy teidän turvautua näitten apuun. Eihän teosofia, enempää kuin spiritismikään, tahdo repiä uskontoanne vaan tahtoo ilmoittaa totuuden sellaisena kun se on löytymässä. Se tunnustaa Jeesus Natsarealaisen suureksi ihmiseksi, lähetetyksi Isältä opettamaan ihmisille, että he ovat kuolemattomia henkiä ja ohjaamaan yleiseen veljeyteen. Mitä on

teillä »jälleensyntymis»-oppia vastaan. Te ette voi sanoa sitä vastaan sitä eikä tätä niinkauan kuin ette kykene tyydyttävästi selittämään: mistä tulotte ja kuhunka menette —? Jos otatte ja vertaatte tätä helvetilliseen kidutusoppiinne, niin kumpi teistä näyttää otaksuttavammalta? Eikö Jumala suuressa lapeudessaan ole tehnyt siinä meidänkin käsityksemme mukaan »ihmisellisemmin», kun hän on »jälleensyntymisen» kautta valmistanut ihmiselle uusia tilaisuuksia oikomaan erehdyksiään ja pyrkimään uudelleen täydellisyyttä kohden, kunnes hän on kelvollinen yhtymään Häneen.

»Minun isälläni on monta asuinsijaa» — sanoi Natsarealainen, hän, jonka te olette tehneet itsellenne Jumalaksi, vaikka hän ei missään ole ilmottanut itseään Jumalaksi, vaan tämän lähettämäksi julistamaan maailmalle totuutta. »Uusi testamentti» ei kiellä jälleensyntymistä vaan päinvastoin useissa kohden vahvistaa sitä. (Esim. Math. evang. 17 l. 9—14; Johan. 3 l. 3—11; Johan. 9 l. 2—3.) Kerrotaanhan siinä mitenkä Jeesus Natsarealainen opetti opetuslapsilleen »taivaan valtakunnan salaisuuksia», vaikka nämä eivät ole julkaisseet näitä vaan asettaneet pääpainon hänen siveellisiin opetuksiinsa, käskien noudattamaan näitä. Oppi »jälleensyntymisestä» on lohduttavaa, se luo uutta toivoa epätoivoisille »sieluille».

Tutkikaa ja oikaiskaa, ettei teistä tarvitse huutaa: »Voi teitä, kirjanoppineet ja fariseukset, te ulkokullatut, jotka merta ja mannerta ympäri vaellatte, tehdäksenne yhtä uutta »kristittyä», ja koska se tehty on, niin hänestä te teette kaksi kertaa enemmän helvetin lapsen, kuin itse olette». »Te sokiats taluttajat, te syljette hytтын ja kamelin nielette!»

Punnitkaa tätä maltilla, ilman puolueellista kiihkoa.

Kaikella kunnioituksella:

Jalo Klvi.

Toimituksen työpöydältä.

The Theosophist. (India, Adyar, Madras. Madame Blavatskyn vuonna 1879 perustama, eversti H. S. Olcottin julkaisema ja toimittama aikakauskirja, Teosofisen Seuran virallinen äänenkannattaja). Maaliskuun numero on meille saapunut ja sisältää: H. S. Olcott, Vanhoja päiväkirjan lehtiä, VI sarja, XV luku; nämä T. S:n presidentin muistiinpanot muodostavat yksityiskohdissaan tarkan liikkeemme virallisen historian ja puhuvat nykyään vuodesta 1897. S. Studd, Pari sanaa H. P. B:sta. J. K. Murray, Frenologia. V. A. Mayers, Sielutieteellisiä muistiinpanoja. Gurucharana, Henkiä ja henkien palvelusta Malabarissa y. m.

The Theosophical Review. (161, New Bond Street, London, W. Madame Blavatsky perusti v. 1887 tämän aikakauskirjan, jonka alkuperäinen nimi oli Lucifer; sen toimittajina ovat nyttemmin Annie Besant ja G. R. S. Mead). Huhtikuun numero sisältää: Bhagavân Dâs, Salatun kirjan ihmeellinen historia (jatk.). Erinsyntyminen järkipärisyyttä. G. R. S. Mead, Justinus Marttyri jälleensyntymisestä. Edward E. Long, Islamilaista teosofiaa. Ella Young, Anteeksianto y. m. y. m.

Broad Views. (Gay & Bird, 22, Bedford Street, Strand, London, W. C. Mr. A. P. Sinnettin vuonna 1904 perustama, kaikkia päivän kysymyksiä salatieteilijän kannalta käsittelevä aikakauskirja.) Huhtikuun numero sisältää: E. H. Short, Kaldean uudestaluominen. Okkultinen tutkija, Salatieteilijän politiikka. A. P. Sinnett, Kaksoismorsian (kertomus). Maalaispappi, Psykkistä tutkimusta Englannin kirkossa. Mrs. St. John Hall, Edistystä ruokajärjestyksen suhteen. Hugh Lincoln ja Valter Pierce, Työttömän kysymys.

Violet Tweedale, Naiset ja vaalivapaus y. m. y. m.

Revue Théosophique Française. (Paris, Librairie de l' Art indépendant, 10, rue Saint-Lazare. Tämänkin aikakauskirjan madame Blavatsky perusti vuonna 1890 nimellä Le Lotus bleu). Maaliskuun numero sisältää, paitsi käännöksiä Annie Besantilta (Avataarat) ja Olcottilta (Kaksi Valkoisen Looshin lähettilästä): E. B., Sallimus ja Karma y. m. Liitteenä seuraa joka numeroa 16 sivua H. P. B:n Salaisesta Opista, ranskaksi käännettynä.

Meille ovat myöskin saapuneet *Teosofisk Tidskrift, The Occult Review, The Word, Bible Review, The Theosophic Messenger, Pyrkijä, Väinämöinen* y. m.

Lahjatili.

Seuraavat lahjat on saatu maaliskuun 7 p:stä huhtikuun 7 p:ään:

H. H. (Vihti) 100: —. A. K. (Mustiala) 50: —. I. af H. 150: —. V. W. 10: —.

Rahat lähetetään tai tuodaan *Teosofiseen kirjakauppaan ja kustannusliikkeeseen*, Vuorikatu 12, Helsinki.

Esitelmärahasto.

Seuraavat lahjat on saatu maaliskuun 7 p:stä huhtikuun 7 p:ään:

A. K. (Mustiala) 50: —. I. af H. 50: —.

Rahat lähetetään tai tuodaan *Teosofiseen Kirjakauppaan ja Kustannusliikkeeseen*, Vuorikatu 12, Helsinki.

Teosofinen Kirjasto Helsingissä

Albertinkatu 34

avoinna tiist. ja lauv. k:lo 1/27—8 j.pp., paitsi kesä-, heinä- ja elokuussa, jolloin se on auki ainoastaan torstai-illoin k:lo 1/27—8.

„ELÄMÄ”

on lehti

joka on ottanut todistaakseen, että ihmisten kannattaa jälleen *elää* ja olla onnellisia, jos teosofinen totuuden-tieto saatetaan luomaan kansallemme uusi sosialistinen yhteiskunta-järjestys. „Elämä” maksaa 2:50 vuosikerta.

Konttori: Annank. 13. Puhelin 5453.

Martin & Mäkelä

Kirjakauppa Söörnäisissä.

.. Täydellinen kirja- ja paperikauppa. ..
Parhaiten lajiteltu varasto Työväen- ja
Teosofista kirjallisuutta.

— Puhelin 5434. —

Kaivertaja
J. E. Walldén
HELSINKI

Mikonk. 1.

Tel. 2089.

Kaikenlaatuisia
KAIVERRUSTOITA

Kaikkissa kirjakaupoissa:
Salatut tieteet ja sieluopin fysiologia.

Kirjoittanut *Edmond Dupouy*. Hinta 3:—.

Tässä huomattavassa teoksessa, joka on etevän ranskalaisen tiedemiehen kirjoittama, tehdään selkoa uusimmista tuloksista spiritismin alalla sekä kerrotaan monista omituisista kokeista. — Saadaan kustantajalta rahtivapaasti, jos aha seuraa tilausta.

Kustantaja YRJÖ WEILIN, Helsinki.

KIRJAKAUPPA * BOKHANDEL

AKTIEBOLAGET

MINERVA

OSAKEYHTIÖ

HELSINKI — TELEF. 23 03 — HELSINGFORS.

Palovakuutus-Osakeyhtiö FENNIA.

Helsingissä.

Unioninkatu 25. .. Telefooni 206.

Tapaturmavakuutus-Osakeyhtiö PATRIA.

Helsingissä.

Unioninkatu 25. .. Telefooni 1481.

Vilho Leikas & Co

Ottaa vastaan „Omantunnon, Teosofisen Aikakauslehden” tilauksia

Suomalainen Kirja-
ja Paperikauppa —

Myy kaikenlaista Teosofista y. m. kirjallisuutta.

39 5th Str. Calumet, Mich., U.S. of A.

Postin kautta tilatut kirjat toimitetaan erittäin huolellisesti

J. A. Tukiaisen Paperikaupassa

Hämeenkatu 2 A. Puhelin 2041

Otetaan vastaan m. m.

„Omantunnon” tilauksia.

Teosofista kirjallisuutta on kaupassa myytävänä

Paperia, Kirjekuoria ja Kirjoitustarpeita

halvimmalla

Dahlbergin Paperikaupassa.

Aleksanterink. 15. Pohj. Esplan.k. 23.

O. J. Liljan

hyväksi tunnettu

Kirjansitomo

Helsingissä

Vastaanottaa kaikkia ammat-
tiin kuuluvia töitä ja suo-
ritetaan nämät varsin huol-
lellisesti ja nopeasti sekä
kohtuullisiin hintoihin.

Osote: Fredrikinkatu 42

Puhelin 1890.

Kipsikuvia suurmiehistämme, Kuvajalus-
toita, Taulutelineitä, Huonekaluja kaik-
kia lajia, Oviverhoja, Uudinkankaita, Mat-
toja, Puku- ja Päälystakkikankaita sekä
valmiita Vaatteita, koko- ja puolivillaisia
Leninkikankaita y. m., y. m

Suomen Teollisuus-Kaupassa.

KIRJAPAINOYHTIÖ VALO

Helsinki :: Hakasalmenkatu 2 (porttikäytävä)

Telefooni 39 40

Suorittaa huolellisesti kaik-
kia kirjapainoalan kuulu-
via töitä :: Nopea suoritus
:: :: Hinnat kohtuulliset :: ::

OMATUNTO

TEOSOFINEN AIKAKAUSLEHTI

TOINEN VUOSIKERTA

H:ki, Kirjapainoyhtiö Valo

TOUKOKUU, 1906

	Siv
I. Uusi testamentti ja teosofia, III, <i>Pekka Ervast</i>	131
II. Sydänsuru, III, <i>Elia Vera</i>	134
III. Pakanat lakia täyttämässä, <i>Aate</i>	135
IV. Matkoiltani, II, <i>Aate</i>	137
V. Tien varrelta	138
VI. Kysymyksiä ja vastauksia	141
VII. Toimituksen työpöydältä	143
VIII. Lahjatili	143
IX. Esitelmärahasto	143

Omantunnon, Teosofisen Aikakauslehden, ohjelma on sama kuin Teosofisen Seuran.

Teosofisen Seuran tehtävät ovat:

1. Muodostaa yleisen veljeyden ydin, katsomatta uskontunnustukseen, rotuun, kansallisuuteen, sukupuoleen, yhteiskunta-asemaan tai väriin.
2. Edistää vertailevia uskonnollisia, filosofisia ja tieteellisiä tutkimuksia.
3. Tutkia tuntemattomia luonnonlakeja ja ihmisen salaisia voimia.

OMATUNTO TILATAAN

postin kautta, kirjakaupoista, asiamiehiltä ja suoraan Omantunnon konttorista, Vuorikatu 12, Helsinki. Puhelin 47 11.

TILAUSHINTA

Suomessa on postimaksuineen koko vuodelta Smk 5: —. Yksityisnumerot 60 p:ää. Venäjällä postimaksuineen 2 ruplaa. Amerikassa samaten 1½ dollaria. Ruotsissa samaten 4. kr. Asiamiehille myönnetään 10 % alennus.

ILMOTUSHINTA

on ilmoitusruudulta 5 mkaa kerralta. Sama ilmoitus useampia kertoja 10 % alennuksella.

OMANTUNNON KONTTORI, VUORIKATU 12,

on auki joka arkipäivä klo 10—7. Taloudenhoitaja tavataan varmimmin klo 5—7 j. p.p.

OMANTUNNON TOIMITTAJIA

tavataan konttorissa keskiviikkoisin klo 7—7,30 j. p.p.

OMATUNTO

TEOSOFINEN AIKAKAUSLEHTI

VOL. II

HELSINGISSÄ, TOUKOKUUN 15 P:NÄ 1906

N:o 14

UUSI TESTAMENTTI JA TEOSOFIA.

III.

Ensimmäinen ehto.

Evankeliumein mukaan Jeesuksen opetus oli opetusta Jumalan eli taivasten valtakunnasta. Tätä »valtakunnan sanaa« hän julisti sekä julkisesti kansalle että yksityisesti oppilailleen. Oppilaat saivat tietää »salaisuudet«, saivat tietää, mitä »Jumalan valtakunta« ammatillisesti (tekniillisesti) eli objektiivisesti (ulkokohtaisesti) merkitsi. Kansalle Jeesus puhui vertauksissa, koettaen siten herättää heissä ymmärtämistä tiedonhalua. Kukin kuulija saattoi omalla subjektiivisellä (itseperäisellä) tavallaan käsittää Jeesuksen saarnan sisällyksen, mutta tietysti Jeesuksella itsellään oli joku määrätty tarkoitus mielessä. Jos hän oppilailleen selitti, että taivasten valtakunta tarkoitti Salaista Veljeskuntaa, ei hän nähtävästi sitä kansalle sanonut. Mutta koska hän yhtäkaikki kansallekin puhui taivasten ja Jumalan valtakunnasta, oli hänen tahtonsa ja toivonsa, että kansa häntä jollain tavalla ymmärtäisi. Hän ei voinut toivoa, että kaikki kuulijat arvaisivat hänen puhuvan Salaisesta Veljeskunnasta, josta heillä tuskin oli mitään tietoa, vaan hän toivoi, että kaikki ymmärtäisivät hänen puheensa, niin että heillä siitä olisi henkistä apua. Ja tätä varten hänen täytyi kätkeä erityinen subjektiivinen merkitys nimitykseen »Jumalan valtakunta«. Ken sen subjektiivisen merkityksen ymmärsi, hän saattoi vähitellen valmistua kuulemaan saman asian todellisen, objektiivisen merkityksen.

Niinpä meidänkin, ennenkuin ryhdymme tarkastamaan, mitä vaatimuksia Jeesus asetti niille seuraajilleen, jotka nimenomaan pyrkivät taivasten valtakunnan jäseniksi, ensin on otettava selkoa siitä, mitä hän todellisuudessa opetti kansalle vertauksissaan. Sillä jos emme sitä ymmärrä, emme kelpaa hänen varsinaisiksi oppilaikseen.

»Ja Jeesus vaelsi ympäri koko Galileaa, opettaen heidän synagogissaan ja saarnaten valtakunnan evankeliumia ja parantaen kaikenlaisia tauteja ja kaikenlaisia kivuloisuuksia, joita oli kansassa. Ja hänen maineensa levisi koko Syyriaan, ja hänen tykönsä tuotiin kaikki sairastavaiset, monenlaisten tautien ja vaivain rasittamat, riivatut, kuunvaihetautiset ja halvatut; ja hän paransi heidät. Ja häntä seurasi paljon kansaa Galileasta ja Dekapolista ja Jerusalemissa ja Juudeasta ja Jordanin toiselta puolen.« (Matt. IV: 23—25).

Näin kertoo evankeliumi. Ajatelkaamme nyt, että olisimme olleet niiden joukossa, jotka Jeesusta seurasi, kuulivat hänen julkisia saarnojaan ja näkivät hänen ihmeellisiä tekojaan. Hän oli hyvä, sääliväinen, viisas ja suurilla voimilla varustettu ihminen. Hänen puheensa oli vakuuttavaa ja voimakasta, se oli yksinkertaista, mutta samalla ajatusta herättävää. Ja kun me näimme hänen tekojaan ja kuulimme hänen puhuvan Jumalan valtakunnasta, ymmärsimme, että hän puhui jostain semmoisesta, joka hänellä itsellään oli. Ei hänen sanansa olleet tuulesta temmattuja, vaan semmoista hän puhui, josta hänellä itsellään oli

varmaa tietoa. Hän puhui tiedosta, joka hänellä itsellään oli, voimasta ja elämästä ja onnesta, jonka hän itse omisti. Ja me ymmärsimme, että hän tahtoi jakaa sitä tietoa meillekin, että hän tahtoi antaa meillekin omaa voimaansa, elämäänsä ja onneansa. Ymmärsimme hänen suovan, että mekin tulisimme osallisiksi siitä taivasten valtakunnasta, jossa Jumala hallitsi ja johon Jeesus kuului.

Ja me rupesimme ajattelemaan ja kysymään itseltämme: mikähän se Jumalan valtakunta on? Silloin ensin muistui mieleemme, mitä lapsina olimme oppineet, — että Jumala oli pilvissä asuva Jehova, joka ankarasti kosti kaikille, jotka rikkoivat hänen käskynsä. Oliko tämä Jeesuksen Jumala? Ei, sillä Jeesus teki aina vain hyvää. Missä hän liikkui, hän levitti iloa ja onnea ympärilleen. Sairaat ja syntiset tulivat hänen luokseen — hän paransi ne. Ja hänen ainoa nuhteensa oli: älkää enää tehkö syntiä. Hänen kosketuksensa vapautti kaikesta kärsimyksestä, hänen paljas läsnäolonsa sai sydämet riemastumaan ja tekemään hyviä päätöksiä. Kun hän sanoi Sakkeukselle: »tänään, Sakkeus, tulen minä sinun luoksesi vierailemaan«, niin Sakkeus, tuo kelpo sielu, tunsu itsensä siitä niin kunnioitetuksi ja ylennetyksi, että, kaikki paha katosi hänen sydämetään ja hän riemussaan lupasi: »katso, Herra, puolet omaisuudestani minä annan köyhille, ja jos joltakulta olen liikoja ottanut, niin annan nelinkertaisesti takaisin«. (Luk. XIX: 2—10). Semmoinen puhdistava ja hyvä voima oli Jeesuksella, eikä hänen Jumalansa ollut kostonhimoinen tyranni. Ei, Jeesuksen Jumala uhkui hyvyyttä ja rakkautta.

Hyvyys ja rakkaus vallitsi siinä taivasten valtakunnassa, josta Jeesus saarnasi. Missä nyt tämä valtakunta löytyi, mistä se oli etsittävä? Oliko se meidän ulkopuolellamme, jossain kaukana pilvien takana? Ei, sillä olihan Jeesus itse joskus sanonut: »Ju-

malan valtakunta on teidän sisänsanne.«

Ja kun tämän ymmärsimme, silloin silmämme aukenivat. Ennen Jumala oli meidän ulkopuolellamme, hyvä, vanhurskas, totinen, myös ankara, kova ja julma. Nyt Jumala ja hänen valtakuntansa olivat meissä itessämme — hyvyys ja rakkaus asuivat meissä. Meissä asui myös ankaruus ja julmuus, mutta Jeesus näytti, että vain rakkaus ja hyvyys oli Jumala.

Kuinka selviksi tulivat nyt meille Jeesuksen kaikki vertaukset! »Taivasten valtakunta on kuin sinapinsiemen, kuin hapatus.« Niin, niin, hyvän voima on meissä ensin pienen pieni, mutta kasvaa itsestään ja tulee vähitellen suureksi puuksi, tunkee vähitellen läpi koko meidän olentomme. »Taivasten valtakunta on kuin kuninkaan pojan häät«. Niin, sillä ei hyvän valtakunnassa tule toimeen se, joka ei itse rakasta hyvää, ei niitä ihmisiä, joissa Jumala asuu, ymmärrä se, joka ei tunne Jumalaa omassa sielussaan. »Taivasten valtakunta on kuin mies, joka kylvi hyvän siemenen peltoonsa«, vaikka siihen sitten kasvoi luseitakin. Niin, meidän pitää vain huolehtia siitä, että hyvän valta meissä kasvaa. Meidän ei tarvitse kääntää silmäämmeäkään mihinkään pahaan. Jos hyvästä pidämme huolta, tulee kyllä leikkuumies, tapahtuu kyllä semmoista, joka ottaa pahan meistä pois. Sillä muuten voi tapahtua, että me pahan ohessa hävitämme jotain hyvääkkin.

Kuvaillessamme tällä tavalla, että olisimme eläneet mukana Galileassa Jeesuksen aikana, olemme nähneet päivän selvästi, mikä subjektiivinen merkitys nimityksellä »Jumalan valtakunta« oli Jeesuksen suussa.

Taivasten valtakunta on hyvän voima ihmisessä. Tämän totuuden ymmärtäminen ja siihen uskominen on ensimmäinen ehto sille, joka mielii päästä Jeesuksen oppilaaksi. Ihminen ei ole henkisesti vapaa, ennenkuin hän ymmärtää, että Jumala asuu hänen sisä-

sään; hän ei voi henkisesti kehittyä, ennenkuin hän uskoo siihen Jumalaan. Ihmisen pitää rakastaa hyvää itsessään niin paljon kuin se mies, joka löysi peltoon kätketyn aarteen ja siitä iloisaan meni ja möi kaikki, mitä hänellä oli, ja osti sen pellon; tai niinkuin se kauppias, joka etsi jaloja helmiä ja löydetttyään yhden kallisarvoisen helmen meni ja möi kaikki mitä hänellä oli ja osti sen. (Matt. XIII: 44—46 y. m.).

Hyvää ei ole rakastaminen eikä tekeminen pakosta — ei ulkonaisen eikä oman ymmärryksen pakosta —, vaan vapaasta sisällisestä sydämen riemusta. Jeesus osottaa tämän selvästi vertauksessaan kahdesta viinitarhatyöhön lähetetystä veljestä. Kun isä käski toista poikaansa työhön, vastasi tämä heti: »kyllä minä menen, herra«, mutta ei mennytkään — aivan niinkuin se ihminen, joka käsittää hyvyyden jonkinmoiseksi ulkonaiseksi velvollisuudeksi. Toinen poika taas vastasi isälleen: »en tahdo«, mutta katui jalestápäin ja meni — niinkuin tekee se ihminen, joka kuulee hyvän äänen omassa itsessään, vaikka sen voima vielä olisikin vähäinen. (Matt. XXI: 28—31).

Jumalan voima ihmisessä on vapauttava ja itsenäiseksi tekevä. Hyvään pyrkiessään ihminen ei saa pelätä mitään, ei itsessään eikä ulkopuolella itseään. Ja hyvään pyrkivän ihmisen tulee ymmärtää ja uskoa, että hänen on kehitettävä juuri sitä hyvää, jonka siemen on hänessä! itsessään, ei jonkun toisen hyvää. Eikä hänen ansionsa lueta sen mukaan, paljonko hän on aikaansaanut, vaan siitä, kuinka uskollinen hän on ollut pyrkimyksessään, ja siitä, että hän on saanut aikaan niin paljon, kuin hänen voimassaan on ollut. Tämä totuus kuvastuu aivan selvästi Jeesuksen vertauksessa palvelijoille uskotuista talenteista. Ensimmäinen palvelija oli saanut viisi talenttia, toinen kaksi ja kolmas yhden, ja kun heidän sitten oli tehtävä tili herralleen talentein hoitamisesta, oli ensimmäinen kartuttanut ne kymmeneksi ja toinen

neljäksi, ja heidän herransa oli tyytyväinen heihin. Mutta kolmas tuli ja sanoi: »Herra, minä tiesin sinut kovaksi mieheksi; sinä leikkaat sieltä, mihin et ole kylvänyt, ja kokoot sieltä, missä et ole eloa viskannut. Ja peloissani minä menin ja katkin talentisi maahan; katso, tässä on omasi.« Ja hänen herransa kutsui häntä syystä pahaksi ja laiskaksi palvelijaksi. (Matt. XXV: 14—30). Eikö tämä ole suoranainen nuhdesaarna niille, jotka opettavat, että ihminen on auttamattomasti syntiin ja pahaan langennut olento, ja jotka sillä opillaan pelottavat ihmisiä luottamasta itseensä ja uskomasta siihen jumalsyntyiseen hyvyyteen, joka piilee heidän omassa povessaan?

Tätä henkisen vapauden ihanneoppia, tätä uutta elämänintoa Jeesus tahtoi vertauksillaan opettaa. Kun ihminen tällä tavalla muutti mielensä — teki tällaisen parannuksen (Matt. IV: 17) — ja lakkasi pelkäämästä ulkonaista Jumalaa ulkonaisine käskyineen, kääntyen ainoan totisen Jumalan puoleen, jonka ääni kuului omalla tavallaan kunkin ihmisen sisässä, silloin hän oli käsittänyt Jumalan valtakunnan subjektivisen eli psykologisen merkityksen ja saattoi valmistua objektivisen eli todellisen taivasten valtakunnan oppilaaksi. Silloin hän oli hylännyt kaiken ulkonaisen auktoriteettiuskon ja ottanut henkiseksi oppaakseen sen ihanteen — sen Jumalan kuvan —, jonka hän järkensä silmällä näki sielunsa sydänmaassa. Ja nyt hän uudella tavalla alkoi kaivata opettajaa; ei hän enää halunnut sokeata sokean taluttajaa, vaan tiedon Mestaria, joka selvin piirtein osaisi kuvata hänelle hänen oman ihanteensa ja näyttää, minne se johti. Nyt hän saattoi hämmästyttävästi, loukkaantumatta ja epätoivoon joutumatta kuulla Mestarin opetukset niistä ehdoista, joiden täyttämistä vaadittiin kaikilta salaisen valtakunnan oppilaiksi pyrkijöiltä.

(Jatk.)

Pekka Ervast.

Sydänsuru.

III.

Oli taaskin ilta ja auringon lasku. ja taasen istui vanha Väinö turvepenkillä majansa edustalla. Mutta kesä lämpimine syileilyksineen oli kadonnut, ja koivu oli ikävässä yksinäisyydessä lakastunut.

Väsyneesti lepäsi vanhuksen pää olalla. Silmät olivat suljetut ja henki liikkui toisissa maailmoissa.

Kuului hiljainen risahdus. Vanhus säpsähti ja tähysteli urkkivasti ympärilleen. Mutta se olikin vaan pieni sisilisko, joka jalotteli viimeistä kertaa, ennenkuin vaipui talviuneensa.

Vanha Väinö huokasi ja mumisi itsöksensä:

»Hupsu, joka vielä yhä toivot . . . Seitsemän kertaa neljätöistä kertaa on aurinko noussut ja laskenut, eikä *hän*tä vieläkään ole näkynyt. Ja sinä ajattelit Liisasta niin suurta, sinä odotit hänestä niin paljon . . . Vanhus, voimasi lamaautuvat — täytyykö viisautesi vaipua kanssasi hautaan? . . . Lännessä tuikkaa iltatähti; yö, peitätkö pimeytesi maan, ennenkuin aamutähti syttyy idässä?»

Taaskin ojentausi vanhus ja kohdisti vakoilevan silmäyksensä metsänlaitaan, josta polku kulki kylään. Silloin — oliko se näköhäiriö? Kiireellisin askelin, melkein juosten kulki ihmisolento kohti sitä paikkaa, missä vanhus istui.

Väinö nousi ylös vavisten mielenliikutuksesta. Niin, se oli Liisa, kaivattu; hän tunsu tytön; pitkät hiushiekkurat hulmuilivat tulessa. Liisa, Liisa — hänen toivonsa ei ollut turha ollut!

Ja nyt, tytön lähestyessä, kun hän oli ainoastaan muutaman askeleen päässä vanhuksesta ja huusi »isoisä, isoisä!», nyt levitti Väinö kätensä ja hymyi anteeksiantavasti, valmiina sulkemaan Liisan syliinsä ja vuodattamaan häneen henkensä ja rakkautensa

voiman ja antamaan hänelle viisautensa.

Mutta Liisa heittäytyi hänen jalkoihinsa, syleili hänen polviaan ja käänsi kalpeat, itkusta kuihtuneet kasvonsa häneen. Mutta silmissä oli päättäväsyyttä ja sanat tulvivat hänen huuliltaan:

Oi, isoisä, en jaksanut! . . . Kuinka olen kärsinyt, kamppaillut ja kolkuttanut. Opetuksesi ovat järkyttäneet sieluni ja sanasi ovat tunkeutuneet sydämeni sisimpään. Ne ovat rikkirepineet rintani ja minun on täytynyt polkea itsekkyyteni jalkoihini, mutta se huutaa ja itkee, eikä hengelläni ole voimaa minua rauhoittaa. Mutta nyt kehotti minua henki sinua etsimään. Nyt tiedän, että sinulla, ainoastaan sinulla on viisaus, pelastus ja rauha. Ja nyt tulen ottamaan, tulen vaatimaan sinulta tiedon synty sanat, taikka menehtymään epätoivon mustaan yöhön.

»Isä, sinä osotit, mikä oli petollista rakkaudessani Aarnoon, ja kun sen kerran näin, kuinka olisin voinut kauemmin olla sokeana? Kaikki oli vain virvaa, petosta ja valhetta. Ja vaikka Aarno olisi palannutkin ja tarjonnut uudelleen rakkautensa minulle, ei se olisi minua vähääkään lohduttanut. Minä tiesin, että hänen tunteensa olivat kerrassaan itsekkyyttä, ja myöskin, että oma kohtani oli sama — ja selvästi näin, että itsekkyyks on kärsimystä ja valhetta. Mutta toinen elämä — sekin oli minulle vierasta. Elämä hengessä, elämä armeliaassa rakkaudessa, jonka avasit silmiäni katseltavaksi ja jossa elin tietämättömänä lapsena — sekin oli kadottanut viehätyksensä. En sitä kaivannut, eikä se minusta tuntunut onnelta, *miksi* sitä sitten eläisin? Olin itsekäs, itsekkäämpi kuin koskaan ennen, ja kuitenkin saattoi asettua ulkopuolelle ja tutkia itsekkyyttäni. Ja minä tuomitsin itseäni ja päätin viettää lapsen elämää rakkaudessa. Mutta, isä, en sitä voinut, sillä lanka oli katkennut enkä enää löytänyt oikeata päätä, sieluni oli

täynnä epäilyksiä ja lakkaamatta se kysyi: miksikä yhtä, miksikä toista?

»Tuli sitte hetkiä, jolloin kadehdin ihmisiä, jotka sokeudessaan vaeltaen etsivät tietämättömyydessänsä onnea, itsestä onnea — mutta he löysivät sen, isä, he sen löysivät ja olivat tyytyväisiä. Ah, jos olisin minäkin saanut rakastaa ja olla rakastettu — mitä sitte, jos rakkaus olikin sokea ja itse-käs? Olisinhan saanut nauttia hetken unhosta ja saanut haaveilla itseäni vapaaksi suruista ja tuskista... ja silloin vääntelin tuskissani Aarnoa kaihoten...

Mutta ei, ne olivat heikkouden hetkiä. Sillä sitte tuli kauhein.»

»Äiti — äiti kuoli! Hän kuoli surusta. Ja minä — minä tapoin hänet.»

»Hänellä ei enää ollut mitään iloa elämästä. Usein olin katkera, ynseä ja kärsimätön. Hän ei nähnyt, mitenkä sisässäni kärsin, hän ei enää tuntenut minua — eikä hän jaksanut kauempaa elää.»

»Oi, mitenkö voin tämän sovittaa, kuinka voin hyvittää rikokseni, joita olen tehnyt häntä, sinua ja kaikkia ihmisiä vastaan?»

»Isoisä, sinä sen tiedät, sinä voit neuvoa minua! Olen yksin, aivan yksin, ainoastaan sinä olet jällellä, ja sinä olet ainoa, joka omistat viisautta. Mitä ikänä se minulle maksaisikaan, tulkoot osakseni mitkä kärsimykset tahansa — nyt minun täytyy tulla tietämään, miksi kaikki on niinkuin on, nyt vadin sinulta viisauden syntysanoja. Ne minulle annettuasi, ja saatuani rauhaa sielulleni, menen ihmisten asumuksille ja julistan heille, että heidän ei tule elää niinkuin he nyt elävät, ja niinkuin minä olen elänyt, vaan heidän täytyy nähdä totuus ja elää rakkaudessa. Minä tulen vaeltamaan kylästä kylään, kunnes ruumiini herpaantuu, ja minä olen julistava pelastusta, kunnes kieleni ei enää taivu puhumaan.»

Tyttö vaikeni. Hänen puheensa oli kumpuillut intohimoisesti, ja sanomat-

toman tuskaisesti hän katsahti ylös vanhukseen, jonka jalkojen juuressa hän yhäti oli polvillaan.

Kuinka suurta osanottoa ja rakkautta osottikaan katse, joka häntä kohtasi ukon säteilevistä silmistä! Ja ukon ääni vapisi myötätunnosta ja aavistaavasta luottamuksesta, kun hän hiljaa lausui:

»Autuas olet sinä, joka olet puhdistunut sieluntuskan tuleessa, sillä sinulle on tapahtuva suuri ilo.»

Ja hän laski kätensä tytön otsalle hiljaa rukoillen.

Silloin näytti tytön katseesta kovuus sulavan ja katkeruus hipuvan pois hänen sydäimestänsä. Ja rauha — virkistävä rauha laskeusi hänen sieluunsa, tunkeutui hänen jäseniinsä, valaen mettä haavoille, ja tuuditti surun nukkumaan.

Huohtaen vaipui hän hiljalleen maa-han, silmät ummistuivat, ja huulilla väreili vieno hymy. Mutta ukko kumartui ja nosti hennon olennon käsi-varsilleen. Oli niinkuin hänen jäsenensä olisivat saaneet takaisin nuoruutensa joustavuuden, ja hän kantoi, kasvot voittoa säteillen, uinailijan majaan.

Mutta aurinko oli jo laskenut, ja syksy-yö peitti seudun tiheään harsoonsa.

(Jatk.)

Elia Vera.

Pakanat lakia täyttämässä.

Kristittyjen papit kehtaavat saarnatuolistaa »opettaa» kristinopin suurta etevämmyyttä n. s. pakanuuteen verrattuna. He ovat ylpeyshulluudessaan menneet niin pitkälle, että uskaltavat väittää kristinoppia ainoaksi »jumalan ilmottamaksi» oikeaksi uskoksi. Olisihan moinen väite joltakin kuuluva, jos eivät ne monet lahkot, joihin muodollinen kristinoppi on hajonnut, olisi so-tajalalla toisiaan vastaan.

Kristityt, jotka ovat juutalaisilta lainanneet jumalankin, ovat tarkasti seuranneet tämän kansan jälkiä siinäkin suhteessa, että heidän »oppinsa» muka on välittömästi saatu jumalalta.

Paavalilla oli täysi työ saada edes muutama juutalainen ymmärtämään, ettei »jumala katso ihmisen muotoa», ja että »juutalaisuus» alkuaan tarkoitti syvällistä elämänymmärrystä. Teosofisen maailmankatsomuksen selvittäjillä on täysi työ saada edes muutama kristitty ymmärtämään, että kristinoppi on kotoisin pakanuudesta, ja että sisäinen elämänymmärrys on sama kaikissa »opeissa», jotka muodollisesti niin paljon poikkeavat toisistaan.

Paavali sanoo, että »pakanat tekevät luonnostaan, mitä laki vaatii» (Room. 2: 14). Saman tosiasian tuli esim. suuri Afrikan-tutkija ja lähetysaarnaaja David Livingstone tuntemaan »pimeimmässä» Afrikassa. Ne heimo-kunnat, jotka olivat olleet tekemisissä kristittyjen kanssa, olivat petollisia ja kavalaita, kun taas ne, jotka eivät milloinkaan olleet kristittyjä nähneet, olivat upporehellisiä, kohdellen Livingstonea kuten rakkainta omaista. Mikään maksu tai vaivanpalkkio ei tullut kysymykseenkään.

Samallaisia kokemuksia on eräs englantilainen matkailija tehnyt Kiinan sisämaissa. Niissä paikoissa, joissa ei koskaan oltu mitään kuultu kristinopista, olivat ihmiset erinomaisen hyviä. »Voi, kunpa kansalaiseni, kristityt englantilaiset kohtelisivat minua sillä tavalla kuin pakanalliset sisämaan kiinalaiset», huudahtaa mainittu matkailija asiasta puhuessaan.

Kristinopin kehujain olisi hyvä tietää, ettei mikään muodollinen »oppi» tee ihmistä hyväksi. Heidän olisi myös hyvä tietää, että kristityitä on monellaisia samoin kuin »pakanaitakin». Vielä olisi heidän hyvä tietää, että n. s. totinen kristillisyyks on olemukseltaan ihan samaa kuin »totinen» pakanuuskin.

Kun ylpeät espanjalaiset Amerikan

»löydön» jälkeen menivät »kääntämään» maan pakanoita kristinoppiin, saivat he paljon ihmettelemisen ja hämmästyksen aiheita. Pakanain tempeleissä näkivät he m. m. ristinmerkkejä. Kannettiinpa niitä kaulassakin. Kristityt papit eivät sokeudessaan osanneet antaa asiasta muuta selitystä, kuin että »saatana oli keksinyt ristinmerkin y. m., jotta ei kristinoppia tarvittaisi». Mutta kirjottajan tietoon ei ole tullut, mitä samaiset papit ovat sanoneet esim. keskiamerikkalaisten kahdeksasta käskystä. Arvatenkin kristityt hämmästyisivät, kun saisivat tietää, että »pimeillä» pakanoilla oli »käskyjä», joista elämän siveellinen merkitys näkyy selvempänä kuin »Mooseksen kymmenestä käskystä».

»Pakanallisten» keskiamerikkalaisten kahdeksan käskyä kuuluvat:

1. Sinä et saa pitää minkään jumalan tai herran, epäjumalan tai enkelin palvelusta paitsi kaikkien luojan ja hallitsijan. Ja sinun tulee opettaa tämä lapsillesi ja käskää heidän opettamaan se lapsilleen aina ja ikuisesti.

2. Sinun tulee tehdä kaikille miehille, naisille ja lapsille juuri niin oikein ja ystävällisesti kuin omalle äidillesi, joka ruokki sinua omasta rinnastaan, kun sinä olit avuton. Sinun tulee opettaa tämä lapsillesi ja käskää heidän opettamaan se lapsilleen aina ja ikuisesti.

3. Sairaalle ja avuttomalle, vieraalle, joka tulee kaukaa, leskelle, joka on hylätty, lapselle, jolla ei ole isää, tulee sinun olla sekä isänä että äitinä. Ota heidät huoneeseesi, ruoki heitä ja anna heille nahkoja sekä vaatteita käytettäväksi, ja jos he ovat eksyksissä, tulee sinun mennä heidän kanssaan, ja osottaa heille tie. Sinun tulee opettaa tämä lapsillesi ja käskää heidän opettamaan se lapsilleen aina ja ikuisesti.

4. Sinä et saa kertoa valhetta tai puhua väärin ketään miestä, naista tai lasta vastaan tai rikkoa lupauksesi saanaa, vaikka kuolema tulisi sinua hou-

kuttelemaan. Muuttumattomat kuten nouseva ja laskeva aurinko tulee suusi sanojen olla. Sinun tulee opettaa tämä lapsillesi ja käskeä heidän opettamaan se lapsilleen aina ja ikuisesti.

5. Sinä et saa ottaa tai omistaa sitä mikä on toisen tai sallia lastesi niin tekevän taikka heidän lastensa heidän jälkeensä. Sinun tulee opettaa tämä lapsillesi ja käskeä heidän opettamaan se lapsilleen aina ja ikuisesti.

6. Sinun tulee kunnioittaa naisen aikoja, ja kun hän on sinulle raskaana, et sinä saa maata hänen kanssaan, antaa hänelle raskasta työtä, vihaisia sanoja tai suuttuttaa häntä, vaan totella häntä, tehden mitä tahansa hän käsklee sinun tehdä, sillä hänen aikansa on, ja hän on sinun kuningattareksi. Sinun tulee opettaa tämä nuorille miehillesi ja nuorille naisille ja niille, jotka tulevat heidän jälkeensä, että heidän lapsensa olisivat hyvin muodostuneita, voimakkaita ja urhoollisia.

7. Seitsemäs päivä on kuun päivä. Joka seitsemäntenä päivänä sinä et saa tehdä työtä, metsästää tai kalastaa vaan tanssia, laulaa ja istua hiljaisuudessa sekä kuulla niitä sanoja, joita suuri henki puhuu sisäisesti miesten, naisten ja lasten sielulle. Sinun tulee opettaa tämä lapsillesi ja käskeä heidän opettamaan se lapsilleen aina ja ikuisesti.

8. Sinä et saa masentaa päätä, tehdäksesi näkijää tai profeettaa, ajaaksesi aivojen arvostelun profeettalliselle alalle. Sinun tulee opettaa tämä lapsillesi ja käskeä heidän opettamaan se lapsilleen aina ja ikuisesti.

Kuten näkyy, uhkuu näistä käskyistä suurempi ihmisyiden ja totuuden henki kuin juutalaisten kymmenestä käskystä, joita papit ehtimiseen »selittävät», saamatta niitä kumminkaan selvemmiksi. Ollappa vaan kristittyjen katkismuksessa »pakanallisten» keskiamerikkalaisten kuudes käsky. Silloin ei tarvittaisi pitkiä selityksiä »huoruudesta!»

Keskiamerikkalaisten seitsemäs käsky on suuremmoinen. Samalla kun

siinä sallitaan viaton, iloinen tanssi, kehoitetaan siinä joksikin hetkeksi vetäytymään yksinäisyyteen kuulemaan hengen hiljaista puhetta.

Kristittyjen olisi jo aika lakata yllepeilemästä »opillaan», joka kaikessa tapauksessa on lainatavaraa. Olisi parasta, että kristityt paljastaisivat päänsä pakanain edessä, jotka »luonnostaan» — ilman erityistä kouluopetusta — »tekevät mitä laki anoo». Erittäinkin olisi kristittyjen lakattava niin halpa-arvoisesta toimesta kuin »oppinsa» tyrkymisestä itämaisille kansoille, jotka »vanhempina veljinä» nyt olisivat oikeutettuja harjottamaan »lähetystyötä» kristittyjen keskuudessa. Merkit viittaavatkin jo semmoiseen suuremmoiseseen tulevaisuuteen, jolloin »pakanat» avaavat hengen aarteet maailmalle.

Aate.

Matkoiltani.

II.

Maalisk. 31 p. lähdin Pohjanmaalle. Poikkesin ensin Peräseinäjoelle perhettäni tapaamassa. Sydänmaan asemalta lähetin Seinäjoelle ja Vaasaan tiedon, että aioin tulla sinne pitämään teosofisia esitelmää, ja pyysin postikortilla tietoa, halutaanko mainituissa paikoissa niitä kuulla. Odotin Peräseinäjoella kokonaisen viikon, mutta mitään tietoa ei tullut. Lähdin sitten vaan kutsumatta Seinäjoelle ja Vaasaan. En saanut pitää yhtään esitelmää. Minua todellakin kummastutti se seikka, etten saanut Vaasan työväenyhdistyksen huoneustoa tunnin ajaksi käytettäväkseni, vaikka muutama vuosi sitten pidin siellä esitelmää työväenasiasta lähes 2 vuoden ajan.

Matkalle lähtiessäni tuumailin mennä Ouluun asti, mutta kun Vaasassa oli niin huono onni, luovuin toistaiseksi siitä tuumasta ja palasin eteläänpäin.

Kun minut oli kutsuttu Turkuun, päätin nyt mennä sinne. Minut oli nuorisoseuran toimesta sinne kutsuttu. Ilmotin Vaasasta postikortilla, että saapuisin Turkuun pääsiäislauantaina klo 3,25 i. p. Mutta perille päästyäni sain asemalla turhaan odottaa sitä miestä, joka oli minut kutsunut. Menin etsimään häntä hänen silloisesta työpaikastaan. Siellä ei hän ollut. Menin hänen entiseen työpaikkaansa. Siellä sanottiin, että hän pari tuntia sitten oli matkustanut maaseudulle. Minulla ei ollut muuta keinoa kuin pääsiäispäivänä palata Helsinkiin.

Näytti siltä, että huhtikuu olisi »huono» kuukausi. Vasta niin myöhään kuin 26 p. sain pitää ensimmäisen esitelmän. Minua oli jo aikaisemmin kutsuttu Vainikkalaan. Sinne nyt menin ja sainkin puhua kaksi kertaa pienelle kuulijakunnalle.

Vainikkalasta jatkoin matkaani Viipuriin, jonka Raittiuskodissa sain pitää kaksi esitelmää. Paluumatkalla poikkesin Lahteen, jossa taas pidin kaksi esitelmää, toisen raittiusyhdistys Säte Isen huoneustossa, toisen työväentalolla. Viimeksi mainituksessa paikassa oli toista sataa kuulijaa.

Kirjallisuutta meni hyvin kaupaksi Viipurissa ja Lahdessa. Huhtikuu tuotti rahallista tappiota. Toivon muilta kuukausilta parempaa. Pääasia on, että teosofinen maailmankatsomus tulee edes vähänkin tunnetuksi, ja epäilemättä se tulee siellä, missä tarvitaan.

Aate.

Kaksi uutta kirjaa:

H. S. Olcott, *Buddhalainen Katkismus.* Suomentanut Pekka Ervast. Hinta Smk. 1: 50.

Tuntematon, *Elämän kysymyksiä.* Hinta 75 penniä.

Teosofinen Kirjakauppa ja kustannusliike, Helsinki.

Tien varrelta.

Tuhat tulematonta. Omantunnon viime numerossa saivat lukijamme tietää, että lehtemme pysyäkseen pystyssä tarvitsisi tuhat tilajaa lisää. Tämä tiedonantomme oli vaillinainen, koska Omantunto ei tarvitse tuhat tilajaa lisää pysyäkseen pystyssä, vaan pysyäkseen yhä edelleen sen kokoisena, kuin se vuoden neljänä ensimmäisenä kuukautena on ollut. Pystyssä lehtemme pysyy nykyiselläkin tilaajamäärällään, mutta ainoastaan sillä ehdolla, että sen koko supistuu puolta pienemmäksi. Meidän on siis nyt pakko ilmoittaa, että — ennenkuin Omantunnon lukijakunta melkoisesti lisääntyy — lehtemme täytyy ilmestyä ainoastaan 16-sivuisena, toisin sanoen sen suuruisena, kuin tilausilmoituksessa luvattiin, että se ainakin olisi. Mutta toivokaamme, että Omantunto voittaa henkisessä pirteudessa ja ajatuksen voimakkuudessa sen, minkä se laajuudessa kadottaa!

Odotettavia artikkeleita. Niinpä aikomuksemme on painattaa palstoilamme — paitsi sitä maailman uskontoja koskevaa sarjaa, josta viimein puhuimme — suomennos Mr. C. W. Leadbeaterin merkillisestä kirjasta »Invisible Helpers» (Näkymättömiä auttajia), jossa tunnettu salatieteilijä tekee selkoa eräästä astralielämän sangen ihmeellisestä puolesta. Niinikään on jo ensi numerossa — syistä, joista kohta teemme selkoa — odotettavissa tärkeä kirjoitus: »Mitä Teosofinen Seura meille opettaa?» ja myös jatkoa Uranielin mieltäkiinnittävään artikkeli-sarjaan Astrologiasta.

Tuhatkunta on. Kenties lukijamme tahtoisivat tietää, kuinka monta tilaajaa Omallatunnolla nykyään on. Pidämme kohtuullisena, että lehtemme ystävät saavat sen tietää, ja ilmoitamme täten, että niiden lukumäärä nousee tuhanteen, mikä — niin pieni kuin summa semmoisenaan onkin — kui-

tenkin todistaa, että teosofiset aatteet ovat voittaneet maapallomme verrattain harvojen suomenkielisten asukkaitten keskuudesta suhteellisesti suuren joukon ystäviä. Ja kun otamme lukuun, että suomenkielellä on vasta alettu tehdä työtä tällä alalla, on meillä kaikkea syytä toivoa, että aikaa voitaen taajenemistaan taajenevat niiden suomalaisten rivit, jotka, heittäen kaikki henkiset kahleet päältään, »syntyvät uudestaan» siitä aito suomalaisesta hengestä, joka epäilemättä muinaisina Kalevala-aikoina asusti heidän seassaan.

Teosofinen Seura Suomeen.

Omantunnon lukijoista varmaan monet ihastuvat, kun nyt ilmoitamme, että olemme ryhtyneet vakaviin toimenpiteihin Teosofisen Seuran perustamiseksi Suomeen. Olemme kirjoittaneet eversti Olcottille, T. S:n presidentti-perustajalle, selittäneet hänelle asemamme ja kysyneet hänen neuvoaan, ja toivomme varmasti, että jo ensi syksynä olemme tilaisuudessa jättämään säännöt Senaattiin vahvistettaviksi.

Kauan, kauan kytenyt toivo toteutuu, kun saamme Teosofisen Seuran Suomalaisen Sektionin! Tätä seuraa jo tuntuvasti kaivataan meillä. Jokainen ymmärtää, että säännöllinen ja järjestetty työ tuottaa parempia hedelmiä kuin tilapäinen, yhteistyö suurempia tuloksia kuin yksityinen. Kun yksityinen ihminen liittyy Teosofisen Seuran jäseneksi, tulee hän veljeskuntaan, jossa keskinäinen henkinen apu on jäsenten osaksi langennut onni, samalla kun se on heidän velvollisuutensa. Nuori jäsen on täten tilaisuudessa saamaan neuvoa ja ohjausta kokeneemmilta, ja kun kullakin paikkakunnalla jäsenet liittyvät yhteen haaraosastoksi eli looshiksi, ovat he tilaisuudessa tekemään säännöllistä yhteistyötä kokouksilla, esitelmillä, lukupiireillä y. m. Vuotisista jäsenmaksuista kertyvillä rahatuloloilla voidaan taas yl-

läpitää päävartio eli keskustoimisto kirjastoineen ja luentohuoneineen Helsingissä, josta silloin tällöin luennoitsija lähtee maaseutuloosheja tarkastamaan, niiden jäseniä innostuttamaan ja pyrkimyksissään opastamaan. Niin, meidän mielikuvituksessamme liikkuu niin paljon iloisia kuvia siitä, mitä kaikkea hyvää silloin vähitellen voidaan aikaansaada, että näemme parhaaksi nyt lopettaa, ennenkuin tulemme »luvanneeksi liikaa» ja puhuneeksi semmoista, jota ei Seuramme sitten kykene täyttämäänkaan!

Amerikkalaiset veljemme. Tahdomme kuitenkin vielä mainita, ettemme suinkaan aio unohtaa Amerikan suomalaisia. Olemme kirjeessämme Olcottille nimenomaan maininneet, että Amerikassa on paljon aateveljiä, jotka suomalaisen T. S:n jäseninä voivat muodostaa haaraosastoja siellä ja siten puolestaan auttaa eteenpäin kotimaansa teosofista työtä, samalla kun hekin joutuvat osallisiksi sen työn hedelmistä.

Suomenkielinen teosofinen kirjallisuus. Kun »Valoa kohti» kirjan ensimmäinen painos ilmestyi, lausui sen johdosta Kansan Lehdessä nimimerkki J. E. P. m. m. seuraavat sanat: »Mutta vielä enemmän minua ilahuttaa, että tämä ensimmäinen laajempi teosofinen suomenkielinen teos on alkuperäinen eikä käännös. Se todistaa, että sen tekijässä jo on ehtinyt tuuleentua ominakeinen maailmankatsantokanta teosofisella pohjalla. Ja se mielestäni on yhtenä takeena teosofisen liikkeen menestyksestä Suomessa . . .»

Nämä sanat kuvaavat täydellisesti sitä ohjelmaa, jota me olemme koettaneet noudattaa suomenkielisen teosofisen kirjallisuuden suhteen. Olemme joskus kuulleet muistutuksen siitä, että on olemassa niin harvoja suomennoksia ylen rikkaasta ja syvällisestä englantilaisesta kirjallisuudesta: Annie Besantilta on vain yksi suomennos,

Leadbeaterilta samoin, H. P. Blavatskyltä ei mitään, G. R. S. Meadiltä ei mitään j. n. e. Tämä muistutus on aivan paikallaan, sillä epäilemättä olisi opiksi ja hyödyksi, jos noiden suurten opettajain teoksia olisi tarjona suomenkin kielellä — (ja luotamme siihen, että niitä vielä ilmestyy). Mutta kuitenkin olisi tähän saakka meidän ohjelmamme täytynyt olla aivan toinen, jos olisimme suomennoksia hankkineet sen sijaan, että meillä nyt on enemmän alkuperäisiä teoksia. Meidän olisi siinä tapauksessa täytynyt toimia enemmän koneellisesti niin sanoaksemme. Olisi pitänyt teettää kääntäjillä sopivia suomennoksia ja antaa teosofinen sanoma kuulua Suomen kansalle ikäänkuin vieraan suusta. Nyt on sitä vastoin koko liikkeemme kasvanut sisästäpäin, sisällisestä halusta ja tarpeesta. Työntekijöitä on vähitellen ilmaautunut useampia ja jokainen on kantanut kortensa yhteiseen pesään. Kirjoja on ilmestynyt alkuperäisiä, mutta on ilmestynyt aivan kuin itsestään, kenenkään käskemättä, suomennoksiakin. Ja jos työmme tällä tavalla jatkuu, täytyy meidän uskoa sen lopulliseen menestykseen. Se ei ole kukka, joka hellävaroen on tuotu ulkomailta ja istutettu suomalaisen ansariin, vaan se on siemen, joka tuulen mukana on lentänyt Suomen niemelle ja langennut maahan, jossa se on itänyt ja kasvanut. Jos meidän työmme jatkuu kuten tähän saakka, on se lopulta saava aikaan mullistuksen Suomen kansan henkisessä elämässä. Ja jos ei se saa mullistusta aikaan, on se yhtä kaikki luova iloa ja valoa yhä useamman suomalaisen elämään, ja tämäkin on voitto suuri koko kansan henkiselle ja maalliseksi elämälle.

Palomaan kirja. Useimmat kirjamme ovat saaneet suosiollisen vastaanoton yleisön puolelta, mutta, kuten tunnettu, on Palomaan teos »Supukupuolisia järjen ja hengen valossa» herättänyt erimielisyyttä niiden pii-

rissä, jotka ovat perehtyneet teosofiseen maailmankatsomukseen. Toiset ovat kirjaa vapauden nimessä puolustaneet, hyväksymättä sen sisältöä kokonaisuudessaan, toiset ovat jyrkästi pahoksuneet, että se ilmestyi teosofisella kustannuksella. Omantunnon lukijat lienevät erilaisin tuntein seuranneet sitä pientä kynäsotaa, jota vuoden ensi numeroissa käytiin »punaisen kirjan» johdosta. Nyt on kuitenkin Teosofinen Kirjakauppa ja Kustannusliike vastaisen pahan välttämiseksi katsonut parhaaksi olla myymättä kirjaa jonkun aikaa ja huhtikuun 26 p:stä 1906 samaan päivään vuonna 1913 pitää koko painoksen takavarikossa. Näiden seitsemän vuoden kuluttua on sitten uudestaan päätettävä kirjan kohdalosta.

Julkisia teosofisia luentoja Helsingissä. Maaliskuun aikana pitivät kirjailijat Matti Kurikka ja Pekka Ervast kumpikin kuusi luentoa Palokunnantalolla. Edellinen luennoitsi socialismista ja sen yhteydessä olevista kysymyksistä, jälkimäinen teosofisen maailmankatsomuksen suhteesta socialismiin, veljeysaatteen, politiikkaan, kirkkoon, valtion ja uskontoon. Tulot luennoista jaettiin tasan »Elämä» ja »Omatunto» lehtien hyväksi.

Huomautus ruotsia taitaville lukijoillemme. Teosofinen Kirjakauppa ja Kustannusliike myy kaikkea ruotsinkielistä teosofista kirjallisuutta. Uutten kirjain joukosta tahdomme mainita Annie Besantin *Det högre lifvets lagar* (hintaa 1: 50) ja C. W. Leadbeaterin *Andra sidan döden* (ruotsintanut Pekka Ervast, hinta 9: —). Myöskin olkoon mainittu Suomessa vähän tunnettu Pekka Ervastian *Framtidens religion* (hintaa 2: 25).

Palomaan matkat. Pyydämme, että kaikki ne maaseutulaiset, jotka haluaisivat Palomaan luennoimaan paikakunnalleen, olisivat hyvät ja kirjoit-

taisivat hänelle siitä osotteella: Teosofinen Kirjakauppa ja Kustannusliike, Helsinki.

Muuttunut osote. Kesäkuusta lähtien on Teosofisen Kirjakaupan ja Kustannusliikkeen osote *Mikonkatu 11*.

Kysymyksiä ja vastauksia.

Halullisia lukijoita pyydetään lähettämään toimitukselle kysymyksiä lehden ohjelmaan kuuluvilta aloilta ja samaten kirjallisesti vastaamaan lehdessä painettuihin kysymyksiin.

XXV. Kysymys. A. H. *Mitä tarkoittaa tämä värssi: »Ilman isää, ilman äitiä, ilman sukua; ei hänellä ole päivän alkua eikä elämän loppua; mutta hän on Jumalan poikaan verrattu ja pysyy pappina iankaikkisesti».* (Hebr. epist. VII: 3)?

Vastaus. Z. Ylläolevat sanat puhuvat Melkisedekistä eli kuningas Sedekistä. Jeesuksesta sanotaan samassa hebrealais-epistolassa, että hän »on tehty ylipapiksi kaikiksi ajoiksi Melkisedekin säädyn eli oikeammin järjestön (veljeskunnan) jälkeen», ja Melkisedek itse oli »Salemin kuningas, kaikkein korkeimman Jumalan pappi» (VI: 20 ja VII: 1).

Käsittäakseni Melkisedek on Salaisen Veljeskunnan alkuperäisten perustajain yleis- eli sukunimi. Melkisedek on siis ne »viisauden pojat», ne »rauhan (Salemin) kuninkaat», jotka Venuksen kehitysjärjestelmään kuuluvina saapuivat tänne maan päälle jouduttaakseen meidän ihmiskuntamme henkistä kehitystä (kts. Omantunnon viime n:ossa olevaa art. »Uusi testamentti ja teosofia») ja jotka siis todella olivat »ilman isää, äitiä, päivän alkua ja loppua», kuten epistola sanoo. Niinikään heitä saattaa »verrata Jumalan Poikaan», joka tässä kohden tarkoittaa meidän aurinkokuntamme Logosta ja hallitsijaa, koska ihmiskuntamme heidän avullaan pääsee

Herransa (Logoksensa) tuntemiseen. On niinikään luonnollista, että Jeesus on tehty ylipapiksi »Melkisedekin säädyn jälkeen», sillä tämä merkitsee vain, että hän henkisesti kehittyi Salaisen Veljeskunnan turvissa, vihittiin ja saavutti korkeimman adeptiutensa (»ylipappiutensa kaikiksi ajoiksi») Veljeskunnan järjestön mukaan.

XXVI. Kysymys. H. H. Olenko erehlynyt vai tarkottaako P. E. todella Omantunnon viime numerossa kirjoituksessaan »Uusi testamentti ja teosofia», että Jeesus olisi saapunut maan päälle Venus-tähdestä?

Vastaus. P. E. Sitä en suinkaan ole tarkottanut. Jeesus oli meidän ihmiskuntamme ihmisiä, mutta Salaisen Veljeskunnan ensimmäiset perustajat tulivat tänne Venuksesta.

XXVII. Kysymys. V. W. Viime Omantunnon numerossa, kirjoituksessa »Uusi testamentti ja teosofia» puhutaan hyvin hämmästyttäviä asioita Venus-tähdestä, sen korkeasta ihmiskunnasta ja veljeskunnasta, joka miljonit vuosia sitten sieltä siirtyi maan päälle opastamaan meidän ihmiskuntaamme. Vaikka tämä ei mitenkään sodi järkeä vastaan, kysyy ehdottomasti jokainen lukija: mistä lähteestä nuo rohkeat väitteet ja tiedot ovat kotoisin, kuka tuon on tiennyt ilmottaa?

Vastaus. Z. Olkoon heti mainittu — minkä tarkkaavainen lukija on oivaltanutkin — ettei yllämainittu väite ole artikkelin kirjottajan »keksimä», sillä samasta asiasta puhutaan monessa teosofisessa kirjassa, esim. Annie Besantin teoksessa »The Ancient Wisdom» (ruots. Den uråldriga visdomen). Mutta joku lukija voisi ehkä luulla, että salatieteellinen tiedonanto semmoinen kuin kysymyksessä oleva on »tuulesta temmattu». Niin ei suinkaan ole asian laita, sillä sen tosiseikan samoin kuin monen muunkin ovat elävät Mestarit ilmottaneet eläville oppilailleen. Huomattava on sen ohella, että

kaikista salatieteellisistä tiedonannoista on olemassa jonkunlaisia ulkonaisiakin todisteita. Niinpä Madame Blavatsky »Salaisessa Opissaan» mainitsee pari merkillä pantavaa kohtaa juuri Venus-tähdestä.

Tämän kiertotähden merkinä on tähtitieteen alkuajoista saakka käytetty ympyrää ristin päällä $\odot$, samalla kun meidän maapallomme merkinä on Venuksen merkki ylös alasin käännettynä eli risti ympyrän päällä $\oplus$. Sille, joka osaa lukea muinaisajan pyhää kirjoitusta, on näiden merkkien symboliikka sangen sisältörikas. Ensiksi merkkien yhtäläisyys osottaa, että Venuksen ja maan välillä on olemassa salaperäinen side. Toiseksi itse merkit ja niiden eri asento paljastavat meille, mikä ero on olemassa kahden tähden välillä. »Kaksoismerkki» eli risti tarkoittaa nim. luonnon positivistia ja negativista prinssiä, henkeä ja ainetta, urosta ja naarasta; risti on syntymisen, synnyttämisen ja sikiämisen vertauskuva. Ympyrä ristin alla merkitsee siis, että maapallo on langennut fyysilliseen sikiämiseen, että fyysillinen sukupuoliero vielä vallitsee maan päällä. Venuksen merkki, risti ympyrän alla, merkitsee sitä vastoin, että tämä tähti on voittanut fyysillisen sikiämisen ja sukupuolieron ja hallitsee täydellisesti näitä luonnonvoimia. »Salainen Oppi» opettaa, että meidänkin maapallomme ihmiskunta kulkee semmoista tulevaisuutta kohti (kts. art. »Sukupuoliasia teosofian valossa» Omantunnon tammikuun numerossa); mutta Venuksen ihmiskunta on siis meidän edellämme kehityksessä ja kelpaa meidän henkiseksi isäksemme ja opettajaksemme.

Vielä toinen kohta. Eksoterisessa brahmanopissa esiintyy Venus eli Shukra — miespuolinen jumala — erään Vedan viisaan, Bhrigun, poikana ja Daitya-Gurun eli sinä papillisena opettajana, joka opetti muinaisajan jättiläisiä. (Den Hemliga Lärans, II osa, siv. 35 ja seur.) »Muinaisajan jättiläiset» olivat kolmannen juurirodun ihmiset ja heidän aikanaan jumalalliset opettajat ruumistuivat (vrt. Pekka Ervast, »Salainen oppi» ja muita kirjoituksia, siv. 18—22).

XXVIII. Kysymys. H. R. Eikö Venus tähtitieteellisesti ole nuorempi maapalloa? Kuinka siis sen ihmiskunta voisi olla meidän ihmiskuntaamme kehittyneempi?

Vastaus. Z. Seikkaperäinen vastaus salatieteelliseltä kannalta yllämainittuun kysymykseen vaatisi kokonaisen artikkelin, missä m. m. selitettäisiin, missä kohden salatieteellinen tähtitiede hyväksyy virallisen tähtitieteen johtopäätöksiä ja arveluja maailmojen synnystä, missä ei. Mutta kysyjän epäily on helposti poistettavissa siten, että mainitsemme yhden ainoan, mutta sangen tärkeän okkultisen toiseikan: aurinkokuntaamme kuuluu seitsemän eri »kehitysjärjestelmää», joista »maaketju» on yksi, »Venusketju» toinen, »Jupiterketju» kolmas j. n. e. Kussakin järjestelmässä tapahtuu kehitys omalla tavallaan ja omien lakiansa mukaan. Niinpä Venusketjun olennot kehittyvät paljon nopeammin kuin maaketjun. Maaketju on neljännen manvantaransa neljännessä pyörässä, mutta Venusketju on jo viidennen manvantaransa seitsemännessä pyörässä. (Kts. näiden nimien merkitys Sal. Sana-kirjasta ja kirjasta »Salainen Oppi» ynnä muita kirjoituksia.) Seikkaperäisen ja selvän esityksen meidän aurinkokuntamme okkultisesta historiasta ja kokoonpanosta antaa A. P. Sinnett kirjassaan »The System to which we belong».

XXIX. Kysymys. Fr. H. Koska minulla ja monella muullakin on vallan vaillinaisen käsitys n. s. »spiritismistä», niin olisin halukas näkemään siitä »Omantunnon» palstoilla seikkaperäisen kertomuksen. Varsinkin haluaisin tietää missä niitä seuroja ja jäseniä ynnä »mediumejä» on — onko täällä Amerikassa — ja mitkä ovat henkiset sekä aineelliset vaatimukset seuran jäseneksi pyrkijältä, sekä antavatko mediumit näytän-töjä ei-jäsenillekin?

Vastaus. Z. Pyydämme kysyjää lukemaan seuraavat kaksi kirjaa: Mitä on kuolema? ja Salatut tieteet. Silloin hän oppii

tietämään, mitä spiritismi on. Spiritistisiä seuroja on kosolta Amerikassa eikä suinkaan seuran jäseneksi pääsy ole keltään kielletty, joka määrätty vuosimaksut suorittaa. Mediumeja on myös Amerikassa, luultavasti joka kaupungissa, ja julkisiin istuntoihin pääsee epäilemättä jokainen, joka maksaa ovirahan.

XXX. Kysymys. M. K. *Mitä tarkoittaa raamatun kertomus Aatamista ja Eevasta, syntiinlankeemuksesta, veden paisumuksesta ja Noakin arkista?*

Toimituksen työpöydältä.

The Theosophist. Huhtikuun numero sisältää m. m.: H. S. Olcott, Vanhoja päiväkirjan lehtiä. Rama Prasad, Itsekasvatus. Etsijä, »Tapahtukoon Sinun tahosi». S. Studd, Pari sanaa H. P. B:stä (loppu). F. Davidson, »Fysiikkaa ja metafysiikkaa». Mrs. Besant, Teosofiasta ja jälleensyntymisestä. Arvosteluja, otteita, liitteitä y. m.

The Theosophical Review, toukokuu. Bhagavân Dâs, Salatun kirjan ihmeellinen tarina (jatk.). Mrs. M. U. Green, Panin kukka (kertomus). S. Chelliah, Ihmeellinen uni. M. F. W., Istuntohuoneessa nähty. S. L. M., Miksikä olen teosofi. G. R. S. Mead, Jälleensyntyminen kristillisessä traditsiossa. H. Ernest Nichol, Mystikot. Lotus, Kirje Indiasta. Uutisia, arvosteluja y. m. y. m.

Revue Théosophique Française, huhtikuu. C. W. Leadbeater, Näkymätön maailma. Annie Besant, Avataarat (jatk.). H. P. B., Teosofinen Sanakirja (jatk.). Uutisia, ilmoituksia ja H. P. Blavatsky. Salainen Oppi (jatk.).

Broad Views, toukokuu. W. Williamson, Auringonpalveluksesta. Kreivinna Cromartie, »Tir Nan Oge» (kertomus). A. P. Sinnett, Värähtelyistä. Alice C. Ames, Pääsiäisajatuksia. Edvard E. Long, Keltaisen viitan veljeskunta. Aikakautemme opettajat y. m. y. m.

Toimitukselle ovat niinkään saapuneet: *Teosofisk Tidskrift* (huhtikuun vihko), *The Occult Review* (toukokuu), *The Theosophic Gleaner* (Indiasta; huhtikuun vihko), *Theosophy in Australasia* (Australiasta, maaliskuun vihko), *The Lotus Journal* (toukokuu), *The Theosophic Messenger* (Amerikasta, huhtikuun vihko), *Aamun Koitto* (huhtikuu), *Kajaanin Lehti* (joka silloin tällöin sisältää otteita Omastatunnosta), *Pyrkijä*, *Väinämöinen* y. m.

Lahjatili.

Seuraavat lahjat on saatu huhtikuun 7 p:stä toukokuun 7 p:ään:

A. B. 25: —. I. af H. 150: —.

Rahat tuodaan tai lähetetään *Teosofiseen kirjakauppaan ja kustannusliikkeeseen* Helsingissä.

Esitelmärahasto.

Seuraavat lahjat on saatu huhtikuun 7 p:stä toukokuun 7 p:ään:

J. A. (Amerika) 10: 20. — G. P. (Amerika) 19: 68.

Rahat tuodaan tai lähetetään *Teosofiseen kirjakauppaan ja kustannusliikkeeseen* Helsingissä.

M. Rintala

Räätälinliike :: Kangaskauppa

Aleksanterinkatu 50.

Suuri kangasvarasto. Hyvä työ. Vahvat lisätarpeet. Halvat hinnat. Huom.! Vierailupukuja lainataan.

„ELÄMÄ”

on lehti

joka on ottanut todistaakseen, että ihmisten kannattaa jälleen *elää* ja olla onnellisia, jos teosofinen totuuden-tieto saatetaan luomaan kansallemme uusi sosialistinen yhteiskuntajärjestys. „Elämä” maksaa 2:50 vuosikerta.

Konttori: Annank. 13. Puhelin 5453.

Martin & Mäkelä

Kirjakauppa Söörnäisissä.

.. Täydellinen kirja- ja paperikauppa. ..
Parhaiten lajiteltu varasto Työväen- ja Teosofista kirjallisuutta.

== Puhelin 5434. ==

Kaivertaja
J.E. Wallden
HELSINKI
Mikonk. 1.
Tel. 2089.
Kaikenlaatuisia
KAIVERRUSTOITA

Kaikissa kirjakaupoissa:

Salatut tieteet ja sieluopin fysiologia.

Kirjoittanut Edmond Dupouy. Hinta 3:—.

Tässä huomattavassa teoksessa, joka on etevän ranskalaisen tiedemiehen kirjoittama, tehdään selkoa uusimmista tuloksista spiritismin alalla sekä kerrotaan monista omituisista kokeista. — Saadaan kustantajalta rahtivapaasti, jos raha seuraa tilausta.

Kustantaja YRJÖ WEILIN, Helsinki.

KIRJAKAUPPA * BOKHANDEL

AKTIEBOLAGET

MINERVA

OSAKEYHTIÖ

HELSINKI — TELEF. 23 03 — HELSINGFORS.

Palovakuutus-Osakeyhtiö FENNIA.

Helsingissä.

Unioninkatu 25. .. Telefoni 206.

Tapaturmavakuutus-Osakeyhtiö PATRIA.

Helsingissä.

Unioninkatu 25. .. Telefoni 1481.

Vilho Leikas & C:o

Ottaa vastaan „Omantunnon, Teosofisen Aikakausleiden” tilauk sia

Suomalainen Kirja-
ja Paperikauppa =

Myy kaikenlaista Teosofista y. m. kirjallisuutta.

39 5th Str. Calumet, Mich., U.S. of A.

Postin kautta tilatut kirjat toimitetaan erittäin huolellisesti.

J. A. Tukiaisen Paperikaupassa

Hämeenkatu 2 A. Puhelin 2041

Otetaan vastaan m. m.

„Omantunnon” tilauksia.

Teosofista kirjallisuutta on kaupassa myytävänä

Kipä kuvia suurmiehistämme, Kuvajalus-
toita, Taulutelineitä, Huonekaluja kaik-
kia lajia, Oviverhoja, Uudinkankaita, Mat-
toja, Puku- ja Päälystakkikankaita sekä
valmiita Vaatteita, koko- ja puolivillaisia
Leninkikankaita y. m., y. m.

Suomen Teollisuus-Kaupassa.

Paperia, Kirjekuoria ja Kirjoitustarpeita

halvimmalla

Dahlbergin Paperikaupassa.

Aleksanterink. 15. Pohj. Esplan.k. 23.

O. J. Liljan

hyväksi tunnettu

Kirjansitomo

Helsingissä

Vastaanottaa kaikkia ammat-
tiin kuuluvia töitä ja suo-
ritetaan nämät varsin huo-
lellisesti ja nopeasti sekä
kohtuullisiin hintoihin.

Osote: Fredrikinkatu 42
Puhelin 1890.

KIRJAPAINOYHTIÖ VALO

Helsinki :: Hakasalmenkatu 2 (porttikäytävä)

Telefoni 39 40

Suorittaa huolellisesti kaik-
kia kirjapainoalaan kuulu-
via töitä :: Nopea suoritus
:: Hinnat kohtuulliset ::

OMATUNTO

TEOSOFINEN AIKAKAUSLEHTI

TOINEN VUOSIKERTA

Häki, Kirjapainoyhtiö Valo

KESÄKUU, 1906

	Siv.
I. Mitä Teosofinen Seura meille opettaa, <i>Pekka Ervast</i>	147
II. Astrologia, III, <i>Uraniel</i>	153
III. Sossiima, muuan venäläinen apostoli	156
IV. Sydänsuru, IV, <i>Elia Vera</i>	157
V. Nirvâna (runo), <i>Valfrid Hedman</i>	160
VI. Matkoiltani, III, <i>Aate</i>	160
VII. Tien varrelta	161
VIII. Kirjeitä toimitukselle:	
1. Astralismia, <i>J. O.</i>	163
2. Lihan syömisestä, <i>J. G. L.</i>	164
3. Se rahakysymys, <i>Jalo Kivi, Vanne, J. Laitinen</i>	164
IX. Kysymyksiä ja vastauksia	166
X. Toimituksen työpöydältä	166
XI. Esitelmärahasto	166

Omantunnon, Teosofisen Aikakauslehden, ohjelma on sama kuin Teosofisen Seuran.

Teosofisen Seuran tehtävät ovat:

1. Muodostaa yleisen veljeyden ydin, katsomatta uskontunnustukseen, rotuun, kansallisuuteen, sukupuoleen, yhteiskunta-asemaan tai väriin.
2. Edistää vertailevia uskonnollisia, filosofisia ja tieteellisiä tutkimuksia.
3. Tutkia tuntemattomia luonnonlakeja ja ihmisen salaisia voimia.

OMATUNTO TILATAAN

postin kautta, kirjakaupoista, asiamiehiltä ja suoraan Omantunnon konttorista, Mikonkatu 11, Helsinki. Puhelin 47 11.

TILAUSHINTA

Suomessa on postimaksuineen koko vuodelta Smk 5: —. Yksityisnumerot 60 p:ää. Venäjällä postimaksuineen 2 ruplaa. Amerikassa samaten 1½ dollaria. Ruotsissa samaten 4. kr. Asiamiehille myönnetään 10 % alennus.

ILMOTUSHINTA

on ilmoitusruudulta 5 mkaa kerralta. Sama ilmoitus useampia kertoja 10 % alennuksella.

OMANTUNNON KONTTORI, MIKONKATU 11,

on auki joka arkipäivä klo 10—7. Taloudenhoitaja tavataan varmimmin klo 5—7 j. p.p.

OMANTUNNON TOIMITTAJIA

tavataan konttorissa keskiviikkoisin klo 7—7,30 j. p.p.

OMATUNTO

TEOSOFINEN AIKAKAUSLEHTI

VOL. II

HELSINGISSÄ, KESÄKUUN 15 P:Ä 1906

N:o 15

MITÄ TEOSOFINEN SEURA MEILLE OPETTAA.

(Esitelmä.)

Arvoisat kuulijani!

Teosofian nimi on jo levinnyt ympäri Suomen. Meidänkin maassa alkaa tulla tunnetuksi, että on olemassa yleismaailmallinen liike, jota kutsutaan teosofiseksi liikkeeksi. Mutta mitä tämä liike oikeastaan on, sen harvat vielä tietävät. Aina kun on jotain pinnalta katsoen uutta, epäilevät ihmiset sitä, välttävät, ylönskatsovat ja panettelevat. Niinpä teosofiaakin epäillään ja ajatellaan: »mitähän uutta oppia tämä taas on, varmaankin jotain lahkolaisuutta!» Onpa joskus ennen arveltu koko liikettä humbugiksi.

Luonnollista on, että kun liike on leviämässä, monessa herää vakava halu saada tietää, mitä se liike tarkoittaa. Olen sentähden ajatellut sopivaksi tänä iltana puhua vähäsen teosofisen liikkeen merkityksestä, tarpeellisuudesta ja pätevyydestä. Olen ajatellut, että tarkastaisimme, mitä tämä liike on ja mitä ovat ne opit, joita kutsutaan teosofisiksi.

Ne, jotka vähäsen ovat tutustuneet näihin asioihin, jotka esim. ovat lukee- neet äänenkannattajaamme, Omaatuntoa, ne tietävät, että Teosofisella Seuralla on näin kuuluva vaalilause: ei ole uskontoa totuutta korkeampaa eli totuus on uskontoja korkeampi eli totuus on korkein uskonto. Tämä on Seuran vaalilause, ja kun nyt kuulemme, että jollakin seuralla on tällainen lause mottona, niin ensimmäinen ajatus, joka johtuu mieleemme, on: onko sillä seuralla siis ihmiskunnalle tarjottavana uusi totuus, onko tämä

seura siis totuuden tietäjä ja vartija? Jos näin ajattelemme, on myöskin luonnollista, että kohta sitä epäilemme, sillä olemme nähneet, että on paljon seuroja, lahkoja ja kirkkoja, jotka juuri sanovat samaa: »minulla on totuus», ja tarjoovat sitä ihmiskunnalle. Ja me olemme niin tottuneet pitämään tätä samaa sanaa, »totuus», merkitsevänä jotakin sellaista varmaa maailmankatsomusta, jonka voi tarjota toiselle ikäänkuin ohimennen, että »kun sen otat korviisi ja uskot, niin tiedät ja olet omaksunut totuuden ja saavutat iankaikkisen rauhan ja autuuden». Niinhän tavallisesti käsitetään tätä sanaa, kun joku kirkko tai lahko tässä kristikunnassa sanoo: »minulla on totuus, kaikki muut vievät sinut valheen ja erhetyksen poluille. Kuule minun ääntäni, tällainen on minun käsitykseni ja niin todella on totuus». Sentähden kun kuulemme Teosofisen Seuran vaalilauseen: »totuus on uskontoja korkeampi», niin ensimmäinen ajatuksemme on: onko Teosofinen Seura samassa asemassa kuin kaikki muut lahkot ja uskonnolliset seurukset?

Silloin niiden, jotka ovat syventyneet näihin asioihin, täytyy heti selittää, että Teosofisen Seuran asema ei ole ollenkaan sellainen. Kun se vaalilauseessaan sanoo: »totuus on uskontoja korkeampi», niin se sillä tarkoittaa juuri mitä se sanoo, nim. että kaikki sellainen, johon uskomme, on alapuolella tietoa. Todellinen totuus on tiedossa, jos jollakin on totuus, niin hän tietää. Teosofisen Seuran vaalilause

ottaa meiltä pois tuon harhaluulon, että totuus on joku eri uskonto eli uskonnokappale eli maailmankäsitys, jonka ilman muuta voi omaksua. Se näyttää, että totuus on aivan yläpuolella kaikkia uskoja, luuloja, otaksumisia, ja on jotakin sellaista, jonka tietoon meidän tulee pyrkiä. Ja ensimmäinen opetus, minkä Teosofinen Seura antaa, on siis: ei mihinkään uskoon pidä luottaa, ei mitään muuta pidä vaatia kuin tietoa. Totuus on kaikkein korkein, ihmisen päämäärä on pyrkiä totuuteen ja tietoon. Olkoon meillä Teosofisessa Seurassa kuinka paljon tietoa tahansa — me emme kykene tarjoamaan sitä tietoa minkäänmoisena valmiina uskontona ihmisille. Ainoa kehotuksemme ja neuvomme on: jokaisen pitää asettaa elämänsä päämääräksi totuuden tieto, jokaisen pitää pyrkiä tietoon ja etsiä totuutta.

Mutta sitten tulee toinen kysymys: millainen on tämä totuuden etsiminen ja minkätähden Teosofisessa Seurassa on paljon muita oppeja kuin ainoastaan tämä kehotus? Se on toinen kysymys. Ja asian laita on niin, että teosofinen liike ei jätä meitä näin yksin etsimään totuutta ja vaeltamaan vaikeata ja tuntematonta tietä, vaan se sanoo: on muutamia varmoja osviittoja, joista voimme nähdä, johtaako tiemme totuuteen vaiko ei. On olemassa sellaisia mittapuita, joiden avulla voimme päättää, onko joku asia tosi vai ei. Ja Teosofinen Seura tarjoaa meille kolmessa tehtävässään kolme tällaista totuuden mittapuita eli arvonnittaria. Ne, jotka ovat tutustuneet teosofiseen kirjallisuuteen, tietävät, mitkä nämä kolme tehtävää ovat.

Ensimmäinen tehtävä on: muodostaa ihmiskunnan yleisen veljeyden ydin katsomatta rotuun, uskontunnustukseen, sukupuoleen, yhteiskunnalliseen asemaan tai väriin.

Tämä on ensimmäinen ojennusnuora. Me näemme, että maailma on jaettu hyvin moneen erilaiseen uskonkuntaan. Jos mitä on maailmassa paljon, niin

on erilaisia käsityksiä elämästä; lahkoja on, uskontoja on, kaikenmoisia maailmankäsityksiä on olemassa. Jokainen niistä luulee omistavansa totuuden — olkoon se materialismi tai joku uskonnollinen lahkokunta — luulee, että sillä yksin on totuus ja että muut vaeltavat erehdyksessä. Nyt teosofinen liike sanoo meille: on olemassa ojennusnuoria, jotka auttavat meitä tietämään oikean ja väärän eri maailmankatsomuksissa. Ensimmäinen niistä on yleinen veljeys. Jos joku maailmankatsomus ei tunnusta yleistä veljeyttä, ei sulje syliinsä kaikkia ihmisiä, vaan jättää muutamit ulos ikuisen kadotukseen tai ikuisen tietämättömyyteen, jos se ei myönnä, että kaikki ihmiset ovat yhdenarvoisia Jumalan eli totuuden edessä ja että me kaikki korkeintaan olemme totuuden etsijöitä, vaan ei sen tietäjiä, silloin se maailmankatsomus on erehdys. Sillä järki ja omatunto ja sydämemme ja kaikki tutkimukset kaikilla aloilla todistavat meille, että me ihmiset olemme veljiä ja ettemme voi sanoa omistavamme totuuden, vaan ainoastaan pyrkivämme totuuteen ja etsivämme elämän Jumalaa, elämän arvoitusten ratkaisua. Me olemme etsijöitä ja kaikki vain lapsia Jumalan edessä, totuuden ja tiedon edessä. Syvälle sieluumme on painunut se tieto, että olemme veljiä ja vaellamme Jumalaa kohti, jotakin korkeata päämäärää kohti, mutta että olemme vasta pyhiinvaeltajia, joiden ei ole oikeus toisiaan tuomita kadotukseen eikä julistaa minkäänmoiseen pannaan, vaan joiden on rakastaminen toisiaan veljinä.

Tämä on totuuden ensimmäinen mittapuu, ja jos joku maailmankäsitys ei hyväksy tätä, niin tiedämme, että se ei ole viisaudesta lähtenyt eikä totuudesta kotoisin, vaan että se on inhimilliselle erehdykselle rakennettu.

Toinen neuvo minkä teosofinen liike antaa meille, sisältyy Teosofinen Seuran ohjelman toiseen pykälään jossa sanotaan: Teosofisen Seuran tehtävä

on kehottaa vertaileviin tutkimuksiin tieteen, filosofian ja uskonnon alalla. Lyhyesti sanottuna tämä totuuden mittapuu merkitsee, että jos joku asia on tosi, niin se on sellainen, että ihmisten järki ja sydän ja omatunto voivat sen hyväksyä, *kun ne valaistaan*, ja että ihmiskunnan suurimmat ja jaloimmat yksilöt ovat sen hyväksyneet. Ei siis ole totuuden mittapuu se, mitä jonkun yksityisen pimeä ja välinpitämätön ymmärrys tai kehittymätön ja kova sydän tai heräämätön omatunto voisi myöntää todeksi, vaan totta on se, minkä ihmiskunnan suurimmat sielut ja ihanimmat yksilöt ovat todeksi tunnustaneet. Ja tässä kohden Teosofinen Seura esittää muutamia oppeja, joista se sanoo: nämä opit ovat sellaiset, että ihmiskunnan suurimmat nerot ja henget ovat ne hyväksyneet.

Jos me sitten lyhyesti katsoisimme, mitkä nämä pääopit ovat, jotka Teosofinen Seura näin asettaa ihmisten harkittavaksi, niin ne voidaan pian luetella. Teosofinen Seura tahtoo taas muistuttaa maailmalle eräitä vanhoja asioita, jotka muutamien paikoin ovat säilyneet ihmisten muistissa, toisissa maissa taas ovat muistista hävinneet. Nämä ikivanhat asiat ovat: ensiksi että jumaluus, se salaisuus, joka kutsuu koko tämän maailman eloon ja joka on kaiken elämän takana, että se jumaluus on jotain niin korkeata, suurta ja ylevää, että meidän ei sovi sitä määritellä, ei sovi riidellä siitä, mikä se on ja millainen. Se on yläpuolella kaikkea käsitystämme. Kuinka me, jotka juuri siitä olemme lähteneet ja jotka emme hallitse kaikkia avaruuskien salaisuuksia, vaan vielä olemme sangen kehittymättömiä olentoja, kuinka me voisimme käsittää suurinta elämän salaisuutta ja ruveta määrittelemään jumaluutta? Muistakaamme, että suuret riidat ovat aina syntyneet ihmisten kesken, kun he ovat sokeudessaan koettaneet määritellä tätä käsitettä. Toiset ovat sanoneet: niin se on, ja toiset: ei hän sellainen ole. Ja he ovat

eri nimityksillä nimittäneet suurta salaisuutta ja ovat silloin joutuneet riitoihin ja verisiin sotiin keskenään. Sehän on järjettömyyttä kaikki tuo, sillä miksi riitelisimme seikasta, josta meillä ei ole tietoa?

Sentähden on ensimmäinen oppi: alkäämme määritellä elämän alkulähdetä, vaan tunnustakaamme nöyrästi, että se on ja että se on meitä suurempi.

Se on ensimmäinen oppi. Ja toinen on, että ihminen on lähtenyt tästä jumaluudesta, ettei hän ole aineellinen, tomusta rakennettu olento muuten kuin ulkonaisen ruumiinsa puolesta, vaan että ihminen henkisessä itsessään on jumaluuden ikuisesta tulesta singahtanut kipinä. Ja ihmisen elämä on kehittymistä henkisesti itsetietoiseksi siitä, että hän on jumalallinen olento. Tämä tapahtuu siten, että ihminen — henkinen olento, tajuntakeskus — ruumistuu fyysilliseen ruumiiseen, kokee, oppii, käypi ilojen ja kärsimysten koulua täällä maan päällä ja pääsee vähitellen itsetietoiseksi siitä, kuka hän on. Kaikki mitä maailmassa on, on Jumalasta lähtenyt ja kaikki on, niinkuin tiede myöntää, kehittymistä alemmasta ylempään. Ja se henki, se tajunta, joka ihmisen muodostaa, on ennenkuin se on ihmismuodon itselleen rakentanut, asustanut muissa muodoissa — sellainen kehitys tapahtuu maailmassa ikuisesti — ja kun se on ihmiseksi tullut, niin sen tarkoitus on päästä tietoiseksi itsestään. Tämä henkinen kehitys on pitkä, se ei tapahdu yhdessä ihmiselämässä, vaan siihen tarvitaan monta ihmiselämää, monta ruumistusta jonkatähden ihmisen henki useampia kertoja esiintyy maan päällä näkyväisessä ruumiissa, kokee ja kasvaa ja viisastuu.

Ihmishengen kuolemattomuus on siis muodoltaan sellainen, että hän syntyy maailmaan useita kertoja ja jatkaa kehitystään joka elämässä siitä kohdasta minne hän lopetti edellisessä. Tätä kehitystä johtaa laki, syysuhteen laki,

ja se on kolmas oppi. Jokaisella syyllä on seurauksensa, jokainen seuraus on itsessään seuraus jostakin toisesta. Sellainen syy-suhteen laki vallitsee kaikkialla luonnossa ja se hallitsee myöskin ihmisen kehitystä, niin että ihminen, tuo henkiohento, itse luo oman kohtalonsa, kehittää itseään kautta aikojen, esiintyen monta kertaa maan päällä.

Nämät kolme oppia — ensimmäinen, että jumaluuden salaisuus on määrittelemätön, toinen, että ihminen syntyy jälleen, jota oppia kutsutaan jälleensyntymiseksi eli reinkarnatsiooniksi, ja kolmas, että kaikki kehitys on lainalaista ja että ihminen on oman onnensa seppä, jota lakia kutsutaan karman lainksi — nämä kolme oppia julistaa maailmalle Teosofinen Seura.

Ja jos me katsomme mitä maailmankatsomusta tahansa, niin huomaamme, että se on vaistomaisesti käsittänyt ainakin jonkun näistä suurista totuuksista. Jos otamme esim. materialismin, niin näemme sen käsittäneen tuon ensimmäisen totuuden, että elämän alkulähde, jota uskonnollisella kielellä kutsutaan jumaluudeksi, on meille salaisuus ja jotakin, jota emme voi määrittellä. Ja jos otamme minkä kristillisen uskonlahkon tahansa, niin huomaamme, että se on käsittänyt yhden toisen näistä suurista pääopeista, nim. sen, että ihminen on henkinen olento ja että hänen pitää henkisesti kehittyä. Ei mikään kirkko eikä lahkokunta sano: »antautukaa syntiseen elämään, menkää alaspäin», vaan (olkoot opit kuinka järjettömiä tahansa) kaikki tunnustavat ja kehottavat: »koeta nousta ihminen! pyri parempaan elämään, kehity siveellisyydessä ja puhtaudessa». Näin kaikki kristilliset uskontokunnat opettavat. Jos taas katsomme esim. itämaiden uskontoja, niin huomaamme, että heillä on jotenkin selvä käsitys siitä, että kaikkea elämää johtaa elämän hyvä laki eli karma. Muhameetin uskonnossa tämä katsantokanta on saanut niin äärimäisen muodon, että he kaikesta voi-

vat aivan tyynesti sanoa: se on »kismet», se on kohtaloa.

Ja syvällä kansan syvien rivien sydämissä elää muuallakin sellainen tunne, että kyllä kaikki on sallimuksen kädestä, kyllä kaikki on niinkuin sen ollakin pitää.

Jokainen ihminen tuntee omantuntonsa sisimmässä syvyydessä, että se, mikä hänelle tapahtuu, on oikein, vaikkakin hänen järkensä eli ymmärryksensä nousee sitä vastustamaan. Vaisomainen tunne sanoo: »niin on, kuin itse sen olen laittanut».

Me huomaamme täten, että jos otamme minkä maailmankatsomuksen tahansa, niin kaikki ne ovat käsittäneet jonkun noista suurista opeista.

Ja jos käymme tutkimaan, mitä ihmiskunnan suurimmat ja jaloimmat nerot ja sielut ovat opettaneet, niin huomaamme, että hekin ovat opettaneet juuri näitä samoja asioita meille. Tässä ei nyt ole aikaa ruveta erittäin tarkastamaan kaikkia uskontoja, mutta opetetaanhan niissä kaikissa ainakin muutamia näistä perusopeista. Jokainen, joka tahtoo lukea ja tehdä tutkimuksia, voi pian huomata, että suuret uskontojen perustajat aina ovat opettaneet näitä asioita. Jos toisessa uskonnossa pannaan enemmän painoa toiselle opille ja toisessa toiselle, niin se riippuu vain asianhaaroista, se riippuu ikäänkuin siitä, minkälainen on niiden kansojen luonne, joissa nuo suuret opettajat ovat esiintyneet. Niinpä luultavasti kristikunnan mestari ja kristinuskon perustaja pani ensimmäisen painoa siihen, että ihminen on henkinen olento, jumalan poika, jonka pitäisi tulla täydelliseksi niinkuin hänen taivaallinen isänsä on täydellinen. Ja tämän tähden huomaammekin, että kaikissa kristillisissä uskontokunnissa pannaan vaistomaisesti painoa juuri tälle opinkohdalle. Kun tutkimme evankeliumeja ja kristinuskon alkuperäistä muotoa ja ydintä, niin meitä vastaan huokuu henki, joka kehottaa meitä tähän suuntaan: »älkää mitenkään antako

itsenne mennä alaspäin, vaan pyrkikää aina ylöspäin, pois pahasta, ja tulette huomaamaan, että kuta enemmän kehitytte, sitä enemmän silmänne aukevat, ja te näette itsessänne pahaa, sellaista jota ette eilen sanoneet pahaksi, ja te näette että hyvän valtakunta jatkuu äärettömyyteen, että pitää ikuisesti pyrkiä eteenpäin, alati kehityä». Tämän hengen me huomaamme evankeliumeissa.

Se toinen mittapuu, minkä teosofia antaa meille, on niinmuodoin tämä: jos teille esitetään jokin oppi ja maailmankatsomus, niin tutkikaa, voiko teidän järkenne, sydämenne, omatuntonne sen hyväksyä, ja alkää luottako ainostaan omaan mielipiteeseen, omaan järkeenne, jollei se ole valistunut, vaan tutkikaa, mitä ihmiskunnan kehittyneimmät pojat ja tyttäret ovat sanoneet; tutkikaa, onko se oppi, jota teille opetetaan, yhtäpitävä ihmiskunnan suurten opettajain lausuntojen kanssa. Ja ottakaa elämä vakavalta kannalta, ymmärtäkää, että elämän tarkoitus on, että me pääsisimme yhä suurempaan selvyyteen ja tietoon. Tämä on Teosofisen Seuran toinen totuuden mittapuu.

Ja mikä on se kolmas? Se selviää Teosofisen Seuran kolmannesta tehtävästä ja pykälästä, joka kuuluu: T. S:n tehtävä on tutkia tuntemattomia luonnonlakeja ja ihmisen salaisia voimia.

Mitä tämä merkitsee? Se merkitsee, että vaikka ihmisen ymmärrys olisi kuinka valistunut, kuinka herännyt, niin hän ei tiedä totuutta, ennenkuin hän sen todella kokemuksesta tietää. Jos hän kirjallisten tutkimustensa nojalla on tullut vakuutetuksi siitä, että hän on henkinen olento, jonka elämän tehtävä on kehittyä ja joka monta kertaa syntyy maan päälle, ja jos hän on järjessään vakuutettu siitä, niin hänen pitää kuitenkin ymmärtää, että hän ei sitä asiata vielä tiedä. Mutta ihmisen päämäärä on päästä tietoon, ja sentähden pitää hänen tutkia tuntemattomia luonnonlakeja ja ihmisen salaisia voi-

mia. Sillä jos jälleensyntyminen on tosiseikka luonnossa, niin se on luonnonlaki, mutta ennenkuin tiedämme asian tarkoin, on tämä luonnonlaki meille tuntematon. Ja jos on totta, että me olemme Jumalasta lähteneitä henkiä niin se jumalallinen meissä on meissä piilevä, mutta samalla meiltä salattu voima. Ja sentähden pitää meidän ymmärtää, että ne luonnonlait, jotka nyt ovat meille tuntemattomille, ne ovat tunnettuja sille ihmiselle, joka on päässyt täydelliseen totuuden tietoon; jos hän todella on totuuden tietäjä, niin hän voi aivan varmasti sanoa, onko oppi ihmisen jälleensyntymisestä tosi vai ei, ja onko ihminen jumalallinen olento vai ei. Tämä tulee meidän ymmärtää, ja sentähden on meidän tunnustaminen, että jos emme näitä asioita tiedä, niin emme voi ratkaista niitä, emme ole oikeutettuja sanomaan, etteivät ne ole tosia. Me emme voi väittää, että esim. jälleensyntymisoppi ei ole tosi, tuo oppi, jonka niin suuret ihmiskunnan opettajat kuin Buddha, kuin Jeesus, kuin Krishna ovat todeksi tunnustaneet. Yhtä vähän olemme oikeutetut sanomaan, ettemme ole jumalasta lähteneitä henkiä, vaan meidän täytyy nöyrästi myöntää, että meillä ei ole sitä tietoa. Silloinkin, kun järkemme on valistunut ja ymmärryksemme on hyväksynyt nämä asiat, silloinkin ilolla tunnustamme, ettemme niitä vielä tiedä, mutta että tahtoisimme pyrkiä tietoon.

Ja onko nyt olemassa mitään tietä totuuden tietoon, voiko ihminen sen saavuttaa? Jos yksikin ihminen joskus on saavuttanut totuuden tiedon, niin se merkitsee, että se tieto pitää olla kaikkien saavutettavissa. Jos yksikin on sanonut itsestään: »minä olen löytänyt totuuden, minä tiedän totuuden. Olkaa hyvässä turvassa, veljeni!» -- niinkuin Buddha sanoi -- ja jos joku on uskaltanut sanoa: »minä olen tie totuus ja elämä» -- niinkuin Jeesus sanoi itsestään -- niin tämä osottaa meille, että muidenkin ihmisten

pitää päästä sellaiseen tietoon, muillakin ihmisillä pitää olla se mahdollisuus tarjona, että he voivat saavuttaa totuuden.

Tämän vanhan asian teosofinen liike taas muistuttaa meille ja se huutaa maailmalle: totuus on ja totuuden tieto, ja ihminen voi päästä totuuden tietoon; on ihmisiä, jotka ovat siihen tietoon päässeet, ja ne ovat iankaikkisesti eläviä, itsetietoisia olentoja, ne eivät luonnon pakosta synny uudestaan niinkuin muut. Jeesus ei ole kuollut, eikä Buddha, eikä Krishna, eikä Zoroaster, eikä yksikään niistä suurista, jotka ovat tehneet tämän elämän meille ihanaksi. Ne elävät vielä tänäpäivänä, ne ihmiset. Tätä tosiasiaa muistuttaa teosofinen liike meidän mieleemme ja se sanoo: te, jotka taldotte päästä totuuden tietoon, seuratkaa heitä, noita suuria ihmiskunnan mestareita, kulkekaa heidän jäljissään, tavoitelkaa sitä elämää, jota he ovat eläneet, ja te pääsette totuuden tietoon. »Tehkää niinkuin minä olen teille sanonut», lausui yksi näistä mestareista, »ja silloin tulee totuuden henki teidän luoksenne, ja ilmottaa teille kaikki».

Jospa me kaikki, me vähäuskoiset, jotka elämme tässä pimeässä maailmassa, jossa emme näe muuta kuin ulkonaisen kuoren emmekä tiedä, että elämä itsessään on näkymätön, että maailma on näkymätön ja että ihminen on näkymättömän maailman jäsen, — jospa me vähäuskoiset ymmärtäisimme ja uskoisimme, että niitä suuria ihmisiä on olemassa, jotka ovat ratkaisseet elämän arvotuksen ja löytäneet totuuden! He seisovat aina ja ikuisesti koko tämän ihmiskuntamme takana, elämän sydämessä, ja odottavat odottamistaan, että silloin tällöin joku ihminen tulisi heidän luoksensa, joku yksityinen olento nousisi heidän temppeliinsä, laskeutuisi polvilleen ja tunnustaisi: »minä olen äärettömän pieni, mutta minä haluan tulla teidän kaltaiksenne, haluan tulla yhtä jaloksi ja yhtä puhtaaksi kuin te. Auttakaa

minua, te opettajat, jotka olette kulkeneet edellä! Neuvokaa minua, millä tavalla minun tulee elää, jotta en hukkaan eläisi, vaan jotta elämästäni olisi sitä hyötyä, jota sillä on tarkotettu.»

Oi, miksi me ihmiset vaeliamme pimeydessä emmekä tiedä, mitä elämä on? Ymmärtäkäämme, että on olemassa niitä, jotka ovat päässeet totuuden huipulle ja tulleet täydellisiksi, niinkuin heidän taivaallinen isänsä on täydellinen, ja jotka nyt suovat ja toivovat, että mekin kulkisimme heidän jäljissään. Ja tietäkäämme, että se ihminen, joka tahtoo kulkea noiden suurten olentojen jäljissä, luopua kaikesta pahasta, kehittää itsessään ja muissa kaikkea hyvää, ja tahtoo tehdä itsestään välittäjän, jota henkiset ja jumallaiset voimat voivat käyttää elämän työssä, että se ihminen, jonka tahto on näin puhdas ja jalo, hän pääsee vähitellen tietoon ja totuuteen, tietoon siitä, kuka hän on ja mitä elämä on.

Ja sentähden Teosofinen Seura sanoo: kolmas mittapuu on se, että totuus on jotakin, jota meidän pitää tietää ja totuutta ei voi saavuttaa muulla tavalla, kuin että itse pyrimme ja ponnistamme valoa kohti, jumalan luo, sen isän luo, josta olemme lähteneet; muulla tavalla emme pääse totuuden tietoon.

Kulkekaamme siis pyhyiden tietä, puhtauden, veljesrakkauden ja totuuden, rehellisyyden ja nöyryyden, kaiken jalouden ja kauneuden tietä! Koettakaamme elää sitä elämää, jota ihmiskunnan jalot pojat ovat eläneet ja silloin saamme nähdä, että totuuden tieto, Jumalan tunto on olemassa. Tätä teosofinen liike opettaa ja tahtoo maailmalle neuvoa.

Pekka Ervast.

Astrologia.

III.

Tällä kertaa tahdomme tarkastaa kiertotähtiä, niiden ominaisuuksia ja mitä ne missäkin asennossaan vaikuttavat.

Jos alamme sisältäpäin, auringosta, on ensimmäinen

Mercurius.

Tämä tähti on hyvin muuttuvainen, siltä puuttuu niin sanoakseni omaa selkärankaa, sillä se saa vaikutuksensa ja värityksensä niiltä kiertotähdiltä, joiden yhteyteen se joutuu. Merkuriuksella on tekemistä ihmisen järkipäisten ja älyllisten ominaisuuksien kanssa ja vaikuttaa erittäinkin *muistiin*. Sitä on aina kutsuttu »jumalien sanansaattajaksi», ja tämä nimitys osoittaa sen toimittavan välittäjän tehtävää. Se saa aikaan hieman ärtyisän, vilkkaan ja toimeliaan luonteensävyn sekä taipumusta kirjalliseen toimintaan, puhumiseen, kirjottamiseen, matkustukseen, terveydenhoitoon, kemiaan y. m. sekä kaikenmoisiin ihmisystävällisiin yrytyksiin.

Venus.

Tämän kiertotähden vaikutus on lempeä, sopusointuinen ja onnellinen. Venushan on rakkauden jumalatar; henkilöt, joihin sillä on vaikutusta, ovat lämminsydämisiiä ja hellästi kiintyviä sekä taipuvaisia iloisuuteen ja huvituksiin. Lisäksi heillä on taiteellisia ja ihanteellisia taipumuksia; heitä ohjaa tunne ja intuitsioni enemmän kuin järki.

Mars.

Mars on Venuksen vastakohta ja positiivinen napa. (Venus on negatiivinen). Venus on rakkaus — Mars intohimo. Mars osottaa etupäässä ulospäin suunnattua *tarmokkuutta*, vaan se on hävittävää laatua. Jumalustaruissa on Mars sodan jumala. Hän antaa rohkeutta, voimaa ja yrittäväi-

syyttä sekä innostaa sankaritekoihin ryhtymään. Kiivaudessaan saattaa hän tehdä monta »tyhmää» tekoa. Hän on suuri intoilija eikä välitä hengestä ja turvallisuudesta, ei omasta eikä muiden, kun on taisteltava jonkun asian puolesta. Kehittyneessä ihmisessä Mars osottautuu hillittynä henkisenä voimana.

Jupiter.

Tämä on »suuri hyväntekijä», onnen ja menestyksen tähti, »jumalien isä»! Sen olemus on rauha, siveellisyys ja oikeus yhtyneenä myötätuntoon ja sääliin. Sen terveellisten säteitten turvissa syntyneet henkilöt ovat iloisia, toivehikkaita, vakavia, vilpittömiä ja lämminsydämisiiä sekä esiintyvät mielellään suojelevan arvokkaina. Sen korkein ominaisuus on kenties harras alttius. Nurjassa muodossaan se osottautuu ylimielisyytenä ja tekopyhytenä.

Saturnus.

Saturnus on Jupiterin negatiivinen napa. Se on luonnoltaan kutistava ja rajottava, kun taas Jupiter on laajentava. Saturnus on jäykän, järjestetyn ja sitovan toimintansa kautta myöskin terveellinen vastapaino Marsille, jota se myöskin seuraa kehityssarjassa (Mars—kama, Saturnus—alempi manas). Se edustaa siten ajattelua, ymmärrystä. Sen turvissa syntyneet henkilöt ovat tyyneitä, kylmiä, askeettisia, syvämietteisiä, säästävääisiä ja viisaita. Harvoin he puhuvat, mutta heidän sanansa ovat painavia. Jos se horoskopissa on epäedullisessa asemassa, aikaansaapi se synkkämielisyyttä, epäilyksiä ja pelokkaisuutta sekä hankkii monenlaatuisia esteitä ja vaikeuksia. — Sen voima on lujuuudessa ja kestävyudessa.

Uranus.

Uranus katsotaan olevan niin sanoakseni Merkuriuksen korkeampi oktaavi, ja edustaa niinmuodoin abstraktista

ajatuskykyä, joka on ennakkoluuloista vapaa eikä anna yleisten ajatus- ja käytöstapojen sitoa itseään. Tämän kiertotähden ohjaamat henkilöt ovat sentähden sangen omintakeisia, joskus nerokkaitakin ja harrastavat metafyy-sillisten ja outojen kysymysten tutkimista ja keksintöjen tekemistä. Olen ennen kutsunut tätä tähteä salama-uudistajaksi. Se vaikuttaakin monasti kuin salama, äkkinäisesti ja odottamatta, mutta puhdistavasti. Se on äkillisten tapaturmien tähti fyysilliseen tasoon nähden.

Neptunus.

Neptunus, Venuksen korkeampi oktaavi, edustaa korkeimmassa muodossaan ollen henkistä uhrautuvaisuutta. Se suopi myöskin intuitsionikykyä ja psyykkisiä taipumuksia. Koska se nykyiseen ihmiskuntaan nähden aikaansaa sekasortoa, voitaisiin sitä kutsua nerokkaisuuden ja hulluuden väliseksi yhdyssiteeksi. Nykyajan ihminen itse asiassa ei osakaakaan hyvin ottaa vastaan tämän kiertotähden eteerisiä värähdyksiä (sama koskee, joskin vähemmässä määrin, Uranustakin); ja nämä värähdykset saattavat sentakia väärentyä niin, että näyttäytyvät humpuukina ja kaikenmoisin hulluina ja salakavalina vehkeinä.

Kuu ei ole luonteeltaan ollenkaan itsenäinen. Se toimii paremminkin muiden taivaankappalten vaikutusten kokoojana ja heijastajana. Varsinkin on sillä yhteyttä ihmisen »luonnollisten» vaistojen, hänen »personallisuutensa» kanssa. Ne henkilöt, jotka erikoisesti ovat kuun vaikutuksen alaisia, ovat epävakaisia, vaikutteille alttiita, haaveellisia ja kuvittelukykyisiä.

Aurinko on aurinkokunnan keskus ja sydän ja edustaa astrologiassa myöskin meidän sisintä olemustamme, perusluonnettamme, yksilöllisyyttämme. Se niin sanoakseni antaa eloa kaikelle ja on alkulähde kaikkien niiden voi-

main ja värähdysten, jotka risteilevät aurinkokunnassamme ja joita kuu ja kiertotähdet, vieläpä eläinradan merkit imevät itseensä, muuttelevat ja taas heijastavat. — Kun auringolla on huomattava asema horoskopissa, suopi se ylevyyttä (joskus ylpeyttä), vallanhimoa, rohkeutta, toivehikkuntaa ja tahdonlujutta, ja hyvin edullisessa asemassa ollen suopi se menestystä, virkaylennystä ja etevän aseman.

Nyt syntyy kysymys: Missä tapauksessa (=milloin) joku tähti *) horoskopissa esiintyy s. o. vaikuttaak erikoisesti? Ensinnäkin silloin kun se on nousemassa, tai vielä paremmin kun se »hallitsee» nousevaa merkkiä, jolloin sitä kutsutaan »hallitsevaksi tähdeksi». Ihminen sanotaan olevan syntynyt hallitsevan tähden alla. Että tähti »hallitsee» jotakin merkkiä, merkitsee, että se etupäässä tämän merkin välityksellä vaikuttaa. Niinpä aurinko hallitsee Leijonaa, kuu Krapua, Merkurius Kaksoisia ja Neitsyttä, Venuks Vaakaa ja Härkää, Mars Oinasta ja Skorpionia, Jupiter Joutsimiestä ja Kaloja, Saturnus Vesimiestä ja Kaurista, Uranus luultavasti Vesimiestä ja mahdollisesti Skorpionia, Neptunus luultavasti Kaloja. Jos siis joku henkilö on syntynyt esim. Vesimiehen noudessa, niin on Saturnus hänen hallitseva tähtensä, mutta mitä korkeammalle hän on kehittynyt ja mitä enemmän hän on onnistunut vapautumaan aineen (=Saturnuksen) kahleista, sitä enemmän vaikuttaa Uranus hänen elämänsä.

Sitäpaitsi on joku tähti »vahva» horoskopissa, kun se on jossakin sen neljästä kulmasta, siis joko keskitaivaalla (seniitissä) tai vastaisella kohdalla (nadiirissa), itäisellä tai läntisellä taivaanrannalla, sekä jos sillä on vahvoja »aspekteja». Aspektilla tarkotetaan tässä tapauksessa kahden tähden

*) Tähän nimitykseen luemme paitsi kiertotähtiä kuun ja auringonkin.

välistä etäisyyttä longituudeissa, ja tämä etäisyys lasketaan asteissa, kun koko eläinrata tietysti käsittää 360 astetta (kuten jokaisen ympyrän piiri). Kuitenkin kutsutaan aspekteiksi vain muutamia vissejä välimatkoja, etupäässä 0, 60, 90, 120 ja 180 astetta jotka nimitetään järjestyksessä yhdessä-olemiseksi, sekstiiliksi, neljännyksessä-olemiseksi, trigoniksi (kolmioksi) ja vastuksissa-olemiseksi. Jos esim. aurinko on 90° etäällä Marsista, niin sanotaan näiden olevan täsmällisessä neljännyksessä toisiinsa. Jos etäisyys on 88° tai 92° , on neljännyksessä vielä vahva, mutta 82° tai 98° etäisyydellä on tämä aspekti jo heikko. Luetelluista aspekteista sanotaan trigonia ja sekstiiliä hyväksi, neljännyksessä- ja vastuksissa-olemista huonoiksi sekä yhdessä-olemista hyväksi hyvien ja pahaksi pahojen tähtien välillä. Auringon ja Marsin neljännyksessä-olo esim. merkitsee oikeastaan epäsoinnusta suhdetta sisäisen henkisen tahdon ja himoluonnon välillä, kun taas kolmio- aspekti niiden välillä osottaa niiden suhteen olevan sopusointuisen, molemmat aspektit antavat elinvoimaa, itsenäisyyttä ja päättäväisyyttä.

Nämä ja monet muut seikat tulee ottaa huomioon arvosteltaessa eri kiertotähtien voimakkuutta, ja tähän perustuu suureksi osaksi horoskopin tulkitseminen.

Vielä aspekteista muutama sana. Syystäkin saatatta joku kysyä: Kuinka aspektit voivat semmoisen vaikutuksen aikaansaada? Vastaukseksi lienee parasta ottaa vertaus musiikin alalta. Jos annetaan yhtäaikaa soida kaksi eri ääntä, syntyy joko sointu tai epäsointu, riippuen siitä, ovatko eri värähdykset sopusoinnussa toistensa kanssa, vai ei. Jos molemmat säveleet ovat samankorkuisia, niin ne sulautuvat yhteen enemmän tai vähemmän täydellisesti ja siten syntyvän soinnun kauneus riippuu tässä tapauksessa sävelten sointisävelystä. Kaksi kiertotähtiä, jotka ovat määrättyssä asennossa

toisiinsa, lähettävät maahan värähdyksiä, jotka siellä kohtaavat toisensa, muodostaen määrätyn kulman. Jos tähtien välimatka on 90° , tulee luonnollisesti kulmakin olemaan 90° , ja tämä *kulma* se oikeastaan synnyttää aspektin, sillä siitä riippuu, kohtaavatko värähdykset toisensa sopusoinnussa vai synnyttävätkö epäsoinnun. Hyvä tähti huonossa aspektissa on verrattavissa epäonnistuneeseen hyvän tahtoisuuteen, kun taas paha tähti hyvässä aspektissa opettaa meitä huomaamaan, että kysymyksessä oleva »tähti» ei oikeastaan olekaan »paha». Itse asiassa tuskin löytyy mitään, joka paremmin opettaisi meitä huomaamaan, että kaikki, niin hyvä kuin pahakin, on *suhteellista*, kuin juuri aspektit.

Löytyy yksinkertainen keino saada selville aspektien vaikutus jokapäiväiseen elämään. Pankoon lukija merkille ärtysisen tuulensa niinä päivinä, jolloin kuu on huonossa aspektissa Marsin suhteen, sekä iloisen toimeliaisuutensa, silloin kun aspekti on hyvä. Tämä etupäässä soveltuu niihin, jotka ovat syntyneet siihen aikaan vuorokautta, jolloin aspekti on täsmällinen. Mutta ei aina saata odottaa samoja tuloksia, sillä erilaisia vaikutuksia on paljon, ja näiden satunnaisten aspektien vaikutuksen saattavat jopa kokonaan tyhjäksi tehdä n. s. etenevät (progressiiviset) aspektit, jotka kestävät viikkoja ja kuukausia. Mutta tarkastakoon asianomainen itse asian laitaa. — Kuu saa hyviä aspekteja Marsista heinäkuun 2 p:nä k:lo 5,38 e. p. p., 11 p:nä k:lo 12,20 e. p. p., ja 30 p:nä k:lo 7,20 j. p. p.; elokuun 8 p:nä k:lo 8,38 j. p. p. (sekalainen päivä) ja 28 p:nä k:lo 7,52 e. p. p. — Huonoja aspekteja Marsista sattuu kesäkuun 22 p:nä k:lo 3,42 j. p. p., 30 p:nä k:lo 12,50 e. p. p. (29 on myös huono päivä), heinäkuun 6 p:nä k:lo 11,5 e. p. p., 13 p:nä k:lo 1,22 j. p. p., 21 p:nä k:lo 11,7 e. p. p. ja 28 p:nä k:lo 2,28 j. p. p. (tämä päivä on sekalainen); elokuun 11 p:nä k:lo 10,27 e. p. p.,

* 14 p:nä k:lo 12,44 j. p. p., 19 p:nä k:lo 5,45 e. p. p., 26 p:nä k:lo 2,50 e. p. p. ja 27 p:nä k:lo 3,22 e. p. p. *) Nämä laskut on tehty Helsingin meridianin mukaan. Amerikassa asuvat maamiehemme saavat vähentää keskimäärin seitsemän tuntia luetelluista ajoista. Tunti ja minuutti on mainittu ainoastaan niitä varten, jotka sillä hetkellä ovat syntyneet. Aspektin vaikutus kestää monta tuntia ennen ja jälkeen mainitun hetken.

Meidän ei tietysti pidä hetkeksikään käsittää tätä fatalistisesti, s. o. kumoamattomaksi sallimukseksi. Meidän tehtävämme on parhaimmalla tavalla käyttäen hyväksemme tähtien vaikutukset, vieläpä niinkin että koetamme muuttaa »huonoja» aspekteja hyväksi — toisin sanoen »kääntää kaikki parhaan päin.»

Uraniei.

Sossiima,

muuan venäläinen apostoli.

Meille on Venäjältä lähetetty kertomus, joka osottaa, kuinka aivan oppimattomalle ja siveellisesti heikolle ihmiselle saattaa avautua ihmeellinen totuuden tieto, kun hän hartaasti alkaa etsiä valoa itselleen ja veljilleen. Kertomus on seuraavanlainen:

Samaran kuvernementissa eli köyhä talonpoika, Sossiima Shiroff. Hän oli kreikkalaiskatolilainen, kävi ahkerasti kirkossa, palveli pappeja ja noudatti uskollisesti kirkkonsa sääntöjä ja dogmeja. Hän oli niin oppimaton, ettei osannut edes lukea, nautti ahkerasti väkeviä ja nähtiin usein humalassa. Kyöhyiden pakosta hän vihdoin jätti kotinsa, omainsensa ja syntymäseutunsa ja lähti Kaukasiaan etsimään parem-

paa toimeentuloa. Kymmenen vuotta hän siellä viipyi, ja kun hän palasi, näkyi heti, että hänessä oli tapahtunut suuri muutos. Hän ei enää kirkossa käynyt, ei rukoillut, ja papeista puhui hän ankarasti moittien. Mutta hän oli kokonaan lakannut ryyppäämästä, ei enää loukannut ketään ja häväistykseen ei hän vastannut mitään. Joutohetkinsä käytti hän yksinomaan evankeliumien ja Vanhan Testamentin lukemiseen (poissaollessaan oli hän oppinut lukutaidon). Hänen vaimonsa oli vieraalla seudulla kuollut ja palatessaan oli hänellä kolmenvuotias poika muassaan, jota hän sangen hellästi rakasti ja josta hän ei hetkeksikään eronnut.

Sossiiman usko.

Sossiima uskoo Jumalaan, uskoo, että Hän on kaikkialla oleva, mutta hänellä on omat käsityksensä Jumalasta. Jumala ei ole mikään luonnosta ja maailmasta erotettu, vaan hän on kaikessa: puissa, maassa, vedessä, jokaisessa näkyvässä kappaleessa — Jumala on maailma. Ja jokaisessa ihmisessä asuu Jumala. Jumala on se hyvä, mikä ihmisessä on. Hän on rakkaus. Mutta kukaan ei voi Häntä nähdä, kukaan ei ole Häntä milloinkaan nähnyt. Kolminaisuutta Sossiima ei tunnusta. Jeesusta Kristusta ei hän pidä jumalana, vaan uskoo, että hän oli ruumiissa syntynyt niinkuin tavallinen ihminen, mutta hengessä ilmestynyt (osotti henkisen suuruutensa.) Saman voi tehdä jokainen, joka oikein vaeltaa ja evankeliumin käskyjen mukaan elää. Kaikki sakramentit Sossiima tykkönään kieltää. Hän ei näe niissä hyötyä, ei merkitystä. Ainoastaan rukouksen hän tunnustaa, mutta kirkkoa ei tarvita rukousta varten; kaikkialla saattaa rukoilla, sillä pitää rukoilla sielussa sisällisesti, niinkuin Jeesus opetti tekemään. Sossiima ei usko löytyvän paratiisia autuaitten asuntona, eikä helvetin piinapaikkaa kadotetuita var-

*) Tämän yhteydessä huvittanee kuulla astrologien ennustukset tämän kesäisistä ilmoista: kesäkuu kaunis, etenkin keskivälillä, heinäkuu epävakainen, elokuu parempi.

ten, vaan ne ovat ihmisessä itsessään. Viimeiseen tuomioon ja kuolleitten ylösnousemiseen ei hän myöskään usko vaan hänellä on omat mielipiteensä kuolemanjälkeisestä elämästä. Kuoltua ihmisen ruumis muuttuu mulaksi, mutta sielu liitelee jonkun aikaa ilmassa ja siirtyy senjälkeen uuteen ihmisruumiiseen. Töistään saa ihmisen palkan maan päällä, nim. sisäisen tyydytyksen, silloin kun hän on tehnyt oikein. Ihmisen tulee etsiä totuutta ja löydettyään sen, elää evankeliumien mukaan ja on silloin sielussaan tunteva paratiisin. Pahoista töistään saa ihminen maalliselta oikeudelta rangaistuksen, mutta jos hän sen välttää, niin kuollessaan hänen sielunsa, joka on iankaikkinen, muuttaa asumaan toiseen ruumiiseen, joka varmasti saapi kärsiä siitä, mitä se sielu ennen on pahaa tehnyt. Vaikka Sossiima ei usko kirkon paratiisiin, uskoo hän, että on tuleva aika, jolloin taivaan valtakunta on maan päällä toteutuva rauhassa ja rakkaudessa. Sossiima sanoo, että kreikkalaiskatolilainen oppi on kokonaan turmeltunut, kun suuret kirkolliskokoukset ovat väärentäneet Jumalan lain. Hän on hyvin työteliäs ja tunnollinen ja sanoo: työ on elämän perustus, ainoastaan työ antaa meille oikeuden nauttia elämän hyvyyksistä; mitä työlläni olen ansainnut, se ainoastaan on omaani.

•

Kaukasiassa ollessaan hän usein saarnasi. Mutta viranomaiset alkoivat vainota häntä, niin että hänen täytyi pöytä kotiseudulleen. Mutta siellä sai hän kuulla, että kaikki hänen omaisuutensa oli jaettu kyläkunnan kesken, kun ei hänestä oltu mitään kuultu. Siten hän tuli kerjäläistä köyhemäksi, kerjätä ei hän voinut ja työnsäkin oli vaikeutettu: hän oli poliisin valvonnan alainen eikä saanut liikua kaukana. Mutta onnettomuksistaan huolimatta ei hän voinut olla saarnaamatta. Hänen puheensa oli

vakuuttavaa ja tulista ja teki syvän vaikutuksen.

Mikä tätä apostolia odotti? Siperia. Hän tiesi sen eikä pelännyt. Ainoa toivonsa oli saada olla rakkaan poikansa seurassa ja ottaa hänet mukaansa.

Nämä asiat tapahtuivat 15 vuotta sitten. Miten Sossiiman laita nyt on, onko hän Siperiassa vai onko hän jo kuollut, sitä ei kirjeenvaihtajamme tiedä.

Sydänsuru.

IV.

Mikä säteilevä syksy-aamu, mikä pikkulintujen viserrys kuuluukaan lehdettömästä koivusta majan luona! Väinö-vanhus, joka oli valvonut koko yön rukoillen ja mietiskellen, lähenei akkunaa ja avasi sen selkoselälleen. Raitis aamuilma virtaili sisälle ja lyöttäytyi huone-pahasen pienimpäänkin soppeen. Ja katso, huoneen lavitsalla lepäsi tyttö, nuori ja kalvas kuin aamunkoi, mutta suloisesti hymyten uinuessaan. Eikä tuulen henki joutunut hämilleen, vaan suihkasi suudelman tytön rusottavalle poskelle.

Ukko seiso i akkunaa luona ja katse i, kuinka auringon säteet laaksossa leikkittelivät aamusumukossa. Hän näki, kuinka sumukko vastusti ja taisteli viimeiseen saakka olemassaolonsa puolesta, mutta mitenkä se valon voittokulun edeltä murtui ja häi veni avaruuteen.

Ja viisas Väinö puheli itseksensä:

»Saako vanhuskin vielä riemuita? Koittaako hänelle päivä, syttyykö aamutähti? Katso, idässä valo jo säteilee ja hajottaa epäilysten sumukkoa.

Sinä heikko, et luottanut taivaan voittoon. Nyt herää hän uuteen eloon, ja viisauden aurinko tulee loistamaan läpi vuosisatojen. Niin, henki on voitokas.»

Ja ukko hymyili onnekasta hymyä. Silloin kuului keveitä askeleita hänen takanaan ja kaino ääni kuiskasi: »Iso-isä.»

Vanhus kääntyi ja siinä seiso i Liisa, jälleen löydetty, hyväilevän aamutuulen herättämänä, mutta sulounten purpurahohde kasvoillaan. Hänen katseensa oli taivaan säteilevä, mutta samalla kumman kysyväinen, ikäänkuin sielu, kahta maailmaa silmäiltyään, olisi ollut epätietoinen kumpaanko se kuului.

»Isoisä», hän kuiskasi vapisevalla äänellä; »niin kumma uni, niin elävä uni ... vai oliko se unta?»

»Ei se ollut uni, vaan silmäys todellisuuden maailmaan», viisas vastasi, ikäänkuin olisi tietänyt mitä tyttö tarkoitti. »Nyt olet nähnyt sen, mitä olet kaivannut. Peittämätön totuus on näyttänyt sielullesi, kuka ihminen on. Tule, lapseni, istahtakaamme tuolle lavitsalle, ja kerro minulle kaikki, mitä olet kokenut henkien avaruudessa, ennenkuin muisto niistä häipyy aistien maailmassa.»

Ja hän talutti vapisevan tytön penkille; he istuutuivat vieretysten ja Liisa alkoi puhua hiljaa ja uneksivalla äänellä:

»Kuinka sen voinenkaan kertoa isoisä? Oi, olin vapaana kuin pilvien tasalla lentelevä lintu ja loistavapukuinen enkeli seiso i edessäni. Se olit sinä, etkä kumminkaan sinä. Hän pyysi minua seuraamaan itseänsä. Me astelimme helmistä kudotun, taivaankaarena loistavan sillan ylitse ja saavuimme maahan, jonka pientareet hohtivat hopeana. Olimme ikäänkuin korkealla vuorella ja käyskentelimme hui-talepukuisten pikku enkelien keskitse. Ja saavuttuamme sen huipulle väreili ilma ympärillämme kultaa hohtaen. Ah, siellä istui kehässä loistavia miehiä, kaikki kauniita kuin jumala itse; ja minä tahdoin notkistaa polveni rukoukseen, mutta korkein heistä puhutteli minua ystävällisesti: »Tervetuloa luoksemme, sinä maaemon lapsi,

sinut on tuotu jumalien maihin. Sinulle on suotu elävänä astua tänne, sillä sinua hiuduttaa viisauden jano. Koska aikeesi on hyvä ja sydämesi puhdas, saat heittää silmäyksen salatun maailmaan. Palaja takasin ihmisten luokse ja vie mukanas i viesti taivaan valtakunnasta. Eläville rauhaa, valoa pimeyteen, totuutta ja rakkautta maailmalle.»

»Niin hän puhui ja kaikki kuiskasivat: »rauha», ja silloin väreili koko luomapiiri autuaassa ihastuksessa. Mutta enkelini nosti kätensä ja viittasi avaruuteen. Käännyin ja katselin kauas ympärilläni. Oi, mitä näin, koko maailma avautui silmilleni, koko elämä näyttäytyi katseilleni.

»Ja katso, silloin esiintyi taulu, jonka päälle oli hopeahohteisilla kirjaimilla kirjoitettu: Mikä on ollut.

»Minusta tuntui niin oudolta, taulua katsellessani. Siinä oli itkevä tyttö ja hänen edessään seiso i nuorukainen. Hän oli rakastanut tyttöä, mutta nyt hän sanoi hänelle jäähyväisensä. Ja tyttö rukoili polvillansa, että nuorukainen ei häntä hylkäisi. Mutta silloin näkyi loitommalla vielä toinen tyttö, kauniimpi kuin ensimmäinen; ja nuorukainen työnsi itkijän luotaan ja riensi toisen luokse, joka myöskin häntä rakasti.

»Ja sydäntäni kirveli. Sillä saato i nähdä heidän sieluunsa ja näin, että he kaikki rakastivat toinen toistansa. Oi, miksi heidän ruumiinsa vaelsivatkaan sokeudessa; miksi eivät he tiedneet, että he rakastivat toisiansa? — Mutta sitte näin pieniä, kummallisia olentoja, jotka tulilangoilla olivat kiini heidän ruumiissaan; ne vetivät sokeita minne tahtoivat ja sokasivat heitä yhä enemmän. Näin vielä, että sama oli kaikkien ihmisten laita, ja se oli niin surullista.

»Mutta silloin ilmestyi äkkiä toinen kuva, joka tuntui minusta vieläkin oudommalta. Sen yläpuolelle oli kirjoitettu purppurahohteisilla kirjaimilla: Mikä on, — ja sekin esitti poikaa,

joka heitti tytön suremaan, mutta tyttö eli vanhan vaimon — äitinsä — kanssa.

»Ja tiedätkös, isoisä! Minä tunsin henkilöt. Poika oli edellisen taulun itkevä tyttö, tyttö oli poika ja äiti oli toinen tyttö. Ja minä hämmästyin ja säikähdin.

»Silloin enkelini selitti:

»Kun henget lepäävät jumalan luona, rakastavat he toisiaan, mutta heidän astuessaan ulos jumalasta, tehdäkseen työtä, he unohtavat sen. Mutta jumalan laki on rakkaus ja se käskää henkiä rakastamaan silloinkin, kun he työskentelevät ja kärsivät. Sentähden, kun henget astuvat ruumiin pimeyteen, eivätkä tunne oman valonsa lämpöä, yhtyy luonnon voima heidän ruumiisensa, ja niin tuntevat he vetoa toiseen toiseen; siten he oppivat lopulta rakastamaan ja monen onnistumattoman kokeen perästä he tulevat tuntemaan oman olemuksensa. Tarkastele näitä kolmea henkilöä molemmissa tauluissa. Ensimmäisessä on itkevä tyttö ainoastaan luonnonvoiman leikkipallo, ja pojan tunteet ovat jo kylmenneet häntä kohtaan; hän rakastaa toista tyttöä. Seuraavassa taulussa näet, että toinen tyttö on äitinä sille pojalle, jota hän viimein rakasti, joka nyt on hänen tyttärensä, ja oppii rakastamaan ilman intohimoa. Mutta poika edellisessä taulussa rikkoi rakkauden käskyä, kun hän hylkäsi rakastamansa tytön. Siksi saa hän nyt tyttönä kokea samaa kärsimystä, kädessä, jonka silloin hylkäsi.

»Kunmallista, sanoin, mutta eikö tyttö, joka sittemmin tuli äidiksi, myöskin rikkonut rakkauden lakia, kun hän antoi rakastettunsa hyljätä toisen? Eikö hänelle siitä ilmoiteta?

»Tietenkin; katso!»

»Ja minä katselin toista taulua: se jakautui kolmeen osaan. Ensimmäisessä kuvassa olivat kaikki henkilöt iloisia ja onnellisia. Nuorukainen ja tyttö rakastivat toiansa, äiti rakasti heitä molempia. Hän siis oli eniten oppinut rakkaudesta. Toisessa kuvassa hyl-

käsi poika tytön — ja kolmannessa kuoli äiti surusta.

»Mutta samassa tunsin ankaran iskun sydämessäni ja kuulin äänen, ikäänkuin kaukaisena kaikuna huutavan »Liisa». Silloin heräsin, isoisä, siinä oudossa, hirvittävässä tunteessa, että tyttö toisessa taulussa olin minä — ja, että myöskin olin poika ensimmäisessä taulussa.

»Sano minulle, isoisä, nyt en enää ymmärrä, vieläkö uneksin vai olenko valveilla? Rinnassani asuu vielä onnellinen tunne, että olen ollut jumalien luona ja puhunut enkelien kanssa, mutta isoisä, mitä nuo taulut merkitsivät ja minkätähden olen näin rauhaton?

»Olenko sitte ollut ennenkin täällä maailmassa? Olenko jo ennen elänyt tätä elämää?»

Liisa tarttui vanhuksen käteen ja katseli häntä rauhattomana kysyvästi silmiin.

Mutta viisas Väinö nousi ja sanoi vakavasti:

»Sinä sen sanoit, lapsi.» Hän astui akkunan luokse ja viittasi poikansa-tyttären tulemaan luoksensa.

»Katso, missä ihanassa maailmassa me ihmiset elämme, katso, mikä kauneus tuhansissa eri väreissä kaikkialla hohtaa! Kukkasia kasvaa ja lakastuu, kesäiloa seuraa talvi, ja yö sulkee mustaan syliinsä päivän — mutta jälleen voittoa kesä kylmän ja lumen, maan povesta nousee uusia kukkia, ja yön jälkeen tuopi aurinko uuden päivän. Muodot syntyvät ja kuolevat, mutta elämä on yksi, henki on yksi, ja sen olemus on kuulematon. Se luopi ja hävittää, muodostaa ja rikkoo, mutta itse on se vapaa ja iankaikkinen. Niin on ihmisenkin laita. Hän on henki — henki hän on. Hän ottaa itselleen ruumiin ja heittää sen pois, hän ottaa itselleen uuden ja kuluttaa sen loppuun, eläen aikakausten lävitse. Hän on kuulematon, oi, miksikä ihminen suree?

»Tyttäreni, taivuta sydämesi juma-

lan ihmeelle. Kaunis on elämä, kaunis on kuolema, ihminen on henki. Hän käy elämästä elämään ja kokoa viisautta. Ja joka askeleella, jonka hän ottaa, kasvaa hänen sydämensä — yhä syvemmin ja syvemmin hän oppii olemustansa tuntemaan — lopuksi hän syleilee rakkaudessaan kaikkea elävää.

»Lapsi, miksikä surra? Katsele eteenpäin, sinun olemuksesi on iankaikisuudessa, sinä elät alati, ja rakkauden sammumaton tuli kannattaa sinua. Mitä ovat maalliset ilot? Hetken mielikuvitus. Mitä ovat maalliset surut? Tuskallista syntymistä suurempaan viisauteen, suurempaan onneen, suurempaan rakkauteen.

»Oi, astu uuteen elämään! Sinä olet vastaanottanut tiedon tulikasteen. Silmäsi ovat auenneet; nyt voit katsella; nyt näet hengen, missä ennen näit ainoastaan muotoja; nyt näet elämän, missä ennen näit ainoastaan tuskaa ja kuolemaa; nyt näet rauhaa, iloa ja täyteläisyyttä, missä ennen näit ainoastaan tyhjyyttä. Ole vahva ja käy käsiiksi työhösi!

»Ihmiset ovat henkiä, he rakastavat toinen toistansa. Mene ja ilmota se heille! Sinä olet ikäsi keväässä nähnyt totuuden.

»Oi, ihana osasi, että saat auttaa. Se, se on suuri salaisuus. Ihmisten täytyy oppia rakastamaan, että he oppisivat auttamaan. Totinen työ, jumalan työ, on auttamista. Tyttäreni, rakkaani, olet saanut kyvyn, älä sitä myy, älä anna sen hivuuttaa itseään. Seuraa enkelin neuvoa ja vie taivaan sanoma murehtivalle maailmalle.»

Vanhus vaiken, suuria kyynel-karpaloita vieriskeli hänen ryppyisille poskilleen.

Mutta Liisa hiipi hänen rinnoilleen ja sanoi hiljaa, sointuvasti:

»Isoisä, kuinka suurta se on, kuinka kaunista! Minä tunnen ihmisen, tunnen jumalan hengen; nyt on Liisa kuollut eikä enää sure — oi, kuinka Aarnoa rakastan ja sinua ja äitiä, joka kuoli, ja kaikkia — kaikkia. Näetkö,

enkelit ympäröivät meitä, ja sinä, iso-isä, olet yksi niistä — nyt vasta tunnen sinut — he kuulevat lupaukseni ja katselevat minua lempeästi hymyillen. Niin, minä lupaan koko sielustani, että seuraan heitä ja sinua, autan ihmisten lapsia ja vien lohdutusta kärsiville. Minä tulen julistamaan heille totuutta, ja näyttämään heille tietä jumalan luokse ja opetan heitä rakastamaan — ja kaikki hyvät voimat, te tulette minua auttamaan. Isä, anna minulle siunauksesi!»

Mutta aamuauringon säteet heijastuivat ukkoon, joka painoi nuorta tyttöä rinnoilleen, ja linnut iloitsivat puiden latvoissa.

Elia Vera.

Nirvâna.

*Pyhän Gangeen rannoilla valtaavan,
mi Indian suuren on kehto,
Käy bramiini miettien nirvânaa:
vain puhtaat sielut sen helmaan saa. —
Elo tää yhä uuden on ehto.*

*Toki vapaus kaukana häämöittä,
ikityhjyyden villedä lehto.
Mikä nirvâna on, mitä autuus on?
ikihaaveiden maailmako loppumaton,
utupilvissä uinuva ehtoo?*

Valfrid Hedman.

Matkoiltani.

III.

Toukokuulla en ole saanut pitää montakaan esitelmää. Kauniit kevät-ilmamat ovat houkutelleet ihmisiä luonnon helmaan, joten kuulijakunta on ollut hyvin pieni niissäkin paikoissa, joihin minua on nimeenomaan kutsuttu.

Toukokuun ajalla olen saanut pitää ainoastaan seitsemän esitelmää, nimittäin kaksi Lahdessa, yhden Hämeenlinnassa ja neljä Turussa.

Lahdessa käynnistäni kerroinkin jo viime numerossa.

Hämeenlinnassa olin 10 p:nä ja luennoin palokunnantalolla. Yleisöä oli sangen vähän, joten huoneenvuokran ja sanomalehti-ilmotusten aiheuttamat menot tuottivat tappiota, jota minun ei kumminkaan tarvinnut rahassa suorittaa.

Helatorstaina sain pitää kaksi esitelmää Turussa. Sikäläinen nuorisoseura oli tarkotusta varten vuokrannut ent. yliopiston juhlasalin. Aamupäiväluennossa ei ollut täyteen sataakaan henkeä, kun työväki samaan aikaan marssi juhlaulkueessa Kupittaalalle. Iltapäivällä oli kuulijoita sen sijaan lähemmäs 200.

Tuntui mieltä ylentävältä saada puhua siinä pylvässalissa, jossa kouluajallani niin monta sataa kertaa olen kuullut muitten esitelmiä. Mitäpä jos minä tuossa salissa takavuosina olisin saanut kuulla semmoista, jota nyt puhuin muille! Luulenpa, että jo silloin olisi pudonnut hartioiltani se kauhea taakka, minkä kirkon helvettioppi oli niille laskenut.

En tahtonut uskoa korviani, kun kuulin nuorukaisten ja neitosten innostuneina puhuvan teosofiasta. Eräskin 17-vuotijas tyttö kertoi minulle, kuinka hän oli löytänyt suurimman nautintonsa ja huvinsa teosofisesta maailmankatsomuksesta. Hän ei ollut koskaan käynyt nuorten kisoissa, vaan aina ajatellut elämän vakavampia puolia. Hän ihmetteli, kun sai kuulla, että Turussa on muitakin teosofisen elämänymmärryksen harrastajia. Luuli siellä olleensa ihan yksin semmoinen.

Turussa oli niinikään eräs ylioppi-laaksi tuleva nuorukainen, joka oli jo vuosikausia harrastanut teosofiaa. Hänellä oli paljo teosofista kirjallisuutta.

Toisen kerran kävin Turussa helluntaimaanantaina, jolloin puhuin nuoriso-

seuran talolla kaksi kertaa. Väkeä oli vähän, kun työväellä samaan aikaan oli arpajaiset.

Jos nuorisoseurat muuallakin rupeavat harrastamaan teosofisia »oppeja«, niin koittaa meidän maassa uusi aika henkisen toiminnan alalla. Teosofisen maailmankatsomuksen valossa on elämä perin toisellaan kuin nykyisen hyödyllisyysopin kannalta. Kun ihmiset tutustuvat ja tahtovat tutustua teosofiaan, ei heidän koskaan tarvitse valittaa elämän »kuivuutta« tai yksitoikkoisuutta.

Elämme siinä ihanassa toivossa, että kaikki olennot vielä tulevat sanomattoman onnellisiksi.

Aate.

Tien varrelta.

T. S:n Suomalainen Sektsioni ja eversti H. S. Olcott. Olemme nyt saaneet vastauksen kirjeesemme Teosofisen Seuran presidentiltä. Hän sanoo täydellisesti ymmärtävänsä ja hyväksyvänsä meidän esityksemme. Hänen puoleltaan ei siis kohtaa mitään esteitä, jos tahdomme perustaa erityisen suomalaisen sektsionin erillään muusta Skandinaviasta. Eversti Olcott lopettaa kirjeensä näillä sanoilla:

»Tiedätte vallan hyvin, mikä vahva rakkauden tunne yhdistää minut kaikkiin teihin skandinavialaisiin, ja ymmärrätte helposti, kuinka mieluista olisi minulle käydä lyhyellä vierailumatkalla teidän maissanne, ennenkuin palajan Indiaan. Minulla ei nyt ole mitään valmiita suunnitelmia, jotka estäisivät minua tulemasta luoksenne Brittiläisen Sektsionin vuosikokouksen jälkeen heinäkuun alkupuolella: ainoa este olisi tarpeellisten varojen puute. Aion lähteä Brysseliin ja Hollantiin ja mahdollisesti Italiaan kotimatkallani, ja jos Skandinaviassa käynti olisi toteutettavissa, voisi se tapahtua Lontoon kokouksen jälkeen ja ennen Hollanninmatkaani.»

Sangen harvinainen tilaisuus tarjoutuisi täten meille! 72-vuotiaalla presidentillämme on kyllä ihmeteltävät ruumiinvoimat, mutta hänen ikäänsä katsoen on epätietoista, saapuuko hän enää koskaan Eurooppaan. Valitettavasti emme kuitenkaan saata käyttää tätä tilaisuutta hyväksemme. Heinäkuussa meillä ei vielä ole mitään laillisesti vahvistettua Seuran alkua, joten eversti Olcottin käynti kaikessa tappeluksessa kadottaisi virallisen leimansa. Mitä taas yksityiseen vierailuun tulee, olisi siitä tietysti iloa ja hyötyä muutamille, mutta varmaan ei se tyydyttäisi H. S. Olcottin toimeliasta henkeä enemmän kuin meitäkään, kun näin keskellä kesää kaikki teosofinen työ on lakkautettu ja suuri osa yleisöä on muuttanut pääkaupungista maalle. Meidän täytyy siis luopua tästä tuumasta ja toivoa, että iäkäs presidenttimme sittenkin kerran vielä tulee Eurooppaan.

Parisin kongressi. Eurooppalainen Liitto on kuten tiedämme pitänyt kolmannen vuosikokouksensa viime heiluntapäivinä Parisissa. Eversti Olcott on toiminut puheenjohtajana. Skandinavialaisen Sektsionin edustajana on kokoukseen ottanut osaa Sektsionin kenralisilteri, insinööri A. Knös. Meille on juuri saapunut mieltäkiinnittävä kertomus kokouksen toimenpiteistä eräältä suomalaiselta T. S:n jäseneltä, jolla oli onni olla kongressissa läsnä, mutta kertomus ei ehdi enää tähän numeroon, vaan jääpi heinäkuuhun. Tuon selonteon nojalla olkoon kuitenkin mainittu, että kongressiin otti osaa noin 500 teosofia kaikista maanosista, että paitsi tervehdys- ja jäähyväispuheita pidettiin 37 esitelmää ja keskusteltiin 7 kysymyksestä, että eräänä päivänä oli konsertti, toisena huviretki j. n. e. Kongressin yhteydessä oli myös pantu toimeen taidenäyttely. Ensimmäinen vuosikokous pidetään Münchenissä, Saksassa, ja Suomea on ystä-

vällisesti kehoitettu lähettämään monta edustajaa silloiseen kongressiin.

Vuosikokous Tukholmassa. Skandinavialaisen Sektsionin vuosikokous pidettiin viime toukokuun 27 ja 28 p:nä Tukholmassa. Osanottajia oli saapunut parhaasta päästä Ruotsinmaan loosheista, Norjasta oli vain kaksi edustajaa, Suomesta yksi. Kokous pidettiin Taiteilijaklubin huoneustossa (Smålandsgatan 7) ja loppui huviretkeen Djursholmiin. Tämä vuosikokous jätti hyvän muiston jälkeensä, sillä se oli hiljainen ja ikäänkuin suunnattu sisäänpäin. Virallinen puoli suoritettiin tavattoman nopeasti. Yksimielisesti päätettiin esillä olevat kysymykset ja yksimielisesti valittiin vanhat virkailijat uudelleen, joista useimmat ottivatkin toimensa vastaan. Sitä enemmän huomiota suotiin ohjelman aatteelliselle puolelle. Pekka Ervast piti julkisen esitelmän »Teosofisen Seuran pyrinnoista ja tarkotuksesta» ja puhui jäsenille »teosofian olemuksesta». Toht. Lindborg puhui erään äskän ilmestyneen teoksen johdosta (»Hegel, Hæckel, Kossuth und das zwölfte Gebot»), herra J. A. Lundgren Norjasta »tunteen tarpeellisuudesta teosofisessa ajatuselämässä» ja kapteni O. Kuylenstjerna »erilaisista teosofisista työvoista». Saatiin kuulla mallikelpoista soittoa ja lämmittävää laulua. Enimmin mielenkiintoa herätti kuitenkin insinööri Georg Ljungströmin esitelmä »muutamista astralisista kokemuksista». Hän ei tässä kertonut omista kokemuksistaan astralitasolla, vaan kaikenlaisista kirjallisista selonteista ja opetuksista, joita hän oli saanut erään hänelle persoonallisesti hyvin läheisesti tutun mediumin kautta ja jotka kertoivat ihmeellisiä asioita astrali- ja mentalitason elämästä. Herra Ljungström kirjoittelee näistä seikoista paria aikaa kirjaa, ja on jokenen osa niistä vastikään julaisu painostakin. (Teosofiska Småskrifter, utgifna af Föreningen Orion, häft. 8—9).

Profetallinen uni. Erään teosofin 13-vuotias tytär näki joku aika sitten unessaan, että maitokuski oli ajanut hänen pikkuveljensä varpaiden yli. Poika istui kartanolla, toisia lapsia oli ympärillä. Unennäkiä oli lähestyvinnään ja toiset lapset rupesivat samassa kertomaan: »voi, voi, kun Niilon varpaan yli on ajettu». Tyttö kertoi heti aamulla unensa vanhemmilleen ja varrotti, että poikaa pidettäisiin silmällä. Kaksi viikkoa myöhemmin tapahtui kuitenkin sama asia fyysillisellä tasolla aivan niinkuin unessakin.

Palomaan matkat. Jotta V. Palomaan luentomatkoja kesänkin aikana voitaisiin jatkaa, päättivät muutamat yksityiset viime toukokuun 20 p:nä pidetyssä Teosofisen Kirjakaupan ja Kustannusliikkeen toimikunnan kokouksessa kesä-, heinä- ja elokuun esitelmärahostoon lahjottaa kukin puolestaan 10 Smk. kuukaudessa. Toivottavasti jotkut Omantunnon lukijatkin tahtovat muistaa samaa rahastoa tervetulleilla rahalahjoillaan.

Pyydämme, että kaikki ne maaseutulaiset, jotka haluaisivat Palomaan luennoimaan paikkakunnalleen, olisivat hyvät ja kirjottasivat hänelle siitä osotteella: Teosofinen Kirjakauppa ja Kustannusliike, Mikonkatu 11, Helsinki.

Uusi osote. Huomautamme vielä, että Teosofisen Kirjakaupan ja Kustannusliikkeen, Omantunnon konttorin ja Teosofisen Kirjaston uusi osote on Mikonkatu 11.

Salainen Oppi. Miltei uusi, nidottu kappale H. P. Blavatskyn Salaisista Oppia ruotsinkielellä (Den Hemliga Läran. Två delar) on myytävänä Omantunnon konttorissa. Hinta 30 Smk. (Alkuperäinen hinta 40: 50 ilman kansia).

Kirjeitä toimitukselle.

I.

Astralismia.

Arvoisa Omatuntolehden toimitus.

Pyytäisin saada tietää mielipiteenne tapahtumasta, jonka olin tilaisuudessa omin silmin näkemään. Aikaa en tarkoitan muista, vaan siitä on noin kymmenen vuoden vaiheille.

Oulun läänissä, Utajärven pitäjässä, Särkijärven kylässä laistadiolaiset pitivät seurojaan, ja erään keiran, kun sen lahkon innostus oli korkeimmillaan, niin eräs tytär meni tainnoksiin, eikä näkynyt elon merkkiä kuin valtimossa. Sitä kesti noin 30 minuuttia. Ensimmäiseksi huomattiin virkoamisen oireita silmissä: vaikka silmät olivat kiinni, huomattiin, että teräset alkoivat liikkua, ja silloin alkoi tytär aukoa silmiään. Silloin myöskin huomattiin, että hän oli tajuttomassa tilassa, hänen katseantonsa oli hirvittävä. Ja silmäteräset toisin ajoin liikkuivat niin nopeaan, että luonnollisessa tilassa oleva ihminen ei voi liikuttaa sillä tavalla. Sitten hän rupesi katselemaan oikealle ja vasemmalle, ja kun katsoi oikealle, pelkäsi hän niin hirveästi, että piti 2:si miestä olla kiinnipitämässä, ja taas kun alkoi katsomaan vasemmalle, oli iloinen, nauroi ja ojenteli käsiään niinkuin pienelle lapselle, jota syliin vaaditaan. Ja siinä tilassa tytär pysyi ilta-10:stä aamu-4:ään saakka, jolloin heräsi kuin unestaan. Eikä muistanut muuta, kuin että kahdelle henkilölle oli käsketty sanoa jotain, joka myös jäi salaisuudeksi.

Tuo tytär oli itsekkin laistadiolainen sillä kertaa, mutta myöhemmin lankesi n. s. suruttomuuteen. Olen varmasti vakuutettu, että tapahtuma oli tosi eikä mitään teeskentelyä, sillä se oli mahdotonta luonnolliselle ihmiselle.

Asian varmuudeksi voin hankkia todistajia useita täällä ja monta kym-

mentä siellä Suomessa, jos niin vaadittaisiin.

Hancock 15 p. tammik. 1906.

J. O.

Toim. huomautus. Uskonnollisen ekstatismin historia tuntee kosolta tämäntkalaisia tapahtumia. Niitä voi pitää mediumistisinä ilmiöinä ja niistä puhutaan seikkaperäisesti kirjassa »Mitä on kuolema?», erittäin sivv. 115—126.

II.

Lihan syömisestä.

Vähän yli kaksi vuotta sitten, kun minussa heräsi kysymys, onko lihan syöminen luonnon lain rikkomista, nostin erään työväenyhdistyksen keskusteluseuran kokouksessa kysymyksen: estääkö lihan syöminen ja väkevien juominen henkistä kehitystämme? Keskusteltuamme vähän sain mielipiteilleni puoltajia jos vastustajiakin. Eräskin tiesi kertoa, kuinka muutamissa herraspiireissä oltiin koetteeksi vuoden aikaa lihaa syömättä, vaan ilman mitään sen parempaa tulosta. Toiset taas tiesivät kertoa, kuinka viisaita lappalaiset ovat, vaikka aina syövät lihaa. Kaikki julistivat kuitenkin väkijuomien nautinnon turmiolliseksi.

Tänä talvena tuli kerran puheeksi lihan syöminen ja minä sanoin, että se on luonnon lain rikkomista. Heti vastattiin minulle, että »mitäs sitä sitten syö», ja keuhuttiin, kuinka liha on hyvää syödä, ja naurettiin ivallisesti.

Omalta kannaltani vastustan lihan syömistä ja minkäänmoisen elävän olennon tappamisen. Keltään ei ole oikeutta tappaa toista, vaikka niin tehdään.

»Omantunnon» palstoilta olen odottanut, siitä asti kun se alkoi ilmestyä, tästä lempiaineestani kirjoituksia, vaan en ole löytänyt. Vasta viime maaliskuun numerossa oli vähän siitä asiasta.

»Elämän» palstoilla luin kerran artikkelin, josta jouduin oikein omaan elementtiini, kun kirjoittaja sanoi, että hän ei syö lihaa.

Harras toivomukseni on, että ajattelevat ihmiset rupeaisivat tutkimaan, mitä hyötyä on väkijuomista, tupakasta ja lihasta luopumisesta ja kaiken tapon lakkaamisesta.

Näitä kaikkia tutkin parhaillaan ja olen päässyt vähän tuloksiinkin. J. G. L.

III.

Se rahakysymys.

»Omantunnon» viime numerossa kehottaa toimitus vastaamaan kysymykseen: »millä tavalla on hankittava riittävää aineellista kannatusta Suomen teosofiselle liikkeelle?» Kysymys on tosiaankin pulmallinen. Mikäli olen tullut huomaamaan ja kokemaan on teosofisen liikkeen kannattajina Suomessa etupäässä köyhälistöön kuuluvaa väkeä, niin että itsestään on jo selvää, että teosofian varsinaisilta kannattajilta ei voi odottaakaan liikenevän varoja liikkeen kannattamiseksi, vaikka olisi kuinka hyvä halukin. Jos silloin tällöin olisikin roponen antaa yhteisen hyvän eteen, niin ei usealtakaan tule tuotua sitä yhteiseen »kassaan», kun ei siihen ole n. s. erityistä velvollisuuden tunnetta. Tämän takia ehdottaisinkin puolestani, että perustettaisiin Suomeen oikein »virallinen» Teosofinen Seura, johon voisi yhtyä jäseniksi teosofisen aatteen kannattajat yltä ympäri Suomen niemen ja jossa olisi määrättyt jäsenmaksut, esimerkiksi kuukausimaksu 1 markka. Tämän Seuran yhteydessä voitaisiin sitten muutkin teosofiset yritykset järjestää kaikki osuustoiminnan pohjalte, jossa taakat tulisi jaetuksi tasan kunkin kannettaviksi. Tällainen verotus jäsen- ja osuusmaksujen muodossa ei luullakseni tulisi työmiehellekään kovin raskaaksi, ja aina kuukausittain muistettaisiin tuoda veromaksu yhteiseen »kassaan», kun muistettaisiin jäsenmaksuvelvollisuus.

Jalo Kivi.

Viimeisessä Omassatunnossa huomasin Vennon kirjoituksen, jossa hän kysyi kuinka saisimme lehden enemmän leviämään ja enemmän kannattajia teosofiselle aatteelle.

Minustakin tuntui tuo jalo ja tärkeä asia rakkaalta, ja päätin koettaa kaikkeni, ollakseni jonkinlaiseksi avuksi, ja kantaa korteni jalon yhteistyön hyväksi.

Kuitenkin tuli mieleeni kysymys: millä tavalla? Jos olisin varakas, niin uhraisin en ainoastaan markan, pari, vaan paljon suuremman summan, mutta kun ei varallisuuteni ylety, niin päätin, että otan levittääkseni niin paljon kuin mahdollista teosofista kirjallisuutta ja kerään tilauksia Omalletunnonlehdelle, kantamatta mitään palkkiota, ja puhun enemmän kuin ennen ympärillä oleville, tutuille ja tuntemattomille tuosta rakkaasta Isästä, jonka syliin mahtuu kaikki mailmojen ääret, hyvät ja pahat olennot ja pois menneet ihmiset.

Oi, kuinka suloiselta tuntuu tehdä työtä veljien ja siskojen hyväksi ja ilmottaa heille, että ovat kuolemattomia ja että Jumala ei koskaan ole ollut hirmuinen jumala, vaan iäinen loppumaton rakkaus.

Päätin olla enemmän valoksi kodossani ja muualla mihin menen ja missä kuljen, puhua sopivalla ja sopimattomalla ajalla, katsomatta muotoon, arvoon, rikkauteen tai köyhyyyteen.

Niinpä ajattelin, ettei tosi rakkaus tee työtä palkan edestä, vaan rakkaus palkitaan rakkaudella, hyvyys hyvällä työllä. Ei se koskaan loukkaannu, ei pahastu, ei pidä enemmän kuninkaasta kuin kerjäläisestä, ei rakasta enemmän omaansa kuin vierasta, ei katso omaa parastansa, vaan toisten.

Tuopa onkin perin tärkeätä, että ihmiset, jotka eivät puheitamme käsitä, joiden järkeen ei aatteemme mahdu, että he näkevät meidän elävän toisella tavalla kuin he ja oppivat siten viimein pitämään arvossa meitä ja aatteitamme.

Rakkaus on se ainoa kuolematon voima, joka kaikki esteet murtaa ja vie suurella vauhdilla alettua työtämme eteenpäin. Sitä ei sammuta veden paljous, ei kadota tulen liekki, ei miekan terä.

Siis olkaamme ystävälliset, rakastakaamme rauhaa, auttakaamme alaspainetuista ja sorretuista ja tehkäämme työtä ilman palkan toivoa, niin on palkkamme suuri oleva henkisesti.

Vanne.

Ylläolevan johdosta tahdomme mainita, että jotkut asiamiehemme — esim. G. Perälä Amerikassa — ovat alusta saakka lahjottaneet kaikki palkkionsa teosofiselle liikkeelle. Niin jalo kuin semmoinen menettely onkin, ei se mielestämme ole kellekään ehdoton siveellinen velvollisuus, sillä tärkeintä on, että työtä tehdään, että kirjallisuutta levitetään, että Omalletunnonlehteen tilaajia — ei, että työ välttämättömästi olisi tehtävä ilmaiseksi. Teosofinen työ on kaikessa tapauksessa rakkauden työtä.

Toimitus.

Ainoa suomenkielinen teosofinen lehti on Omatunto, ja se on vuoden ilmestymisaikanaan saattanut teosofista aatetta ihmeteltävän hyvin tunnetuksi, se on myös saattanut teosofisia kirjoja siinä sivussaan leviämään yleisön luettavaksi ja tutkittavaksi, jotka puolestaan ovat tehneet hyvää jälkeä aatteen vainiolla. Niinpä tässä keväällä tukki-metsästä tulleet miehet kertoivat olleen heillä useammilla siellä metsässä luettavana teosofisia kirjoja, ja sanoivat olleen koko talven alituisena keskustelukysymyksenä teosofiset kysymykset. Tästä nähdään, että Amerikan aarnimetsätkin jo raikuu teosofisista keskustelmista, — mitä sitten kaupungeissa! Ei paljon muusta kuulekkaan puhuttavan kuin teosofiasta, ajan vaatimasta kysymyksestä, ja vuosi takaperin ei kuullut paljon kenenkään hiiskuvan mitään koko aatteesta.

Tuntuu sanomattoman ikävältä kuullessa, että niin tärkeä henkisyyden side kuin Omatunto-lehti on, että se kärsii aineellista puutetta. Pitäisi olla jokaisella teosofista aatetta käsittävällä ihan tunnon asiana tukeminen aineellisilla varoilla Omatunto-lehteä, kehottaa tuttaviansa tilaamaan ja tilata itse useampia vuosikertoja ja myydä sitten yksityisnumeroina, että vähempivarainenkin voisi tutustua Omatunto-lehteen, ja koettaa keksiä kaikkia mahdollisia keinoja lehden kannattamiselle. Tätä toivoen kehottaa veljeydellä

John Laitinen.

Kysymyksiä ja vastauksia.

Halullisia lukijoita pyydetään lähettämään toimitukselle kysymyksiä lehden ohjelmaan kuuluvilta aloilta ja samaten kirjallisesti vastaamaan lehdessä painettuihin kysymyksiin.

XXXI. Kysymys. M. K. Oman-
tunnon viime numerossa P. E. kirjotuksessaan »Uusi testamentti ja teosofia» mainitsee Jeesuksella olleen ihanteellisen käsityksen rauhan ja rakkauden Jumalasta — »eikä hänen Jumalansa ollut kostonhimoinen tyranni» —, mutta kuinka silloin on ymmärrettävä Jeesuksen oppi viimeisestä tuomiosta ja ikuisesta kadotuksesta?

Vastaus. Z. Selityksiä lienee useampia, mutta tahdon tällä kertaa antaa yhden, joka minua täysin tyydyttää. »Ikuinen» eli oikeammin käännettynä »aikakaudellinen (aioninen) tuli» on astralitason (kamalokan, tuonelan, kiirastulen) kärsimys, joka puhdistaa sielun kaikesta hirmosta ja pahuudesta; se on »ikuinen», koska se tietysti semmoisenaan kestää yhtä kauan kuin Logos ylläpitää meidän maailmaamme. »Tämän maailman loppu» on kullekin ihmiselle hänen fyysillisen elämänsä loppu. »Viimeinen tuomio» on niin muodoin hänen fyysillisen elämänsä lopputili, joka määrää hänen kohtalonsa kuoleman jälkeen. »Enkelit» erottavat hänessä hyvän ja pahan. Mitä hänessä pahaa on, se joutuu astralielämän tuleen, ja kun hän siitä on puhdistunut, nousee hän taivaasen kaikkine hyvine ominaisuuksineen ja ansioineen, — syntyäkseen uudestaan, noustakseen jälleen ylös sinä »viimeisenä tuomiona», joka kutsuu hänet taas »haudasta» maan päälle elämään. Meidän on vain muistettava, että vaikka astralitulen kadotus itsessään on »ikuinen», ei kukaan inhimillinen yksilö viivy siellä »ikuisesti». Toinen puoli asiasta on se, että astraliset kärsimykset monen vainajan mielestä *tuntuvat* ikuisilta.

Toimituksen työpöydältä.

The Theosophist. Toukokuun numero sisältää m. m.: H. S. Olcott, Vanhoja päiväkirjan lehtiä. C. W. Leadbeater, Astralitason todellisuus. F. Davidson, »Fysiikkaa ja metafysiikkaa.» Rama Prasad, Itsekasvatus. Etsijä, Seiso yksin. Arvosteluja, otteita, liitteitä y. m.

The Theosophical Review, kesäkuu. Bhagavân Dâs, Salatun kirjan ihmeellinen tarina (loppu). Edvard E. Long, Kummallinen kokemus. G. R. S. Mead, Järjen uskonto. Michael Wood, Iloinen paimen. Hadrien, Aine, tasot ja tajunnantilat. Kirjevaihtoa, uutisia, arvosteluja y. m. y. m.

Revue Théosophique Française, toukokuu. D. A. Courmes, Presidentti-perustaja H. S. Olcott. Annie Besant, Täydellinen ihminen ja Avataarat (jatk.) A. J. Wilson, Hautausmenoista Indiassa. H. P. B., Teosofinen sanakirja (jatk.) Uutisia, arvosteluja y. m. ja H. P. Blavatsky, Salainen Oppi (jatk.).

Broad Views, kesäkuu. Walter Pierce, Avioliittollisia kahleita. A. P. Sinnett, Asteettain naitu (kertomus). W. Osborne Moore, Inhimillinen harvinaisuus. Tiedoton kirjaileminen. J. W. Petavel, Maakysymys laajalta kannalta. Alice C. Ames, Ajatuksia kolminaisuudesta y. m. y. m.

Toimitukselle ovat niinkään saapuneet *The Occult Review* (kesäkuu), *The Theosophic Gleaner* (toukokuu), *Theosophy in Australasia* (huhtikuu), *The Lotus Journal* (kesäkuu), *The Theosophic Messenger* (toukokuu), *The New Zealand Theosophical Magazine* (toukokuu), *Pyrkijä* y. m.

Esitelmärahasato.

Toukokuun 7 p:stä kesäkuun 7 p:ään on saatu seuraavat lahjat:

F. A. J. 10: —. D. R. 10: —. R. S. 10: —. P. E. 10: —. V. V. 10: —. K. T. 10: —. M. R. 10: —.

Rahat tuodaan tai lähetetään *Teosofiseen Kirjakauppaan tai Kustannusliikkeeseen*, Mikonkatu 11, Helsinki.

Tahdotteko tietää, mitä teosofia opettaa? Lukekaa silloin seuraavat kirjat allamainitussa järjestyksessä:

1. **Teosofia ja Teosofinen Seura.** Epäilijän ja teosofien vuoropuheluja. Kirjottanut *Pekka Ervast*. Hinta 20 p:ää.

2. **Teosofiian Ulkopiirteet.** Kirjottanut *C. W. Leadbeater*. Suomentanut V. Palomaa. Hinta 50 p:ää.

3. **Valoa kohti.** Nykyaikaisesta teosofiasta kirjottanut *Pekka Ervast*. Hinta Smk 1: 75.

4. **Jälleensyntyminen.** Kirjottanut *Annie Besant*. Suomentanut V. Palomaa. Hinta Smk 1: —.

5. **Mitä on kuolema?** Palanen yliaistillista sielutiedettä. Kirjottanut *Pekka Ervast*. Hinta Smk 3: —.

Suomenkielellä ilmestynyt teosofinen kirjallisuus:

Bhagavad-Gitā eli Herran Laulu. Saksankielestä suomentanut Martti Humu. Helsinki 1905. Hinta 3: —.

ANNIE BESANT, Jälleensyntyminen. Englannista suomensi V. Palomaa. Helsinki 1905. Hinta 1: —.

Kaikki nämä kirjat saadaan kirjakaupoista, asiamiehiltämme ja suoraan meiltä.

Ruotsalaista teosofista kirjallisuutta on meillä myötävänä ja meidän kauttamme voipi tilata englanninkielistä teosofista kirjallisuutta.

Teosofinen Kirjakauppa ja Kustannusliike

Helsinki, Mikonkatu 11.

Puhelin 47 11.

C. W. LEADBEATER, Teosofiian ulkopiirteet. Englannin kielestä suomensi V. Palomaa. Helsinki 1904. Hinta 50 p:ää.

H. S. OLCOTT, Buddhalainen katkismus. 40:stä engl. painoksesta suom. Pekka Ervast. Helsinki 1906. Hinta 1: 50.

C. S., Omantunnon uskonto. Suomentanut Martti Humu. Helsinki 1903. Hinta 50 p:ää.

PEKKA ERVAST, Valoa kohti. Nykyaikaisesta teosofiasta. Toinen korjattu ja lisätty painos. Helsinki 1903. Hinta 1: 75 ja 2: 25 p:ää.

— „ — **Mitä on kuolema?** Palanen yliaistillista sielutiedettä. Helsinki 1904. Hinta 3: —.

— „ — **Uskonnosta ja elämästä.** Helsinki 1903. Hinta 50 p:ää.

— „ — **„Salainen oppi“ ja muita kirjoituksia.** Helsinki 1904. Hinta 50 p:ää.

— „ — **Teosofia ja Teosofinen Seura.** Epäilijän ja teosofien vuoropuheluja. Helsinki 1904. Hinta 25 p:ää.

— „ — **Salatieteilijän sanakirja.** Helsinki 1905. Hinta 1: —.

— „ — **Kun usko petti.** Opetuslapsen muistelmia. Helsinki 1903. Hinta 20 p:ää.

— „ — **Haavellija.** Kertomus. Helsinki 1902. Hinta 3: 50.

R. W. TRINE, Luonteen kasvatus. Englannin kielestä suomentanut P. E. Helsinki 1903. Hinta 50 p:ää.

TUNTEMATON, Elämän kysymyksiä. Helsinki 1906. Hinta 75 p:nä.

„ELÄMÄ”

on lehti

joka on ottanut todistaakseen, että ihmisten kannattaa jälleen *elää* ja olla onnellisia, jos teosofinen totuuden-tieto saatetaan luomaan kansallemme uusi sosialistinen yhteiskuntajärjestys. „Elämä” maksaa 2:50 vuosikerta.

Konttori: Annank. 13. Puhelin

Martin & Mäkelä

Kirjakauppa Söörnäisissä.

∴ Täydellinen kirja- ja paperikauppa. ∴
Parhaiten lajiteltu varasto Työväen- ja Teosofista kirjallisuutta.

— Puhelin 54 34. —

Kaivertaja
J.E. Walldén
HELSINKI
Mikonk. 1.

Tel. 20 89.
Kaikentaaluisia
KAIVERUSTOITA

Kaikissa kirjakaupoissa:

Salatut tieteet ja sieluopin fysiologia.

Kirjoittanut Edmond Dupouy. Hinta 3:—.

Tässä huomattavassa teoksessa, joka on etevän ranskalaisen tiedemiehen kirjoittama, tehdään selkoa uusimmista tuloksista spiritismin alalla sekä kerrotaan monista omituisista kokeista. — Saadaan kustantajalta rahtivapaasti, jos raha seuraa tilausta.

Kustantaja YRJÖ WEILIN, Helsinki.

KIRJAKAUPPA * BOKHANDEL

AKTIEBOLAGET

MINERVA

OSAKEYHTIÖ

HELSINKI — TELEF. 23 03 — HELSINGFORS.

Palovakuutus-Osakeyhtiö FENNIA.

Helsingissä.

Unioninkatu 25. ∴. Telefooni 206.

Tapaturmavakuutus-Osakeyhtiö PATRIA.

Helsingissä.

Unioninkatu 25. ∴. Telefooni 14 81.

Vilho Leikas & Co

Suomalainen Kirja- ja Paperikauppa =

39 5th Str. Calumet, Mich., U.S. of A.

Ottaa vastaan „Omantunnon, Teosofisen Aikakauleiden” tilauksia.

Myy kaikenlaista Teosofista y. m. kirjallisuutta.

Postin kautta tilatut kirjat toimitetaan erittäin huolellisesti.

J. A. Tukiaisen Paperikaupassa

Hämeenkatu 2 A. Puhelin 20 41

Otetaan vastaan m. m.

„Omantunnon” tilauksia.

Teosofista kirjallisuutta on kaupassa myytävänä

Paperia, Kirjekuoria ja Kirjoitustarpeita

halvimmalla

Dahlbergin Paperikaupassa.

Aleksanterink. 15. Pohj. Esplan.k. 23.

Kipsikuvia suurmiehistämme, Kuvajalustoita, Taulutelineitä, Huonekaluja kaikkia lajia, Oviverhoja, Uudinkankaita, Mattoja, Puku- ja Päälystakkikankaita sekä valmiita Vaatteita, koko- ja puolivillaisia Leninkikankaita y. m., y. m

Suomen Teollisuus-Kaupassa.

O. J. Liljan

hyväksi tunnettu

Kirjansitomo

Helsingissä

Vastaanottaa kaikkia ammat- tiin kuuluvia töitä ja suori- tetaan nämät varsin huolellisesti ja nopeasti sekä kohtuullisiin hintoihin.

Osote: Fredrikinkatu 42
Puhelin 18 90.

KIRJAPAINOYHTIÖ VALO

Helsinki :: Hakasalmenkatu 2 (porttikäytävä)

Telefooni 39 40

Suorittaa huolellisesti kaik- kia kirjapainoalaan kuulu- via töitä :: Nopea suoritus :: :: Hinnat kohtuulliset :: ::

OMATUNTO

TEOSOFINEN AIKAKAUSLEHTI

TOINEN VUOSIKERTA

Häki, Kirjapainoyhtiö Valo

HEINÄKUU, 1906

	Siv.
I. Uusi testamentti ja teosofia, IV, <i>Pekka Ervast</i>	171
II. Näkymättömiä auttajia, I, <i>C. W. Leadbeater</i>	174
III. Vastaväitteitä, <i>Aate</i>	175
IV. Eurooppalaisen Teosofisen Liiton kolmas kongressi, <i>I. F.</i>	178
V. Matkoiltani, IV, <i>Aate</i>	180
VI. Tien varrelta	180
VII. Esitelmärahasto	183

Omantunnon, Teosofisen Aikakauslehden, ohjelma on sama kuin Teosofisen Seuran.

Teosofisen Seuran tehtävät ovat:

1. Muodostaa yleisen veljeyden ydin, katsomatta uskontunnustukseen, rotuun, kansallisuuteen, sukupuoleen, yhteiskunta-asemaan tai väriin.
2. Edistää vertailevia uskonnollisia, filosofisia ja tieteellisiä tutkimuksia.
3. Tutkia tuntemattomia luonnonlakeja ja ihmisen salaisia voimia.

OMATUNTO TILATAAN

postin kautta, kirjakaupoista, asiamiehiltä ja suoraan Omantunnon konttorista, Mikonkatu 11, Helsinki. Puhelin 47 11.

TILAUSHINTA

Suomessa on postimaksuineen koko vuodelta Smk 5: —. Yksityisnumerot 60 p:iä. Venäjällä postimaksuineen 2 ruplaa. Amerikassa samaten 1½ dollaria. Ruotsissa samaten 4. kr. Asiamiehille myönnetään 10 % alennus.

ILMOTUSHINTA

on ilmoitusruudulta 5 mkaa kerralta. Sama ilmotus useampia kertoja 10 % alennuksella.

OMANTUNNON KONTTORI, MIKONKATU 11,

on auki joka arkipäivä klo 10—7. Taloudenhoitaja tavataan varmimmin klo 5—7 j. p.p.

OMANTUNNON TOIMITTAJIA

tavataan konttorissa keskiviikkoisin klo 7—7,30 j. p.p.

OMATUNTO

TEOSOFINEN AIKAKAUSLEHTI

VOL. II

HELSINGISSÄ, HEINÄKUUN 15 P:NÄ 1906

UUSI TESTAMENTTI JA TEOSOFIA.

IV.

„Autuaat ovat köyhät.“

Vuorisaarna, joka on meille kuin tyhjentyvätön kultakaivos tahtoessamme tutkia, millainen Jeesuksen mukaan opetuslapsen elämä on oleva, sisältää muutamia kohtia, jotka huonosti käännettyinä tai väärennetyinä ovat antaneet ja vieläkin voivat antaa aihetta ikäviin väärinkäsityksiin. Tämmöinen kohta on heti vuorisaarnan ensimmäinen lause, joka luultavasti jo alkutekstissä on saanut erehdyttävän muodon Mateuksen evankeliumissa, mutta kaikissa tapauksissa pitkin matkaa on puutteellisesti tai virheellisesti käännetty. Vuorisaarna alkaa, kuten tunnettu, kahdeksalla autuuden julistuksella, ja näistä ensimmäinen kuului vanhassa suomenoksessa: »autuaat ovat hengellisesti vaivaiset, sillä heidän on taivaan valtakunta». (Matt. 5: 3). Suomalaisen raamatunkomitean tekemän uuden suomenoksen mukaan sama lause kuitenkin on näin kuuluva: »autuaita ovat hengessään köyhät, sillä heidän on taivasten valtakunta».

Moni harras kristitty, joka vähänkin uskalsi itse ajatella, ihmetteli varmaan ennen, mitä Jeesus lie tarkottanut, väittäessään, että »hengellisesti vaivaiset» ovat autuaita. Sillä eihän »hengellisesti vaivaiset» voinut merkitä muuta kuin »tyhmät, raa'at, kehittymättömät, tompellit». Hekö siis olivat autuaita ja heidänkö oli taivasten valtakunta? Suosiko Jeesus siis tyhmiä ja vihasi viisaita? Eihän Jeesus missään kohdassa lupaa autuutta viisaille ja ne-

roille ja kehittyneille! Oliko siis ihmettä, että kirkko pitkin matkaa on vainonnut itsenäisesti ajattelevia, totuutta etsiviä ja nerokkaita ihmisiä, saarnaten samalla sokeata uskoa, järjen kuolettamista ja mielen nöyryyttä? Todella vaarallinen raamatun paikka!

Mutta nyt parempi suomenos julistaa autuutta »hengessä köyhille». Tästä olemme ymmärtävinämme, että Jeesus ehkei tarkottanutkaan tyhmiä, vaan semmoisia ihmisiä, jotka tuntevat itsensä hengessään köyhiksi, joista ylpeys ja itserakkaus on poissa ja jotka surusilmin näkevät oman alastoman vähäpätöisyytensä. No niin, tämmöisestä autuuden julistuksesta sydämemmelämpenee, sillä se osottaa, että Jeesus oli inhimillisen sielun tuntija, joka tiesi, mitä ihmisen hengessä liikkui, ja tahtoi kaikkia murheellisia lohduttaa. Epäilemättä useimmat kristityt ovatkin käsitäneet tällä tavalla kysymyksessä olevat sanat.

Mutta jos tarkemmin ajattelemme tätä selitystä, täytyy meidän ihmetellä, miksi Jeesus sanoo, että juuri hengessään köyhät ovat autuaita ja että heidän on taivasten valtakunta. Ei hän sano — kuten kirkko tämän paikan selittää — että hengessään köyhät pääsevät taivaasen kuoleman jälkeen, vaan hän sanoo suoraan, että he nyt jo ovat autuaita, sentähden että taivasten valtakunta on heidän omansa. Hengessään köyhät ovat siis onnellisia Jeesuksen sanojan mukaan! Mutta pitääkö tämä paikkansa todellisuudessa? Eikö kukin meistä ole kokenut, että silloin on taivas ja autuus kaukana, kun tunnemme

itsemme oikein huonoiksi ja mitättömiksi ja köyhiksi?! Mitenkä tämä nyt on ymmärrettävä? Olisikohan suomenos sittenkin väärä?

Katsokaamme kreikkalaiseen raamatun. Siinä kuuluvat sanat »hengessä» köyhät» näin: *ptokhoi to pneumati*.

Tästä löydöstä ensin hämmästyimme, sillä adjektivi *ptokhos* merkitsee sanatarkasti »köyhä» ja *to pneumati* on sen määräys, joka ilmaisee, mistä on köyhä. Sanat merkitsevät siis: »hengestä köyhät». Puhuuko Jeesus sittenkin niistä, jotka ovat vailla henkeä?

Malttakaamme. Tässä tulee meille avuksi eräs nerokas saksalainen alkutekstin tutkija.¹ Hän huomauttaa, että sana *ptokhoi* ei välttämättä ole adjektivi, vaan että se yhtähyvin on substantivi ja tässä kohden epäilemättä substantivina käytetty. Ja substantivina *ptokhos* merkitsee »kerjäläinen, kerjääjä». *To pneumati* on genitivin asemesta käytetty kolofoninen dativi, joka ilmaisee, mitä kerjääjä kerjää. Koko lause kuuluu siis suomeksi: »autuaita ovat ne, jotka kerjäävät henkeä» (henkeä kerjäävät), toisin sanoen ne, jotka pyytävät ja rukoilevat itselleen totuuden henkeä, — ja tässä valossa todella ymmärrämme Jeesuksen tarkoituksen. Täytyyhän meidän tunnustaa, että se ihminen, joka ei löydä tyydytystä sielulleen aineellisista, vaan jonka henki kaipaa totuutta, yliaistillista ja näkymätöntä viisautta ja voimaa, että se ihminen on onnellinen. Hänessä epäilemättä on taivasten valtakunta ja häntä voi syystä lukea autuaitten joukkoon. Eikä hänen autuutensa tällöin riipu suuremmasta tai vähemmästä ymmärryksestä, vaan siitä voimasta, millä hän »henkeä kerjää».

Näin pitkälle saatamme päästä ilman teosofian tarjoomia avaimia. Mutta jos pidämme kiinni siitä, että Jeesuksen

suussa »taivasten valtakunta» — samalla kun se subjektiivisesti merkitsi hyvän autuuttavaa voimaa ihmisessä — objektiivisesti tarkoitti vihittyjen salaista veljeskuntaa, jonka lähettiläs Jeesus oli, ymmärrämme oitis, että hän näillä sanoillaan ehkä julkilausui jonkun niistä ehdoista, joiden täyttämistä vaadittiin veljeskunnan oppilailta. Tutkikaamme evankeliumia. Kelle Jeesus puhui? Puhuiko hän kansalle? Niin tavallisesti otaksutaan, mutta jos luemme viidennen luvun ensimmäiset värsyt, huomaamme, että siinä nimen omaan sanotaan, ettei hän puhunut kansalle: »Nähdessään kansanjoukot hän nousi vuorelle; ja kun hän oli istunut, tulivat hänen oppilaansa hänen tykönsä. Niin hän avasi suunsa ja opetti heitä ja sanoi: . . . » Silminnähtävästi hän siis puhui oppilailleen, ja autuuden julistukset kuvaavat itse asiassa meille piirteitä oppilaan elämästä. Kysymys on nyt siitä, kuinka tämä ensimmäinen vaikeatajuinen autuuden julistus on kuulunut alkutekstissä.

Tässä kohden tulee meille kuitenkin avuksi eräs toinen raamatun paikka, itse asiassa puheenalaisen värsyn paralleli- eli rinnakkaispaikka, ja sen avulla koko lauselma astuu peräti uuteen valoon.

Luukaen evankeliumin 6 luvun 20 värsyssä luetaan: »autuaita olette, te köyhät, sillä teidän on Jumalan valtakunta». Tässä ei ole mitään puhetta hengestä, sillä Jeesus sanoo nimenomaan, että köyhät eli kerjäläiset ovat autuaita, ja kun vähän myöhemmin ikäänkuin vastapainoksi luetaan: »voi teitä, te rikkaat, sillä te olette jo saaneet lohdutuksenne», tuntuu päivän selvältä, että sana *to pneumati* (hengessä) on perästäpäin lisätty tekstiin tai että Matteuksen evankeliumin alkuperäinen kirjottaja muisti väärin Jeesuksen sanat. Tämä otaksuma saa tukea siitakin, että vuorisaaarnan kahdeksas autuus kuuluu näin: »autuaita ovat ne, joita vanhurskauden tähden vainotaan, sillä heidän on taivasten valtakunta». Ainoastaan

¹ Wolfgang Kirchbach, Was lehrte Jesus? Zwei Ur-Evangelien. Zweite Auflage. Berlin 1902, E. Dümmlers Verlags-buchhandlung.

nämä kaksi autuutta, ensimmäinen ja viimeinen, ovat siinä, että heille omistetaan taivasten valtakunta; kun nyt vaino vanhurskauden tähden on jotain ulkonaista, sopii odottaa, että toinenkin autuus perustuisi johonkin ulkoonaiseen: »hengessään köyhät» eli »henkeä kerjäävät» ei vastaisi tätä vaatimusta, mutta »köyhät» eli »kerjäläiset» sen tekee. Vieretysten sopivatkin hyvin kerjäläiset, jotka yksin köyhyytensä takia kärsivät maailmassa vainoa, ja ne, joita vanhurskauden tähden vainotaan. Eikö köyhyys itse asiassa ole jonkinmoista vanhurskautta? Köyhä ihminen ei ainakaan ole tilaisuudessa olemaan kenenkään herra, vaan hän on oman asemansa kautta »kaikkien palvelija» (Matt. ev. 20: 26).

Pääasia vain on, että pidämme mielessä, ettei Jeesus puhu kaikista köyhistä umpimähkään. Hänen sanansa kohdistuvat yksinomaan valtakunnan oppilaihin, ja siinä valossa ne käyvät meillekin käsitettäviksi. On aivan kuin hän sanoisi:

»Te jotka olette minun opetuslapseni, te olette autuaita, sillä teillä on tietoa siitä salaisesta veljeskunnasta jonka jäsen ja lähettiläs minä olen. Te elätte vapaaehtoisessa köyhyydessä, sillä teidän sydämenne on täynnä rakkautta ainoastaan näkymättömiin ja henkisiin todellisuuksiin ja te olette vapauttaneet itsenne kaikista maallisista siteistä.»

Ja me tiedämme, niinkuin teosofia meille opettaa, että jokainen vihitty opetuslapsi, jokainen oppilas, joka on otettu vastaan salaisen, valkoisen veljeskunnan jäseneksi, hän elää vapaaehtoisessa köyhyydessä. Olkoon hänen käytettävänään mitä rikkauksia tahansa, hän tosiaan tunnustaa, ettei hän ole niiden omistaja, vaan korkeintaan niiden holhooja. Hän ei niitä käytä omiin tarkoituksiinsa, sillä hänellä ei ole mitään omia persoonallisia tarkoituksia, vaan hän käyttää niitä kaikkia totuuden kunniaksi ja ihmiskunnan avuksi. Niin on aina ollut, niin on ja niin on oleva.

Kun eräs nuori mies tuli Jeesuksen luo ja kysyi, mitä hyvää hänen piti tekemän saavuttaakseen iankaikkisen elämän, vastasi Jeesus ensin ikäänkuin vältellen: »pidä käskyt». Mutta kun nuorukainen sitten selitti, että hän tuota kaikkea jo oli noudattanut, sanoi Jeesus hänelle: »jos tahdot olla täydellinen, niin mene, myy mitä sinulla on ja anna köyhille, ja sinulla on oleva aarre taivaissa; ja tule seuraamaan minua». (Matt. ev. 19: 16 seur.) »Täydellinen» oli nimi, jota käytettiin vihitystä. »Jos tahdot tulla vihityksi, s. o. minun oppilaakseni ja osalliseksi taivaan valtakunnan salaisuuksista, silloin sinun täytyy luopua kaikesta maallisesta, sydämesi ei saa olla kiinnitettyä mihinkään.» Näin sanoi Jeesus eteenpäin pyrkivälle nuorukaiselle, mutta kertomuksessa lisätään, että »nuorukainen, kuultuaan tämän sanan, meni pois murheellisena, sillä hänellä oli paljon tavaraa». Tämä nuori mies ei kestänyt sitä koetusta, jonka läpi kaikki Jeesuksen oppilaat olivat kulkeneet (vrt. Pietarin sanat: »Katso, me olemme luopuneet kaikesta ja seuranneet sinua», saman luvun 27 värsy), hän ei ollut kuullut tahi ei ymmärtänyt Jeesuksen eksoterista opetusta siitä mielenmuutoksesta eli parannuksesta, jonka läpi jokaisen piti kulkeman, ennenkuin hän saattoi riveta täyttämään opetuslapseksi pääsemisen ehtoja.

Mutta maailman lakeja ei voi muuttaa, ei luonnonlakeja eikä hengen lakeja. Salatun henkielämän laki on, että sydämen täytyy kääntyä kaikesta ulkoonaisesta, ohimenevästä, hetkellisestä, jotta ihminen pääsisi vihityn opettajan oppilaaksi. Kas siinä merkitys, joka piilee Jeesuksen majesteettillisissa sanoissa: »autuaita olette, te köyhät, sillä teidän on taivasten valtakunta.»

Pekka Ervast.

Oikaisu. Toukokuun Esitelmärahastoon lahjotti Smk. 10: 20 herra J. L. Amerikasta, ei J. A.

Näkymättömiä auttajia.

1.

Usko heihin yleinen.

Teosofian kauneimpia tunnusmerkkejä on se, että se järkevämmin esittää ihmisille sen, mikä todella oli heille avuksi ja hyödyksi niissä uskonnoissa, joista ovat vieroutuneet. Moni sokean uskon ahtaudesta vapautunut ja järjen ja havainnon siivin vapaampaan ja jalompaan ajatuselämään noussut tuntee, saavuttaessaan tämän kunniakkaan voiton, samalla kadottaneensa jotain: jättäessään lapsuutensa uskon hävisi häneltä paljon elämän kauneutta ja runollisuutta.

Jos kuitenkin ihmisen elämä entisyydessä on ollut kyllin ansiokas saat- taakseen hänet teosofian siunauksen alaiseksi, huomaa hän hyvin pian, ettei hän siinäkään ole mitään kadottanut, päinvastoin voittanut — runsaammin kuin mitä koskaan oli toivonut — iha- nuutta, kauneutta ja runollisuutta, eikä vaan suloisena haaveiluna, josta terve järki milloin hyvänsä kylmästi ja sää- limättä voi hänet herättää, vaan luon- non totuuksina, jotka sitä enemmän kirkastuvat, selviävät ja täydellisenty- vät, mitä tarkemmin ne ymmärretään.

Teosofian hyvää vaikutusta tässä suhteessa osottaa selvästi tapa, jolla se nykyajalle antaa takaisin uskon nä- kymättömään maailmaan. Ennenkuin materialismin hyökyaalto vieri ylit- semme, pidettiin yleisesti kaikkea elä- vää apua sieltä lähteneenä. Teosofia todistaa, etteivät kaikki hauskat kan- santarut keijukaisista, tontuista ja men- ninkäisistä, ilman-, veden-, metsän-, vuorten- ja kaivosten-hengistä olekaan turhaa taikauskoa, vaan tieteellisesti selitettäviä tosiseikkoja. Varmasti ja tieteellisesti vastaa se niinkään suu- reen peruskysymykseen: »syntyykö ihminen uudelleen kuoltuaan?» ja sen oppi luonnosta ja elinehdoista kuole- man jälkeen on omiansa selvästi va- laisemaan monta kohtaa, jotka ainakin

länsimailla tähän asti ovat olleet syn- kän pimeän peitossa.

Ei voi kyllin usein huomauttaa, että mitä oppiin sielun kuolematomuudesta ja kuoleman takaisesta elämästä tulee, on teosofialla ja tavallisella uskonnolla aivan vastakkaiset käsitykset. Teoso- fia ei perusta näitä suuria totuuksia ainoastaan pyhien kirjojen auktoriteet- tiin; — niitä eivät todista jumalalliset lauseet tai metafyyssilliset mietiskelyt, vaan jyvät, varmat tosiasiat, yhtä todelliset ja lähellä itseämme olevat kuin ilma, jota hengitämme, tai raken- nukset, joissa asumme, — tosiasiat, joita moni meistä alituisen saa kokea ja joiden keskuudessa, kuten seuraa- vassa näemme, monen tutkijamme jo- kapäivänsä työala on.

Usko suuriin, auttaviin luonnonvoi- miin on tärkein niistä kauniista käsi- tyksistä, jotka teosofia on uudestaan elvyttänyt. Se on ollut levinneenä yli koko maailman historian aikaisimmast? aamunsarastuksesta ja on vielä nytkin yleinen kaikkialla paitsi protestantti- suuden ahtailla alueilla. Protestantti- suus on tehnyt uskolaistensa maailman tyhjäksi ja pimeäksi koettaessaan hä- vittää luonnollisen ja aivan oikean kä- sityksen Jumalan ja ihmisten välisistä auttajista. Se on jakanut kaikki kah- den tekijän kesken, Jumalan ja ihmi- sen, josta johtuu, että jumaluuskäsité on äärettömästi pienennyt ja ihminen on jäänyt apua vaille.

Helposti huomaa, että tavallinen kä- sitys kaitselmuksesta — käsitys uni- versumin keskusvoiman oikullisesta sekaantumisesta omien päätöstensä seu- rauksiin — tekisi järjestelmän puo- lueelliseksi ja synnyttäisi välttämättö- mänä seurauksena suurta onnettomuut- ta. Teosofia opettaa, että ihminen voi tulla tällä tavalla autetuksi ainoastaan, jos hän menneisyydessä on tehnyt it- sensä sitä ansaitsevaksi, ja silloinkin pitää auttajan kuulua verrattain lähei- seen tasoon, joka oppi ei kumoaa edel- listä väitettä. Elpyypä vielä eloon vanha ja suurenmoinen kuva elävien

olentojen muodostamasta Jakobin portaasta, joka ulottuu itse Logoksesta alas pienimpään tomuhiukkaseen jalokojemme alla.

Itämailla on aina tunnustettu näky-mättömien auttajien olemassaolo, joskin nimet ja tunnusmerkit ovat vaihdelleet eri maissa. Europassakin ovat kreikkalaiset tarut kertoneet jumalien alituisesta sekaantumisesta ihmisten tehtäviin ja roomalaiset legendat puhuvat Castorista ja Polluxesta, jotka johtivat nuoren tasavallan sotajoukkoja taistelussa Rigillus-järven luona. Eikä kuollut usko heihin klassillisen ajan loppuessaan, sillä mainittujen kertomusten jälkeläisiä ovat keskiaikaiset tarut pyhimyksestä, jotka esiintyivät ratkaisevina hetkinä ja käänsivät sota-onnen kristittyjen joukoille, ja suojelusenkeleistä, jotka joskus pelastivat uskovaisen matkamiehen varmasta surmasta.

(Jatk.)

C. W. Leadbeater.

Vastaväitteitä.

Joku aika sitten kuulin kerrottavan, että eräs englantilainen teosofi olisi lausunut toivomuksen, jonka mukaan vastaväitteet ovat erittäin terveellisiä »unelijaisuuden» ja itsekylläisyyden torjumiseksi teosofisenkin maailmankatsomuksen alalla. Mainittu teosofi olisi toivonut, niin kerrottiin, että joku rupeaisi, vaikkapa vaan muodon vuoksi, väittämään esim. semmoista teosofista tosiasiaa kuin jälleensyntymisoppia vastaan, jotta ei mikään auktoriteetti-usko saisi valtaa teosofien keskuudessa.

Kun minun »punainen kirjani» keväällä otettiin takavarikkoon, muistui heti mieleeni ennen mainitun englantilaisen toivomus. Siinä kirjassahan lausuttiin ajatuksia, jotka monin paikoin poikkeavat sovinnaisista mielipiteistä, ja jotka siis olisivat omiaan ajatusten vaihtoa vilkastuttamaan.

Kun »punakirja» on pantu piiloon ja siinä lausutut mielipiteet estetty pääsemästä yleisön arvosteltaviksi, sallittakoon minun nyt tehdä toisellaisia, kentiesi vähemmin »vaarallisia» vastaväitteitä.

Olen vastikään lukenut toht. Jerome Andersonin teoksen, jonka nimi on »Reincarnation, a Study of the Human Soul» (Jälleensyntyminen, ihmissielun tutkimus). Siinä selitetään, että deevakhaan eli ihmisen kuolemanjälkeinen taivaselämä on eräänlaatuinen subjektiivinen tila, jossa sielu itseensä sulkeutuneena sulattaa maallisessa eli ruumiselämässä tekemiään kokemuksia. Asiaa on koetettu valaista fyysillisestä elämästä otetuilla esimerkeillä, m. m. karhun talviunella. Kirjan sävy on pitkin pituuttaan sellainen, että tämä fyysillinen elämä miltei asetetaan henki-elämän edelle.

Muutamissa muissakin teosofisissa kirjoissa on taivaselämästä puhuttu samaan suuntaan.

Omantunnon 15 numerossa sanoo Z., vastatessaan M. K:n kysymykseen, m. m.: »Tämän maailman loppu» on kullekin ihmiselle hänen fyysillisen elämänsä loppu.

Sen minäkin uskon. Mutta seuraavassa lauseessa sanoo Z.: »Viimeinen tuomio» on niin muodoin hänen fyysillisen elämänsä lopputili, joka määrää hänen kohtalonsa kuoleman jälkeen.»

Tässä minä uskallan tehdä vastaväitteen.

Monioissa teosofisissa kirjoissa kutsutaan taivaselämää, »levoksi». Semmoista se luonnollisesti onkin fyysillisen elämän vastakohtana. Mutta minä rohkenen esiintyä jyrkkänä vastaväittäjänä, kun sanotaan, että tämä lepo on samaa kuin jonkinmoinen subjektiivinen tila siinä merkityksessä, mitä tällä sanalla fyysillisen tason ajatusopin mukaan ymmärretään. »Subjektiivinen» on samaa kuin »omakohtainen» eli »epäpätevä», kun taas »ob-

jektiiivinen on »yleiskohtainen» eli »pätevä».

Tietysti taivaselämä on subjektiivista siinä merkityksessä, että kukin yksilö siinä itsetietoisuustilassa tuntee ja käsittelee oman mittakaavansa mukaan. Mutta yhtä hyvin on tämä fyysillinen elämä siinä merkityksessä subjektiivista. Ei ole kahta yksilöä, jotka katsoisivat ja tuntisivat sitä ihan samalta tajuntakannalta. Fyysillinen elämä ei suinkaan ole objektiivisempaa — »todellisempaa», pätevämpää — kuin kuolemanjälkeinen taivastila. Asianlaita on päinvastainen.

Olen ollut teosofista kirjallisuutta lukiessani huomaavinani, että ihmiseltä hänen ollessaan taivaselämässä tahdotaan kieltää kehityksen mahdollisuus. Muutamat suuret nerot pidetään tosin poikkeuksena. Sanotaan esim., että runoilijat ja taiteilijat voivat siellä kehittää lahjojaan. Mutta miksi eivät keskiarvoihmiset siellä kehittyisi? Onhan kaikilla tavallisilla ihmisillä joitakin jaloimpia harrastuksia.

Sanottanee, ettei taivaselämä ylimalkaan tarjoa kehitysmahdollisuutta, sentähden, että himoa ei ole siellä vaikuttamassa eikä ihmisen toimintaa kannustamassa. Minä ymmärrän asian toisella tavalla. Ei suinkaan taivaselämä voisi olla häiritsemätöntä onnea, rauhaa ja nautintoa, jos ei näitten ominaisuuksien vastakohta kuvastuisi sielun tajuntaan. Missä taas onnesta nautitaan, siinä täytyy olla halu saada nauttia. Ehdotonta epäitsekäisyyttä ei suinkaan tavata taivaselämän asukkaissa. Semmoinen ominaisuus — tai oikeammin ominaisuuden puute — esiintyy vasta korkeammilla elämän tasoilla.

Uskallan väittää, että karman laki semmoisenaan hallitsee taivaselämääkin, mutta että sen »kurssi» eli sisäinen luonto on toisellaan kuin fyysillisellä tasolla. Kun sanotaan, että »karma odottaa deevakhaanin kynnyksellä», niin ymmärrän tämän väitteen siten, että karma saa fyysillisen luon-

teen, kun sielu on loppuun nauttinut taivaselämän suloisuudet ja haluaa jälleen alhaisempaa nautintoa. Jos ei karman laki vaikuttaisi taivaassa, niin siellä olisi kaikilla yhtäläinen elämä. Mutta kun niin ei ole laita, on selvää, että tämä laki, joka tarkasti valvoo ja punnitsee kunkin sielun ansiot, on elämän terveellisen tasapainon voimassa pitäjänä ja »oikeuden» mittajana yhtä hyvin taivaselämässä kuin fyysillisessäkin.

Kun eri kehitysasteilla olevat sielut taivastajunnassa epäilemättä voivat seurustella toistensa kanssa ja niin tekevätkin, on selvää, että he myös oppivat jotakin toisiltaan samoin kuin fyysilliselläkin tasolla. Taivaan asukkaat tekevät siis havaintoja ja huomioita sekä panevat liikkeelle syitä, ollen siten karman lain alaisia.

Se Omantunnon 15 numerossa ollut väite, että »viimeinen tuomio» on ihmisen »fyysillisen elämän lopputili, joka määrää hänen kohtalonsa kuoleman jälkeen», on ristiriidassa minun vakaumukseni kanssa. Olen jo aikaa sitten saanut sen vakaumuksen, että fyysillisen elämän »synnit» eivät vaikuta sielun taivastilaan. Ilokseni huomasi mr Sinnettin »Occult Essays»-teoksessaan puhuvan samalla tavalla.

Raamatunlause »joka lihassa kylvää, se lihassa turmeluksen niittää» on selvännyt minulle sillä tavalla, että »lihalla» tarkotetaan tätä fyysillistä elämää. Kun minä siis panen syitä liikkeelle tässä ruumiselämässä, niin uskon vahvasti, ettei minun tarvitse kuolemani jälkeen kärsiä niitten seurauksia. Vasta seuraavassa ruumiselämässä minä niitan sen sadon, jonka tässä ruumiselämässä olen kylvänyt. Kuolemani jälkeen minä kylvän »hengessä» ja niitan sen kylvön taas seuraavassa kuolemanjälkeisessä elämässä. Minä uskon siis, ettei minun nykyinen fyysillinen elämäni välittömästi määrää kuolemanjälkeistä taivastilaani.

Kuolemanjälkeisen astraalielämän laita on toinen. Kun se tavallaan on

fyysillisen elämän jatkoa, riippuu sen laatu suuressa määrässä juuri ruumis-elämästä. Astraalielämää voisimmekin nimittää kahden erilaisen vyöhykkeen välitilaksi. Astraalitason alemmat kerrokset ovat hyvin lähellä fyysillistä himoelämää ja tuottavat tuntuvaan kärsimystä ihmiselle, jossa himot ovat olleet voimakkaat ruumiillisen elämän aikana. Ylemmillä astraalitasoilla rupeaa sen sijaan jo taivaan suloisuus kangastamaan sielun tajunnalle. Mutta kun astraalielämä deevakhaaniseen verrattuna on hyvin lyhyt, ei ollenkaan kannata sanoa, että fyysillisen elämän lopputili määräisi ihmisen kuolemanjälkeisen kohtalon.

On tietysti kieltämätön tosiasia, että kaikki elämän eri tajuntatilat eli »tasot» ovat jossakin vuorovaikutuksessa keskenään. Tältä kannalta asiaa katsoen voisi sanoa, että fyysillisellä elämällä on jotakin merkitystä ihmisen kuolemanjälkeiseen kohtaloon nähden. Mutta ihan sama on asianlaita, kun pidetään taivaselämää lähtökohtana. Silloinhan voidaan sanoa, että taivas-tilassa viimeisiä hetkiään viettävän sielun kuolema eli syntyminen ruumis-elämään vaikuttaa myös hänen kuolemansa jälkeiseen kohtaloon eli tämän meistä niin »objektiivisen» fyysillisen elämän kulkuun.

Totta puhuen emme voi vetää mitään rajaviivaa eri tajuntatilojen eli »tasojen» välille. Emme siis voi sanoa, koska fyysillinen elämä loppuu ja astraalinen alkaa tai koska viimeksi mainittu loppuu ja taivastajunta alkaa. Elämän eri tajuntatilat vaihtuvat toisiksi yhtä huomaamatta kuin sateenkaaren värit. Fyysillisessä elämässä tunnemme joskus ääretöntä, sanoin selittämätöntä riemua eli taivaselämän esimakua. Johdonmukaisuus vaatii tekemään sen johtopäätöksen, että taivaselämän ilokain joskus sumentaa vaihtomainen alakuloisuuden tai himon tunne, joka viittaa astraalisen ja sen »takana» olevan fyysillisen elämän lä-

heisyyteen, erittäinkin kuin sielu on valmis uudestaan lihaantumaan.

Vasta sitten kun syntymäin ja kuolemain ketju on päästä päähän käyty, vapaudutaan tällaisista tunteista.

Fyysilliselle elämälle en ainakaan minä anna niin suurta arvoa, että se yksinään määräisi ihmisen kuolemanjälkeisen tilan, koska tiedän, että fyysillinen elämä on »kuolemanjälkeistä» yhtä hyvin kuin astraalinen ja deevakhaaninenkin. Johdonmukaisuuden laki opettaa, että taivaselämässä kehitytään, s. o. saadaan uusia sysäyksiä ja tehdään havaintoja yhtä hyvin kuin fyysillisessäkin, jopa suhteellisesti suuremmassakin määrässä. Minun ymmärtääkseni ihminen »sulattaa» fyysillisessä elämässä taivaselämän kokemuk- sia yhtä hyvin kuin päinvastoin. Mutta syy miksi fyysillisen elämän kokemukset ovat niin hitaasti sulaavaa ruokaa, s. o. vaativat niin pitkän taivaallisen »levon», on se, että nykyisen ihmiskunnan kehittyneemmät ainekset kulkevat jo kehityksen »ylöspäistä» kaarta. Pitkiä »iankaikkisuuksia» taaksepäin oli asianlaita päinvastainen. Ihmisen kulkiessa »alaspäistä» kaarta oli hänen taivaselämänsä, mikäli hän sitä tarvitsi, sangen lyhyt, mutta fyysillinen sen sijaan pitkä. Aineessa temmeltäminen oli silloisen ihmisen »lepo», kun nyt on päinvastoin. Jota pitemmälle ihminen kehittyy, sitä lyhyemmäksi tulee fyysillinen ja sitä pitemmäksi taivaallinen elämä. Syy on se, että hänen tajuntansa tulee herkemäksi väreilemään korkeammille vaikutelmille ja hänen näköpiirinsä laajemmaksi, joten taivaallinen oppiaika yhä syvällisemmän tiedon saavuttamiseksi myös pitenee.

Aate.

Arvoisat puolen vuoden tilaajamme!
Lähetämme Teille tämän heinäkuun numeron toivossa, että olette hyvät ja uudistatte tilauksenne.

Euoppalaisen Teosofisen Liiton kolmas vuosikokous.

Parisissa, kesäkuun 3, 4 ja 5 p:nä 1906.

Eri maista saapuneet teosofit ovat näinä päivinä kaikessa hiljaisuudessa viettäneet kolmannen vuosikokouksensa Parisissa. Kaikessa hiljaisuudessa, sillä kokous semmoinen kuin tämä, johon ottaa osaa 4 tai 5 sataa henkilöä, ei merkitse mitään eikä herätä mitään huomiota Parisin kaltaisessa kaupungissa. Kolmasti päivässä kolmen päivän aikana on Washington Palace'issa kokoontunut joukko naisia ja miehiä kaikista maanosista, Euroopasta, Aasiasta, Amerikasta, Australiasta ja epäilemättä Afrikastakin. Puhui siellä pieni australialainen, tummanverinen malaiji, pitkä, hoikka hindulainen, voimakkaita amerikkalaisia, lyhyenlanta espanjalainen, venakko, ruotsalainen herra, joka puhui kauriini, pitkä italialainen, useita reipaita englantilaisia naisia ja herroja. Kaikki puhuivat hyvin ja kaikki puhuivat sanoja, jotka kävivät sydäimestä sydämeen. Kaikista ensimmäisenä, kaikkien kuulemana ja rakastamana johti eversti Olcott puhetta, istuessaan kuin isä lastensa keskellä.

Kun tehtiin selkoa Espanjan teosofisesta liikkeestä, kulkivat ajatukseni itsestään Suomeen. Espanjassa ei ole voitu perustaa omaa haaraosastoa kirkollisen vastustuksen takia, Suomessa semmoista ei ole saatu valtiollisen sorron tähden. Molemmissa maissa ollaan pakosta yhdytty toisella tavalla. Espanjassa ovat kuitenkin olosuhteet edelleen yhtä synkät. Meillä sitä vastoin päivä jo valkenee. Espanjassa on teosofista liikettä johtanut pieni espanjalainen Rafael Urbano, joka puhui niin somasti. Hän on 10 tai 15 vuoden kuluessa väsymättä työskennellyt: toimittanut lehteä, pitänyt esitelmää ja kääntänyt Blavatskyn ja Besantin teoksia; tässä kääntämistyössään hän on ollut niin ahkera, että Espanja on nyt

se maa, jolla on suurin luku näitä teoksia käännettynä omalle kielelleen.

Keskustelut avattiin englannin kielellä, joka on kongressien virallinen kieli, mutta kukin puhuja oli oikeutettu käyttämään omaa äidinkieltään. Välistä, ei aina, joku puhe käännettiin ranskaksi tai englanniksi. Kokouksessa keskusteltiin 7 kysymyksestä ja pidettiin 37 esitelmää paitsi kaikkia tervehdys- ja jäähyväispuheita.

Kysymyksistä olivat mieltäkiinnittävimmät ehkä nämä:

1) Missä määrin Teosofinen Seura on vain ryhmä totuuden etsijöitä, missä määrin ryhmä määrätyn järjestelmän tutkijoita, kannattajia ja levittäjiä?

2) Jos Teosofinen Seura on ilman dogmeja, on yhtäkaikki sen helmassa — ja syystä — erilaatuisia auktoriteetteja. Onko näiden auktoriteettien suhteellinen arvo ainoastaan yksityisten määrättävissä? Ja mille luonteen ominaisuuksille tai mille kyvyille perustuu semmoinen auktoriteetti?

3) Miten on selitettävä — Teosofisen Seuran ikään ja sen suorittamaan vilkkaaseen propagandaan katsoen — se seikka, että ei sillä ole enemmän jäseniä?

Ensimmäinen kysymys ratkaistiin jokatkuinkin tähän tapaan:

Pitää enemmän katsoa teosofisten oppien sisältämiin aatteihin ja ajatuksiin kuin muotoon. Teosofilla pitääkin olla sydäntä ja totuudenrakkautta kylliksi julistaakseen ihmisille totuuden, vaikka tämä totuus olisikin ristiriidassa sen kanssa, mitä hän ennen on sanonut ja uskonut. Henkisen totuuden etsijän tulee niinkään sietää toisten mielipiteitä, sillä totuus on aina keskivälillä. Jos liiaksi pidetään kiinni dogmista, unohtuu veljellisyys. Kaunis muoto voi houkutella monta syrjäistä etsimään elävää totuutta, mutta muoto ei saa liiaksi sitoa ajatuksiamme eikä kiinnittää huomiottaamme. Ensimmäinen velvollisuutemme on koettaa herättää totuuden rakkautta ja kaipuuta omassa itsessämme ja muissa, niin että

me kaikilla tasoilla etsimme elämän viisautta.

Toinen kysymys huomattiin vaikeammaksi ratkaista. Totuuden etsijällä ei ole auktoriteetteja sanan varsinaisessa merkityksessä. Hänhän antautuu totuuden etsintään; jos hän silloin kuuntelisi auktoriteetteja ja seuraisi heitä kokonaan, tulisi hänestä oikeauskoinen. Auktoriteetteja tosin on, mutta harvoin he antavat tietoja siitä, mitä muilla tasoilla ja muissa maailmoissa tapahtuu. Mestari päinvastoin koettaa herättää aatteita oppilaan omassa mielessä, koettaa niin sanoaksemme muovailla häntä, niin että hän oppii rakastamaan sitä ihanaa kukkaa, jota kutsumme totuudeksi. Totuutta ei kuitenkaan saada muotoihin kytkeä eikä meidän tarvitse uskoa muuta kuin minkä ymmärrämme. Onhan meillä suuri oikeus ja etu olla vapaita etsinnässämme.

Kolmannesta kysymyksestä (jäsenen vähyydestä) lausuttiin: 'Teosofia perustuu eri maitten uskonnollisiin käsityksiin. Se tulvii esiin virtana, joka on lähtenyt kaikista uskonnoista. Sentähden sitä ei tarvitse opettaa samalla tavalla kaikissa maissa, ei Ruotsissa esim. samalla tavalla kuin Indiassa. Mutta älkäämme unohtako, ettemme voi mitään antaa, ellemme ole mitään ottaneet. Voimme oppia toisiltamme. Kaikki kysymykset jälleensyntyimisestä j. n. e. ovat toisarvoisia kysymyksiä. Tänään tarvitsemme oppia tuntemaan ja opettaa elävää elämää, avata luonnon ja elämän kaikki portit. Eikä tätä ole opetettava ainoastaan kirjoituksissa ja kirjoissa, ei ainoastaan esitelmissä ja keskusteluissa, vaan oppi on elettävä. Ellei Jeesus olisi elänyt niinkuin hän opetti, olisi hänen oppinsa hänen kanssaan kuollut. Mitä jäsenluvun vähyyteen tulee, on paras olla sanomatta: meitä on niin harvoja, vaan sen sijaan sanoa: onpa toki ihanaa, että meitä on niin monta. Suuret aatteet raivaavat itselleen vain hitaasti tietä kansojen kesken.

Esitelmistä herätti tohtori Steinerin ansaittua huomiota. Hän osotti erinäisistä saksalaisten ajattelijain ja runoilijain teoksista keräämillään otteilla, mitenkä niihin tietien tai tietämättä oli tunkeutunut teosofisia totuuksia. Niinpä eräskin runoilija sanoo: viha kansaveljeäsi kohtaan on itsemurha. Toimen: Ihmisen ei pidä olla aistiensa orja, mutta ei liioin järkensäkään. Järki ohjatkoon aisteja. Muuan ajattelija sanoo: Ihmisiä voisi helpommin saada myöntämään, että he ovat laavanpalasia kuussa kuin että he ovat minuksia. Tämä ei ole oikein. Minä olen minä. Oi ihmeitten ihme, minne katsonenkaan, kaikkialla näen vain itseni.

Eräänä iltana oli toimeenpantu soitannollinen iltama, ja kongressin jäsenet olivat tilaisuudessa kuulemaan kunnista soittoa ja laulua. Illan kuluessa eversti Olcott tuli pahoinvoivaksi ja oli pakotettu poistumaan, mikä vähän häiritsi juhlaa. Tässä iltamassa esiintyivät useat naiset erittäin komeissa puvuissa. Tätä ei pidä paheksua, sillä ovathan he aikansa lapsia, mutta toivottava on, että teosofia on opettava meille kaikille, että ruumiimme on pyhän hengen temppeli ja että tämä temppeli on paraiten koristettuna silloin, kuin se on sisästäpäin tulevan valon kirkastama eikä tarpeettomien ulkonaisten, sen kauneutta halventavien koristusten hämmentämä.

Niinkuin kokousta oli avattu tervehdyspuheilla ja laululla, niin se päättyikin puheisiin ja lauluun. Kukin edustaja lausui muutamia jäähyväisanoja, kiittäen ranskalaista sektsionia kaikkien vieraitten osaksi tulleesta suuresta kohteliaisuudesta ja ystävällisyydestä. Päätettiin myös lähettää sähkösanoma Mrs. Besantille. Eversti Olcott, joka yhä vielä on sairaana, sai vastaanottaa kaikkien lämpimän kiitoksen. Sitten kööri lauloi jäähyväislaulun, jonka perästä kaikki läsnäolijat valokuvattiin, ja kokous oli päätynyt.

Ensi kokous on ensi vuonna Münchenissä, ja on Suomea ystävällisesti kehoitettu lähettämään monta teosofia sinne.

I. F.

Kirjeenvaihtajamme kertoo myös yksityisessä kirjeessä, että Teosofisen Seuran huoneustossa (Avenue de la Bourdonnais, 59) oli kesäkuun 2 p:nä avattu pieni taulunäyttely, joka suljettiin 6 p:nä. Siinä oli noin 50 teosofein maalaamaa taulua. M. m. mainitsee kirjeenvaihtajamme erittäin kauniina eversti Olcottin ja Mrs Besantin muotokuvat ja monet näköalat Indiasta ja Tibetistä. Useimmat taulut olivat kuitenkin kuvaannollisia: muuan Platonin allegoria, Salaperäinen ääni, Tielä, Buddha kantaen haavotettua lamasta, Kristus ja syntinen vaimo, Purpurakääreet, jossa nukkuvat kuolleet jumalat y. m. — »kaikki hienoimpia ja komeimpia tauluja mitä ajatella saat-
taa», sanoo kirjeenvaihtajamme.

Matkoiltani.

IV.

Kesäkuussa olen saanut pitää ainoastaan kuusi esitelmää, nimittäin kaksi Turussa, kaksi Jalasjärven pitäjässä Vaasan läänissä ja kaksi Oulussa.

Turussa pitämistäni esitelmistä tulin maininneeksi jo viime numerossa.

Jalasjärvelle menin kauppias J. Lehtisen pyynnöstä. Siellä puhuin sunnuntaina kesä. 18 p. ulkoilmassa harvalukuiselle kuulijakunnalle. Mikään oviraha ei näin ollen voinut tulla kysymykseenkään. Kirjoja ostettiin 2 markan arvosta. Seuraavan päivän iltana puhuin saman pitäjän Kosken kylän kansakoululla pienelle kuulijakunnalle, saamatta penninkään tuloa.

Oulussa puhuin työväentalon suuressa juhlasalissa 62 hengelle. Kun tietää, miten hurmaava peräpohjolan kesä on, ei ole ihmettelemistä, ettei kuuliijoita ollut enempää. Ihmiset viihtyivät ulkona luonnon helmassa. Seuraavana päivänä puhuin 41 hengelle samassa paikassa. Kirjoja meni hyvin kaupaksi. Eräskin nuorukainen osti niitä lähes 10 markasta, pahotellen, etteivät hänen varansa sillä kerralla myöntäneet ostaa enempää.

Syksyllä kehoitettiin minua taas tulemaan Ouluun. Sama kehoitus on lausuttu monessa muussa paikassa.

Viime matkallani jouduin tahtomatani väittelyyn materialistien, erään papin ja muutamien baptistien kanssa. Niin kaukana kuin esim. materialisti ja tavallinen »uskovainen» näyttävät olevan toisistaan elämän merkityksen ymmärtämisessä, vastustavat he kumminkin teosofista maailmankatsomusta.

Sivulta katsojan tekisi tällaista asiain menoa seuratessaan mieli sanoa, että »Pilatus ja Herodes tulevat ystäviksi», niin pian kun elämää ruvetaan syvällisemmin tutkimaan.

Aate.

Oikaisu. Kun t. l. 15 n:rossa kerroin matkoiltani, sanoin toukokuulla pitäneeni seitsemän esitelmää, joista neljä Turussa. Koska helluntai, jolloin pidin toiset kaksi esitelmää Turussa, olikin kesäkuun alussa, jäi toukokuun osalle ainoastaan viisi esitelmää.

Aate.

Tien varrelta.

Teosofisen Seuran jäsenet ja siveellisyys. Niiden kysymysten joukossa, joista oli määrä keskustella Parisin kokouksessa kesäkuun 3—5 p:nä, oli muuan näin kuuluva: »onko asetettava mitään siveellisiä vaatimuksia niille henkilöille, jotka pyrkivät T. S:n jäseniksi? »Aika ei kuitenkaan myöntänyt tämän kysymyksen ottamista puheenalaiseksi, joten emme tiedä, millä tavalla kokous olisi sen ratkaissut. Mutta toivottavasti se olisi kaynyt yhtä vaapaaseen suuntaan kuin toistenkin kysymysten ratkaisu, josta on kerrottu muualla lehdessämme; tarkotamme, että kokous olisi tullut siihen päätökseen, että senkaltaisia jäsenyyttä rajoittavia

määräyksiä ei voida asettaa. Koko kysymys oli mielestämme ajattelemattomasti valittu. Eihän Teosofinen Seura ole mikään siveyslaitos, ei sen jäsenet mitään salaperäisiä pyhimyksiä. Teosofinen liike on henkisesti herättävä liike, ja Teosofisen Seuran ihanne on korkein siveellisyys: totuuden tieto ja sen kanssa käsi kädessä kulkeva ihmisten veljeys. Mutta totuuden tietäjä ja kaikkien ihmisten totinen veli on ainoastaan ihanne-ihminen, täydellisuuden saavuttanut Mestari. Kaikki muut ihmiset vasta vaeltavat kaukaista päämäärää kohti. Useimmat ihmiset eivät tiedä mitään päämäärästä, mutta muutamain silmät ovat vilaukselta nähneet ihanteen. Näitten ihmisten joukkoon voimme ehkä lukea Teosofisen Seuran jäsenet. Teosofit ovat ihmisiä, jotka ovat heränneet näkemään, että elämä ei ole tarkotukseton, että totuus on etsittävä ja että totuuden etsimisen tie samalla on veljesrakkauden. Mutta he eivät ole pyhimyksiä eivätkä millään tavalla erinomaisia. Surkuteltavaa olisi, jos teosofit itse alkaisivat uskoa itsestään sitä, mitä joskus syrjäiset näkyvät otaksuvan, nim. että he — teosofit — ovat toisessa tai toisessa suhteessa muita ihmisiä paremmat. Surkuteltavaa se olisi, sillä suuri pettymys olisi silloin Karman rangaistus. Emme kykene asettamaan minkäänmoisia vaatimuksia toisillemme, pitääköön kukin vain huolta omasta itsestään. Seuran jäsenyys on vapaa kaikille, jotka hyväksyvät Seuran tehtävät — alkäämme antako mitään aihetta, ei maailmalle eikä itsellemme, siihen luuloon, että olemme muiden ihmisten yläpuolella henkisesti tai siveellisesti. Vallan toinen asia on, että eräässä suhteessa olemme saaneet oppia enemmän kuin ihmiset ylipäänsä. Olemme saaneet tarkempia tietoja siitä, mitä ihmiskunnan suuret sielut ovat ajatelleet, uskoneet ja tietäneet elämästä, olemme saaneet kuulla peittämättömän totuuden omasta uskonostamme ja muista suurista uskonnoista, mutta eihän meidän siitä sovi

kehua itseämme. Vielä olemme vain vastaanottaneet ja saaneet, mutta emme vielä tehneet mitään hyvää. Jospa oppisimme tekemäänkin!

Opetuslapsena-olo. Theosophical Review'n heinäkuun vihossa on huomattava kirje Annie Besantilta. Kirjoituksen nimi on »Discipleship» (Opetuslapsena-olo) ja on suunnattuna sitä sydämetöntä väärinkäytöstä vastaan, joka valitettavasti eräitten luonteiden puolelta tulee niiden teosofisten selonteokojen osaksi, jotka kuvaavat meille täydellisen opetuslapsen ominaisuuksia ja pyhyiden tien vaatimuksia. Sen sijaan, että kaikki iloitsisimme siitä suurenmoisesta tulevaisuudesta, joka varmasti tulee jokaisen — heikoimmankin — ihmisen osaksi, käyttävät muutamat meistä noita ilmotuksia jonkinmoisena kritiikin nuijana, jolla tavoittelevat lyödäkseen niitä veljiään, jotka yrittävät kulkea opetuslapsen kapeata polkua. »Semmoisen pitäisi opetuslapsen olla — ja kas mimmainen sinä olet! Mikä opetuslapsi sinä olet? Petturi olet ja kavaltaja.» Tällä tavalla on ennen muita kritiseerattu H. P. Blavatskya. »Hän tupakoitsi, hän kiroili, hän suuttui ja vihastui — mikä opetuslapsi hän oli, mikä vihitty hän oli?» Niin sanotaan ja tuomitaan häntä saman mittakaa- van mukaan kuin jokapäiväisiä ihmisiä. Totta on, että jos jokapäiväinen nainen tupakoitsee, kiroilee ja suuttuu, ei hän tosiaan ole miellyttävä olento; mutta jos näiden heikkouksien vastapainona on monta hyvää puolta, saat- taan jokapäiväinenkin ihminen niistä huolimatta olla rakastettava olento. Mitä sitten on sanottava ihmisestä semmoisesta kuin H. P. Blavatskysta, jolla oli jättäjäistyö suoritettavana maailman hyväksi, joka tarvitsi kaikki henkiset voimansa sotaan niitä näkymättömiä vihollisia vastaan, jotka koettavat estää teosofista työtä, ja jolle siis ulkonainen suuttuminen välistä saattoi olla välttämätön hetkellinen helpotus ylen rasketulle hermostolle? Kun semmoista ihmistä arvostellaan ja tuomitaan, lan-

keaa tuomio itse asiassa takaisin arvostelijan päälle. Tietysti ihanne on yksi ja ihanne on se, jota kohden meidän tulee pyrkiä ja jota kohti jokainen opetuslapsi pyrkii, mutta se, että olemme opetuslapsia ja pyrimme ihannetta kohti, ei vielä merkitse, että olemme sen saavuttaneet. Ihminen voi olla opetuslapsi ja suurikin opetuslapsi, vaikka hänellä vielä voi olla suuria inhimillisiä heikkouksia. Hänen opetuslapsiutensa ei ole noissa heikkouksissa, vaan hänen suuruudessaan. Ei auringon palvelija palvele aurinkoa sentähden, että auringossa on pilkkuja, vaan sentähden, että loisto on niin mahtava, ettei pilkkuja näy. Niin meidänkin pitää rakastaa opetuslapsia ja vihittyjä heidän suuruutensa takia, ei tuomita heitä heidän heikkouksiensa tähden. Parempi oppia hyvästä kuin vihassa kääntä pois pahasta.

Raamatun opetus kouluissamme. Suurella mielenkiinnolla olemme seuranneet maisteri Ernst Lampénin ja tohtori Paavo Wirkkusen (Snellmanin) kynäsotaa yllämainitusta aineesta. Edellinen aloitti kiistan kirjottamalla pitkän, lennokkaan kirjoituksen »raamatun opetuksesta kouluissamme» vilkkaasti ja hyvin toimitettuun »Nuori Suomi»-nimiseen viikkolehteen, ja tri Wirkkunen katsoi velvollisuutensa kirkon palvelijana vaativan, että kirjotti kokonaisen kirjasen maisteri Lampénin »hyökkäysten torjumiseksi». Tähän P. W:n broshyriin on taas E. L. terävällä kynällään kirjottanut vastauksen Nuoreen Suomeen »Paavo Wirkkusen uskonnonopetuksesta». Lukuunottamatta personallisia letkauksia, joita molemmat kynäilijät suurella mielihyvällä käyttävät, mutta jotka asiaan kuulumattomina eivät lisää heidän kyhäksiensä arvoa eivätkä valaise pohtimaansa tärkeätä kysymystä, ovat näiden kahden opettajan esitykset uskonnota ja sen opetuksesta sekä huvittavia että opettavia, koska he näyttäytyvät aivan vastakkaisten maailman katsomusten edustajiksi. Maisteri Lam-

pén on peräti uudenaikainen — sanommeko: »monisti», joka hyökkää nykyistä kristinuskoa vastaan Hæckelin tapaan, käyttäen hyväkseen raamatunkritiikin ja vertailevan uskontotieteen (eli mytologian) tarjoomia murhaseita. Hän saa tietysti naurumme, ymmärryksemme ja siveellisen harmimme puolelleen. Tohtori Wirkkunen taas on oikeauskoinen teologi, joka sydämessään ja omassatunnossaan vahvasti pitäen kiinni siitä, että kristinuskko nykyisessä muodossaan edustaa sekä Jeesuksen todellista oppia että ihmiskunnan henkisen kehityksen huippua, ei saata muuta kuin kauhistua vastustajansa »pakanallista» kantsokantaa. Hänen tapansa ja kykynsä puolustaa uskontoa on sentähden laimeata, vanhanaikuista, ikävää ja ponnetonta eikä hän suinkaan osaa vakuuttaa arvostelukykyistä lukijaa. Mutta siitä huolimatta hänen broshyrisa herätti meissä myötätuntoa ja ikäänkuin halua hänen kanssaan puolustaa jotakin vanhaa, pyhää ja väärinkäsitettyä. Syynä tähän on tietysti se, että tri Wirkkusen puolustama asia on sittenkin pyhempi kuin hänen vastustajansa ehkä aavistaa. Tällä emme suinkaan asetu nykyisen uskonnonopetuksen ja nykyisen kirkonopin sokeiksi puolustajiksi. Päinvastoin. Olemme aivan yhtä mieltä maisteri Lampénin kanssa siinä suhteessa, että sekä opetus että oppi ovat kaikkea muuta kuin totuuden ja oikeuden mukaisia nykyisessä muodossaan. Mutta kysymys onkin vain muodosta eikä itse asiasta. Jos nykyinen kirkonoppi ja uskonnonopetus hajoaa ja häviää, ei häviä itse uskonto eikä uskonnon eri historialliset ilmennykset, joista kristinuskko on yksi. Uskonto on paljon muuta kuin nykyiset jumaluusoppineet aavistavat. Kaukana siitä, että uskonnon tarvitsisi pelätä tieteen puukkoa ja tieteen tulisoihutua, on tiede vain uskonnon nuorempi sisar, sillä uskonto on todellisuudessa vanhin tiede. Kaukana siitä, että uskonnon tarvitsisi kau-

histua »nykyaikaista pakanuutta» eli materialismia, on tämä materialismi vain ensimmäinen askel todelliseen uskontoon, joka on tietoa elämästä ja kuolemasta eikä vain »uskoa». Kun nykyajan tieteilijät mahtipontisesti puhuvat vanhojen kansojen »legendoista» ja »taruista», joita meille opetetaan muka pyhänä jumalan sanana, täytyy kyllä surkutella, että noita taruja semmoisenaan pidetään pyhinä, mutta toiselta puolen tekee mieli hymyillä sen, joka on saanut aavistuksen siitä, mitä nuo »tarut» todellisuudessa kuvaavat. Vaikkomme täten asetu kummankaan kysymyksessä olevan riitaveljen puolelle, toivomme kuitenkin hyvää jatkoa hauskalle ja valaisevalle polemikille.

Kristinuskon syntyessä. Kuuluisan teosofin ja oppineen, kristinuskon alkuaikojen tutkijan, Mr. G. R. S. Mead'in tuottelias kynä on taas lahjottanut maailmalle laajan ja tärkeän tutkimuksen »Thrice-Greatest Hermes. Studies in Hellenistic Theosophy and Gnosis. Being a Translation of the Extant Sermons and Fragments of the Trismegistic Literature, with Prolegomena, Commentaries, and Notes. By G. R. S. Mead, B. A., M. R. A. S. (London, Theosophical Publishing Society, 1906)» — Kolmasti suurin (Trismegistus) Hermes. Tutkimuksia kreikkalaisesta teosofiasta ja gnosiksesta. Jällellä olevien saarnojen ja trismegistisen kirjallisuuden jätteiden englantilainen käännös. Teos käsittää kolme paksua nidosta suurta 8:oa ja maksaa 30 shillinkiä. Tässä kirjassaan Mr. Mead näyttää, mikä sija gnostisuudella oli kristinuskon alkuaikoina ja sen syntyessä. Kaukana siitä, että gnostisismi (toisin sanoen sen ajan teosofinen tutkimus) olisi ollut minkään-

lainen kristillinen kerettiläisyys, joksi kristinkirkko sen on tuominnut, oli päinvastoin kristillinen gnostisuus yksi puoli eli yksi ilmennys siitä ikuisesta viisaudesta eli tiedosta (kreik.gnosis), josta kaikki uskonnot ja kaikkien uskontojen perustajat ovat ammentaneet. Tämän todistaa meille selvästi ne jäänökset ja katkelmat gnostilaisesta kirjallisuudesta, jotka Mr. Mead nyt tarjoaa meille huolellisesti käännettyinä. Niin vaillinaisia kuin ovatkin, riittävät kumminkin osottamaan, kuinka kristinuskon syntyessään oli juuri näitten gnostilaisten aatteiden elähyttämä ja kuinka *evangeliumit nykyisessä »yksinkertaisessa» muodossaan ovat tuloksena tahallisuudesta näiden gnostilaisten ainesten poistamisesta.*

Palomaan matkat. Koska muuttamat lukijamme ovat noudattaneet kehoitustamme muistamaan esitelmärahastoa tarpeen vaatimilla avustuksillaan, rohkenemme huomauttaa toisillekin lukijoillemme tästä tärkeästä aatteemme auttamistavasta.

Pyydämme, että kaikki ne maaseutulaiset, jotka haluavat Palomaan luennoimaan paikkakunnalleen, ovat hyvät ja kirjottavat hänelle siitä osotteella: Teosofinen Kirjakauppa ja Kustannusliike, Mikonkatu 11. Helsinki.

Esitelmärahasto.

Kesäkuun 7 p:stä heinäkuun 7 p:ään on saatu seuraavat lahjat:

K. V. K. 5: —. T. N. (Amerikka) 22: 26. V. L. 5: —. G. W. 5: —. F. A. J. 10: —. D. R. 10: —. R. S. 10: —. P. E. 10: —. V. V. 10: —. K. T. 10: —. M. R. 10: —. H. H. (kesä- ja heinäk.) 20: —.

Rahat lähetetään tai tuodaan *Teosofiseen kirjakauppaan ja kustannusliikkeeseen*, Mikonkatu 11, Helsinki.

M. Rintala

Räätälinliike :: Kangaskauppa

Aleksanterinkatu 50.

Suuri kangasvarasto. Hyvä työ. Vahvat lisätarpeet. Halvat hinnat. Huom.! Vierailupukuja lainataan.

„ELÄMÄ”

on lehti

joka on ottanut todistaakseen, että ihmisten kannattaa jälleen *elää* ja olla onnellisia, jos teosofinen totuuden-tieto saatetaan luomaan kansallemme uusi sosialistinen yhteiskunta-järjestys. „Elämä” maksaa 2: 50 vuosikerta.

Konttori: Hesperia. Puhelin 5453.

Martin & Mäkelä

Kirjakauppa Söörnäisissä.

.. Täydellinen kirja- ja paperikauppa. .. Parhaiten lajiteltu varasto Työväen- ja Teosofista kirjallisuutta.

— Puhelin 5434. —

Kaivertaja
J.E. Wallden
HELSINKI
Mikonk. 1.
Tel. 2089.
Kaikenlaaisia
KAIVERRUSTOITA

Kaikkissa kirjakaupoissa:

Salatut tiedet ja sieluopin fysiologia.

Kirjoittanut Edmond Dupouy. Hinta 3: —.

Tässä huomattavassa teoksessa, joka on etevän ranskalaisen tiedemiehen kirjoittama, tehdään selkoa uusimmista tuloksista spiritismin alalla sekä kerrotaan monista omituisista kokeista. — Saadaan kustantajalta rahtivapaasti, jos raha seuraa tilausta.

Kustantaja YRJÖ WEILIN, Helsinki.

KIRJAKAUPPA • BOKHANDEL

AKTIEBOLAGET

MINERVA

OSAKEYHTIÖ

HELSINKI — TELEF. 23 03 — HELSINGFORS.

Palovakuutus-Osakeyhtiö FENNIA.

Helsingissä.

Unioninkatu 25. :. Telefooni 206.

Papaturmavakuutus-Osakeyhtiö PATRIA.

Helsingissä.

Unioninkatu 25. :. Telefooni 1481.

Vilho Leikas & C:o

Ottaa vastaan „Omantunnon, Teosofisen Aikakauslehden” tilauksia.

Suomalainen Kirja- ja Paperikauppa =

Myy kaikenlaista Teosofista y. m. kirjallisuutta.

39 5th Str. Calumet, Mich., U.S. of A.

Postin kautta tilatut kirjat toimitetaan erittäin huolellisesti.

J. A. Tukiaisen Paperikaupassa

Hämeenkatu 2 A. Puhelin 2041

Otetaan vastaan m. m.

„Omantunnon” tilauksia.

Teosofista kirjallisuutta on kaupassa myytävänä

Kipsikuvia suurmiehistämme, Kuvajalustoita, Taulutelineitä, Huonekaluja kaikkia lajeja, Oviverhoja, Uudinkankaita, Mattoja, Fuku- ja Päälystakkikankaita sekä valmiita Vaatteita, koko- ja puolivillaisia Leninkikankaita y. m., y. m.

Suomen Teollisuus-Kaupassa.

Paperia, Kirjekuoria ja Kirjoitustarpeita

halvimmalla

Dahlbergin Paperikaupassa.

Aleksanterink. 15. Pohj. Esplan.k. 23.

O. J. Liljan

hyväksi tunnettu

Kirjansitomo

Helsingissä

Vastaanottaa kaikkia ammatin kuuluvia töitä ja suoritetaan nämät varsin huolellisesti ja nopeasti sekä kohtuullisiin hintoihin.

Osote: Fredrikinkatu 42

Puhelin 1890.

KIRJAPAINOYHTIÖ VALO

Helsinki :: Hakasalmenkatu 2 (porttikäytävä)

Telefooni 3940

Suorittaa huolellisesti kaikkia kirjapainoalaan kuuluvia töitä :: Nopeat suoritukset :: Hinnat kohtuulliset ::

OMATUNTO

TEOSOFINEN AIKAKAUSLEHTI

TOINEN VUOSIKERTA

Häki, Kirjapainoyhtiö Valo

ELOKUU, 1906

	Siv.
I. Ei pahaa pahalla, <i>Pekka Ervast</i>	187
II. Kansallinen kulttuuri ja Suomen kansan tulevaisuus, <i>Pekka Ervast</i>	189
III. Väinämöisen ennustus	192
IV. Otteita Zoroasterin opista	193
V. Näkymättömiä auttajia, II, <i>C. W. Leadbeater</i>	194
VI. Salatieteilijän puheilla, <i>Elia Vera</i>	197
VII. Matkoiltani, V, <i>Aate</i>	200
VIII. »Hinduhypnotismi,» <i>G. M. ja P. E.</i>	201
IX. Tien varrelta	203
X. Kysymyksiä ja vastauksia	203
XI. Toimituksen työpöydältä	205
XII. Lahjatili	205
XIII. Esitelmärahasto	205

Omantunnon, Teosofisen Aikakauslehden, ohjelma on sama kuin Teosofisen Seuran.

Teosofisen Seuran tehtävät ovat:

1. Muodostaa yleisen veljeyden ydin, katsomatta uskontunnustukseen, rotuun, kansallisuuteen, sukupuoleen, yhteiskunta-asemaan tai väriin.
2. Edistää vertailevia uskonnollisia, filosofisia ja tieteellisiä tutkimuksia.
3. Tutkia tuntemattomia luonnonlakeja ja ihmisen salaisia voimia.

OMATUNTO TILATAAN

postin kautta, kirjakaupoista, asiamiehiltä ja suoraan Omantunnon konttorista, Mikonkatu 11, Helsinki. Puhelin 47 11.

TILAUSHINTA

Suomessa on postimaksuineen koko vuodelta Smk 5: —. Yksityisnumerot 60 p:ää. Venäjällä postimaksuineen 2 ruplaa. Amerikassa samaten 1½ dollaria. Ruotsissa samaten 4. kr. Asiamiehille myönnetään 10 % alennus.

ILMOTUSHINTA

on ilmoitusruudulta 5 mkaa kerralta. Sama ilmoitus useampia kertoja 10 % alennuksella.

OMANTUNNON KONTTORI, MIKONKATU 11,

on auki joka arkipäivä klo 10—7. Taloudenhoitaja tavataan varmimmin klo 5—7 j. p.p.

OMANTUNNON TOIMITTAJIA

tavataan konttorissa keskiviikkoisin klo 7—7,30 j. p.p.

OMATUNTO

TEOSOFINEN AIKAKAUSLEHTI

VOL. II

HELSINGISSÄ, ELOKUUN 15 P:NÄ 1906

N:o 17

EI PAHAA PAHALLA.

Nykyiset tapahtumat Venäjällä ja äskettäin meillä Suomessakin ovat sitä laatua, että jokainen ajatteleva ihminen kauhistuen kysyy itseltään, onko murha ja väkivalta ja verinen veljes-sota ainoa keino, millä vanhuuttaan lahonnut yhteiskuntamuoto on puhdistettavissa ja uudistettavissa. Onko paha ainoastaan voitettavissa pahalla? Eikö ole olemassa mitään muuta keinoa? Ovathan kaikki viisaat jumalanmiehet julistaneet järkähtämättömänä totuutena, että ainoastaan hyvä voittaa pahan, että ainoastaan rakkaus voittaa vihan, että ainoastaan ylevämielinen rauhallisuus voittaa väkivallan. Ja tuntuuhan itsestään selvältä, ettei tarkoitus pyhitä keinoja! Jos kerran päämaali on rauha, rakkaus, sopusointu ja onni, kuinka se olisi saavutettavissa veristen taistelujen, vihan, veljesriitojen, kyynelten ja huokausten kautta?

Tämä on ihmiskunnan iänikuinen läksy. Jokaisen yksilön povessa piilee onnen kaipuu, koko ihmiskunnan sydäntä elähyttää toivo kerran päästä luvattuun maahan, kerran saavuttaa onni, jota ainoastaan laupeuden kyyneliet kostuttavat. Mutta kuitenkin ei yksilö eikä ihmiskunta luovu etsimästä sitä onnea väkivallalla, taistelulla ja kamppailulla. Päämaali on useilla selvänä, mutta keinoja tuskin kukaan oivaltaa. Kuuroille korville

ovat viisaat huutaneet. Yhäti vain ihmiset kuuntelevat himojensa myrskyisiä ääniä. »Tapa, tapa!» kaikuu oikeutettuna käskynä joka taholta, ja ne, jotka koettavat puhua järjen kieltä, sydämen kieltä, omantunnon kieltä, ne ovat toisten mielestä haaveilijoita.

Näin ollen on selvä, että toistaiseksi vallankumoukset ovat historiallisia välttämättömyyksiä. Sorto yhdeltä puolen herättää katkeruutta ja vihaa toisaalla. Kuinka se katkeruus ja viha voisi lauh-tua muuten kuin vereen ja koston? Vaarallista on leikkiä inhimillisten intohimojen kanssa. Se on jousen jännittämistä omaa itseään kohti.

Yhtäkaikki on juuri haaveilijoiden pieni etuvartiosto ihmiskunnan varsinaisena toivona. Sillä joskin heidän äänensä vielä on heikko, joskin heidän vaikutusvoimansa on mitätön, on se kuitenkin päivä päivältä kasvava ja varttuva ja lopulta heidän ohjelmansa tunkee läpi kaikkien mielten, sillä päivä kerran nousee, jolloin ihmiskunta ei enää luota »vanhoihin, taattuihin keinoihin». Sitä päivää odottaessa on ylen tärkeä, että haaveilijoiden »pikkuinen lauma» pysyy uskollisena loppuun asti.

Mikä sitten on heidän ohjelmansa? Mikä on se hyvä ja rauhallinen keino, jolla he tahtovat voittaa maailman vääryydet?

Kuulkaamme, mitä H. P. Blavatsky sanoo:

»Jos koettaisimme ajaa läpi valtiollisia muutoksia, ennenkuin olemme voineet uudistaa ihmisluontoa, on tämä aivan kuin jos kaataisimme uutta viiniä vanhoihin leileihin. Täytyy opettaa ihmisiä sisimmässä sydämessään tuntemaan ja tunnustamaan oikeita, totisia velvollisuuksiaan toisiaan kohtaan, sitten itsestään häviävät vanhat vallan väärinkäytöt ja kansallispoliittikan väärät lait, jotka perustuvat yhteiskunnalliseen ja valtiolliseen itsekkyyteen. Vähäjärkinen on puutarhuri, joka leikkaamalla koettaa poistaa myrkyllisiä kasveja kukkalavastaan, sen sijaan että kiskoisi ne juurineen pois. Mahdoton on saada aikaan pysyväinen valtiollinen uudistus, kun samat itsekkäät ihmiset edelleenkin johtavat asioita.» (The key to Theosophy, siv. 156.)

Ihmisten täytyy muuttua, ihmisten täytyy valistua! Kas siinä haaveilijoiden, mutta myös kaikkien viisasten neuvo. »Mutta eihän ihmiset voi enkeleiksi muuttua», väitetään tähän. »Jos jäätte odottamaan yhteiskunnan uudestasyntymistä siksi kunnes ihmiset ovat tulleet täydellisiksi, saatte odottaa maailman loppuun saakka, eikä sittenkään se päivä ole koittava!»

Hyvin mahdollista, vastaavat haaveilijat, mutta kysymys ei olekkaan täydellisistä ihmisistä ja enkeleistä. Mitä täydelliset ihmiset ja enkelit välittäsivät yhteiskuntamuodoista, mikäli koskee heitä itseään! Kyllä enkelit aina ja joka paikassa tulevat toimeen. Kysymys onkin tavallisista ihmisistä. Kysymys on siitä, että ihmiset ylipäänsä tarvitsisivat parempia, luonnollisempia,

terveellisempiä, oikeudellisempia, vapaampia, rehellisempiä olosuhteita voidakseen kehittyä ja olla onnellisia. Ja näitä oloja saavuttaakseen heidän täytyy muuttua, valistua, herätä.

Mutta millä tavalla? Ainoastaan siten, että ymmärtävät ja koko sielulleen käsittävät, että pahaa ei voiteta pahalla, että väkivaltaa ei poisteta väkivallalla. Kaikissa ihmisissä on herätettävä halu parempiin, kaikkia ihmisiä, niin »ylhäisiä» kuin »alhaisia», on saatettava ikävöimään onnea ja tyytyväisyyttä ja vapautta — kaikille.

Se suuri ja mahtava keino, joka yksin vie toivottuun päämaaliin, on ihmisten sisäinen mielikuvituselämä. Koko luonto, koko yhteiskunta on ajatuksen eli mielikuvituksen tuotetta; jos muutoksia tahdotaan aikaansaada, on tämä mahdollista ainoastaan mielikuvituksen avulla. Mielikuvitus — lennokas, itsetietoinen ajatus — on luonnon suurin voima.

Mielikuvitus on pitkiä aikoja kulkenut määrättyä latuaan; nyt se monissa ihmisissä on alkanut uurttaa itselleen uusia uria. Mutta ennenkuin se kasvaa niin suureksi virraksi, että se tempaa kaikkien mielet mukanaan, ei se aikaansaa pysyvää muutosta.

Mielikuvituksen tie on tosi toiminnan tie, ja kuitenkin se vielä monen mielestä on hidas: sillä aikaa kun toiset »ajattelevat», kärsivät toiset vainoa ja vääräyttä. Olkoon, mutta eikö väkivaltaiset keinot luo kärsimyksiä? Ja ennen kaikkea: väkivalta ei vie päämaaliin, mutta ajattelu ja mielikuvitus on voitostaan varma. Eikä suinkaan tämä tie ole työtöntä! Mitä muuta se on kuin työtä? Työtä aamusta iltaan, hiljaista työtä, herätystyötä! Se työ-

hän on sosialistisen liikkeen alkupe-
räinen, varsinainen ohjelma.

Ja näkymättömän maailman kannalta
katsoen mielikuvituksen tie — kaukana
siitä, että olisi hidas — onkin kaikista
nopein tie. Miksi? Sentähden, että
se kansa, joka uskaltaa kulkea hyvän
tietä, vetää luoksensa suuria sieluja.
Ja kuta enemmän suuria sieluja kan-
san keskuuteen syntyy, sitä valoisam-
maksi ja itsetietoisemmaksi ja nopeam-
maksi käy sen kansan tie »luvattuun
maahan».

Onnellinen siis se kansa, joka valit-
see »mielikuvituksen» rauhallisen tien;
jos sen kansan keskuudessa tapahtuu
vallankumouksia, ovat nekin rauhal-
lista laatua.

Onnellinen se kansa, joka uskaltaa
luottaa henkisiin voimiinsa, joka ei
tartu miekkaan, ettei se miekkaan huk-
kuisi, vaan joka laulun ja sanan taika-
voimalla karkottaa sorron ja vääryy-
den pimeät peikot. Onnellinen se kansa,
sillä se on kuolleista nouseva ja kir-
kastuva ja kulkeva tulen kautta va-
hingottunatta.

Oi, onko historia näkevä sitä näy-
telmää?

Pekka Ervast.

Kansallinen kulttuuri ja Suo- men kansan tulevaisuus.

»Mitä teosofit sanovat kansallisista
riennoista ja kansallisesta kult-
tuurista? Onko heillä esim. mitään sa-
nottavaa Suomen kansan tulevaisuu-
desta? Varmaankaan eivät välitä sem-
moisista kysymyksistä?»

Vastataksemme perin pohjin täm-
möisiin arveluihin, pitäisi meidän en-

sin selittää, mitä teosofia on ja mik-
sikä teosofit, joita tavallisesti kutsutaan
haaveksijoiksi, suurestikin ovat kiin-
tyneet kaikkiin kulttuurikysymyksiin.
Koska tämänlainen selonteko kuiten-
kin veisi meidät liian pitkälle ainees-
tamme ja koska useimmat lukijamme
jo lienevät selvillä teosofian perus-
tatuksista, tyydymme tässä lausumaan
muutamia mielipiteitä kansallisesta kult-
tuurista yleensä ja erittäin Suomen kan-
san tulevaisuudesta.

Kun puhutaan kansallisista riennoista
ja kansallisesta kulttuurista ja kysy-
tään, mille kannalle teosofit asettuvat,
sopii vastata, että tämä riippuu asian-
haaroista kussakin yksityistapauksessa.
Teosofit uskovat epäilemättä ominta-
keiseen kansalliseen kulttuuriin, mutta
heillä on oma käsityksensä siitä, mitä
kulttuuri on, ja heidän käsityksensä
saattaa joutua ristiriitaan vallitsevan
käsityksen kanssa. Jos esim. kulttuu-
rilla käsitetään aineellista hyvinvointia
jonkun toisen kansan kustannuksella,
silloin teosofit tuskin innoistuvat siitä
sivistyksestä. Yhtä vähän ihailua he-
rättää heissä semmoinen kulttuuri, jossa
tiede ja taide ovat sortovallan ja rik-
kauden palveluksessa ja jossa köyhät,
s. o. kansan suuri enemmistö, ovat kai-
ken korkeamman kulttuurin ulkopuo-
lella. Heidän kulttuuri-ihanteensa on
toista laatua. Heidän kansalliset rien-
tonsa tähtäävät toisaan.

Mikä sitten teosofiselta kannalta on
kansallinen kulttuuri? Löytääksemme
tähän vastauksen sopii meidän ensin
kysyä: mitä yleensä on sivistys? Onko
sivistys sitä, että ihminen osaa hie-
nosti käyttäytyä, että hän on korkeasti
oppinut ja osaa keskustella kaiken maa-
 ilman kysymyksistä? Nämä eivät ole
mitään halveksittavia ominaisuuksia,
mutta teosofiselta — uskonnolliselta —
kannalta ne eivät riitä sivistystä mää-
rittelemään. Sillä ollakseen muuta kuin
ohimenevä ilmiö, ollakseen ikuisesti
pätevä sivistyksen täytyy olla elävän
ilmishengen ominaisuutta. Sivistyk-
sen täytyy itse asiassa olla se keino,

millä ihmisen henki ilmottaisi ulko-kohtaisessa maailmassa. Raakalaiskan-
nalla oleva ihminen ei ole sivistynyt,
sillä hän ei kykene tuomaan ilmoille
mitään henkistä elämää — ja tietenkin
hänen henkinen elämänsä on perin
köyhää. Sitä myöten kuin sivistys
kasvaa, kasvaa hengen kyky ilmetä,
eli toisin sanoen: kuta sisältöriikkaam-
maksi henki kehittyy kokemusten ja
mietiskelyn kautta, kuta enemmän se
tuo esille salatusta aarreitastaan, sitä
suurempi on sivistys. Sivistyksen ul-
konainenkin merkitys on täten henki-
sissä arvoissa, ei aineellisissa. Teosofi
sanoisi: ihminen on sivistynyt samassa
määrin kuin hänen ajatuksissaan, sa-
noissaan ja töissään ilmenee hänen
korkeampi minänsä. Ja juuri tämä
merkitsee, että toinen ihminen on hiu-
kan toisella tavalla sivistynyt kuin toi-
nen. Jos ihmiset olisivat aivan rehel-
lisiä (kuten ovat kuoltuaan), jolleivät
he käyttäisi ulkonaista sivistystä oman
itsensä peitteenä, silloin selvästi nä-
kyisi, kuinka pitkällä ovat sivistyksessä
ja silloin he kukaties ryhmittäisivät
»sivistyneihin» ja »sivistymättömiin»
aivan toisella tavalla kuin nyt. Mutta
silloin tulisi myöskin paljon kaunista
esille: paljon vaihtelua, rikkautta ja
viehättävää uutuutta muodoissa, joka
nyt uinailee korkeammilla tasoilla. Sil-
loin olisimme tilaisuudessa puhumaan
»yksilöllisestä kulttuurista».

Sama on nyt laita kansallisen kult-
tuurin. Teosofiselta kannalta kukin
kansakunta on yksilö. Näkymättö-
mässä maailmassa elää kansan minuus
jonkinmoisena yhteisenä ylitajuntana.
Ja niinkuin ihmisen minällä on kaksi
puolta, alempi ja ylempi eli personal-
isuus ja yksilöisyys, niin kansankin
minuudessa voidaan erottaa alempi ja
ylempi puoli. Jos heitämme yleissil-
mäyksen jonkun kansakunnan oloon
ja elämään, maahan ja historiaan, tut-
kien sen elintapoja ja kehitystä, saamme
kuvan sen alemmasta eli personallisesta
kansanhengestä. Jos taas tahdomme
vilaukselta nähdä kansan korkeampaa

minuutta, silloin meidän täytyy syven-
tyä sen hengentuotteihin, sen viisau-
teen, sen erikoisiin henkisiin ja älyl-
isiin ominaisuuksiin, sanalla sanoen
sen sivistykseen. Sillä raakalaiskan-
nalla, jolloin vain kansan alempi minä
ilmottaisi, ei ole sivistystä. Sivistys
tulee vasta sitä myöten, kun kansan
korkeampi henkinen minuus pääsee
omalla tavallaan vaikuttamaan sen ulko-
kohtaisessa elämässä. Länsimailla on
n. k. kristillinen sivistys valanut kris-
tityt kansat jotakuinkin samaan mal-
liin, samaten kuin yksilötkin. Joskin
tällä on voitettu yleinen edistys muu-
tamissa suhteissa, on se toiselta puo-
len ehkäissyt kansallisen ja yksilöllis-
en hengen vapaata ilmennystä. Jos
uusi aika on tuova mukanaan korkeam-
man sivistyksen, on sen siis ensinä
murrettava ne kahleet, jotka estävät
eri henkien omaperäistä esiintymistä.
Yksilöiden täytyy saada kulkea omia
teitään ja samaten kansakuntain. Ul-
konaisen kaavamaisuuden täytyy pois-
tua, ihmisten on kääntyminen suurem-
malla luottamuksella oman itsensä puo-
leen ja kansojen on ammennettava
oman henkensä tyhjentyttömistä rik-
kauksista uusia muotoja kehittyvälle
kulttuurille.

Teosofit täten eivät suinkaan ole vä-
linpitämättömiä kulttuurikysymyksistä,
vaan heidän ymmärtääkseen kansojen
ja ihmiskunnan elämä ja edistys juuri
riippuu siitä, mille kannalle ne asettu-
vat näissä kysymyksissä. Tahtovatko
edelleen vaeltaa alemman minänsä oh-
jaamina? Tahtovatko edelleen pitää
ihanteenaan maallista rikkautta ja val-
taa, aineellista hyvinvointia, sotaista
kunniaa j. n. e. vai tahtovatko kään-
tää katseensa korkeampiin? Niin totta
kuin yksilöä kohtaa »kuolema», kun-
nes hän ikuisessa elämässä on oppinut
omalla hengellään voittamaan kuole-
maa, niin totta on sekin kansakunta
aikansa elettyään häviävä historian
näyttämöltä, joka ei ole oppinut elä-
mään korkeammassa tajunnassaan ja
sanan uskonnollisessa merkityksessä

luonut sivistystä. Tämä koskee nykyisiä kristittyitä kansoja yhtä paljon kuin kansanaan pakanallisia.

Mitä erityisesti Suomen kansaan tulee, riippuu senkin vastainen kohtalo juuri siitä, millä tavalla se ratkaisee kulttuurikysymyksen. Kohtalon käsi on nyt johtanut kansamme semmoisen taipaleen alkuun, jota sen on kulkeminen omin päin. Sillä on nyt suuremmat mahdollisuudet kehittymään ja sivistymään kuin mitä sillä historian tuntemina aikoina on ollut. Millä lailla on Suomen kansa käyttävä tätä tilaisuutta hyväkseen? Onko se vain kulkeva muiden neuvojen mukaan, vai onko se itseensä uskaltava? Oireet toistaiseksi näyttävät, ettei se peräti ole kadottanut aito pakanallista itsetuottamuksen hyvettä.

Voisimmeko nyt teosofiselta kannalta sanoa jotakin Suomen kansan tulevaisuudesta? Ovatto teosofit niin käytännöllisiä, että kykenevät neuvomaan jotakin tämmöisenä kriittisenä hetkenä? Katsokaamme.

Suomalainen kansallinen kulttuuri on toteutettavissa siinä määrin, kuin Suomen kansan yksilöllinen, omintakeinen henki pääsee läpi tunkemaan koko sen persoonallisen elämän näkyväisessä maailmassa. Tämä on selvä, mutta onko meillä aavistusta siitä, minkälainen Suomen kansan omintakeinen, yksilöllinen henki on?

Epäilemättä, vastaamme tähän. Sen asian selvittämiseksi on jo tehty työtä pitkin viime vuosisataa. On tutkittu kansan historiaa, on keräilty kansan runoja ja lauluja; Kalevala on tehnyt meille tutuiksi kansan muinaisen sivistyksen sankarit, ja nykyiset kansankirjailijat ovat kuvailleet, mitä tunteita tänä päivänä liikkuu kansan povessa. Eikö tämä kaikki ole kuvastanut meille Suomen kansan henkeä? Enmekö tämän nojalla osaa aavistaa, mistä kansan sydän on täynnä? Sitä kuusta kuuleminen, jonka juurella asunto.

Suomen kansa on rauhallisen työkentelyn ja mietiskelyn kansa. Sen

tajuinen sieluelämä on tunteiden ja korkeamman, filosofisen ja uskonnollisen, järjen tasolla. Sen sydän on heltyvä, sen ymmärrys janoo viisautta. Ei se kunnioita ulkonaisia etuja niin paljon kuin sisäisiä hengen ominaisuuksia. Sen sankareita ovat tietäjät ja laulajat, sen suurmiehiä sanallaan luojat.

Suomen kansa on maata viljelevä ja luonnon helmassa elävä kansa. Ei se rakasta suurkaupunkien ylen ahkeralta näyttävää, umpimähkäistä ahertamista, vaan sen toiminta on oleva tyystin harkittua, vapaasti valittua ja järkevää. Ei se ymmärrä yleistä ulkonaista komeutta, vaan sen yhteiskunnallinen ihanne on hiljainen perhe-elämä: vieraanvaraiset kodit, ystävällinen seurustelu, lukuisat kokoukset, joissa pohditaan yhteisiä kysymyksiä, suuret laulu- ja kansanjuhlat, joissa vakavuus ja leikkisyyys käyvät käsi kädessä.

Suomen kansan kansallinen sivistys on oleva henkistä kulttuuria. Ei tämä kansa kaipaa rikkautta eikä maallista valtaa, vaan sen kaiho on tietoon ja taitoon ja viisauden kunniaan. Ei se rakasta tiedettä kalliina korutavarana, vaan syntyjen syvien tutkijana. Ei se tahdo yliopistoillaan ylpeillä maailman silmissä, vaan se tahtoo niistä oppia. Ei se kirkoillaan tahdo komeilla jumalan edessä, vaan se tahtoo, että niistä leviäisi väärentämättömän totuuden puhdas valo. Ei se papistoa tahdo palvella ulkonaisena järjestönä, vaan se korottaa viisaansa ja tietäjänsä papeiksi. Suomen kovaa kokenut kansa on todellisuuksien kansa. Se tahtoo rakentaa majansa kalliolle, ei vierivälle sannalle.

Jo kangastaa mieleemme, minkälainen on oleva Väinön kansan tulevaisuus: valtio, jota viisaus johtaa, yhteiskunta, joka tasa-arvoiselle oikeudelle perustuu, perhe-elämä, jossa rakkaus vallitsee. Jumalalta se rukoilee takaisin vanhat tietäjänsä. Taas astuvat Väinämöinen, Ilmarinen ja muut sen keskuuteen oloja järjestämään. Eivät he enää pelkää entistä voittajaansa. Se

Kristus, jonka edeltä he pakenivat, oli valepukuinen sortaja. Nyt he ovat opineet häntä tuntemaan oikeassa muodossaan, nyt he tervehtivät häntä veljenään ja ryhtyvät kaikki yhdessä uutta Suomea rakentamaan.

Oi koittakoon pian se päivä, jolloin ei Suomessa sortoa ole, jolloin ei köyhyyttä ole eikä rikkautta! Maa on kaikkien omana ja ahkerat kädet sitä viljelevät. Loistossa ja komeudessa ei elä kukaan, mutta kukaan ei liioin puutteessa ja siivottomuudessa. Valoa ja ilmaa on kaikissa kodeissa, puhtaus ja kauneus on ulkonaisen elämän tunnussana. Suurissa laulujuhlissaan esiintyy kansa vaihtelevan värisissä kansallispuvuissaan, jokapäiväisissä askareissaan yksinkertaisissa, mutta iloisissa pukimissaan. Tyytyväisyys ja reippaus loistaa nuorten kasvoista, vanhojen rypyistä hymyilee viisaus. Säännöllinen työ, kohtuullinen ja maukas ravinto, terveydelliset olosuhteet ovat murtaneet tautien vallan. Kuolemakin odottaa epäröiden ja lähenee vasta vanhusta hiljaisin askelin.

Oi koittakoon pian se päivä, jolloin Suomessa ei valhetta ole, ei rakkauden puutetta eikä vihaa! Kirkot ovat edelleenkin kirkkoja, mutta jumalanpalvelus ei ole enää sortaja-jumalan lepyttämistä. Nyt niissä kaikuu ylistyslauluja elämän antajalle, ilon ja kauneuden luojalle, ja niiden saarnastuoleista kuuluu kauas peittämättömän totuuden sana. Ikuista helvettiä ei ole, tarpeetoman murheen ja surun syytä ei ole, nyt uskotaan hyvän valtaherruuteen. Lahkolaiskiistat ja puolueriidat ovat hävinneet muinaismuistojen joukkoon, nyt kilpaillaan vain tosi tiedossa ja taidossa. Uskonnollisuus ei ole ulkokultaisuutta eikä pyhyys tyhjää puhetta, sillä kaikki pyrkivät hyveissä kehittelemään. Rehellisyys, vilpittömyys, rakkaus, suvaitsevaisuus, lempeys, uljas nöyryys ja ahkeruus, kas siinä hyveitä, joiden alttarille jokaista kansalaista opetetaan uhraamaan ajatuksiaan joka päivä.

Oi koittakoon pian se päivä, jolloin Suomi on nouseva henkiseen suuruuteensa! Päivä, jolloin Suomi pudistaa päältään kaikki näkymättömät kahleet, vieraat ja omansa! Päivä, jolloin se kohoo ajan aalloista kirkkaana ja luomiskykyisenä kuin muinoinen Ilmatar! Mutta koska se päivä koittaa?

Kuulkaamme, mitä viisaus sanoo: kansa on kuin yksilö. Sivistyneet edustavat ymmärrystä, eri puolueet, eri ryhmät, eri luokat edustavat eri himoja ja haluja ja taipumuksia. Syvät rivit ovat sydämenä, ja sydämen takaa kuiskaa näkymätön henki.

Kansa kehittyy kuin yksilö. Ymmärryksen täytyy etsiä, himojen täytyy luopua, sydämen täytyy tahtoa ja tuntea; ja koko ihminen on oleva kuuliainen hengen äänelle. Niin kansasakin sivistyneiden täytyy etsiä suurten elämänkysymysten ratkaisua, koko kansan yhteistä onnea, puolueiden ja luokkien ja seurojen on luovuttava etuoikeuksistaan ja rikkauksistaan ja omista tarkotusperistään, syvien rivien täytyy palavin sydämin tahtoa parannusta ja pelastusta, ja koko kansan on kuultava niiden ääntä, jotka osaavat sille tulkita, mitä sen hengessä piilee.

Kas semmoinen on kansallisen kulttuurin ohjelma. Taivaisia se tavoittelee, mahdollon se on toteuttaa! Se on haaveilijan ohjelma.

Olkoon, mutta se on myös viisauden. Kehityksen tie on kapea, niin yksilön kuin kansan. On vain olemassa yksi keino nousta henkiseen suuruuteen ja luda kuolematonta sivistystä!

Pekka Ervast.

Väinämöisen ennustus.

*Annapas ajan kuluu,
Päivän mennä, toisen tulla,
Eas minua tarvitahan,
Katsotahan, kaivatahan,
Uuen sammon saattajaksi,
Uuen soiton suorijaksi ...*

Kalevala, 50: 499—496.

Otteita Zoroasterin opista.

Puhtaus.

Puhtaus on ihmiselle, lähinnä elämää, suurin hyvä — sen puhtauden suopi Mazdan laki sille, joka puhdistaa omaa itseään *hyvillä ajatuksilla, sanoilla ja teoilla*.

Tee itsesi puhtaaksi, oi vanhurskas ihminen! Jokainen tässä alhaisessa maailmassa voittaa puhtauden itselleen, jos hän nimittäin puhdistaa itseään *hyvillä ajatuksilla, hyvillä sanoilla ja hyvillä teoilla*. (Sacred books of the East.)

Ashem-Vohun rukous.

1. Puhtaus on paras hyvä.
2. Onni, onni on hänelle:
3. Nimittäin puhtaudessa puhtaimmalle. (Khordah-Avesta)

Ahura-Mazdan laki.

Mazdan laki puhdistaa uskovaisen jokaisesta pahasta ajatuksesta, sanasta ja teosta, niinkuin nopealentoinen mah-tava tuuli puhdistaa tasangon.

Olkoot siis kaikki tekosi tästälähtien hyviä. Täydellisen sovituksen synnistäsi saavutat Mazdan lakia noudattamalla. (Sacred books of the East.)

Uskontunnustus.

Hyvä, vanhurskas, oikea uskonto, minkä Herra on lähettänyt luoduilleen, on Zarathustran tuoma uskonto. Uskonto on Zarathustran uskonto, Ahura-Mazdan uskonto, joka Zarathustralle annettiin.

Usko.

Minä ylistän hyvin mietittyjä, hyvin lausuttuja, hyvin suositettuja ajatuksia, sanoja ja tekoja.

Minä säilytän kaikki hyvät ajatukset, sanat ja teot.

Minä hylkään kaikki pahat ajatukset, sanat ja teot.

Minä tuon teille, oi Ameshashpentas, Kiitosta ja ylistystä, Ajatuksilla, sanoilla ja teoilla, taivaallisella mielellä, oman ruumiini elinvoimalla.

Minä karkotan luotani pahat henget (Daevas), tunnustan olevani Zarathustralainen, pahojen henkien karkottaja, Ahuran oppien seuraaja.

Ameshashpentain ylistyslaulaja, Ameshashpentain kiittäjä.

Ahura-Mazdalle, hyvälle, hyvän viisauden omaajalle, minä omistan kaiken hyvän.

Käskyjä ruumille ja sielulle.

Viisas kysyi Viisauden Hengeltä näin: »Kuinka on mahdollista etsiä ruumiin ylläpitoa ja onnellisuutta vahingottomatta sielua, ja sielun eheänä säilymistä ruumista vahingottomatta?»

Viisauden Henki vastasi näin: »Kohtele pienempääsi vertaisenasi ja vertaistasi ylhäisempänä ja häntä suurempaa päällikkönä ja päällikköäsi hallitsijana. Ja hallitsijain seurassa ole myöntyväinen, tottelevainen ja totta-puhuvainen; ja syyttäjäin keskellä ole alistuvainen, lempeä ja hienotunteisen sävyisä.

Älä tee itseäsi syypääksi parjaukseen; niin ettei häpeä ja pahuus tulisi sinun osaksesi. Sillä sanotaan, että parjaus on katalampaa kuin noituus.

Älä herätä itsessäsi halukkuutta, ettei ahneuden demoni sinua viettelisi ja ettei maailman aarteet olisi sinulle mauttomat.

Älä antaudu vihaustumisen valtaan, sillä ihminen joka vihaustuu unhottaa velvollisuutensa ja hyvät tekonsa, ja kaikenlainen synty ja rikos muistuu hänen mieleensä, ja ennenkuin hänen vihansa asettuu, sanotaan, että hän on aivan perkeleen (Ahrimanin) kaltainen.

Älä kärsi mitään levottomuutta, sillä se joka on levoton mieleltään ei välitä maailman ja hengen nauttimisesta, ja hänen ruumiinsa ja sielunsa puristuvat kokoon.

Älä tee itseäsi syyppäiksi irstaisuuteen, niin ettei vahinko ja katumus tulisi osaksesi omista teoistasi.

Älä kanna sopimatonta kateutta, ettei elämäsi kävisi mauttomaksi.

Älä antaudu laiskuuteen, ettei velvollisuus ja hyvä työ, jota sinun välttämättä on tekeminen, jäisi sinulta tekemättä.

Valitse itsellesi vaimo, jolla on luonnetta, sillä hyvä vaimo on se, jota aikaa voittaen enemmän kunnioitetaan.

Sinun pitää olla ahkera ja kohtuullinen ja syödä omasta säännöllisestä ammatista ja pitää huolta siitä, että pyhät olennot ja hyvät saavat osansa; ja siten on tämän noudattaminen toiminnessasi suurin hyvä työ.

Vihamiehiä vastaan taistelee puolueettomasti. Ystävän kanssa menettele ystävien suostumuksella. Älä pidä riitaa pahansuovan ihmisen kanssa äläkä vaijaa häntä millään tavalla. Älä ole ahneen kumppanina äläkä usko hänelle johtovaltaa. Älä astu väleihin huonomaineisen kanssa. Älä mene tietämättömän liittolaiseksi ja seuralaiseksi. Älä antaudu kiistaan hullun kassa. Älä päihtyneen kanssa kulje tiellä. Älä ota lainaa pahanluontoiselta.

Lisää ahkerasti hyvien tekojesi lukua, että ne tulisivat avuksi henkien maailmassa.

Älä ole ylimielinen maallisesta onnesta; sillä maailman onni on kuin pilvi, joka tulee sateisena päivänä, josta ei mikään kumpu suojaa.

Älä ole ylimielinen suuresta kalleudesta ja rikkaudesta; sillä lopulta sinun täytyy kaikki jättää.

Älä ole ylimielinen suurista sukulaisuussuhteista ja heimoista; sillä lopulta et voi muuhun turvata kuin omiin tekoihisi.

Älä ole ylimielinen siitä, että elät; sillä viimein tulee luoksesi kuolema, ja katoovainen osa kaatuu maahan. (Sacred Books of the East.) (Jatk.)

Näkymättömiä auttajia.

II.

Muutamia nykyaikaisia tapauksia.

Vielä tänä epäuskon aikakautenakin, keskellä XIX:nentoista vuosisadan sivistyksen pyörteitä, tieteittemme dogmatismista ja protestantismin kuolettavasta kuivuudesta huolimatta, voi ken hyvänsä, joka pitää hakemisen vaivaa ansaitsevana, löytää tapauksia, joissa näkymätöntä, materialistiselta kannalta selittämätöntä apua on annettu. Todistaakseni sitä lukijalle kerrohan lyhyesti joitakin esimerkkejä, poimittuja muutamista uudemmissa sellaisia tapauksia käsittelevistä kokoelmista, lisäämällä niihin pari omaa kuulemaani.

Erityisesti huomattava kohta näissä nykyaikaisissa esimerkeissä on, että apu tai pelastus aina kohdistuu lapsiin.

Merkillinen tapaus sattui Lontoossa ainoastaan muutamia vuosia sitten. Lapsen henki pelastui kauheasta tulipalosta, joka puhkesi muutaman kadun varrella lähellä Holbornia ja hävitti kokonaan kaksi rakennusta. Liekit olivat päässeet niin vauhtiin, ennenkuin ne huomattiin, etteivät palosotilaat kyenneet pelastamaan rakennuksia, mutta saivat pelastetuksi asujamet, paitsi kahta, vanhaa vaimoa, joka tukehtui savuun, ennenkun he ennättivät hänen luokseen, ja noin viiden vuoden vanhaa lasta, joka oli rakennuksessa ja joka hetken kiireessä ja säikähdyksessä oli jäänyt unohduksiin.

Lapsen äiti oli luultavasti talon emännän sukulainen tai ystävä ja oli jättänyt pienokaisen hänen huostaansa yöksi, itse lähtien Colchesteriin toimiensa pakottamana. Vasta kun kaikki muut olivat pelastetut ja koko talo liekkien vallassa, muisti emäntä kauhulla lapsen, joka oli jäänyt hänen vastuulleen. Näytti silloin mahdottomalta koettaakaan päästä ullakkokerrokseen, jonne lapsi oli pantu levolle, vaan eräs palosotamies päätti kuitenkin urhoollisesti

tehdä epätoivoisen ponnistuksen ja saatuaan tarkalleen selvän huoneen asemasta syöksyi hän savuun ja liekkiin.

Hän löysikin lapsen ja toi sen sieltä aivan vahingottomattomana; mutta palattuaan toveriensä luo kertoi hän kummallisen tapalituman. Hän selitti, että huone hänen sinne saapuessaan oli jo liekkien vallassa, suurin osa lattiaakin pudonneena, vaan että tuli oli kiertänyt huoneen ympäri akkunaa kohti luonnottomalla ja selittämättömällä tavalla, jonka moista hän ei ennen ollut nähnyt. Nurkka, jossa lapsi lepäsi oli kokonaan tulen koskematta, vaikka yksin parrut, jotka kantoivat sitä lattian osaa, missä hänen pikku vuoteensa oli, olivat puoleksi palaneet. Lapsi oli tietysti hyvin säikähtynyt, mutta palosotamies vakuutti nimenomaan useita kertoja, että kun hän suuren vaaran alaisena raivasi itselleen tien lapsen luokse, näki hän enkelimäisen olennon — tässä kertaan hänen omat sanansa — »jotain ihanaa, valkoisen- ja hopeanloistavaa kumartuneena vuoteen yli, kädellään peittäen silittäen». Hän ei mitenkään sanonut voivansa erehtyä, sillä olento näkyi muutamia hetkiä säteilevän valon ympäröimänä ja katosi itse asiassa vasta, kun hän oli muuttaman askeleen päässä.

Toinen ihmeellinen kohta tässä kertomuksessa on, että sinä yönä ei lapsen äiti Colchesterissä mitenkään voinut nukkua. Häntä häiritsi alituisen tunne, että jotain lapsen suhteeseen oli hullusti, joka tunne tuli niin valtavaksi, että se pakotti hänet nousemaan ja vähän aikaa rukoilemaan lapsensa pelastusta siitä vaarasta, jonka hän vaistomaisesti tunsii sitä uhkaavan. Tätä pelastusta kristitty kutsuisi rukouksen kuulumiseksi; teosofi, pukien saman ajatuksen tieteellisempään muotoon, sanoisi äidin voimakkaan rakkaudenpurkauksen muodostaneen voiman, jota joku näkymättömistä auttajistamme saattoi käyttää hyväkseen pelastaakseen lapsen kauheasta kuolemasta.

Joku vuosi ennen mainittua tapausta pelastui muutamia lapsia omituisella tavalla uhkaavasta vaarasta Thamesin rannalla, lähellä Maidenheadia. Tällä kertaa oli vaara, jonka käsistä he tulivat pelastetuiksi, veden eikä tulen aiheuttama. Kolme pienokaista, jotka muistaakseni asuivat Shottesbrookin kauppalassa tai sen lähistöllä, olivat hoitajineen kävelemässä rantatiellä. Muutamassa joen käänteessä joutuivat he äkkiä proomua vetävän hevosen jalkoihin ja hätäannuksissa tuli kaksi lapsista vetonuoran väärälle puolelle ja syöstiin veteen.

Huomatessaan onnettomuuden koetti venemies juosta heitä pelastamaan ja näki silloin heidän kevyesti kelluvan veden pinnalla »aivan luonnottomalla tavalla», — rauhallisesti luikuen rantaan päin. Sen enempää eivät venemies ja hoitaja nähneet, vaan lapset itse kertoivat heidän luonaan olleen kauniin, valkoisen ja loistavan olennon, joka pysyttäen veden pinnalla vei heidät rantaan. Tämä kertomus ei jäänyt aivan vahvistusta vaille, sillä venemiehen pieni tytärkin, joka kuullessaan hätähuudon juoksi ylös kajuutasta, kertoi nähneensä herttaisen naisen vetävän vedessä lapsia rantaan.

Ilman tarkempia erikoistietoja kuin mitä tästä kertomuksesta saa, on mahdollon varmuudella määritellä, mihin auttajien ryhmään tämä enkeli kuului, mutta todennäköisimmältä tuntuu pitää sitä astraliruumiissaan toimivana kehittyneenä ihmisenä, kuten saamme nähdä seuraavassa, käsitellessämme tätä asiata pikemmin auttajien kuin autettujen kannalta.

Tunnettu pappismies John Mason Neale kertoo tapauksen, jossa huomaa vaikuttavan voiman jotensakin selvästi. Muudan mies, joka vasta oli kadottanut vaimonsa oli pienten lastensa kera vierailmassa ystävänsä luona erällä maatilalla. Tämän vanhan epäsäännöllisesti rakennetun herraskartanon alimassa kerroksessa oli pitkiä pimeitä käytäviä, jossa lapset innoissaan leik-

kiivät. Mutta pian palasivat he sieltä hyvin juhlallisen näköisinä ja kaksi heistä kertoi, että he juostessaan pitkin erästä käytävää olivat tavanneet äitinsä, joka käski heitä palaamaan ja sen sanottuaan hävisi. Tutkimus toi ilmi, että, jos lapset olisivat juosseet muutamakaan askeleen eteenpäin, olisivat he pudonneet syvään, keskellä tietä ammotavaan kaivoon, joten äidin ilmestyminen pelasti heidät melkein varmasta kuolemasta.

Tässä tapauksessa näyttää varmalta, että äiti itse vielä astralitasolta piti rakastavaa huolta lapsistaan ja että — kuten muutamissa muissakin tapauksissa on sattunut — hänen harras halunsa varottaa heitä uhkaavasta vaarasta, johon he ajattelemattomasti olivat syöksymäisillään, antoi hänelle voimaa tehdä itsensä silmänräpäykseksi näkyväiseksi ja kuultavaksi — tai ehkä vaan mahdollisuutta terottaa heidän mielikuvitukseensa usko, että he näkivät ja kuulivat häntä. On tietysti mahdollista, että auttaja oli toinen, joka pukeutui äidin tuttuun muotoon, etteivät lapset pelästyisi, vaan yksinkertaisinta on otaksua avun johtuneen suorastaan aina valppaasta äidnrakkaudesta, joka himmentymättömänä oli kulkenut kuolemankin porttien läpi.

Äidnrakkaus, joka on pyhimpiä ja epäitsekäimpiä inhimillisiä tunteita, on korkeammillakin tasoilla kestävimpiä. Niinkauan kuin äiti itse on astralitasen alimmilla asteilla ja siis vielä maailman kanssa yhteydessä ja voi nähdä lapsiansa, pitää hän huolta heistä, ja vielä hänen päästyään taivaaseen ovat pienokaiset hänen ajatustensa huomattavimmat esineet, ja se runsas rakkaus, jonka hän kohdistaa luomiinsa kuviin heistä, on suuri henkisen voiman purkaus, joka vuotaa hänen alemmassa maailmassa vielä taistelevien lastensa päälle, ympäröiden heidät hyväatekevillä voiman keskuksilla, kylläkin todellisilla suojelusenkeleillä.

Joku aika sitten oli erään englantilaisen piispamme tytär kävelemässä äi-

tineen kotikaupungissaan ja ajattelmattomasti juosten kadun poikki joutui hän vaunuhevosten alle, jotka kovassa vauhdissa ajoivat kulman takaa suoraan hänen päälleen. Nähdessään hänet hevosen jaloissa juoksi äiti luo, luullen lapsen olevan pahasti vahingottuneena, vaan se hypähtikin sieltä iloisesti sanoen: »Oi, äiti, enhän ole ensinkään haavottunut. Jokin aivan valkoinen esti hevosen astumasta päälleni ja pyysi etten pelkäisi.»

Eräs tapaus, joka sattui Buckinghamshiressä, jossain Burnham Beechesin lähistöllä on merkillinen siitä, että auttavan voiman ruumistuminen näyttää kestäneen hyvin kauan. Kuten lukija on huomannut, on tähän asti kerrotuissa esimerkeissä ilmestyminen kestänyt vaan jonkun hetken, jotavastoin tässä mainitaan ilmiö, joka tuntuu kestäneen yli puolen tuntia.

Erään köyhän maanviljelijän kaksi pientä lasta olivat jääneet oman onnensa varaan vanhempien ja koko talonväen ollessa heinänteossa. Pienokaiset lähtivät kävelemään metsään ja joutuivat niin kauas kotoa, että eksyivät. Kun vanhemmat tulivat hämärissä kotiin väsyneinä, huomattiin lasten olevan poissa ja kysyttyään heitä turhaan muutamista naapuritaloista lähetti isä palvelijat ja työväen eri tahoille heitä etsimään.

Ponnistukset olivat olleet turhia ja huudot olivat jääneet kuulematta, kun he taas jotenkin toivottomina kokoonoutuivat taloon. Silloin näkivät he kaikki vähän matkan päässä kummallisen valon liikkuvan hiljakseen peltujen poikki tietä kohti. Valon sanottiin muodostaneen suuren kirkkaan kullanvärisen pallon, aivan tavallisesta lampunvalosta eroavan; ja sen lähetessä huomattiin molempien kaivattujen lasten kävelevän keskellä. Isä ja jotkut muut juoksivat heti sitä kohti. Ilmiö kesti, kunnes he olivat aivan sen lähellä, mutta juuri heidän saavuttuaan lasten luo hävisi se jättäen heidät pimeään.

Lapset kertoivat yön tultua kävelensä jonkun aikaa itkien metsässä ja

viimein menneensä nukkumaan puun alle. Eräs kaunis nainen lamppu kädessä oli herättänyt heidät ja taluttanut kotiin; heidän kysymyksiinsä ei hän ollut vastannut sanallakaan, hymyili vaan. Tässä kummallisessa kertomuksessa pysyivät he järkähtämättä, ja oli mahdotonta järkyttää heidän uskoansa siihen, mitä olivat nähneet. Huomattavaa on kuitenkin, että kaikki läsnäolijat näkivät valon ja kertoivat sen tavallisen valon tavoin valaisseen puut ja pensaat, jotka joutuivat sen piiriin, vaan ainoastaan lapset näkivät naisolennon.

C. W. Leadbeater.

Salatieteilijän puheilla.

Hän janosi totuutta, mutta oli jo miltei väsynyt etsimiseen kaiken sen suuren valheen seasta, jota hän kaikkialla tapasi. Ja silloin hän ker-
ran pääsi salatieteilijän puheille.

Pieni saari norjalaisessa vuonossa, metsäisten kukkulain reunustama; huvila saaren rannalla ja muutamia lapsia leikkimässä puutarhassa.

»Onko isä kotona?»

»On kyllä», vastaa hymyilevä tyttönen, »olkaa hyvä ja käykää tupaan.»

Ja hän näyttää tietä vieraalle ja vie hänet pieneen sievästi kalustettuun »tupaan», josta on ihana näköala siniselle vuonolle ja viheriälle saarelle vastaan.

»Isä tulee paikalla.»

Näillä sanoin palaa tyttö keskeytettyyn leikkiinsä.

Vieras ei näe mitään outoa tai salaperäistä, vaan kaikki on ihmeen kodikasta, siistää, aistikasta ja vieraanvaraista.

Hän istuu tuoliin odottaen.

Oviverho sisähuoneeseen vedetään jonkun hetken päästä syrjään ja sisään astuu mies, keskinkertaista pitempi, vähän laiha.

Hän lähenee ystävällisesti kumartaen ja lausuu täyteläisellä, soinnukkaalla äänellä:

»Anteeksi, herraseni, että annoin teidän odottaa, mutta palasin juuri työstäni.»

He lyövät kättä, ja vieras näkee kasvot, joista kuvastaa hyvyys, lujuus ja itsensähillitseminen. Parta on lyhyt ja suippo, otsa ajattelijan rypyissä ja silmät harmaansiniset. Mutta niistä loistaa läpitunkeva valo, ja katse uppoo niiden pohjattomiin syvyyksiin.

»Tahdotteko tulla viereiseen huoneeseen, niin emme tule häirityksi.»

He astuvat huoneeseen, missä väritys on sininen ja valkoinen.

»Istukaa, olkaa hyvä, ja oikein mukavasti.»

Ja väsynyt matkailija kotintuu sohvannurkkaan, ja hänen isäntänsä istuu viereiselle tuolille.

Nyt seuraa jotakin, joka sittemmin on häipynyt vieraan muistista. Hän muistelee vain, että on lämmintä ja pehmeätä ja suloista ja että hän puhlee yhtä ja toista filosofisia asioita miellyttävimmän henkilön kanssa, minkä hän on koskaan kohdannut.

Lopulla tuntuu kuin isäntä kävisi hieman hajamieliseksi. Hän koskettaa otsaansa ja miettivät rypyt käyvät syvemmiksi, hän sulkee silmänsä, mutta näyttää kuitenkin yrittävän nähdä.

Sitten hän äkkiä keskustelun käänteessä virkahtaa:

»Mitä te oikeastaan tuumitte ajatuksesta? Minua ihmeellisesti huvittaisi kuulla teidän mielipiteitänne siitä.»

Tämä kysymys ei ole aivan keskustelun ulkopuolella, mutta hämmästyttää kuitenkin nuorukaista. Se ikäänkuin vaatii vastausta hänen sielunsa syvimmästä sopeesta. Ja siellä sisällä myöskin tehdään työtä.

Sepä merkillistä, ajattelee hän, minähän olen viime aikoina kulkenut aivan kuin hämärissä ja kadottanut oman valoni. Mutta nyt välähtää mieleeni vanhoja muistoja, muistan hetkiä, jolloin itse näin selvemmin.

Mutta ääneen hän ei virka mitään tästä kokemuksesta, vaan alkaa katkonaisesti ja sekavasti selittää, mitä hän valoisampina hetkinään oli ajatuksesta miettinyt.

»Minusta tuntuu . . . muistan todella . . . niin . . . minä olen todellakin jonkun kerran luullut oivaltavani, että ajatukset ovat ulkopuolella ihmistä olevia olioita. Se tahtoo sanoa, minä olen joskus tuntenut olevani kaikkien ajatuksieni yläpuolella ja niistä vapautettu.»

Hänen isäntänsä nyökäyttää ystävällisesti ja rohkaisevasti, ja vieras jatkaa:

»Ihmisen henki, hänen todellinen minänsä on kaiken ajattelun takana. »Minä» on ikäänkuin ympyrän keskipiste, jonka kehää myöten ajatukset kiertävät. Varsinkin silloin kun ihminen etsii totuutta koettaen järjellään sitä käsittää ja tunkeutuu yhteen järjestelmään toisensa jälkeen, voi hän joutua mitä vaarallisimpain järkipiperäisten erhetysten uhriksi. Voi löytyä josakin järjestelmässä heikkoja kohtia, jotka viehättävät samantuntuista puolia hänen omassa luonteessaan, ja hänen tietämättään häikäisee häret ja tempaa mukaansa jokin, mikä ei ole totta, vaan väärää. Kun hän liiaksi liikkuu toisten ajatuksen ja mietiskelyn piirissä, voi hän helposti kadottaa näkyvistään oman todellisen itsensä ja kuitenkin pitäisihän juuri siihen ensinnä pyrkiä?»

»Niin pitäisi. Ihminen kadottaa uskon. Uskon mihin? Itseensä. Totuus, joka on minun ulkopuolellani, ei ole minun totuuteni. Totuus on minun vasta silloin, kun olen keksinyt sen omassa tajunnassani. Me emme voi tietää mitään muista asioista, ennenkuin löydämme ne itsessämme — samoin kuin emme voi nähdä mitään, ellei meillä ole sen kuvaa omassa aivoissamme. Nähdäksemme ulkonaisessa maailmassa, tarvitsemme aivoja ja silmiä, nähdäksemme sisäisessä maailmassa, s. o. tietääksemme, tarvitsemme henkeä ja sen silmiä. Oma henkeämme

meidän siis ensin täytyy hakea. Ja niinkuin sanoitte, joskus emme voi puilta nähdä metsää, alituisesti ahertessamme tuhansilla ajatuksilla unohtamamme helposti itse ajattelijan, hiljaisen vaarinottajan näyttämön takana. Mutta minua ilahuttaa, että te olette nähneet erotuksen.»

Ja hän, salatieteilijä, jatkaa puhettaan:

»Totuushan, käytännöllisesti katsottuna, on oikeastaan se, että meidän tulee löytää oma, vapaa itsemme. Sentähden on ihminen täällä maan päällä, sentähden elää hän ruumiilliseen muotoon sidottuna. Ja ihmeellisesti kokoonpantu olento hän on. Ottakaamme ensiksi elävä, näkyväinen ruumis — fyysillinen maailmanjärjestö pienois-koossa, lukemattomine soluineen ja molekyylineen — ja sitten elävä, näkyvätön, mutta aina tajuttu sielu eli tuhannet vaihtelevat ajatukset, tunteet ja halut, ja sitten on lopulta jälellä henki, elämän ja tietoisuuden keskipiste, se minä ihmisessä, joka piilee sekä fyysillisen muodon että tuhatvivahteisen sielun takana . . . Ah, useimmilla ihmisillä tämä minä vielä uinuu sikeimmässä unessa! He eivät vielä tiedä, mitä itsetietoinen ja järjestetty ajattelu merkitsee. He luulevat ajattelevansa, kun he kuuntelevat niitä tuhansia ajatuksia, jotka risteilevät heidän aivoissaan, he luulevat tahtovansa, niinkuin järki saattaa tahtoa, silloin kun heidän toimintahalunsa herää jonkun ohikiitävän ajatuskuvan kautta, joka vetää puoleensa heidän tunteellisen sielunsa. Ei, nämät ihmiset eivät vielä ole ihmisiä sen sanan oikeassa merkityksessä, jos kerran pidämme tämän sanan johtuneena sanskritin sanasta *man*, joka merkitsee ajatella — nämät ihmiset eivät vielä ole toteuttaneet ihmistä, eli yli-ihmistä, niinkuin Nietzsche sanoo. Niin, koko poloinen ihmiskuntamme vaeltaa vielä korvella kaukana Kaanaan vapaasta, luvatussa maasta — sillä missä on sellaisia yksilöitä, jotka ovat heränneet tajuamaan

sen äärettömän, näkymättömän voiman, mikä heillä on käsissään, kun jokainen on ajatus- ja tahdonvoimainen minä? Missä tämän maan päällä ovat luomiskykyiset tietäjät?

»Niitä löytyy, mutta niitä on vähän — ihmiskuntamme uranaukaisijoita. Ne ovat totisia salatieteilijöitä, jotka käyttävät — aivan itsetietoisesti — ajatuksen eli tuotantokykyisen luonnon salaita voimia. Ja minä en nyt puhu hypnotismistä; hypnotiseeraajat ovat, ainakin suurimmaksi osaksi, lapsia, jotka leikkivät dynamiitilla. Mutta salatieteilijä on nuorukainen, joka koko selustaan tahtoo, mikä oikeata on, s. o. mitä Jumala ja maailman laki tahtoo; hän on mies, joka tietää, mitä hän tahtoo, ja tekee, mitä hän tahtoo; hän on vanhus, joka kokemuksen koulussa on oppinut paraimman tavan tehdä sen, mitä hän tahtoo.

»Puhunko mielestänne liian jyrkästi ja varmasti. Älkää kuunnelko siinä mielessä kuin puhuisin itsestäni. Mutta minä sanon teille, ylpeyttä ei ole tietäminen eikä nöyryyttä tietämättömyydessä vaeltaminen. Kummallakin on aikansa, tietämättömyydellä niinkuin tiedolla, mutta tiedon omistaminen merkitsee, että tietää paikkansa elämän näyttämöllä. Ja kun minä tiedän paikkani, oikean paikkani, mitä minun tarvitsee hävetä ja mistä ylpeillä?

»Kerronko teille hiukkasan salatieteilijöistä, jotta tietoisitte halua tavotamaan samaa tietoa, mikä heillä jo on ja mikä teidänkin henkenne pohjukoissa on kätkeytynä, sillä kaikki ihmiset ovat kutsutut samaan luomistyöhön kaikkeudessa järjellisten olentojen erikoisoikeuden nojalla? Nuo salatieteilijät ovat kaikkina aikoina muodostaneet erityisen veljeskunnan, joka edustaa meidän tähtemme henkistä voimavälitystä. He ovat alituisesti näkymättömässä yhteydessä toistensa kanssa ja ovat keskenään jaetut eri asteihin itsekunkin sisäisen kehityksen mukaan. Siellä on opetuslapsia ja mestareita ja mestarien mestareita monessa

sarjassa, ja veljeskunta on kokonaisuudessaan kuin monikielinen soittokone, jolla suuri jumalallinen voima mielensä mukaan voi soittaa. Toisella kielellä on toinen sävel, toisella toinen, mutta soraääninä ei synny, sillä kaikki kielet ovat viritetyt sopusointuun toistensa kanssa. Monet näistä veljistä varsinkin korkeammista elävät henkisinä voimakeskuksina ilman fyysisiä ruumiita, mutta toisia ja varsinkin oppilaita on hajautuneena siellä täällä ympäri maailmaa. Nämät oppilaat eivät ulkonaisesti eroa muista ihmisistä, ja kukaan vihkimätön ei saata erottaa ulkomuodosta veljeskunnan jäsentä. Tietysti heidän elämänsä on ankarata velvollisuuden täyttämistä niissä maallisissa asioissa, joihin he ryhtyvät, ja täynnä oikeamielisyyttä, puhtautta ja vakavuutta; mutta onhan kaikkialla rehellisiä ja hyviä ihmisiä. Salatieteilijän todellinen työ on luonnon näkymättömillä aloilla — siellä, ajatuksen omalla tasolla, on hän valtiias ja vaikuttaa hiljaisuudessa, mahtavana voimana maailman hyväksi. Pieni joukko on myös sellaisia, joiden tehtävänä on ääneen julistaa totuutta maailmalle, ja toisia taas on, joiden toimenä on koettaa herättää eloon niiden ihmisten minä, joita he ruumiissaan tapaavat. Mutta se työtapa, joka on kaikkien ihanteena — kuinka oudolta tämä teistä tuntu-neekin — on työnteko salassa, näkymättömissä, tuntemattomissa... Olla työaseena hyvän lain kädessä, olla välikappaleena rauhan, totuuden, rakkauten leviämiseksi maan päällä, olla pimeässä loistavana valona — ilman että pimeys siitä tietää, ilman että hädänalainen näkee auttavata kättä — tämä on salatieteilijän ihana etuoikeus, tämä on opetuslapsen kunnianhimoinen unelma...»

Niin puhuu tuo nyt niin korkeaks ja ihmeelliseksi muuttunut mies, ja hänen katseensa tähtää kauas avaruuteen miettivänä, tutkivana. Mutta vieras istuu ääneti kuin lumouksen vallassa, kuunnellen hengitystään pidät-

täen, imien sieluunsa jokaikisen sanan sisällön.

Ja tosiaankin on aivan kuin huone olisi täynnä valoa, rauhaa ja iloa ja kuin koko elämä olisi ruusujen ja liljojen tuoksua. Ja onnellisena kuiskaa nyt tuo äsken niin väsynyt sielu:

»Kun kuulen teidän puhuvan, tuntuu kuin sydämeni täyttyisi pelkällä valolla. Tuntuu kuin ymmärtäisin joka sanan teidän suustanne — ei, paljon enemmän! Ette puhu minulle ainoastaan sanoin, vaan koko olentonne, persoonallinen läsnäolonne puhuu minulle ja tätä sielullista tietä saan vastaanottaa paljon enemmän kuin sanat voivat ilmaista. Kuinka kiitollinen olen teille! Tahtoisin, että voisin kulkea tietä, josta puhutte.»

»Sen kyllä tunnette. Ensimmäinen ehto on kaipaaminen, toinen on tahtominen ja kolmas etsiminen. Kaikki yhteensä on vapautumista persoonallisesta harhakuvasta, itsekkyydestä, jota ihmiset kutsuvat todelliseksi minäksseen. Viimeinen on vaikeneminen ja löytäminen . . . Minäkin olen teille kiitollinen tästä hetkestä.»

Ja taas on nuorukainen ulkona, ulkona rannalla.

Aurinko on laskenut lännen kukkuiloitten taakse, taivas ja vuono ovat syventyneet, tummuneet. Idässä nousee kuu, punaisena ja pyöreänä ja suurena.

Mutta hän, joka äsken oli ylhäällä huvilassa, seisoo nyt rannalla ja ajattelee, ja hänen henkensä tuntee olevansa yhtä luonnon korkeimman kanssa.

»Äärettömän korkealla kaiken eläimellisen yläpuolella on ihmisen henkinen elämä. Äärettömän syvälle kaiken inhimilliseen tunkeutuu hengen herättävä elämä. Sinä heikko, joka epäilit, kuinka et nähnyt omaa voimaasi?

»Nyt olet puhunut veljen kanssa ja tiedät, että se oli veli! „Muutamilla heistä on toimenaan koettaa herättää eloon niiden ihmisten minä, joita he ruumiissaan tapaavat.“ Niinpä juuri, eikä hän ole herättänyt minua unes-

tani? Enkö taas tunne ikuista itseäni? Niinpä tahdon siis mennä työhöni.»
Ja hän kulkee pois, ja hänen sisänsään paistaa valkeus. Hän kulkee pois sillä valollaan sytyttämään muita, jotka hän tiellään tapaa ja jotka ovat sammuneet pakkasessa ja pimeässä ja myrskyssä. Hän kulkee pois, sydämessään rauha.

Elia Vera.

Matkoiltani.

V.

Heinäkuulla olen pitänyt vaan kaksi esitelmää, nimittäin yhden Nerkoossa Lapinlahden pitäjässä Kuopion läänissä ja yhden Iisalmen kaupungissa. Edellisessä paikassa oli kuulijoita noin 150, jälkimmäisessä 50 vaiheilla.

Nerkooseen menin kuvanveistäjä Eemil Halosen kutsumuksesta. Siellä oli nuorisoseuralla iltama heinäk. 22 p. ja muun ohjelman seassa oli minun teosofinen esitelmäni. Mainittu iltama oli seudun kansakoululla. Kirjoja ostettiin maalaisoloihin nähden runsaasti.

Viivyin taiteilija Halosen luona kolme vuorokautta, keskustellen hänen kanssaan elämän syvällisemmistä kysymyksistä. Hra H. on näet innokas teosofisen maailmankatsomuksen harrastaja.

En voi tässä olla mainitsematta muutamia kohtia hra H:n kotielämästä ja taiteilijantyöstä. Hra Eemil Halosella on lähellä Nerkonon pysäkkiä pieni Uutispiha-niminen talo, jonka hän on ostanut vanhemmilleen, nuoremmille veljilleen ja sisarilleen. Uutispihassa asuu seitsemän veljestä ja kolme sisarta vanhempien kanssa täydessä sovussa. Siinä talossa vallitsee ihan muinaissuomalainen patriarkallinen elämä. Kun Eemil on talon ostanut ja kun hän sitä paitsi on vanhin lapsista, pitää hän jonkinmoista ylijohtoa. Perheen isä ukko Halonen johtaa kumminkin töitä. Kun

viisi veljeä ja kaikki kolme sisarta ovat miltei täysi-ikäisiä, ei talossa tarvita vierasta työvoimaa.

Hra Emil Halonen on kyvykäs taiteilija. Työpajana on hänellä näin kesäkuumalla talon tilava riihi, jossa on savutorvella varustettu kiuas. Kun astuu riiheen, ei luulisi, että siinä on koskaan viljaa kuivattu, sillä sen lattia, seinät ja katto ovat hohtavan puhtaat. Siinä on lattiasta lähes kattoon ulotuva suuri ikkuna, jossa on 20 isohkoa ruutua. Koko riihi näyttää siis todellakin atelieriltä. Talvisaikaan työskentelee hra H. talon suuressa »pirtissä», jossa on yhtä iso ikkuna.

Hra H:lla oli valmiina useampia pieniä kipsikuvia. Parasta aikaa hän valmisti kuvaryhmää, joka esitti naista kyyryllään miehen vieressä kniskamassa tämän korvaan hyviä neuvoja. Kuvaryhmä on henki-innostuksen eli inspiratsioonin vertauskuva. Sitä paitsi on hra H:lla tekeillä kaksi graniittikuvaa, toinen nuoren tytön, toinen pojan. Tytön kasvonpiirteet on taiteilijan tarkka käsi jo saanut kylmään graniittiin. Mainitut kuvat on viipurilainen tulkukauppias Lallukka tilannut ja ne asetetaan veräjänpieliin hänen asuntonsa edustalle. Noin 2,000 markkaa tulee kumpikin patsas maksamaan, kun ne ovat paikoillaan Viipurissa. Hra H:lla on serkkunsa apuna kivenveistämistyössä. Sitä paitsi on hra H:lla pronssivalimo, jossa työskentelee yksi hänen veljistään.

Hra H:n riihessä oli m. m. Eugen Schauman-vainajan rintakuva, joka tulee pronssista valettavaksi. Kun vielä lisään, että kaikki Uutispihassa asuvat hra Halosen sekä veljet että sisaret ovat naimattomia samoin kuin itse taiteilijavelikin, niin täytyy tunnustaa, että he elävät vanhan isänsä ja äitinsä sekä toistensa hyväksi.

lisalmeen toimitti kaupungin apteekkari, maisteri Ignatius minut puhumaan. Hänen rouvansa Kyllikki on Oman-tunnon asioitsija paikkakunnalla. Kun puhuin työväenyhdistyksen pihalla —

torstai-iltana heinäk. 26 p. — ei ovi-raha voinut tulla kysymykseen. Kirjoja ostettiin kohtalaisesti. Rouva Kyllikki Ignatius maksoi ruoastani ja majailustani koituneet kulut. Sydämelliset kiitokset hänelle!

Herra Ignatius telefonoi Kajaanin Lehden toimittajalle K. Kokkoselle, pyytäen tämän hommaamaan luento Kajaanissa. Hra Kokkonen lupasikin toimittaa huoneen. Siinä vahvassa uskossa, että saisin pitää esitelmän Kajaanissa, matkustin sinne keskiviikkona 25 p., mutta perille tultuani sain tietää, ettei huonetta oltu saatukaan. Hra K:takaan en saanut tavata; hänen sanottiin lähteneen maaseudulle. En sentään kadu Kajaanissa käyntiäni. Sainhan katsella Kajaanin linnan raunioita ja ihailla kuuluisaa Ämmän putousta, jonka yläpuolella kaunis sateenkaari hohti ilta-auringon paisteessa.

Aate.

„Hinduhypnotismi.“

Arvoisa toimitus!

Suokaa anteeksi, että vaivaan teitä kysynyksellä. Luin äskettäin eräästä pääkaupungin lehdestä sangen mieltäkiinnittävän artikkelin, joka puhui hinduhypnotismista. Siinä artikkelissa annettiin perin käytännöllisiä neuvoja, miten on meneteltävä, kun pyritään indialaisen joogin omistamaan tietoon ja valtaan luonnonvoimain yli. Siinä selitettiin erityistä itämaalaista hengitysjärjestelmää ja myöskin kuinka vähitellen on totuttava pois alkoholin, tupakan ja lihan käyttämisestä. Artikkeliksi sisälsi mielestäni paljon uutta ja viehättävää. Olenkin joskus ajatellut, että teosofia antaa liian vähän käytännöllisiä ohjeita. Miksei teosofiassa yleisemmin oteta käytäntöön esim. niitä ohjeita, jotka mainitsemassani kirjoituksessa esiintuodaan? Tähän pyytää vastausta kunnioittaen

G. M.

Arvoisa Herra G. M.

Teidän tärkeä ja sattuva kysymykseen sisältää nähdäkseni kaksi pontta: 1) miksikä ei teosofia opeta »hindu-hypnotismissa» mainittua jooga-järjestelmää? ja 2) miksi teosofia ei yleensä anna enemmän käytöllisiä elämänohjeita?

Mitä edelliseen pontteen tulee, pyydän teitä huomaamaan, että keskustelunalaisessa artikkelissa nimenomaan mainitaan, että siinä on kysymys n. k. hatha-joogan menettelytavoista. Jos otatte »Salatieteilijän sanakirjan» ja katsotte sanaa hatha-jooga, luette seuraavan tiedonannon: »Isku-jooga. Alempi laji joogaa. Intialainen filosofinen koulu, joka pyrkii henkiseen kehitykseen fyysillisten ja psyykillisten prosessien avulla.» Korkeampi laji joogaa on n. k. raadsha-jooga, ja siitä sanotaan sanakirjassa: »Kuninkaallinen yhdistys. Okkultisen kehityksen todellinen järjestelmä, joka ajatuksen avulla kehittää psyykkisiä ja henkisiä voimia ja edistää persoonallisen ihmisen yhtymistä korkeampaan, jumalalliseen miinään.»

Teosofia hyväksyy ainoastaan raadsha-joogien menettelyn, mutta hylkää hatha-joogan vaarallisena ja harhaanvievänä. Onkin olemassa silmiinpistävä ero näiden kahden järjestelmän karakterin välillä. Hatha-jooga pyrkii valtaan, raadsha-jooga johdattaa tietoon ja jumalantuntoon. Raadsha-joogan vaikuttimet ovat epäitsekkäitä, hatha-joogan vaikuttimena voi olla persoonallinen vallan- ja kunnianhimo.

Raadsha-jooga on tietysti käytöllistä sekin. Siinäkin annetaan ohjeita hengityksestä, ruoasta y. m., mutta näitä määräyksiä pidetään enemmän tai vähemmän salassa, sentähden että ne vaihtelevat yksilöjen mukaan ja sovelletaan kunkin joogiksi pyrkijän luonnetta ja ruumiin ominaisuuksia vastaaviksi. Ei kukaan kokele saa ruveta harjottamaan minkäänmoisia joogatemppuja, ellei hänellä ole kykenevää opettajaa, joka voi häntä ohjata. Ja

jos Indiassa kysytte vaikkapa hatha-joogeilta, voiko heidän menettelytapojaan noudattaa omin päin, vastaavat he, että sen kyllä voi tehdä, mutta henkensä ja järkensä uhalla. Määrätyn hengitysjärjestelmän noudattaminen aikaansaa erilaisia fysiologisia muutoksia ruumiissa, jos sitä oikein käytetään, mutta tietämätön ja kokematon tavottelija saattaa »praanajaman» kautta aikaansaada elimistössään häiriöitä, jotka voivat viedä hänet perikadon paritaalle.

Kysymykseen toinen ponsi koski teosofian käytöllisyyttä. Te moittitte teosofiaa liian tietopuoliseksi. Minun nähdäkseni teosofia on vallan käytöllistä. Mitä se nim. meille tarjoo? Maailmankatsomuksen, aatteellisen sisällön elämällemme. Onko mitään sen »käytännöllisempää»? Emmekö juuri ole elämänselämyksen tarpeessa? Eikö juuri elämänselämys auta meitä elämään elämää? Ja elämä on eletävä!

Teosofia tosin ei meitä mihinkään kiihota. Se ei lupaa meille mitään itsekästä palkintoa, jos teemme niin tai näin. Se ei kehota meitä valtaa etsimään eikä kunniaa eikä nautintoa. Se sanoo vain, että jos tahdomme päästä jumalan tuntemiseen, voimme sen tehdä; jos tahdomme tulla viisaiksi, voimme siksi tulla. Mutta se lisää, että viisauteen vievä tie on kapea ja vaivalloinen. Sen tien nimi on itsekyydestä luopuminen. Astukoon sille tielle se, jolla on rohkeaa ja uskalias ja pelkäämätön sydän; jonka sydän ei pelkää oman itsekkyytensä kuolemaa.

Kas siinä on teosofian yksinkertainen käytöllinen neuvo. Ja vielä se lisää: joka sille tielle astuu, hän ei jää ilman apua niiden puolelta, jotka jo sitä kulkevat.

Kunnioituksella

P. E.

Tien varrelta.

Teosofiset luennot. Helsingin teosofiset luennot alkavat taas syyskuun 2 p:nä, jolloin pidetään n. k. pitkä avajaisluento teosofisen liikkeemme undessa huoneustossa Mikonk. 11:ssä. Luento alkaa klo 11 e. p. p. ja sisään-pääsy on 25 p:ää. Puhujina esiintyvät A. Aaltonen, V. Palomaa, Pekka Ervast ja luultavasti myös Martti Humu.

Omatunto. Tämä numero ilmestyy taas vähän isompana, josta sikasta arvoisat lukijamme toivottavasti ovat hyvillään. Lähetämme sen niille puolivuositilaaajille, jotka eivät vielä ole uudistaneet tilaustaan, ja olemme vakuutetut siitä, että he viipymättä lähettävät konttoriimme puuttuvan tilausmaksun Smk. 2: 50. »Otteita Zoroasterin opista» nimisellä kirjoituksella aloitamme nyt sitä maailman uskontoja koskevaa sarjaa, josta jo pari kuukautta sitten oli puhetta. Paitsi jatko-kirjoituksia tulee syyskuun numero sisältämään artikkelin »Rakkauden alkemia» ja mahdollisesti suomennoksen eversti Olcottin pitämästä presidentti-puheesta Parisin äskeisessä kongressissa.

Avustajille. Väärinkäsitysten välttämiseksi pidämme tarpeellisena ilmoittaa, että toukokuun 1 p:stä lähtien ei Omantunnon toimittamisesta ole maksettu mitään palkkaa eikä sen kirjoituksista minkäänmoista palkkiota.

Uudet kirjamme. Painosta on ilmestynyt toinen painos Pekka Ervastin pientä kirjasta »Teosofia ja Teosofinen seura»; hinta 40 p:ää. Syksyn kuluessa on odotettavissa kolmas painos »Omantunnon uskontoa» ja kaksi uutta kirjaa: Annie Besantin »Karma» ja H. P. Blavatskyn »Teosofian avain». Viimemainittu suomennos julkaistaan kolmessa tai neljässä osassa, josta ensimmäinen piakkoin valmistuu. Tämä H. P. Blavatskyn tärkeä teos on epäi-

lemättä herättävä mitä suurinta huomiota.

H. P. Blavatskyn muotokuva. Painosta on ilmestynyt hienolle paperille painettuna H. P. Blavatskyn muotokuva, joka kuva tosiaan ei pitäisi puuttua kenenkään teosofin kokoelmasta. Hinta on 50 p:ää. Kuva saatavien Teosofisesta kirjakaupasta, Mikonkatu 11. Kymmenen tai useampia kappaleita tilattaessa myönnetään 20 % alennus.

Asiamiesehdot. Teosofisen kirjakaupan ja kustannusliikkeen asiamiehiksi pyrkijöille tahdomme ilmoittaa, että Omastatunnosta myönnetään 10 % ja kirjoista 20 % alennus. Asiamieheksi pyrkijä lähettää ensi kerralla maksun heti tilatessaan, mutta saa myöhemmin määrätyn maksuajan.

Kaunis avustus Amerikasta. Kuten näkyy tämän numeron »Lahjatilistä» ja »Esitelmärahastosta» on innokas aatteenme ystävä J. V. Vilenius New-Yorkissa kevään kuluessa pannut toimeen rahakeräyksen, jonka tulokset eivät ole olleet vähimpiä. Jospa esiintyisi monta hänen esimerkkinsä noudattajaa!

Kysymyksiä ja vastauksia.

Halullisia lukijoita pyydetään lähettämään toimitukselle kysymyksiä lehden ohjelmaan kuuluvilta aloilta ja samaten kirjallisesti vastaamaan lehdessä painettuihin kysymyksiin.

XXXII. Kysymys. Y. K. Minulla on heikkous, jota vastaan taistelen epätoivoista taistelua, mutta jota en jaksa voittaa. Uudelleen ja uudelleen lankean. Välistä tuntuu siltä, että kaikki puhe sielun kehityksestä, ihanteesta ja pyhydestä onkin vain — puhetta. Ei ihmisen kumminkaan nouse. Mutta sitten taas tahsoisin puhdistua ja tulla ihan-

teen kaltaiseksi. Onko teillä mitään neuvottavana?

Vastaus. Z. Neuvoni on ehdottomasti: älkää kadottako uskoanne, toivoanne ja rakkauttanne ihanteeseen! Tietäkää, että sama on laita kaikkien opetuslasten. Kaikki he ponnistavat, pyrkivät ja lankeevat. Kuinka se, joka ei koskaan ole langennut, voisi nousta? Luuletteko, että jumalat tuomitsevat meitä sen mukaan mitä osaamme? Pois se, he katsovat tahtoomme, haluamme ja ajatuksiimme. Ei ihminen ole sitä, mitä hän tekee. Ihminen on näkymätön olento, hän on ajatteleva, tunteva ja tahtova; mitä hän näkymättömänä on, s. o. mitä hän tuntee, tahtoo, ajattelee, sitä hän todellisuudessa on. Teko on vain hänen menneisyytensä hedelmä. Teko kertoo meille, mitä hän ennen on tahtonut. Heikkous on kuva ja tulos edellisistä inkarnatsoistamme. Sentähden eräät luonteen heikkoudet ovatkin melkein mahdotomat voittaa siinä elämässä, jossa niitä vastaan taistelemme. Mutta taistelu ja kamppailu vaikuttaa sen, että seuraavassa elämässämme synnymme ilman noita samoja heikkouksia, että meidän niin sanoakseni ulkonainen halumme ei silloin ole kohdistunut samoihin tekoihin kuin nyt, vaan semmoisiin tekoihin, joita nyt tahtoisimme sisällisestä halusta tehdä, vaikkemme jaks. Ihminen on esim. syntynyt suurella taipumuksella suuttumiseen. Elämän kokemukset ja totuuden kaipuu avaavat hänen silmänsä näkemään, mitä elämä on. Nyt hän tahtoisi kulkea opetuslapsen tietä, mutta sen sijaan, että saisi iloita ja nauttia opetuslapsen hyveistä, puhtaudesta ja pyhyydestä, hän alituisesti vaan saa kamppailla ja surra ja nähdä omaa huonouttaan. Jos hän kuitenkin pysyy »uskollisena loppuun asti», ei heitä toivoaan eikä taisteluaan, on hän taivaallisessa elämässään kuoleman jälkeen rakentava itselleen luonteen, joka ensi syntymässä on osottautuva voimakkaaksi ja voittamattomaksi juuri siinä kohden, missä hän nyt on heikko.

XXXIII. Kysymys. E. S. *Kuinka on ymmärrettävä tämä raamatunlause: »Ihmisen poika tuli autuaaksi tekemään sitä, kuin kadonnut oli» (Matt. 18: 11)?*

Vastaus. Z. »Ihmisen pojaksi» Jeesus kutsuu ihmisen (korkeampaa, valistunutta) järkeä, ajattelevaa omatunto-minää, jonka avulla eläin-ihminen pelastetaan aionisesta kadotuksesta. Ihmisen eläimelliset himot ja hänen alempi ymmärryksensä eivät antaisi hänen yhtyä jumalaan, vaan pitäisivät häntä alituisessa elämän kiertokulussa, jossa fyysillisen elämän kärsimykset ja astralisen tuonelan puhdistustuli alati vaihtelisivat. Ainoastaan hänen korkeampi minänsä, puhdas järkensä ja tunteensa vetää häntä jumalan luo, henkielämän korkeammille, autuaallisille tasoille.

XXXIV. Kysymys. E. K. *Vaikuttaako toisin ajattelevain ajatukset ihmisen — erittäinkin lapsen — kehitykseen ehkäisevästi? Esim. jos vanhemmat koettavat kasvattaa lastansa oman elämänvakaumuksensa hengessä eikä kristilliskirkollisten sääntöjen mukaan, niin onko läheisten, esim. isoäidin y. m., jotka lasta myös hellivät, hartaat vastakkaiset toiveet ja ajatukset vaikuttavia, ja kuinka suuressa määrässä?*

Vastaus. Z. Tietysti kaikki ajatukset vaikuttavat ja etenkin lapsen herkkään ajatusruumiiseen. Niiden vaikutusvoima riippuu siitä, kuinka itsetietoisia, keskitettyjä ja lujapiirteisiä ovat. Lapset ovat sangen alttiita äänettömille ajatuksille ja teoissa näkyville esimerkeille. Viisaat vanhemmat panevat sentähden yhtä paljon painoa ajatuksilleen ja käytökselleen kuin konsanaan sanoilleen. Pääasia on, että heillä on lastensa luottamus ja rakkaus; sillä se, jota lapsi rakastaa ja johon hän luottaa, se tietämättäänkin vaikuttaa lapsen sieluelämään.

Toimituksen työpydältä.

The Theosophist, kesäkuu. H. S. Olcott, Vanhoja päiväkirjan lehtiä. C. W. Leadbeater, Astralitason todellisuus (loppu). C. R. Srinivasayandar, Kolmen hindulaisen filosofisen koulun yhteen sovittaminen. Etsijä, Seiso yksin. Rama Prasad, Itsekasvatus. T:ri Otto Schrader, Mähabodhi. Arvosteluja, otteita, liitteitä y. m.

The Theosophical Review, heinäkuu. Annie Besant, Opetuslapsena-olo. Charlotte E. Woods, Jälleensyntymisen tosi sisäpuolisuus. A. P. Warrington, Esperanto. Hadrien, Aine, tasot ja tajuntatilat (loppu). A. M. Curtis, »Sukupuoli ja luonne». Francis Sedlak, Leipäkysymyksen tarkoitus. Uutisia, arvosteluja y. m.

Revue Théosophique Française, kesäkuu. Pierre E. Bernard, Indian sielu. Annie Besant, Avataarat (jatk.) B. K., Kysymys ja vastaus. Uutisia, arvosteluja y. m. ja tavannukaiset liitteet.

Broad Views, heinäkuu. W. H. Mallock, Kuolematon sielu (romaanin). A. P. Sinnett, Suuri 18 vuosisadan salatieteilijä (kreivi de Saint-Germain). Violet Tweedale, Mitä on kristitty? Ernest Udny, Lord Bacon'in lankeemus. Alice C. Ames, Ajatuksen avulla parantamisesta. Y. m.

Toimitukselle ovat niinikään saapuneet *The Occult Review* (heinäkuu), *The Theosophic Messenger* (kesäkuu), *Theosophy in Australasia* (toukokuu) *The Lotus Journal* (heinäkuu), *The Word* (heinäkuu) y. m.

The Theosophist, heinäkuu. H. S. Olcott, Vanhoja päiväkirjan lehtiä (jatk.). Khandalavala, Ikuinen arvotus. H. Hotchner, Mitä teosofia, raamattu ja tiede sanovat kuolemasta. W. A. English, Velvollisuus H. P. B:n selittämänä. Rama Prasad, Itsekasvatus. Dr. Otto Schrader, Sri-Madhvatshärya ja Gitä Y. m. y. m.

The Theosophical Review, elokuu. Eräs venäläinen, Rosenkreutziläisyys Venäjällä. G. R. S. Mead, Järjen gnosis. P. J. S. Iyengar, Henkinen elämä. M. F. W., Pyrstötähden kulku. C. E. Woods, Jälleensyntymisen tosi sisällisyys (loppu).

Margaret Hourston, Kylätaikaa. Eräs A. T. U. W., Naisista ja muista. Katsauksia, kirjeenvaihtoa, uutisia, arvosteluja y. m. y. m.

Revue Théosophique Française, heinäkuu. Toimitus, Parisin teosofinen kongressi. Annie Besant, Avataarat (jatk.). Uutisia, arvosteluja y. m.

Broad Views, elokuu. J. W. Petavel, Kuinka armeija voisi itse elättää itseään. W. H. Mallock, Kuolematon sielu (jatk.). A. P. Sinnett, Kreivi Cagliostro. Elisabeth Saville, Henrik Ibsenin muistolle. Alice C. Ames, Ajatuksella parantamista (jatk.). Leila Boustead, Mitä kamera näki. Y. m. y. m.

Toimitukselle ovat niinikään saapuneet: *The Occult Review* (elokuu), *The Lotus Journal* (elokuu), *The Word* (heinäkuu), *Theosophy in Australasia* (kesäkuu), *The Theosophic Gleaner* (heinäkuu), *New Zealand Theosophical Magazine* (kesäkuu), *The Theosophic Messenger* (heinäkuu), *Efteråt* (tammikuu—elokuu), *Väinämöinen*, *Nuori Suomi* y. m.

Lahjatili.

Heinäkuun 7 p:stä elokuun 7 p:ään on saatu seuraavat lahjat:

E. L. (Ruukki) 7: 90.

Harrastaja 15: 30. O. H. 10: 20. J. W. 5: 10. H. H. 5: 10. T. L. 5: 10. K. S. 5: 10. J. V. V. 10: 20. Kaikki Amerikasta Vihtori Vileniuksen kautta.

Rahat tuodaan tai lähetetään Teosofiseen Kirjakauppaan ja Kustannusliikkeeseen, Mikonkatu 11, Helsinki.

Esitelmärahasto.

Heinäkuun 7 p:stä elokuun 7 p:ään on saatu seuraavat lahjat:

Harrastaja 25: 50. J. K. 5: 10. M. L. 5: 10. K. T. 5: 10. I. 25: 50. A. P. 5: 10. M. L-iti 5: 10. V. S. 5: 10. M.

L. 2: 55. J. W. 10: 20. J. N. 5: 10. A. K. 5: 10. E. L. 5: 10. T. L. 5: 10. T. S. 5: 10. J. P. 5: 10. V. V. 15: 30. Kaikki Amerikasta Vihtori Vileniuksen kautta.

F. A. J. 10: —. D. R. 10: —. R. S. 10: —. P. E. 10: —. V. V. 10: —. K. T. 10: —. M. R. 10: —. H. H. 10: —. I. F. (kesä-, heinä- ja elok.) 30: —. I. G. 10: —.

Rahat tuodaan tai lähetetään *Teosofiseen Kirjakauppaan ja Kustannusliikkeeseen*, Mikonkatu 11, Helsinki.

Teosofisk litteratur

på svenska och danska.

Följande arbeten finnas hos oss ständigt på lager och erhållas vid rekvisition per omgående. Postporto tillkommer med 10%.

På svenska:

<i>H. P. Blavatsky</i> , Hemliga Lärnan	Fmk 40: 50
— „ —, Smärre uppsatser . .	4: 50
— „ —, Tystnadens röst . .	1: 50
<i>Annie Besant</i> , Den uråldriga visdomen . . . häftad	5: 25
— „ —, d:o inb.	6: 75
— „ —, De tre vägarna till förening med Gud	1: 15
— „ —, Det högre lifvets laggar	1: 50
— „ —, Döden — och sedan?	1: 90
— „ —, Fyra världsreligioner	3: —
— „ —, I Förgården	2: 25
— „ —, Hjärtats lära häftad	1: 15
— „ —, d:o inb.	1: 90
— „ —, Karma	—: 90
— „ —, Kristus, den historiska, mytiska och mystiska	—: 75
— „ —, Lärjungaskapets väg	1: 90
— „ —, Människans sju principer	1: 15
— „ —, Ockult kemi	—: 40
— „ —, Reinkarnationen eller återfödelsen	1: 50
— „ —, Själfbiografi	3: 75
— „ —, Själfvet och dess höljen	1: 50
— „ —, Teosofi och kristendom	—: 15
— „ —, Mästarna såsom fakta och ideal	—: 15
— „ —, Sökandet efter Gud	—: 15

— „ —, En inledning till teosofien	Fmk —: 15
— „ —, Till försvar för teosofien	—: 15
<i>A. P. Sinnett</i> , De invigdes lära	4: 15
— „ —, Den dolda världen	4: 15
— „ —, En sierskas öden . .	4: 90
— „ —, Mesmerismen	3: 40
<i>C. W. Leadbeater</i> , Andra sidan döden	9: —
— „ —, Den kristna trosbekännelsen	2: 25
— „ —, Teosofiens grunddrag	1: 50
<i>M. C.</i> Sagan om den hvita lotusblomman . . häft.	1: 90
— „ —, d:o inb.	3: —
<i>H. S. Olcott</i> , Buddhistisk katekes	1: 30
<i>G. R. S. Mead</i> , Yoga, vetenskapen om själen . .	—: 45
<i>Marie</i> , Tidehvarfvens mysterier	4: 90
<i>F. Hartmann</i> , Magi, hvit och svart	4: 50
— „ —, Socialism och teosofi	—: 30
<i>C. du Prel</i> , Mystikens filosofi . .	8: 25
— „ —, Själsläran ur monistisk synpunkt . .	6: 40
<i>Pekka Ervast</i> , Framtidens religion	2: 25
— „ —, Teosofisk uppslagsbok	1: 50
<i>J. D. Buck</i> , Människan och vägen till hälsa . . .	5: 25
<i>A. d'Assier</i> , Mänskligheten efter döden	1: 50
<i>C. S. Annie Besant</i>	—: 40
<i>A. K.</i> Reinkarnationsläran inom den västerländska antiken	—: 75
<i>E. Arnold</i> , Asiens ljus . . . inb.	6: —
— „ —, d:o häft.	4: 50
<i>Campbell Ver Planck</i> , Det underbara ljuset m. m.	1: 50
<i>G. M.</i> Lifselixiret. Uren chelas dagbok	—: 40
<i>Hübbe-Schleiden</i> , Jesus — en buddhist?	—: 75
<i>J. Kernning</i> , Nyckel till den andliga världen	1: 50
<i>A. Kingsford</i> , Den rätta dieten	1: 15
— „ —, Ur drömlifvet	—: 75
<i>G. Ljungström</i> , En teosofs svar på K. af Geijerstams „Modern vidskepelse“	1: 50
— „ —, Teosofiska föredrag (I)	—: 60
— „ —, Teosofiska dikter (II)	—: 60
— „ —, Smärre uppsatser (IV)	—: 60
— „ —, Konkurrens från teosofisk synpunkt. Teosofiska dikter (VI)	—: 60
— „ —, Teosofiska föredrag och dikter (V) . .	—: 60

— . —, Världshistoria kungjord genom klärvoajans m. m. (VII)	Fmk —: 60
— . —, Teosofiska dikter m. m. (VIII)	" 1: 50
<i>Nathanael</i> , Kristna lärans hemlighet	" —: 40
<i>Jasper Niemand</i> , Bref som hjälpt mig	" 1: 50
<i>Nizida</i> , Astralljuset	" 1: 50
<i>W. R. Old</i> , Hvad är teosofi? . .	" 1: 50
<i>Pythagoras</i> , „Gyllene verser“ .	" —: 30
<i>H. S.</i> En ny tid är nära	" —: 40
<i>Subhadra Bhikshu</i> , Buddhistisk katekes	" —: 75
<i>R. Eriksen</i> , Teosofien och vår tid	" —: 15
— . —, Karma och reinkarnationen	" —: 15
<i>Sven-Nilsson</i> , De sociala problemen i teosofisk belysning	" —: 40
Skrifter utgifna af T. S. Svenska Afdelning, 16 häfter à 45 pr	" 7: 20
<i>C. S.</i> Utkast till en världsåskådning	" 1: —
<i>Elia</i> , Detallmänna broderskapet	" —: 05
— . —, Det gifves ingen religion högre än sanningen	" —: 05
— . —, Döden	" —: 05

På danska:

<i>Annie Besant</i> , Esoterisk Kristendom	" 4: 50
— . —, Livets og formernes udvikling	" 3: 75
— . —, Nogle Livsproblemer	" 3: 75
<i>Scott — Elliott</i> , Atlantis' Historie	" 4: 50

Teosofinen Kirjakauppa ja

Kustannusliike,

Mikaelsgatan 11, Helsingfors.

Omantunnon tilauksia vastaanottavat:

Maamme postitoimistot.

Maamme kirjakaupat.

Seuraavat yksityiset asiamiehet:

Helsinki: Herra O. V. Laurent, Pasaasi.
„ Kirjapainoyhtiö Valo, Hakasalmenkatu 2.
„ Herra J. Heitto, Itäinen viertotie, Vallgård 4.
„ Elämä-lehden konttori.
Iisalmi: Rouva Kyllikki Ignatius.
Jyväskylä: Herra J. V. Sahlstein.
Jämsä , Lindellin talo: Herra H. Pylväs.
Kyrö: Herra Kaupp. K. F. Jokela.
Korkeakoski: Herra H. Vallenius.
Kuusankoski: „ O. Rinne.
Kouvola , asema: Herra J. S. Sohlberg.
Kemi , Rautiaisen talo: Herra Joel Salonsaari.
Karhula: Herra Rob. Kari.
Kuopio: Rouva Eva Videnius.
„ Neiti Hilma Turunen.
Käkisalmi , Pärnä: Herra Tuomo Patrakka.
Petäjävesi , Jämsänkосki: Herra E. Toivonen.
Pietarsaari , Sähkövalaistuslaitos: Herra Juho Hentunen.
Lahti , Varikko: Herra Edvard Pohjola.
Turku , Koulukatu 15: Herra Fab. Kilpeläinen.
„ Raunistula, Suutarikatu 47: Herra Juho Nordman.
Terijoki , Joutselkä: Herra Antti Himanen.
Tervakoski , Ryttylä: Herra Antti Lindgren.
Tampere , Pinnink. 20: Herra J. A. Seling.
Urala , Lasitehdas: Herra A. R. Akrenius.
Vehmainen , asema: Herra K. Niemi.
Viipuri , Aleksanterink. 19: Neiti A. Oikarinen.
„ Viipurin Työväenyhdistys.

Amerikassa:

Mr. E. E. Pajunen, 611 Taylor Str., San Francisco, Cal.
„ August Kallio, Lbx. 280, Red Lodge, Mont.
„ Vihtori Vilenius 579—2nd ave, New-York City, N. Y.
„ Geo E. Ervast Box 86 Sta. V. Brooklyn N. Y.
„ Vilho Leikas & Co 439—5th street Calumet, Mich.
„ John Laitinen 522—3 ave. V. Duluth, Minn.
„ Gust. Perälä, } 153 Hamilton str., Suite 58,
„ T. Niemi, } Cleveland, Ohio.
„ Asser Rantanen, 48 com., Valparaiso, Ind.
„ Elias Niemi, Box 117, Idaska Co., Nashwank, Minn.
„ A. Tofferi, L. Box 106, Fitchburg, Mass.
Miss Minnie Ilkka, Sointula, B. C., Canada.

Sekä Taloudenhoitaja *F. A. Johansson*, osote:

Omantunnon konttori, **Helsinki**, Mikonkatu 11.
Puhelin 47 11.

Arvoisat puolen vuoden tilaajamme!

Lähetämme Teille tämän elokuun numeron toivossa, että olette hyvät ja uudistatte tilauksenne.

„ELÄMÄ”

on lehti

joka on ottanut todistaakseen, että ihmisten kannattaa jälleen *elää* ja olla onnellisia, jos teosoofinen totuuden-tieto saatetaan luomaan kansallemme uusi sosialistinen yhteiskuntajärjestys. „Elämä” maksaa 2: 50 vuosikerta.

Konttori: Hesperia. Puhelin 5453.

6 Itälin. Viertotie 6

Martin & Mäkelä

Kirjakauppa Söörnäisissä.

∴ Täydellinen kirja- ja paperikauppa. ∴
Parhaiten lajiteltu varasto Työväen- ja
Teosofista kirjallisuutta.

— Puhelin 54 34. —

6 Itälin. Viertotie 6

Kaikkissa kirjakaupoissa:

Salatut tieteet ja sieluopin fysiologia.

Kirjoittanut *Edmond Dupouy*. Hinta 3: —.

Tässä huomattavassa teoksessa, joka on etevän ranskalaisen tiedemiehen kirjoittama, tehdään selkoa uusimmista tuloksista spiritismin alalla sekä kerrotaan monista omituisista kokeista. — Saadaan kustantajalta rahittavapaasti, jos raha seuraa tilausta.

Kustantaja YRJÖ WEILIN, Helsinki.

SEN PÄ
SANON:
JOS TAH-
DOT KELVOL-
LISEN LEI-
MASIMEN
KÄÄNNY SIL-
LOIN MAAMME
TÄLLÄ ALALLA
VANHIMMAN
SPECIALISTIN PUOLEEN

Kaivertaja
J. E. Wallden
HELSINKI

Mikonk. 1.

Tel. 20 89.

Kaikenlaatuista
KAIVERRUSTOITA

ALEXANDERSG. 17

KIRJAKAUPPA * BOKHANDEL
AKTIEBOLAGET

MINERVA

OSAKEYHTIÖ

HELSINKI — TELEF. 23 03 — HELSINGFORS.

ALEKSANTERINK 17

Teosofinen Kirjasto Helsingissä

Mikonkatu 11

avoinna tiist. ja lauv. k:lo 7—1/2 9 j.pp., paitsi kesä-, heinä- ja elokuussa, jolloin se on auki ainoastaan torstai-illoin k:lo 7—1/2 9.

Vilho Leikas & C:o

Suomalainen Kirja-
ja Paperikauppa =

39 5th Str. Calumet, Mich., U.S. of A.

Ottaa vastaan „Omantunnon, Teosofisen Aikakauslehdin” tilauksia.

Myy kaikenlaista Teosofista y. m. kirjallisuutta.

Postin kautta tilatut kirjat toimitetaan erittäin huolellisesti.

Teosofinen Kirjakauppa ja Kustannusliike,

Mikonkatu 11, Helsinki, Telef. 47 11.

Myy suomen- ja ruotsinkielistä teosofista kirjallisuutta. Hankkii nopeasti englanninkielistä teosofista kirjallisuutta. Rehellisiä ja luotettavia asiamiehiä otetaan kaikkialle. Suomenkielisistä kirjoista myönnetään 20%, ruotsinkielisistä 10%, Omantunnon tilauksista 10% alennus.

Paperia, Kirjekuoria ja Kirjoitustarpeita

halvimmalla

Dahlbergin Paperikaupassa.

Aleksanterink. 15. Pohj. Esplan.k. 23.

O. J. Liljan

hyväksi tunnettu

Kirjansitomo

Helsingissä

Vastaanottaa kaikkia ammat-
tiin kuuluvia töitä ja suo-
ritetaan nämät varsin huo-
lellisesti ja nopeasti sekä
kohtuullisiin hintoihin.

Osote: Fredrikinkatu 42
Puhelin 18 90.

KIRJAPAINOYHTIÖ VALO

Helsinki :: Hakasalmenkatu 2 (porttikäytävä)

Telefooni 39 40

Suorittaa huolellisesti kaik-
kia kirjapainoalaan kuulu-
via töitä :: Nopea suoritus
:: Hinnat kohtuulliset ::

OMATUNTO

TEOSOFINEN AIKAKAUSLEHTI

TOINEN VUOSIKERTA

Häki, Kirjapainoyhtiö Valo

SYYSKUU, 1906

	Siv.
I. Yliaistilliset kyvyt ja terve järki, <i>H. S. Olcott</i>	211
II. Otteita Zoroasterin opista (jatk.)	215
III. Illan hartaudessa, <i>Vesanto</i>	216
IV. Näkymättömiä auttajia, III, <i>C. W. Leadbeater</i>	218
V. Rakkauden alkemia, <i>Pekka Ervast</i>	220
VI. Puhtauden ihanne, <i>Y. K. ja P. E.</i>	224
VII. Matkoiltani, VI, <i>Aate</i>	228
VIII. Tien varrelta	228
IX. Kysymyksiä ja vastauksia	230
X. Toimituksen työpöydältä	231
XI. Lahjatili	231
XII. Esitelmärahasto	231

Omantunnon, Teosofisen Aikakauslehden, ohjelma on sama kuin Teosofisen Seuran.

Teosofisen Seuran tehtävät ovat:

1. Muodostaa yleisen veljeyden ydin, katsomatta uskontunnustukseen, rotuun, kansallisuuteen, sukupuoleen, yhteiskunta-asemaan tai väriin.
2. Edistää vertailevia uskonnollisia, filosofisia ja tieteellisiä tutkimuksia.
3. Tutkia tuntemattomia luonnonlakeja ja ihmisen salaisia voimia.

OMATUNTO TILATAAN

postin kautta, kirjakaupoista, asiamiehiltä ja suoraan Omantunnon konttorista, Mikonkatu 11, Helsinki. Puhelin 47 11.

TILAUSHINTA

Suomessa on postimaksuineen koko vuodelta Smk 5: —. Yksityisnumerot 60 p:ää. Venäjällä postimaksuineen 2 ruplaa. Amerikassa samaten 1½ dollaria. Ruotsissa samaten 4. kr. Asiamiehille myönnetään 10 % alennus.

ILMOTUSHINTA

on ilmoitusruudulta 5 mkaa kerralta. Sama ilmotus useampia kertoja 10 % alennuksella.

OMANTUNNON KONTTORI, MIKONKATU 11,

on auki joka arkipäivä klo 10—7. Taloudenhoitaja tavataan varmimmin klo 5—7 j. p.p.

OMANTUNNON TOIMITTAJIA

tavataan konttorissa keskiviikkoisin klo 7—7,30 j. p.p.

OMATUNTO

TEOSOFINEN AIKAKAUSLEHTI

VOL. II

HELSINGISSÄ, SYYSKUUN 15 P:NÄ 1906

N:o 18

YLIAISTILLISET KYVYT JA TERVE JÄRKI.

Ote eversti Olcottin presitenttipuheesta Parisin kongressissa kesäkuun 3 p:nä 1906.

Teosofista Seuraa moititaan välistä siitä, että se näennäisesti kannattaa lukuisia pieniä salaseuroja, joista useat ovat luonteeltaan ilmeisesti epäsiiveellisiä, koska kaupittelevat lemmentuomiamia, pörssikeinottelun ja pelin ohjeita, tulevaisuuden-ennustamiskeinoja y. m. y. m. Tarpeetonta, uskoakseni, on sanoa yhdellekään vanhimmistajistamme, että Seuramme ei ole minikäänlaisissa tekemisissä näiden pienten ryhmäin kanssa, joissa viljellään itsekkäisyyttä ja taikauskoo, vaan että se päinvastoin katselee niitä kauhulla, koska ne ovat aivan vastakkaisia teosofiselle ihanteelle. Näitä yhteiskunnallisia mikrobeja on aina ollut inhimillisen yhteiskunnan pinnalla, ja jokainen mahtava voiman virtaus semmoinen kuin meidän liikkeemme lisää niidenkin elonvoimaa.

Ikäväkseni minun on tunnustaminen, että monessa maassa olen tavannut joitakuita jäseniämme, jotka salaperäisyyden janonsa valtaamina ovat suosineet kaikenlaisia tempuntekijöitä ja taikureita ja liiaksikin äkkiäpikaa antautuneet näiden onnenonkijain oppilaiksi, jotka käyttävät hyväkseen ihmisten herkkäuskoisuutta. Tämä johtuu siitä, että vielääkään kaikki meidän jäsenemme eivät ole oivaltaneet, mikä ero on olemassa todellisten *siddhi*en eli henkisten kykyjen (joista Patandshali, hindulaisen joogafilosofian suuri perustaja, puhuu) ja alkeellisten psyykkisten eli yliaistillisten kykyjen välillä, kun nämä kyvyt ilmaantuvat henkilöissä, jotka

ovat kasvatusta ja sivistystä vailla ja usein hysterisiä ja jotka antavat istuntoja maksusta tai maksutta. Ei voi kylliksi suurella painolla huomauttaa, kuinka ylen tärkeätä on, että tehdään ero näiden ilmiöiden välillä.

Psyykkiset kyvyt ovat kuin teräsetty miekka, joka seisoo huoneen nurkassa, mutta jota voidaan käyttää hyvään tai pahaan tarkotukseen.

Selvänäköisyys, menneisyyteen katsova tai profetallinen, selväkuuloisuus, kyky puhua tai kirjoittaa kielillä, joita ei ole oppinut, kyky liikuttaa raskaita esineitä niitä koskematta, kyky lukea ajatuksia, vaelttaa astaliruumiissaan, presipiteerata piirustuksia tai kirjoituksia paperille tai mille aineelle tahansa, kyky nähdä ja kuvata poissa olevia henkilöitä j. n. e. j. n. e., eivät suinkaan todista mitään niiden omistajain luonteen puhtaudesta tai ylevyydestä tai henkisestä kehityksestä. Olen tuntenut henkilöitä, joiden hallussa on ollut, tavattoman kehittyneenä, yksi tai toinen näistä kyvyistä ja jotka silti ovat olleet läpeensä siveettömiä ja valheellisia.

Patandshali kehottaa meitä nimenomaan hinnalla millä hyvänsä luopumaan näiden psyykkisten syrjävoimain tavoittelemishalusta, sillä jos pyhiinvaltaja eli totuudenetsijä antautuu niiden valtaan, joutuu hän harhaan suurelta tieltä, joka johtaa henkisen kehityksen vuoren huipulle. Eivät ne ole muuta kuin vaahto, joka kelluu sen veden pinnalla, jolla meloamme eteen-

päin ylemmän minämme purtta saapuaksemme adeptiuden satamaan.

Tästä asiasta puhellessamme tahtoisin painaa mieleenne sen totuuden, että ylöspäin vievällä tiellä ei ole vaarallisempia esteitä kuin herkkäuskoisuus. Ensimmäinen läksy, minkä adepti opettaa opetuslapselleen, on, että tämä käyttäisi ymmärrystään ja tervettä järkeään kaikissa asioissa.

Ei mikään opetus ole pidettävä inspiroerattuna (jumalasta lähteneenä), ei yksikään opettaja erehtymättömänä. »Toimi», kirjotti minulle eräs mestari, kun hän alkoi minua opettaa, »toimi aivan kuin ei meitä olisi olemassakaan. Täytä velvollisuutesi niinkuin sen ymmärrät huolehtimatta seurauksista. Älä odota meiltä mitään, mutta ole kuitenkin kaikkeen valmis».

Tämä oli läksy koko elämäni varalle, ja siitä saakka olen parhaani mukaan koettanut sitä noudattaa. Ensimmäisinä aikoina olin taipuvainen pitämään Madame Blavatskyn välityksellä saatuja opetuksia epäamättömän tosina. Kun en sokeasti seurannut hänen määräyksiään, pelkäsin, että tahtomattani olin kuuro mestarien toivomuksille. Mutta kokemus on parantanut minut tästä erehdyksestä ja saattanut minut takaisin terveen järjen turvalliselle tielle, eikä minun sen koommin ole tarvinnut mitään katua.

Toistan teille tämän läksyn, teille, ystäväni, jotka nyt olette alkamassa, ja toivon, että te jo tienne alussa otatte seurataksenne vanhemman veljen neuvon, jonka kokemus psyykkisellä alalla jo käsittää 55 vuotta. Älkää salliko liiallisen herkkäuskoisuuden vietellä teitä omaksumaan erehtymättömänä ainoatakaan riviä tai ainoatakaan sanaa, joita H. P. B:n päivistä lähtien on kirjoitettu tai puhuttu meidän liikkeessämme, ainoatakaan riviä tai ainoatakaan sanaa, joita vast'edes voidaan puhua tai kirjoittaa. Älkää sokeasti uskoko, että puhuja tai kirjailija välttämättä on teitä itseänne parempi, sentähden että hänellä on taitoa ja kykyä,

mutta älkää toiselta puolen erehtykö kuvittelemaan, että joku opettajistanne on kykenemätön antamaan teille korkeasisältöisiä opetuksia, sen nojalla, että hän, siveellisestä heikkoudesta tai hetkellisestä hairahduksesta, ei ole kyennyt toteuttamaan täydellisen ihmisen ihannetta. Sillä muistakaa, ystäväni, että me tätä nykyä vielä tiedämme sangen vähän psykismin ja henkisyyden välisistä suhteista; emme tunne niiden välistä rajaviivaa emmekä tiedä, missä määrin fyysillisesti epäpuhdasta ihmistä voidaan käyttää välittäjänä, joka lausuu ilmi mestareista lähteneitä viisauden opetuksia.

Ottamalla lukuun, että naapallon asukasmäärä on noin 1,500 miljoonaa sielua, jotka kaikki ovat ihmiskunnan vartijoiden valvonnan alla, eikö terve järkenne itsestään myönnä, että täytyy olla olemassa määräämätön luku välittäjiä, jotka työskentelevät »Vanhempien Veljien» ohjaamina, toteuttaen heidän tarkotuseriään Karman lain toiminnan helpottamiseksi?

Otaksettako hetkeksikään, että mestareilla olisi käytettävänä riittävä määrä ehdottoman puhtaita ja tahratomia välittäjiä semmoisen palveluksen suorittamiseksi?

Muutamia vuosia sitten kirjoitin tekeleen »Asketismista» eli itsensäkiduttamisesta, jossa kerroin, kuinka eräs mestari kerran Bombayssa saattoi minut ansaittuun häpeään. Minua pyydettiin mainitsemaan, kuka Teosofisen Seuran indialaisista jäsenistä oli mielestäni kaikista loistavin henkisesti katsoen. Mainitsin erään niistä, jonka hartaus Seuraa kohtaan oli suuri ja jonka personallinen elämä oli nuhteeton, mutta vastattiin, että minun olisi pitänyt valita muuan toinen henkilö, joka oli henkisesti kehittyneempi sisällisen ihmisensä puolesta, vaikka olikin antautunut juomariksi!

Tietysti ei kukaan järkevä ihminen uskaltaisi väittää, että tälle paheelle tai sukupuoli-irstailulle altis henkilö on sopivampi kelvolliseksi opettajaksi

tai viisaaksi neuvonantajaksi kuin henkilö, joka viettää säännöllistä elämää, — päinvastoin! Tämä siis vain merkitsee, että silloin tällöin tapaamme olennon, joka huolimatta persoonallisista, siveellisistä heikkouksistaan saat-
taa toimia välittäjänä korkeiden opetusten ilmituomiseksi.

Yhtäkaikki meidän täytyy olla varuillamme, nähdessämme jonkun ihmisen siveellisen turmeluksen, ettemme lankea oman herkkäuskoisuutemme pauloihin ja ettemme usko hänen opetuksiaan kirjaimellisesti, tarkoin niitä tutkimatta.

Nyt nouseekin eteemme kysymys mielenhaurauksista, joka kysymys on kavalimpia ja vaarallisimpia mitä olla voi! Kaikkien lääketieteellisten auktoriteetin tunnustama tosiseikka on, että me jokapäiväisessä elämässämme yhtämittaa joudumme tekemisiin näennäisesti terveiden henkilöiden kanssa, jotka kuitenkin ovat erinäisten syitten määräämien mielenhäiriöiden alaisia. Nämä mielenviat voivat jäädä huomaamatta kokonaisia vuosikausia, kunnes äkkinäinen tapaus saattaa ne päivänvaloon ja »viation omituisuus» muuttuu raivoisaksi hulluudeksi.

Nykyaikaisen elämän tuina juoksu on omiansa kehittämään hermotauteja, ja hystertia, tuo tuhatmuotoinen hirviö, joka milloin minkin muotoisena saattaa lopullisesti hävittää hermoston tasapainon, hystertia on nyt spesialistein mielestä yhteiskunnallisten suhteittemme pahimpia tekijöitä.

Muuan lääkäri on mennyt niin pitkälle, että on sanonut, että suurkaupunkimme eivät todellisuudessa ole muuta kuin suunnattoman suuria hulluin huoneita. Se mitä »neroksi» kutsutaan, ei useinkaan ole muuta kuin jonkinmoista hulluutta, ja sen tapainen turhamaisuus, joka on niiden tunnusmerkinä, jotka antautuvat taiteitten, musikin, runouden, maalaus- ja kuvanveistotaiteen, teatterin ja kirjallisuuden palvelukseen, on havaittu hysterialan tunnusmerkiksi! . . . Eräs ranskalainen

kirjailija sanoo, että jokainen hysteerikko tahtoo itselleen jalustan, jolla hän voi seistä ja vetää huomion puoleensa. Tullakseen kuuluisaksi hysteerikko mieluummin syyttää itseään rikoksista kuin pysyy tuntemattomana. Olettehan kaikki lukeneet eräitten romaanikirjoittajain teoksia, joista kuvastuu huippuunsa kehittynyt mielentasapainon puute.

Uskonnollisten koulujen perustajat kuuluvat joskus näiden puolihullujen luokkaan, kun väittävät olevansa inspireerattuja (jumalan ohjaamia) ja yhteydessä ylikuonnollisten olentojen kanssa. Jonkun aikaa sitten sain kirjeen, joka sisälsi, kuten minulle sanottiin, mahattain ja H. P. B:n lähettämiä sanomia. Tämä kirje kertoi minulle suurista muutoksista, joiden piti tapahtua, meidän liikkeessämme ja toisissa, kirjeenvaihtajani välityksellä ylhäisten Valtain toimesta. Eikä tämä ole ainoa esimerkki kokemuksessani. Ikävä kyllä nämä henkilöt, jotka omasta alotteestaan asettuvat kohtalon asiamiehiksi, eivät tiedä, että aikoja ennen Madame Blavatskyn kuolemaa sovimme yhteisesti adepti-opettajamme kanssa määrätystä tunnussanasta, jonka pitää seurata jokaista puhuttua tai kirjoitettua sanomaa, jonka väitetään tulevan mestarilta tai H. P. B:ltä. Jollen saa kuulla tätä tunnussanaa, en koskaan ole taipuvainen hyväksymään pätevänä mitään sanomaa, joka minulle ilmoitetaan mediumin tai selvänäköisen henkilön tai minkä tahansa ilmentäjän kautta.

Rohkein tämänkaltaisen kirje, minkä koskaan olen saanut, oli erään englantilaisen sepittämä, joka nähtävästi oli tutustunut minuun ja astunut Seuraan yhdeksän vuotta varhemmin. Hän sanoi pettyneensä työtoveriemme suhteen, koska he olivat ryhtyneet julkaisemaan omia uskonnonvastaisia oppejaan, sen sijaan että olisivat tutkineet maailman uskontoja ja koettaneet niitä yhteen sovitaa. Ja sitten hän kirjotti seuraavat sanat, jotka tähän toistan opiksi opiskeleville

tovereilleni ja ennen kaikkea lääkäreille, koska se näytteenä tuosta hulluudesta, tuosta hysterisestä turhamaisuudesta on miltei ainoa laatuaan. Kas näin hän kirjotti: »Surkuttelen tätä sitä enemmän, koska Jumala, maailman luoja ja herra, kaikkien uskontojen tekijä, on puhunut minulle ja ilmottanut minulle totuuden. Tämän seikan olen teille jo ilmottanut eräässä inspireeratussa kirjeessä, jonka Jumala minulle saneli kesäkuun 9 p:nä, mutta jonka erehdyksestä lähetin Indiaan. Toivon, että olette sen saanut. Sen tarkoituksena oli auttaa teitä tuumisanne. Jos vielä tahdotte jotain apua Jumalalta, kykenen minä vastaanottamaan teidän kysymyksenne ja antamaan teille vastaukset. Jumala on valmis ilmaisemaan ajatuksensa teille mistä kysymyksestä vain haluatte». Muuten en suinkaan kerro teille tätä pilkatakseni tai teitä naurattaakseni; olkoon se ajatus minusta kaukana!

Olen herkkä taiteen vienoille vaikutuksille, tunnustan halusta taiteen pyhän voiman kaikissa sen muodoissa, tuon taiteen, joka pyrkii ilmaisemaan ihmishengen jaloimpia toivomuksia; teosofia on opettanut minua ainakin käsittämään, mitä rajattomia mahdollisuuksia piilee meidän intuitsionikyvyssämme, tuossa totuuden näkemyksessä, joka selvittää meidät itsellemme ja opettaa meitä tuntemaan ympäröivän luonnon ja kaiken sen, mikä kätkeytyy luonnon hymyilevän naamion taa! . . . Kaukana siis minusta se, että lausuisin ainoankaan vakaumuksilleni uskotoman sanan! Minä uskon, että on olemassa todellinen taide, taiteilijan taide, maalarin, soittoniekan, kuvanveistäjän, puhujan ja kirjailijan taide, mutta uskon myös, että on olemassa lainataide, joka pyrkii yleisön katseltavaksi, joka on liiotellun turhamaisuuden, hysterian synnyttämän puolihulluuden värittämä!

Olettakaamme, että olemme vuosien kulussa nauttineet jonkun teoksista, joka on meitä viehättänyt ja todella auttanut meitä jotakin oppimaan, mutta

joka yhtäkkiä jonkun luonnottoman teon tai opetuksen kautta meille näyttää, että hänen mielensä on sairalloisessa tilassa; epäjumalamme, voisimme sanoa, putoaa maahan jalustaltaan ja on palasina jalkojemme juurella; tuntuu ikäänkuin elämämme aurinko ei enää loistaisi, kaikki mustenee ympärillämme, vaivumme epätoivoon ja kadotamme kaiken uskon, luottamuksen, toivon. Ja äkkinäisen surun valtaamina kokoomme epätoivossamme kuvamme palaset ja viskaamme ne ulos, mutta jalustan säilytämme hellävaroen pysytyssä, kunnes löydämme uuden epäjumalan, jonka voimme nostaa tyhjälle paikalle.

Antautuessamme järjettömän tuntemme valtaan alamme kysyä itseltämme, onko todella yksikään opetus tosi, minkä muinoin niin jumaloitu auktoriteti meille antoi. Epäillen muistelemme kaikkia hänen kirjojaan, ja jollemme heitä niitä ikkunasta ulos, jollemme niitä polta, suljemme ne ainakin kaappiin tai kätkemme ne kirjahyllymme pimeimpään sopukkaan, ettei kukaan niitä näkisi. Semmoinen käytös on mieletön ja osottaa, ettei oma ymmärryksemme ole tasapainossa. Semmoisena hetkenä pitäisi meidän päinvastoin kutsua avuksemme koko ymmärryksemme ja terve järkemme. Te näette nyt, mikä syvä viisaus oli mestarin sanoissa minulle; ja samat sanat Buddha asetti kaiken uskonnollisen tutkimuksen vakavaksi pohjustaksi, kun hän Kalama Sutrassa eli Kalama-alueen kansalle pitämässään saarnassaan lausui: »Älä usko mihinkään ainoastaan sen nojalla, että se on kirjaan kirjoitettu tai viisaan opettama tai perintötietona kulkenut tai devan inspireeraama j. n. e. Mutta usko vasta sitten, kun järkesi ja kokemuksesi itsestään myöntää kirjoitetun tai puhutun sanan oikeaksi; silloin usko ja toimi sen mukaan.»

Nämä sanat eivät kuulu aivan näin tekstissä, sillä minulla ei ole käsilläni kirjaa, josta voisin ne siteerata, mutta

ne sisältävät ytimen siitä, mitä Buddha sanoi. Kun ensi kerran elämässäni luin tämän puheen, sanoin Ceylonin ylipapille, Sumangalalle, että vaikkei Buddha koko elämässään olisi muita sanoja lausunut, ei häneltä aika suinkaan ollut hukkaan mennyt lukemattomien ruumistusten kestäessä, kun niin suurenmoisen opetuksen saattoi meille antaa.

Toistaen Buddhan sanat neuvon teitä, ettette kiinnittäisi huomiota toisen tai toisen, menneen, nykyisen tai tulevan, opettajamme luultuun auktoriteettiin ja inspiratsiooniin, vaan että punnitsisitte kaikkien opettajien sanoja oman kokemuksenne, ymmärryksenne ja terveen järkenne tyyneellä vaa'alla.

Henry S. Olcott.

Revue Théosophique Française'istä suom. P. E.

Otteita Zoroasterin opista.

(Jatkoa ed. n:osta.)

Maanviljelyksen siunaukset.

Ken maata tahtoo viljellä . . . vassemmalla kädellään ja oikealla . . . , hänelle maa tuottaa runsaasti, niinkuin rakastava morsian vuoteellaan rakastulleen; morsian on synnyttävä lapsia, maa tuottaa hedelmiä yltäkyllin.

Ken viljaa kylvää, hän kylvää pyhyttä: hän saattaa Mazdan lain kasvamaan yhä korkeammaksi ja korkeammaksi.

Kun ohra itää, silloin pahat henget kavahtavat; kun ohra on kypsymäisillään, silloin pahojen henkien mieli masentuu; kun ohra jauhetaan, silloin pahat henget huoaten valittavat: kun nisu itää ja kasvaa, silloin pahat henget häviävät. Siihen taloon he eivät kauemmin voi jäädä; siitä talosta ne karkotetaan pois, jossa nisuä täten kasvaa. (Sacred Books of the East.)

Maan onni.

Maa on paikka, johon uskova rakentaa talon; talossa on pappi, karjaa, vaimo, lapsia ja hyviä elukoita; ja sitten siinä karja viihtyy, pyhyys viihtyy, rehu menestyy, koira viihtyy, vaimo viihtyy, lapsi viihtyy, tuli viihtyy ja kaikkalainen elämän siunaus viihtyy.

Maa on paikka, jossa uskova viljelee enimmään ohraa, heinää ja hedelmiä; jossa hän kastaa kuivan maan ja kuivattaa liian märän.

Maa on paikka, jossa eläinten parvet ja laumat enimmäin lisääntyvät. (Sacred Books of the East.)

Maan suru.

Maa on paikka, johon on haudattu enimmään koirain ja ihmisten ruumiita.

Maa on paikka, jossa uskovon vaimoa ja lapsia pakotetaan kulkemaan vankeuteen pitkin kuivaa, hiekkaista tietä ja ääneen valittaen.

Onneton on maa, joka kauan on maannut kylvämättä kylväjän siemenillä ja on hyvän isäntämiehen tarpeessa, niinkuin sirokasvuinen tyttö, joka kauan on kulkenut lapsetonna ja on hyvän miehen tarpeessa. (Sacred Books of the East.)

Zarathustran kiusaus.

Näin Zarathustra vastasi Pahalle Hengelle (Angro Mainyus); »Oi sinä pahantekijä, Anglo Mainyus! Minä tahdon hävittää pahan hengen (daevan) luomia; tahdon tappaa daevan luoman Nasun» (raadoissa elävän kärpäsen, toisin sanoen mädännysprosessin eli kuoleman).

Hänelle sanoi taasen tuo viekas Anglo Mainyus: »Älä hävitä minun luomiani, oi pyhä Zarathustra! Luovu Mazdan palvelijain hyvästä laista, ja olet voitettava itsellesi lahjan semmoisen kuin Zohäk, murhaaja, sai, joka pääsi kansojen hallitsijaksi.»¹⁾

¹⁾ Zohäk oli arabialaisen ruhtinaan poika, joka jo nuorena „möi sielunsa paholaiselle“ ja nousi valtaistuimelle murhattuaan isänsä

Näin lausui hänelle vastaukseksi Spitama Zarathustra: »En! En ikinä hylkää Mazdan palvelijain hyvää lakia, vaikka ruumiini, henkeni, sieluni pakahtuisi!»

Taasen sanoi hänelle viekas Anglo Mainyus: »Kenenkä sanalla sinä aiot lyödä, kenenkä sanalla sinä aiot karkottaa, kenenkä aseella hyvät olennot aikovat lyödä ja karkottaa minun luomani?»

»Mazdan opettamat sanat, kas niissä minun paraat aseeni! Tällä sanalla aion lyödä, tällä sanalla aion karkottaa... Oi sinä pahantekijä, Anglo Mainyus! Minulle antoi sen Spenta Mainyus (Hyvä Henki); hän antoi sen minulle rajattomassa ajassa; minulle Ameshaspentat (arkkienkelit), kaikkien hallitsijat, kaikkien hyväntekijät.»

Ja Zarathustra lauloi ääneen Ahura Vairyan rukouksen:

»Herran tahto on pyhyiden laki. Vohumanon (hyvän mielen) rikkaudet annetaan hänelle, joka tässä maailmassa työskentelee Mazdan puolesta ja Ahuran (Jumalan) tahdon mukaisesti käyttää sitä valtaa, jonka hän hänelle antoi, köyhien auttamiseksi.»

»Tiehensä juoksevat ilkeät, pahaa tekevät daevat; tiehensä juoksevat ilkeästi silmäillen häijyt, pahaa tekevät daevat.

»Kokoontukaamme Arezûran (helvetin portin) päähän. Sillä hän on syntynyt, pyhä Zarathustra, Pourushaspan talossa. Kuinka me voimme tuottaa hänelle kuoleman? Hän on isku, joka viholliset kaataa.»

»Voitetut ovat daevan palvelijat, Nasu, jonka daeva on luonut, väärin puhuva valhe! He juoksevat tiehensä, he syöksevät tiehensä, ilkeät, pahaa tekevät daevat, pimeän, hirveän helvettimaailman kuiluihin.» (Sacred Books of the East.)

Pahan hengen kiroaminen.

»Pois olet sinä karkotettu, oi ilkeämielinen Anglo Mainyus! Tulesta, ve-

destä, maasta, lehmästä, puusta, uskollisesta miehestä ja uskollisesta vaimosta... kaikista hyvistä olioista, jotka Mazda on luonut, Mazda, pyhästä alkujuurista syntynyt.» (Sacred Books of the East.)

Kem Nä Mazdan rukous.

»Kenen olet sinä asettanut minua suojelemaan, oi Mazda, kun paholaisen viha minua tavoittelee? Kenen muun kuin Atárin ja Vohumanôn (taivaallisia enkeleitä), joidenka työstä pyhä maailma pysyy voimassa?»

»Ilmota minulle sinun lakisi säännöt!» (Sacred Books of the East.)

(Jatk.)

Illan hartaudessa.

Kiireisin, levottomin askelin kuljin kotiani kohti ja tuhannet sekavat ajatukset temmeltivät aivoissani. Mutta kun tulin vuoren kupeelle ja eteeni aukeni peilikirkas järvi ja illan laskeva aurinko, niin kuulin äänen kuiskaavan minulle.

Pysähdyin ja kuuntelin. Illan viimeisen tuulahdus värisi haapojen lehdistä ja silloin kuulin luonto-äitini, maaemon puhuvan:

»Lapseni, miksi jalkasi niin rientävät? Etkö pientä iltahetkeä tahdo uhrata hiljaiseen mietiskelyyn äitisi helmassa?»

Hätäiset, turhat ajatukseni pysähtyivät keskellä tanssiaansa kummastuneina ja hiipivät syrjään. Istuin mättäälle ja kuuntelin nöyränä, kun äitini jatkoi:

»Ehkä se tulee sinua enemmän hyödyttämään kuin päivän monenkirjavat riennot ja pyyteet.»

Ja minun henkeni lintu raotti silmiänsä ja katseli leikkikalujansa, ajatuksia, tunteita ja mielikuvia ja — häpesi. Ne olivat niin mitättömiä, muutamat myös rumia, muutamat sokeita, kylmänkosteita tai punaisen lie-

kehtiviä. Henkeni lintu kutsui ne vielä esiin — kaikki pitkän päivän ajatuksien ja harrastusten ja tekojen muistokuvat — ja antoi niiden vaeltaa ankarien silmiensä ohii — katseli niitä surumielisesti, kuuntelematta niiden puolustuksia ja mielistelyjä. Ne pakenivat pimeään, tietämättömiin. Ja lintuni viserti:

»Äitini, minä jo näen ja — kadun. Koko päivä on mennyt ohii turhassa touhussa — niinkuin on mennyt viikot ja vuodet — ja nyt minä näen, kuinka tyhjää se kaikki on ollut. Kuinka vähän siinä oli oikeata, todellista ja pysyväistä! Minä tahdon kaikki juurta jaksain tunnustaa sinulle, äitini, jotta sinä tietäisit ja ymmärtäisit, kuinka keho minä olen ollut.»

Mutta minä kuulin äitini hiljaisen kuiskauksen: »Ei niin poikani. Nyt ei ole hetki sinun ruveta kuokkimaan sydäimestäsi esille, mitä siellä on kelpaamatonta. Iltaruskon siivillä lentää yli maan suuren anteeksiannon ja armon tuulahdus, jonka kurjinkin olento saat-
taa tuntea. Ja miksi elämäsi vaiheita ja sydämesi ajatuksia minulle kertoisit, joka tunnen ne kaikki ja käsitän enkä kanna pahaa mieltä mistään.»

»Vaan mitä minun on nyt tekeminen?»

»Käännä katseesi sisäänpäin, ylöspäin ja anna pääsi rauhallisena levätä minun hellässä helmassani. Kuuntele tarkkaavasti, mitä luonnon suuri kantelo soittaa ja mitä kaiku vastaa omasta povestasi.»

Ja minä panin vahvan aidan kier-televien ajatusten ja mielikuvien eteen ja katsoin vain, kuinka auringon viimeiset säteet kultasivat honkia ja sammaleisia kiviä ja päilyivät järven kirkkaassa kalvossa. Vielä viimeinen linnun liverryys, lapsien huuto kaukaa laaksosta ja kaikki on hiljaa . . . Sydämeni nousee ja laskee kuin mainin-
git suurella selällä myrskyn jälkeen, sillä voimallisesti minua valtaa luonnon ääretön pyhyys ja salaperäisyys ja sen sanomaton rauhaa. . . Hetkeksi pidä-

tän henkeäni. Silloin tunnen, että koko luontokin pidättää hengitystään. Se odottaa. Odottaa ääneti, äärettömällä hartaudella, kärsivällisyydellä ja kaiholla . . .

Minä tahdoin kysyä, mitä niin syvästi luonto odottaa, mutta jo kuulin äitini vastauksen: »Luonto odottaa ihmistä. Tuntevan ja tajuavan ihmis-
sydämen eteen se tahtoi uhriksi laskea kaikki aarteensa.»

Mutta silloin viilsi sydämeni läpi kuva tuhansista verellä tahratuista tappotantereista — vihan ja vainon tuleentuneesta kylvästä — ja muistin kaupunkien takalistot, missä viinan löyhkä, kirous ja kaikkinaisen saasta asuu — sivistys-maailman pohjasakka — ja kummastuneena kysyin:

»Ihmistä! Ihmistäkö, äitini, odottaa luonto, joka itse on pyhä ja viaton ja autuas ja sopusointua täynnä? Mutta kaikki, mikä ihmisestä lähtee, on tylsää, mieletöntä, rikoksellista ja soipi vaan soräänenä.»

Silloin äitini vastasi: »Vaikka ihmisen usein on kuin talli, missä aasi ja härkä elää liassa ja loassa, niin luonto polvistuen palvelee häntä, sillä jokaisen tallin seimessä lepää kuolematon ihmisen poika. Ja luonto kärsii tyyneesti, vaikka tallin elukat ja rengit sitä pahasti pitelevät, ja odottaa, odottaa ihmisen pojan kasvamista. Jo hän raottaa silmiänsä toisissa, toisissa hän jo ottaa ensi askeleitaan ja jo hän muutamissa itkee palvelijainsa pahoja tekoja ja alottaa hiljaisen taistelun niitä vastaan.»

Ja minä muistin tietäjän sanat: »luomakunta ikävöiden odottaa Ihmisen Pojan tulemista.» Mutta minä sanoin:

»Aikojen aikoja ovat ihmiset odottaneet ihmisen pojan tulemista taivaan pilvistä, mutta he ovat väsyneet odotukseensa ja jättäneet sen. Se oli turha unelma.»

»Ihmiset ovat sokeita. He tahtovat ruumillisilla silmillä nähdä henkisiä asioita ja pettyvät. Kuinka monta kertaa on kautta suuren luonnon käy-

nyt autuas väristys, kun uusi ihmisen poika on taivaan pilvistä astunut maailmaansa erottamaan hyvän ja pahan, kun uusi kärsivä ja ponnistava, väkevä ja tunteva ihminen on herännyt ja avannut silmänsä näkemään, mitä hän on ja minne hänen on pyrittävä ja alkanut kulkea kapeata tietä tullakseen *Jumalan pojaksi*. Sen pahan, mitä hän itsessään on nähnyt, on hän itse tuominnut iankaikkiseen tuleen poltettavaksi *pois*.»

»Mutta millainen on se täydellisen ihmisen kuva, jota kohti ihmisen poika pyrkii? Ja miksi luonto häntä rakastaa?»

»Hän on kuin peili, johon luonnon kaikki värähdykset heijastuvat ja joka säteilee ne kaikki kirkkaampina ulos itsestään. Jokainen tuskanhuuto saa häneltä vastauksen, jokainen riemulaulu heijastuu hänestä entistä ihanampana takaisin. Kaikki maailman tuhannet ainekset hän kokoo itseensä kuin polttopisteeseen ja lähettää ne puhdistuneina ja kirkastuneina ulos jälleen. Hän on se suuri mestari, joka osaa soittaa tätä tuhatäänistä kanteloa, niin että säveleet sopusointuisina kajahtavat korkeampien korviin. Hänelle ei ole mitään epätoivoista, ei mitään väärää, ei pahaa, vaan hänen ääretön rakkautensa syleilee kaikkia, hänen kaikkinähty silmänsä ymmärtää ja hän kykenee auttamaan, missä sopusointu uhkaa särkyä ja tuskan aallot nousevat liian korkeiksi.»

»Onko minun silmäni koskaan näkevä sellaista», huudahdin minä, kun äitini minulle kertoi maailman suurista mestareista.

»Poikani, kun sydämesi yhteen ääneen huutaa saadaksensa jotain hyvää, niin se hänelle annetaan. Mutta vielä on pyrkimyksesi heikko ja hetkenaikainen. Odota ja vahvistu.»

Tyyni ja ääretöntä rauhaa huokuva oli kesäinen ilta. Kuinka syvästi tunsin, kun silloin Jumalan läsnäolon, tunsin, kuinka hänen elämänsä asui joka puussa, joka pensaassa, minussa itsessäni.

Sellaisena hetkenä ihmishenki ei saata tuntea epäilystä, ei pelkoa, ei mitään pahaa tunnetta, vaan hän on polviltaan luonnon pyhyyden, rakkauden ja armon, elämän täydellisyyden ja hengen mahtivoiman edessä....

Mutta vielä minä kysyin:

»Äitini, sano minulle, missä on isäni, se joka on tämän kaiken takana, hän, josta minä olen lähtenyt ja johon kaikki jälleen palajavat, joka on korkeimman hengen yläpuolella?»

Ja kauan oli hiljaista, ennenkuin kuulin äitini vastauksen:

»Sinä heikko kuolevainen et taida Häntä, Korkeimmista Korkeinta nähdä, et ymmärtää. Yhtä vähän kuin kätesi koskaan voivat aurinkoa tapailla, yhtä vähän voi järkesi Häntä tajuta.

Mutta hänen ruumiinsa sinä olet nähnyt ja sitäköön eivät silmäsi kestä katsoa. Se on edessäsi.»

Kun nostin silmäni, näin auringon suurena, tulipunaisena näköpiirin reunalla. Ja minä ihmettelin kauan, kauan, mutta sydämeni helähteli hänelle kiitosta, sillä »hänessä me elämme ja liikumme ja olemme«.

Vesanto.

Näkymättömiä auttajia.

III.

Personallinen kokemus.

Kaikki ylempänä olevat kertomukset ovat verrattain tunnettuja ja kuuluvat olevan julaistut useassa kirjassa, jotka käsittävät tällaisia asioita, monet niistä tohtori Leen kirjottamassa »More Glimpses of the world unseen» (Enemmän vilahduksia näkymättömästä maailmasta). Ne kaksi esimerkkiä, jotka seuraavassa aion kertoa, eivät sitävastoin koskaan ole olleet julaistut ja ovat kumpainenkin sattuneet viimeksi kulu-neen 10 vuoden aikana, toinen itselleni, toinen hyvälle ystävälleni, Teosofisen Seuran etevälle jäsenelle, jonka tark-

kaa huomiokykyä ei vähääkään sovi epäillä.

Oma kertomukseni on jokseenkin yksinkertainen, vaikkei itselleni merkityksellistä, koska ilmestys epäilemättä pelasti henkeni. Kävelin eräänä hyvin sateisena ja myrskyisenä yönä rauhallisella takakadulla lähellä Westbourne Grovea. Sain toin tuskin pidetyksi kädestäni sateenvarjoa, jonka rajut tuulispäät joka hetki uhkasivat riistää kädestäni, ja pyrkiessäni eteenpäin koettelin ajatella yksityisseikkoja, jotka koskivat silloista työtäni.

Hämmästyttävällä kiivaudella huusi yhtäkkiä indialaisen opettajani tuttu ääni korvaani: »juokse takaisin!» ja koneellisesti totellen peräydyin äkistimelkein pikemmin kuin ennäin ajatella. Näin tehdessäni tempausi sateenvarjoni, joka kiivaan liikkeen kautta oli kääntynyt eteenpäin, kädestäni ja suunnaton rautainen savutorvi syöksähti kivi-kadulle tuskin kyynärän verran jaloistani. Sen suuri paino ja se tavaton voima, jolla se tuli alas, olisi epäilemättä silmänräpäyksessä tappanut minut ilman tuota varottavaa ääntä; kuitenkin oli katu tyhjä ja ääni henkilön, jonka fyysillisen ruumiin tiesin olevan 7,000 peninkulman päässä.

Tämä ei ole ainoa tapaus, jossa olen saanut tällaista yliluonnollista apua, sillä jo aikaisemmin, kauan ennen Teosofisen Seuran perustamista, esti minua erään rakkaan, vasta kuolleen henkilön ilmestyminen tekemästä jotain, jonka nyt tiedän kauheaksi rikokseksi, vaan joka silloisen tietoni valossa näytti kiitettävältä koston teolta. Myöhemmin, kuitenkin vielä ennen tämän Seuran perustamista, sain varoituksen korkeammalta tasolta mitä tunnelmallisimmassa ympäristössä. Se teki minulle mahdolliseksi estää erään toisen miehen valitsemasta elämänuran, joka olisi lopunut huonosti, mikäli nyt tiedän, vaikkei minulla silloin ollut syytä sitä olettaa. Minulla on siis, kuten näkyy, joltinenkin määrä personallista kokemusta, joka vahvistaa luottamustani op-

piin näkymättömistä auttajista, lukuunottamatta tietoaani siitä avusta, jota nyky-aikana alituisen annetaan.

Toinen tapaus on paljon merkillisempi. Eräs naisjäsenistämme, joka salii minun kertoa kokemuksensa, vaikkei suo nimeänsä mainittavan, oli kerran suuressa ruumiillisessa vaarassa. Hän joutui kauheaan katumylläkkään syystä, jota ei tässä tarvitse tarkemmin mainita, ja kun hän näki vieressään ihmisiä syöstävän kumoon ja pahasti haavotettavan, varustautui hän samaan kohtaloon, varsinkin kun pako kansanjoukosta näytti aivan mahdottomalta.

Yhtäkkiä tunsi hän joutuvansa merkillisellä tavalla pois joukosta ja olevansa vahingottumana seisomassa pienoisella kadulla, joka kulki yhtäsuuntaa sen kanssa, jolla mellakka oli. Hän kuuli vielä tappelun hälinän ja siinä ihmetellessään, mitä oli tapahtunut, tuli pari kolme ihmistungoksesta pakenevaa miestä juosten kulman takaa. Hänet nähdessään ihmettelivät ja iloitsivat he kovin ja kertoivat olleensa varmat siitä, että kunnan rouva oli heitetty maahan, kun hän yhtäkkiä katosi näkyvistä.

Sillä kertaa ei ollut minkäänlaista selitystä saatavissa, ja nainen palasi kotiinsa hyvin ihmeissään, vaan kun hän myöhemmin kertoi kummallisen kokemuksensa madame Blavatskylle, selitti tämä, että koska hänen karmansa teki mahdolliseksi pelastuksen niin vaarallisesta tilasta, oli joku Mestareista erityisesti lähettänyt jonkun häntä suojelemaan, koska hänen elämänsä oli tarpeellinen työhön (nim. teosofiseen).

Joka tapauksessa on tämä kohtaus erittäin merkillinen sekä siitä suuresta voimasta, jota käytettiin, että ilmestyksen harvinaiseen julkisuuteen nähden. On varsin helppo kuvitella, miten kaikki tapahtui; hänet nostettiin välillä olevien rakennusten yli ja laskettiin seuraavalle kadulle. Koska fyysillinen ruumis ei näkynyt liittäessään ilman läpi, on selvä, että hän silloin oli peitetty jonkinlai-

seen vaippaan, luultavasti eetterisistä materiaista.

Jos tätä vastaan väitetään, että se, mikä voi peittää fyysillisen materian on itse fyysillistä ainetta ja sentähden näkyväistä, niin sopii vastata, että erään salatieteilijöille tutun prosessin kautta käy mahdolliseksi ohjata valonsäteet niin, että ne kierrettyään jonkun esineen voivat saada takaisin entisen suuntansa. (Kaikissa meidän luonnontieteelle tunnetuissa tapauksissa sitävästoin käyvät säteet suoraan, paitsi silloin kun taittuvat.) Jos nyt tämä temppu tehtäisiin, huomattaisiin heti, että esine tulisi fyysilliselle silmälle näkymättömäksi, kunnes säteet saisivat takaisin entisen suuntansa. Olen täysin selvillä siitä, että yksistään tämä väite riittää leimaamaan koko selitykseni mielettömyydeksi nykyajan tiedemiesten silmissä, vaan en voi sille mitään. Mainitsen vain luonnon-opillisen mahdollisuuden, jonka tiede tulevaisuudessa epäilemättä tulee todistamaan ja siihen asti täytyy väitteeni, mikäli koskee niitä, jotka eivät itse ole salatieteen tutkijoita, odottaa vahvistamista.

Kuten sanottu on menettely hyvin selvä jokaiselle, joka tietää edes hiukan luonnon salaisemmista voimista; puheena oleva ilmiö on ja pysyy yhtä kaikki erittäin vaikuttavana kohtauksena. Kertomuksen päähenkilön nimi olisi lukijoilleni takeena tapahtuman todellisuudesta, jos sen saisin ilmaista.

Yllä mainitut kertomukset valaisevat vain pientä osaa näkymättömien auttajien toiminta-alasta ja niitä kaikkia kutsuttaisiin jokapäiväisessä puheessa enkelien ilmestykseksi. Ennenkuin täysin voimme ymmärtää muita oloja, on meidän hyvä tuntea ne eri henkilökat, joihin auttajat voivat kuulua. Tehkäämme siis seuraavassa niistä selkoa.

C. W. Leadbeater.

Rakkauden alkemia.

I. F. Häiritsenkö? Tekisi mieleni jutella kanssanne — tai oikeammin kuulla mielipiteenne asiasta, jota nykyään ahkerasti pohditaan teosofisissa piireissä. Tulen vastikään A:n luota, jonka kanssa olemme innokkaasti keskustelleet lemmeistä, rakkaudesta ja avioliitosta. Hänen katsantokantansa on hyvin selvä, mutta en tiedä, miksikä se ei täysin tyydytä minua. Olen oikein kummallisella mielialalla tuon keskustelun johdosta. Luotan nyt siihen, että te osaatte minua — kuinka sanoisin — rauhottaa.

Z. Olette tervetullut, mutta alkää odottako liikoa minulta. Kuka tietää, voiko minunkaan kantani teitä tyydyttää? — Teidän täytyy nyt ensin tehdä selkoa minulle A:n katsantokannasta.

I. F. Se on kylläkin helppoa. Hänen mielestään ei ole olemassa mitään rakkautta. Hän kutsuu sukupuolisuhdetta lemmeiksi ja sanoo, että sekin on vain kauniimpi nimi senvietille. Hänen mielestään ei ole olemassa muuta kuin puhtaasti eläimellinen sukuvietti ja hän melkein nauraa avioliitolle, joka korottaa ihmisen eläimellisyyden jumalallisen pyhäksi asiaksi.

Z. Kyllä kuulen, että olette tyytymättömällä mielellä. Mutta mitä ystävänne A. sitten kutsuu rakkaudeksi? Täytyyhän teidän myöntää, että jos hän kutsuu erityistä asiaa lemmeiksi, hän rakkaudella tarkoittaa jotakin muuta. Sillä ei hän suinkaan tahdo tehdä niin kaunista sanaa miättömäksi?

I. F. No ei. Hän sanoo, että rakkaus, se on rakkaus kaikkiin ihmisiin erotuksetta. »Rakkaus ei omaansa etsi». Rakkaus on aina hyvä ja puhdas ja vapaa kaikesta aistillisuudesta, hän sanoo.

Z. No niin, silloinhan hänellä on hyvin kaunis käsitys rakkaudesta. Vai mitä?

I. F. Olkoon, mutta missä semmoisia ihmisiä on? Kuka osaa rakastaa kaikkia erotuksetta ja yhtä paljon? Ja joudummeko muut sitten kaikki eläimiksi? Olenko eläin, kun en rakasta kaikkia erotuksetta — kun en oikeastaan *rakasta* ketään? Ja vaikka rakastaisinkin jotakin ihmistä, olisin sittenkin A:n mielestä eläin!

Z. Te olette ankara johtopäätöksisänne, näen mä. A:lla on ilmeisesti hyvin ihanteellinen käsitys rakkaudesta.

I. F. Mutta sitä alhaisempi siitä, jota hän kutsuu lemmeksi. Vai onko ehkä teidän mielipiteenne sama kuin A:n?

Z. Ei ole. Luulen näkeväni, mitä siinä on vaillinaista.

I. F. No sepä jotakin. Nyt saan teidät puolelleni ja te annatte tukea minun sisäisimmälle tunteelleni. Sanokaa: onhan inhimillisessäkin rakkaudessa jotakin suurta ja pyhää, onhan se paljon muuta ja korkeampaa kuin eläimellinen vietti — eikö niin?

Z. Hm. »Inhimillinen rakkaus», niinkuin sanotte, on kai ainoa mitä on — mutta mitä pahaa on sukuvietissä?

I. F. Mitä tarkoitatte? Nyt en ymmärrä.

Z. Sen arvaan. Tutkikaamme asiaa. Millä nimellä voisimme sopivasti kuvata A:n kantaa? Eiköhän nimellä »dualismi?» Hän tekee jyrkän eron sukuvietin (lemmen) ja rakkauden välillä — sukuvietti ja lempi on eläimellistä, rakkaus on puhdasta ja jumalallista. Niiden välillä ei ole siltä. Jos ihminen on lemmen kahleissa, silloin rakkaus on hänelle vastenmielistä, epätodellista, pahaa; jos hän rakastaa kaikkia, silloin sukuvietti hänen mielestään on kaiken pahan alku ja juuri. Ettekö huomaa, että ystäväne A. ei ole yksin kannassaan? Että päinvastoin hänen katsantokantansa on verrattain yleinen, niin, että se melkein on meihin kaikkiin juurrutettu? Eikö uskontomme kutsu synniksi kaik-

kea, mitä kuuluu sukupuolielämän alalle? Yksin avioliitosta, jota kirkko muuten on julistanut pyhäksi, ajatellaan salassa ylenkatseellisesti. Tämä johtuu siitä, että uskonnollisten ihmisten puolelta kohdellaan rakkaus-elämää jonkinmoisella kammolla. Pidetäänhän synnillisinä ja maallisenä sitä kaunokirjallisuutta, joka rakkautta ylistää. Tietysti vähän liioittelun, sillä onhan meidän päivinämmä paljon vapaampiakin tuulahduksia liikkeellä. Mutta tärkeä on, että meillä on selvä kuva dualismista tällä alalla.

I. F. Teillä on tosiaan oikein. Mieleeni nousikin kysymys: kun nyt kristikunta niin selvästi uskoo näkevänsä pahan ja synnin, miksi on niin vähän hyvää olemassa? Miksi on niin vähän ihmisrakkautta, joka kuitenkin olisi ainoa puhdas hyve?

Z. Nytpä iskitte ytimeen! Siinä se juuri on. Kun pahan näkee, eikö silloin voisi sitä välttää? Eikö voisi hyvää tehdä?

I. F. Luonto kai on omaa tahtoa voimakkaampi, kuten apostolikin jo todisti.

Z. Ja luonto siis ehdottomasti »paha?» Tässä juuri piilee ihmisten sokeus. Kun eivät voi asioita muuttaa, olisi yhtä viisasta kutsua luontoa ja sen lakia »hyväksi». Mutta se olkoon heidän asiansa. Meidän on tutkittava, miksi ei enemmän ihmisrakkautta ole, miksi ei ole enemmän hyvää?

I. F. Sanokaa te syy.

Z. Tietääkseni syy on juuri tuossa dualismissa, juuri siinä, että tehdään jyrkkä ero lemmen ja rakkauden välillä. Ja kun ei jakseta luontoa voittaa, on rakkauden ihanne saavuttamaton. Ajatelkaa nyt. Mikä on noitten dualistein käsitys rakkaudesta? Sanotte jo äsken, että A:n mielestä rakkaus on puhdasta, epäitsekkästä, ilman aistillisuutta, että rakkaus on yhtä suuri hyvyys kaikkia kohtaan. Mielestäni voisimmekin käyttää toista sanaa ilmaisemassa heidän rakkauskäsitettään: se sana on hyvyys. Hyvä ihminen on

tosiaan aina hyvä. Hän on hyvä kaikkia kohtaan erotuksetta, ja pinnalta katsoen voisi sanoa, että hän rakastaa kaikkia. Mutta hyviä ihmisiä on kuitenkin sanottu harvassa. Hyvyys tässä merkityksessä onkin vain erityisenlainen luonnonlaatu. Mutta mitä on rakkaus?

I. F. En tiedä, mitä määrittelyä te tähtäätte, mutta minun mielestäni rakkauden pitäisi olla jotain semmoista, joka minua täyttäisi. Jos minä rakastaisin kaikkia, pitäisi minun mielestäni *tuntea* sielussani sitä rakkautta.

Z. Te tavoittelette aivan samaa kuin minäkin. Rakkauden pitää olla jotain positivistia. Minulla onkin päässäni sattuva määrittely.

I. F. Mikä?

Z. *Rakkaus on yhteyden tunteen riemu.* Rakkaus kaikkia ihmisiä kohtaan ei ole ylimalkainen hyvyys, vaan sisällinen riemu siitä, että sielussaan on yhtä kaikkien kanssa. Ihmisrakkaus ei ole yksilön surullinen uhrautuminen ihmiskunnan puolesta, vaan hänen riemullinen yhtymisensä ihmiskunnan sieluun. Ihmiskunnan yhteinen kuninkaallinen sielu ottaa asuntonsa hänen sieluunsa ja haihduttaa kaiken itsekkyyden. Tai jos ette hyväksy mitään metafysiikkaa, sanokaamme vain, että rakkauden voidakseen nousta itsekkyyden yläpuolelle täytyy olla suurempaa riemua ja onnea ja tyydytystä kuin mitä personallinen itsekkyyks tarjooa.

I. F. No niin, tämä on mielestäni aivan loogillista ja ymmärrettävää. Jos me todella tästä olisimme vakuutetut, ehkä sitten uskaltaisimme valita rakkauden lemмен asemesta käyttääkseni A:n sanoja.

Z. Ah, alkäämme ollenkaan vajotko tuohon turmiolliseen dualismiin! Luuletteko, että rakkauden korkein ihanne on otettavissa, saavutettavissa ilman muuta? Luuletteko, että on olemassa vain rajaviiva lemмен ja rakkauden välillä, että vain yhdellä askeleella voimme astua sen rajan poikki?

Oi silloin te erehdytte. Sehän on juuri dualistien erehdys. He eivät näe siltä. He eivät näe sitä pitkän pitkä tietä, joka johtaa lemmeestä rakkauteen. Dualistit unhottavat kehityksen lain. Ja kuitenkin kehitys, samalla kun se on luonnon tosiasia, yksin selittää hyvän ja pahan arvotuksen. Kehityksen kannalta hyvä ja paha ovat suhteellisia käsitteitä, kehityksen kannalta ei ole olemassa mitään ehdottomasti pahaa, sillä hyvä on kaiken päämäärä, hyvä vie kaikesta lopullisen voiton.

I. F. Niin, niin, näin minäkin ajattelen ja olen aina ajatellut. Ja sen tähden inhimillinenkin lempi eli rakkaus, kuinka nyt sitä nimitämme, on väliaste kaikkein korkeimpaan.

Z. Jaa, taikka sen esimaku — taikka itse tuo korkein!

I. F. Kuinka?

Z. Rakkaus on yksi, vaikka sen muodot vaihtelevat. Rakkaus on sukuvietin salaisuus, rakkaus on lemмен. Rakkaus on korkein ja alin. Rakkaus on taivas ja helvetti.

I. F. Nyt teidän täytyy selittää tarkemmin.

Z. Ettekö muista, että joku runoilija on sanonut: kuinka voi koko maailmaa rakastaa se, joka ei yhtä ole rakkaudessa syleillyt? Ettekö muista, että psalmisti sanoo: ja jos joudun alas helvettiin, oi jumalani, niin katso, sinä olet sielläkin? Ellemme tahdo olla dualisteja, jotka uskomme hyvään ja pahaan, täytyy meidän olla monisteja, jotka tunnustamme vain yhden voiman, yhden jumalan, yhden rakkauden. Ja silloin meidän täytyy oppia näkemään sitä rakkauden voimaa kaikkialla, kaikissa sen ilmennysmuodoissa. Jos nyt pidämme kiinni siitä, että rakkaus on yhteyden tunteen riemu, oivallamme — samalla kun näemme, ettemme tätä riemua tunne sen korkeimmassa, puhtaimmassa ja itsetajuisimmassa muodossa — oivallamme, että elämä vähitellen opettaa meitä sitä ymmärtämään ja tunte-

maan, niin, että meidän itse täytyy sitä vähitellen itsellemme opettaa. Kuinka luulette nim. että luonto sille tajuntakeskukselle, jota nimitämme ihmiseksi, opettaa rakkauden suurta salaisuutta?

I. F. Kehittämällä vähitellen sitä tunnetta hänessä.

Z. Niin, ja muistakaa, että ihminen järjestellisenä olentona on vapaa, joka merkitsee, että hänen itse täytyy voida nähdä, että se, milin luonto tahtoo häntä viedä, on hyvä. Ja kun hän näkee, että luonnon tarkoitus on hyvä, silloin hän vapaasta tahdostaan auttaa luontoa ja jouduttaa kehitystään. Millä tavalla nyt luonto kehittää rakkauden tunnetta ihmiskunnassa?

I. F. Eiköhän elämän kokemuksien kautta?

Z. Niin, ja niistä ensimmäinen on sukupuolinen himo, joka sokeana pakkona vetää ihmisyksilöä toisen luo, jotta molemmat yksilöt saisivat kokea yhteyden tunteen riemun. Eikö täten rakkaus ole salaisuus, joka piilee vientin takana? Kehityksen koulussa vietti pubdistuu, muodostuen lemmeiksi ja rakkaudeksi, joka ensin kohdistuu siihen yksilöön, joka oli riemun herättämisen välikappaleena, mutta sitten myös toisiin yksilöihin, lapsiin, vanhempiin, sukulaisiin. Mitä syytä meillä tältä kannalta katsoen on tuomita sukuviettiä pahaksi ja syntiseksi? Ja jos tähän väitätte, että on paljon ihmisiä, jotka eivät tahdo oppia luonnon tarjoomia läksyjä, vaan ainoastaan tahtovat nauttia, niin vastaan, että ihminen vapaana, järjestellisenä olentona itse on oppiva näkemään, mikä on hyvä. Muuten minun täytyy tunnustaa, että oikeastaan uskon noiden ihmisten jo olevan verrattain harvassa. Emme enää elä sokean vietin ajassa. Me elämme nyt — jos tahdotte sanoa: lemme — eli yksilöllisen rakkauden ajassa ja jokaisen ihmisksilön sydämessä elää jo uskollisen ja totisen inhimillisen rakkauden kaipuu.

I. F. Jos nyt ymmärrän teitä oi-

kein, ette siis tahdo hylätä avioliittoa?

Z. Miksi avioliitto hylättäisiin?

I. F. Se kun on muka vanhanaikaista orjuutta, joka estää ihmisiä rakastamasta ja olemasta onnellisia.

Z. Niinkö? Minun ymmärtääkseni avioliitto on jotakin niin »uudenaikaista», että ihmiset tuskin vielä ovat oppineet sen läksyn ensimmäistä kirjaintakaan.

I. F. Sepä vasta oli mieluista kuul-la. No, enpä varsin pelännytään, että te olisitte noita kuvain sarkkijöitä. Mitä te siis ajattelette avioliitosta?

Z. Ajattelen, että samalla tavalla kuin vietti antaa meille aavistuksen yhteydentunteen riemusta, samalla tavalla yksilöllinen rakkaus opettaa meitä pitämään yhteydentunnetta puhtaan ja pysyvän. Kuinka luulette suuren mestarin voivan rakastaa ihmiskuntaa ja pysyä tajunnassaan ihmiskunnan yhteissielun tasolla, ellei hän olisi oppinut uskollisuuden ja luotettavuuden läksyä? Me elämme nyt yksilöllisen rakkauden ajassa ja yksilöllinen rakkaus on uskollisuuden riemu. Mutta uskollisuuden ulkonainen vertauskuva on avioliitto, ja sen tähden avioliitto on ihmiskunnan nykyisen kehityskauden opettaja. Tietysti en puhu minkäänlaisista ulkonaisista menoista, kirkollisista tai muista, vaan itse avioliiton ideasta eli aatteesta niin sanoakseni. Emme vielä osaa rakastaa yksilöllisesti, me vasta sitä opimme. Sen tähden sanoin, että avioliitto eli perhe-elämä, joka kaikissa sivistyksissä on ollut yhteiskunnallisen elämän perusta, on niin uuden aikaista vielä, ettei voi olla puhetta sen hylkäämisestä. Vasta sitten kun osaamme rakastaa yhtä ihmistä, vapaudumme avioliiton laista ja alamme kulkea sitä tietä, joka kasvattaa meissä ihmisrakkautta. Vasta silloin kun osaamme rakkaudessa palvella yhtä ihmistä, alamme ymmärtää, että rakkaus ihmiskuntaan ei ole kylmää hyvyttä, vaan järjen tuleessa kypsyy-

nyttä suurenmoista tunnetta, jonka valtavuutta tuskin osaamme aavistaa. Tämä suuri rakkaus ei työnnä tietään mitään muuta rakkautta, vaan nostaa, puhdistaa ja lisää kaikki mitä sen tielle sattuu. Sentähden yksilöllinen rakkaus ei ole ihmisrakkauden vastakohta eikä sen esimaku, vaan sama rakkaus pienemmässä muodossa. Ja käsi kädessä yksilöllisen rakkauden kanssa kasvaa rakkaus ihmiskuntaan. Teosofisella kielellä: rakkaus on itsessään kotoisin buddhiselta tasolta, mutta annettuna kolminaisuusmaailmassa elävän ihmisen käteen, se astralimaailmaan heijastuu sukupuolihimona ja personallisen rakkauden kaipuuna ja kulkien mentalisen maailman valinkauhan kautta se yksilöllisen rakkauden muodosta kehittyy takaisin buddhisen rakkauden puhtaaksi kullaksi. Tämä on rakkauden alkemia.

I. F. Mitä siis sanotte, että ajattelevan ihmisen pitää tehdä? Mille kannalle hänen pitäisi asettua nykyisen avioliittojärjestyksen suhteen, joka julistaa pyhäksi semmoisenkin yhteyden, joka ei ole rakkaudelle rakennettu?

Z. Hänen täytyy tietysti kykynsä mukaan osottaa ihmisille, mikä ero on avioliiton periaatteen eli idean ja nykyisen järjestelmän välillä. Järjestelmällisiä muotoja voi aina väärinkäyttää, mutta ei koskaan aatetta, jos sen on ymmärtänyt; aatteen voi ainoastaan kieltää. Mitä taas valistuneen ihmisen omaan elämään tulee, hän pyrkii vapautumaan himon sokeudesta, tavotellen yksilöllisen rakkauden kirjasta uskollisuutta.

I. F. Mutta kaikki onnettomat avioliitot ja kaikki pettymykset?

Z. Onnettomat avioliitot ovat väärällä pohjalla rakennetut; mutta voi onnetonkin liitto muuttua vastakohdaksi, jos järki saa muuttua himon rakkaudeksi. Entä pettymys? Pettymys on uskollisuuden koulua, sillä pettymys opettaa meitä kärsivällisiksi. Kyllä kuitenkin jokaista yksilöä odottaa sielu, joka häntä voi rakastaa —

ellei tässä, niin jossain tulevassa elämässä.

I. F. Eikö pettymys opeta meille, että kaikki yksilöllinen rakkaus on turhaa ja että meidän on käännettävä jumalan rakkauden puoleen ja opittava ihmiskuntaa rakastamaan ja säälimään?

Z. Jos pettymys on heräymystä. Mutta rakkaus ei synny katkeruudesta. Mestarin rakkaus on riemua ja se syntyy sielussa silloin, kun sielu tuntee, että se voi rakastaa yksilöllisestikin saamatta mitään vastarakkautta.

I. F. Siis teidän lopullinen mieliteenanne on se, että rakkaus ihmiskuntaan ei synny asketismin kautta, ei siten, että tukahdutamme ja kuolettamme kaikki personalliset tunteemme, vaan siten, että niitä kehitämme ja puhdistamme?

Z. Te olette käsittänyt minut aivan oikein. Tunnustan, että se on kantani. Tiedän, että se poikkeaa dualistien katsantokannasta, mutta minä uskon rakkauden alkemiaan. Uskon rakkauden kehitykseen. Uskon, että ihmisrakkaus puhkeaa sen sydämessä, joka osaa antaa elämänsä ja henkensä yhden ihmisen puolesta.

Pekka Ervast.

Puhtauden ihanne.

Omantunnon toimitukselle.

Olen tutkinut teosofiaa, Tolstoita, Järnefeltiä y. m. ja olen mielestäni selvillä elämän tarkotuksesta. Ymmärrän, että ihmisen päämäärä on täydellisyyden ihanne ja että hänen elämänsä sisältö on siinä, että hän kaikesta sydämestään ja mielestään pyrkii tätä ihannetta kohti. Tässä pyrkimyksessään häntä estävät hänen himonsa, joita on monta lajia: ahneus, kunnianhimo, viha, kateus, suuttuminen, juoppous, ylellisyyys, nautinnonhimo, sukuvietti j. n. e.

Minä olen nyt jonkun aikaa taistellut kaikkia himojani vastaan ja olen monia vastaan taistellut menestyksellä. Niinpä minun on verrattain helppo pidättäytyä suuttumisesta, kunnianhimesta, kateudesta j. n. e. Juoppo en koskaan ole ollut enkä ole elänyt yllisyydessäkään. Mutta kuitenkin taisteluni ykdessä suhteessa on toivoton. Olen sukuvietin orja. Lukiessani »Kreutzersonaattia» ja »Puhtauden ihannetta» huomasin, että olinkin monta vuotta elänyt varsinaisesti sen himon tyydyttämistä varten. Nyt tahtoisin siitä päästä. Vaimonikaan ei enää tahdo alistua himojeni tyydyttäjäksi. Mitä minun on tekeminen? Olen taistellut epätoivoista taisteluani ja ulkonaisesti niin sanoakseni onnistunut, vaikka terveyteni tosin tuntuu heikenevän, mutta sielustani on kaikki rauha poissa. Tahtoisin ja en tahdo. Tunnen itseni onnettomaksi ja hylätyksi. Onko Herra kääntänyt kasvonsa pois? Miksi onneni riutuu? Mikä on puhtauden ihanne? Eikö ihminen saa rakastaakaan?

Ja kuitenkin tahtoisin tulla puhtaaksi ja pyhäksi, että edes voisin lapsiani kasvattaa.

Jos osaatte, vastatkaa näihin kysymyksiin.

Kunnioittavalla luottamuksella

Y. K.

Rakas Herra Y. K.

Te olette epäilemättä oikeassa sanoessanne, että ihanne-ihminen, täydellinen mestari on muun muassa kaikkein puolin juuri sitä, mitä me kutsumme puhtaaksi. Hän ei ole minkään himon orja, vaan kaikkien voittaja; hän on ratkaissut niiden arvotuksen ja käyttäen maailman hyväksi kaikkea sitä voimaa, joka niissä piilee ja jonka hän voittaessaan on vapauttanut. Niinpä sukuvietinkin suuri luonnonvoima on ehdottomasti hänen kädessään. Mutta kuitenkin voimme erehtyä hänen puh-

tautensa suhteen ja luoda siitä itsellemme vaillinaisen käsityksen.

On nähdäkseen olemassa kaksi käsitystä puhtaudesta; toista tahtoisin nimittää asketiseksi, toista ihanteelliseksi. Ymmärrys yksin jätettynä oivaltaa ainoastaan asketisen puhtauden; mutta toista on, kun ihmisen sieluun kuvastuu puhtauden ihanne. Kun joku ihmiskunnan opettaja puhuu puhtaudesta, ymmärtää yleisö tavallisesti, että hän puhuu ruumiillisesta ja sielullisesta itsekidutuksesta eli asketismista. Tolstoilla esim. on epäilemättä itsellään ihanteellinen käsitys puhtaudesta, mutta kun lukee hänen »Kreutzersonaattinsa», tulee oitis siihen käsitykseen, että hän puolustaakin asketismia. Mistähän tämä johtuu ja mikä on ero asketisen ja ihanteellisen puhtauden välillä?

Tiedän kokemuksesta, että kirjat semmoiset kuin Tolstoin edellämainittu novelli ja Järnefeltin »Puhtauden ihanne» — toisin sanoen asketiset puhtauden käsitteet — tekevät syvän, miltei hypnotisen vaikutuksen eräihin herkkätuntoisiin ihmisiin. Nämä ihmiset ovat kahta lajia: 1) kokemattomia, puhdassydämiä nuorukaisia ja 2) sukupuolielämän alennustiloja kokeneita nuoria ja vanhoja ihmisiä. Sitä vastoin nämä kirjat eivät vaikuta yhtä järkyttävästi tavallisiin tervejärkisiin ihmisiin, puhtauden asketinen ihanne ei heitä miellytä.

Että ihmiset, jotka erityisesti kärsivät oman sukupuolielämänsä takia, innostuvat asketisesta ihanteesta, riippuu asiain omasta luonnosta, koska tuo ihanne lupaa heille sitä vapautusta ja onnea, joka heiltä puuttuu. Mutta miksi kokemattomat nuorukaiset voivat siitä lumoutua? Syy tähän on etsittävä kasvatuksesta, etupäässä uskonnollisesta. Kristilliskirkollinen maailmankatsomus näkee sukupuolielämässä jotain alentavaa. Ihminen siitetään ja syntyy synnissä — ainoa, joka synnittömästi syntyi, olikin ilman maallista isää! Tämmöiseen uskoon

kasvatetaan lapsia ja nuoria, ja he saavat kuulla sukupuolielämän häpeästä, sen hairahduksista, sen rikoksista — eikä mitään muuta. Viattomat lapset, puhdassydämiset nuoret kauhistuvat. He häpeävät omaa ihmisyyttään, sillä heille opetetaan, että ovat yhtä heikkoja ja syntisiä kuin muut, että heidänkin täytyy langeta. Eikö silloin ole luonnollista, että kun esiintyy opettaja, joka sanoo: »sinun ei tarvitsekaan langeta, sinä et olekkaan himon orja, sinä voit nousta ja vapautua, sinä voit pyrkiä puhtauden ihanteeseen!» — eikö ole luonnollista, että paraimmat nuorukaiset silloin ihastuvat ja innostuvat ja seuraavat uuden opettajan lumoavaa kutsua? Saavathan he »Kreutzersonaatista» vahvistusta oppimalleen uskolle, että kaikki mitä sukupuolielämään kuuluu on kauheata, inhottavaa, häpeällistä!

Mutta kuinka käy elämässä? Sekä vanhat että nuoret joutuvat todella häpeään! Vanhat, jotka ovat viettinsä orjia, eivät siitä pääse, kaikista asketisista ponnistuksistaan huolimatta! Ja nuoret, jotka olivat oppineet tuomitsemaan, saavat nähdä ja kokea, että sukuviettiin on kätkeytynä paljon syvempi sisältö kuin eläimellisen himon häpeä! Heissä herää rakkauden kaipuu ja vähitellen sukupuolielämä esiintyy heille aivan uudessa valossa!

Puhtauden asketinen ihanne näytetään täten voimattomaksi nostamaan ihmistä himojen vallasta. Ja miksi? Siitä yksinkertaisesta syystä, että luonto ei ole semmoista tarkottanut. Luonto ei ole tarkottanut, että meidän väkivallalla pitäisi luopua vietistä, jonka luonnetta emme vielä tunne, jonka salaisuutta emme vielä ole ratkaisseet. Kaikkiin voimiin ja vietteihin, jotka luonto meidän käteemme antaa, on se kätkenyt syvän läksyn meidän opittavaksemme. Sukuvietin tarkoituksena on opettaa meitä rakastamaan, kuten artikkelissa »Sukupuoliasia teosofian valossa» olen koettanut näyttää. (kts. Omatunto tammikuu 1906.)

Itse asiassa ovat meidän käsityksemme puhtauden ihanteesta juurta jaksain muutettavat. Sen sijaan, että itsensäکیدuttajain tavalla sanoisimme: »sukuvietti on eläimellinen himo, perkeleellinen kiusaus, josta meidän hinnalla millä hyvänsä pitää vapautuman», on meidän sanominen: »sukuvietti on suurenmoinen ja ihana luonnonvoima, jonka salaisuuden perille meidän tarkotuksemme on päästä». Sen sijaan, että surulla ja kauhistuksella sitä katselisimme, pitää meidän ajatella sitä ilolla ja kiitollisuudella. Sillä vaikka kutsuisimme sitä pahaksikin — ja paha se on, jos se on himo, jonka orjana me olemme —, emme koskaan sitä voita, jos vihaamme ja pelkäämme sitä. »Pahaa ei voiteta pahalla.» Vaan me pääsemme himon orjuudesta ainoastaan siten, että teemme himosta korkeamman minämme palvelijan. Toisin sanoen: me kasvamme vapaiksi vasta silloin, kun näemme ja ymmärrämme puhtauden ihanteellisen ihanteen.

Te kysytte sielunne epätoivossa: »eikö ihminen saa rakastaakaan?» Ja minun vastaukseni kuuluu: ihanteellinen puhtaus on juuri siinä, että me rakastamme!

Mestari on puhdas. Mutta tämä ei merkitse ainoastaan, että hän on fyysillisesti vapaa kaikesta vietistä — sillä sitä hän kyllä on —, vaan se merkitsee ennen kaikkea, että hän on epäitsekäässään rakkaudessa voittamaton. Jos me tahdomme pyrkiä hänen puhtauteensa, alkäämme asettako ihanteeksemme fyysisistä ja sielullista tunnotomuutta ja kylmyyttä, vaan olkoon meidän ihanteenamme sammumaton rakkauden tuli ja kulumaton tunteen lämpö. Eikö ole parempi, että »lankeamme» ja nöyryymme ja tunnemme olevamme yhtä ihmiskunnan kanssa, kuin että pysyisimme »puhtaina» ja ylpeinä ja halveksisimme langenneita veljiämme ja sisariamme? Todellinen puhtaus ei ole ylpeä. Se ei kerskaa, ei tuomitse, ei hätäile, vaan se on täynnä lempeyttä, anteeksiantamusta

ja nöyryyttä. Se ei itseään minään pidä, sillä se on rakastava sydän, jonka riemu on kuolematon.

Mutta mistä sitten johtuu, että ihmisillä yleensä on niin vaillinaiset, jopa väärätkin käsitykset puhtaudesta, että he aina ensi kädessä tulevat ajatelleeksi asketista ihannetta? Osaksi tämä tietysti on seurauksena siitä kasvatuksesta, josta jo edellä puhuin, mutta osaksi myös siitä, että useimmilla ihmisillä on niin sanoakseni »levoton omatunto» näissä asioissa. He eivät ole menetelleet niin, kuin heidän kokemuksensa ja valistunut järkensä myöhemmin on todistanut heille, että heidän olisi pitänyt menetellä. He eivät ole ymmärtäneet käyttäa sukuviettiään oikein. He ovat tehneet siitä ainoastaan nautinnon välikappaleen, sen sijaan että se olisi ollut heille rakkauden opettaja. Ja sentähden heidän omalletunnolleen saattaa kolkuttaa. Kun suuri siveydensaarnaaja esiintyy, hätäntyvät ihmiset sieluissaan. Asketinen ihanne kuvastuu heidän mieleensä, ja vaikka useimmat sen kieltävät, nähdessään sen mahdottomaksi ja jatkavat entistä elämäänsä, on muutamia, joiden sielu on vaikutuksille alttiimpi, ja he rupeavat toden teolla pyrkimään asketista ihannetta kohti, valmistuen siten itselleen aivan uudenlaisia kärsimyksiä — kärsimyksiä semmoisia, jotka voivat viedä heidät epätoivoon, hulluuteen tai itsemurhaan.

Kuinka on poistettavissa tämä epäkohta? Ennen kaikkea siten, että kasvatus muutetaan. Nuorisoa ei saa kasvattaa pahasta pois, ennenkuin he pahaan ovat joutuneetkaan, vaan nuoriso on kasvatettava hyvään. Nuorison silmät on avattava niille suurenmoisille mahdollisuuksille, jotka sukuvietissä piilevät. Nuorisolle on opetettava rakkauden ihanuudesta ja rakkauden alkemiallisesta kehityksestä. Ja samalla on kaikkien käsityskanta puhdistettava ja muutettava. Sukuviolivietistä on poistettava kaikki häpeä. Kaikkien ihmisten, nuorten ja

vanhojen, on opittava ymmärtämään, että sukupuolielämä on pyhin aarre, mitä ihmiselle on annettu!

Nyt ei minulla enää ole paljon mitään lisättävää. Kuulen teidän kuitenkin vielä kysyvän: »mitä minun on tekeminen?» Sillä tähän olette ruvennut asketiksi!

Niin, älkää suinkaan luulko, että tahdon halventaa teidän pyrkimyksiänne! Päinvastoin uskon vahvasti, että kaikenlaiset taistelut itsekkyyttämme vastaan ovat henkiselle minällemme hyödyksi. Mutta tiedätekö, mitä todellinen asketismi on? Ihminen on kutsuttu viettämään asketin elämää vasta silloin, kun hän voi tehdä sen, kuten Jeesus sanoi, »Jumalan valtakunnan takia;» kun hänen sydämensä ja henkensä on niin tulvillaan täynnä riemua ja iloa ja rakkautta, että hänelle olisi luonnotonta olla lähemmässä suhteessa kenenkään toisen kanssa — kun hänen rakkautensa ei enää hetkeksikään kaipaa semmoista ilmausta! Mutta kuinka kaukana me vielä olemme siitä! Meidän rakkautemme on väsymätön juuri kaihoissaan! Ja kiitos kohtalon, että niin on, sillä mitä meillä muuten olisi opittavaa, mitä voitettavaa?

Te kysytte, mitä teidän on tekeminen. Mutta ettekö nyt jo sitä näe? Kun näkökantanne muuttuu, silloin se, mikä ennen on ollut teille murheen ja surun aiheena, muuttuu ilon ja riemun ikilähteeksi. Ja jos te huomaatte itsessänne semmoista, jota ette voi hyväksyä, kuinka helppo teidän on siitä päästä, kun te riemumielin ajattelette sen pois!

Miksi antaisitte sijaa millekään alhaiselle? Pois se. Olkoon ajatus- ja tunnemaailmanne kuin hengen tempeli, kuin alttari rakkauden ja puhtauden pyhäkkö! Kaikki se, mikä on ainoastaan aistillista, pysyköön teistä kaukana. Ei ajatukseen saa häiritä rauhaanne. Siinä suhteessa olkaa varuillanne. Mutta kaikki se tulinen lämpö ja hellyys ja kaiho, joka teidän sydämeenne tulvii rakkaudesta häneen,

jolle olette uskollisuuden valan vannonneet, se olkoon sielunne tervetullut vieras. Pystyttäkää sille alttari ja palvelkaa sitä. Aikaa myöten se on muuttuva yhä hellemmäksi ja lempeämmäksi, yhä vienommaksi ja ylevämmäksi, ja rakkauden alkemiallisen kehityksen kautta se vähitellen on puhdistuva jumalrakkauden itsettömäksi kullaksi. Kehotan teitä siis tekemään tarkan eron rakkauden ja paljaan aistillisuuden välillä. Kieltäytykää aistillisuudesta, mutta tehkää, mitä rakkaus vaatii. Ja käsittäkää, mitä puhun, sillä minun sanani ovat »pimeää puhetta».

Veljellisesti tervehtien teidän

P. E.

Matkoiltani.

VI.

Elokuulla olen saanut pitää ainoastaan kolme esitelmää, nimittäin yhden Kuopiossa, yhden Varkauden tehtaalla ja yhden Hangossa.

Jo keväällä tein päätöksen käydä Kuopiossa maanviljelysnäyttelyn aikana, arvellen tuhansiin nousevan näyttely-yleisön ostavan suuret määrät teosofista kirjallisuutta. Kun minulla ei Kuopiossa ollut ainoatakaan tuttavaa, kirjoitin neiti Hilma Turuselle, joka on paikkakunnalla Omantunnon asioitsija. Hän kehotti minua tulemaan. Otin mukaani vankan laukulisen kirjoja ja lähdin matkaan. Kun tulin Kuopioon, oli siellä näyttely täydessä käynnissä. Kansaa oli saapunut kaupunkiin suunnattomat määrät. Tarjoilin teosofista kirjallisuutta näyttelypaikkojen porteilla. (Itse näyttelypaikalla oli kirjakaupoilla yksinoikeus myydä kirjallisuutta.) Mutta tuhansiin nouseva näyttely-yleisö ei ostanut ainoatakaan kirjaa. Kaikki näyttivät olevan kiintyneinä yhteen ainoaan asiaan: näyttelyyn.

Neiti Turusen toimesta sain sunnuntaina 12 p. pitää esitelmän Kuopion

kauppa-apulaisyhdistyksen huoneustossa. Huoneesta ei tarvinnut maksaa vuokraa. Esitelmää kuulemassa oli noin 60 henkeä. Kirjallisuutta ostettiin 37 markan arvosta.

Neiti T:n kotona sain majoilla ilmaiseksi. Kiitos hänelle ja hänen vanhemmilleen!

Seuraavana sunnuntaina eli 19 p. pidin esitelmän Varkauden tehtaalla, jonne rouva Matilda Samsonoff oli minut kutsunut. Itse tehtaan alueella, »Vahlin valtakunnassa» en sentään saanut luennoida. Puhuin Joroisten pitäjään ja Mikkelin läänin puolella, erään talon pihalla. Kuulijoita oli arviolta 200 henkeä. Kirjallisuutta ostettiin perin niukasti.

Hangossa puhuin perjantai-iltana 31 p. taivasalla pienelle kuulijakunnalle.

Mitään ovirahaa tai rahallista korvausta en ole näistä luennoista saanut. Varkauden-matkalta sain hädintuskin sen, minkä laivapiletti maksoi ja mikä rautatiematkalla kului ruokaani.

Aate.

Tien varrelta.

Helsingin teosofiset luennot. Nämä luennot alkoivat taas syyskuun 2 p:nä jatkuakseen säännöllisesti joka sunnuntai klo 11 e. p.p. Avajaisluennossa puhuivat A. Aaltonen Suomen kansan nykyisestä asemasta ja Pekka Ervast teosofian pääopeista. V. Palomaa, joka lauantai-iltana luennoitsi Hangossa, ei, ikävä kyllä, ajoissa ehtinyt Helsinkiin, joten muita puhujia kuin kaksi yllämainittua, ei esiintynyt. Kuulijoita oli noin 175, ja hauska oli nähdä, että niinkin suuri kansanjoukko mahtui teosofisen liikkeen huoneustoon. Eivät läheskään kaikki saaneet istua, mutta tämä istumasijojen puute on korjattavissa niin pian kuin varat myöntävät uusien tuo-

lien hankkimista. Luennot pidetään edelleenkin Mikonkadun 11:ssä.

Teosofisten luentojen ohjelma on syyslukukauden kuluessa seuraava:

Syysk.	9 p:nä	puhuu	Pekka Ervast.
»	16 »	»	Martti Humu.
»	23 »	»	V. Palomaa.
»	30 »	»	(ilmotetaan myöhemmin.)
Lokak.	7 »	»	Pekka Ervast.
»	14 »	»	Pekka Ervast.
»	21 »	»	Martti Humu.
»	28 »	»	V. Palomaa.
Marrask.	4 »	»	Pekka Ervast.
»	11 »	»	Pekka Ervast.
»	18 »	»	Martti Humu.
»	25 »	»	V. Palomaa.
Jouluk.	2 »	»	Pekka Ervast.
»	9 »	»	Pekka Ervast.
»	16 »	»	Martti Humu.
»	23 »	»	V. Palomaa.

Joulupäivinä pidettävistä luennoista ilmotetaan myöhemmin. Pääsymaksu kaikkiin luentoihin 25 p:ää.

Kysymys- ja keskustelukokoukset. Ensimmäinen kysymysilta pidettiin tämän kuun 4 p:nä ja toinen 7 p:nä. Näitä iltoja jatketaan syyslukukauden kuluessa joka kuukauden alussa kolme kertaa, nim. ensimmäisenä lauantaina ja kahden ensimmäisen sunnuntain välisen viikon tiistaina ja perjantaina klo 1/28 j. p.p. Puheenjohtajana näissä kokouksissa on Pekka Ervast. Ylläolevasta luentojärjestyksestä selvittää myös kysymysiltojen päivämäärä. Lokakuussa esim. on kysymysiltoja lauantaina 6 p:nä, tiistaina 9 p:nä ja perjantaina 12 p:nä. Nämä kysymysillat menestyivät hyvin viime talvena; väkeä oli aina tungokseen asti silloisessa pienessä huoneustossa. Nyt on tila avarampi; väkeä mahtuu toista sataa aivan hyvin, ja toivottava on, että osanotto kasvaa vielä vilkkaammaksi kuin viime talvena.

Muina viikkoina pidetään keskusteluittoja joka keskiviikko klo 1/28 j. p.p. Niissä kokouksissa toimii puheenjohtajana tilapäisesti valittu henkilö.

Teosofisia luentoja ruotsin kielellä. Syyslukukauden kuluessa pitää Pekka Ervast joka kuukauden toisena sunnuntaina, siis syyskuun 9 p:nä, lokakuun 14 p:nä, marraskuun 11 p:nä ja joulukuun 9 p:nä klo 2 j. p.p. julkisen teosofisen luennon Mikonkadun 11:ssä. Pääsymaksu 1 m:ka.

Palomaan esitelmämatkat. Rahavaikeuksista huolimatta jatketaan V. Palomaan esitelmämatkoja edelleen ainakin maaliskuun 7 p:ään 1907, jolloin rautatie-vuosipiletin aika päättyy. Menot nousevat sataan markkaan kuukaudessa. Useat henkilöt ovat sitoutuneet kuuden kuukauden aikana, lukien syyskuun 1 p:stä 1906 maaliskuun 1 p:ään 1907, kuukausittain maksamaan jonkun summan esitelmärahastoon, mikä markan, mikä kaksi, mikä viisi j. n. e., kunkin varallisuussuhteista riippuen. Ne Omantunnon lukijat, jotka eivät vielä ole kirjottautuneet mainittuun kuuden kuukauden listaan, mutta jotka tahtovat edistää tätä tärkeätä puolta teosofisessa työssämme, ovat tilaisuudessa suullisesti tai kirjallisesti ilmottamaan nimensä ja lähettämään ensi kuukauden maksun Teosofiseen Kirjakauppaan ja Kustannusliikkeeseen, Mikonkatu 11, Helsinki.

Pyydämme, että kaikki ne maaseutulaiset, jotka haluavat Palomaan luennoimaan paikkakunnalleen, ovat hyvät ja kirjottavat hänelle siitä osotteella: Teosofinen Kirjakauppa ja Kustannusliike, Mikonkatu 11, Helsinki.

Uudet kirjamme. Painosta on ilmestynyt »Omantunnon uskonnon» kolmas painos. Tämä kuuluisaksi tullut kirja ei tarvitse mitään puoltolauseita mennäkseen edelleenkin hyvin kaupaksi. Madame Blavatskyn mainio teos »Teosofian avain» ilmestyy kokonaisuudessaan luultavasti jo jouluna, eikä siis osissa, kuten viime Omantunnossa sanottiin. Paitsi Annie Besantin »Karmaa» on tänä syksynä vielä odotettavissa muuan Uranielin englanninkielestä kääntämä Astrologian

yhtä vanhaa kuin mieltäkiinnittävää tiedettä koskeva kirjanen.

Omatunto. Tämä numero ilmestyy taaskin 24-sivuisena. Muistakaa hyvät lukijat, lahjatiiliä avustuksillanne! Tilan puutteen takia on meidän täytynyt jättää paljon kirjoituksia julkaisematta, m. m. Aatteen kirjoitus »Älä tapa». Kyllähän meidän tekisi mieli pitää lehtemme niin kookkaana ja runsassisältöisenä kuin mahdollista. Elämme nyt siinä toivossa, että meidän hartaat ajatuksemme ja väsymättömät ponnistuksemme vaikuttavat Karman herroihin niin, että he suovat meille kaksituhatta tilaajaa ensi vuonna!

Kysymyksiä ja vastauksia.

Halullisia lukijoita pyydetään lähettämään toimitukselle kysymyksiä lehden ohjelmaan kuuluvilta aloilta ja samaten kirjallisesti vastaamaan lehdessä painettuihin kysymyksiin.

XXXV. Kysymys. H. S. Onko tanssi sekä tavalliset »maailmalliset» hovit teosofian oppilailta tai sen tunnistajilta kielletty; ja mitä vahinkoa ne voisivat heille tuottaa?

Vastaus. Z. »Missä teidän tavaranne on, siellä on myös teidän sydämenne.» Jos kysymme itseltämme: voimmeko elää ilman näitä maallisia huvituksia? ja huomaamme, ettemme voi ilomielin, silloin ne ovat meidän »tavaramme», ja sydämemme on niissä kiinni. Ja mikäli sydän on kiinni tavaroissa, sikäli sen vapautuminen maallisista on vaikeutettu. Nykyajan ihmiset ovat sangen nautinnon- ja huvituksenhaluisia ja siitä syystä samalla heikkohermoisia. Mutta jos »teosofian oppilas» on jo vapauttanut sydämensä, niin ettei hän himolla ajattele maallisia huvituksia, silloin ne voivat olla hänelle virvotukseksi. Ja jos hän hengessään on osannut asettua sille kannalle, että koko elämä on hänestä jumalanpalvelusta, silloin esim. teatterissa käynti voi olla hänelle yhlä mieltä ylentävää kuin konsanaan kirkkoreisu uskovaiselle. Mitä

muuten taiteesen tulee kaikissa sen ilmennysmuodoissa, joista esim. kaikkien kirkkojen jumalanpalvelus on yksi, on se itsessään ja oikein käsitettynä jumallalista ja ulkopuolella kaikkia »maailmallisia huvituksia». Hyvän ja pahan tuomari on ihmisen omassa itsessään, ja kaikki riippuu siitä, millä silmällä hän osaa maailmaa katsella.

XXXVI. Kysymys. M. K. Mistä johtuu, että kirkollista kristinoppia tunnustavain kansojen sivistys on korkeammalla pakanakansaan sivistystä? Miten on kumottava kirkollista kristinoppia puolustavan yksilön väite: »kristityt eivät tapa lapsiaan eivätkä tee mitään sellaista raakuutta, mitä pakanat, esim. Afrikan neekerit tekevät, ja sentähden on lähetyssaarnaajoina lähetettävä Afrikkaan y. m. pakanamaihin?»

Vastaus. Z. Kansojen historiassa vallitsee nähtävästi jonkunmoinen tasapainon laki. Ihmiskunnan ilmapiirissä löytyvän, vielä voittamattoman pahan takia kaikki kansat eivät nähtävästi yhtäikaa nouse kulttuurin huipulle. Sentähden sivistys aaltona kulkee maasta toiseen ja kehittyneemmät sielut sen mukana. Europan nykyinen kulttuuri ei ole suoraastaan kristinuskon ansio, vaikka kristinuskon perustaja sille viittasikin tien, vaan johtuu siitä, että eteenpäinpyrkivät ja elinvoimaiset sielut ovat ruumistuneet eurooppalaisiin kansoihin.

Etä esim. Afrikan neekerit eivät ole luo-neet kulttuuria, ei riipu siitä, ettei heillä ole kristinuskoa (ei muinaisilla sivistyskansoillakaan ollut tätä autuaaksi tekevää oppia), vaan siitä, että heidän kesken ruumistuu parhaasta päästä nuoria, kehitymättömiä sieluja. Erittäin suotavaa olisi, että sivistyskansat voisivat jotain vaikuttaa heidän kehitykseensä. Sitä on koitettu kristittyjen puolelta lähetyssaarnaajien välityksellä; lähetyssaarnaamisen ytimenä on avunannon kaunis aate. Kuinka paljon avunannossa on onnistuttu nykyisen järjestelmän vallitessa, on toinen kysymys. Niin paljon »raakuutta» (lapsen murhia ja muuta) harjotetaan kristittyjen kesken, että melkein tekee mieli kysyä, eikö olisi pa-

rempi, että kristityt ensin ottaisivat mal-
kan omasta silmästään j. n. e.

XXXVII. Kysymys. V. B. Minkä-
*tühden »Omatunto» antaa niin suuren
merkityksen spiritismille ja mediumi-
koetuksille, jotka m.me Blavatsky teok-
sessaan »Teosofian avain» melkein hyl-
kää? M.me B. lausuu, että »mediumi»
ainoastaan puhuu omia kokemuksiaan
menneisyydestä; ja että toisen henki ei
voi vaikuttaa hänen kauttansa.*

Vastaus. P. E. Omassatunnossa ole-
vista kirjoituksista vastaa kukin kirjottaja
itse; että siinä on ollut kirjoituksia sem-
moisia kuin »Mediumin kokemuksia» y. m.
on luettava minun syykseni. Tällä en
kuitenkaan ole tahtonut osottaa, että »kal-
listuisin spiritismiin», jos spiritismillä tar-
kotetaan jonkinmoista elämäntutkimusta,
sillä olen vakuuttettu, että se maailman-
katsomus, jota kutsumme teosofiseksi, on
ainoa, joka tyydyttävästi ratkaisee elämän
arvotukset. Mutta tunnustan olevani sang-
en intreseerattu spiritismistä yliaistillis-
tieteellisenä tutkimuksena, koska juuri spi-
ritistinen tutkimus tieteellisesti harjoitettuna
on omiansa todistamaan maailmalle, ei ai-
noastaan, että löytyy paljon tuntemattomia
luonnonlakeja ja salaisia inhimillisiä voi-
mia, vaan myöskin erinäisissä tapauksissa,
että ihminen on olemassa kuoleman jäl-
keen. Tämä oli epäilemättä Madame Bla-
vatskyinkin kanta. Hän sanoo nimenomaan,
että ihmisen *henki* saattaa ilmestyä spiri-
tistisessä istunnossa heti kuoleman jälkeen
ja ennen minuuden taivaasen nousemista
(kts. Nyckel till teosofien, sid. 140—141);
mutta samalla hän on tietysti sitä mieltä,
että useimmissa tapauksissa ei suinkaan
vainajan henki ilmesty, vaan ainoastaan
hänen haamuja tai liekkiänsä y. m. Sa-
malla kannalla ovat nykyään kaikki tieteel-
liset spiritistitkin, ja niistä asioista olen
selvästi puhunut sekä kirjassa »Mitä on
kuolema?» että »Salatieteilijän sanakir-
jassa». Muuten »Teosofian avain» ilmes-
tyy suomenkielellä kokonaisuudessaan luul-
tavasti jo ensi jouluna.

Toimituksen työpöydältä.

The Theosophist, elokuu. H. S. Ol-
cott, Vanhoja päiväkirjan lehtiä (jatk.). H.
J. van Ginkel, Suuri pyramidi. Presidentti-
perustajan puhe Parisin kongressissa. Rama
Prasād, Itsekasvatus. V. G. Pradhān, Kar-
man filosofia. Y. m., y. m.

The Theosophical Review, syyskuu.
Eräs venäläinen, Rosenkreutziläisyys Ve-
näjällä. S. Preston, Rakkauden valitus.
W. C. Worsdell, Kestävyys luonnossa.
Powis Houlst, »Tie on kaksinkertainen». Sarah
Corbett, Kasvatustieteen perusteet. A. A. Wells,
Suo rauhaa aikanamme, oi Herra. F. Sedlák,
Valo ja peili. Y. m. y. m.

Revue Théosophique Française, elokuu.
Annie Besant, Teosofinen liike. A. Be-
sant, Avtarat (jatk.) Bertram Keightley,
Vielä sananen mantroista. Tovey, Jacob
Böhme. Y. m.

Toimitukselle ovat niinikään saapuneet:
The Word (elokuu), *The Theosophic Mes-
senger* (elokuu), *The Theosophic Gleaner*
(elokuu), *Theosophy in Australasia* (hei-
näkuu), *Broad Views* (syyskuu), *The Oc-
cult Review* (syyskuu), *The Lotus Journal*
(syyskuu), *Teosofisk Tidskrift* (heinäkuu
—elokuu) y. m.

Lahjatili.

Elokuun 7 p:stä syyskuun 7 p:ään on
saatu seuraava lahja: A. N. (Kouvola) 10:
—. Rahat lähetetään tai tuodaan Teos.
Kirjakauppaan ja Kustannusliikkeen, Mi-
konkatu 11, Helsinki.

Esitelmärahasto.

Elokuun 7 p:stä syyskuun 7 p:ään on
saatu seuraavat lahjat:

Kuuden kuukauden listaan (kts. Tien
varrelta) on eri henkilöiden puolelta mer-
kitty yhteensä Smk. 56: —. Vielä puut-
tuu siis Smk. 44: —, jotta välttämättömim-
mät menot voitaisiin korvata. Ennen syys-
kuun loppua summa epäilemättä on täysi
(tai suurempi!) ja silloin olemme lokakuun
numerossa tilaisuudessa tavallisuuden mu-
kaan julkaisemaan avustajain nimikirjaimet.
Rientäkää siis avustamaan. Rahat lähetetään
tai tuodaan Teos. Kirjakauppaan ja Kustan-
nusliikkeen, Mikonkatu 11, Helsinki.

„ELÄMÄ”

on lehti

joka on ottanut todistaakseen, että ihmisten kannattaa jälleen *elää* ja olla onnellisia, jos teosofinen totuuden-tieto saatetaan luomaan kansallemme uusi sosialistinen yhteiskuntajärjestys. „Elämä” maksaa 2: 50 vuosikerta.

Konttoori: Hesperia. Puhelin 5453.

Martin & Mäkelä

Kirjakauppa Söörnäisissä.

.. Täydellinen kirja- ja paperikauppa. .. Parhaiten lajiteltu varasto Työväen- ja Teosofista kirjallisuutta.

— Puhelin 5434. —

Kaivertaja
J. E. Waldén
HELSINKI

Mikonk. 1.
Tel. 2089.

Kaikenlaatuista
KAIVERRUSTOITA

Katkissa kirjakaupoissa:

Salatut tieteet ja sieluopin fysiologia.

Kirjoittanut Edmond Dupouy. Hinta 3: —.

Tässä huomattavassa teoksessa, joka on etevän ranskalaisen tiedemiehen kirjoittama, tehdään selkoa uusimmista tuloksista spiritismin alalla sekä kerrotaan monista omituisista kokeista. — Saadaan kustantajalta rahittomasti, jos raha seuraa tilausta.

Kustantaja YRJÖ WEILIN, Helsinki.

ALEXANDERSG. 17

KIRJAKAUPPA * BOKHANDEL

AKTIEBOLAGET

MINERVA

OSAKEYHTIÖ

HELSINKI — TELEF. 23 03 — HELSINGFORS.

ALEKSANTERINK. 17

Teosofinen Kirjasto Helsingissä

Mikonkatu 11

avoinna tiist. ja lauv. k:lo 1/2 7—8 j.pp., paitsi kesä-, heinä- ja elokuussa, jolloin se on auki ainoastaan torstai-illoin k:lo 7—1/2 9.

Vilho Leikas & C:o

Suomalainen Kirja- ja Paperikauppa =

39 5th Str. Calumet, Mich., U.S. of A.

Ottaa vastaan „Omantunnon, Teosofisen Aikakauslehden” tilauksia.

Myy kaikenlaista Teosofista y. m. kirjallisuutta.

Postin kautta tilatut kirjat toimitetaan erittäin huolellisesti.

Teosofinen Kirjakauppa ja Kustannusliike,

Mikonkatu 11, Helsinki, Telef. 47 11.

Myy suomen- ja ruotsinkielistä teosofista kirjallisuutta. Hankkii nopeasti englanninkielistä teosofista kirjallisuutta. Rehellisiä ja luotettavia asiamiehiä otetaan kaikkialle. Suomenkielisistä kirjoista myönnetään 20%, ruotsinkielisistä 10%, Omantunnon tilauksista 10% alennus.

Paperia, Kirjekuoria ja Kirjoitustarpeita

halvimmall

Dahlbergin Paperikaupassa.

Aleksanterink. 15. Pohj. Esplan.k. 23.

O. J. Liljan

hyväksi tunnettu

Kirjansitom

Helsingissä

Vastaanottaa kaikkia ammatin kuuluvia töitä ja suoritetaan nämät varsin huolellisesti ja nopeasti sekä kohtuullisiin hintoihin.

Osote: Fredrikinkatu 42
Puhelin 1890.

KIRJAPAINOYHTIÖ VALO

Helsinki :: Hakasalmenkatu 2 (porttikäytävä)

Telefooni 39 40

Suorittaa huolellisesti kaikkia kirjapainoalaan kuuluvia töitä :: Nopeat suoritukset :: Hinnat kohtuulliset ::

OMATUNTO

TEOSOFINEN AIKAKAUSLEHTI

TOINEN VUOSIKERTA

Häki, Kirjapainoyhtiö Valo

LOKAKUU, 1906

	Siv.
I. Mitä me uskonnosta ymmärrämme, <i>Pekka Ervast</i>	235
II. Näkymättömiä auttajia, IV, <i>C. W. Leadbeater</i>	236
III. Otteita Zoroasterin opista (jatk.)	239
IV. »Älä tapa», <i>Aate</i>	240
V. Totuuden tie, <i>Aini Tintti</i>	242
VI. Nuorison elämänilo, <i>M. K. ja P. E.</i>	242
VII. Naisen kannalta, <i>A. R. ja P. E.</i>	243
VIII. Matkoiltani, VII, <i>Aate</i>	244
IX. Tien varrelta	245
X. Kysymyksiä ja vastauksia	246
XI. Toimituksen työpöydältä	247
XII. Lahjatili	247
XIII. Esitelmärahasto	247

Omantunnon, Teosofisen Aikakauslehden, ohjelma on sama kuin Teosofisen Seuran.

Teosofisen Seuran tehtävät ovat:

1. Muodostaa yleisen veljeyden ydin, katsomatta uskontunnustukseen, rotuun, kansallisuuteen, sukupuoleen, yhteiskunta-asemaan tai väriin.
2. Edistää vertailevia uskonnollisia, filosofisia ja tieteellisiä tutkimuksia.
3. Tutkia tuntemattomia luonnonlakeja ja ihmisen salaisia voimia.

OMATUNTO TILATAAN

postin kautta, kirjakaupoista, asiamiehiltä ja suoraan Omantunnon konttorista, Mikonkatu 11, Helsinki. Puhelin 47 11.

TILAUSHINTA

Suomessa on postimaksuineen koko vuodelta Smk 5: —. Yksityisnumerot 60 p:ää. Venäjällä postimaksuineen 2 ruplaa. Amerikassa samaten 1½ dollaria. Ruotsissa samaten 4. kr. Asiamiehille myönnetään 10 % alennus.

ILMOTUSHINTA

on ilmoitusruudulta 5 mkaa kerralta. Sama ilmoitus useampia kertoja 10 % alennuksella.

OMANTUNNON KONTTORI, MIKONKATU 11,

on auki joka arkipäivä klo 10 — 7. Taloudenhoitaja tavataan varmimmin klo 5—7 j. p.p.

OMANTUNNON TOIMITTAJIA

tavataan konttorissa keskiviikkoisin klo 7—7,30 j. p.p.

OMATUNTO

TEOSOFINEN AIKAKAUSLEHTI

VOL. II

HELSINGISSÄ, LOKAKUUN 15 P:NÄ 1906

N:o 19

MITÄ ME USKONNOSTA YMMÄRRÄMME.

Me, jotka kutsumme itseämme teosofeiksi täällä Suomessa, me emme ole oppineita emmekä maailmallisia auktoriteetteja. Meidän äänemme ei kauas kuulu eikä meidän sanamme paljoa vaikuta. Ja kuitenkin on meille annettu ymmärtää semmoista, jota eivät jumaluusoppineet näy älyävän, ja meidän tehtäväksemme on annettu selittää ja puolustaa semmoista, joka ei koskaan olisi joutunut ei väärinkäsityksen eikä pilkan alaiseksi, jos kirkko olisi kyennyt täyttämään velvollisuutensa.

Me ymmärrämme, että uskonto on joutunut harhaan, kun siitä on tullut usko, »jonka päällä voi kuolla», sillä meille on tutkimustemme ja mietiskelymme nojalla selvinnyt, että ihminen ei tarvitse mitään erityistä uskoa voidakseen kuolla. Kuolemassa ei ole mitään pelättävää. Kuolema on fyysisillisen elämän korkein ja juhlallisin hetki, ja se voisi, sen pitäisi olla elämän onnellisin; jos ei se ole onnellisin, ei tämä suinkaan riipu uskon puutteesta, vaan siitä, että uskonto on joutunut harhaan.

Me ymmärrämme, että uskonto todellisuudessa on oleva maailmankatosmus, elämänymmärrys, usko, jonka päällä »voi elää!». Me ymmärrämme, että jos on elämää, silloin ei ole kuolemaa. Elämä ja kuolema toistensa vastakohtina ovat ohimeneviä ilmiöitä. Todellisuudessa on vain toinen olemassa. Onko tämä toinen kuolema? Kuolemako se maailmaa hallitsee? Niin materialisti väittää. Mutta uskonto on aina ja kaikkialla julistanut elämän yli-

herruuden ja voiton kuoleman yli. Uskonto on aina julistanut, että elämä on luonnon ilmeinen totuus. Kuolemaa ei ole.

Me ymmärrämme, että ihminen on elävä henki ja ettei hän henkenä koskaan kuole. Kysymys ei siis ole kuolemasta eikä elämästä ja kuolemasta, vaan ainoasta, ikuisesta elämästä, ja uskonnon tehtävä on auttaa meitä elä-mässä. Uskonto on nykyhetkeä varten, sillä ikuisuudessa ei ole muuta kuin nykyisyyttä. Ikuisuudessa ei ole toinen hetki toista kalliimpi eikä »kuolema» ilmiönä tärkeämpi »elämää». *Nyt* on ikuisuuden otollinen aika, ja nykyinen elämä on aina tärkein. Siis vaadimme uskonnolta, että se voisi valaista ja tehdä sisältörikkaaksi juuri tätä nykyistä elämäämme.

Me ymmärrämme, että todellinen »uskovainen», s. o. ihminen, jolla on uskonnollinen käsitys elämästä, kaukana siitä, että olisi kykenemätön haaveilija, päinvastoin on tarkka nykyhetken tuntija. Hän tietää, että jokainen hetki vaatii häneltä vastuunalaista päättämiskykyä ja itsetajuista toimintaa. Hän ei heittäydy umpimähkään intohimojen valtaan eikä noudata yksinomaan ymmärryksensä kehotuksia. Hän kuuntelee ennen kaikkea sielunsa hiljaista ääntä ja tahtoo, että toiminnan hetkenä koko hänen olennossaan vallitsee mahdollisimman täydellinen sopusointu. Hän pyrkii joka hetki elämään niin, että hän sitä elämää voisi elää vaikka ikuisesti.

Ja kun me tämän kaiken ymmärrämme, kuinka voisimme olla sure-

matta kirkon taitamattomuutta ja kuinka voisimme olla sille huudahtamatta: mihinkä olet sinä ihmiskunnan vienyt, sinä korskea kirkko? Katso kuinka uskonnon nimeä pilkataan! Uskonto, sanotaan, on hullujen ja vähäjärkisten usko tyhjänpäiväisiin loruihin semmoisista asioista, joista järki-ihmisillä ei ole mitään tietoa; ja uskovaiset ovat epäkäytöllisiä haaveksijoita, jotka eivät ymmärrä nykyisen elämän vaatimuksia eivätkä näe sen ihanuutta, vaan tähtäävät katseensa olemattomiin taivaantakaisiin! Kuinka voisimme olla tätä huudahtamatta me, jotka ymmärrämme, että asian laita on päinvastoin!

Mutta suru ei sittenkään saa pysyvää asuinsijaa meidän sydämessämme, sillä me olemme jo nähneet uuden päivän koittavan. Me olemme kuulleet teosofian iloisen sanoman ja me ymmärrämme, että se sanoma on kirkonkin pelastava. Nyt jo näemme nousuvan ajan oireet, sillä vastustamattomalla voimalla teosofiset aatteet leviävät ihmiskunnan ajatuspiirissä ja saavat mullistuksia aikaan kansojen käsityskannoissa. Kirkot heräävät. He kuulevat äänen, joka korvessa huutaa, levottomia katseita he luovat ympärilleen, ja ennen pitkää he älyvät, että se on auttajan ääni. Ennen pitkää he ottavat vastaan teosofian iloisen sanoman ja kutsuvat taas tervetulleeksi luentosaleihinsa sen mestarin, jonka nimeä he kantavat huulillansa, vaikka hänen sanojensa salattu viisaus on heiltä unohtunut.

Ja koska me tämän ymmärrämme ja näemme, ei suru viihdy meidän sydämessämme, vaan ilo täyttää mieleme ja voiton varmuus loistaa silmistämme. Levollisesti teemme työtä ja pää pystyssä käymme eteenpäin, sillä me ymmärrämme, että tulevaisuus on meidän.

Pekka Ervast.

Näkymättömiä auttajia.

IV.

Auttajat.

Eri luokkiin kuuluvat astralitasen asujamat voivat siis auttaa ihmisiä. Ne voivat olla deeevoja luonnonhenkiä, niitä, joita me kutsumme kuolleiksi, tai ihmisiä, jotka elinaikanaan itsetietoisesti toimivat astralitasolla — varsinkin adepteja ja heidän oppilaitaan.

Mutta tarkemmin tutkiessamme asiaa huomaamme, että joskin erilaisten henkien sanotaan ottavan osaa tähän työhön ja joskin toisinaan ne todella sen tekevätkin, niin on useimpien osanotto siksi vähäpätöinen, että se työ käytännössä on oikeastaan vaan yhden henkilökan huolena.

Jo se seikka, että työ suuressa määrässä on suoritettava astralitasolla tai sieltä käsin, selittää osaksi syyn. Joka vähänkin aavistaa, minkälaisia voimia adeptiin käytettävänä on, ymmärtää itsestään, että hän työskennellessään astralitasolla tuhlaasi voimiaan enemmän, kuin etevimmät lääkärimme tai tiedemiehemme tekisivät jos käyttäisivät aikansa kivenhakkuusen tien varrella.

Adeptin työala on korkeammissa piireissä — etupäässä devakanisen tason muodottomassa (arupa) osastossa tai taivaassa, josta hän suuntaa voimansa vaikuttaakseen suoraan ihmisen yksilölliseen minään eikä vaan persoonallisuuteen, jota yksin astrali- tai fyysillisellä tasolla voi saavuttaa. Niillä voimilla, joita hän näissä ylemmissä piireissä käyttää, saavuttaa hän suurempia tuloksia, laajemmalle vaikuttavia ja pysyvämpiä kuin kaikki ne, jotka hän käyttämällä kymmenen kertaa suurempaa voimain paljoutta täällä voisi saavuttaa. Työ siellä on sellaista, että ainoastaan adepti voi siinä täysin onnistua, jota vastoin alemmilla tasoilla — ainakin jossakin määrin — voivat tehdä työtä ne, jotka nyt ovat sen portaan alimmilla pienoilla, mikä ker-

ran on vievä heidät adeptin nykyiseen asemaan.

Samat huomautukset koskevat myöskin deevoja. He kuuluvat meitä korkeampaan luonnonvaltakuntaan ja siksi näyttää heidän toimintansa olevan ilman yhteyttä ihmiskunnan kanssa. On kuitenkin olemassa joitakin luokkia heidän keskuudessaan, jotka silloin tällöin kallistavat korvansa paraimmille pyrkimyksillemme ja vastaavat rukouksiimme, vaan he tekevät sen mieluummin mentalitasolla kuin astralisella tai fyysillisellä ja useammin syntymisiemme välisinä ajanjaksoina kuin maailmassa eläessämme.

Kuten ehkä muistettane, huomattiin sellaista apua annettavan parissa tapauksessa devakanisen tason ala-osissa sen ajan kuluessa, jolloin teosofista käsikirjaa tehdessä siellä toimitettiin tarkkoja tutkimuksia¹. Erään kerran nähtiin deevan opettavan kuorilaulajapojalle mitä ihaninta musiikkia; toisen kerran nähtiin toiseen luokkaan kuuluvan deeyan antavan neuvoa ja opastusta tähtientutkijalle, joka koetti ymmärtää universumin muotoa ja rakennetta.

Nämä kaksi olivat vaan esimerkkejä useista tapauksista, jolloin suuri devakunta näkyi auttavan evolutionsionia eteenpäin ja toteuttavan ihmisen ylevämpiä toivomuksia kuoleman jälkeen. On sellaisiakin menettelytapoja, joita seurattaessa jo maallisenkin elämän aikana voi lähestyä näitä korkeampia olentoja ja saada heiltä loppumattomat tiedot, vaikka sellaiseen seurusteluun on mieluummin pyrittävä kehittäytymällä heidän tasalleen, kuin pyytämällä heitä laskeutumaan meidän luoksemme.

Fyysisen elämämme tavallisiin tapahtumiin sekaantuu deeva hyvin harvoin, hän kun on niin täydessä toimessa suurempaa työtä tehdessään omalla tasollaan, että hän tuskin tie-

tää meistä. Ja joskin hän toisinaan huomaa suuren inhimillisen surun tai vastoinikäymisen, mikä herättää hänessä sääliä, niin että hän koettaa jollain tavalla auttaa, ymmärtää hän epäilemättä kaukonäköisempänä, että hänen sekaantumisensa kehityksen nykyisellä asteella vaikuttaisi useimmissa tapauksissa enemmän pahaa kuin hyvää.

Oli epäilemättä ennen ajanjakso — ihmissuvun lapsuudessa —, jolloin apua ulkoapäin annettiin paljon suuremmassa määrässä kuin nyt. Siihen aikaan kun kaikki ihmissuvun Buddhat, Manut ja yleisemmätkin johtajat ja opettajat olivat kotoisin joko deeva-evolutionsionin arvo-asteilta, taikka toisen pitemmälle edistyneen planeetin täysin kehittyneestä ihmiskunnasta, auttoivat nämä ylevät henget silläkin tavalla, josta tässä on kerrottu. Mutta kuta enemmän ihmisen kehittyä, sitä soveliaammaksi hän itse tulee toimimaan auttajana ensin fyysisellä, sitten korkeammilla tasoilla. Olemme nyt saavuttaneet sen kehitystasteen, jolla ihmisten itsensä pitäisi voida hankkia näkymättömät auttajansa ja jossain määrin sen tekevätkin, antaen siten vapauden niille olennoille, jotka kykenevät tekemään vieläkin hyödyllisempää ja ylevämpää työtä.

Itsestään selvää siis on, että sellaista apua, jota tässä tarkotetaan, sopivimmin antavat erikoisella kehitystasteella olevat miehet ja naiset; eivät adeptit, sillä nämä kykenevät tekemään paljon suurempaa ja laajemmalle vaikuttavaa työtä, eikä liioin tavallinen, ilman erikoista henkistä kehitystä oleva henkilö, sillä hän olisi kykenemätön mihinkään hyödylliseen työhön. Kuten nämä mietelmät jo johtavat meitä otaksumaan, toimittavatkın tämän avustustyön astrali- ja mentalitasolla etupäässä Mestarien oppilaat, ihmiset, jotka olen vielä kaukana mestariudesta kuitenkin ovat kehittyneet niin pitkälle, että itsetietoisesti voivat toimia mainituilla tasoilla. Muutamat heistä ovat joutuneet kyllin pitkälle täydentäk-

¹ Mr. Leadbeater tarkoittaa kirjottamaansa esitystä mentalitason elämästä nimeltä „The Mental Plane“.

seen yhdyssiteen fyysillisen ja korkeammilla tasoilla toimivan tajuntansa välillä, siten saavuttaen sen epäilemättä suuren onnen, että he hereillä ollessaan muistavat, mitä näissä toisissa maailmoissa ovat tehneet ja oppineet. Mutta onpa useita muitakin, jotka voimatta vielä siirtää tajuntaansa ehyenä tasolta toiselle, eivät kuitenkaan tuhlaa tyhjiään sitä aikaa, jolloin luulevat nukkuvansa, vaan käyttävät sen jaloön ja epätsekkääseen työhön lähimaistensa hyväksi.

Tätä työtä aiomme nyt lähemmin tarkastaa, vaan ennenkuin käymme aineesemme käsiksi, otamme puheeksi väitteen, joka usein on tuotu esiin siitä puhuttaessa. Otamme sitäpaitsi käsitelläksemme niitä verrattain harvoja tapauksia, joissa vaikuttavat voimat ovat joko luonnonhenkiä tai ihmisiä, jotka jo ovat jättäneet fyysillisen ruumiinsa.

Ihmiset, joilla vielä on puutteellinen käsitys teosofian aatteista, epäilevät usein, onko heidän luvallista auttaa henkilöä, jonka tapaavat surussa ja vastoinkäymisissä, peläten siten sekaantuvansa karman lain absolutisen oikeuden määräämään kohtaloon. He arvelevat tosiaankin näin: »Ihminen on nykyisessä asemassaan, siksi että hän on sen ansainnut; hän kantaa nyt aivan luonnollisia seurauksia menneisyydessä tekemästään pahasta; mikä oikeus on minulla sekaantua suureen maailmanlakiin parantaakseni hänen tilaansa astralisella enemmän kuin fyysilliselläkään tasolla?»

No niin, ne hyvät ihmiset, jotka niin sanovat, erehtyvät tietämättään hyvin suuresti, ja heidän näkökantansa on kahdessakin suhteessa hämmästyttävän julkea. Ensiksi siinä, että luulevat tarkasti tietävänsä, minkälainen toisen ihmisen karma on ollut ja kuinka pitkäksi hänen kärsimyksensä on määrätty. Toiseksi luullessaan, että he — päiväkörennot — voisivat kokonaan tallata jalkoihinsa kosmillisen lain ja jonkun tekonsa kautta estää tarpeelli-

sen karman kärsimisen. Voimme olla aivan vakuutetut siitä, että suuret karman jumalat täydellisesti kykenevät hoitamaan asioitaan meidän avuttammekin, eikä meidän tarvitse pelätä, että mikään tekomme voisi vähimmässäkään määrässä vaikeuttaa tai haitata heidän toimenpiteitään.

Jos ihmisen karma on sellainen, ettei häntä voi auttaa, ovat kaikki hyvää tarkoittavat ponnistuksemme riittämättömiä; olemme kuitenkin niitä tehdesämme ansainneet itsellemme hyvän karman. Mikä toisen ihmisen karma on ollut, ei meihin kuulu. Parhaimman kykymme mukaan on velvollisuutemme auttaa, ja auttaminen yksistään on meidän oikeutemmekin, tulos on toisissa ja korkeammassa käsissä. Mitä voisimme sanoa, millainen jonkun henkilön tila on? Mitä muuta me voimme tietää, kuin että hänen huono karmanensa ehkä on tyhjennetty juuri tällä hetkellä ja että hän juuri nyt tarvitsee auttavaa kättä päästäkseen huolistaan ja alakuloisuudestaan! Miksikä emme siis me yhtähyvin kuin muut saisi iloa ja oikeutta tehdä tätä hyvää työtä? Jos voimme häntä auttaa, osoittaa jo se seikka, että hän on avun ansainnut; vaan sitä emme voi koskaan tietää koettamatta. Joka tapauksessa huolehtii karmanlaki itsestään, eikä meidän tarvitse sitä tehdä.

Harvassa tapauksessa saa ihmissuku apua luonnonhengiltä. Useimmat näistä haltioista karttavat ihmisen olinsijoja ja välttävät häntä, koska ihmisen aura ja se alituinen kiire ja levottomuus, minkä hän kaikkialla synnyttää ympärilleen, vaikuttaa heihin vastenmielisesti. Lukuunottamatta muutamia korkeampia luokkia ovat haltiat sitäpaitsi epäjohdonmukaisia ja ajattelemattomia, muistuttaen enemmän onnellisia, tavattoman suotuisissa olosuhteissa leikkiviä lapsia, kuin totisia, vastuunalaisia henkiä. Kuitenkin sattuu toisinaan, että joku heistä rakastuu ihmiseen ja tekee hänelle monen hyvän palveluksen. Tähän luomakuntaan, sen nykyi-

sellä kehitysasteella, ei kuitenkaan sovi luottaa, mikäli koskee säännöllistä yhteistyötä näkymättömien auttajien kanssa. Kehotamme lukijaa tutustumaan viidenteen teosofiseen käsikirjaamme seikkaperäisemmän selonteon saamiseksi luonnonhaltioista¹.

Paitsi yllämainituista antavat apua äskettäin kuolleet, sellaiset, jotka vielä ovat astralitasolla ja läheisessä yhteydessä maallisten asioiden kanssa, kuten ylempänä kerrotussa tapauksessa, missä äiti pelasti lapsensa putoamasta kaivoon. On helposti käsitettävissä, miten tarkoin rajotetun tällaisen avun täytyy olla. Kuta epäitsekäämpi ja auttavaisempi ihminen on, sitä vähemmän on otaksuttavaa, että hän kuoleman jälkeen viipyisi täydessä tajunnassaan astralitason alimmilla asteilla, joista on helpointa päästä fyysilliseen maailmaan. Joka tapauksessa — paitsi siinä, että hän olisi harvinaisen huono ihminen —, olisi hänen viipymisensä hyvin lyhytaikainen siinä osastossa, josta yhteys maailman kanssa on mahdollinen. Ja vaikkakin hän vielä taivaallisesta maailmasta, voi vaikuttaa siunauksellisesti niihin, joita hän on rakastanut maailmassa tapahtuu se pikemmin yleisenä siunauksena kuin voimana, jolla olisi määrätty seurauksensa, semmoisissa yksityistapauksissa, joista tässä on ollut puhe.

Monet kuolleista taas, jotka mielellään tahtoisivat auttaa jälkeen jättämiänsä, huomaavat mahdottomaksi kaiken vaikutuksen näihin, sillä sen aikaansaamiseksi yhdeltä tasolta toisella tasolla olevaan olentoon vaaditaan joko tavattoman suurta herkkyyttä tämän olennon puolelta taikka jommoinenkin määrä tietoa ja taitoa toimivan auttajan puolelta. Vaikka silti kuoleman jälkeiset ilmentymistapaukset eivät suinkaan ole harvinaisia, on vaikea löytää yhtä ainoata tapausta, jossa poismennyt henkilö todella olisi teh-

nyt jotain hyödyllistä taikka onnistunut aikaansaamaan tarkottamansa vaikutuksen tapaamaansa ystävään tai sukulaiseen. Sellaisia tapauksia on luonnollisesti — ja paljonkin, jos kokoomme kaikki; mutta ne eivät ole lukuisia verraten niitten henkien paljouteen, mitkä ovat onnistuneet näyttäytymään.

Niinmuodoin on kuolleen apu tavallisesti vähäinen; kuten pian selitämme, on tavallisempaa, että he itse pikemmin ovat avun tarpeessa kuin kykenevät sitä toisille antamaan.

Tätä nykyä jää sentähden suurin osa astralisesta työstä niitten elävien ihmisten osaksi, joilla on kykyä itsietoiseen toimintaan astralitasolla.

C. W. Leadbeater.

Otteita Zoroasterin opista.

(Jatkoa ed. n:osta.)

Vihkiäismenot.

»Hyväksyttekö molemmat elämän-sopimuksenne rehellisellä mielellä, jotta teidän molempien ilo ja huvi kasvaisi?»

Kehotuksia.

»Ahura-Mazdan nimessä ja ystävyysdessä. Ole aina loistava. Ole lisääntyvä. Ole voittorikas. Opi puhtautta. Ole hyvän kiitoksen arvoinen. Ajattele mieli hyviä ajatuksia, puhukoot sanat hyvää, tehköt teot hyvää. Ole Mazdanuskoinen, toimi järkeä mukaan, puhu totta ja ole tottelevainen. Ole siivo ja vaatimaton ystäväsi kanssa, ole taitava ja toivo hyvää. Älä ole julma. Älä ole vihamielinen. Älä tee syntiä häpeästä. Älä ole ahne. Älä kiusaa. Älä heli pahaa kateutta, älä ole ylpeä, älä kohtele ketään ylenkatseellisesti, älä heli mitään himoa. Älä ryöstä toisten omaisuutta, älä koske toisten vaimoihin. Tee hyviä töitä hy-

¹ Tarkotetaan Mr. Leadbeaterin kirjaa „The Astral Plane“ (Astralitaso).

vällä toimeliaisuudella. Älä antaudu riitaan kostonhimoisen ihmisen kanssa. Älä ole ahneen kumppani. Älä kulje samalla tiellä julman kanssa. Älä tee sopimuksia huonomaineisen kanssa. Taistele vihollisia vastaan oikeudella. Älä antaudu riitaan huonomaineisen kanssa. Kokouksessa puhu ainoastaan puhtaita sanoja. Kuninkaitten edessä puhu maltillisesti. Älä millään tavalla ole äidillesi suruksi. Pidä ruumiisi oikeudessa puhtaana.»

Siunauksia.

»Lähetätköön Ahura-Mazda (Jumala) teille lahjojaan: Bahman, sielulla ajatteleminen; Ardibihist, hyvän puheen; Sharevar, hyvän toiminnan; Aspandarmat, viisautta; Khordat, suloa ja onnea; Amertat, hedelmällisyyttä!»

»Tulkoon teille se, mikä on hyvää parempi, älköön teille tulko se, joka on pahaa parempi...» (Spiegel and Bleeck's translation.)

Muist. Ahura-Mazda (Jumala) on Logos; häntä lähinnä ovat kuusi Ameshaspendiä eli arkkienkeliä, jotka lakkaamatta työskentelevät maailman hyväksi. Nämä ovat: Bahman, joka suojelee kaikkia hyödyllisiä kotieläimiä ja lintuja; Ardibihist, joka hallitsee tulta ja elonsuovaa kuumuutta; Shahrevar, joka on kaikenlaisten metallien ja kivennäisten herra; Aspandarmat, maan suojelija, joka pitää sitä hedelmällisenä, puhtaana ja viljeltynä; Khordat, joka pitää huolta veden ja jokien puhtaudesta; Amerdad, joka hoitaa puita ja kasvikuntaa. Ahura-Mazda itse on ihmisen suojelija.

„Älä tapa.“

Moni hurskasmielinen on kauhistuksissaan Venäjän nykyisistä tapahtumista. Kun mitä julmimmat verityöt ovat jokapäiväisiä asioita, on varsin luonnollista, että rauhaa rakastava ihminen tuntee levottomuutta ja on valmis väittämään, että maailma on »viljintynyt».

Kun meidän maassa tehtiin »valtiollisia murhia,» eivät nuo hurskasmieliset tahtoneet löytää kyllin voimakkaita sanoja kansan jumalattomuutta ruoskiessaan. Mutta »rauhallisina aikoina» tapahtuvista murhista eivät »villiintymisen» valittajat puhu mitään tai korkeintaan sanovat toivovansa, että murhat tehtäisiin niin kiuttomasti kuin mahdollista.

Onko ihme, että suuremmat joukkoihmismurhat ajoittain uudistuvat, kun koko maapallon ilmapiiri on murhattujen tuskanhuokausten täyttämä? Puhuakseni suoraa kieltä minä kysyn: Miksi pitäisi ihmisveren vuodatuksen lakata, kun ihmiset lakkaamatta vuodattavat viatonta eläinverta?

Kaikissa n. s. kristityissä maissa luetaan raamatusta tämä yksinkertainen kielto: Älä tapa. Mutta kun kirkko on saanut raamatun »selittämisen» yksinoikeuden, niin on ymmärrettävissä, miksi tämäkin kielto — »viides käsky», kuten kirkko sitä nimittää — on niin yksipuolisesti ymmärretty. »Kristityissä» maissa opetetaan sekä nuorille että vanhoille, että ainoastaan ihmisiä on kielletty tappamasta. Vielä tinkii kirkko tästäkin kiellosta, selittäen, että esivalta muka saa tappaa ihmisiäkin, rikoksellisia tietysti. Historia todistaa, miten venyvä on ollut se »rikoksellisuus», jonka tekijän esivalta on tuominnut kuolemaan. Inkvisition aikana ei tarvinnut tehdä pahempaa rikosta kuin esim. sanoa, että »Israelin jumala» oli raakalainen johtaessaan kansaansa veritöihin, kun esivalta armotta tuomitsi kuolemaan. Pidetäänhän tuollainen väite vielä meidän »valistuneenakin» aikana »jumalan pilkkaamisena».

Kirkko on kaikkien muitten »käskyjen» noudattamisessa osottanut jonkinmoista johdonmukaisuuden taktiikkaa, mutta »viidennen käskyn» on se tallannut lokaan, siunatessaan verityöt muka luonnon kaikkein korkeimman johtajan nimenomaan käskemänä.

Pariisin pyöveli Anatole Deibler saa nauttia »armon välikappaleita» yhtähyvin kuin teurastuslaitoksen rengitkin.

Jos luonto kerran valvoo kaikkien olentojen oikeutta, niin ottaa se teurastuseläinten tuskanhuokauksetkin huomionsa. Jota turvattomampi joku olento on toisen käsissä, sitä enemmän persoonaton luonto ottaa sen asian omakseen. Ihmisraukat luulevat kaikessa sokeudessaan olevansa murhaan syyttömiä, kunhan eivät vaan omasta alotteestaan tapa »syytöntä» ihmistä. »Armeliaat» ihmiset luulevat tekevänsä eläimille täyttä oikeutta, kun kieltävät niitten kiduttamisen ja neuvovat tappamaan niitä kivottomasti. Eläinsuojelusyhdistykset eivät sanallakaan vastusta nuoren elonhaluisen eläimen tappamista, kunhan se vaan tapahtuu uusimpien teurastustapojen mukaan, mutta panevat kyllä syytteeseen henkilön, joka nautoja teurastuslaitokselle ajaessaan käyttää tuimasti ruoskaa.

Mistä sellainen nurinkurisuus johtuu? Taitamattomuudesta. Ihmiselle on opetettu, että tappamiskielto koskee vaan ihmisiä. Kirkkoväki, jolle pappi juuri on saarnata paukuttanut tappamisesta, hyökkää »miehissä» käärmeen kinnppuun, kun tämä kaikessa rauhassa makaa tien vieressä. »Kun nyt olisi pyssy mukana», sanovat samat kirkkolaiset nähdessään oravan iloisenä tirsкуttavan puussa. Kuitenkin on kaikilla eläimille osotetuilla armeliaisuustöillä hyvin pieni merkitys niin kauan kun niitä tapetaan. Persoonaton luonto rankaisee niitten tappamisen paljoa ankarammin kuin rääkkäämisen, siis aivan päinvastoin kuin yleensä luullaan. Syy on selvä. Äkillinen, kivuton tappaminen saattaa tapetun olennon liian äkisti astraalitasolle. Kun eläimetkin elävät aikansa astraalitasolla, on noitten äkillinen »toiseen maailmaan passittaminen» yhtä turmiollista kuin ihmistenkin.

Kun »salaisen» luonnontieteen valossa katselee tappamista, on se kerrassaan hirvittävä rikos. Elävä olento

on persoonattoman luonnon mestariteos. On suurta pyhyyden loukkamista, kun rajotettu olento tappaa luonnon käsialan. Tosin on luonto ikuisesti kärsivällinen, mutta, sen kärsivällisyys ei ole samaa kuin rankaisemattomuus. Luonnon ikuinen kärsivällisyys ja se horjumaton laki, että syyt tuottavat seurauksia — siis luonnon »rankaisuhalu» — eivät kumminkaan joudu ristiriitaan. Rangaistusta kärsivä olento ei näet tiedä, minkä pahan hän on tehnyt, toisin sanoen hän luulee kärsivänsä syyttömästi. Luonnon rangaistuksen kärsijäin marttyyritunne onkin ainoa keino, jonka avulla luonto esim. tavallisissa ihmisissä pitää vireillä oikeudentuntoa.

»Minä sylkäsen kahteentuhanteen ihmishenkeen», sanoi Napoleon I ruhtinas Metternichille, kun tämä huomautti sotien uhreista. Nykyajan hyväsydämiset ja oikeudentuntoiset ihmiset, jotka eivät pidä ihmishenkiä yhtä halpa-arvoisina, eivät ensinkään »tee itselleen omaatuntoa» niistä lukemattomista eläimistä, jotka sivistynyt maailma joka päivä tappaa. »Hurskas» mökkiläinen myy ainoan lehensä teurastajalle tuntematta itseään murhaan syylliseksi enempää kuin amerikkalainen karjapohatta lähettäessään karjansa Armour ja kumppanin lihamyllyyn.

Alin astraalitaso kuohuu murhattujen kostonhalusta. Kun murhatut ovat ihmisiä, voivat he uhkua personallista vihaa murhaajilleen. Murhattujen ollessa eläimiä, etenkin alhaisempia, ryhtyvät luonnonhengen niitten asiaa ajamaan. Jos Venäjän byrokraatia tekee suuren virheen luullessaan voivansa yhä uusilla murhilla »rauhottaa» valtakunnan, niin tekevät rauhanaatteen ajajat vielä suuremman virheen uneksiessaan maailmanrauhan mahdollisuudesta, eläinten hengen riippuessa ihmisten mielivallasta.

Luonto kostaa tappamisen henkisellä sokeudella. Tiikerin hirmuisuus johtuu siitä, että se on syntynyt tappa-

maan. Se ihmisen tyhmyys, ettei hän tajua luonnosta muuta kuin mikä välittömästi kohtaa hänen kömpelöitä aistimiaan, johtuu siitä, että hän on tehnyt lukemattomia murhia sekä ennen eläessään että mahdollisesti nykyisessä elämässään.

Tappakoon luonto itse alhaisempien eläjiensä kautta. Ihmistajuntaan kohonneella olennolla ei enää ole tappamisoikeutta. Hän kuuluu rakentajiin eikä hävittäjiin.

»Mihin ne eläimet joutuisivat, jos ei niitä tapettaisi?» kysyy moni. Kyläpä luonto pitäisi huolen niitten hävittämisestä yhtä hyvin kuin sikiämisestäänkin.

Tappamattomuusihanne ei menetä mitään arvostaan sentähden, että nykyajankin ihmisten »tarpeet» vaativat tappamista. Se ihanne elää ja työskentelee, kunnes se kaukaisessa tulevaisuudessa muuttuu käytännöksi. Silloin ei enää tarvitse ihmisille terotaa kieltoa: »Älä tapa».

Aate.

Totuuden tie.

*Totuuden tie on yksi ja kaita —
Maa kolea, kuuma tuhka,
Vuorten särmäin vaara, uhka,
Sivuilla orjantappura-aita.*

*Totuuden tie on yksi ja kaita —
Mutta sitä tietä kohti
Monet uskon polut johti
Merien sivu, harhaillen maita.*

*Totuuden tie on yksi ja kaita —
Se ken sinne rientää innoin,
Saapuu hurmekäsin, -rinnoin,
Käytävä läpi piikkinen aita.*

*Totuuden tie on yksi ja kaita —
Ken vain sinne käydyä tohti,
Hälle valo kirkas hohti,
Näyttäen onnen, autuuden maita.*

Aini Tintti.

Nuorison elämänilo.

Omantunnon toimitukselle.

Lukiessani Omantunnon viime numerossa olevan kysymyksen tanssin y. m. maailmallisten huvien luvallisuudesta teosofisessa elämässä tulin ajatelleeksi nuorisomme suhdetta siveellisiin huvituksiin ja nautintoihin yleensä, ja mieleeni muistui, kuinka monet nuoret uskonnollisesta jumalanpelosta välttävät kaikkia viattomiakin kisoja ja huvituksia. Olenpa joskus nuorista teosofeistakin kuullut, että he vetäytyvät pois seuraelämästä yksinäisyydessään paremmin miettiäkseen ja tutkiakseen. Ja mieleni tekisi kysyä: eikö tämä ole sairallinen ilmiö? Eikö kisa ja leikki ja seurustelu kuulu olennaisesti siihen elämäniloon, jonka pitäisi olla ominaista jokaiselle nuorelle ihmiselle? Eikö meidän pitäisi huudattaa noille synkkämielisille samat sanat kuin suuri vapaa-ajatteli ja Bruno lausui munkki- ja nunnaluostareihin sulkeutuneille asukkaille: »lähtekää ulos elämän hymyileville kedoille, ette te voi tehdä jumalaa onnelliseksi olemalla itse onnettomia!»?

Suomi tarvitsee ruumiillisesti ja henkisesti terveen ja reippaan kansan. Mutta jos nuorisomme unohtaa fyysillisen tason siveelliset elämän nautinnot — seurustelut, näytelmät, tanssit j. n. e. —, silloin veltostuu meidän kansamme ennen pitkää sekä henkisesti että ruumiillisesti. Tietysti huvilla, samoin kuin työllä ja ajattelulla, tulee olla rajansa, mutta toinen ei saa unohtua toisen kustannuksella.

Kunnioittaen:

M. K—ra.

Arvoisa herra M. K.

Jos nuori ihminen vierottuu maailmasta, on se mielestäni sairalloinen ilmiö siinä tapauksessa, että sokea usko on pakottavana vaikuttimena. Bruno lausui mainiot sanansa semmoisille ihmisille, jotka luulivat tulevansa jumalalle otollisiksi hylkäämällä elämän ilot ja nautinnot. Hänen sanansa sopivat tänä päivänä huudettaviksi kaikille niille, jotka luulevat tekevänsä syntiä, niin pian kuin unohtavat virsien veisuun tai rukousten lukemisen. Ja semmoiset nuoret, joita on kasvatettu kamoksumaan kaikkea maailmallista saastutusta, ovat epäilemättä vapaampien tuulahdusten tarpeessa, jotta heidän sielunsa vapautuisi heikkomielisestä ja sairalloisesta epäitsenäisyydestään.

Mutta semmoiset nuoret, jotka vapaasta halustaan pysyttelevät poissa seuraelämästä, ovat kukaties paljon elinvoimaisempia ja syvällisempiä sielussa kuin ne, jotka alituisen tarvitsevat huvituksia ja nautintoja pyssykseen virkeinä ja reippaina! Mitä moitteen aihetta on näiden nuorten yksinäisyyden kaipuussa? Päinvastoin osottaisi sydämetöntä ymmärtämättömyyttä, jos heitä koettaisi pakottaa tai kehoittaa semmoiseen, johon heillä ei ole taipumusta.

Ajatelkaamme esim. nuorta teosofia, joka vastikään on alkanut tutkia teosofiaa ja joka ei sitä tee huvikseen, vaan sentähden, että hän totisesti tahtoo tietää, mitä elämä on. Hän on noita vakavia, ajattelevia ja samalla uskonnollisia luonteita, jotka eivät tyydy harhakuviin, vaan jotka pakostakin tahtovat päästä totuuden tietoon. Hän etsii ja etsii, ja ennenkuin hän on löytänyt jumalan omassa povessaan, ei hän mistään välitä. Mitä hänelle maailman kisoista ja huveista? Hän kantaa pyhää tulta rinnassaan, ja ennenkuin hän sille tulelle on rakentanut alttarin ja temppelin, ei hän rahaa löydä.

Olen vakuutettu siitä, että jos Suomi-

äidillämme olisi paljon tällaisia luonteita, silloin saisivat kaiken maailman huvitukset ja leikit vaikkapa kerrassaan unohtuakin, ilman että isänmaamme kärsisi siitä mitään vahinkoa.

Kunnioituksella:

P. E.

Naisen kannalta.

Omantunnon viime numerossa olevassa kirjoituksessa »Puhtauden ihanne« kysyy hra Y. K. syytä eli parannusta rauhattomaan ja onnettomaan elämäänsä. Hän kertoo toivottomasta taistelustaan ja muun muassa kirjoittaa: »Vaimonikaan ei enää tahdo alis-tua himojeni tyydyttäjäksi».

Niin — tähän tahtoisin tehdä kysymyksen vaimon kohtalosta. Eikö hänelle löydy mitään keinoa silloin, kun tuntee koko sielussaan kauhistuksen väreitten kuohuvan tuota yhdyselämää ajatellessaan? Kun hän ei tunne vähäkään nautintoa, vaan päinvastoin kärsii siitä — eikö hänellä ole muuta keinoa kuin erota miehestään, karkaamalla pois, sillä laillista eroa hän ei saa »tuon syyn» perusteella, jos miehensä siihen ei suostu.

Olen ajatellut myös toistakin keinoa, nim. että mies myöntyisi hakemaan ulkoapäin itsellensä tyydytystä, mutta silloin on onni myöskin heiltä ainiaaksi kadonnut. Sitäpaitsi tämä toinen keino, nykyisessä yhteiskuntajärjestelmässä, on vain itseä helpottava ja pahennusta aikaansaava pyyde.

Minusta näyttää tällaisen puhtauden ihannetta kohden pyrkivän vaimon kohtalo vieläkin vaikeammalta kuin siihen pyrkivän miehen. Pyytäisin saada ajatuksilleni selvitystä.

Kunnioittaen:

Anni R.

Arvoisa rouva.

Puhtauden ihannetta kohden pyrkieksään ihmistä kohtaa tiellä kahdenlaiset esteet. Toiset ovat sisällisiä, toi-

set ulkonaisia. Sisällisinä esteinä ovat ihmisen omat himot, halut ja ajatukset, ulkonaisina esteinä olosuhteet ja toiset ihmiset, jotka eivät kulje puh-tauden tietä. Molemmat nämä esteet ovat salapukuisia auttajia. Ihmisen hi-mot ja ajatukset tekevät hänestä mah-tavan hallitsijan, kun hän on ne voit-tanut. »Suurin voittaja ei ole se, joka taistelussa voittaa ulkonaisia vihollisia, vaan suurin voittaja on se, joka oman itsensä voittaa.» Ihmisen lähimäiset taas, jotka häntä vastustavat ja ehkäi-sevät, opettavat häntä rakastamaan, ymmärtämään muita, unohtamaan itsensä ja uhrautumaan. Ja ulkonaiset olosuhteet, jotka vaikeuttavat hänen pyrkimyksiään, kasvattavat hänessä kärsivällisyyttä, tarmoa, lujuu-tta ja uskollisuutta ihanteelle. Usein kaikki nämä esteet kohtaavat häntä yhtäaikaan, välistä ilmestyvät ulkonaiset silloin, kun sisälliset ovat johonkin määrin voitettut.

Naisen asema on epäilemättä pitkinä aikoina ollut sorretun asema. Vaimo on ollut miehensä käskynalaisena hol-hottina, omaisuutena. Tätä häpeää on viime aikoina alettu ymmärtää, ja kauan ei enää saata kestää, ennenkuin naiset ovat taistelleet itsellensä heille tulevan vapauden. Ovathan olot jo paljon valoisammat kuin 50 vuotta sitten! Ja mitä erityisesti Suomeen tu-lee, onhan naisilla nyt äänioikeus: val-vokoot asioitaan käsi kädessä kaikkien jalosti ajattelevien miesten kanssa. Pal-jon on tehty työtä naisten herättämi-seksi. Meillä Suomessa he ovat tilai-suudessa näyttämään tämän herätys-työn tuloksia. Ja tuskin löytynee miestä, joka ei kunnioittaisi ihmis-riivonsa tuntevaa naista.

Aviollisen ja sukupuolielämän alalla kaivataan muutoksia. Kasvatuksessa on opetettava lapsille, mitä sukupuoli-elämä on ja että molemminpuolinen rakkaus on ainoa, joka pyhittää avio-liiton. Yhteiskunnalliset olot on muu-tettava semmoisiksi, että avioliittoa ei koskaan tarvitse solmia muista syistä

kuin rakkaudesta. Häpeällisenä ja vält-tämättä purettavana on pidettävä sem-moista yhdyselämää, jossa ei sovinto, ilo ja lempi vallitse.

Parannuksia on tietysti helpompi eh-dottaa kuin saada aikaan. Mutta jos päämaali on johonkin määrin selvä, on tie edessä. Ja luonnollista kehitys-tietä on aina turvallisinta kulkea. On kyllä luonteita, jotka tulevat sitä kärsimättömämmiksi, kuta selvemmin ihanne näkyy. Ja on kärsimyksiä, on marttyriuden lajeja, joita on miltei mah-doton kestää. Elämässä on sentähden aina traagillisiakin kohtauksia, joissa äkkiä katkaistaan luonnollisen kehityk-sen lanka ja aletaan kulku uuteen suuntaan. Mutta parannuksia, jotka ovat kaikille pysyväisesti avuksi, saa-vutetaan ainoastaan kehityksen kautta.

Kunnioittaen:

P. E.

Matkoiltani.

VII.

Syyskuulla olen pitänyt kahdeksan teosofista esitelmää, nimittäin yhden Hangossa, kaksi Vehkjärven kylässä Vehkalahden pitäjässä Haminan lähellä, neljä Nuutajärven lasitehtaalla Urja-lassa ja yhden Teosofisen Kirjakaupan ja Kustannusliikkeen huoneustolla Hel-singissä.

Hangossa luennoitsin 1 p. työväen-yhdistyksen huoneustolla. Kun edel-lisen päivän iltana (elok. 31 p.) luen-noitsin Tiilitehtaanmäellä taivasalla, sain tietää, että kaupungin työväen-yhdistyksen johtokunta oli koolla yh-distyksen talolla. Päätin mennä koet-tamaan onneani, saisinko luvan käyt-tää yhdistyksen salia. Johtokunta myönsi sen sillä nimenomaisella eh-dolla, että pääsy olisi vapaa. Ilolla suostuin tähän ehtoon, koska siihen asti olin vaan neljässä paikassa saanut jonkinmoisen pääsymaksun. Väkeä oli

yhdistyksen suuri sali täpösen täynnä, noin 300 henkeä. Kirjallisuutta ostettiin vähän, arvattavasti siitäkin syystä, että sitä talvella ostettiin runsaasti, kun luennoitsin Hangon kaupungintalolla.

Vehkjärvellä luennoitsin 9 p. Tänne oli minut kutsuttu — työväenyhdistyksen toimesta. Puhuin yhdistyksen iltamassa, jota vietettiin hra Jaakkolan tilavilla navetanylisillä, mitkä tilaisuutta varten oli koristettu koivuilla ja varustettu penkeillä, vieläpä näyttelylavallakin. Kirjallisuutta ostettiin lähes 40 markan arvosta. Kuulijoita oli noin 150. Vehkjärven työväenyhdistyksen johtavat henkilöt ovat merkillistä väkeä siinä suhteessa, etteivät ole materialisteja sanan vanhan aikaisessa merkityksessä. Yhdistyksen puheenjohtaja hra Eemil Uski sanoi minulle, ettei Vehkjärvellä haluta kuulla materialistista esitelmää enempää kuin kirkolliskristillistäkään.

Nuutajärven lasitehtaalle oli koneenkäyttäjä A. R. Akrenius minut kutsunut. Pidin siellä ensimmäisen luennon lauantai-iltana 15 p. tehtaan pikkukoulun huoneustolla. Seuraavana päivänä, joka oli sunnuntai, pidin kaksi esitelmää ulkona, kun ilma oli kaunis. Sunnuntai-iltana puhuin taas koulusalissa. Väkeä oli joka esitelmää kuulemassa noin 200 henkeä. Kirjoja ei montakaan ostettu.

Nuutajärvellä ihmetytti minua se seikka, että kuulijain joukossa joka esitelmätilaisuudessa oli vanhoja naisia, jotka näyttivät suurella tarkkuudella kuuntelevan. Olivatko täällä noin vanhat ihmiset todellakin siksi kehittyneitä, että saattoivat tarkasti seurata joka esitelmääni, vaikka paikakunnalla ei milloinkaan ennen ole teosofista esitelmää pidetty? Koneenkäyttäjä Akreniusko täällä on hiljaisella puheella vaikuttanut koko tehtaan väestöön? Epäilemättä, sillä hän on jo vanha teosofi.

Helsingissä pidin vuorolleni langenneen esitelmän sunnuntaina 30 p., en-

simäisen teosofien omalla huoneustolla. Vaikka ei tämä esitelmä kuulukaan varsinaisiin »lähetystehtäviini», mainitsen sen kumminkin muitten mukana.

Aate.

Tien varrelta.

Amsterdamin kokous. Teosofisen Seuran europalaisten sektionien Liiton ensimmäinen vuosikokous pidettiin Amsterdamissa Hollannissa vuonna 1904. (Kuten tunnettu oli toinen kokous Lontoossa v. 1905 ja kolmas tänä vuonna Parisissa). Tämän kokouksen pöytäkirja on nyt valmistunut painosta ja on meillemkin lähetetty kappale ilmoitettavaksi: *Transactions of the First Annual Congress of the Federation of European Sections of the Theosophical Society, held in Amsterdam June 19:th, 20:th, and 21:st 1904.* Edited by Johan van Manen, Secretary of the Federation. Amsterdam 1906, published for the Council of the Federation. Se on 422 sivua käsittävä, viheriäkansinen nidos isoa 8:voa ja sisältää paitsi varsinaisia pöytäkirjoja 38 pitempää ja lyhyempää kirjoitusta, jotka kokouksessa luettiin ääneen (kolmesta luennosta kuitenkin vain nimet, koska samat artikkelit on muualla painettuna). Kokoukseen otti osaa 600 T. S:n jäsentä (nimet luetellaan). Puheenjohtajana toimi Annie Besant. Samoin kuin Lontoossa ja Parisissa kuului Amsterdammisakin konsertit ja taidenäyttely kokouksen ohjelmaan. Luennot pidettiin englannin, ranskan, italian, saksan, hollannin ja espanjan kielellä ja ovat alkuperäisillä kielillään painetut. Tämä on tietysti melkoisesti vaikeuttanut toimittajan, herra J. van Manenin työtä, viivyttänyt kirjan ilmestymistä ja lisännyt painovirheiden lukumäärän. Niiden lukijain varalle, jotka mahdollisesti tahtovat hankkia kirjan, luettelemme tässä muutamain erityisesti mieltäkiinnittäväin artikkelien nimet, samalla huomauttaen, että kaikki ovat itsenäisiä tutkimuksia tai mietelmiä:

Emma Weise: Veljeysate osaksi toteutettuna alkuperäisten rotujen laeissa (englannin kielellä). *S. Edyar Alderman:* Käytöllistä veljeyttä (engl.). *J. M. I.:* Muutamia pyhän Teresan neuvoja (engl.). *Isabel Cooper-Oakley:* »Viisaus»-opin jälkiä Italian renessanssissa (engl.). *D:r Rudolf Steiner:* Matematiikka ja salatiede (saks.). *Decio Calvari:* Muuan italialaisen salatieteellinen ajattelija 17 vuosisadalla (ital.). *Gaston Polak:* Sopusointu ja poljento (ransk.). *I. Hooper:* Uskonmuotojen uudelleen rakentaminen (engl.). *L. Revel:* Teosofiset ja itämaalaiset perusaatteet ranskalaisessa, sveitsiläisessä y. m. filosofiassa (ransk.). *L. Desaint:* Tietoisuus ja aine (ransk.). *Arturo Reghini:* Näkemisen koneisto ja neljäs ulottuvaisuus (ital.). *Samuel van West:* Rikollisuus ja karma (engl.). *Jean Delville:* Taiteen tehtävä (engl.). *Fidus:* Teosofia ja taide (saks.). *Annie Besant:* Okkultismi ja okkultinen harjoittelu (engl.).

Teos maksaa Smk. 15: — ja voidaan tilata Teosofisen Kirjakaupan ja Kustannusliikkeen kautta.

Sosialismi selvästi esitettynä.

Meille on lähetetty ilmotettavaksi kirjan: »Alas sosialidemokratit!» Kirjottanut Wilhelm Bracke. Suomentanut H. A. A.—o. Kustantaja Martin & Mäkelä, Helsinki 1906. Kirja maksaa 35 p:ää, käsittää 28 sivua ja sopii kaikkien luettavaksi, jotka tahtovat tietää, mitä sosialismi pääpönsissään opettaa. Se on kirjoitettu hengessä, jonka ei pitäisi loukata vanhoillisintakaan kapitalismin ihailijaa.

Uusia kirjoja. Painosta on ilmestynyt Teos. K:n ja K:n kustannuksella kolmas painos C. S:n »Omantunnon uskonto», suomentanut Martti Humu. Hinta 75 p:ää. Teosofiska Bokförlaget'in kustannuksella on ilmestynyt toinen korjattu painos Pekka Ervastian »Kortfattad Teosofisk Uppslagsbok». Hinta Smk. 1: 50.

Palomaan matkat. Ne maaseutulaiset, jotka haluavat Palomaan luennoi-

maan paikkakunnalleen, voivat siitä ilmoittaa hänelle kirjeellisesti osotteella: Teosofinen Kirjakauppa ja Kustannusliike, Mikonkatu 11, Helsinki.

Kysymyksiä ja vastauksia.

Halullisia lukijoita pyydetään lähettämään toimitukselle kysymyksiä lehden ohjelmaan kuuluvilta aloilta ja samaten kirjallisesti vastaamaan lehdessä painettuihin kysymyksiin.

XXXVIII. Kysymys. J. N. Olin äskettäin käymässä Karjalassa ja olin Jaakkimassa tilaisuudessa näkemään ja kuulemaan Karjalan kuuluisinta unissaan saarnaajaa ¹⁾. Tahtoisin tietää, kuinka tällainen ilmiö on selitettävissä ja mistä hengestä se johtuu.

Vastaus. Z. Viime vuonna teki eräs kirjeenvaihtaja M. K. samanlaisen kysymyksen (kts. Omatunto n:o 4, kys. VIII). Siihen vastattiin sekä samassa numerossa että seuraavassa (kts. Omatunto n:o 5, Kirjeitä toimitukselle, II). Kehotamme arvoisaa kysyjää lukemaan mainittuja kohtia. Nähtävästi J. N:n näkemä tapaus on sama kuin Karoliina Riikosen. Tässä on kysymyksessä todellinen saarnatauti, tavaksi käynyt automatinen eli koneellinen puhuminen — transipuhe —, jossa mediumi itse hypnotiseraa itsensä ja antaa alitajunnalleen vapaat ohjaket, eikä mikään spiritistinen ilmiö. Vielä kehotamme tiedonhaluisia tutkimaan kirjoja »Mitä on kuolema?» ja »Salatut tieteet», joissa näitä asioita käsitellään seikkaperäisesti.

¹⁾ Kirjeenvaihtajamme tekee seikkaperäisessä kertomuksessa selkoa käynnistään saarnaajan luona, kuvaillen, miten tämä vähitellen käsien huitomisen, katkonaisten huudahdusten, pitkälisten kouristusten y. m. jälkeen rupesi saarnaamaan kuin pappi konsanaan. Liian pitkäksi kävisi kuitenkin painattaa tähän koko hänen kertomuksensa.

XXXIX. Kysymys M. K. Miten Bobrikoffin y. m. niin sanottujen »sortovallan kätyrien» murha ymmärretään puhtaasti henkiseltä, teosofiselta kannalta? Onko paikallaan lausunto: »sortovallan kätyrien pää on murrettava niinkuin käärmeen pää, silloin kun rauhan ja ihmisrakkauden avulla heihin ei voi vaikuttaa»?

Vastaus. Z. Murha on aina murha, vaikka vaikuttimet ovatkin hyviä. Jos tekoa voitaisiinkin pitää siveellisenä, tuottaa se ehdottomasti seurauksia semmoisia, jotka ainakin seuraavat väkivaltaisia tekoja. Sitäpaitsi ihminen, jolta riistetään fyysillinen ruumis, ei silti ole tuomittu toimettomuuteen. Päävastoin hän kostonhimossaan voi saada paljon aikaan astralitasolta. Ihmiskunnan lopullinen onni saavutetaan vasta silloin, kun kaikki ymmärtävät, että tarkoitus ei pyhitä keinoja ja toimivat sen periaatteen mukaan.

Toimituksen työpöydältä.

The Theosophist, syyskuu. H. S. Olcott, Vanhoja päiväkirjanlehtiä (jatk.). V. G. Pradhān, Karman filosofia. J. Sorobji, Pyhä sota. W. A. English, Siveellisyyden korkeammat olemuksen puolet. Rama Prasād, Itsekavatus. N. S., Mitä on todellinen tieto? Y. m., y. m.

The Theosophical Review, lokakuu. P. T. S. Aiyengar, Harhanäkyjä. Mary Cuthbertson, Pyhä Teresa, mystikko. G. R. S. Mead, Aikain perilliset. Eräs venäläinen, Rosenkreutziläisyys Venäjällä. A. R. Orage, Kymmenen vuoden kuluttua. E. E. Long, Korkeampi itse. Y. m., y. m.

Revue Théosophique Française, syyskuu. Annie Besant, Idän ja lännen ihanteet. A. Besant, Avataarat (jatk.). H. S. Olcott, Asketismi. Y. m.

Toimitukselle ovat niinikään saapuneet: *The Occult Review* (lokak.), *Broad Views* (lokak.), *Theosophy in Australasia* (elok.),

The Lotus Journal (lokak.), *Efteråt* (syysk.), *The Word* (syysk.), *Pyrkijä*, *Väinämöinen* y. m.

Lahjatili.

Syyskuun 7 p:stä lokakuun 7 p:ään on saatu seuraavat lahjat:

H. L. (Amerikka) 5: 10. J. L. (Amerikka) 5: 10. F. A. J. 25: —. P. E. 23: 50. (Kaksi viimeainittua lahjaa teos. luentosaliin hankittua puhujalavaa varten).

Rahat lähetetään tai tuodaan Teosofiseen Kirjakauppaan ja Kustannustiikkeen, Mikonkatu 11, Helsinki.

Esitelmärahasito.

Syyskuun 7 p:stä lokakuun 7 p:ään on saatu seuraavat lahjat:

K. V. K. 5: —. K. V. L. (Amerikka) 1: 27. E—n (Amerikka) 1: 02.

Palomaan kuuden kuuden kuukauden listaan on nyt merkitty yhteensä Smk. 98: 55. Koska alkuperäisesti määrätty summa ei vielä ole täysi, jätämme ensi numeroon avustajien nimikirjainten julkaisemisen, samalla huomauttaen, että asianharrastajilla yhä on tilaisuus ojentaa auttavaa kättänsä.

Rahat lähetetään tai tuodaan Teosofiseen Kirjakauppaan ja Kustannusliikkeen, Mikonkatu 11, Helsinki.

Ilmotus.

Teosofisen Seuran Suomalainen Sektsioni.

Marraskuun 4 p:nä pidetään Helsingissä yleinen teosofikokous, jossa päätetään Teosofisen Seuran perustamisesta Suomeen, ja tarkastetaan Suomalaista Sektsionia varten laaditut säännöt y. m.

„ELÄMÄ”

on lehti

joka on ottanut todistaakseen, että ihmisten kannattaa jälleen *elää* ja olla onnellisia, jos teosofinen totuuden-tieto saatetaan luomaan kansallemme uusi sosialistinen yhteiskuntajärjestys. „Elämä” maksaa 2:50 vuosikerta.

Konttori: Hesperia. Puhelin 5453.

Martin & Mäkelä

Kirjakauppa Söörnäisissä.

.. Täydellinen kirja- ja paperikauppa. ..
Parhaiten lajiteltu varasto Työväen- ja
Teosofista kirjallisuutta.

— Puhelin 54 34. —

Kaikkissa kirjakaupoissa:

Salatut tieteet ja sieluopin fysiologia.

Kirjoittanut *Edmond Dupouy*. Hinta 3:—.

Tässä huomattavassa teoksessa, joka on etevän ranskalaisen tiedemiehen kirjoittama, tehdään selkoa uusimmista tuloksista spiritismin alalla sekä kerrotaan monista omituisista kokeista. — Saadaan kustantajalta rahtivapaasti, jos raha seuraa tilausta.

Kustantaja **YRJÖ WEILIN**, Helsinki.

Kaivertaja
J. E. Walldén
HELSINKI

Mikonk. 1.

Tel. 20 89.

Kaikenlaatuista
KAIVERRUSTOITA

KIRJAKAUPPA * BOKHANDEL
AKTIEBOLAGET
MINERVA
OSAKEYHTIÖ
HELSINKI — TELEF. 23 03 — HELSINGFORS.

Teosofinen Kirjasto Helsingissä

Mikonkatu 11

avoinna tiist. ja lauv. k:lo 1/2 7—8 j.pp., paitsi kesä-, heinä- ja elokuussa, jolloin se on auki ainoastaan torstai-illoin k:lo 7—1/2 9.

Vilho Leikas & Co

Suomalainen Kirja-
ja Paperikauppa —

39 5th Str. Calumet, Mich., U.S. of A.

Ottaa vastaan „Omantunnon, Teosofisen Aikakausleiden” tilauksia.

Myy kaikenlaista Teosofista y. m. kirjallisuutta.

Postin kautta tilatut kirjat toimitetaan erittäin huolellisesti.

Teosofinen Kirjakauppa ja Kustannusliike,

Mikonkatu 11, Helsinki, Telef. 47 11.

Myy suomen- ja ruotsinkielistä teosofista kirjallisuutta. Hankkii nopeasti englanninkielistä teosofista kirjallisuutta. Rehellisiä ja luotettavia asiamiehiä otetaan kaikkialle. Suomenkielisistä kirjoista myönnetään 20 %, ruotsinkielisistä 10 %, Omantunnon tilauksista 10 % alennus.

Paperia, Kirjekuoria ja Kirjoitustarpeita

halviminalla

Dahlbergin Paperikaupassa.

Aleksanterink. 15. Pohj. Esplan.k. 23.

O. J. Liljan

hyväksi tunnettu

Kirjansitomo

Helsingissä

Vastaanottaa kaikkia ammat-
tiin kuuluvia töitä ja suo-
ritetaan nämät varsin huo-
lellisesti ja nopeasti sekä
kohtuullisiin hintoihin.

Osote: **Fredrikinkatu 42**
Puhelin 18 90.

KIRJAPAINOYHTIÖ VALO

Helsinki :: Hakasalmenkatu 2 (porttikäytävä)

Telefooni 39 40

Suorittaa huolellisesti kaik-
kia kirjapainoalaan kuulu-
via töitä :: Nopea suoritus
:: Hinnat kohtuulliset :: ::

OMATUNTO

TEOSOFINEN AIKAKAUSLEHTI

TOINEN VUOSIKERTA

H:ki, Kirjapainoyhtiö Valo

MARRASKUU, 1906

	Siv.
I. Teosofisen Seuran Suomalainen Sektsioni .	251
II. Teosofian tosi ystäville Suomessa	255
III. Uusi testamentti ja teosofia, V—VII, <i>Pekka</i> <i>Ervast</i>	255
IV. Näkymättömiä auttajia, V ja VI, <i>C. W. Lead-</i> <i>beater</i>	260
V. Kuinka teosofiaa on tutkiminen, <i>Herman Hellner</i>	262
VI. Miksi ryhdyin avustamaan? <i>R. S. N.</i>	263
VII. Neuvoni herra Y. Kille, <i>L. N.</i>	264
VIII. Matkoiltani, VIII, <i>Aate</i>	265
IX. Tien varrelta	265
X. Toimituksen työpöydältä	267
XI. Lahjatili	267
XII. Esitelmärahasto	267

Omantunnon, Teosofisen Aikakauslehden, ohjelma on sama kuin Teosofisen Seuran.

Teosofisen Seuran tehtävät ovat:

1. Muodostaa yleisen veljeyden ydin, katsomatta uskontunnustukseen, rotuun, kansallisuuteen, sukupuoleen, yhteiskunta-asemaan tai väriin.
2. Edistää vertailevia uskonnollisia, filosofisia ja tieteellisiä tutkimuksia.
3. Tutkia tuntemattomia luonnonlakeja ja ihmisen salaisia voimia.

OMATUNTO TILATAAN

postin kautta, kirjakaupoista, asiamiehiltä ja suoraan Omantunnon konttorista, Mikonkatu 11, Helsinki. Puhelin 47 11.

TILAUSHINTA

Suomessa on postimaksuineen koko vuodelta Smk 5: —. Yksityisnumerot 60 p:ää. Venäjällä postimaksuineen 2 ruplaa. Amerikassa samaten 1½ dollaria. Ruotsissa samaten 4. kr. Asiamiehille myönnetään 10 % alennus.

ILMOTUSHINTA

on ilmotusruudulta 5 mkaa kerralta. Sama ilmotus useampia kertoja 10 % alennuksella.

OMANTUNNON KONTTORI, MIKONKATU 11,

on auki joka arkipäivä klo 10—7. Taloudenhoitaja tavataan varmimmin klo 5—7 j. p.p.

OMANTUNNON TOIMITTAJIA

tavataan konttorissa keskiviikkoisin klo 7—7,30 j. p.p.

OMATUNTO

TEOSOFINEN AIKAKAUSLEHTI

VOL. II

HELSINGISSÄ, MARRASKUUN 15 P:Ä 1906

N:o 20

TEOSOFISEN SEURAN SUOMALAINEN SEKTSIONI.

Marraskuun 4 p:nä klo 6 j. p.p. koontui teosofisen liikkeen huoneustoon Helsingissä noin 80 asianharrastajaa keskustelemaan Teosofisen Seuran laillisesta ulottamisesta Suomeen. Kysymyksen alusti kirjailija Pekka Ervast, joka pitkässä esityksessään puhui seuraavaan tapaan:

»Veljet ja sisaret! Täällä Suomessa on jo muutaman vuoden kuluessa tehty työtä teosofisten aatteitten puolesta, ja monessa on herännyt halu liittyä Teosofiseen Seuraan. Suomessa on kyllä T. S:n jäseniä, mutta ne ovat kuuluneet Seuran skandinavilaiseen, ruotsalaiseen sektsioniin eli osastoon, ja sen johdosta on ilmaantunut ajatus, että voitaisiin mahdollisesti Suomeenkin perustaa T. S:n osasto, johon suomenkielisetkin suomalaiset voisivat liittyä jäseniksi. Sitävärtten ovat muutamat helsinkiläiset T. S:n jäsenet kutsuneet tämän kokouksen kokoon keskustelemaan siitä, olisiko mahdollista perustaa Suomeen T. S:n suomalaista haaraosastoa.

Tahtoisin tämän johdosta esittää parinäkökohtaa. Puhun ensiksi siitä, mitä itse Seura on, ja sitten, miten on kehkeytynyt ajatus suomalaisen osaston perustamisesta.

En voi nyt laajemmalta selittää T. S:n tehtäviä y. m., vaan puhun suoraan sydämestä sellaisien sydämiin, joiden jo luulen harrastavan tätä aatetta. T. S. ei ole mikään ulkonainen, jokapäiväinen seura, ei taloudellisesti käytännöllinen yhdistys, jolla kyllä on aatteellinen, mutta samalla aineellinen tarkoitusperä ja jossa tärkein asia on jäsen-

maksut ja käytännölliset toimenpiteet. T. S. on jotakin paljon merkillisempää. Se on saanut alkunsa siitä, että muuttamat, joita kutsutaan mestareiksi, adepteiksi, vihityiksi ja joihin lueimme ihmiskunnan suurimmat opettajat, valitsivat opetuslapsia ja lähettivät heidät ulos maailmaan julistamaan eräitä unhoon joutuneita totuuksia ja perustamaan seuran tätä tarkotusta varten. Näitä opetuslapsia oli H. P. Blavatsky, joka v. 1874 tuli Amerikkaan ja siitä asti rupesi suullisesti ja kirjallisesti toimimaan teosofisten aatteitten puolesta. Teosofinen Seura perustettiin v. 1875 Newyorkissa ja alussa siihen kuului vain muutamia jäseniä, niiden joukossa mies, joka heti alussa valittiin presidentiksi ja joka vielä tänäpäivänä on T. S:n presidentti, eversti H. S. Olcott. Nykyään hän asuu Intiassa, jossa on Seuran pääkortteri.

Teosofisen Seuran tehtävä oli heti alussa auttaa Madame Blavatskya hänen työssään, ja nyt H. P. B:n kuoltua, sen tehtävänä on jatkaa samaa työtä. Seuran ensimmäisessä ohjelmapykalässä on lausuttuna ensimmäinen suuri totuus, jota se julistaa: ihmiskunnan yhteisen veljeyden aate. Toinen totuus, jota Seuran tehtävänä on julistaa, on se, että kaikki uskonnot ovat opettaneet samoja periaatteita, joskin niiden opeissa on voinut olla pieniä eroavaisuuksia. Näiden ja muiden muiden totuuksien julistaminen on siis Seuran ulkonainen tehtävä, sen on kuljetettava totuuden tulisoitua, jonka vanhat totuuden tietäjät ovat sytyttäneet, ja kutsuttava ihmisiä to-

tuutta etsimään. Sen tehtävä on ulkonaisestikin vakavaa ja suurenmoista laatua.

Mutta tällä Seuralla on sisällinenkin puoli. Koska se on saanut alkunsa noista pyhistä kehittyneistä ihmisistä, mestareista, on sen tehtävänä myöskin kasvattaa jäseniään niiden välittömiksi opetuslapsiksi, sillä jos Seuralla olisi ainoastaan ulkonainen tarkoitus, kirjallisuudella, luennoilla y. m. julistaa eräitä totuuksia, niin voisi siitä haihtua sen elävä henki ja se tulisi vain käytännöllisesti toimivaksi seuraksi. Sen sisäinen tarkoitus on lausuttuna sen kolmannessa tehtävässä ja samalla ensimmäisessä. 3:nnessä sanotaan tehtäväksi: »tutkia ihmisen salaisia voimia», siis edetä kehityksen tiellä ja itse tulla yhteyteen näkymättömien opettajien kanssa. Ja koska ensimmäinen tehtävä on »perustaa yleisen veljeyden ydin», niin Seuran ei ainoastaan tule julistaa yleistä veljeyttä, vaan itse olla veljeyden ydin, siten että siinä viihtyy veljellisesti ja kasvaa veljeyteen ihmisiä kaikista eri uskonnoista, maailmankatsomuksista ja yhteiskunta-asemista, ihmisiä, jotka ulkonaisesti voivat olla hyvin erilaisia mutta jotka kaikki tahtovat kehittyä ja kasvattaa ihmisystävällistä henkeä. Tämä on Seuran sisäinen ja samalla viimeinen ja ensimmäinen tehtävä. Sen pitää käytännöllisesti ja yksinkertaisesti ratkaista kaikki ne kysymykset, joita ihmiset miettivät, valtiolliset ja yhteiskunnalliset ja kaikki, jotka asettavat muureja ihmisten väliin. Teosofiseen Seuraan liittyessä pitää häipyä olemattomiin rikkaus ja köyhyys, ylhäinen tai alhainen yhteiskunta-asema, sukupuoli, uskonto- ja rotu-erotukset. Ole juutalainen, muhamettilainen, mormooni, kristitty, materialisti, ateisti tai mikä tahansa, mutta jos tunnustat, että me kaikki olemme veljiä ja totuuden etsijöitä emmekä sen tietäjiä, silloin olet tervetullut T. S:aan ja saat osaksesi semmoista kohtelua, jota itse osatat meille. Jos tunnet itsesi veljeksi

T. S:n muiden jäsenten kanssa, niin ole varma siitä, että hekin tuntevat itsensä sinun veljiksesi.

Seuran ulkopuolinen, maailmaan päin käännetty tehtävä on siis teosofisten totuuksien julistaminen, sen sisäinen on olla veljeskuntana, jossa kaikki jäsenet totisesti tuntevat itsensä veljiksi ja ovat tilaisuudessa kehittämään itsensä veljeyden tunnetta. Ja tosiaanakin on tämä tehtävä vakava ja ylevä.

Jos nyt katsomme, millä tapaa Seura on näitä aatteita maailmassa toteuttanut, millä tapaa toiminut, niin näemme, että tämä Seura ylen pienestä alustaan nyt 31 vuoden kuluttua on kasvanut suureksi yleismaailmalliseksi liikkeeksi. Jäsenlukunsa puolesta se tosin ei ole ylen suuri verrattuna moneen muuhun yleismaailmalliseen liikkeeseen, kuten esim. spiritismiin, jonka jäseniä luetaan miljoonissa. Teosofisen Seuran jäseniä on 13 à 14 tuhatta ainoastaan. Mutta mitä pienempi se on ulkonaisesti, sitä mahtavampi sisällisesti. Sillä on jäseniä kaikissa maissa, ja, mikä on tärkeintä, sen aatteet ovat levinneet äärettömän laajalle. Kaikkialla sen varsinaisten jäsenien ulkopuolella on sen aatteilla hartaita kannattajia ja sen opit ovat tunkeutuneet syvälle kaikkiin inhimillisen ajattelun aloihin. Maailma vähitellen imee itseensä sen opetukset, useinkin tietämättä, mistä ne ovat kotoisin.

Alussa, kun jäseniä oli vähäsen, liittyivät kaikki jäsenet välittömästi Seuran presidentin ja hallinnon alaisiksi. Mutta kun tuli yhä enemmän jäseniä eri maista, täytyi Seuraan perustaa erityisiä osastoja eri maita varten. Siten syntyi brittiläinen osasto, syntyi osasto Intiaan, jonne hallinto ja perustajat jo vuonna 1879 olivat muuttaneet, syntyi amerikkalainen osasto j. n. e. Pääkortteri oli nyt Intiassa ja osastot eli sektسیونit tulivat autonomisiksi, saivat itse hallita itseään ja järjestää omat asiansa, kunhan niiden säännöt eivät olleet ristiriidassa T. S:n yleisten sääntöjen kanssa, ja

sihteerinsä kautta olivat ne yhteydessä presidentin, Olcottin kanssa. Tämä lienee useimmille tunnettua. Mutta huomattakoon yksi asia. Kun T. S. leviää johonkin maahan, liittyy siihen ensin irtojäseniä. Ne tahtovat tutkia teosofiaa ja syventyä sen oppeihin. Mutta kun samalla paikkakunnalla on useampia jäseniä, herää niissä pian halu yhdessä tutkia ja tehdä työtä sekä saattaa muitakin ihmisiä osallisiksi tästä onnellistuttavasta maailmankatsomuksesta. He liittyvät yhteen ja perustavat n. s. looshin. Nyt tulevat heidän maksunsa vähemmiksi. Seuran irtojäsen maksaa esim. vuosimaksuna yhden punnan (n. 25 mk.), looshin jäsen 5 shillinkiä (Smk. n. 6: 50). Silloin ei mene niin paljon varoja pääkortteriin, vaan ne voidaan käyttää omaan paikalliseen työhön. Looshissa pitää aina olla vähintään seitsemän jäsentä, siis 7 sellaista henkilöä, jotka tahtovat julkisestikin olla teosofeja, uskovat asiaan ja tekevät työtä sen puolesta, ja kun näitä paikallisyhdistyksiä on syntynyt jossain maassa seitsemän, voivat ne presidentiltä saada luvan perustaa haaraosaston, joka käsittää koko maan. Silloin tulee taloudellinen puoli vielä paremmaksi. Keskushallinnolle menee ainoastaan neljäs osa kaikista vuosimaksuista ja osastolla on valta määrätä maksunsa kuinka pieneksi se tahtoo. Jos esim. maksu on 2 mk., menee T. S:n pääkortteriin Intiassa ainoastaan 50 p. henkeä kohti. Tämä taloudellinen etu on vastapainona sille edesvastuulle, jonka osaston perustajat sillä toimellaan ottavat päälle. He seisovat nyt osastona eli sektсионina T. S:n edessä, valiojoukkona, joka tahtoo kannattaa ja korkealle kohottaa totuuden tulisoitua omassa maassaan.

Tämä on tärkeä asia. Jos tahdomme Suomeen perustaa T. S:n suomalaisen osaston, niin vaaditaan, että meillä on 7 eri looshia eri osissa maata ja kussakin 7 jäsentä, jotka tahtovat jotakin asian puolesta vaikut-

taa¹⁾. Eihän voi vaatia, että jokainen pitäisi esitelmiä, kirjottaisi j. n. e., mutta eivät he ainakaan saa hävetä teosofin nimeä, vaan heidän pitää osata jossain määrin selittää muille ihmisille mitä teosofia on ja mitä Seura on ja mitä se puuhaa. Looshin pitäisi paikkakunnalleen perustaa lainakirjasto, minne vieraat saavat tulla lainaamaan kirjoja ja tapaamaan teosofeja, joilta voivat saada tietoja teosofiasta.

Tähän saakka on ollut voimassa määräys, että T. S:n skandinavilainen sektsioni eli osasto käsittää paitsi Ruotsin, Norjan ja Tanskan myöskin Suomen, niin että suomalaiset T. S:n jäsenet ovat kuuluneet tähän osastoon. Mitenkä on kehittynyt ajatus oman sektsionin perustamisesta Suomeen? Siten että suomalaiset, jotka harrastivat teosofiaa, eivät tahtoneet liittyä tähän aivan vieraskieliseen osastoon. Maksut olivat jotenkin korkeat, koska niihin sisältyi m. m. osaston aikakauslehden, Teosofisk Tidskriftnin, hinta. Tämä lehti tuli vapaasti jokaiselle jäsenelle, mutta suomalaiselle, joka ei ymmärrä ruotsinkieltä, se olisi ollut tarkotukseton²⁾. Toiselta puolen ovat Suomessa valtiolliset ja yhteiskunnalliset olot olleet sellaiset, että jokaisen yhdistyksen perustamiseen on täytynyt pyytää lupaa ja vahvistusta senaatilta, joka monestakin syystä olisi voinut sen kieltää. Jos olisimme tahtoneet perustaa Suomeen jonkun looshin ja saaneet sille vahvistuksen, niin ei olisi vielä ollut mitään takeita siitä,

¹⁾ Ote Teosofisen Seuran yleisistä säännöistä: § 34. Seitsemän tai useamman rekisteröityn paikallisyhdistyksen (looshin) pyynnöstä voi Seuran presidentti perustaa sektsionin. § 36. Jokainen looshi ja sektsioni saa itse määrätä omat sääntönsä sillä edellytyksellä, että ne eivät sodi Seuran yleisiä sääntöjä vastaan. Ne pysyvät voimassa, ellei presidentti kieltäydy niitä vahvistamasta. § 41. Jokainen sektsioni maksaa yleiseen kassaan neljännen osan kaikista saamistaan sisäänkirjotus- ja vuosimaksuista.

²⁾ Vuodesta 1907 alkaen poistuu aikakauslehden tilaushinta vuosimaksusta.

että muitakin loosheja vastaisuudessa voitaisiin perustaa. Sentähden oli luonnollinen ajatus, että meidän valtiollisten olojen tähden pitäisi kohta pyytää seksionin eli osaston perustamiseen lupa. Sitten keskustelimme ruotsalaisten kanssa ja sovimme kirjeenvaihdon kautta eversti Olcottin kanssa siitä, että seuraava keino olisi mahdollinen itse Seuran sääntöihin nähden. Koska Suomesta yli 50 jäsentä kuului skandinavilaiseen seksioniin, voisivat nämä ryhmittyä ja ikäänkuin paperilla perustaa seitsemän looshia ja yhdessä anoa seksionille luvan. Näin olisi asia Seuraan nähden ratkaistu.

Mutta meidän tätä puuhatessamme muuttuivat valtiolliset oloimme. Eduskunta laati lain yhdistymisvapauksiksi, ja jos se vahvistetaan, niinkuin toivotavasti piankin tapahtuu, ei meidän tarvitse pelätä luvan saantia, vaan saamme jättää sääntömmme senaattiin rekisteröitäviksi. Silloin ei ole meillä mitään syytä tai oikeutta heti perustaa seksionia, ennenkuin meillä todellisuudessa on seitsemän looshia. Mutta mistä ne saadaan? Näemme, että Helsingissä ilman muuta voidaan perustaa kaksi looshia, toinen ruotsalainen, toinen suomalainen. Mutta missä ovat muut viisi looshia? Minä en tiedä, onko maaseudulla niin paljon sellaisia ihmisiä, jotka suorastaan palavat halusta tehdä työtä teosofian puolesta ja jotka ovat syventyneet ja perehtyneet tähän maailmankatsomukseen ja teosofisiin oppeihin. Ainakin viidessä osassa maatamme pitäisi olla ainakin seitsemän henkilöä kussakin paikassa, joita syytä voitaisiin kutsua teosofeiksi. Tätä asiaa pitää tarkasti punnita. Minusta on ainakin aivan välttämätön ehto, ennenkuin osasto perustetaan, että jonkunmoisen tiedustelun kautta saadaan varmuus, onko ainakin viidessä paikassa seitsemän teosofia, jotka näin omasta tahdosta ja halusta ovat valmiit astumaan rintamaan. Jos niitä on, silloin saadaan T. S:n suomalainen seksioni muitta mutkitta ennen mainitsemaillani tavalla.

Mutta jos huomaisimme, ettei niitä ole, tulee toinen kysymys: mitä me silloin voimme tehdä? Ja tähän kysymykseen on tietääkseni vain kaksi vastausta. Toinen mahdollisuus on, että muodostaisimme esim. Helsingissä looshin välittömästi Olcottin alaiseksi. Vuosimaksut olisivat silloin suuret enkä tiedä, olisiko silloin esim. sitä mahdollisuutta, mikä on skandinavilaisen seksionin sääntöjen mukaan, että hyvin köyhä pääsee kaikista maksuista. Mutta toinen mahdollisuus on, että me sittenkin liittyisimme skandinavilaiseen seksioniin ja muodostaisimme sen alaisia suomalaisia loosheja. Silloin voitaisiin ehkä järjestää asiat niin, että verrattain pieni raha menisi Ruotsiin ja suurin osa voisi jäädä Suomeen. Ja kun siten seitsemän looshia olisi vähitellen syntynyt, olisi helppo erota skandinavilaisesta osastosta ja perustaa oma seksioni Suomeen».

Tämän alustuksen päätyttyä valittiin kokouksen puheenjohtajaksi Pekka Ervast ja pöytäkirjuriksi ylioppilas Valvanne. Nyt syntyi innokas keskustelu, jossa käytettiin 35 puhevuorua ja josta kävi selville, että mielet olivat täynnä innostusta teosofisen aatteen ja työn puolesta. Yksimielisesti kaikki puhujat kannattivat Teosofisen Seuran suomalaisen osaston muodostamista ja sanoivat luottavansa siihen, että maaseudulla hyvinkin helposti voitaisiin perustaa loosheja. Toimittaja Palomaa huomautti nimenomaan, että hän luentomatkoiillaan oli tavannut runsaasti henkilöitä, joiden asianharrastus oli vakavaa laatua. Muutamat puhujat lisäsivät vielä, että jos ei heti voitaisi muodostaa omaa seksionia, olisi epäilemättä asianharrastus niin suuri, että monet olisivat valmiit liittymään skandinavilaiseen osastoon, jotta sitä tietä, kuten alustaja ehdotti, vähitellen syntyisi seksionia varten tarvittava määrä loosheja. Koska yleinen mielipide kuitenkin oli oman suomalaisen osaston puolella, päätettiin yksimielisesti ensin tiedustella, paljonko jäseniksi pyrki-

jöitä olisi maaseudulla ja paljonko innokkaista teosofeja, jotka loosheiksi voisivat yhtyä; ja samalla, olisivatko nämä asianharrastajat halukkaat astumaan skandinavilaiseen sektsioniin, siinä tapauksessa ettei heti saataisi pystyyn seitsemän looshia. Tästä asiasta selkoa ottamaan asetettiin komitea, jonka jäseniksi valittiin kamreeri Herman Hellner, toimittaja V. Palomaa ja kirjailija Pekka Ervast. Kun komitea on tiedustelunsa päättänyt, on sen kutsuttava kokoon uusi kokous, jossa lopullisesti päätetään, mitä tietä on kulkeminen.

Tässä laatuuaan ensimmäisessä teosofikokouksessa vallitsi mitä iloisin ja ystävällisin mieliala. Kun kokous päättyi kellon lähetessä 9, hajosivat osanottajat koteihinsa, kukin arvattavasti sydämessään toivoen mitä parasta tulevaisuutta teosofian asialle Suomessa.

Teosofian tosi ystäville Suomessa.

Koska allekirjottaneet marraskuun 4 p:nä Helsingissä pidetyssä teosofikokouksessa valittiin tiedustelemaan, olisiko mahdollista saada aikaan ainakin seitsemän teosofista paikallisyhdistystä eli looshia, jotta Suomeen voitaisiin perustaa Teosofisen Seuran Suomalainen Sektsioni, saamme täten kääntynä Omantunnon lukijain ja asiamiesten puoleen, jotka asuvat ulkopuolella Helsingiä, kaupungeissa tai maaseudulla, ja luottaen heidän asianharrastukseensa pyytää heitä, niin pian kuin mahdollista vastaamaan seuraaviin kysymyksiin:

1) Aiotteko itse liittyä Teosofisen Seuran Suomalaisen Sektsionin jäseneksi?

Oletteko valmis kirjottautumaan Teosofisen Seuran Skandinavialaisen Sektsionin jäseneksi, jollei heti saada aikaan omaa Suomalaista Sektsionia?

2) *Tunnetteko paikkakunnallanne henkilöitä ja kuinka monta, jotka olisivat halukkaat liittymään Teosofisen Seuran Suomalaisen Sektsionin jäseniksi? Onko niiden joukossa joku tai joitakuita, jotka kirjottautuisivat T. S:n Skandinavialaisen Sektsionin jäseniksi, jollei heti saada aikaan omaa Suomalaista Sektsionia?*

3) *Onko paikkakunnallanne ainakin seitsemän tämmöistä henkilöä ja olisivatko he valmiit liittymään yhteen paikallisyhdistykseksi eli looshiksi, jonka tehtävänä on ylläpitää yhteishenkeä jäsentensä kesken, kasvattaa heitä teosofisissa tiedoissa ja teosofisessa elämässä ja mahdollisesti vaikuttaa ulospäin luennoilla j. n. e.?*

Vastaukset ovat osotettavat:

Kamreeri **H. Hellner**'ille

(osote: **Ritarihuone, Helsinki**).

HERMAN HELLNER.

V. PALOMAA.

PEKKA ERVAST.

Uusi testamentti ja teosofia.

V.

„Autuaat ovat rauhantekijät“.

Tarkastaessamme autuudenjulistuksia lähemmältä, huomaamme, että ne oman luonteensa mukaisesti paritellen ryhmittyvät. Samaten kuin ensimmäi-

nen ja viimeinen kuuluvat yhteen,¹⁾ samaten kuuluvat toinen ja seitsemäs. Seitsemännessä sanotaan: »autuaita ovat rauhantekijät, sillä heidät nimitetään Jumalan pojiksi.»²⁾ Toinen autuus on suomennoksen mukaan: »autuaita ovat murheelliset, sillä he saavat lohdutuksen», mutta järjestys on epäilemättä väärä; tämä autuus on oleva kolmantena ja toisena on oleva: »autuaita ovat sävyisät, sillä he saavat periä maan», joka järjestys onkin noudatettuna Tischendorfin kreikkalaisessa tekstissä. Korvan kuulemalta jo ymmärtää, että ne, joita nimitetään »pojiksi», ja ne, jotka saavat »periä», kuuluvat yhteen. Sitäpaitsi kreikkalainen sana *praeis* on suomeksi »sävyisät» merkityksessä »hiljaiset, lempeät», joka puolestaan hyvin sopii sanottavaksi rauhantekijöistä. Mutta aivan selväksi tämä yhteys käy molempain värsyjen sisäisestä merkityksestä.

Älkäämme unohtako, että Jeesus autuuden julistuksillaan tarkoittaa varsinaisia opetuslapsiaan. Samoin kuin näiden tulee elää köyhyydessä, samoin he saivat olla »rauhantekijöitä». Mitä tämä sisälsi?

Jokainen ihminen herättyään henkisesti tahtoo tehdä työtä totuuden, Jumalan, ihmiskunnan hyväksi, tahtoo palvella veljiään ja voimiensa takaa luoda onnea maailmaan. Tämä koskee etenkin niitä »valittuja» (Matt. XX: 16), jotka ovat päässeet vihityn opettajan oppilaiksi ja joiden koko elämänpyrkimys ja elämäntehtävä on totuuden julistaminen ja ihmisten palveleminen.

Keinoja on ihmisten mielestä monenlaisia, millä voitaisiin ihmiskunnan onnea edistää. Kehitys onneen päin, sanotaan, kulkee yhteiskunnallisten ja

valtiollisten parannusten kautta, ja monet kärsimykset olisivat helpostikin poistettavissa, jos fyysillisen elämän ulkonaista oloja saataisiin muutetuiksi. Olojen parantaminen silmämääränä saatetaan nyt hairahtua käyttämään semmoisiakin keinoja, joita tarkoituksen pitäisi pyhittää, vaikkeivät itsessään ole oikeita. Niinpä turvaudutaan väkivaltaisiin tekoihin, murhiin, vallankumouksiin y. m.

Jeesus kieltää väkivallasta. Hän näyttää, että totisille opetuslapsille on ainoastaan yksi keino luullinen: sen ikuisen sopusoinnun, rauhan ja tasapainon palveleminen, joka vallitsee elämän korkeammilla tasoilla maailman alusta sen loppuun saakka. »Tapahtukoon sinun tahtosi maan päällä, niinkuin se (esteettä aina) tapahtuu taivaissa», hän opettaa heitä rukoilemaan. Ja kun kansanjoukko tuli Jeesusta kiinniottamaan ja hänen oppilaansa nähdessään uhkaavan vaaran kysyivät: »Herra, emmekö iske miekalla?» ja yksi niistä »iski ylimäisen papin palvelijaa ja sivalsi häneltä oikean korvan», niin Jeesus esti heitä ja sanoi: »jättäkää tämä, sillä se joka miekkaan tarttuu, hän miekkaan hukkuu»; ja hän paransi palvelijan korvan.¹⁾ (Luk. XXII: 49—51; Matt. XXVI: 51, 52). Olihan hän opettanut heille, että ainoastaan lempeät ja hiljaiset rauhantekijät kuuluivat Jumalan valtakuntaan.

Yhtäkaikki meidän ei pidä erehtyä luulemaan, että tämä rauhallinen tapa auttaa ihmisiä jää tuloksia vaille. Ei se ole mikään saamattomien laiskurien kielteinen menettelytapa, sillä siinä päinvastoin piilee suurin ja mahtavin voima — se voima, joka lopulta on

¹⁾ Vrt. tämän kirjoitussarjan IV lukua Omantunnon heinäkuun numerossa: »Autuaat ovat köyhät».

²⁾ Raamatun komitea suomentaa »lapsiksi». Miksi? Kreikkalaiset sanat *hyioi theou* merkitsevät »Jumalan pojiksi», kuten vanhassa suomennoksessa seisookin.

¹⁾ Se joka tämän kertomuksen johdosta ihmettelee, että Jeesuksen oppilailla oli miekat, muistakoon, että Jeesus vähää ennen oli kehottanut heitä hankkimaan miekkoja (Luk. XXII: 35—38). Hän, joka edeltäkäsikin klarvoajantisesti näki hengessään, mitä piti tapahtuman, tahtoi nähtävästi antaa kouraantuntuvan opetuksen väkivallan vääryydestä.

vievä voittoon. »Autuaat ovat sävyisät rauhantekijät, sillä he saavat *periaan*». Maa ja kaikki valta maan päällä on lopulta oleva heidän. Tämä voi tarkoittaa jokaista opetuslasta yksittäisesti, se voi myös tarkoittaa sitä tulevaa aikaa ihmiskunnan historiassa, jolloin yleensä ollaan luovuttu väkivallasta ja uskotaan ainoastaan totuuden ja rakkauden valtaherruuteen. Silloin ne »Jumalan pojat» jotka suurimmalla tarmolla ovat kehittäneet itessään vastaavia ominaisuuksia, epäilemättä joutuvat neuvonantajain ja johtajain asemaan.

VI.

„Autuaat ovat puhdassydämiset“.

Antuudenjulistuksista seuraavat nyt järjestyksessä kolmas ja kuudes, jotka nekin kuuluvat yhteen. »Autuaita ovat murheelliset, sillä he saavat lohdutuksen», sanotaan kolmannessa (kreikkalaisen tekstin järjestys) ja kuudennessa lisätään: »autuaita ovat puhdassydämiset, sillä he saavat nähdä Jumalan». Heti ensi kuulemalta tuntuu vallitsevan jonkinmoinen yhteys »lohdutuksen» ja »Jumalan näkemisen» välillä, sillä epäilemättä murheelliselle sielulle olisi suureksi lohdutukseksi nähdä Jumalan, ja tämä yhteys käy ilmieläväksi, kun heitämme silmäyksen värsyjen sisälliseen merkitykseen.

Jeesus taas näyttää uuden puolen opetuslapsen sieluelämästä. Hän sanoo, että heidän tulee olla puhdassydämisiä, vilpittömiä, viattomia — »niinkuin lapset, jotta he voisivat tulla taivaitten valtakuntaan» (Matt. XVIII: 3, Mark. X: 15). »Sydämellä» Jeesus nähtävästi tarkoittaa ihmisen tahtoa, koska hän sanoo, että »sydäimestä lähtee pahoja ajatuksia, murhia, aviorikoksia, haureuksia, varkauksia, väärää todistuksia, rienauksia, jotka ihmisen saastuttavat» (Matt. XV: 19, 20). Puhdassydämiset ovat siis ne, jotka ovat pois-

taneet tahdostaan kaikki saatat; kreikkalainen sana *katharos* merkitseekin »puhdas, tyhjä, vapaa».

Opetuslapsi on ihminen, joka on vapaa kaikista semmoisista himoista ja haluista, jotka muuten ovat tavallisia vieraita ihmisen sydämessä. Mutta juuri tämän »puhtautensa» eli »tyhjyytensä» tähden hänen sydämensä usein on murheen vallassa. Kun ihmisen tahto on täynnä itsekkäitä haluja, silloin hän myös on täynnä elämän ja toiminnan halua, ja murhe valtaa hänet ainoastaan sellaisina hetkinä, jolloin hän toiveissaan pettyy. Mutta kun ihminen on puhdistanut tahtonsa itsekkyydestä — ainakin sen alhaisimmista ilmenemismuodoista —, niin ettei hän tiedä tahtovansa mitään pahaakaan eli itsekkästä, silloin hänen sydämensä kynnyksellä odottaa alakuloisuuden ja yksinäisyyden henki, ja vaikkei hän päästäisi sitä henkeä sisään, ei hän iloitakaan saata, vaan hänen sielunsa pysyy murheellisena. On aivan kuin hän surisi itsekkyytensä kuolemaa; kreikkalainen sana *pen-thourtes*, jota käytetään alkutekstissä, tarkoittaa varsinaisesti niitä surevia, jotka surevat jonkun kuolemaa.

Mutta, niinkuin Jeesus sanoo, »murheelliset saavat lohdutuksen — he saavat nähdä Jumalan». Kun sydän on puhdas himoista, kun tahto on vapaa itsekkyydestä, silloin hengen ääni voi kuulua, silloin sen voima voi tuntua, sen majesteettisuus näkyä ihmisen sisimmässä sielussa. Silloin opetuslapsi saa nähdä totuuden ja tuntea mestarin voiman omassa hengessään; silloin hän saa seistä elävän Jumalan edessä ja tulla täytetyksi Jumalan autuaallisella ilolla. Ei niin, että hänen alempi minänsä tai hänen lihalliset silmänsä saisivat nähdä Jumalan, sillä niin »ei ole kukaan Jumalaa koskaan nähnyt», kuten Jeesus sanoo; vaan hänen korkeampi, henkinen minänsä, joka itse on Jumalasta, se avaa silmänsä ja näkee Isän. (Joh. VI: 46). Ja onko sen korkeampaa ja parempaa lohdutusta? Tosiaan

opetuslapsen suurin lohdutus ja autuus on hänen oma salattu sieluelämänsä kaikkine ihmeineen ja ilmestyksineen.

VII.

„Autuaat ovat laupiaat“.

Jeesus kuvaa autuudenjulistuksillaan millaisen sen ihmisen täytyy olla, joka opetuslapseksi vihittää ja vastaanotetaan »taivasten valtakunnan» jäseneksi. Hän sanoo, että vihityt opetuslapset elävät vapaaehtoisessa köyhyydessä, että he ovat rauhantekijöitä, jotka eivät koskaan käytä väkivaltaa, vaan ainoastaan siveellisillä keinoilla ja hengen miekalla taistelevat totuuden ja oikeuden puolesta, ja että he ovat puhdassydämisii ihmisiä, joilla ei ole minikäänmoisia itsekkäitä haluja ja pyyteitä. Nyt hän vielä lisää neljännessä ja viidennessä julistuksessaan — »autuaita ovat ne, jotka isoovat ja janooivat vanhurskautta, sillä heidät ravitaan»; »autuaita ovat laupiaat, sillä heidän osakseen tulee laupeus» —, että opetuslapset ovat ihmisiä, joita elähyttää ainainen halu itse tehdä oikein ¹⁾ ja samalla osottaa muita kohtaan rajatonta sääliä, anteeksiantamusta ja armahtavaisuutta. Itse asiassa näiden kahden julistuksen sisällinen yhteys heti pistää silmiin. Ihminen, joka on siihen määrin voittanut oman itsekkyytensä, ettei hän koskaan tahtoisi rikkoo Jumalan tahtoa, maailman siveellisiä lakeja vastaan, vaan että hän päinvastoin aina palaa halusta juuri täyttää Jumalan tahtoa ja palvelia ihmiskunnan henkistä kehitystä, se ihmisen tietää, kuinka pitkä ja monivaiheinen hänen oma kulkemansa taistelun ja voiton tie on ollut, eikä hän koskaan kadota mielenmalttiaan eikä lempeyttään, kun on kysymys toisen ihmislapsen heikkoudesta ja lanke-

muksista. Hänen sydämensä on täynnä laupeutta ja sääliä. Hänen puoleensa voivat kaikki luottamuksella kääntyä omantunnon- ja sieluntuskissaan. Hän ei ketään tuomitse, ainoastaan neuvoo ja rohkaisee.

Näemme täten, kuinka autuudenjulistukset, parittain ryhmitettyinä, yhdessä muodostavat eheän kokonaisuuden. Niiden avulla Jeesus, kuten huomautimme, antaa meille yleispiirteisen kuvan veljeskuntaan hyväksytyn opetuslapsen sieluelämästä ja samalla hänen suhteestaan maailmaan. Tämä merkitsee toisella kielellä, että hän kuvaa meille, mitä ominaisuuksia ja hyveitä opetuslapseksi pyrkijän on täytynyt itessään kehittää:

1. Opetuslapi elää vapaaehtoisessa köyhyydessä. Siis opetuslapseksi pyrkijän tulee irrottaa sydämensä kaikesta maallisista. Maailman lapsi pyrkii rikkauteen, opetuslapseksi pyrkijä vaelttaa köyhyyttä kohti, käyttäen rikkauksiaan muiden hyväksi.

2. Opetuslapi on rauhantekijä maan päällä. Siis opetuslapseksi pyrkijän tulee välttää kaikkea semmoista, joka ihmisten yleistä veljeyttä häiritsee. Maailman lapsi pyrkii valtaan ja mah-tavuuteen, opetuslapseksi pyrkijä vaelttaa nöyryyttä ja ylenkatsetta kohti, käyttäen valtaansa ainoastaan siunaukseksi muille.

3. Opetuslapi on puhdas sydämes-tään. Siis opetuslapseksi pyrkijän tulee taistella kaikkia pahoja himoja ja itsekkäitä haluja vastaan, jotka hänen sydäntään eli tahtoaan saastuttavat. Maailman lapsi pyrkii nautintoon ja aistillisiin iloihin, opetuslapseksi pyrkijä vaelttaa itsensäkieltämistä, puh-tautta ja henkistä murheellisuutta kohti, käyttäen kaikkia alempia taipumuk-siaan hyvän palvelukseen.

4. Opetuslapi on vanhurskas ja laupias. Siis opetuslapseksi pyrkijän tulee luopua kaikesta rakkaudettomasta muiden arvostelemisesta ja tuomitse-misesta ja yksinomaan kehittää itses-sään tahtoa ja kykyä kieltäytyä pa-

¹⁾ Tekstissä käytetty kreikkalainen sana *dikaioyne*, suomennettuna »vanhurskaus», merkitsee oikeastaan »oikeus, oikeudellisuus».

hasta ja vääryydestä ja tehdä hyvää, jota vastoin maailmanlapsi mielellään käyttää ymmärrystään muiden halventamiseksi.

Emmekö nyt huomaa, että nämä neljä ominaisuutta vastaavat niitä neljää askelta, jotka nykyaikaisten teosofisten oppien mukaan muodostavat n. k. valmistavan tien? Itse valmistava tiehän on »opetuslapsen koetus-aika. Hänen tulee luopua alemmasta minuudestaan ja toteuttaa ylempi. Oltuaan suuremmassa tai vähemmässä määrässä yhteiskunnallinen eläin hänen tulee muuttua eläväksi, inhimilliseksi hengeksi. Hänen tajuntansa pitää irtautua hänen persoonallisuudestaan ja nousta jälleensyntyvään yksilöön, sen pitää hylätä kuolevainen yhtyöksensä kuolemattomaan. Ja vasta sitten kun hän tietää itsensä hengeksi ja tuntee puhtaasti inhimillisen tehtävänsä, vasta sitten hän »vihitään» ja astuu tielle». ¹⁾ Ja valmistavan tien neljä askelta ovat: 1. Kyky erottaa todellinen epätodellisesta, joka vastaa köyhyyden hyvettä. 2. Välinpitämättömyys epätodellisesta, joka vastaa vallasta poispyrkimistä. 3. Kuusi hyvettä (kts. Valoa kohti, siv. 83—87), jotka vastaavat sydämen puhdistamista. 4. Pelastuksen kaipuu, joka vastaa vanhurskauden janoa.

Epäilemättä kahdeksassa autuudenjulistuksessa kuvattu opetuslapsen asema on tulos juuri siitä kehityksestä, jota teosofia kutsuu puhdistuksen valmistavaksi tieksi. Ja kun tämän ymmärrämme, kysymme melkein ihmetellen, eikö kristikunnassa sitä ennen ole huomattu. Eikö kukaan kristitty ole seurannut Mestarinsa jälkiä niin kauas, että hän olisi kulkenut valmistavan tien ja päässyt Veljeskunnan jäseneksi? Eikö kukaan kristitty opettaja Jeesusta ja ensimmäisiä apostoleita ja kirkkoisia lukuunottamatta ole totuutta tiennyt?

Mitä me tähän kysymykseen vastaamme?

On kyllä. Mieleemme muistuu heti se suuri keskiaikainen laitos, jonka tarkoituksena oli suorastaan kasvattaa ihmisiä Jeesuksen seuraajiksi. Niin paljon pahaa kuin onkin puhuttu ja yhä vielä puhutaan *munkkilaitoksesta*, on se epäilemättä alkuaan ollut tavaisia tavoitteleva institutsioni. Ihmisiä kutsuttiin pois maailman hyörinästä ja pyörinästä, jotta he olisivat tilaisuudessa kehittämään itsessään niitä hyveitä, joita Jeesus vaati opetuslapsiltaan. Ajateltiin, että tämä paremmin menestyisi hiljaisuudessa ja yksinäisyydessä ja kokemus todisti, että se monelle munkille onnistui.

Että luostarielämän todella tuli vastata opetuslapseksi pyrkijän valmistavaa tietä, näkyy selvästi n. k. munkkilupauksista, joita oli kolme:

1. Köyhyydenlupaus.
2. Tottelevaisuudenlupaus.
3. Siveyden- eli naimattomuudenlupaus.

Nämä lupaukset ja niistä aiheutuva määrätty ulkonainen elämä olivat symboleja eli vertauskuvia siitä henkisestä kehityksestä, josta Jesus puhuu autuuksissaan. Ulkonaisen köyhyyden tarkoituksena oli muistuttaa munkkia kaiken maallisen katoavaisuudesta ja kääntää hänen mielensä pois ajallisista. Ulkonaisen tottelevaisuuden tarkoituksena oli opettaa munkille, että todellinen hallitsija ei ole se, jolla on ulkonaista valtaa, vaan se, joka oman itsensä voittaa. Ja vihdoin oli ruumiillisen siveyden tarkoituksena opettaa munkkia sydäntään puhdistamaan ja tahtoaan voimistamaan, mikä oli ainoa tapa säilyttää ulkonaista puhtautta. Neljäs ominaisuus — vanhurskauden jano, pelastuksen kaipuu — seurasi luonnollisesti edellisiä ja oli samalla niiden edelläkävijä. (Vrt. Valoa kohti, siv. 87).

Benediktus Nursialainen, joka vuonna 529 ensimmäisenä määräsi nämä luostarisäännöt, tiesi, mitä hän teki. Hän

¹⁾ Pekka Ervast. Valoa kohti. Toinen painos. Siv. 82.

perusti laitoksen, joka oli suureksi siunaukseksi pimeällä keskiajalla, ja joskin monessa luostarissa henkinen elämä unohtui ja ulkonaiset muodot saivat peittää sisällisen kurjuuden, oli taas toisia vuosisatojen kuluessa, joissa moni mystikko kasvatettiin valtakunnan jäseneksi ja Jeesuksen välittömäksi opetuslapseksi. Kaikista asioista pitää paikkansa raamatunlause: »puustavi kuolettaa, mutta henki tekee eläväksi». (2 Korint. III: 6).

Pekka Ervast.

Näkymättömiä auttajia.

V.

Yliaistillisen elämän todellisuus.

Niiden, jotka eivät ole muuhun totuneet kuin XIX:n vuosisadan tavalliseen ja jotenkin materialistiseen ajatussuuntaan, näyttää olevan vaikea uskoa ja täysin käsittää aivan itsetietoista olemustilaa ulkopuolella fyysillistä ruumista. Tosin on jokainen kristitty juuri uskonsa perusteella pakotettu uskomaan, että hänellä on sielu, vaan jos viittaatkaan siihen mahdollisuuteen, että tämä sielu olisi kyllin todellinen voidakseen määräytyä ehdoilla tulla näkyväiseksi ilman ruumista, joko eläessä tai kuoleman jälkeen, niin kymmenessä tapauksessa yhtä vastaan kieltäytyy hän pilkallisesti uskomasta aaveisiin ja väittää sellaisen ajatuksenkin olevan keskiajan hyljätyn taikauskon meille asti eksyneitä tähteitä.

Voidaksemme ollenkaan ymmärtää näkymättömän auttajajoukon työtä ja ehkä itse oppia ottamaan siihen osaa, pitää meidän irtautua niistä ajatuksista, joihin nykyaika meidät kahlehtii ja pyrkiä uskomaan siihen suureen totuuteen, — joka muuten nykyään on todistettu monelle joukossamme, — että

fyysillinen ruumis itse asiassa vaan on todellisen ihmisen käyttöväline eli paku. Se riisutaan ainaiseksi kuolemassa, vaan väliaikaisesti joka kerran kun nukahdamme. Nukahtaminenhan on juuri siinä, että todellinen ihminen irtautuu astralisessa käyttövälineessään fyysillisestä ruumiista.

Toistan vieläkin, ettei tämä ole otaksumista tai nerokasta luulottelemista. Moni keskuudessamme voi täydessä tajunnassaan tehdä mainitun yksinkertaisen, maagillisen tempun ja tekeekin joka päivä eläessään, liikkuen tasolta toiselle milloin tahtoo. Jos käsitämme tämän selvästi, ymmärrämme myöskin, kuinka kerrassaan järjettömältä heistä mahtanee tuntua tuo tavallinen, ajattelematon väite, että sellainen asia on mahdoton. On niinkuin jollekin henkilölle sanoisi, ettei hän osaa nukkua, ja että, jos hän luulee joskus sen tehneensä, on se ollut aistinhäiriötä.

Ihminen, joka ei vielä ole kehittänyt yhdyssidettä astralisen ja fyysillisen tajunnan välillä, ei mielin määrin voi jättää tiiviimpää ruumistaan; hän unohtaakin suurimman osan siitä, mitä hänelle tapahtui ollessaan sen luota poissa. Tosiasia kuitenkin on, että hän sen jättää joka kerran nukkessaan ja että jokainen harjaantunut selvänäkijä voi nähdä hänet joko leijaittevan fyysillisen ruumiinsa yläpuolella tai harhailevan, asianhaaroista riippuen, lähempänä tai kauempana siitä.

Aivan kehittymätön henkilö liitelee tavallisesti verrattain muodottomana ja kömpelönä heti fyysillisen ruumiinsa yläpuolella, tuskin enemmän valveilla kuin sekään, ja on tultu siihen huomioon, ettei häntä voi saada pois ruumiin välittömästä läheisyydestä vaikuttamatta hyvin pahaa ja siten herättämättä sitä. Kuta pitemmälle ihminen kehittyy, sitä varmemmat piirteet saa hänen astraliruumiinsa, tullen samalla itsetietoisemmaksi ja senkautta sopivammaksi verhoiksi ihmiselle. Useimpien älykkäiden ja sivistyneiden ihmisten tajunta on siinä jo jokseenkin

kehittynyt, ja henkisesti täysin herännyt ihminen on oma itsensä siinä niin hyvin kuin tiiviimmässäkin ruumiissaan.

Joskin ihminen voi olla täydessä tajunnassa astralitasolla ja osaa vapaasti liikkua siellä, ei siitä vielä seuraa, että hän on kyllin valmistunut saadaakseen liittyä auttajien joukkoon. Useimmat tällä asteella olevat ihmiset ovat niin kiinni omissa ajatuksissaan — tavallisesti jatkaen valveilla ollessa alottamiaan —, että he ovat kokonaan kuin mietiskelyyn vaipuneita eivätkä tiedä mitä ympärillä tapahtuu. Useassa tapauksessa tämä kyllä on hyvä, sillä astralitasolla on paljon sellaista, joka hermostuttaisi ja pelottaisi ihmistä, kun häneltä puuttuisi se rohkeus, jonka ainoastaan täydellinen ymmärrys kaikkein siellä nähtävän oikeasta luonteesta voi synnyttää.

Välistä nousee ihminen vähitellen itse tästä tilasta ja herää, niin sanoakseni, ympärillä olevaan astraliseen maailmaan. Paljon useimmin hän kuitenkin jää siihen, kunnes joku, joka jo on siellä toimessa, ottaa hänet huostaansa ja herättää hänet. Tämä on kuitenkin teko, josta ei ole helppo vastata, sillä joskin on verrattain yksinkertaista herättää ihminen astralitasolla, on käytännöllisesti mahdotonta nukuttaa häntä uudelleen käyttämättä tuskin suotavaa mesmeristä vaikutusta. Ennenkuin joku auttajien joukosta täten herättää uneksijan, täytyy hänen itsensä siis olla täysin vakuutettu siitä, että kysymyksessä olevan henkilön luonnonlaatu takaa hänen tulevan hyvin käyttämään sitä uutta voimaa, joka hänelle annetaan, ja myös siitä, että saman henkilön tieto ja rohkeus on kyllin suuri jotenkin varmasti ehkäisemään herättämisestä johtuvia mahdollisia pahoja seurauksia.

Näin herätetty ihminen voi, jos tahtoo, liittyä ihmiskunnan auttajien joukkoon. Täytyy kuitenkin olla siitä selvillä, ettei tästä välttämättömästi eikä edes tavallisesti seuraa kyky val-

veilla ollessa muistaa, mitä nukkuessa on tehnyt. Se kyky on ihmisen itsensä hankittava ja useimmissa tapauksissa se saavutetaan vasta vuosia jälkeinpäin, — joskus ei edes samassa elämässä. Onneksi ei kuitenkaan ruumiillisen muiston puute millään tavalla estä työtä ruumiin ulkopuolella, joten muistolla ei ole mitään merkitystä lukuunottamatta sitä tyydytystä, jota ihminen valveilla ollessaan tuntee tietäessään, mitä hän nukkuessaan on tehnyt. Merkityksestä on vaan, että työ tulee tehdyksi, ei se, että muistamme, kuka sen teki.

VI.

Apu oikeaan aikaan.

Astralitason monipuolinen työ johtaa vaan yhteen ainoaan päämaaliin, kehityksen edistämiseen pienessäkin määrässä. Se on välistä yhteydessä alhaisimpien luontokuntien kehityksen kanssa, jota määrättyillä ehdoilla on mahdollista jossakin määrin edistää. Adeptijohtajamme katsovatkin, että meillä on velvollisuuksia alempia luontokuntia, sekä elementali- että kasvi- ja eläinkuntia kohtaan, koska muutamissa tapauksissa näiden kehitys edistyy ainoastaan siinä määrin kuin ovat ihmisen yhteydessä tai hänen käytettävinaan.

Mutta tietysti kaikista suurin ja tärkein osa työstä on aiottu ihmiskunnan hyväksi suhteessa tai toisessa. Apua annetaan monenkaltaista, parhaasta päästä kuitenkin silmällä pitäen ihmisen henkistä kehitystä, jotavastoin fyysillinen avunanto, josta tämän kirjan alkupuolella puhuttiin, on sängen harvinaista. Yhtäkaikki sellaistakin silloin tällöin annetaan, ja vaikka mieluummin huomautankin mahdollisuudesta auttaa lähimäisiämme henkisesti ja siveellisesti, voi kenties olla hyödyksi kertoa parista kolmesta tapauksesta, jolloin personalliset ystäväni ovat antaneet fyysillistä apua sellaisille,

jotka sitä ovat kipeästi kaivanneet. Saamme nim. niistä nähdä, missä suhteessa nämä esimerkit auttajien kokemuksista ovat niiden henkilöiden kertomuksiin, jotka ovat saaneet yliaistillista apua. Tarkotan sellaisia kertomuksia, joita on luettavana »yliluonnollisia tapahtumia» käsittelevässä kirjallisuudessa.

Joku aika sitten Matabelemaassa sattuneen kapinan aikana lähetettiin eräs jäsenemme laupeuden asialle, ja tämä kuvatkoon tapaa, jolla apua joskus annetaan tällä alemmalla tasolla. Siellä sattui eräänä yönä, että muuan talonisäntä nukkui perheineen kaikessa rauhassa mitään tietämättä rajusta armottomasta vihollisjoukosta, joka väijyi muutaman penikulman päässä heitä murhatakseen ja ryöstäkseen. Toverimme huolena oli herättää nukuvassa perheessä tunne uhkaavasta odottamattomasta vaarasta, ja hän huomasi, ettei se suinkaan ollut helppo tehtävä.

Yritys painaa isännän aivoihin käsitys uhkaavasta vaarasta jäi aivan onnistumatta, ja koska välttämätön pakko tässä tapauksessa näytti vaativan ankaraa toimintaa, päätti ystävämme aineellistuttaa itsensä sen verran, että kykeni pudistamaan emäntää hartioista ja hartaasti pyytämään häntä nousemaan ja katsomaan ympärilleen. Heti nähtyään, että hänen oli onnistunut herättää huomiota, hän katosi, eikä emäntä vielä tänäkään päivänä ole voinut saada selville, *kuka* naapureistaan hänet herätti niin hyvään aikaan, pelastaen sen kautta koko perheen, joka ilman tätä salaperäistä apua olisi puoli tuntia myöhemmin epäilemättä tullut telotetuksi vuoteissaan. Eikä hän vieläkään voi käsittää, kuinka tuon ystävän onnistui päästä sisään, kun kaikki akkunat ja ovet olivat varmastikin suljetut.

Näin äkkiä herättyään oli emäntä puolittain taipuvainen pitämään varotusta unena. Hän nousi onneksi kuitenkin ja kiersi ympäri nähdäkseen,

oliko kaikki niinkuin olla piti ja vaikkei hän sisällä huomannutkaan mitään epäilyttävää, oli hän tuskin ennättänyt avata akkunaluukun, kun näki taivaan punottavan kaukaisesta tulipalosta. Hän herätti heti miehensä ja muun perheen, jonka siis tämän nopean ilmoituksen kautta onnistui päästä pakoon likeiseen piilopaikkaan ennen villien joukkojen tuloa. Nämä hävittivät talon ja polkivat pellot vaan pettyivät toivomansa ihmissaaliin suhteen. Pelastajan tunteet käsittää, kun hän jonkun aikaa sen jälkeen luki sanomalehdistä perheen pelastuksesta kohtalon käden kautta.

C. W. Leadbeater.

Kuinka teosofiaa on tutkiminen.

(Otteita esitelmästä).

Kun ihminen alkaa tuntea mieltymystä teosofiaan, kun hän huomaa teosofian herättävän vastakaikua hänessä itsessään, silloin hänen tulee mahdollisimman pian hankkia itselleen teosofiasta niin rikas ja täydellinen kirjatieto, että hän siitä saa jotakuinkin selvän ja tarkan käsityksen opin kaikista periaatteista. Yhtäkaikki hänen ei tähän tule uhrata liian pitkää aikaa, sillä aika — »armonaika» — on lyhyt ja kallis.

Saatuaan täten teosofiset periaatteet vallan selviksi itselleen tulee hänen melkoisesti supistaa lukuaan, koska suuri ja nopea lukujen vaihtelu tekee mahdottomaksi luetun oikean hyväksikäytön; hän »ei ehdi sulattaa lukemaansa», aatteet eivät pääse häneen juurtumaan, eivät kasva hänen omikseen. — Niin, ajoittain tulee hänen supistaa lukemistaan, jopa niin vähäiseksi, että hän siten ainoastaan hankkii vissejä aineksia mietiskelyään, hen-

kisiä tutkistelujaan ja toimintaansa var-
ten. Hänen tulee nimittäin aina muis-
taa, että ihminen ei kehity sanotta-
vasti toisten ajatuksia, huomioita ja
kokemuksia lukemalla, kuinka ihania
ne lienevätkin. Hän kehittyy pääasial-
lisesti ainoastaan silloin, kun hän ta-
valla tai toisella hankkii itselleen oma-
peräistä tietoa ja kokemusta. Henki-
siin asioihin sangen perehtynyt Tuo-
mas a Kempis sanookin tästä: »Vii-
meisenä päivänä ei totisesti kysytä,
mitä olet lukenut vaan mitä olet teh-
nyt, ei kuinka kaunopuhelias olet ollut
vaan kuinka hurskaasti olet elänyt.»

Kun hankkii itselleen omakätisiä tie-
toja, ei tietysti voi saavuttaa niin laa-
jaa tietomäärää kuin yhtä suurella ajalla
voi saavuttaa toisten kirjoja ja kir-
jotuksia lukemalla. Se on kyllä totta.
Mutta omakätinen tieto on elävää tie-
toa, se on todellista tietoa, kokemusta;
se on omaisuutta, joka on kuin elävä
olemus itsessämme, »sielu sielussamme»
ja seuraa meitä elämästä elämään, au-
tuudesta autuuteen aina Kaikki-elämään
asti.

Mutta kirjatiedon laita on toisin. Se
on vain muistin asia, joka kuuluu fyy-
sillisiin ominaisuuksiin ja katoaa sa-
malla kuin ne, hyödyttämättä meitä eri-
tyisesti tulevassa elämässämme.

Ihminen, joka on lukenut ja lukee
paljon ja osaa viehättävällä tavalla
muille esittää luetun jommoisessakin
järkiperaisessä järjestyksessä, on epäi-
lemättä hyvin miellyttävä ilmiö eläes-
sään. Hän voi myöskin olla suureksi
hyödyksi antamalla varastostaan muille
aatteita ja sysäyksiä. Mutta mitään
sanottavaa hyötyä hänellä itsellään ei
tämä suuresta viisaudestaan, lainatava-
rasta ole tulevissa elämissä, paitsi että
karma palkaksi asettaa hänet sellaiseen
suotuisaan asemaan, missä hän taas
vuorostaan helposti saa aatteita ja joh-
toa henkisissä asioissa, sillä jälkimaail-
maan ei ihminen saa viedä muuta kuin
itsensä hankkimaa tavaraa, ainoastaan
omintakeisia kokemuksia ja havain-
toja.

Siis: älä kokoile muitten ajatuksia,
mietteitä ja tietoja enempää kuin tar-
vitaan aatteeksi ja perustaksi itsenäi-
selle tutkimukselle ja omalle kehitys-
työlle, vaan pyri alin omaa itse
mestariutta kohti ja aherra
uutterasti kokoon omaa omaisuutta,
omaa kokemusta, omakätistä tietoa.
Jollei se tässä elämässä ennättäisikään
tulla niin suureksi, niin laajaksi, niin
loistavaksi, on se kuitenkin arvok-
kaampaa kuin kaikki kirjatiedot, sillä
se on omaasi ja ikuisesti sinusta erot-
tamatonta.

Herman Hellner.

(Teosofisk Tidskrift).

Miksi ryhdyin avustamaan?

Arv. Teosofinen Kirjakauppa ja
Kustannusliike.

Toimeenpanemienne teosofisten esi-
telmien maaseudulla avustukseksi olen
tilaisuudessa oheen liittää Smk 50: —.

Miksi ryhdyin avustamaan? Selvik-
keeksi piirrän tähän jonkun rivin aja-
tussuuntaani.

Johonkin määrin tuntien sen aat-
teellisen ja siveellisen kierouden sekä
valheellisuuden siinä »viisaudessa»,
jota kirkko julistaa, olen »elänyt» —
joskin kärsivänä muiden mukana siinä
valottomuudessa ja lämmöttömyydessä,
johon materialismi johtaa. Olen sy-
västi kaihonnut uskonnollisen tunteen
tyydytykseksi tiedon valoa, joka olisi
niin puhdasta ja avaraa, että se tyy-
dyttäisi myöskin kaikki oikeutetut jär-
jen vaatimukset.

Nykyaikaisen ajatuselämän mahdot-
tomasta sokamelskasta ja hapuilemisesta
olen toivonut syntyväksi jotakin
ehyttä ja kokonaista, joka ehdottomas-
ti tempaisisi mukaansa. — Sen sijaan
on tullutkin Itämailta ikivanhoja op-

peja, jotka tuntuvat täällä nyt ihan uusilta. Ihmettelen vaan, miks'ei teosofia ole saanut kannatusta enemmän, vaikka se tuopi enemmän sijalle, mitä entisessä olemme menettäneet. Miks'ei »kanssa» herää? Miks'ei synny ainakin yhtä mahtava ja perinpohjainen »uskonnollis-siveellinen» liike, kuin tuo suuri yhteiskunnallinen työväen liike, joka näyttää vain yhäti lisäävän vauhtiansa ja jollaista reformationsia ei ole ennen ollut? Jos olisi mahdollista jouduttaa henkisen kehityksen kulkua samassa määrässä, niin olisi siitä suunnaton voitto ihmisyydelle. — Mutta näyttääpä siltä, etteivät ne harvat yksityiset henkilöt, joilla on kykyä, isoillakaan uhrauksilla voi herättää niin paljon ihmiskuntaa, että se jaksaisi tehdä tällaista ponnistusta. — On siis luonnollista, että niinkauan kuin se sisäinen siveellinen kehitys, joka kulkee niin sanoakseni »omin voimin», on niin alhaisella, materialistiseen suuntaan taipuvalla kannalla kuin nykyään, niin sivistyneillä kuin sivistymättömilläkin, ei teosofinen liike voi saavuttaa itselleen tuota suurenmoista tehtävää.

Nykyajan ihmisellä ei ole kyllin uskonnollista tunnetta ja aatteellisuutta. Siksi hän pysyy kylmänä ja ymmärtämättömänä eikä jaksaa kohota korkeampaan tajuntapiiriin. Todistukseksi tähän on olemassa se ensi katsannolla ihan käsittämätön halveksiminen ja välinpitämättömyys, jota teosofiset opit kohtaavat kaikkialla.

Kuinka voitaisiinkaan ottaa hyvin vastaan outoa, itämaista matkamiestä, jota ei ole edeltäpäin osattu ollenkaan kaivata eikä odottaa tulevaksi? Varsinkin kun se heti tullessaan osottaikse niin kummallisen julkeaksi ja itseviisaaksi!

Arvelen, että jos teosofinen liike olisi esiintynyt ennen sosialistista, olisi se saanut enemmän kaunatusta; mutta tietävistä syistä ei ole mahdollista ollut vanhemman veljen saapua tänne ensiksi.

Kuitenkin uskon, että joskin nyt »harvat on valitut», niin he pienilläkin voimillaan taistelemalla voivat estää paljon paha tapahtumasta ja samalla hiljaisesti valmistaa maata sille suurelle kylvölle, joka varmasti vastaisuudessa tapahtuva on!

R. S. N.

Neuvoni herra Y. K:lle.

Omantunnon syyskuun numerossa »Puhtauden ihanne» nimisessä kirjoituksessa P. E. antaa vastauksen Y. K:n kysymykseen, mitenkä hänen on meneteltävä sukupuoliyasiassa. Vaikka olen yhtä mieltä vastaajan kanssa siitä, ettei sukuvietti itsessään ole paha, koska sen tehtävä ihmissuvun jatkajana on suuri ja pyhä, antaisin kuitenkin toisen neuvon kysyjälle. Y. K:n kirjeessä on näin kuuluva lause: »vaimonikaan ei enää tahdo alistua himojeni tyydyttäjäksi». Tämän lauseen tuntuu P. E. jättäneen huomaamatta. Mutta juuri sen johdosta neuvoni olisi: puhdas ravinto, puhtaat ajatukset ja ainainen kaiho Jumalaan! Itsekasvatus on oleva sekä henkistä, sielullista että ruumiillista laatua. On vältettävä kaikkia epäpuhtaita ja eläimellisiä ajatuksia, mutta sen lisäksi on ruumistakin ravittava puhtaalla ravinnolla. Tällä tarkotan, että on kieltäydyttävä ei ainoastaan väkijuomista, vaan myöskin liharuusta. Kun ruumista ravitaan kasviksilla, vedellä, maidolla ja leivällä, silloin henki voi saada vallan sen yli ja ruumis muuttuu sisäisen ihmisen tottelevaksi välikappaleeksi. Sukuvietti on vieteistä voimallisoin, mutta voi siitakin vapautua ja päästä sen herraksi. Tämä olisi neuvoni Y. K:lle, koska hän itse nähtävästi pyrkii ihanetta kohti ja samalla on siinä asemassa, että se on hänen ilmeinen velvollisuutensa vaimoaan kohtaan.

L. N.

Matkoiltani.

VIII.

Lokakuulla olen pitänyt neljätoista teosofista esitelmää, nimittäin kolme Ojajärven asemalla (Viipurin läänissä), kaksi Sortavalassa, yhden Joensuussa, kaksi Viipurissa, kaksi Sairalan asemalla (Viip. lään.), yhden Inkilän asemalla (Viip. lään.), yhden Teos. Kirjakaupan ja Kustannusliikkeen huoneustolla ja kaksi Elämän «tuvalla» Helsingissä.

Ojajärvelle menin Olavi Haverisen kutsumana. Pidin ensimmäisen esitelmän lauantai-iltana 6 p. erään torpan tuvassa aseman läheisyydessä. Kuulijoita oli noin 50. Seuraavana päivänä eli sunnuntaina puhuin taivasalla, koska ilma oli kaunis, noin 100 hengelle. Kirjoja ostettiin Ojajärvellä noin 10 markan arvosta.

Maanantaina 8 p. jatkoin matkaani Sortavalaan. Koska ei minulla siellä ollut ainoatakaan tuttavaa, menin suoraan päätä työväenyhdistykselle, jonka puheenjohtajalle hra Lindgrenille esitin asiani. Hän lupasi yhdistyksen huoneuston käytettäväkseni. Tietoa esitelmästäni ei saatu ajan niukkuuden tähden leviämään muulla tavalla kuin erityisillä ilmotuslapuilla, jotka hra L. hyväntahtoisesti kiinnitti julkisiin paikkoihin kaupungilla. Väkeä tuli työväenyhdistyksen tilava huoneusto ihan täyteen. Kirjallisuutta ostettiin noin 40 mk. arvosta.

Kauppias J. Kuosmoselle, joka majotti ja ruokki minua ilmaiseksi, lausun sydämelliset kiitokseni.

Sortavalasta jatkoin matkaani Joensuuhun. Sain luvan puhua työväenyhdistyksen huoneustossa kuukausikokouksen yhteydessä. Ainoatakaan kirjaa ei ostettu. Mädänneen materialismin haju töytytti vastaani Joensuun työväenyhdistyksellä. Joensuun matkalta sain monen markan tappion.

20 p. menin Viipuriin. Hra maisteri J. E. Pajala oli siellä toiminut luento-

huoneet. Mainitun päivän illalla luenonin Talikkalan työväenyhdistyksellä noin 300 hengelle. Kirjallisuutta ostettiin 12 mk. arvosta.

21 p. eli sunnuntaina luennoitsin klo 7 i. p. Viipurin kansakoulujen suuressa juhlasalissa noin 500 hengelle. Teosofista kirjallisuutta ostettiin lähes 70 mk. arvosta.

Viipurista menin Sairalan asemalle, jonne talokas Mikko Kopra oli minut kutsunut. Puhuin maanantai-iltana 22 p. erään talon tuvassa noin kilometrin matkan päässä asemalta. Kuulijoita oli satakunta. Kirjoja ostettiin muutamia.

Seuraavan päivän iltana puhuin Inkilän asemalla nuorisoseuran tilavassa salissa. Tunnettu kansanlaulaja Pasi Jääskeläinen antoi siellä samana iltana konsertin. Kun se oli loppunut, sain minä puhua noin 150 henkiselle kuulijakunnalle, joka suureksi osaksi oli samaa kuin hra J:n konserttiyleisö. Inkilässä ostettiin minulta kaikki kirjat, joita ei enää monta ollutkaan. Moni sikäläinen kuuliija pyysi minua pian jälleen paikkakunnalle luennoimaan. Kun sama toivomus lausuttiin Viipurissa y. m., menen taas tässä kuussa «kauniiseen Karjalaan» puhumaan teosofian suuria totuuksia.

Aate.

Tien varrelta.

Teosofisen Seuran presidentti.
Eversti H. S. Olcott, joka johti Parisin kongressia viime kesäkuussa, kävi sitten Hollannissa ja Englannissa, jossa hän oli läsnä brittiläisen sektionin vuosikokouksessa, ja matkusti syyskuuksi Amerikkaan johtaaakseen amerikkalaisen sektionin vuosikokousta Chicagossa. Palattuansa Amerikasta Eurooppaan hänen oli aikomus tehdä kiertomatka Italiassa ja käydä italialaisen sektionin loosheja tarkastelemassa.

Italialaisten teosofien suruksi Karma kuitenkin teki iäkkään presidentin aikomuksen tyhjäksi. Laivamatkalla Genovaan tapahtui näet, että eversti Olcott luiskahti ja syöksyi suin päin korkeata porraskäytävää alas. Kaikkien ja etenkin laivalääkärin suureksi ihmeeksi hän ei vahingoittunut melkein ollenkaan. Ainoastaan toinen jalka sai vamman polven yläpuolella ja tämä oli siksi vaarallinen, että eversti Olcott ei Genovaankaan saavuttuaan ole saanut liikkua, vaan on hänen täytynyt maata sairaalassa. Tämän kuukauden 7 p:nä lienee k:n kuitenkin päässyt lähemmään kotiinsa Indiaan, mutta pari kolme kuukautta kestääne, ennenkuin hän on entisissä voimissaan.

Teosofisen Seuran suomalainen sektsioni. Kuten johtavasta artikkelistamme käy selville, on vihdoon ryhdytty lopullisiin toimenpiteihin T. S:n aikaansaamiseksi Suomeen. Nyt riippuu maaseutulaisten asianharrastuksesta ja avuliaisuudesta, kuinka pian vanhat toiveemme ja ajatuksemme toteutuvat fyysillisellä tasolla.

Omatunto vuonna 1907. Omatunto ilmestyy ensivuonna samankokoisena, yhtä usein ja samanhintaisena kuin tänäkin vuonna ja tilauksia otetaan mieliihyvällä nyt jo vastaan. Jospa tilaajien määrä kasvaisi kaksinkertaiseksi, että voisimme tehdä lehtemme niin sisältöriikkaaksi ja hyväksi kuin tahtoisimme! Eikö jokainen nykyinen tilaaja voisi hankkia yhden uuden tilaajan lisäksi? Eivätkö asiamiehemme voisi saada lehden leviämään?

Ensi vuoden ohjelma. Omantunnon ohjelma pysyy tietysti muuttumatta, mutta kumminkin tahdomme mainita, että ensi vuonna erityisesti tuleamme käsittelemään seuraavia aineita: jälleensyntymistä, salatiedettä ja yliaistillista kehitystä, vegetarismia ja uskonnon psykologiaa.

1906 vuoden maksamattomat tilaukset. Pyydämme, että asiamiehet ja tilaajat, jotka eivät vielä ole tilittäneet

tämän vuoden tilausmaksuja, tekisivät sen niin pian kuin mahdollista! Voivathan he samalla uudistaa tilauksensa ensi vuodeksi.

Edullinen tarjous. Madame Blavatskyn tunnettu teos *The Key to Theosophy* (Teosofian avain) ilmestyy suomenkannettuna jouluksi. Se sisältää noin 320 sivua ja tulee maksamaan 4 mk. Ne Omantunnon lukijat, jotka postikortilla tilaavat tämän kirjan *ennen joulua* suoraan meiltä saavat sen rahtivapaasti luoksensa postietuantia vastaan (4: —), niin pian kuin se ilmestyy. Tämä on edullinen tarjous kaikille niille maaseutulaisille, jotka eivät ole tilaisuudessa heti ostamaan sitä kirja-kaupasta.

Uusi ruotsinkielinen aikakauskirja sielutieteellistä tutkimusta varten. «Psyke» on uuden aikakauslehden nimi, josta ensimmäinen vihko on ilmestynyt ja jonka ulosantaja on dosentti Sydney Alrutz Upsalassa. Toimitukseen kuuluvat professorit Harald Höffding Köpenhaminassa, Arvid Grotenfelt Helsingissä ja J. Mourly Vold Kristianiassa. Monet tunnetut tiedemiehet ovat luvanneet avustaa. Ensimmäinen vihko sisältää: Tilausilmoitus. H. Höffding, Tahdon käsite (tanskan kielellä). G. Landtman, Papille välttämättömät psyykkiset ominaisuudet raakalaiskansoilla. S. Alrutz, Puoleksi itsestään ilmaantuvia ilmiöitä hypnoositilassa. J. Landqvist, Tunteella ajatteleva. E. Nicolin, Koira unessakävijänä; eräs tapaus. Tänä vuonna ilmestyy 2 vihkoa, ensi vuonna 5. Hinta tilattaessa 2 ja 5 kruunua.

Kirjallisuutta. Osuuskunta Väinämöisen kustannuksella on ilmestynyt kirja-kauppoihin:

Ihania muistoja! Todellisuuden kuvaus, kirj. Bertha von Suttner. Suomenos. Vihkonen, jossa on tämän tunnetun kirjailijan kirjoitus, sisältää lisäksi Leo Tolstoin kertomuksen: Eräs venäläinen rekryytinotto. W. von Heidenstamin: Rajakivellä ja A. Renkin: Juttu kolmesta

kuninkaasta. Tämä vihkonen, jossa on 32 sivua ja maksaa vain 25 p. on toimitettu rauhan aatteen edistämiseksi.

Ainoastaan palvelustyttö, kirjottanut Ruth Lamb. Suomennos englannista, 64 sivua, hinta 50 p.

Oikaisu. Omantunnon 19 n:ron 241 sivu 19 rivi ylh. luetaan; «Minä sylkäsän kahteentuhanteen ihmishenkeen.» Piti olla, kuten käsikirjotuksessa olikin, *kahteensataantuhanteen* j. n. e.

Palomaan matkat. Pyydämme, että maaseutulaiset, jotka haluavat Palomaan luennoimaan paikkakunnalleen, ovat hyvät ja kirjottavat hänelle siitä osotteella: Teosofinen Kirjakauppa ja Kustannusliike, Mikonkatu 11, Helsinki.

Toimituksen työpöydältä.

The Theosophist, lokakuu. H. S. Olcott, Vanhoja päiväkirjan lehtiä (jatk.) S. E. Alderman, Teosofian suhde elämään. Et-sijä, Pyhä sota. N. D. K., Tibetiläiset adeptit. T. R. Rao, Laupeus. Y. m. y. m.

The Theosophical Review, marraskuu. Eräs venäläinen, Rosenkreutziläisyys Venäjällä, IV. E. R. Innes, Elävien maa. F. Sedlák, Dhāranān luonto. A. R. Orage, Mitä on ihminen? G. R. S. Mead, Mestari. Sarah Corbett, Kasvatustieteen perusteet, II. Y. m. y. m.

Revue Théosophique Française, lokakuu. Annie Besant, Kansojen kohtalo. A. Besant, Avataarat (jatk.). X., Teosofisen seuran sinetti y. m.

Toimitukselle ovat niinkään saapuneet: *Broad Views* (marrask.), *Theosophy in Australasia* (lokak.), *New Zealand Theosophical Magazine* (heinäk.), *The Occult Review* (marrask.), *The Lotus Journal* (marrask.), *The Word* (lokak.), *Efteråt* (lokak.), *Teosofisk Tidskrift* (lokak.), *Pyrkijä*, *Väindämöinen*, *Nuori Suomi* y. m.

Lahjatili.

Lokakuun 7 p:stä marraskuun 7 p:ään on saatu seuraava lahja:

J. K. (Sievi) 5: 78.

Rahat lähetetään tai tuodaan Teosofiseen Kirjakauppaan ja Kustannusliikkeeseen, Mikonkatu 11, Helsinki.

Esitelmärahasto.

Lokakuun 7 p:stä marraskuun 7 p:ään on saatu seuraavat lahjat:

R. S. N. 50: —. M. R. 7: 50. J. Y. M. (Canada) 1: 95. I. S. (Brooklyn) 5: —.

Rahat lähetetään tai tuodaan Teosofiseen Kirjakauppaan ja Kustannusliikkeeseen, Mikonkatu 11, Helsinki.

Palomaan lista:

E. E. H. 5: —. J. A. T. 2: —. K. K. 5: —. J. R. 2: —. J. V. 2: —. V. G. B. 2: —. T. S. 1: —. M. L. 1: —. E. P. 5: —. E. H. 2: —. J. L. 1: —. J. A. 1: —. V. H. 5: —. P. E. 3: —. V. V. 3: —. L. K. 2: —. R. S. 1: —. F. R. 3: —. A. N. 3: —. J. K. 1: —. A. G. 2: —. A. A. 1: —. H. S. 2: —. J. M. 1: —. S. H. 1: —. P. A. 1: —. E. T. 2: —. K. T. 2: —. A. M. V. 2: —. A. R. 5: —. E. R. 2: —. W. S. 3: —. R. L. 1: 65. H. H. 1: —. K. K. 1: —. K. O. A. 3: —. J. K. 1: 50. M. 5: —. J. E. R. —: 50. E. E. —: 50. J. K. —: 50. I. V. —: 05. J. K. 2: —. A. B. 1: —. G. —: 85. K. J. W. 3: —. D. R. 2: —. V. A. 1: —. K. E. —: 50. J. K. R. 1: —. H. A. 1: —. L. E. —: 50. Summa Smk. 102: 55.

„ELÄMÄ”

on lehti

joka on ottanut todistaakseen, että ihmisten kannattaa jälleen *elää* ja olla onnellisia, jos teosoofinen totuuden-tieto saatetaan luomaan kansallemme uusi sosialistinen yhteiskuntajärjestys. „Elämä” maksaa 2: 50 vuosikerta.

Konttori: Hesperia. Puhelin 5453.

Martin & Mäkelä

Kirjakauppa Söörnäisissä.

.. Täydellinen kirja- ja paperikauppa. ..
Parhaiten lajiteltu varasto Työväen- ja Teosofista kirjallisuutta.

== Puhelin 5434. ==

Kaikkissa kirjakaupoissa:
Salatut tieteet ja sieluopin fysiologia.

Kirjoittanut Edmond Dupouy. Hinta 3: —.

Tässä huomattavassa teoksessa, joka on etevän ranskalaisen tiedemiehen kirjoittama, tehdään selkoa uusimmista tuloksista spiritismin alalla sekä kerrotaan monista omittuisista kokeista. — Saadaan kustantajalta rahvistapaasti, jos raha seuraa tilausta.

Kustantaja YRJÖ WEILIN, Helsinki.

Kaivertaja
J.E. Wallden
HELSINKI

Mikonk. 1.
Tel. 2089.

Kaikenlaaisia
KAIVERRUSTOITA

KIRJAKAUPPA * BOKHANDEL

AKTIEBOLAGET

MINERVA

OSAKEYHTIÖ

HELSINKI == TELEF. 23 03 == HELSINGFORS.

Teosofinen Kirjasto Helsingissä

Mikonkatu 11

avoinna tiist. ja lauv. k:lo 1 $\frac{1}{2}$ 7—8 j.pp., paitsi kesä-, heinä- ja elokuussa, jolloin se on auki ainoastaan torstai-illoin k:lo 7—1 $\frac{1}{2}$ 9.

Vilho Leikas & Co

Ottaa vastaan „Omantunnon, Teosofisen Aikakauslehden” tilauksia.

Suomalainen Kirja-
ja Paperikauppa ==

Myy kaikenlaista Teosofista y. m. kirjallisuutta.

39 5th Str. Calumet, Mich., U. S. of A.

Postin kautta tilatut kirjat toimitetaan erittäin huolellisesti.

Teosofinen Kirjakauppa
ja Kustannusliike,

Mikonkatu 11, Helsinki, Telef. 47 11.

Myy suomen- ja ruotsinkielistä teosofista kirjallisuutta. Hankkii nopeasti englanninkielistä teosofista kirjallisuutta. Rehelliisiä ja luotettavia asiamiehiä otetaan kaikkialle. Suomenkielisistä kirjoista myönnetään 20%, ruotsinkielisistä 10%, Omantunnon tilauksista 10% alennus.

Paperia, Kirjekuoria ja Kirjoitustarpeita

halvimmalla

Dahlbergin Paperikaupassa.

Aleksanterink. 15. Pohj. Esplan.k. 23.

O. J. Liljan

hyväksi tunnettu

Kirjansitomo

Helsingissä

Vastaanottaa kaikkia ammatin kuuluvia töitä ja suoritetaan nämät varsin huolellisesti ja nopeasti sekä kohtuullisiin hintoihin.

Osote: Fredrikinkatu 42

Puhelin 1890.

KIRJAPAINOYHTIÖ VALO

Helsinki :: Hakasalmenkatu 2 (porttikäytävä)

Telefoni 39 40

Suorittaa huolellisesti kaikkia kirjapainoalaan kuuluvia töitä :: Nopea suoritus :: :: Hinnat kohtuulliset :: ::

OMATUNTO

TEOSOFINEN AIKAKAUSLEHTI

TOINEN VUOSIKERTA

H:ki, Kirjapainoyhtiö Valo

JOULUKUU, 1906

	Siv.
I. Omatunto vuonna 1907, <i>Toimitus</i>	271
II. Joulu. <i>P. E.</i>	273
III. Näkymättömiä auttajia, VII, <i>C. W. Leadbeater</i>	275
IV. Tappamisesta väiteltäessä, <i>Aate</i>	277
V. Matkoiltani, IX, <i>Aate.</i>	280
VI. Teosofian tosi ystäville Suomessa	280
VII. Kirjoja, vanhoja ja uusia, <i>P. E.</i>	281
VIII. Tien varrelta	284
IX. Toimituksen työpöydältä	286
X. Esitelmärahasto	286
XI. Omatunto vuonna 1906. Sisällysluettelo	286

Omantunnon, Teosofisen Aikakauslehden, ohjelma on sama kuin Teosofisen Seuran.

Teosofisen Seuran tehtävät ovat:

1. Muodostaa yleisen veljeyden ydin, katsomatta uskontunnustukseen, rotuun, kansallisuuteen, sukupuoleen, yhteiskunta-asemaan tai väriin.
2. Edistää vertailevia uskonnollisia, filosofisia ja tieteellisiä tutkimuksia.
3. Tutkia tuntemattomia luonnonlakeja ja ihmisen salaisia voimia.

OMATUNTO TILATAAN

postin kautta, kirjakaupoista, asiamiehiltä ja suoraan Omantunnon konttorista, Mikonkatu 11, Helsinki. Puhelin 47 11.

TILAUSHINTA

Suomessa on postimaksuineen koko vuodelta Smk 5: —. Yksityisnumerot 60 p:iä. Venäjällä postimaksuineen 2 ruplaa. Amerikassa samaten 1½ dollaria. Ruotsissa samaten 4. kr. Asiamiehille myönnetään 10 % alennus.

ILMOTUSHINTA

on ilmotusruudulta 5 mkaa kerralta. Sama ilmotus useampia kertoja 10 % alennuksella.

OMANTUNNON KONTTORI, MIKONKATU 11,

on auki joka arkipäivä klo 10—7. Taloudenhoitaja tavataan varmimmin klo 5—7 j. p.p.

OMANTUNNON TOIMITTAJIA

tavataan konttorissa keskiviikkoisin klo 7—7,30 j. p.p.

OMATUNTO

TEOSOFINEN AIKAKAUSLEHTI

VOL. II

HELSINGISSÄ, JOULUKUUN 15 P:Ä 1906

N:o 21

OMATUNTO VUONNA 1907.

Aikakauslehden semmoisen kuin tämän meidän teosofisen Omatuntomme tarkoitus olisi opettaa ja kasvattaa lukijoitaan samalla kun se heitä huvittaisi; sen olisi itse asiassa näytettävä, että tosi oppi onkin suurinta huvia. Teosofinen työ on niille, jotka sitä tekevät, ehyintä onnea, ja onnea pitäisi olla teosofinen oppiminenkin. Kun ajattelee elämän lyhyyttä, eikö tee mieli oppia niin paljon kuin mahdollista? Eikö tee mieli jokaisen kuolevaisen päästä selvyyteen elämän ongelmasta ja saavuttaa tietoa totuudesta niin suuressa määrin kuin hänelle suinkin on mahdollista? Ainoastaan henkisesti laiskat ihmiset — »kuolleet», niinkuin Jeesus sanoo — eivät välitä mitään olemassaolon iänikuisista arvotuksista, mutta tahtoisiko kukaan enää kuulua laiskoihin ja henkisesti kuolleisiin? Eikö meidän aikanamme, eikö meillä täällä Suomessa ole tapahtunut herämys ja ikäänkuin uudesta syntyminen, niin yleinen, niin laajalle ulottuva ja niin syvälle tunkeva, ettei kenenkään olisi pitänyt jäädä tuntematta sen herämyksen vaikutuksia?

Tätä heräymystä, tätä meidän aikamme »renessansia» teosofinen liike palvelee. Se kokoaa yhteen tutkimusten ja havaintojen tulokset ja tarjoaa ne maailmalle helposti sulatettavassa muo-

dossa. Ja meidän teosofinen lehtemme on ottanut palvellakseen teosofista liikettä. Sen päämäärä on korkea, sen ponnistus on suuri. Vähäiset ovat sen voimat, vaatimattomat sen kyvyt, ja kuitenkin se on rojhennut astua niiden riviin, jotka uskovat taistelevansa totuuden puolesta ja joiden lippuun on kirjoitettu tunnuslause: totuus on uskontoja korkeampi. Se on sen tehnyt ja se aikoo edetä alottamallaan tiellä, kunnes se saavuttaa päämääränsä ja tulee valoksi, joka loistaa pimeydessä — tahi kunnes se sortuu ja kaatuu ja väistyy taitavampien ja viisaampien tieltä.

Mutta vielä se ei väisty, sillä vielä toisia ei näy. Ei ole tietäjä vielä tullut, joka tienraivaajan työtä jatkaisi ja täydentäisi. Vielä Omatunto saa tehdä Johanneksen työtä, hänen, joka korvessa huusi ja valmisti tietä Herralle. Mutta tästä tehtävästään Omatunto ylpeilee. Se on näyssä nähnyt, mitä päiviä koittaa, kun Herra tulee, ja se tietää, että tämä työ ihmisrakkauden elvyttämiseksi ja totuuden voitoksi on jaloin etuoikeus mitä kuolevaisille suodaan. Oi jospa se kykenisi korkealle kohottamaan valon ja viisauden kirkkaasti palavaa soihtua!

»Työ tekijäänsä neuvo», sanoo suomalainen sananlasku ja se toimituksen

on ilolla tunnustaminen näin vuoden lopussa, kun taas on taival kuljettu, taas kokemusta koottu ja uutta nähty. On siinä ollut vaikeuksia taivaltaessa, jos ilojakin. Kyllä välistä toivoimme enemmän kuin toteuttaa osasimme, mutta »toivoen hyvät tulevat, pahat kulkevat peläten». Niinpä taitokin kasvaa toivoen ja tehden, ja kun nyt taas uusi vuosi on alettava, tunnemme viisastuneemme vanhan kokemuksista ja puikahdamme uudesta veräjästä uudelle taipaleelle vielä suuremmilla toiveilla kuin viime vuonna.

Lehtemme sisältö on meillä jo valmiiksi suunniteltuna ensi vuodeksi. Ohjelma pysyy tietysti muuttumattomana, mutta sisällön koetamme saada niin keskitetyksi ja tarkotuksen mukaiseksi kuin suinkin voimme. Olemme sentähden ajatelleet sopivaksi ottaa puheeksi muutamia erikoiskysymyksiä teosofisten tutkimusten laajoilta aloilta ja niin muodoin pohtia palstoillamme:

1) Mitä uusia näkökohtia käytännöllisen elämän suhteen tarjoaa meille jälleensyntymisusko?

2) Mitä on salatiede ja kuinka voimme kehittyä salatieteilijöiksi?

3) Mitä vainajat salatieteellisten tutkimusten nojalla itse ajattelevat kuolemanjälkeisestä elämästä?

4) Mitä meidän tulee syödä?

Ja jos tila myöntää:

5) Mitä vertaileva uskontotutkimus meille opettaa?

Kaikista näistä kysymyksistä tulee olemaan useampia artikkeleita.

Sitäpaitsi tietysti julkaisemme tilapäisiä kirjoituksia ja jatkamme Leadbeaterin kirjoitussarjaa „Näkymättömiä auttajia“ ja suomennoksiamme muiden maiden pyhistä kirjoista. Niinpä ensi

vuoden Omatunto tulee sisältämään muinaisen kiinalaisen viisaan Laotsen *Taoteking* nimisen kirjan suomennettuna. Ja koska kuuluu asiaan, että lehtemme edes jossain määrin seuraa päivän tapahtumia, tulemme säännöllisesti julkaisemaan palstoillamme lyhyitä kirjallisuuskatsauksia ja arvosteluja; sen monipuolisempaa päivän tapahtumain arvostelemista emme vielä uskalla luvata ensi vuodeksi. Sitävastoin on luonnollista, että koetamme pitää silmällä ja tehdä lukijoillemme selkoa (ulkomaan) teosofisista, psyykkisistä ja spiritistisistä tutkimuksista ja tapahtumista. Ja itsestään on selvää, että mikäli tila myöntää, on lehtemme sisältävä kevyempääkin lukemista, teosofishenkisiä kertomuksia ja runoja. Omasta puolestamme soisimme, että joka Oman tunnon numerossa olisi novelli, alkuperäinen tai suomennettu; käsikirjotuksia meillä kyllä on jo odottamassakin, ja jos lehtemme tulee säännöllisesti ilmestymään 32-sivuisena, silloin on myös toivo kertomusten säännöllisestä julkaisemisesta.

Toivomme hartaasti, että Karman herrat ovat meille ensi vuonna suopeat, että lukijakuntamme lisääntyy ja että tilaajien lukumäärä melkoisesti kasvaa. Kahteen tuhanteen sen ainakin pitää nousta, jotta lehtemme voisi säännöllisesti ilmestyä 32-sivuisena tai suurempana. Sillä tilaajamäärällä, mikä meillä nyt on, ei kannata pitää sitä säännöllisesti niin suurena. Vaikka toimitus on toukokuun alusta tehnyt palkatonta työtä ja vaikkei kirjoituksitakaan ole penniä maksettu, on tämän vuoden tappio kasvanut melkoisen suureksi. Olemme tehneet väsymätöntä työtä luottaen siihen, että kun Seura

saadaan, se järjestää lehdenkin asiat taloudellisesti vakavalle pohjalle.

Tämän vuoden tappio on kuitenkin korjattavissa. Olemme onneksi pinnattaneet niin monta kappaletta lehteämme, että varastossamme on koko joukko tämän vuoden Omatuntoja. Olemme kirjansitojalla sidottaneet tämän vuoden numerot yhteen sieviksi kirjoiksi ja myymme niitä viiteen markkaan kappaleelta. Ne lukijamme siis, jotka valmiina kirjana tahtovat omistaa 1906 vuoden Omatunnon, tai jotka rakkaudesta lehteemme ja asiaamme tahtovat taloudellista kuormaamme keventää, ostakoot meiltä yhden tai useampia Omatunnon vuosikertoja! Jos lähetätte rahat ja tilauksenne Teosofiseen Kirjakauppaan ja Kustannusliikkeen, saatte rahtivapaasti tilaamanne volymit luoksenne.

Olkoon lopuksi vielä toistettu, että Omatunto, teosofinen aikakauslehti, ilmestyy vuonna 1907 yhtä usein, samankokoisena kuin tänä vuonna, mutta *kansilehdellä varustettuna*, sekä edelleenkin Teosofisen Seuran ohjelmaa noudattaen, ja että se maksaa koko vuodelta Suomessa 5 markkaa, Amerikassa 1 1/2 dollaria, Venäjällä 2 ruplaa ja Ruotsissa 4 kruunua. Tilataan postin kautta, asiamiehiltä, kirjakauppiailta ja suoraan Teosofisesta Kirjakaupasta ja Kustannusliikkeestä.

Toimitus.

Joulu.

Joulua vietetään kristityissä maissa Jeesuksen syntymän muistoksi, mutta tämä ei merkitse, että Jeesus todella

olisi syntynyt juulukuun 25 p:nä, sillä, kuten tunnettu englantilainen teologi F. W. Farrar sanoo, „kaikki kokeet tutkia Kristuksen syntymän kuukautta ja päivää ovat näyttäneet olevan turhat.“¹⁾ Syy, miksi Jeesuksen syntymän muistojuhlaa vietetään jouluna, on haettava toisaalta. Historia näyttää meille, että kristinuskon alkuaikoina tätä juhlaa vietettiin eri aikoina eri lahkoissa: syyskuussa, helmikuussa, elokuussa, kesäkuussa, heinäkuussa. Vasta paavi Julius I v. 337 ratkaisi asian ja määräsi, että juhla oli vietettävä juulukuun 25 p:nä. Ja miksi? Sentähden, että samana päivänä roomalaisten oli tapana viettää suuria *Brumalia*-juhllaisuuksiansa Bakkuksen kunniaksi ja että kristittyjen juhla siis saattoi käydä päinsä huomaamatta.

Kristitty maailma pyhittää täten päivän, joka jo vanhassa pakanamaailmassa oli merkkipäivä. Ja kun sanomme pakanamaailmassa, emme tarkota ainoastaan roomalaisia, vaan ylipäänsä vanhoja kansoja, sillä vertaileva uskontotutkimus on selvästi näyttänyt, että joulukuun 25 päivä on ammoisista ajoista miltei kaikkialla ollut vuoden pyhimpiä päiviä. Vanhassa Indiassa sitä kutsuttiin „jumalain aamuksi“, ja sinä päivänä ihmiset koristivat talojaan köynnöksillä ja antoivat toisilleen lahjoja. Samaten pyhittivät sitä päivää vanhat persialaiset ja egyptiläiset ja keltiläiset druidit; niinikään Meksikon muinaiset asujamet ja aztekit; ja myös muinaiset skandinaavit ja kreikkalaiset ja syyrialaiset. Suomalainen nimi „joul“ johtuukin skandinaviaalaisesta „*jul*“, jota samaa nimeä vielä käytetään ruotsinkielessäkin (engl. *yule*). Saksalainen nimi *Weihnachten* on uudempi muodostuma ja merkitsee „pyhä yö“. Ranskalainen *noël* (italian *natale*) johtuu taas latinankielestä (*dies natalis*, syntymäpäivä). Englantilainen *christmas* muistuttaa suoraan Kris-

¹⁾ Jeesuksen elämä. Suomentanut Nino. Helsingissä 1880. K. E. Holm. Siv. 627.

tusta (sanoista *Christ*, Kristus ja *mass*, messu).

Kun nyt kysymme, miksikä joulukuun 25 päivää on semmoisilla juhlallisuuksilla vietetty „pakanakansojen“ kesken, saamme vastaukseksi, että se oli suuri auringonjuhla talvipäivän seisauksen johdosta. Ennen joulua päivät käyvät yhä lyhemmiksi ja pimeämmiksi. On kuin taistelussa valon ja pimeyden välillä pimeys olisi voittamaisillaan. Mutta silloin tapahtuu äkkiä seisahdus, pimeyden valta murtuu ja valo voittaa taas. Roomalaiset kutsuivatkin juhlaansa nimellä *natalis solis invicti*, „voittamattoman auringon syntymä“. Ja voimme ymmärtää, kuinka mahtavasti tämä luonnon ilmiö vaikutti kansojen mielikuvitukseen, niin kauan kun ei tähtitieteellinen selitys maan kiertämisestä auringon ympäri ollut eksoterinen eli julkinen totuus.

Mutta eipä siinä kyllin. Pakana maailman joulu ei ollut ainoastaan auringon juhla, vaan myöskin juhla, jota vietettiin auringon jumalan tai jonkun suuren opettajan eli „vapahtajan“, toisin sanoen henkisen valontuojan syntymän muistoksi! On huomattava se merkillinen tosiasia, että miltei kaikilla muinaisajan kansoilla oli auringonjumalansa tai vapahtajansa, joka yliluonnollisella tavalla oli syntynyt neitsyeellisestä äidistään ja jonka syntymäjuhlaa vietettiin talvipäivän seisauspäivänä.

Hindulaisten Krishna (joka muuten ei ollut auringonjumala) syntyi neitsyt Devakista. Hänen syntyessään koko luonto riemuitsi, deevat (jumalat, enkelit) lauloivat kuorossa hänen tervehdyksensä ja antoivat kukkien sataa taivaasta maan päälle. Hän eli kuten tiedämme noin 3,000 vuotta e. Kr. Egyptiläisten Horus kantoi myös nimen „vapahtaja“. Hänen äitiään, Isistä, kutsuttiin „jumalan äidiksi, taivaan kuningattareksi, puhtaaksi neitsyeksi, meren tähdeksi“ y. m. Sama oli laita Osiriksen ja hänen äitinsä Neithin. Isistä kuvattiin aina seisovan kuunsirpillä, kaksitoista tähteä pään ympärillä (vrt. Joh. ilm. XII, 1).

Eräässä kuvassa nähdään Horus pienenä lapsena äitinsä Isiksen sylissä — aivankuin katoliset madonnat Jeesuslapsineen. Osiriksen syntyessä enkelit suuren valon ympäröiminä julistivat että „kaiken maan herra on syntynyt“.

Babylonialaisten Tammuz, jota palveltiin vapahtajana, oli samalla äitinsä Istarin sekä puoliso että poika (samoin kuin kristittyjen kolmiyhteinen jumala). Istaria kutsuttiin „maan herrattareksi, Edenin herrattareksi, taivaan kuningattareksi, aamutähdeksi, elämänpuun jumalattareksi“. Hänetkin kuvataan poikansa Tammuz sylissään. Ja vanhassa akkadilaisessa hymnissä häntä rukoillaan nimellä „oi neitsyt Istar“.

Persiassa vietettiin suurilla juhlallisuuksilla auringon jumalan Mithran syntymä. Häntäkin kutsuttiin nimellä Tseur eli vapahtaja ja sanottiin hänen syntyneen luolassa. Persialaisten suuri opettaja Zoroaster sai hänkin osakseen kaiken auringonjumalalle tulevan kunnian. Hän oli syntynyt neitsyestä ja siinnyt jumalallisen järjen säteestä.

Aikoja ennenkuin Cortes saapui Meksikkoon, olivat sen kansat palvelleet Quetzalcoatl nimistä vapahtajaa, joka niinikään oli neitsyestä syntynyt. Olemisen herra, Tonacatecutli, oli ilmestynyt neitsyt Chimalmalle ja hengittänyt hänen päälleen, josta tämä oli käynyt äidiksi ja synnyttänyt vapahtajan. Chimalma oli poikansa syntyessä kuollut ja nostettu taivaaseen; häntä kunnioitettiin sen jälkeen nimellä „uhrin jalokivi.“ Samaten oli aztekien auringon- ja sodanjumala Huitzilopochtli yliluonnollisella tavalla ja täysin valmiina soturina syntynyt äidistään (Coatlicue).

Vanhat skandinaavit viettivät jouluun Freirin, Odinin ja Frejan pojan, syntymän muistoksi. Ja indialaisten Buddhasta kerrotaan, että hänenkin äitinsä Maya oli neitsyt. Buddhan syntyessä taivaitten deevat lauloivat: „tänään Bodhisatva on syntynyt maan päälle tuodakseen iloa ja rauhaa ihmisille ja jumalille, luodakseen valoa pi-

meihin paikkoihin ja antaakseen näön sokeille“.¹⁾

Riittääkööt nämä esimerkit. Ne todistavat meille sen kumoamattoman totuuden, että kristittyjen joulu ei ole „kristitty“ missään mustasukkaisessa merkityksessä. Se on koko maailman ja kaikkien aikojen yhteinen juhla auringon ja ihmisvapahtajan, luonnollisen ja henkisen valon kunniaksi. Ja tämän tosiseikan edessä kristittyjen ei pidä hämmästyä. Kaikki pikkumaiset lahko-laistunteet saavat hävitä sen suuren, iloa uhkuvan tiedon edestä, että jumallallinen totuus on kaikkialla paistanut. Samana päivänä, jolloin kristityt iloitsivat, että maailmaan on tullut ihminen, joka on ilmottanut ihmisille elävän jumalan ja näyttänyt heille tien jumalan luo, samana päivänä ja aivan samasta syystä ovat muinaisajan kansatkin iloinneet. Jos kristityt tahtovat, että heidän ilonsa on oleva puhtaampaa, itse-tietoisempaa ja henkisempää kuin pakanoiden, silloin ottakoot he vaarin suuren mestarinsa Jeesuksen Kristuksen opista ja ruvetkoot totisesti vaeltamaan sitä rakkauden ja rauhan tietä, joka hänen oppinsa mukaan vie Jumalan luo.

Joululla onkin syvempi merkitys. Se ei ole ainoastaan juhla ulkonaisen luonnonilmiön kunniaksi tai historiallisen tapahtuman muistoksi, se on myöskin vertauskuva siitä juhlariemusta, jota ihminen tuntee henkensä maailmassa, kun hänen neitsyeelliseksi puhdistetussa sielussaan syntyy jumallainen Kristuslapsi.

P.

Näkymättömiä auttajia.

VII.

Kertomus „enkelistä“.

Seuraava kaunis pieni kertomus kuvaa toista tapausta, jossa äsken annet-

¹⁾ Näiden tietojen lähteenä on parhaasta päästä käytetty W. Williamsonin kirjaa *The Great Law. A study of religious origins and of the unity underlying them.* London 1899. Longmans, Green and Co.

tiin apua fyysillisellä tasolla; sillä kertaa kuitenkin pelastui vaan yksi henki. Asia kaipaa ensin muutaman sanan selitykseksi. Eurooppalaisessa auttajajoukossamme on kaksi jäsentä, jotka olivat veljeksiä muinaisessa Egyptissä ja ovat vielä nytkin lämpimästi kiintyneet toisiinsa. Nykyisissä inkarnatioissa on heidän iässään suuri ero; toinen on jo keski-iässä, jotavastoin toinen fyysillisessä ruumiissaan vaan on lapsi, vaikka hänen minänsä on melkoisen pitkälle kehittynyt ja lupaava. Vanhemman osalle on tietysti tullut harjottaa ja johtaa nuorempaa salatieteellisessä työssä, jota molemmat niin sydämestään harrastavat. Kumpainenkin on täysin itsetietoinen ja toimielias astralitasolla, jonkatähden he voivat käyttää suurimman osan sitä aikaa, jolloin heidän karkeammat ruumiinsa nukkuvat, yhteistyöhön, yhteisen Mestarinsa opastamina, ja antaa eläville ja kuolleille sellaista apua, joka heidän voimassaan on.

Saadakseni tarkasti kuvatuksi merkittävät erityiskohdat tässä jutussa, otan tähän jäljennöksen eräästä vanhemman auttajan heti tapauksen jälkeen kirjoittamasta kirjeestä, jossa kertomus on niin värikäs ja vilkas, ettei sellaista kolmannessa kädessä voisi tehdä.

»Kuljimme aivan toisilla asioilla kun äkkiä kuulumme kauhean kivun ja pelon huudahduksen. »Mikä se oli?» kysyi Cyril. Samassa silmänräpäyksessä olimme paikalla ja näimme, että eräs yksi- tai kaksitoistavuotias poika oli pudonnut kallionkielekkeeltä alapuolella oleville kiville ja pahasti haavottunut. Poika parka oli taittanut toisen käsivartensa ja jalkansa ja mikä pahinta oli, saanut kauhean reiän reiteensä, josta veri vuoti virtana. »Auttakaamme häntä pian, muuten hän kuolee» huudahti Cyril.

Tällaisten äkkiarvaamattomien tapausten sattueissa täytyy ajatella nopeaan. Tässä oli nähtävästi kaksi seikkaa otettava huomioon; verenvuoto oli ehkäistävä ja fyysillistä apua hankittava. Minun oli pakko aineellistuttaa joko Cyril

tai itseni, sillä tarvitsimme fyysillisiä käsiä voidaksemme heti sitoa haavat; sitäpaitsi tuntui minusta paremmalta, että poika raukka näkisi jonkun luonaan hädässään. Arvelin, että hän epäilemättä olisi mieluummin Cyrilin kuin minun seurassani; minä luultavasti taas helpommin kuin Cyril voisin hankkia apua, joten siis työnjako oli itsestään selvä.

Tuumamme onnistui erinomaisesti. Aineellistutin heti Cyrilin, — hän ei itse osaa vielä sitä tehdä — ja pyysin häntä riisumaan pojan kaulahuivin, sitomaan sen reiden ympäri sekä vääntämään tikun sen läpi.

„Eiköhän häneen koske kovasti?“ sanoi Cyril, mutta hän teki niin ja veri lakkasi juoksemasta. Vahingoittunut poikanen näytti puoleksi tajuttomalta ja osasi tuskin puhua, mutta katsellen loistavaa pientä olentoa, joka huolestuneena kumartui hänen yllitsensä, kysyi hän kuitenkin: „Oletteko enkeli, pikku herra?“, Cyril vastasi suloisesti hymyillen: „Ei, olen vaan poika, mutta olen tullut sinua auttamaan.“ Jätin hänet siten sairaalle avuksi ja kiiruhdin itse pojan äidin luo, joka asui peninkulman matkan päässä sieltä.

Ette mitenkään voi uskoa, miten vaikea minun oli terottaa sen vaimon päähän, että jotain oli hullusti ja että hänen täytyi mennä ulos ottamaan siitä selvä. Lopulta hän kuitenkin pani käsistään pannun, jota hän juuri puhdisti ja sanoi ääneen: „En tiedä mikä minulle tulee, vaan minun täytyy mennä poikaa hakemaan.“ Kun hän kerran lähti liikkeelle, osasin kyllä häntä johtaa, vaikkakin se oli vaikeata, kun samalla koko ajan ylläpidin tahdonvoimallani Cyril'iä, jotta ei lapsiraukan enkeli yhtäkkiä häviäisi näkyvistä.

Tiedätte, että kun joku henkilö aineellistutetaan, muutetaan materiaa luonnollisesta tilasta toiseen, vaikuttamalla siten niin sanoakseni tilapäisesti kosmilista tahtoa vastaan, mutta jos ajatus hetkeksikään siitä poistetaan, kiiruhtaa materia salaman nopeudella takaisin

luonnolliseen tilaansa. En siksi voinut kiinnittää kuin puolet huomiostani vaimoon, vaan sain hänet kuitenkin menemään eteenpäin ja hänen kierrettyään kysymyksessä olevan kallionkielekkeen annoin Cyrilin kadota. Vaimo oli hänet kuitenkin huomannut — ja nyt hänen kyläkuntansa tietää kertoa yhdestä paraiten todistetusta enkelin ilmestyksestä.

Onnettomuus tapahtui aikaseen aamulla ja samana iltana katselin (astralisesti) miten perheen kävi. Poikaraukan jalka ja käsivarsi olivat asetetut sijoilleen ja suuri haava sidottu. Hän makasi vuoteellaan kalpeana ja väsyneenä, mutta paranemaan päin. Äidin luona oli joukko naapureita, joille hän juuri kertoi tapahtumasta, ja kummalliseltselta kuului tarina sen korvissa, joka tiesi asian todellisen kulun.

Vaimo selitti lentävin sanoin, kuinka häneen äkkiä kuin salaman isku, nousi tunne, että pojalle oli jotain tapahtunut, syytä ei hän itsekkään tiennyt, ja hänen täytyi lähteä häntä hakemaan. Ensimmäinen hän piti tunnettaan tyhjänä ja koetti siitä päästä, vaan se oli mahdotonta, hänen täytyi mennä juuri sen kallion ympäri, eikä toista tietä, vaan niin se nyt sattui, ja kun hän tuli kielekkeen toiselle puolelle, näki hän pojan makavan kiviseinään nojaten ja polvillaan hänen vieressään kauniimman lapsen minkä hän eläissään oli nähnyt, puettuna hohdavan valkoisiin vaatteihin, punaisine poskine ja suloisine ruskeine silmineen. Lapsi hymyili hänelle taivaallisesti ja katosi seuraavassa tuokiossa. Ensimmäinen hän niin hämmästy, ettei tiennyt mitä ajatella, vaan sitten äkkiä hänelle selvisi mikä se oli, ja hän lankesi polvilleen kiittäen Jumalaa, joka oli lähettänyt enkelinsä auttamaan hänen poikaraukaansa.

Sitten, jatkoi hän, nosti hän pojan syliinsä kantaakseen hänet kotiin ja aikoi ottaa pois kaulahuivin, joka oli sidottu jalan ympärille, vaan poika ei sitä sallinut. Enkeli oli sen sitonut ja kieltänyt koskemasta. Hänen jälkeensä siitä mainitessa lääkärille oli tämä sanonut,

että poika aivan varmasti olisi kuollut, jos hän olisi avannut kaulahuivin.

Senjälkeen toisti hän, mitä poika oli kertonut. Kohta hänen pudottuaan oli herttainen pieni enkeli tullut. Hän tiesi sen olevan enkelin, sillä ketään ei näkynyt puolen peninkulman ympärillä, kun hän hetkeä ennen oli kallion huipulla; hän vaan ei ymmärtänyt, miksi ei enkelillä ollut siipiä ja miksi hän sanoi olevansa vaan poikanen. Enkeli oli sitten nostanut hänet kalliota vastaan ja sitonut hänen jalkansa ja ruvennut puhelemaan hänen kanssaan vakuuttaen, ettei hänen tarvinnut pelätä, sillä eräs henkilö oli matkalla äitiä hakemaan, joka pian olisi siellä. Enkeli oli sitten suudellut häntä koettaen tehdä hänen olonsa mukavaksi ja oli koko ajan pitänyt pojan kättä omassa pienessä lämpimässä kädessään kertoen kauniita satuja. Niitä ei poika selvään muistanut, mutta hyvin huvittavia tiesi hän niiden olleen, sillä hän oli melkein kokonaan unohtanut olleensa vahingoittunut, kunnes näki äitinsä tulevan. Enkeli oli sitten vakuuttanut että hän pian tulisi terveeksi, hymyillyt ja puristanut hänen kättänsä ja samassa jollain tavalla hävinnyt.

Sen jälkeen on siinä kylässä tapahtunut täydellinen herätys. Pappi oli selittänyt, että sellainen todistus kaitsemuksen jumalallisesta johdosta nähtävästi oli annettu heille merkiksi pilkkaajia vastaan sekä pyhien kirjojen ja kristillisen uskonnon totuuden näyttämiseksi — eikä kenenkään mieleen näy johtuneen, mitä suunnatonta itseluottamusta sellainen hämmästyttävä selitys sisältää.

Mutta vaikutus poikaan oli epäilemättä hyvä sekä siveellisesti että ruumiillisesti. Kaikista kertomuksista päättäen oli hän ollut nuori suruton poikavekara, mutta nyt tuntee hän aina oman enkelinsä läsnä-olon eikä koskaan tahdo tehdä tai sanoa mitään raakaa, törkeätä tai kiihvasta, ettei enkeli sitä näkisi tai kuulisi. Hänen elämänsä ainoa suuri toivomus on, että hän kerran taas näkisi enkelinsä ja hän tietää, että hänen kuolles-

saan tulevat enkelin herttaiset kasvat ensimmäisinä toivottamaan hänet tervetulleeksi toiselle puolelle.“

Tämä on tosiaankin kaunis ja miellyttävä pieni kertomus. Opetus, jonka kylä ja sen pappi siitä ovat johtaneet, ei ole oikein paikallaan, vaan jo todistus siitä, että jotain on olemassa aineellisen tason yläpuolella, on varmasti omiaan vaikuttamaan kansaan enemmän hyvää kuin pahaa. Lopulta on kuitenkin äidin johtopäätös näkemästään aivan oikea, joskin hän luultavasti laajempien tietojen nojalla olisi esittänyt asian vähän toisella tavalla.

Se, joka kirjotti kirjeen, huomasi tarkasti tutkiessaan asiaa hauskan seikan, joka kirkkaasti valaisee tuollaisten tapausten perussyyt. Tuli nimittäin selville, että pojat olivat tavanneet toisensa ennen, ja että muutamia tuhansia vuosia sitten oli toinen — se, joka putosi kalliolta — ollut toisen orja. Hän oli kerran pelastanut herransa henden omansa uhalla ja oli siitä syystä tullut vapautetuksi. Ja nyt kauvan senjälkeen maksaa herra velkansa samalla tavalla ja antaa sitäpaitsi entiselle orjalleen korkean ihanteen ja kiihotuksen siveellisesti elämään, joka seikka mahdollisesti voi muuttaa koko hänen tulevan kehityksensä suunnan. Varma on, ettei karma jätä palkitsemattu mitään hyvää työtä, joskin se näennäisesti toimii hitaasti.

C. W. Leadbeater.

Tappamisesta väiteltäessä.

Tämän lehden toimitukselle on lähetetty kirje, jossa kosketellaan minun Omantunnon 19 n:rossa julkasemaani „Älä tapa“-nimistä kirjoitusta. Koska arvelen kirjottajan tarkoituksena olevan, että hänen tekemiensä kysymysten ja huomautusten johdosta lehdessä jotakin mainittaisiin, kajoan vähän mainitun kirjeen sisällykseen.

Kirjeen alkupuolella kysyy sen lähettäjää m. m.: „Eivätkö ihmiset, jotka tahottomaan ja pelolla joutuvat kuoleman uhriksi, tahdo myöskin kostaa murhaajilleen?“

Tietysti he sen tekevät. Sanoinhan nimenomaan: „Kun murhatut ovat ihmisiä, voivat he uhkua persoonallista vihaa murhaajilleen.“

Mutta kirjottaja näyttää „murhaajalla“ tarkottavan itse luontoa. Hän sanoo: „Jos esim. yleishenki on katsonut parhaaksi ryöstää minulta tämän aineellisen kotini vastoin tahtoani, tulisin hänelle alinomaan toivomaan kostoa, ellei minulla olisi hänelle anteeksiantamusta. Ja voisitteko aavistaa, kuinka paljon hän saisi kärsiä, sillä niitähän on paljo, joita se on murhannut? Silloin hän ei jaksaisi vahvanakaan ollessaan kärsiä sen musertavaa painoa, joka johtuisi meidän väkivaltaisesta passituksestamme“.

Kaikki tapahtuu ehdottomasti oikein niihin syihin nähden, jotka ovat tapahtumisen aiheuttajina. Mutta „ylöspäisen“ kehityksen merkitys on siinä, että sen kehityksen virrassa kulkeva itse-tietoinen olento, kuten nykyajan valistunut ihminen, ei nykyisellä kehitysteellaan enää tunnusta korkeampien pyrkimystensä mukaisiksi niitä seurauksia, jotka johtunut vanhoista syistä. On huomattava, että tällaisen valistuneenkin — tavallisen — ihmisen elämä on kytketty ihan toisellaiseen lakiin kuin henkinen. Hänen fyysillisen elämänsä tarpeitten tyydyttäminen edellyttää ja vaatiikin tekoja, joitten moraali kuuluu „alaspäisen“ kaaren eli kehityksen hyötyperusteeseen. Tästäpä juuri syntyy „lihan ja hengen riitä“ ihmisen oikeustajunnassa. Tappamisen välttämättömyys kuuluu alaspäisen kaaren kehityskulkuun, joka ylöspäisen kehityksen hyötyperusteen kannalta on taantumusta.

Jos „yleishengellä“ tahdotaan ymmärtää koko avaruuden elämää, niin sopivat sekä tappaminen että sen kamomminen tämän „hengen“ työskentely-

ohjelmaan. Ei ole mitään itsessään väärää eikä oikeaa. Kaikki ihmioelämä on suhteellisuutta.

Luonto ei sanan oikeassa merkityksessä ryöstä keneltäkään henkeä. Tosi-asia on se, että n. s. tapaturmainen ja „ennenaikainen“ kuolema ovat yhtä luonnollisia kuin vanhuuden riutumuksenkin aiheuttama. Ihmisen korkeampi minä tietää jonkun sen alemman persoonan „vahingollisen“ kuoleman jo ennen tämän persoonan syntymää, mutta ei voi sitä estää, koska se johtuu karman lain määräyksestä. Korkeampi minä ei olekaan semmoisesta kuolemasta pahoillaan enempää kuin kukaan meistä siitä, että joku auttamattomasti ruhjoutunut jäsenemme leikataan pois ruumiistamme. Alempi minämme voi väkivaltaisesta kuolemasta olla hyvinkin äkeissään, mutta sen viha ei ulotu alinta astraalitasoa kauemmaksi. Kun siis puhutaan tappamisen vaikutuksista ja seurauksista, niin tarkotetaan alimmassa „henkimaailmassa“ tapahtuvia selkkauksia, jotka sieltä vaikuttavat fyysilliseen.

Mitään anteeksiantamusta ei luonnossa ole. Se seikka, ettei tekoa kosteta toisella samallaisella, ei suinkaan osota anteeksiantavaisuutta vaan suurempaa tietoa, joka katsoo syihin. Tappaminen johtuu tietämättömyydestä samoin kuin siitä vihastuminenkin. Tappamista ei anneta anteeksi, vaan se palkitaan — tai kostetaan — tietämättömyyden jatkumisella.

Kirjottaja sanoo, että tappaminen on kiellettävä koko luonnolta yhtä hyvin kuin yksilöltäkin. Epäilemättä. Mutta on huomattava, että luonnossa on ääretön määrä tekijöitä, joista toiset elimellisistä syistä vastustavat toisten toimintaa. Ylempi luonto kieltää lakkaamatta alemmalta tappamisoikeuden ja tämän kiellon vaikutuksesta alempi luonto vähitellen viisastuu ja jalostuu, jolloin se kehittyy ylemmäksi, s. o. sen elinehdot muuttuvat. Aurinkokuntamme logos esim. ei tapa, kumminkaan voimatta estää ihmisiä ja eläimiä tap-

pamasta. Mutta jota enemmän me ihmiset lähenemme sitä hirvittävän tiedon ja vastuullisuuden valtamertä, joksi meidän syvimmillä kunnioituksella täytyy logoksen tajuntatilaa kutsua, sitä enemmän me rupeamme tappamista kammomaan. Mistä syystä? Siitä, että me kauempana kehityksen ylöspäisessä kaaressa kulkiessamme emme enää omasta puolestamme tarvitse astraalitason elämää. Tietysti täytyy tappamattomuusihanteen olla tuntuvana aurinkokuntamme elämänjärjestyksessä jo äärettömiä alkoja ennen kun sama ihanne toteutuu sen käytännöllisyydessä. Kun aurinkokuntamme luonto „lunastetaan“, ei siinä enää ole astraalista, deevakhaanista eikä muita alempia tasoja. Mutta jos tappaminen olisi ainainen välttämättömyys, ei kehitys voisi mennä „eteenpäin“, koska esim. alin astraalitaso olisi välttämättömyys.

Kirjottaja väittää „jo luonnon lain määräävän, että toisen on elettävä toisen kustannuksella“, ja että alemmalla kehitystasolla elävän olion on uhrauttava ylemmän hyväksi. Epäilemättä perustuu tämä väite tosioloihin. Mutta on huomattava, että luonnon lait ovat monenlaisia. Ei luonnossa ole ainoatakaan lakia, joka sitoisi kaikkia sen ilmiöolentoja samalla tavalla samaan aikaan. Joka väittää, että esim. fyysisillisen ruumiin ravitseminen ruoalla ja juomalla on luonnon laki, minkä alaisia ovat ainakin kaikki maapallon ihmisolennot, paljastaa suuren tietämättömyytensä. Korkeat mestarit — maahaatmat — eivät tarvitse ruokaa eivätkä juomaa, vaikka elävätkin maapallolla fyysisissä ruumiissa. He ottavat ravintonsa suorastaan avaruuden eetterimerestä. Sama on painon-, ulottuvaisuus- y. m. „lain“ laita. Matemaattiset arvot eivät pidä paikkaansa tasoilla, joilla on useampia kuin kolme ulottuvaisuutta j. n. e.

Kirjottajan mielestä ei ihmisten sovi tappaa toisiaan sentähden, että ovat jotakuinkin samalla kehitystasolla. Eläinkunnan täytyy siis olla ihmisten ruokana

siitä syystä, että se on alemmalla kehitystasolla ja siis kykenemätön puolustautumaan ihmiseltä. Bismarckin katsantokanta, ruhtinaan, joka väitti, että „ainoastaan väkevämmällä on oikeus elää!“ Ihmisestä puhuttaessa on otettava huomioon se tärkeä seikka, että „järki-ihminen“ on jotakin toista kuin „henki-ihminen“. Järki-ihmisen tarpeet määrää ihmiseläin, jonka „oikeus“ on samaa kuin väkevämyys. Järki-ihmisessä kehittyä eläin alaspäiseen suuntaan ja vaatii lakkaamattomia uhreja. Henki-ihminen on vapautunut eläimestä — vaikka hän vielä pitäisikin jalostettua fyysillistä ruumista — ja *uhrantuu itseään alempien olentojen hyväksi*, „lunastakseen“ ne alennustilasta.

Vielä näkyy kirjottajalla olevan sellainen käsitys, että jota jalompaa jonkun olennon tehtävä on, sitä enemmän muut, vähemmän jalojen tehtävien palveluksessa olevat olennot joutavat uhrautumaan sen hyväksi.

Mikä sitten olisi jalouden mittayksikkö? Mistä tiedetään, että toisen työ on jalompaa kuin toisen? Mestarin työ ei ole rahtuakaan „jalompaa“ kuin päiväpalkkalaisen, joka raataa etupäässä itsensä ja perheensä hyväksi. Oppineen professorin työ ei ole hitustakaan „jalompaa“ kuin maata tonkivan matosen. Avaruuden ääretön elämä jakautuu äärettömän moneen elämisjärjestykseen, joista ei mikään itsessään ole toistaan parempi eikä huonompi. Töitten erilaisuus riippuu kehityksen erilaisuudesta. Siinä elämänjärjestyksessä, jossa jonakin aikana vallitsee meistä nähdessä „alaspäinen“ kehitys, olisi esim. maata tonkivan matosen työ koko joukon „jalompaa“ kuin professorin „abstraktinen“ toiminta. Nykyajan materialistit ovat tällaisella „taantumuskannalla“. Heistä on esim. materialistisen sanomalehtimiehen työ paljoa „jalompaa“ kuin teosofisen kirjailijan.

Kirjottaja fulee tappamisesta puhuesaan samaan johtopäätökseen kuin moni muukin väittelijä, joka näyttää eksyvän aatteitten labyrinttiin. Hän sanoo,

että me tallaamme joka askelella eläviä olentoja. Tietysti me niin teemme. Siitäpä syystä fyysillinen ja yleensä muukin alempi elämä on „syntiä“ ja „lankeemusta“, kun sitä katselee toisellaisen hyötyperusteen valossa. Mutta tietämättömyydessä tehdyistä rikoksista mitataan rangaistusta toisellaisten perusteitten mukaan kuin täydellä tiedolla tehdyistä. Ei ihmisen vahingollisen kuoleman tuottamisestakaan rangaista, jos teko on ollut ilmeinen tapaturma. Mutta se ihminen, jonka tajunnalle tahallinen tappaminen on tullut rikokseksi, koetaan olla niin varovainen kuin mahdollista, jotta ei tuottaisi kuolemaa „halvimmallekaan“ olennolle. Ylöspäisen kehityksen virrassa hiljalleen eteenpäin soluva ihmiskunta kulkee nykyisistä tarpeista huolimatta kaikessa tapauksessa tappamattomuusihanteen toteutumista kohti.

Aate.

Matkoiltani.

IX.

Marraskuulla olen pitänyt kahdeksan esitelmää, nimittäin kaksi Säiniön asemalla (Viipurin läänissä), yhden Sairalan asemalla (V. I.), yhden Inkilän asemalla (V. I.), yhden Viipurissa, yhden Nurmen asemalla (V. I.), yhden teosofien huoneustolla Helsingissä ja yhden Karjan asemalla (U. I.).

Ensimmäisen esitelmän pidin Säiniön kansakoululla sunnuntaina 11 p. klo 11 a. p. Yleisöä tuli koulusali ihan täyteen. Kirjallisuutta ostettiin vähän, noin 7 mk. arvosta.

Toisen esitelmän pidin saman päivän iltana klo 7 palokunnantalolla noin kilometrin päässä mainitulta asemalta. Huonon sään tähden oli yleisöä kokoontunut verrattain vähän. Kirjallisuutta meni kaupaksi noin 5 mk. arvosta.

Säiniöstä menin Sairalaan, jonne talokas Mikko Kopra oli minut kutsunut. Puhuin siellä 12 p:n iltana puuseppäliikkeen työhuoneessa. Yleisöä oli saapunut verrattain vähän siitä syystä, että tov. Kopra ei ollut saanut kirjekorttiani, jolla ilmoitin tulostani. Hän ei näet ollut käynyt asemalla postia noutamassa. Tieto esitelmästäni täytyi siis osaksi suullisesti vielä samana iltana antaa paikkakunnan väestölle.

Inkilässä, jonka nuorisoseuran talolla puhuin seuraavan päivän iltana, oli käynyt samoin. Se henkilö, jolle tulostani ilmoitin, ei myöskään ollut käynyt postia noutamassa. Yleisöä kokoontui kumminkin kaksi sen vertaa enemmän kuin Sairalassa.

Kirjallisuuden menekistä ei kummasakaan viimeksi mainituissa paikkaissa kannata mainita.

19 p. luennoitsin kansanopistokursseilla Viipurissa. Hra maisteri Pajala oli toimittanut minulle tilaisuuden saada pitää esitelmä teosofiasta kurssilaisille. Kirjallisuutta ostettiin vähän.

Seusaavan päivän iltana luennoitsin Nurmen aseman läheisyydessä, jonne eräs tuttavani oli minut kutsunut. Yleisöä oli vähän ja kirjallisuutta ostettiin sen mukaan.

28 p:n iltana puhuin suomalaisen kansakoulun huoneustolla Karjan asemalla. Yleisöä oli vähän. Kirjallisuutta ostettiin noin 7 mk. arvosta. Toveri J. G. Lilja, joka minut oli kutsunut luennoimaan, on levittänyt paljon teosofista kirjallisuutta paikkakunnalla.

Aate.

Teosofian tosi ystäville Suomessa.

Koska allekirjottaneet marraskuun 4 p:nä Helsingissä pidetyssä teosofikokouksessa valittiin tiedustelemaan, olisiko mahdollista saada aikaan ainakin seitsemän teosofista paikallisyhdistystä eli looshia,

jotta Suomeen voitaisiin perustaa Teosofisen Seuran Suomalainen Sektsioni, saamme täten kääntyä Omantunnon lukijain ja asiamiesten puoleen, jotka asuvat ulkopuolella Helsinkiä, kaupungeissa tai maaseudulla, ja luottaen heidän asianharrastukseensa pyytää heitä niin pian kuin mahdollista vastaamaan seuraaviin kysymyksiin:

1) Aiotteko itse liittyä Teosofisen Seuran Suomalaisen Sektsionin jäseneksi? Oletteko valmis kirjottautumaan Teosofisen Seuran Skandinavialaisen Sektsionin jäseneksi, jollei heti saada aikaan omaa Suomalaista Sektsionia?

2) Tunnetteko paikkakunnallanne henkilöitä ja kuinka monta, jotka olisivat halukkaat liittymään Teosofisen Seuran Suomalaisen Sektsionin jäseniksi? Onko niiden joukossa joku tai joitakuita, jotka kirjottautuisivat T. S:n Skandinavialaisen Sektsionin jäseniksi, jollei heti saada aikaan omaa Suomalaista Sektsionia?

3) Onko paikkakunnallanne ainakin seitsemän tämmöistä henkilöä ja olisivatko he valmiit liittymään yhteen paikallisyhdistykseksi eli looshiksi, jonka tehtävänä on ylläpitää yhteishenkeä jäsenten kesken, kasvattaa heitä teosofisissa tiedoissa ja teosofisessa elämässä ja mahdollisesti vaikuttaa ulospäin luennoilla j. n. e.?

Vastaukset ovat osotettavat:

Kamreeri *H. Hellner*’ille

(osote: *Ritarihuone, Helsinki.*)

HERMAN HELLNER.

V. PALOMAA.

PEKKA ERVAST.

Kirjoja, vanhoja ja uusia.

Juhani Aho: *Kevät ja takatalvi.* Tämän laajan, kaksiosaisen romaanin tapahtumat tapahtuvat aikana, joka monessa suhteessa oli merkittävien Suomen kansan historiassa, J. V. Snellmanin, Elias Lönnrotin ja Paavo Ruotsalaisen aikana. Keromuksella on täten historiallinen tausta,

joka lisää sen viehätystä, ja kirjan nimi viittaa siihen, että tekijä on tahtonut kuvata Snellmanin suomalaisuuden aatteen keväistä heräämistä ja sitä seuraavaa takatalvea, kun vaino ja välinpitämättömyys kohtasi sitä sekä yhäisten että alhaisten puolelta — valtiollisena sortona ja heränneitten kylmyytenä kaikkia maallisia puuhia kohtaan. Mutta jos tämä on ollut tekijän silmämääränä, silloin hän ei ole onnistunut. Hänen huomionsa kääntyy toisessa osassa kerrassaan pois suomalaisuuden aatteesta ja kiintyy sitä suuremmalla mielihyvällä herännäisyyden paljoa syvällisempään, uskonnolliseen maailmaan, eikä tämä suinkaan meikäläisen lukijan mielestä vähennä kirjan arvoa. Niinpä »Kevät ja takatalvi» ei olekkaan historiallinen romaani sanan tavallisessa merkityksessä, vaan ennen kaikkea taidokkaasti tehty subjektiivinen kuvaus nuoren miehen sisäisestä hengen kehityksestä. Antero Hagmanin herkkätuntoinen ja totuutta janova sielu joutuu ajan virtausten temmellyspaikaksi, kunnes vihdoin herännäisyys vie aatteista voiton ja sankari löytää rauhan sydämelleen Paavo Ruotsalaisen ja heränneitten syvästi vakavasta, vilpittömästä ja rehellisestä jumalanuskosta. Kirja on erittäin toisessa osassaan opettavaista ja mieltäkiinnittävää lukemista teosofeille ja totuudenetsijöille, jotka tutkivat uskontoa psykologisena ilmiönä, sillä se sisältää kerrassaan mestarillisia kuvauksia heränneen sielun kamppailuista ja voitoista.

Arthur Chambers: *Ihminen ja henkimaailma.* Tekijä on englantilainen pappismies, ja kun papit rupeavat raamatun kannalta ja raamatun sanoilla esittämään spiritistisiä ja teosofisia tosiasioita, silloin saatamme toivoa, että kristitty maailma vihdoin herää näkemään, kuinka vaillinaisen ja itse asiassa epäraamatullisen sen kanta kuoleman kysymyksessä on ollut ja yhä vielä on. Tämmöiset kirjat ovat tervetulleet, sillä ne raivaavat tietä teosofisen liikkeen julistamille suurille elämäntotuuksille. Tekijä lausuu kerrassaan ankaria sanoja helvetinopista ja sen keksijöistä. Calvinista ja Augustinuksesta hän nimeenomaan sanoo toivovansa, että »Ju-

mala henkimaailmassa on armahtanut ja valaissut näitä kovasydämiä ja julmia miehiä!» Teosofi, jolle kirjan esittämät asiat ovat vanhastaan tuttuja, lukee Chambersin teoksen suurella mielihyvällä sen sujuvan, helppotajuinen ja mehekkaan esitystavan takia. Ainoa mikä häntä välistä tympäisee, on tekijän paikatellen ahdasmielinen kristillisyyys. Hän näyttää uskovan, että teosofia on kristinuskon vihollinen, ja kuitenkin hän epäilemättä itse on päässyt totuutensa perille juuri spiritismin ja teosofian avulla, mikä näkyy siitäkin, että tekijä tuo esiin taidolla etsimänsä raamatunlauseet tukeakseen uudenaikaisia yliaistillisia tutkimuksia, ei uutta opettaakseen. Lapselliselta tuntuu myös hänen väitteensä, että vasta Kristus toi koko totuuden maailmaan ja että se ainoastaan raamatussa on ilmotettuna täydellisesti, mutta että »ennen Kristusta ilmotus oli vain *osittainen*». Joka vähänkin tuntee itämaalaisia uskontoja ja ajatusjärjestelmiä ja niiden pyhiä kirjoituksia, tietää, että ne puhuvat samoista yliaistillisista ja kuolemantakaisista seikoista selvemmin ja täydellisemmin kuin raamattu.

Bernard Shaw: *Ihminen ja yli-ihminen. Komedia ja filosofia.* Joka tekijän kuuluisan kirjailijanimen nojalla ryhtyy suurilla toiveilla tämän kirjan lukemiseen, hän epäilemättä hieman petetty, sillä vaikka Shaw, joka tätä nykyä on Englannin huomatuimpia miehiä, silminnähävästi on itsenäinen mies ja rohkea ajattelij, eivät hänen ajatuksensa ja katsantokantansa suinkaan ole ennen kuulumattomia. Tuntuu melkein kuin häntä ihailtaisiin juuri hänen rohkeutensa takia, sillä se mitä hän sanoo ei aina ole vakavan syvää eikä hienotunteisen miellyttävää. »Ihminen ja yli-ihminen» on komedia-osassaan hyökäys avioliittoon, lempeä ja naisia vastaan ja samalla lopullinen tunnustus, että nainen se kuitenkin aina miehen voittaa lemmellään. Ehkä tekijä onkin Annassa tahtonut antaa nykyajan oloihin mahtuvan aavistuksen ihailemastaan tulevaisuuden itsetietoisesta, vapaasta ja uljaasta naistyyppistä. Komedia muuten sisältää kolmannessa näytöksessä nerokkaasti sepitetyn pilakuvan

helvetistä ja taivaasta. Toinen »filosofinen» osa tuo esille yhtä ja toista mieleen pantavaa ja lausuu välistä nerokkaan sattuvia ajatuksia kaikenlaisista elämän kysymyksistä. Kasvatuksesta esim. tekijä sanoo m. m.: »Parhaiten kasvatettuja lapsia ovat ne, jotka ovat nähneet vanhempansa semmoisina kuin he ovat. Tekopyhyys ei ole vanhempien ensimmäinen velvollisuus.» »Oppinut mies on laiskuri, joka kuolettaa aikaa tutkimalla. Varo väärrää tietoa, se on vaarallisempaa kuin tietämättömyys.» »Toiminta on ainoa tie tietoon.» Rikoksesta ja rangaistuksesta tekijä m. m. lausuu: »Surma teloituslavalalla on surman kaikkein huonoin muoto, sillä se tapahtuu yhteiskunnan suostumuksella.» »Niin kauan kuin meillä on vankeiloita, on vallan samantekevä ketkä meistä asuvat kopeissa.» Uskonnosta sanoo Shaw: »Varo sitä miestä, jonka jumala on pilvissä. Miehen uskon voi päättää, ei hänen uskonnostaan, vaan niistä edellytyksistä, joitten nojalla hän tavallisesti toimii.»

M. Rosendal: *Suomen herännäisyysden historia XIX:nnellä vuosisadalla.* Tätä teosta on ilmestynyt I osa ja II osan ensimmäinen vihko. Se on erittäin mieltäkiinnittävä teos. Levein ja samalla yksityiskohtaisesti tarkoin piirtein kuvaa tekijä herännäisyysliikkeen vaiheita viime vuosisadan alkupuoliskolla. Elävinä astuvat silmiemme eteen sen liikkeen varsinaiset edustajat, Ruotsalainen, Renqvist, J. F. Bergh, J. Lagus, N. K. Malmberg, Lauri Stenbäck, J. J. Östring, J. I. Bergh, F. G. Hedberg, F. O. Durchman y. m., mutta myös monet vähemmin tunnetut kansan miehet ja naiset, jotka palavalla rakkaudella työskentelivät syvemmän kristillisen uskonelämän puolesta. Heidän kokemuksistaan ja elämänvaiheistaan on paljon oppimista sille, joka tahtoo tehdä työtä Jumalan valtakunnan eteen, vaikkakin hänen ulkonaiset muotonsa ovat toisenlaiset kuin heränneiden. »Salattu elämä Jumalassa» on kaikkialla ja kaikkina aikoina sama, ja aina ihminen, joka elävää totuutta etsii, löytää sen aarteet omasta hengestänsä ja sydäimestään.

H. S. Olcott: *Buddhalainen kathismus.* Teosofinen totuudenetsijä tahtoo tietysti mikäli mahdollista tutustua kaikkiin maailman uskontoihin, mutta kristittykin, joka ei rakasta omaa uskontoaan enemmän kuin totuutta, on velvollinen ottamaan selkoa siitä, mitä muissa suurissa uskonnoissa ihmisille opetetaan. Tämä kirja tarjoo lyhyen, selvän ja tieteellisesti tarkan esityksen Indian muinaisen uskon uudistajan, noin 600 vuotta e. Kr. eläneen Gautama Buddhan jalosta elämästä, suurenmoisesta siveysopista ja ajatusjärjestelmästä. Kirja on Teosofisen Seuran presidentin sepittäämä, mutta tämä ei suinkaan vähennä sen arvoa buddhalaisena käsikirjana. Onpa se Ceylonin buddhalaisen ylipapin H. Sumangalan julkisesti hyväksymä oppikirjana käytettäväksi buddhalaisissa kouluissa. Tekijä, eversti Olcott onkin tunnettu buddhisti. Hänhän sai aikaan tuon merkillisen sopimuksen pohjoisen (Japanin ja Tibetin) ja eteläisen (Ceylonin ja Siamin) buddhankirkon välillä, jonka johdosta nyt japanilaisia oppineita esim. käy Ceylonissa alkuperäistä buddhanoppia tutkimassa. Tietysti tämän johdosta ei kenenkään pidä luulla, että »teosofia onkin buddhismia!» Teosofia on jumalviisaitten mestarein totuudentietoa, ja Teosofisen Seuran teosofit ovat totuudenetsijöitä, jotka yhtä suurella kunniotuksella lähestyvät kaikkia uskontoja, joskin itsekullakin voi olla oma muoto, joka hänelle persoonallisesti on muita kalliimpi.

Eino Leino: *Tuomas Vitikka.* Tunnettu runoilijamme on tässä kertomuksessa antanut ajankuvauksen, jossa hän terävän ivallisesti arvostelee poliittisia puolueitamme ja ennen muita suomettarelaita. Puolueihmistä huvittanee tämä hänen kuvauksensa tausta, joka melkein anastaa etusijan kertomuksessa, vaikk'emme luule tekijän välistä hieman kömpelöiden letkausten tarttuvan kenenkään onkeen, mutta meidän mielestämme kirja olisi jäänyt jotenkin tyhjäsäältäiseksi ja sen henkilöt yksipuoliksi ja verettömiksi tyypeiksi, ellei Tuomas Vitikka vähitellen elävänä ja todenmukaisena persoonallisuutena as-

tuisi silmiemme eteen. Kun Tuomas puhuu tai ajattelee, silloin me uskomme — tekijä kai itsekin häntä uskoo, vaikka koko Tuomas semmoisenaan olisikin mielikuvituksen luoma. Hän on mies, joka kaikkea epäilee ja helposti näkee asioiden heikkoja puolia. Hän on niitä dekadenssi-ihmisiä, joiden ymmärrys on liian kehitynyt antaakseen heidän rauhassa viihtyä jokapäiväisissä ihanteissa, mutta joiden tahto on liian heikko luonnonvoiman tavoin heitä pakottaakseen ylevämpiä aatteita takaa-ajamaan, ja sentähden hän jääpi yksinäiseksi olennoiksi, jota ei kukaan ymmärrä ja joka tuskin itse ymmärtää itseään. Hän on kyllä uskonut eteinsensä vastaus-ta elämän kysymykselle, tietysti mitään löytämättä, kun ei ole kyllin tarmokkaasti osannut etsiä. Mutta hän nähtävästi kärsii omasta heikkoudestaan — ainakin tekijä tuntuu surevan semmoisen luonteen onnettomuutta — ja tämä herättää meidän myötätuntoamme. Kirjansa lopussa tekijä kuvaa, kuinka vihdoin aineellinen elämä kahlehtii Tuomas Vitikankin hengen, niin että hänestä tulee jokapäiväinen, oloonsa sangen tyytyväinen yläluokkalainen, joka viimeisillä sivulla melkein kuin ilmestyksessä luule ymmärtävänsä, että elämän salaisuus onkin *egoismissa*; mutta onneksi lukija on saanut siksi eheän kuvan Tuomaan rikkinäisestä luonteesta, ettei tämä viimeinen apoteosi tee häneen niin syvää vaikutusta.

Erkki Kaila: *Miksi uskomme Jumalaan? ja Soveltuuko kristinusko nykykaiseen maailmankuvaan? Yrjö Loimaranta:* *Kristinuskon suhde luonnon-tieteisiin.* Suomalainen Teologinen Kirjallisuusseura on Werner Söderströmin kustannuksella ruvennut julkaisemaan »uskonnollisia ajankysymyksiä» pohtivia kirjasia. Prospektissa sanotaan: »Meidän aikamme on yhä kasvavalla kiihkolla levitetty laajoihin piireihin kansamme keskuuteen kirjallisuutta, jonka tarkotuksena on horjauttaa uskoamme Jumalaan ja samalla koko siveelliseen maailmanjärjestykseen. Onpa, tosin useimmiten aivan ala-arvoisella tavalla, suorastaan tahdottu väittää että kristinusko olisi ristiriidassa

milloin tieteen, milloin terveen yhteiskunnallisen ja sosiaalisen kehityksen kanssa. Oivaltaen minkä vaaran tällainen nurja esitys sisältää on Suomalaisen Teologisen Kirjallisuusseuran piirissä Helsingissä herännyt ajatus, että asiallisesti, alkuperäiseen kristinuskoon ja nykyaikaiseen tieteesseen perustuen, ryhdyttäisiin oikaisemaan mainitun kirjallisuuden harhasuuntaa. Sillä todellinen kristillisyys ei ole ristiriidassa enempää tieteen kuin todelliseen tasa-arvoon ja veljeyteen perustuvan kansanvaltaisuuden kanssa.» Tässä kai tarkotetaan materialistis-sosialistista kirjallisuutta. Mutta tämä prospekti ei ole aivan rehellinen historiallisesti. Ei materialismi eikä sosialismi ole syntynyt tarkoituksessa horjahduttaa uskoa Jumalaan ja siveelliseen maailmanjärjestykseen; molemmat ovat kristillisen kirkon äpärälapsia ja ovat syntyneet sen kautta, että kirkko, vastustaessaan tieteen voittokulkua ja puoltaessaan kansojen sortajia, oli kykenemätön ylläpitämään uskoa Jumalaan ja siveelliseen maailmanjärjestykseen. Totta on kyllä, että kristinuskoo, s. o. Jeesuksen oppi, ei ole ristiriidassa tieteen eikä yhteiskunnallisen kehityksen kanssa (koska se päinvastoin niihin kehottaa, niinkuin kaikki todellinen uskonto), mutta tämäkö se on aina ollut kirkon ja kristittyjen kanta? Eikö päinvastoin juuri materialismi, sosialismi, tieteellinen tutkimus ja teosofia ole sitä vihdoin kirkolle ja jumaluusoppineille opettanut? Mutta »kiittämättömyys on maailman palkka», ja sentähden voimme mielellämme ummistaa silmäme tältä pieneltä erehdykseltä ja sitä enemmän iloita siitä, että nyt meilläkin teologisissa piireissä ruvetaan työskentelemään valoisamman tulevaisuuden eteen. Olkoon heti ilolla tunnustettu, että ne pienet kirjaset, joiden nimet luetaan ylhäällä, ovat hyvää lukemista. Niin, muutamia kohtia (varsinkin Jumalan olemusta koskevia) lukuunottamatta, joihin teosofinen henki ei vielä ole tunkenut, ovat nuo kirjaset miltei teosofista lukemista! Sillä samaa asiaahan teosofiakin ajaa: uskoa Jumalaan ja siveelliseen maailmanjärjestykseen ja uskoa semmoista, joka ei loukkaa järkeä, ei sy-

däntä eikä omaatuntoa. Tietysti ero vielä on melkoinen teosofian valoisan varmuuden ja näiden teologisten yritysten hapuillevien totuuden tielle astumisten välillä, mutta jos nämä pastorit ja tohtorit rohkeasti etenevät samalla nöyryyden tiellä, silloin viimeisetkin suomukset putoovat heidän silmiltään ja he näkevät luonnon Isis-jumalattaren ilman huntua. Tämmöiset sanat teosofin suusta tuomitaan hirveän ylpeiksi. Tuomittakoot. Mutta ne ovat sitä ylpeyttä, joka samalla on nöyryyttä ja iloa.

P. E.

Tien varrelta.

Teosofian avain. Meidän, suomenkielisten teosofian harrastajain, täytyy todella onnitella itseämme, kun nyt saamme omalla kielellämme lukea tämän H. P. Blavatskyn merkillisen teoksen, ja olemme vakuutetut siitä, että jokainen Omantunnon lukija rientää ostamaan sen kirjan itselleen. Se on toistaiseksi laajin teosofinen kirja, mitä suomenkielellä on ilmentynyt, ja sisältöönsä nähden se epäilemättä myös on rikkain ja perusteellisin. Madame Blavatskyn teokset ovat tyhjentymättömiä kultakaivoksia, ei ainoastaan monipuolisen aineensa käsittelyn kautta, vaan myös hämmästyttävien detajitietojensa ja nerollisten aateleimaustensa puolesta. »Teosofian avain» ainehystonsa mukaan puhuu teosofiasta ja Teosofisesta Seurasta, julkisesta ja salatusta teosofiasta, Teosofisen Seuran työtavasta, Teosofisen Seuran suhteesta teosofiaan, teosofian perusopeista, teosofian opeista luonnosta ja ihmisestä, kuolemanjälkeisistä tiloista, jälleensyntymisestä, tuonelasta ja taivaasta, ajattelevan prinsipiimme luonteesta, karmen mysterioista, käytännöllisestä teosofiasta, väärinkäsityksistä Teosofisen Seuran suhteen, teosofisista mestareista ja Teosofisen Seuran tulevaisuudesta, mutta itse asiassa näinkuuluvat luvut puhuvat kaikenmoisista muistakin kysymyksistä, mikä heti näkyy, kun luo silmäyksen sisällysluetteloon. Tämä kirja on niin muodoin

oikea teosofinen katkismus ja samalla kuin teosofinen hakemisto, josta voi saada vastauksen miltei joka kysymykseen. Varsinkin viimeiset luvut ovat erityistä huomiota herättäviä. Meillä ei ole vielä suomen kielellä kirjaa, joka laajemmin puhuisi teosofisesta siveysopista; tietysti teosofinen siveysoppi on sama kuin suurten uskontojen ja kaikkien jalojen ihmiskunnan opettajien. Mutta koska H. P. B. juuri oli tällainen jalo opettaja, oli hänellä itselläänkin yhtä ja toista sanottavaa, joka erityisesti sopi meidän ajallemme. Näitä hänen omia neuvojaan sisältää »Teosofian avain» runsaassa määrin, ja niistä totuudenetsijä voi oppia, mille kannalle hänen on paras asettua kaikenmoisten asioiden suhteen, politiikan, sosialismin, asketismin, kasvatuksen, avioliiton, kasvissyömis-, hyväntekeväisyyden, uhrautumisen j. n. e. suhteen. Eivätkä H. P. B:n neuvot ole semmoisia, ettei sydämemme ja järkemme heti niitä hyväksyisi. Päinvastoin hänen sanansa ikäänkuin sytyttävät tuleen siveellisen intomme, jonka tulen valosta järkemme ja sydämemme riemuitsevat. Kaikin puolin siis kirja, joka ei saa puuttua kenenkään teosofian harastajan kirjahyllyltä.

Suomennoksen hinta on vain 4 markkaa, sidottuna korukansiin 5: 50 (alkuteksti maksaa 9 mk.) Ne jotka ennen joulua tilaavat teoksen Teosofisesta Kirjakaupasta ja Kustannusliikkeestä, saavat sen, heti kun se ilmestyy, postitettuna vastaan rahtivapaasti luoksensa lähetetyksi.

Astrologinen teos. Jouluksi ilmestyy kustannuksellamme toinenkin uusi, suurta huomiota ansaitseva teos: *Astrologian järjellinen perusta*, kirjottanut A. H. Barley, suomennos englanninkielestä. Hinta Smk. 1: 50. Astrologian ikivanha tiede lukee tähdistä ihmisen luonteen ja kohtalon, kuten tiedämme, ja tavallisesti kutsutaan nykyaikana astrologiaa halveksien keskiaikaiseksi taikauskoksi. Se, joka tahtoo tietää, miksi astrologia ei ole taikauskoa ja kuinka on mahdollista, että tähdillä on vaikutus ihmiseen ja elämään, hän lukekoon tämän teoksen.

1906 vuoden Omatunto sidottuna. Meillä on myytävänä tämän vuoden Omatunto sidottuna hienoihin viheriäisiin, kullalla kirjailtuihin kangaskansiin (cloth) à Smk. 5:—. Ne tilaajamme, jotka ovat säilyttäneet tämän vuoden numerot ja haluaisivat sidottaa ne, voivat ostaa meiltä ainoastaan kannet à Smk. 1: 50.

Teosofiset luennot. Nämä luennot, joita Mikonkadun 11:ssä joka sunnuntai on säännöllisesti pidetty, tulevat edelleenkin jatkumaan samalla tapaa. Jouluna on ainoastaan toisena joulupäivänä (26 p:nä) luento, jonka pitää Pekka Ervast.

Ruotsalaiset teosofiset luennot. Nämäkin luennot jatkuvat edelleen joka kuukauden toisena sunnuntaina klo 1 päivällä Mikonkadun 11:ssä.

Kysymysillat. Kysymysiltoja, joita nyt kuluneena syyslukukautena on ollut kolme kuukaudessa, tulee kevätlukukaudella olemaan vain kaksi kuukaudessa.

Palomaan matkat. Ne maaseutulaiset, jotka haluavat Palomaan luennoimaan paikkakunnalleen, voivat siitä kirjottaa hänelle osoitteella Teosofinen Kirjakauppa ja Kustannusliike, Mikonkatu 11, Helsinki.

Viime vuoden joulukuunumerossa tekemistäni ennustuksista huomaamme yhden menneen kirjaimellisesti täytäntöön, sillä levottomuudet Venäjällä kohosivat todella huippuunsa 25 p. jouluk. Sitävastoin on »europalainen sota» yhä tulematta — kaikeksi onneksi! Tämän ennustuksen täydentämiseksi tahdon kuitenkin esittää muutamia tosiseikkoja, jotka sen jälkeen olen huomannut. Paitsi että vielä »keksimättömien» planeettojen asennot näyttävät olevan hyvin hämäräperäisiä, niin mainittakoon, että Uranuksen ja Neptunuksen vastakkaisuus ei ole mennyt ohi 1 p. huhtik. 1906, vaan se uudistuu kahdesti vuosittain neljän vuoden ajalla ja asiain niin ollen tahdon luulla, että jännitys koko sen ajan kasvaa ja kohoaa korkeimmilleen alkupuolella vuotta 1910, jolloinka samalla

Saturnus ja Jupiter ovat vastakkaisia ristissä edellisen vastakkaisuuden kanssa. Olojen kärjistyminen on silloin epäilemättä hyvin suuri. Onko meidän europalainen humaaninen kulttuuri silloin edistynyt niin pitkälle, että kauhea katastroofi voidaan välttää? Tässä on teosofeille työtä! (Uranien.)

Omantunnon tammikuun numero tulee m. m. sisältämään seuraavat kaksi mieltäkiinnittävää kirjatusta: »Karma», kirj. V. H. V. ja »Teosofisen Seuran pääkonttori Adyarissa», kirj. John Law.

Toimitukselle tulevat kirjatukset ja kirjeet ovat lähetettävät suoraan toimittaja Pekka Ervastille, os. Nummela.

Toimituksen työpöydältä.

The Theosophist, marraskuu. H. S. Olcott, Vanhoja päiväkirjan lehtiä (jatk.) H. J. van Ginkel, Suuri pyramidi. Etsijä, Pyhä sota. N. F. Bilimoria, Sielunvaellus ja jälleensyntyminen Pahlavi-kirjoissa. Y. m. y. m.

The Theosophical Review, joulukuu. Eräs venäläinen, Rosenkreutziläisyys Venäjällä, (loppu). F. J. Merry, Totuuden salaisuus. G. R. S. Mead, Kerettiläisyys. P. T. S. Ayiengar, Hermoston fysiologia hindulaisten mukaan. Dr. Hübbe-Schleiden, Teosofinen liike ja sen vastustajat, I. W. S. Marsh, Personallinen tekijä karmassa. A. R. Orage, Vertaileva uskontotutkimus j. n. e. W. Salaperäinen kansa. Y. m. y. m.

Revue Théosophique Française, marraskuu. Annie Besant, Mitä on »opetuslapsi». Annie Besant, Avataarat (jatk.). H. Leblais, Monadi, yksilö ja persona. A. P. Sinnett, Atlantilainen jäännös. Y. m. y. m.

Toimitukselle ovat niinikään saapuneet: *The Bible Review* (marr.), *The Lotus Journal* (jouluk.), *The Occult Review* (jouluk.), *Broad Views* (jouluk.), *Efteråt* (marr.), *The New Zealand Theo-*

sophical Magazine (lokak.), *Theosophy in Australasia* (lokak.), *The Theosophic Messenger* (marr.), *The Annals of Psychical Science* (marr.), *Väinämöinen*, *Pyrkijä*, *Nuori Suomi*, *Le voile d'Isis*, *La science astrale* y. m.

Esitelmärahasto.

Marraskuun 7 p:stä joulukuun 7 p:ään on saatu seuraava lahja:

K. O. K. 2:—.

Omatunto vuonna 1906.

Sisällysluettelo:

	Siv.
<i>Aate</i> , Kirjani puolesta	58
—, Matkoiltani	121
137, 160, 180, 200, 228, 244, 265, 280	
—, Onko »jumalallinen viisauts» yksipuolista?	25
—, Pakanat lakia täyttämässä	135
—, Selvä asia — päinvastaiseen suuntaan	84
—, Tappamisesta väiteltäessä	277
—, Todellisuutta etsimässä	9
—, Vapaa tahto ja välttämättömyys	45
—, Vastaväitteitä	175
—, »Älä tapa»	240
<i>Abstraheri</i> , Muutama sana n. s. »pu- naisen kirjan» johdosta	24
<i>A. G.</i> , Ulkonainen toiminta ja sisäl- linen	110
<i>A. N.</i> , Onko teosofia dogmatinen	82
<i>A. R.</i> ja <i>P. E.</i> , Naisen kannalta	243
<i>Besant, Annie</i> , Onko ihminen ole- massa kuoleman jälkeen?	35, 67
<i>Ervast, Pekka</i> , Ei pahaa pahalla	187
— —, »Hinduhypnotismi» (kts. G. M. ja P. E.)	
— —, Ihmiskunnan juurirodut (kts. M. K. ja P. E.)	
— —, Joulu	273
— —, Kansallinen kulttuuri ja Suomenkansan tulevaisuus	189

<i>Ervast, Pekka</i> , Mitä me uskonnosta ymmärrämme	235	<i>Leadbeater, C. W.</i> , Näkymättömiä auttajia	174
— — , Mitä Teosofinen Seura meille opettaa	147	194, 218, 236, 260, 275	
— — , Naisen kannalta (kts. A. R. ja P. E.)		<i>L. N.</i> , Neuvoni herra Y. K:lle . .	264
— — , Nuorison elämänilo (kts. M. K. ja P. E.)		<i>Lyhyt</i> silmäys Teosofisen Seuran historiaan	76
— — , Omatunto 1906	4	<i>M. K. ja P. E.</i> , Ihmiskunnan juuri-rodut	89
— — , Puhtauden ihanne (kts. Y. K. ja P. E.)		— — , Nuorison elämänilo	242
— — , Rakkauden alkemia	220	<i>Olcott, H. S.</i> , Yliaistilliset kyvyt ja terve järki	211
— — , Sukupuoliasia teosofian valossa	12	<i>Omantunnon</i> toimitukselle. Vastalause	2
— — , Teosofia kysymyksissä ja vastauksissa	17	<i>Otteita</i> Zoroasterin opista	193
— — . Uusi testamentti ja teosofia 131, 171, 255	99	215, 239	
<i>Esitelmärahasto</i>	95	<i>Peters, A. V.</i> , Mediumin kokemuksia 80, 115	54
127, 143, 166, 183, 205, 247, 267, 286	231	<i>R. S. N.</i> , Miksi ryhdyin avustamaan? 263	
<i>G. M. ja P. E.</i> , »Hinduhypnotismi» 201		<i>Sossüma</i> , muuan venäläinen apostoli 156	
<i>Hedman, Valfrid</i> , Nirvâna (runo) 160		<i>Teosofia</i> Canadassa	23
<i>Hellner, Herman</i> , Kuinka teosofiaa on tutkiminen	262	<i>Teosofian</i> tosi ystäville Suomessa 280	255
— — , Selvä asia	57	<i>Teosofisen Seuran</i> Suomalainen Sektsioni	251
<i>Humu, Martti</i> , Baabelin torni	6	<i>Tien</i> varrelta	26
— — , Muinaissuomalaisten uskonto	42	59, 86, 122, 138, 161, 203, 228, 245, 265, 284	180
— — , Tilausilmoitus	3	<i>Tintti, Aini</i> , Totuuden tie (runo) 242	
<i>I. F.</i> , Eurooppalaisen Teosofisen Liiton kolmas kongressi	178	<i>Toimituksen</i> työpöydältä	127
<i>J. G. L.</i> , Lihan syömisestä (kirje toimitukselle)	164	143, 166, 205, 231, 247, 267, 286	
<i>J. O.</i> , Astralismia (kirje toimitukselle) 163		<i>Toimitus</i> , Omatunto vuonna 1907 271	
<i>K. H.</i> , Omantunnon toimitukselle	89	<i>Urianiel</i> , Astrologia	50, 153
<i>Kirjoja</i> , vanhoja ja uusia	28, 91 281	<i>Vanne</i> , Se rahakysymys (kirje toimitukselle)	164
<i>Kiveld, Hannes</i> , Ihanteet ja elämä 107		<i>Vapaaehtoisia</i> lahjoja (kts. myös Lahjatili)	94
<i>Kivi, Jalo</i> , Avoin kirje pastori Kotimaalle	124	<i>Vento, E.</i> , Miksi soisin Omantunnon leviävän?	103
— — , Se rahakysymys (kirje toimitukselle)	164	<i>Vera, Elia</i> , Salatieteilijän puheilla — — , Sydän suru	197 117
<i>Kysymyksiä</i> ja vastauksia	29	134, 157	
63, 93, 141, 166, 203, 230, 246		<i>Vesa, Iris</i>	22
<i>Lahjatili</i>	94	— , Teosofia — hetken huvia? 20	
127, 143, 205, 231, 247, 267		— , Teosofin tunnustuksia	48
<i>Laitinen, J.</i> , Se rahakysymys (kirje toimitukselle)	164	<i>Vesanto</i> , Illan hartaudessa	216
		— — , Murrosajan mietelmiä	78
		<i>Väinämöisen</i> ennustus	192
		<i>Y. K. ja P. E.</i> , Puhtauden ihanne 224	

„ELÄMÄ”

on lehti

joka on ottanut todistaakseen, että ihmisten kannattaa jälleen *elää* ja olla onnellisia, jos teosofinen totuuden-tieto saatetaan luomaan kansallemme uusi sosialistinen yhteiskuntajärjestys. „Elämä” maksaa 6:— vuosikerta.

Konttori: Hesperia. Puhelin 5453.

Martin & Mäkelä

Kirjakauppa Söörnäisissä.

.. Täydellinen kirja- ja paperikauppa. .. Parhaiten lajiteltu varasto Työväen- ja Teosofista kirjallisuutta.

— Puhelin 54 34. —

Kaivertaja
J. E. Walldén
HELSINKI

Mikonk. 1.
Tel. 20 89.

Kaikenlaatuista
KAIVERRUSTOITA

Kaikkissa kirjakaupoissa:

Salatut tieteet ja sieluopin fysiologia.

Kirjoittanut Edmond Dupouy. Hinta 3:—.

Tässä huomattavassa teoksessa, joka on etevän ranskalaisen tiedemiehen kirjoittama, tehdään selkoa uusimmista tuloksista spiritismin alalla sekä kerrotaan monista omituisista kokeista. — Saadaan kustantajalta rahtivapaasti, jos raha seuraa tilausta.

Kustantaja YRJÖ WEILIN, Helsinki.

ALEXANDERSG. 17

KIRJAKAUPPA * BOKHANDEL

AKTIEBOLAGET

MINERVA

OSAKEYHTIÖ

HELSINKI — TELEF. 23 03 — HELSINGFORS

ALEKSANTERINK 17

Teosofinen Kirjasto Helsingissä

Mikonkatu 11

avoinna tiist. ja lauv. k:lo 1/2 7—8 j.p., paitsi kesä-, heinä- ja elokuussa, jolloin se on auki ainoastaan torstai-illoin k:lo 7—1/2 9.

Vilho Leikas & C:o

Suomalainen Kirja-
ja Paperikauppa =

39 5th Str. Calumet, Mich., U.S. of A.

Ottaa vastaan „Omantunnon, Teosofisen Aikakauslehden” tilauksia.

Myy kaikenlaista Teosofista y. m. kirjallisuutta.

Postin kautta tilatut kirjat toimitetaan erittäin huolellisesti.

Teosofinen Kirjakauppa ja Kustannusliike,

[Mikonkatu 11, Helsinki, Telef. 47 11.

Myy suomen- ja ruotsinkielistä teosofista kirjallisuutta. Hankkii nopeasti englanninkielistä teosofista kirjallisuutta. Rehellisiä ja luotettavia asiamiehiä otetaan kaikkialle. Suomenkielisistä kirjoista myönnetään 20 %, ruotsinkielisistä 10 %, Omantunnon tilauksista 10 % alennus.

Paperia, Kirjekuoria ja Kirjoitustarpeita

[halvimmalla

Dahlbergin Paperikaupassa.

Aleksanterink. 15. Pohj. Esplan.k. 23.

O. J. Lijan

hyväksi tunnettu

Kirjansitome

Helsingissä

Vastaanottaa kaikkia ammattiin kuuluvia töitä ja suoritetaan nämät varsin huolellisesti ja nopeasti sekä kohtuullisiin hintoihin.

Osote: Fredrikinkatu 42
Puhelin 18 90.

KIRJAPAINOYHTIÖ VALO

Helsinki :: Hakasalmenkatu 2 (porttikäytävä)

Telefooni 39 40

Suorittaa huolellisesti kaikkia kirjapainoalaan kuuluvia töitä :: Nopea suoritus :: Hinnat kohtuulliset ::